DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

NEW YORK TIMES ÇOKSATAN YAZARI

DIANA GABALDON

YABANCI #9

ARILARA SÖYLE GİDİYORUM

KISIM I

Epsilon

Diana Gabaldon'ın milyonları büyüleyen
OUTLANDER (YABANCI) serisi
Arılara Söyle Gidiyorum ile geri dönüyor.

Geçmiş güvenli bir sığınak gibi görünse de... hayatta olmak için en tehlikeli zamandır...

Yıl 1779. Claire ile Jamie onca zorluğun ardından nihayet kızları Brianna, damatları Roger ve torunlarıyla Fraser Tepesi'nde yeniden bir araya gelmiştir. Ne var ki bu mutlu aile tablosu şimdi de Amerikan Devrimi'nin tehdidi altındadır.

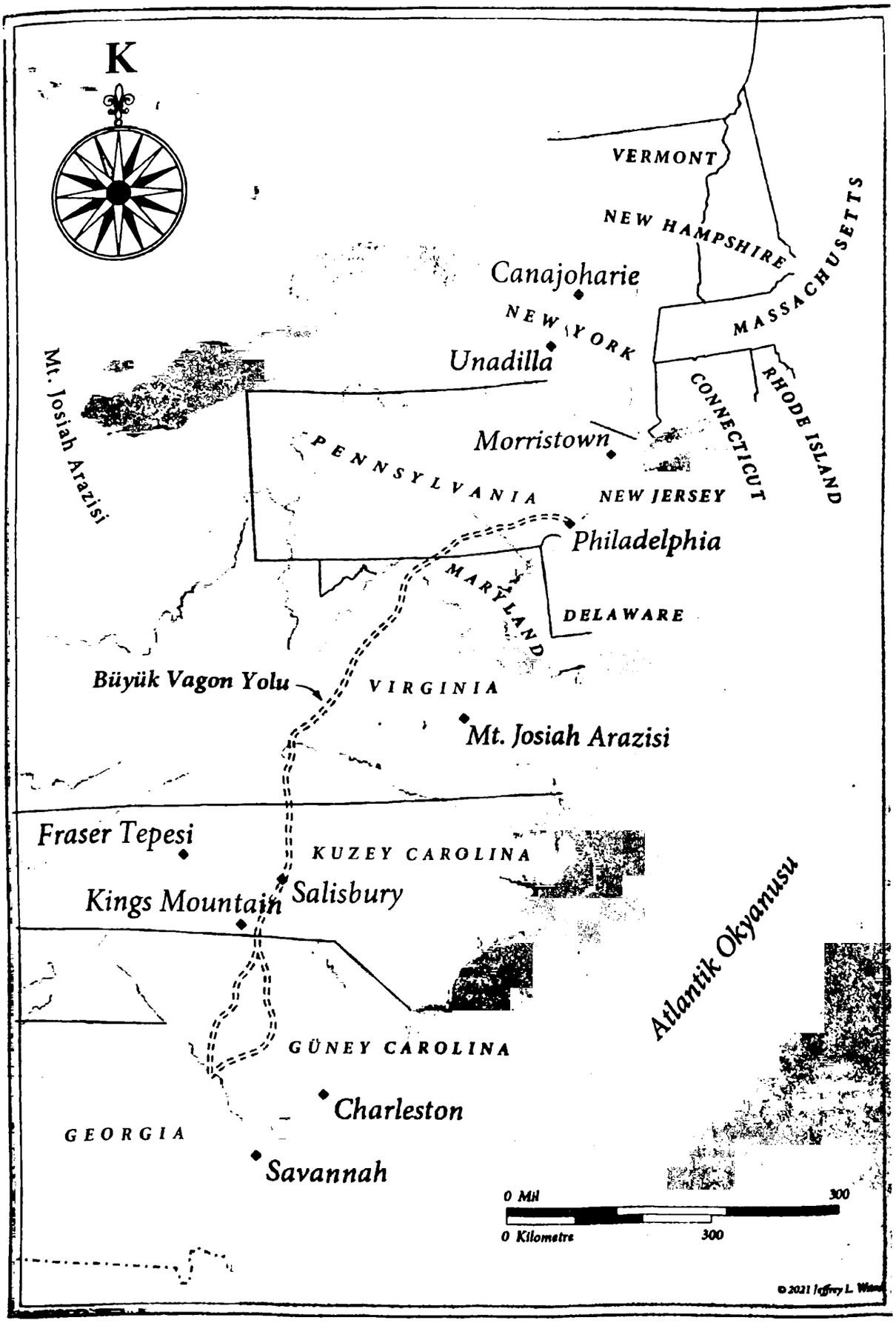
Kuzey Carolina'nın taşrasında savaş rüzgârları eserken kolonilerdeki gerilim gitgide yükselmektedir. Fraser Tepesi'ndeki kiracıların sadakatinin ikiye bölünmesi ve savaşın kapılarına dayanması an meselesidir.

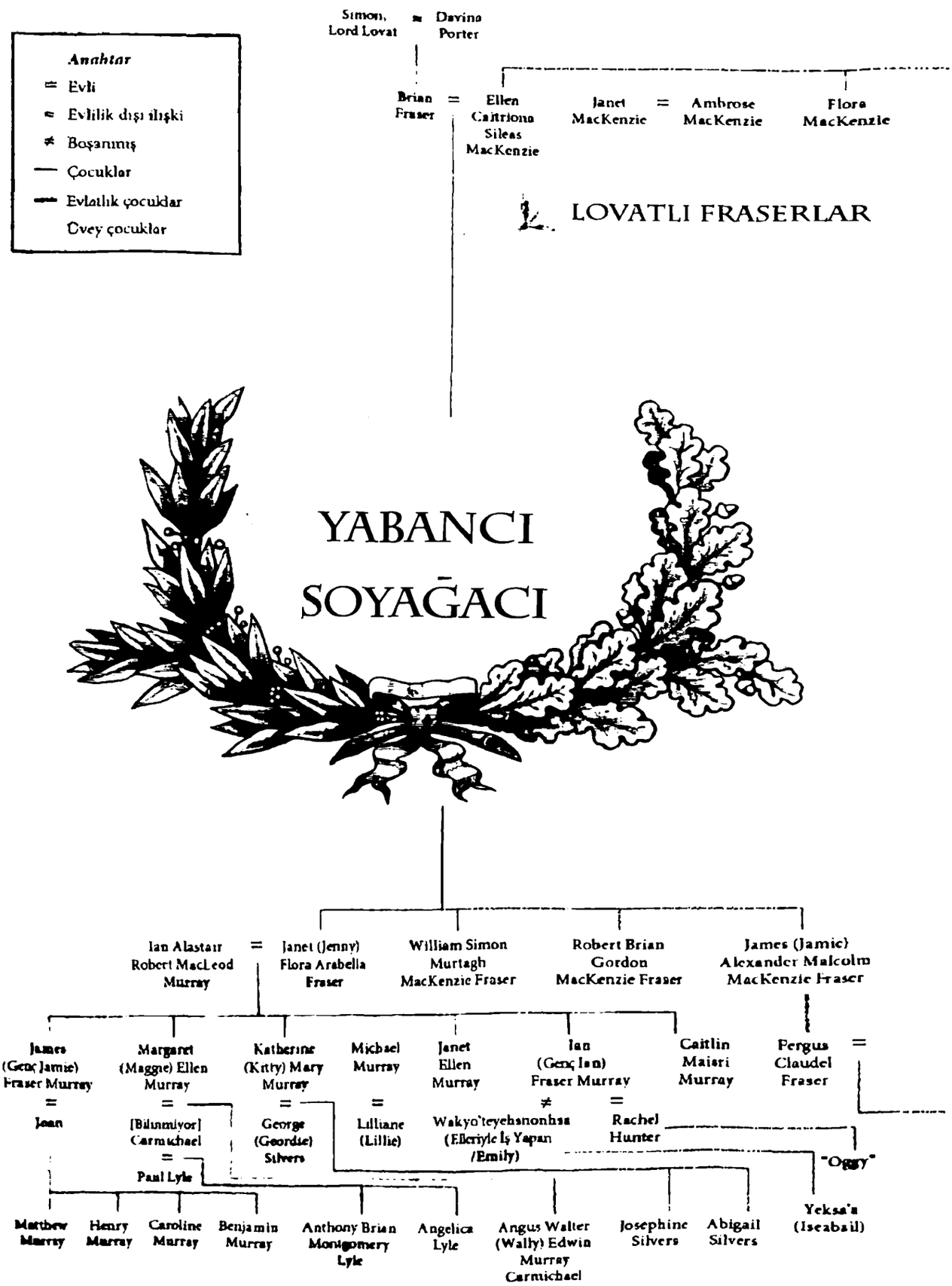
Brianna ve Roger'ın yirminci yüzyılda kaçtıkları tehlike ise hâlâ peşlerindedir.

Claire ile Jamie zamanın ötesindeki aşklarını, binbir türlü zorlukları ve tehlikeleri aşarak korumayı başardılar. Acaba en büyük sınavları onları sonsuza dek ayıracak olan mıdır?

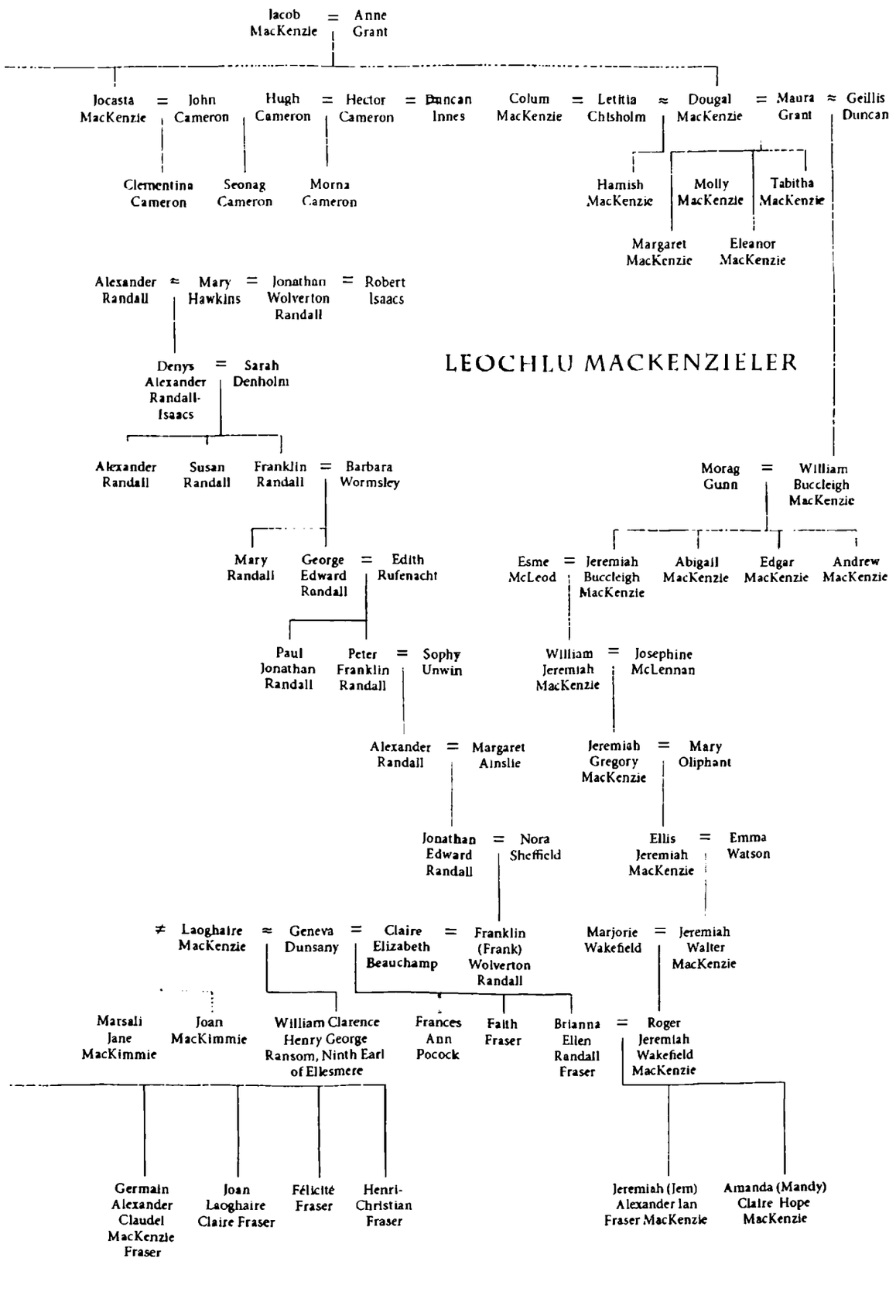
Claire ve Jamie'nin yıllara meydan okuyan aşkı,
zamanın ve mekânın ötesinde
bir kez daha sınanıyor...

Ayışığı Kitaplığı

K
VERMONT
NEW HAMPSHIRE
MASSACHUSETTS
Canajoharie
NEW YORK
Unadilla
Mt. Josiah Arazisi
CONNECTICUT
RHODE ISLAND
Morristown
PENNSYLVANIA
NEW JERSEY
Philadelphia
MARYLAND
DELAWARE
Büyük Vagon Yolu
VIRGINIA
Mt. Josiah Arazisi
Fraser Tepesi
KUZEY CAROLINA
Kings Mountain
Salisbury
Atlantik Okyanusu
GÜNEY CAROLINA
Charleston
GEORGIA
Savannah
0 Mil
300
0 Kilometre
300
© 2021 Jeffrey L. Ward

Anahtar
= Evli
≈ Evlilik dışı ilişki
≠ Boşanmış
— Çocuklar
— Evlatlık çocuklar
Üvey çocuklar
Simon, Lord Lovat ≈ Davina Porter
Brian Fraser = Ellen Caitriona Sileas MacKenzie
Janet MacKenzie = Ambrose MacKenzie
Flora MacKenzie
LOVATLI FRASERLAR
YABANCI SOYAĞACI
Ian Alastair Robert MacLeod Murray = Janet (Jenny) Flora Arabella Fraser
William Simon Murtagh MacKenzie Fraser
Robert Brian Gordon MacKenzie Fraser
James (Jamie) Alexander Malcolm MacKenzie Fraser
James (Genç Jamie) Fraser Murray = Joan
Margaret (Maggie) Ellen Murray = [Bilinmiyor] Carmichael = Paul Lyle
Katherine (Kitty) Mary Murray = George (Geordie) Silvers
Michael Murray = Lilliane (Lillie)
Janet Ellen Murray
Ian (Genç Ian) Fraser Murray ≠ Wakyo'teyehsnonhsa (Elleriyle İş Yapan /Emily) = Rachel Hunter
Caitlin Maisri Murray
Fergus Claudel Fraser =
"Oggy"
Yeksa'a (Iseabail)
Matthew Murray
Henry Murray
Caroline Murray
Benjamin Murray
Anthony Brian Montgomery Lyle
Angelica Lyle
Angus Walter (Wally) Edwin Murray Carmichael
Josephine Silvers
Abigail Silvers

LEOCHLU MACKENZIELER

Ayışığı Kitaplığı

ÖNSÖZ

Bir şeyin yaklaştığını bilirsiniz. Bir şeyin –tahmin ettiğiniz, uğursuz ve korkunç bir şeyin– *olacağını*... Zihninizde canlandığı an onu uzaklaştırırsınız. Yine de o, usulca, merhametsizce zihninize sızıverir.

Buna hazır olmak için elinizden geleni yaparsınız. Belki de yaptığınızı sanırsınız ancak kalbiniz gerçeği bilir... Ne kaçmanın ne de onunla uzlaşmanın hiçbir yolu yoktur. Eninde sonunda *gelecek* ve siz onun karşısında çaresiz kalacaksınız.

Tüm bunları bilirsiniz.

Yine de o günün bugün olduğunu hiç düşünmezsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

Bir Aslan Leşindeki Arı Sürüsü

Bu kitabın taraması Ay Işığı ekibi tarafından yapılmış ve ücretsiz olarak paylaşılmıştır. Lütfen pdflere para vermeyin ve daha fazla yeni kitap için bizi Telegram'dan takip edin. https://t.me/ayisigikitap

Ayışığı Kitaplığı

1

MACKENZIELER BURADA

Fraser Tepesi, Kuzey Carolina Kolonisi
17 Haziran 1779

Tam sağ kalçamın altında bir taş vardı fakat hareket etmek niyetinde değildim. Parmaklarımda hissettiğim o küçük kalp yavaş ve inatçı bir şekilde atarken o kısacık an hayatı âdeta sarsmakla meşguldü. Aradaki boşluk sonsuzdu, karanlık gökyüzü ile yükselen alevle olan bağlantımdı.

"Şu kıçını biraz kenara çeksene, Sassenach," dedi bir ses kulağıma doğru. "Burnumu kaşıyacağım ama sen elimin üstünde oturuyorsun." Jamie altımdaki parmaklarını oynatınca kımıldayarak ona doğru döndüm. Yerimi değiştirip yeniden yerleşirken kollarımın arasında uyuyan üç yaşındaki zayıf Mandy'yi tutmaya devam ediyordum.

Jamie, Jem'in karmakarışık saçlarının üzerinden bakarak bana gülümseyip burnunu kaşıdı. Saat gece yarısını geçmiş olmalıydı ama ateş hâlâ harlı harlı yanarken ışık, Jamie'nin kirli sakalında yansıyor ve gözlerinde, torununun kızıl saçında ve her ikisinin de etrafına sardığı yıpranmış kilt kumaşın gölgeli kıvrımlarında olduğu gibi yumuşak bir şekilde parlıyordu.

Ateşin diğer tarafındaki Brianna, gecenin bir yarısı çocukları yanlarında uyuyan insanların yaptığı gibi usulca kahkaha attı.

Başını Roger'ın omzuna yaslarken gözleri neredeyse kapalıydı. Tam anlamıyla bitkin görünüyordu. Saçı kirliydi ve keçeleşmişti, ateşin ışığı yüzündeki derin çukurları belirginleştiriyordu... ama mutluydu.

"Komik olan ne, *a nighean*?" diye sordu Jamie, Jem'i daha rahat edeceği bir şekilde tutarak. Jem uyanık kalmak için elin-

den geldiğince savaşsa da mücadeleyi kaybediyordu. Ağzını kocaman açtı ve sersemlemiş bir baykuş gibi gözlerini kırpıştırarak başını iki yana salladı.

"Komik olan ne?" diye tekrarlardı Jamie, ancak son sözü söylerken ses tonu canlılığını yitirerek ağzının neredeyse açık kalmasına sebep olmuş, bakışları donuklaşmıştı.

Brianna küçük bir kız gibi kıkırdadı. O an Jamie'nin de gülümsediğini hissettim.

"Babana yıllar önce katıldığımız Toplantı'yı hatırlayıp hatırlamadığını sordum. Tüm klanlar koca bir ateşin başına çağrılmıştı. Ben de babana yanan bir meşale verip ona ateşin yanına gitmesini ve MacKenzielerin de orada olduğunu söylemesini istedim."

"Ah." Jem gözlerini kırptı, sonra bir kez daha kırpıştırıp önümüzde yanan ateşe baktı ve kızıl kaşlarının arasında hafif bir çizgi belirdi. "Şimdi neredeyiz?"

"Evdeyiz," dedi Roger kararlı bir tavırla. Gözlerini önce bana, sonra Jamie'ye odakladı. "Sonsuza kadar."

Jamie tıpkı benim gibi akşamüstünden bu yana tuttuğu nefesi bıraktı. Bu durum dördü de aniden aşağıdaki açıklıkta belirip onları karşılamak için tepeden aşağı uçarcasına koştuğumuz zamandan beri devam ediyordu. Hepimiz birbirimizi kucaklarken bir an suskun bir neşe patlaması oluştu. Sonra sesleri duyan Amy Higgins'in kulübesinden çıkmasıyla bu patlama genişlemişti, ardından Bobby, sonrasında da Aidan onu takip etti. Jem'i görünce sevinçten haykıran Aidan, onun üzerine atlayarak Orrie ve küçük Rob'la birlikte onu yere serdi.

Yakındaki ormanlık alanda bulunan Jo Beardsley bile şamatayı duyunca yanımıza geldi... ve neredeyse dakikalar içinde etrafımız insanlarla dolup taştı. Altı aile gün batmadan yeni gelenlerden haberdar olmuştu. Geri kalanı da şüphesiz yarına kadar bunu duyacaktı.

Birden ortaya çıkan Kuzey İskoçyalı misafirperverliği muhteşemdi. Kadınlar ve kızlar evlerine koşup akşam yeme-

ği için pişirdiklerini getirirken erkekler de odun toplamış ve –Jamie'nin buyruğuyla– Yeni Ev'in iskeletinin bulunduğu tepeye yığmışlardı. Ailemizi, arkadaşlarımızla çevrili sıcak evimize buyur etmiştik.

Gezginlere yüzlerce soru soruldu: Nereden geldiler? Yolculuk nasıldı? Ne görmüşlerdi? Ama geri dönmekten mutlu olup olmadıklarını kimse sormamıştı. Herkes öyle olduklarını varsaymıştı.

Ne Jamie ne de ben bir soru sorduk. Bunun için yeterli zaman vardı... ve şimdi yalnız olduğumuza göre Roger gerçekten önemli olan tek soruyu zaten yanıtlamıştı.

Neden sorusunun yanıtına gelince... Ensemdeki tüylerin diken diken olduğunu hissedebiliyordum.

"Her gün bir şer taşır, öyleyse gelecek için endişelenme," diye mırıldandım Mandy'nin siyah buklelerine doğru ve onun uyurken hiçbir şey duymayan minik kulağını öptüm. Parmaklarımla bir kez daha kıyafetlerini yokladım –yolculuktan dolayı kirli ama sağlamdı– ve kaburgaları arasındaki izi, iki yıl önce benden çok uzak bir yerde hayatını kurtaran cerrah bıçağının fısıltısını buldum.

O cesur küçük kalp parmak uçlarımda huzurla atarken gözyaşlarım akmasın diye gözlerimi kırpıştırdım, bu, bugün ilk kez olmuyordu ve kesinlikle son da olmayacaktı.

"Haklıydım, değil mi?" dedi Jamie ve bunu ikinci kez söylediğini fark ettim.

"Ne konuda haklıydın?"

"Daha fazla odaya ihtiyacımız olacağı konusunda," dedi Jamie sabırla ve dönüp Yeni Ev'in şu âna kadarki tek somut izi olan taş temelin görünmez dikdörtgen alanını işaret etti. Asıl Büyük Ev'in ayak izi, aşağıdaki açıklığın çimlerinin altında hâlâ karanlık bir iz olarak görülebiliyordu ama neredeyse kaybolmuştu. Belki de Yeni Ev bittiğinde sadece bir anı olacaktı.

Brianna bir aslan gibi esnedi, sonra karışık yelesini geri itti ve uyku mahmuru gözlerini kırpıştırarak karanlığa daldı.

"Muhtemelen bu kış, sebzeleri sakladığımız kilerde yataca-ğız," diyerek güldü.

"Ey seni inançsız," dedi Jamie, hiç endişeli değildi. "Keresteler biçilmiş, bölünmüş ve hazır hâle getirilmiş. Kar yağmadan önce duvarlarımız, yerlerimiz ve bolca penceremiz olacak. Sadece camları takılı olmayabilir belki," diye ekledi dürüst bir ifadeyle. "Ama bu, bahara kadar bekleyebilir."

"Hımm." Brianna tekrar gözlerini kırpıştırdı ve başını iki yana salladıktan sonra bakmak için ayağa kalktı. "Şömine taşı var mı?"

"Var. Güzel, küçük bir yılan taşı. Şu yeşil taştan, hatırladın mı?"

"Hatırladım. Peki, altına koymak için birkaç demir var mı?"

Jamie şaşırmış görünüyordu.

"Henüz değil, hayır. Şömine şekillensin de o zamana bulurum."

"Pekâlâ." Brianna omuzlarını dikleştirerek oturdu ve pelerininin kıvrımlarını karıştırıp büyük bir bez çanta çıkardı. Çantanın ağır bir şeylerle dolu olduğu belliydi. Birkaç dakika çantasının içini karıştırdıktan sonra ateşin ışığında parıldayan siyah bir şey çıkardı.

"Bunu kullan, baba," dedi Jamie'ye uzatarak.

Jamie bir süre taşa baktı, gülümsedi ve bana verdi.

"Tamam," dedi. "Bunu şömine için mi getirdin?"

"Bu" yaklaşık on altı santim uzunluğundaydı ve elimde ağırlığını hissettiğim, tepesinde "Zanaatkâr" yazan pürüzsüz siyah metal bir keskiydi.

"Ee... bir şömine için, evet," dedi Bree ona gülümseyerek. Bir elini Roger'ın bacağına koydu. "İlk başta kendimize bir ev inşa edebileceğimizi düşündüm. Ama..." Döndü ve Tepe'nin karanlığı üzerinden Büyük Ayı'nın parladığı o soğuk, saf gökyüzüne baktı. "Kıştan önce bunu başaramayabiliriz. Sana nasıl yük olduğumuzu düşününce..." Kirpiklerinin altından, homurdanan babasına baktı.

"Saçmalama, kızım. Burası bizim olduğu kadar sizin de eviniz. Bunu gayet iyi biliyorsun." Bir kaşını kaldırıp kızına baktı. "Hem bu evi inşa etmek için fazladan elin olması fena olmaz. Planı görmek ister misin?"

Jamie herhangi bir yanıt beklemeden Jem'i kilt kumaşından alıp benim yanıma koydu ve ayağa kalktı. Ateşin içinde yanan odunlardan birini aldı ve yeni binanın görünmez dikdörtgen şekline doğru başıyla işaret etti.

Bree hâlâ uykudan bayılacak gibi olsa da oyuna eşlik etti. Bana gülümseyip ılımlı bir tavırla başını iki yana salladı ve pelerinini omuzlarına sarıp yerinden kalktı.

"Geliyor musun?" dedi Roger'a.

"Önümü göremeyecek kadar yorgunum, hayatım. Sabahı bekleyeceğim."

Bree usulca onun omzuna dokunup Jamie'nin meşalesinin ışığının peşinden ilerlerken ayağı bir taşa takılınca kendi kendine bir şeyler söylendi. Ben de hiç kıpırdamayan Jem'in üzerine pelerinimi örttüm.

Roger ile birlikte sessizce oturup karanlıkta giderek uzaklaşan seslerini dinledik, sonra birkaç dakika daha böyle oturup ateşi, geceyi ve birbirimizin düşüncelerini dinledik.

Bırakın bu zamanın ve bu yerin tehlikelerini, kendi zamanlarında her ne olduysa yolculuk riskini göze almışlardı...

Roger gözlerimin içine bakınca ne düşündüğümü gördü ve içini çekti.

"Evet, kötüydü. Yeterince kötü," dedi sessizce. "Öyle olsa bile... bununla başa çıkmak için geri dönmüş olabiliriz. Ben istedim. Ama Mandy'nin orada, yanında yeterince güçlü hissedebileceği kimse olmamasından korktuk."

"Mandy?" Derin uykuyla gevşemiş, küçük bedene baktım. "Kimi hissedecekti? 'Geri dönmek' de ne demek? Dur..." Elimi özür dilercesine kaldırdım. "Hayır, şimdi anlatmaya çalışma. Yorgunsun ve yeterince zamanımız var." Boğazımı temizlemek için durdum. "Hem burada olmanız yeterli."

İşte o zaman Roger gülümsedi; gerçek bir gülümsemeydi bu ama ardında kilometrelerin, yılların ve korkunç hadiselerin yorgunluğu gizliydi.

"Evet," dedi. "Öyle."

Bir süre daha sessizliğimizi koruduk. Roger'ın kafası öne düştü. Onun uyuyakaldığını düşünerek ayağa kalktım ve herkesi yataklarına götürmek için bacaklarımı altıma topladığım sırada başını yeniden kaldırdı.

"Bir şey daha..."

"Evet?"

"Hiç... William Buccleigh MacKenzie adında biriyle tanıştın mı? Ya da Buck MacKenzie de olabilir?"

"Bu ismi hatırlıyorum," dedim usulca. "Ama..."

Roger bir elini yüzünde gezdirip boynuna, ipin bıraktığı beyaz yaraya dokundu.

"Ee... öncelikle beni asan adam. Aynı zamanda dört nesil öncesinden büyük büyükbabam. O zaman hiçbirimiz beni onun astığını bilmiyorduk," dedi Roger neredeyse özür diler bir ifadeyle.

"Hay lanet... Ah, affedersin. Hâlâ rahip misin?"

Roger yüzünde yorgunluk izleri olmasına rağmen gülümsedi.

"Bu unvanı hâlâ üzerimden atamadım," dedi. "Ama lanet okuyacaksan bunu umursamam. Hatta duruma gayet uygun olduğunu söyleyebilirim."

Roger bana birkaç kelimeyle Buck MacKenzie'nin sırf Jem'i bulmak için ona yardım etmek amacıyla 1980 yılının İskoçya'sına nasıl gittiğini anlattı.

"Bundan çok daha fazlası var," diye belirtti Roger. "Ama... şimdilik... onu İskoçya'da bıraktık. 1739 yılında. Şey... eee... annesiyle birlikte."

"*Geillis* ile mi?" İstemsizce sesimi yükseltince Mandy kımıldanıp biraz huysuzlandı. Onu hemen pışpışlayıp daha rahat edebileceği bir pozisyona getirdim. "*Sen* onunla tanıştın mı?"

"Evet. Hımm... ilginç bir kadın." Yanında yarısına kadar bira dolu kulplu bir bardak duruyordu. Mayanın ve acı şerbetçiotunun kokusunu alabiliyordum. Roger kupayı aldı ve içse mi, yoksa kafasına mı dökse bilemiyormuş gibi bir yudum alıp bardağı yere bıraktı.

"Ben... biz... onun bizimle gelmesini istedik. Elbette, riskliydi ama yeterince değerli taş bulmayı başarmıştık, hep birlikte başarabileceğimizi düşündüm. Ayrıca... karısı burada." Belli belirsiz uzaktaki ormana doğru el salladı. "Amerika'da, yani. Şu anda."

"Bunu... soyağacında hayal meyal hatırlıyorum." Gerçi yaşadığım tecrübeler bana kâğıda kaydedilen herhangi bir şeye inanmayı öğretmişti.

Roger başını olumlu anlamda sallayıp daha fazla bira içti ve boğazını sertçe temizledi. Sesi yorgunluktan kısılmış ve çatlamıştı.

"Sanırım onu affettin..." Kendi boğazımı işaret ettim. Bir çakı ve bir piponun kehribar ağızlığıyla nefes yolunu açtığımda ipin çizgisini ve onun üzerinde bıraktığım küçük yara izinin gölgesini görebiliyordum.

"Onu sevdim," dedi Roger sadece. Siyah kirli sakalının ve yorgunluk perdesinin ardından usulca gülümsedi. "Sana kanını, canını veren ve senin kim olduğunu bile bilmeden, hatta var olup olmayacağını bile bilmeden birini sevme şansını ne sıklıkta elde edersin ki?"

"Eh, çocuk sahibi olduğun zaman bu riski alırsın," dedim ve elimi nazikçe Jem'in başına koydum. Sıcaktı, kirli saçı parmaklarımın altında yumuşacıktı. O ve Mandy köpek yavrusu gibi kokuyordu; tatlı, yoğun, masumiyetle dolu bir hayvan kokusu.

"Evet," dedi Roger yumuşak bir sesle. "Öyle yaparsın."

Arkamızdan gelen çimlerin hışırtısı ve konuşmalar onların geri döndüğünün işaretiydi. Evin su tesisatıyla ilgili derin bir sohbet içindeydiler.

"Evet, belki," diyordu Jamie şüpheli bir tavırla. "Ama soğuklar bastırmadan ihtiyacın olan her şeyi yapabilir miyiz bil-

miyorum. Yeni bir tuvalet kazmaya başladım. Zamanla nasıl olacağını anlarız. İlkbaharda..."

Brianna buna karşılık olarak anlayamadığım bir şey söyledi ve bir anda ateşin ışığında karşımda belirdiler. Uzun burunlu yüzleri ve kızıl saçlarını aydınlatan ateş ışığında birbirlerine ne kadar çok benziyorlardı. Roger ayaklarını altına alarak kımıldadı. Ben de dikkatle ayağa kalkarken Mandy tıpkı bez bebeği Esmeralda gibi boylu boyunca uzanmıştı.

"Çok güzelmiş, anne," dedi Bree. Güçlü, sağlam bedeni ve dirayetli ruhuyla bana sarılırken Mandy aramızdaydı. Bir an beni sımsıkı tuttu, sonra başını eğip alnımdan öptü.

"Seni seviyorum," dedi Bree, sesi yumuşak ve boğuktu.

"Ben de seni seviyorum, hayatım," dedim kısık bir sesle, ardından yorgun ve ışıl ışıl yüzüne dokundum.

Sonra geri adım attı ve Mandy'yi elimden alıp kolaylıkla kucaklayarak omzuna dayadı.

"Haydi, küçük dostum," dedi Jem'e, çizmesinin ucuyla onu nazikçe dürterek. "Yatma vakti." Jem uyku mahmurluğuyla bir şeyler sordu ve başını hafifçe kaldırdıktan sonra yeniden yatıp derin bir uykuya daldı.

"Sen dert etme, ben onu alırım." Roger, Jamie'ye sen git dercesine el sallayarak eğilip Jem'i kucakladı ve homurdanarak ayağa kalktı. "Sen de mi aşağı inmek istiyorsun?" diye sordu. "Jem'i yatırır yatırmaz geri gelip ateşin icabına bakabilirim."

Jamie başını iki yana sallayıp kolunu omzuma attı.

"Hayır, sen zahmet etme. Belki biraz daha oturur, sonra ateşi söndürürüz."

Brianna'nın çantasından gelen şıngırdama sesleri eşliğinde bir sığır sürüsü gibi ayaklarını sürüyerek yavaşça tepeden aşağı indiler. Geceyi geçirecekleri Higgins kulübesi karanlıkta küçücük bir parıltı gibi görünüyordu. Amy bir lamba yakmış ve pencereyi kapatan deriyi geri çekmiş olmalıydı.

Jamie hâlâ keskiyi elinde tutuyordu. Gözlerini karanlıkta kaybolan kızının sırtına diktikten sonra keskiyi kaldırdı ve bir

zamanlar kamasının ucunu benim önümde öptüğü gibi öptü. Bunun kutsal bir söz olduğunu biliyordum.

Keskiyi kesesine koyup sırtım ona dönükken beni kollarının arasına aldı, böylece ikimiz de onların giderek uzaklaşmasını izleyebiliyorduk. Çenesini başıma dayadı.

"Ne düşünüyorsun, Sassenach?" dedi usulca. "Bakışlarını gördüm. Fazlasıyla dalgındın."

Onun sıcaklığını, sırtımdaki kale gibi sert varlığını hissederek ona sokuldum.

"Çocuklar," dedim tereddütlü bir sesle. "Onlar... yani, burada olmaları *muhteşem*. Onları bir daha göremeyeceğimizi düşünürken birdenbire..." Yutkundum, bir kez daha kendimi bulmanın –bizi bulmanın– ve beklenmedik bir şekilde o olağanüstü şeyin, bir ailenin parçası olmanın verdiği baş döndürücü mutluluğun üstesinden gelmeye çalışıyordum. "Jem ve Mandy'nin büyüdüklerini görebilmek... Bree ve Roger'ın yeniden yanımızda olduklarını bilmek..."

"Evet," dedi Jamie, sesine gülümseme hâkimdi. "Ama?"

Düşüncelerimi toparlayıp onları dile getirmem bir dakikamı aldı.

"Roger kendi zamanlarında kötü bir şeyin olduğunu söyledi. Bunun gerçekten korkunç bir şey anlamına geldiğini biliyor olmalısın."

"Evet," dedi Jamie, sesinde sert bir tını vardı. "Brianna da aynısını söyledi. Fakat *a nighean*, daha önce bu zamanda yaşadıklarını biliyorsun. Demek istediğim, ne olduğunu, ne *olabileceğini* zaten biliyorlar."

Devam eden savaşı kastediyordu. Karnımda birleşen ellerini sıktım.

"Bildiklerini sanmıyorum," dedim usulca, aşağıdaki geniş açıklığa bakarak. Karanlığın içinde artık görünmüyorlardı. "Orada olmayan hiç kimse bilmez." Savaşta...

"Evet," dedi Jamie ve kollarını bana doladı, elini usulca yan tarafıma, Monmouth'ta atılan merminin bıraktığı yara izine koydu.

"Evet," dedi Jamie uzun sessizliğin ardından. "Ne demek istediğini biliyorum, Sassenach. Brianna'yı –aynı şekilde çocukları da– gördüğümde ve gerçekten onun olduğunu anladığımda kalbimin cayır cayır yandığını hissettim... Fakat o sevinç... Onları çok özlemişim, öte yandan güvende olduklarını düşünmek de içimi rahatlatırdı. Şimdiyse..."

Jamie sustu. Bedenime karşı usulca ve sağlam bir şekilde atan kalbini hissedebiliyordum. Derin bir nefes aldı. Tam o sırada ateş birden patladı, gecenin karanlığında kaybolan kıvılcımların patlamasıyla bir hava boşluğu oluştu. Etrafımızı usulca saran savaşın küçük bir hatırlatıcısı.

"Onlara baktım," dedi Jamie, "ve kalbim birden..."

"Korkuyla doldu," diye fısıldadım ona sıkıca sarılarak. "Safi korku."

"Evet," diye onayladı. "Aynen öyle."

—

Aşağıdaki karanlığı izleyip mutluluğun yeniden bizi sarmasına izin vererek biraz daha durduk. Aşağıdaki açıklığın uzak köşesindeki Higginslerin kulübesinin pencerelerinde hâlâ ışık vardı.

"O kulübede dokuz kişi var," dedim. Serin, ladin kokulu geceyi derin derin içime çekerken ocakta bir kazan ve çaydanlığın kaynadığı kulübenin her yatay santimini işgal eden dokuz uyuyan vücudun oluşturduğu havasız ortamı ve nemli sıcaklığı hayal ettim.

İkinci pencerede de ışık vardı.

"Dördü bizden," dedi Jamie ve hafifçe güldü.

"Umarım kulübe yanıp kül olmaz." Biri ateşe yeni odun koymuştu ve kıvılcımlar bacanın üzerinde dans etmeye başlamıştı.

"Yanacak." Jamie yüzüme bakabilmek için beni kendinden yana çevirdi. "Seni istiyorum, *a nighean*," dedi usulca. "Benimle sevişir misin? Bir süreliğine mahremiyetimize sahip olduğumuz son sefer olabilir bu."

"Elbette!" demek için ağzımı açtığım sırada kocaman esnedim.

Bir elimle ağzımı kapattım, sonra elimi çekerek, "Ah, hayatım. *Gerçekten* bunu kastetmemiştim," dedim.

Jamie neredeyse sessiz bir kahkaha atıyordu. Başını iki yana sallayarak üzerinde oturduğum buruşmuş battaniyeyi düzeltip üzerine diz çöktü ve bir elini bana doğru uzattı.

"Gel, yanıma uzan, biraz yıldızları seyredelim, Sassenach. Eğer beş dakika içinde hâlâ uyanık olursan kıyafetlerini üzerinden çıkarır, ay ışığının altında çırılçıplak sana sahip olurum."

"Peki, beş dakika içinde uyuyakalırsam?" Ayakkabılarımı çıkarıp elini tuttum.

"O zaman kıyafetlerini çıkarma zahmetine girmem."

Ateş harını kaybetse de hâlâ yanmaya devam ediyordu. Ateşin sıcak esintisinin yüzüme dokunduğunu, şakaklarımdaki saçımı havalandırdığını hissedebiliyordum. Yıldızlar âdeta bir gökyüzü soygununda etrafa dağılmış elmaslar gibi yoğun ve parlaktı. Bu düşüncemi Jamie ile paylaştığımda İskoçlara özgü bir homurtu çıkardı ama karşısındaki manzaraya karşı zevkle iç çekerek yanıma uzandı.

"Evet, çok güzel. Kraliçe takımyıldızının nerede olduğunu biliyor musun?"

Jamie'nin başının işaret ettiği yere, gökyüzündeki tahmini bölgeye baktım ama başımı iki yana salladım. "Takımyıldızları konusunda tam bir felaketim. Büyük Ayı Takımyıldızı'nı görebiliyorum. Avcı Takımyıldızı'nı genelde çıkarabiliyorum ama şu an görüyorum desem yalan söylemiş olurum. Ülker yıldız kümesi şurada bir yerde olmalı, değil mi?"

"Boğa Takımyıldızı'nın bir parçası... Tam avcının şu tarafında kalıyor." Bir kolunu uzatıp gösterdi. "Şu da Zürafa Takımyıldızı."

"Ah, saçmalama. Zürafa Takımyıldızı diye bir şey yok, olsa duyardım."

"Ee, şu an gerçekten gökyüzünde yok ama bir tane var. Ayrıca düşününce bugün olanlardan daha mı saçma?"

"Hayır," dedim usulca. "Hayır, değil." Jamie bir kolunu bana dolayınca ona doğru sokulup yanağımı göğsüne yasladım. Sessizce yıldızları izlerken ağaçlardaki rüzgârın hışırtısını, usulca atan kalp atışlarımızı dinledik.

Jamie kıpırdanıp iç çekene kadar uzun bir süre geçmiş gibiydi.

"Faith'i yaptığımız geceden bu yana bu kadar çok yıldız gördüğümü hiç hatırlamıyorum."

Şaşkınlıkla başımı kaldırdım. Her ne kadar karşılıklı hislerimizi bilsek de Faith'ten –ölüdoğan ama kalbimize işlenen kızımdan– pek bahsetmezdik.

"Ne zaman gebe kaldığımı *biliyor* musun? *Ben* bilmiyorum."

Elini yavaşça sırtımdan aşağı kaydırırken parmakları daireler çiziyordu. Bir kedi olsaydım, kuyruğumu hafifçe burnunun altında sallardım.

"Evet, yanılıyor olabilirim ama bunun her zaman manastırda yatağına geldiğim gece olduğunu düşünmüşümdür. Koridorun sonunda uzun bir pencere vardı ve senin yanına geldiğimde yıldızları gördüm. Bunun benim için bir işaret olabileceğini düşündüm... yolumu net görmek için."

Bir an hatıralarımın arasında gezindim. O zamanlar Azize Anne Manastırı, Jamie'nin kendi seçtiği ölüme bu kadar yaklaştığında nadiren ziyaret ettiğim yerdi. Ne korkunç bir zamandı. Birbirini takip eden korku ve kafa karışıklığıyla dolu günler, umutsuzluk ve çaresizlikle geçen kapkara geceler. Öte yandan geçmişe baktığımda eski Latince bir sayfadaki parıldayan harfler gibi göze çarpan bir avuç canlı anı zihnimde yerini aldı.

Peder Anselm'in mum ışığıyla aydınlanan solgun yüzü, şefkatle sımsıcak bakan ve yaptığım itirafla meraklı bir parıltıyla ışıldayan gözleri. Başrahibin ellerinin, bir sinek kuşunun dokunuşu kadar narin bir şekilde Jamie'nin alnına, gözlerine, dudaklarına ve avuç içlerine dokunuşu, ölmekte olan yeğenine kutsal yağı sürüşü. Hayatı için dua ettiğim ve duamın yanıtını işittiğim karanlık şapelin sessizliği.

Bu anların arasında uykudan uyanıp onu ayakta başımda dikilirken bulduğum gece de vardı. Yatağımın yanında çıplak ve donmuş solgun bir hayalet misali... O kadar zayıftı ki zar zor yürüyebiliyordu ama bir kez daha hayatla ve onu asla terk etmeyecek inatçı bir kararlılıkla doluydu.

"O zaman Faith'i hatırlıyorsun?" O âna yeniden dönmemle ellerimi usulca karnıma yerleştirdim. Jamie kızımızı hiç görmemişti ya da içimde nadiren meydana gelen tekme ve itmeler haricinde pek hissetmemişti.

Jamie alnıma kısa bir öpücük kondurup bana baktı.

"Hatırladığımı biliyorsun. Değil mi?"

"Evet, sadece bana daha fazlasını anlatmanı istiyorum."

"Ah, niyetim bu." Jamie bir dirseğinin üzerine yükseldi ve beni kendine çekip tartanını üzerime örttü.

"Bunu hatırlıyor musun?" diye sordum, beni sardığı örtüyü aşağıya indirerek. "Tanıştığımız gece tartanını benimle paylaşmıştın?"

"Sen soğuktan donma diye? Evet." Enseme bir öpücük kondurdu. "Manastırda donuyordum. Yürümeye çalışacağım diye kendimi harap etmiştim ve sen bana yiyecek hiçbir şey vermemiştin, neredeyse açlıktan ölüyordum ve..."

"Ne, bunun doğru olmadığını *biliyorsun*! Sen..."

"Ben sana yalan söyler miyim, Sassenach?"

"Evet, seni lanet adam söylersin," dedim. "Her zaman söylüyorsun. Ama şimdi bunun bir önemi yok. Donuyordun, açlıktan ölmek üzereydin ama sen Kardeş Paul'den battaniye ya da bir kâse sıcak bir şey istemek yerine o karanlık taş koridorda çırılçıplak yürüyüp benimle yatmaya geldin."

"Bazı şeyler yemekten daha önemli, Sassenach." Elini sertçe kıçıma koydu. "Seninle bir daha sevişip sevişemeyeceğimi öğrenmek o an her şeyden daha önemliydi. Yapamazsam karda yürüyeceğimi ve geri dönmeyeceğimi düşündüm."

"Doğal olarak, birkaç hafta daha beklemek ve gücünü geri kazanmak aklına gelmedi."

"Eh, duvarlara yaslanarak o kadar uzağa yürüyebileceğimden oldukça emindim ve gerisini yatarak hallederdim, o hâlde neden bekleyeyim?" Kıçımdaki eli şimdi dokunduğu yeri okşuyordu. "O olayı hatırlıyorsun."

"Bir buz kütlesiyle sevişmek gibiydi." Gerçekten de öyleydi. Aynı zamanda kalbimi şefkatle burkmuş ve beni bir daha asla hissedemeyeceğimi sandığım bir umutla doldurmuştu. "Gerçi bir süre sonra çözüldün."

Sadece biraz, ilk başta. Sadece vücut ısısını dengelemek için mümkün olduğunca çabalayarak onu kendime bastırmış, olabildiğince fazla ten teması sağlamak için geceliğimi aceleyle çıkarmıştım. Kalça kemiğinin sert, keskin kıvrımını, omurgasının yumrularını ve üzerlerindeki çıkıntılı taze yara izlerini hatırladım.

"Bir deri bir kemiktin."

Döndüm, onu hemen yanıma çektim ve hatıranın soğukluğuna karşı o anki sıcaklığının güvencesini isteyerek ona iyice sokuldum. Sıcacıktı. Canlıydı. Fazlasıyla canlıydı.

"Yataktan düşmeme engel olmak için bacağını üzerime koydun, bunu hatırlıyorum." Bacağımı yavaşça ovuşturdu ve saçlarını aydınlatan arkasındaki ateşten sebep yüzü kararmış olsa da sesindeki gülümsemeyi duyabiliyordum.

"Küçük bir yataktı." Dar bir manastır karyolasıydı, normal boyda bir kişinin zar zor sığabileceği büyüklükteydi. Jamie aç kaldığı hâliyle bile çok yer işgal etmişti.

"Seni sırtüstü yatırmak istedim, Sassenach ama ikimizin de yere düşmesinden korktum ve... eee, kendimi tutabileceğimden emin değildim."

Soğuktan ve zayıflıktan titriyordu. Ama şimdi fark ettiğim üzere muhtemelen korkuyordu da. Kalçamın üzerinde duran elini alıp dudaklarıma götürdüm ve parmak boğumlarını öptüm. Parmakları akşam havasından soğumuştu ve benim sıcaklığıma tutunuyordu.

"Üstesinden gelebildin," dedim usulca ve onu da çekerek sırtüstü uzandım.

"Binbir zahmetle," diye mırıldandı Jamie, battaniyenin, tartanının, gömleğin ve iç etekliğimin arasından yolunu buldu. Derin bir soluk verdi, ben de ona eşlik ettim. "Ah, Tanrım, Sassenach."

Jamie biraz daha hareket etti.

"Hissettirdiği böyle bir şeydi," diye fısıldadı. "O zaman. Sana bir daha sahip olamayacağımı düşündüm, sonra..."

Üstesinden *gelebilmişti* ve bu çok zor *olmuştu.*

"Sandım ki... hayatımda yapacağım son şey olsa da bunu yapacaktım..."

"Neredeyse öyleydi," diye fısıldadım, sağlam yuvarlak kalçalarını sıkıca tutarak. "Bir anlığına sen hareket edene kadar öldüğünü sanmıştım."

"Ben de öleceğimi düşünmüştüm," dedi kahkaha atarak. "Ah, Tanrım, Claire..." Bir an durup aşağıya eğildi ve alnını alnıma bastırdı. Bunu o gece de yapmıştı. Teni buz gibiydi ama çaresizlikten âdeta yanıyordu. O zaman kendi hayatımı onun içine soluduğumu hissetmiştim, ağzı o kadar yumuşak ve açıktı ki belli belirsiz yumurtayla karışmış bira kokuyordu. Tüm yiyebildiği buydu.

"İstedim..." diye fısıldadı. "Seni istedim. Sana sahip olmalıydım. Ama içine girdiğim anda..."

Jamie derin derin iç çekti ve daha derinlerime ilerledi.

"Oracıkta ölebileceğimi düşündüm. İstedim de... Senin içindeyken... ölmeyi istedim." Sesi değişmişti, hâlâ yumuşak bir tınıya sahipti ama bir şekilde mesafeliydi, uzaktı... ve şimdiki andan uzaklaştığını, o soğuk taşların karanlığına, oradaki paniğe, korkuya ve ezici ihtiyaca geri döndüğünü biliyordum.

"İçimi sana döküp bildiğim son şey bu olsun istedim ama sonra başladım ve bunun böyle olması gerektiğini düşündüm; yaşayacağımı ama sonsuza kadar da kendimi senin içinde *tutacağımı.* Sana bir çocuk verdiğimi."

Konuşmamıza, şu âna ve bana geri dönmüştü. Onun sağlam, iri, güçlü gövdesine sıkıca sarıldım ama kendini bana tes-

lim ederken çaresizce titriyordum. Kendi sıcak gözyaşlarımın akıp soğuk saçlarıma doğru süzüldüğünü hissettim.

Kısa bir süre sonra Jamie hareket edip yan tarafına yuvarlandı. O iri eli hâlâ karnımda duruyordu.

"Üstesinden gelebildim, değil mi?" dedi ve alevlerin aydınlattığı yüzünde hafif bir gülümseme belirdi.

"Gelebildin," dedim tartanını üzerimize çekerek. Sönmekte olan ateşin ve sonsuz yıldızların ışığıyla içim sevinç dolarak onunla uyudum.

2

HÜZÜNLÜ ŞARAP GÜNÜ

MacKenzielerin yatağının, Amy Higgins'in yama işi bohçasından aceleyle çıkardığı iki yırtık yorgandan ibaret olmasına ve bunların Higginslerin bir haftalık kirli çamaşırlarının üzerine serilmiş olmasının yanı sıra battaniye olarak da kendi kıyafetlerini kullanmış olmalarına rağmen o ağır yorgunluk Roger'ın âdeta bir ölü gibi uyuyakalmasına yetmişti. Ama bir yanda yanan ateşin sıcaklığı, diğer yanda iki çocuğun ve sıcacık bir eşin vücut ısısıyla sıcacık bir yataktı ve tıpkı kuyuya düşen bir adam gibi uykuya dalmıştı. Sahip olduğu bu şeyse zamanla en yoğun şükür duasına dönüşmüştü.

Başardık. Şükürler olsun.

Roger karanlık bir odada uyandığında yanan odunların, yeni kullanılmış lazımlığın kokusunu alırken bedenini ani bir ürperti sardı. Sırtını ateşe vererek yatmış ancak gecenin ilerleyen saatlerinde diğer yanına dönmüştü ve şimdi yüzünün birkaç metre ötesinde son korların somurtkan parıltısına, gri kül ve kömürleşmiş odun yığınındaki kıpkırmızı damarlara bakıyordu. Bir elini arkasına attı: Brianna gitmişti. Yorganın uzak tarafında Jem ve Mandy'dir diye düşündüğü belirsiz bir yığın vardı. Odanın geri kalanı hâlâ uykudaydı, yoğun nefes alış verişlerden sebep odadaki hava ağırdı.

"Bree?" diye fısıldadı Roger, tek dirseğinin üzerinde yükselerek. Çok yakınındaydı; şöminenin yanındaki duvara kalçasını dayamış, çorabını çekmek için tek ayağının üzerinde duran sağlam bir gölgeden ibaretti. Brianna ayağını yere indirdi ve yanına çömelerek yüzünü okşadı.

"Babamla ava gidiyorum," diye fısıldadı öne eğilerek. "Bugün yapacak işin varsa annem çocuklara bakacak."

"Tamam. Nereden..." Roger elini onun kalçasının yanından aşağı kaydırdığında kalın bir av gömleğiyle bol yamalı döküm-lü pantolon giydiğini anladı, avucunun altındaki dikişin pürüzünü hissedebiliyordu.

"Bu kıyafetler babamın," diye yanıt verdi Brianna ve onu öptü, ışığı azalan ateş saçında ışıldıyordu. "Sen uyu. Daha güneşin doğmasına bir saat var."

Roger, Brianna'nın elinde çizmeleriyle yerdeki bedenlerin arasından geçip kapıyı açışını ve ardından o kapıyı usulca kapatırken soğuk hava akımının içeriyi dolduruşunu izledi. Bobby Higgins uykulu bir sesle bir şeyler mırıldandı ve küçük çocuklardan biri doğrulup net, şaşkın bir sesle, "Ne?" dedi, sonra bir kez daha kendini yorganına bırakıp uykuya geri döndü.

Temiz hava basık ortamda bir anda kayboldu ve oda yeniden uykuya daldı. Roger ise uyuyamadı. Huzurlu, rahatlamış, heyecanlı ve bir o kadar da kaygılı hissederek sırtüstü uzandı.

Bunu gerçekten başarmışlardı.

Hem de hepsi. Farkında olmadan aile fertlerini sürekli sayıp duruyordu. Dördü birden. Burada güvendeydiler.

Anılar parça parça zihninde dolanıyordu. O anıların zihninden akıp gitmesine izin verdi, ne üzerinde düşündü ne de bir sahneye odaklandı; terli elindeki küçük bir altın külçenin ağırlığı, onu yere düşürdüğünde ve yana yatmakta olan güvertede kaydığını gördüğünde midesinin yalpalaması. Üzerinde viski olan yulaf lapasının sıcak buharı, dondurucu bir İskoç sabahına karşı kendini sağlama alma. Sargılı ayağını kaldırarak merdivenlerden dikkatlice inen Brianna, bununla birlikte aklı-

na karşı konulmaz bir şekilde "My Dame Hath a Lame, Tame Crane"* sözleri geldi.

Bir rıhtımın kenarında birbirlerine sarılıp son kez vedalaşırken Buck'ın yıkanmamış saçlarının acı kokusu. Charles Town'a giderken *Constance*'ın yalpalayan ambarında soğuk, sonsuz gibi gelen, ayırt edilemez günler ve geceler. Ambarda bir yükün arkasında dördü bir köşeye sığınmışken suyun gövdeye çarpmasından başka ses duymaz olmuşlardı. Açlıklarını hissedemeyecek kadar deniz tutmuştu, korkamayacak kadar çok yorgunlardı, ambarda yükselen suyla ne yapacaklarını bilememişlerdi. O suyun santim santim yükselişini seyretmişlerdi, her çalkantıda o su üzerlerine sıçramıştı, çocukları hayatta tutmak için zavallı vücut ısısını paylaşmaya çalışmışlardı.

Roger tuttuğunu bile fark etmediği nefesini bıraktı, ellerini masif ahşap zeminin iki yanına koydu, gözlerini kapadı ve her şeyin akıp gitmesine izin verdi.

Artık geçmişe bakmak yoktu. Kararlarını vermişlerdi ve buraya gelmişlerdi. Kutsal mabede.

Peki, şimdi ne olacak?

Uzun bir süre bu kulübede yaşamışlardı. Şimdi yeni bir tane yapması gerektiğini düşünüyordu. Jamie ona dün akşam Vali Tryon'ın kendisine tahsis ettiği arazinin hâlâ onun adına kayıtlı olduğunu söylemişti.

Kalbinde küçük bir heyecan dalgası kendini gösterdi. Önünde koskoca bir gün vardı; yeni hayatının başlangıcı... Acaba ilk ne yapmalıydı?

"Babacığım!" diye fısıldadı bir ses kulağına heyecanla. "Babacığım, tuvalete gitmem geyek!"

Roger gülümseyerek yatağında doğruldu, pelerinlerle gömlekleri üzerinden çekti. Mandy gölgeler arasında âdeta küçük kara bir kuş gibi beklentiyle ağırlığını bir ayağından diğer ayağına vererek zıplıyordu.

---

* (İng.) 17. yüzyıla ait bir halk şarkısı. "Benim Hanımın Sakat Bir Turna Kuşu Var" (ç.n.)

"Tamam, tatlım," diye fısıldadı Roger ve kızının sıcak, terli elini tuttu. "Seni tuvalete götüreyim. Sakın birinin üzerine basayım deme."

Mandy şimdiye kadar pek çok tuvalet görmüştü ve bu seferki ona engel değildi. Ancak Roger kapıyı açtığında, kocaman bir örümcek aniden pervazın üstünden düştü ve yüzünün birkaç santim ötesinde sallandı. Hem o hem de Mandy çığlık attılar. Aslında daha çok Mandy çığlık atmıştı. Roger'ın kendi çabası bir uğultudan başka bir şey değildi, en azından erkeksi bir şakımaydı.

Henüz güneş doğmamıştı; örümcek, bacak izlenimi veren siyah bir lekeden ibaretti ama bu, endişeyi daha da artırıyordu. Çığlıklarıyla alarma geçen örümcek, ağını kullanarak normalde işgal ettiği görünmez girintiye geri döndü.

"Ben oyaya giymem!" dedi Mandy sırtını babasının bacaklarına dayayarak.

Roger kızının duygularını paylaşarak onu karanlıkta çalıların olduğu yere götürebilirdi. Muhtemelen orası daha fazla (ve muhtemelen daha büyük) örümcekler, yılanlar ve yarasalar değil de alacakaranlıkta avlanan şeyler için de tehdit oluşturuyordu. Örneğin panterler... Aidan McCallum daha önce onları tuvalette... tam da bu tuvalette bir dağ aslanıyla karşılaşma hikâyesiyle eğlendirmişti.

"Sorun değil, tatlım." Roger eğilip onu kucakladı. "Gitti. O da bizden korkuyor, geri gelmeyecek."

"Koykuyoyum!"

"Biliyorum, tatlım. Merak etme. Geri geleceğini sanmıyorum ama gelirse onu öldürürüm."

"Biy silahla mı?" diye sordu Mandy umutla.

"Evet," dedi Roger kararlı bir şekilde ve Claire'in tuvalet oturağına tünemiş devasa çıngıraklı yılanla ilgili kendi hikâyesini çok geç hatırlayarak kızını göğsüne bastırıp pervazın altından geçti.

Ancak iş sırasında Mandy ona tutunmayı bırakıp kuru bir mısır koçanıyla poposunu silmeye çalışınca Roger neredeyse kızını çukura düşürecekti.

Serin sabah havasına rağmen hafifçe terleyerek kulübeye döndüğünde yokluğunda Higginslerin –ve Jem ile Germain'in– *toplu hâlde* ayaklandığını gördü.

Amy Higgins, Brianna'nın ava çıktığını öğrendiğinde hafifçe gözlerini kırptı ama Roger, babasıyla gittiğini eklediğinde, şaşkınlık ifadesi solarak Roger'ın içten gülümsemesine neden olan bir kabul ifadesine dönüştü. Uzun süredir burada olmamasına rağmen varlığının Tepe'ye hâlâ hâkim olduğunu görmekten memnundu; Claire dün gece ona sürgünden daha birkaç ay önce döndüklerini söylemişti.

"Son gelişimizden bu yana buraya yerleşmek için gelen yeni insanlar var mı?" diye sordu Bobby'ye elinde bir kâse yulaf lapasıyla ev sahibinin yanına otururken.

"Hem de ne çok," diye temin etti Bobby onu. "En az yirmi aile. Biraz süt ve bal ister misin, peder?" Bal kavanozunu dostane bir tavırla Roger'ın olduğu yöne doğru itti; bir İngiliz olduğu için Bobby'ye kahvaltısında büyük bir tutam İskoç tuzu yerine böyle uçarılıklara izin verilmişti. "Ah, üzgünüm, sormalıydım, hâlâ bir rahip misin?"

Claire de dün akşam ona aynı soruyu sormuştu ancak bu hâlâ onu şaşırtıyordu.

"Evet, öyleyim," diye yanıt verdi Roger ve süt ibriğine uzandı. Aslında bu soru ve yanıtı kalbinin hızla atmasını sağlamıştı.

O bir *rahipti*. Sadece bunun resmiyetinden emin değildi. Bir yılı aşkındır Tepe halkını vaftiz etmiş, evlendirmiş, defnetmiş, onlara vaaz vermiş, ayrıca bir rahibin daha küçük görevlerini de yerine getirmişti; hepsi onu böyle kabul etmişti. Buna hiç şüphe yoktu. Öte yandan resmi olarak Presbiteryen rahibi olarak atanmamıştı. Tam olarak değil.

"Belki yeni halkı çağırırım," dedi Roger kayıtsızca. "Katolik mi, yoksa başka bir inancı benimsediklerini biliyor musun?"

Bu gelişigüzel bir soruydu. Tepe'deki herkes, diğerlerinin inancını biliyordu ve her zaman yüzlerine karşı olmasa da bunları tartışmaktan hiç çekinmemişti.

Amy kâsesinin yanına bir fincan hindiba kahvesini koydu ve rahat bir nefes alarak tuzlu yulaf lapasının başına oturdu.

"On beş Katolik aile," dedi. "On iki Presbiteryen ve üç Mavi Işık... Yöntemleri, miydi? Halkına dikkat etmek isteyeceksin, peder. Hımmm... ah, belki iki Anglikan... Orrie!" Altı yaşındaki Orrie'nin sözünü kesmek için tam zamanında ayağa fırladı, dengesiz de olsa dolu lazımlığı başının üzerine kaldırarak onu ateşin önünde uykulu gözlerle bağdaş kurup oturan ve elindeki ayakkabıya şaşkınlıkla bakan Jem'in üzerine boşaltmak niyetindeydi.

Annesinin çığlığıyla irkilen Orrie, Jem'i ıskalayıp içindeki kokuşmuş şeyi yeni karıştırılan ateşe boşaltarak lazımlığı düşürdü ve kapıya koştu. Annesi bir süpürge kapıp onu takip ederken öfkeli Galyalı haykırışlar ve tiz korku çığlıkları da uzaklaştı.

Sabahı kutsanan Jem, ocaktaki dağınıklığa baktı, burnunu kırıştırdı ve ayağa kalktı. Bir an sallandı, sonra masaya doğru yürüdü ve esneyerek Roger'ın yanına oturdu.

Kulübeye sessizlik hâkimdi. Yanmış bir kütük şöminede birden çatırdadı ve tüm bunlara bit cevap vermek istercesine etrafa kıvılcımlarını yaydı.

Roger boğazını temizledi.

"Bir kadının doğurduğu erkek şu havaya sıçrayan kıvılcım kadar sıkıntı yaratır."

Bobby başını şömine yönünden usulca çevirip Roger'a baktı. Gözleri dumandan kızarmıştı ve yanağındaki o eski "K" izi kulübedeki ışıkta beyaz beyaz belli oluyordu.

"Çok iyi söyledin, peder," dedi. "Hoş geldin."

Annesinin hüzünlü şarap günü dediği şey buydu. Hava ve gökyüzünün bir arada olduğu, her nefesle sarhoş olunan bir yer.

Her adımda kestane ve meşe yaprakları çatırdıyordu. Kokuları çam iğnelerininki kadar keskindi. Ellerinde silahlarla dağa tırmanıyorlardı ve Brianna Fraser MacKenzie günün sürpriziydi.

Babası onun için bir baldıran dalı tuttu ve o da ona katılmak için eğildi.

"*Feur-milis*," dedi Jamie önlerinde açılan geniş çayırı göstererek. "*Gàidhlig* kelimesini hatırlıyor musun, kızım?"

"Çimen hakkında bir şey söyledin," dedi Brianna aceleyle zihnini kurcalayarak. "Ama diğer kelimeyi bilmiyorum."

"Tatlı Çimen. Küçük çayır dediğimiz şey bu. İyi bir otlak ama çoğu hayvan için çok fazla tırmanış gerektiriyor, ayrıca dağ aslanları ve ayılar yüzünden onları günlerce burada başıboş bırakmak istemiyoruz."

Milyonlarca çimenin gümüş yeşili başları, sabah güneşini yakalarcasına dalgalandı. Orada burada, sarı ve beyaz kelebekler gezinirken çimenlerin uzak tarafında ani bir çatırtı koptu, büyük bir toynak çalıların içinde gözden kayboldu ve arkasında dallar sallandı.

"Belli bir rekabet de görüyorum," dedi Brianna hayvanın kaybolduğu yeri işaret ederek. Tek kaşını kaldırdı, peşinden gidip gitmeyeceklerini sormak istiyordu ama babasının, hareket etmemesi için geçerli bir nedeni olduğunu varsayıyordu.

"Evet, biraz," dedi Jamie ve sağa döndü, çayırı çevreleyen ağaçların kenarı boyunca ilerledi. "Ama geyik, en azından mera iyiyse, sığır veya koyunların yaptığı gibi beslenmez. Bu yaşlı bir erkek geyikti," diye ekledi omzunun üzerinden kayıtsızca. "Onları yazın avlamaya gerek duymadık. Şimdi bolca etlenmiştir."

Brianna herhangi bir yorumda bulunmadan kaşlarını kaldırıp babasını takip etti. Jamie ondan yana dönüp gülümsedi.

"Yılın bu zamanında bir tane varsa, daha fazlası da var demektir. Dişi geyikler ve yavruları sürüler hâlinde toplanmaya başlar. Henüz kızgınlık zamanlarında değiller ama erkek geyikler her zaman bunun üzerinde düşünüyor. Nerede olduklarını her zaman bilirler." Gözden kaybolan geyiğe doğru başını salladı.

Brianna, annesinin erkekler ve testosteronun işlevleri hakkındaki sansürsüz fikirlerini hatırlayarak gülümsemesini bastırdı. Ancak Jamie bunu gördü ve onun ne düşündüğünü, kalbine küçük, tatlı bir sızı gönderdiği gerçeğini bilerek ona yarı kederli muzip bir ifadeyle baktı.

"Evet, annen erkekler konusunda haklı," dedi Jamie omuz silkerek. "Bunu unutma, *a nighean*," diye ekledi daha ciddi bir şekilde. Sonra dönüp yüzünü esintiye doğru kaldırdı. "Çayıra yakınlar ama rüzgârın estiği yöndeler. Tırmanıp tepenin uzak tarafından üzerlerine inmedikçe yaklaşmayacağız." Ardından çayırın batı tarafına doğru başını salladı. "Ama senin için mahsuru yoksa önce Genç Ian'ın evine uğrarız diye düşünmüştüm?"

"Ne sakıncası!" Kuzeninden bahsedince bir sevinç dalgası hissetti. "Dün gece ateşin yanındakilerden biri artık evli olduğunu söyledi. Kiminle evlendi?" Ian'ın karısını merak etmekten ziyade on yıl kadar önce ondan *onunla* evlenmesini istemişti ve bu bir çaresizlik öğüdü olsa da –ve baştan sona gülünç olsa da– onunla yatma düşüncesinin kendisine hoş gelmediğinin farkındaydı. Daha sonra, ikisi de yetişkin ve evliyken Kızılderili karısından boşanmış, aralarında bir fiziksel çekim duygusu sessizce kabul edilmiş ve aynı şekilde sessizce reddedilmişti.

Yine de aralarında sevgi yankıları vardı ve Ian'ın bilinmeyen karısını seveceğini umuyordu.

Babası güldü. "Onu seveceksin, kızım. Adı Rachel Hunter, bir Quaker."

Hüzünlü gözleriyle donuk, küçük bir kadının görüntüsü aklına geldi ama babası onun yüzündeki şüphe ifadesini yakalayarak başını iki yana salladı.

"Düşündüğün gibi biri değil. Fikrini söyler. Ayrıca Ian ona deli gibi âşık... ve o da ona."

"Ah. Bu iyi!" Ciddiydi ama babası yüzünde muzip bir ifadeyle ona tek kaşını kaldırarak baktı. Yine de başka bir şey söylemedi ve dalgalanan kokulu çimlerin arasında yol göstermek için döndü.

Ian'ın kulübesi göz kamaştırıyordu. Sadece Brianna'nın gördüğü diğer dağ evlerinden farklı olmasıyla birlikte kavak ağacı korusunun ortasına yapılmıştı. Gün ışığı hışırdayan yaprakların arasından süzülerek ışık oyunları yaparken kulübe âdeta büyülü gibi görünüyordu... sanki başınızı diğer tarafa çevirseniz hemen gözden kaybolacaktı.

Dört keçi ve iki yavru bulundukları ağılın çitinden başlarını çevirip ona bakınca bir ağızdan cana yakın bir şekilde karşılama senfonisine başladı ama kimse ziyaretçilerin kim olduğunu görmeye gelmedi.

"Evde yoklar," dedi Jamie gözlerini kısıp evi inceleyerek. "Kapıda not mu var?"

Vardı; kapıya uzun bir dikenle tutturulmuş bir kâğıt parçasının üzerinde Bree'nin sonunda Galce olduğunu anladığı anlaşılmaz bir yazı karalanmıştı.

"Genç Ian'ın karısı İskoç mu?" diye sordu kaşlarını çatarak. Çıkarabildiği tek kelimeler –en azından çıkarabildiğini düşünüyordu– "MacCree" ve "keçi"ydi.

"Hayır, not Jenny'den," dedi babası gözlüğünü çıkarıp notu inceleyerek. "Rachel'la birlikte MacCreelere yorgan dikmeye gittiklerini ve Ian onlardan önce eve gelirse keçileri sağıp sütün yarısını peynir için ayırmasını söylüyor."

Onların bahsinin geçtiğini anlamışlar gibi keçi ağılından şiddetli bir *mee* sesi yükseldi.

"Görünüşe göre Ian da henüz evde değil," dedi Brianna. "Sence şimdi sağılmaları gerekiyor mu? Ben nasıl yapıldığını pek hatırlamıyorum."

Babası bu düşünceye gülümsediyse de başını salladı. "Hayır, Jenny'nin onları sağmasına daha birkaç saat var. Akşama kadar idare ederler."

Brianna o âna kadar "Jenny"nin bir yardımcı olduğunu düşünmüştü ama Jamie'nin o adı söylerken takındığı ses tonu şaşırmasına neden oldu.

"Jenny. *Kız kardeşin* Jenny mi?" dedi Brianna kuşkulu bir tavırla. "O *burada* mı?"

Şaşırma sırası Jamie'deydi. "Evet, burada. Affedersin, kızım, bunu bilmediğini düşünemedim. O... Bekle." Bir elini kaldırıp dikkatle ona baktı. "Mektuplar. Biz yazdık... yani, çoğunlukla mektupları Claire yazdı ama..."

"Mektupları aldık." Roger'ın, kapağına kazınan Jemmy'nin tam adının olduğu ahşap kutuyu getirip mektupları buldukları andaki aynı hisle nefesi kesildi. Sonrasında rahatlama, sevinç ve hüzün hepsi birbirine karışmıştı... Mektuplarda şu cümleyle karşılaşmışlardı. "*Biz hayattayız...*"

Yine aynı duygu onu sarıp sarmalarken gözyaşları onu habersizce ele geçirdi, öyle ki etrafındaki her şey titreşti ve bulanıklaştı, sanki kulübe, babası ve kendisi, kavak ağaçlarının parıldayan ışığında eriyip yok olacaktı. Hafifçe iç çekince babası kollarını ona dolayıp kendine çekti.

"Sizi bir daha göremeyiz sanıyorduk," diye fısıldadı Jamie boğuk bir sesle. "Hem de hiç, *kızım*. Korktum... güvende olmadığından öyle korktum ki... hepiniz öldünüz diye, orada yok olup gittiniz diye çok korktum. Ve bunu hiç bilemeyecektik bile."

"Biz size haber veremezdik," dedi Brianna başını babasının omzundan kaldırıp elinin tersiyle burnunu silerek. "Ama siz *bize* söyleyebildiniz. O mektuplar... hayatta olduğunuzu bilmek. Yani..." Birden sustu ve son birkaç damla gözyaşını gözlerini kırparak engellemeye çalıştı, o sırada Jamie'nin de ağlamamak için başını öteki tarafa çevirdiğini fark etti.

"Ama değildik," dedi Jamie usulca. "Ölmüştük. O mektupları okuduğunuzda."

"Hayır, ölmemiştiniz," dedi Brianna şiddetle onun elini tutarak. "O mektupları hemen okumadım. Kendime biraz zaman verdim... çünkü o mektuplar açılmadığı sürece... hâlâ hayatta olacaktınız."

"Bunların bir önemi kalmadı, kızım," dedi Jamie usulca. Kızının elini tutup parmaklarını öperken tenine değen nefesi sıcacık ve hafifti. "Siz buradasınız. Biz de öyle. Önemli olan bu."

Brianna ailenin av tüfeğini taşırken babası kendi tüfeğini taşıyordu. Yine de yakınlardaki geyikleri ürkütme şansı varken herhangi bir kuşa veya küçük av hayvanına ateş etmezdi. Dik yokuşu tırmanırken oflayıp durdu, serin güne rağmen kulaklarının arkasından ter akıyordu. Babası yine bir dağ keçisi gibi en ufak bir zorlama belirtisi göstermeden yokuşu tırmandı ama onun zorlandığını fark ederek küçük bir çıkıntıyı işaret etti.

"Hiç acelemiz yok, *a nighean*," dedi Jamie ona gülümseyerek. "Burada su var." Jamie hissedilir bir çekingenlikle uzandı ve kızının kızarmış yanağına dokunduktan sonra elini hızla geri çekti.

"Affedersin, kızım," dedi Jamie gülümseyerek. "Senin gerçek olduğun fikrine henüz alışamadım."

"Ne demek istediğini anlıyorum," dedi Brianna yumuşak bir sesle. Yutkunarak uzandı ve babasının sıcak, tıraşlı, onunkiler kadar koyu mavi, çekik gözlerine dokundu.

"Ah," dedi Jamie belli belirsiz ve nazikçe onu yeniden kollarının arasına aldı. Bir süre öylece durdular, konuşmadılar, tepelerinde dönen kuzgunların çığlığını ve kayalara damlayan suları dinlediler.

"*Trobhad agus òl, a nighean*," dedi Jamie kollarının arasına aldığı aynı nezaketle kızını yeniden bıraktı ve iki kaya arasındaki oyuktan akan küçük akıntıyı gösterdi. *Gel ve iç.*

Su buz gibiydi ve granitle çam ağacının keskin tadını taşıyordu.

Brianna su içip kızarmış yanaklarını rahatlatmak için yüzünü yıkarken babasının ani hareketini fark etti. Bir anda donakalıp gözlerini babasına dikti. O da donakalmıştı ama iki gözünü ve çenesini biraz kaldırarak üstlerindeki yokuşu işaret etti.

Tam o sırada Brianna düşen topraktan yavaşça kopup ayağının yanındaki çıkıntıya hafif bir tıngırtıyla çarpan çakıl taşını gördü... ve duydu. Bunu, kuzgunların çağrısı dışında sessizlik izledi. *Bu sefer sesleri daha yüksek*, diye düşündü Brianna, sanki kuşlar yakınımızda. *Bir şey görüyorlar*, diye düşündü.

Daha *yakına geldiler*. Aniden bir kuzgun çullandı, sinir bozucu bir şekilde başının yanında parladı ve bir başkası yukarıdan çığlık attı.

Tepedeki çıkıntıdan gelen ani bir patlama neredeyse Brianna'nın dengesini kaybetmesine neden oluyordu. Brianna içgüdüsel bir tavırla kaya yüzünden çıkıntı yapan bir avuç dolusu fidanı yakaladı. Hem de tam zamanında çünkü yukarıdan bir gümbürtüyle kayma sesi duyuldu. Aynı anda sanki bir toprak ve çakıl sağanağı içinde nefes ve kan patlamasıyla devasa bir şey yanından zıplayarak aşağıdaki çalılıklara yuvarlanarak çarptı.

"Tanrı bizi korusun," dedi babası Galce haç çıkararak. Aşağıdaki çalıların içine baktı –Tanrım, o her neyse, hâlâ canlıydı– sonra gözlerini yukarı kaldırdı.

"*Weh*!" dedi yukarıdan ateşli bir erkek sesi. Brianna kelimeyi tanımıyordu ama sesi biliyordu, içini bir sevinç kapladı.

"Ian!" diye seslendi Brianna. Giderek daha fazla çığıran kuzgunlar dışında yukarıda tam bir sessizlik hâkimdi.

"Tanrı bizi korusun," dedi şaşkın bir ses Galce ve bir an sonra kuzeni Ian, bariz bir zorlukla karşılaşmadan dengesini sağladığı dar çıkıntıya atladı.

"*Sensin*!" dedi Brianna. "Ah, Ian!"

"*A charaid*!" Ian onu kendine çekip sıkıca sarıldı, gördüklerine inanamıyormuşçasına kahkaha atıyordu. "Tanrım, sensin!" Bunu doğrulamak istercesine geri adım atıp yeniden bakarken yine keyifle güldü, onu sağlam bir şekilde öptü ve yeniden sarıldı. Ian güderi, yulaf lapasıyla barut gibi kokuyordu ve onun kalbinin kendi göğsünde gümbür gümbür attığını hissedebiliyordu.

Brianna o an belli belirsiz bir tırmalama sesi duydu ve birbirlerini bıraktıklarında, babasının çıkıntıdan atladığını ve dağ eteğinden aşağı, geyiğin olduğu –bir geyik olmalıydı– çalılığa doğru kayarak indiğini fark etti.

Babası çalılıkların kenarında bir an durdu –çalılar hâlâ sallanıyordu ama yaralı geyiğin hareketleri sığdı– sonra kamasını çekti ve Galce mırıldanarak ihtiyatla çalılıklara daldı.

Ian, omzunun üzerinden bakarak, "Orası hep gül ağacı," dedi. "Ama boğazını kesmek için zamanında yetişeceğini düşünüyorum. *A Dhia*, Tanrım, kötü bir atıştı. Çok korkmuştum... ama sen ne halt... yani, nasıl oldu da *buradasın?*" Biraz geri çekildi, gözleri onun üzerinde geziniyordu, pantolonunu ve deri yürüyüş ayakkabılarını fark edince ağzının kenarı hafifçe kıvrıldı, gözleri şimdi endişeli bir şekilde kızın yüzüne döndüğünde solgunlaştı. "Kocan yanında değil mi? Ya çocuklar?"

"Evet, birlikteyiz," diye onu rahatlattı Brianna. "Roger muhtemelen bir şeyleri dövüyor ve Jem ona yardım ediyor, Mandy de ona engel oluyor. Burada ne yaptığımıza gelince..." Yeniden bir araya gelme günü ve sevinci, yakın geçmişi görmezden gelmesine izin vermişti ama nihai açıklama ihtiyacı, birdenbire tüm bunların korkunçluğunun üzerine çökmesine neden oldu.

"Endişelenme, kuzen," dedi Ian hemen, genç kadının yüzündeki ifadeyi görünce. "Geçecek. Nasıl hindi vurulur hatırlıyor musun? Buradan çeyrek mil uzakta bir grup hindi var, "Strip the Willow" şarkısında dans edenler gibi bir oraya bir buraya sallanıp duruyorlar."

"Ah, hatırladım sayılır." Brianna su içerken tüfeğini kayaya yasladı. Geyiğin düşmesiyle tüfeği devrildi. Brianna da onu kaldırıp kontrol etti, çarpmanın etkisiyle çakmaktaşı yere düşünce onu da yerine yerleştirdi. Aşağıdaki gümbürtüler durmuştu ve babasının geyiğin iç organlarını boşaltırken okuduğu duayı, rüzgârın etkisiyle arada kesilen sesini duyabiliyordu.

"Babama geyiği kesmesinde yardım etmemiz gerekmez mi?"

"Ah, hayır, daha bir yaşında erkek bir geyik. Dayım sen daha gözünü kırpmadan o işi halleder," diyen Ian aşağıya doğru eğilip seslendi. "Bree'yi hindi avlamaya götürüyorum, *a bràthair mo mhàthair*!"

Aşağıda tam bir ölüm sessizliği hâkimdi, bir süre sonra hışırtıyla birlikte Jamie'nin kafası gül çalılarının arasından fırladı. Saçı başı dağılmıştı. Yüzü kıpkırmızıydı ve kollarıyla ellerinin üstündeki birkaç noktada kan lekesi vardı. Ancak yüzünde memnun bir ifade vardı.

"Ian," dedi ölçülü bir ses tonuyla ama sesi, diğer orman seslerini rahatlıkla bastırıyordu. "Mac Ian... mac Ian...!"

"Sana etleri taşımanda yardıma geliriz!" diye seslendi Ian. Ardından av tüfeğini alarak neşeyle el sallarken Bree ile göz göze geldi ve çenesiyle yukarı işaret etti. Brianna aşağıya baktıysa da babası çoktan gözden kaybolmuştu, geriye sadece sallanan çalılar kalmıştı.

Brianna vahşi doğaya karşı aşinalığını kaybetmiş olduğunu fark etti; uçurum ona geçilmez görünüyordu ama Ian bir babun kadar kolay tırmandı ve bir an duraksadıktan sonra kuzeninin kullandığı dalları tutmaya çalışırken ara sıra ayağının altındaki toprağın kaymasıyla onu daha yavaş bir şekilde takip etti.

"Ian mac Ian mac Ian nedir?" diye sordu Brianna, tepeye vardıklarında ayakkabılarına doluşan toprağı boşaltmak için duraksayarak. Kalbi tatsız bir şekilde sert atıyordu. "Ona sinirlendiğimde Jem Jeremiah Alexander Ian Fraser MacKenzie demem gibi bir şey mi?"

"Sayılır," dedi Ian omuz silkerek. "Ian oğlu Ian oğlu Ian... Buradaki amaç, ataların için bir yüz karası olduğunu belirtmek, anladın mı?" Ian'ın üzerinde yırtık pırtık, kirli bir patiska gömlek vardı ve kolları yırtıktı, çıplak kahverengi omzunun kıvrımında dört köşeli yıldız şeklinde büyük beyaz bir yara izi göze çarpıyordu.

"Ne oldu?" dedi Brianna yaraya dikkatle bakarak. Ian bir göz atıp önemsiz olduğunu gösterircesine bir ifade takındı ve onu küçük tepeye doğru yönlendirdi.

"Ah, önemli bir şey değil," dedi Ian. "Bir Abenaki piçi beni okla vurdu, Monmouth'taydık. Denny birkaç gün sonra oku çıkarabildi... Denzell Avı'ndan sonra." Kuzeninin boş bakışını görünce açıklama gereği duydu. "Rachel'ın kardeşi. Annen gibi o da bir doktor."

"Rachel!" diye bağırdı Brianna. "Karın mı?"

Ian'ın yüzünde koca bir gülümseme belirdi.

"Evet," dedi açıkça "*Taing do Dhia.*" Sonra anladı mı diye kuzenine dikkatle baktı.

"'Tanrı'ya şükürler olsun' demek olduğunu hatırlıyorum," diye onu temin etti Brianna. "Ve daha fazlasını. Roger, İskoçya'dan bu yana yaptığımız yolculuğun çoğunu *Gàidhlig*'imizi tazelemekle geçirdi. Babam bana Rachel'ın bir Quaker olduğunu söyledi?" Soru sorarcasına bakıp küçük bir deredeki taşları geçmek için ayağını uzattı.

"Evet, öyle." Ian'ın gözleri de taşlardaydı ama Brianna kuzeninin bir an önceki neşeli hâlinden pek eser kalmadığını fark etti. Ancak bunu sorgulamamaya karar verdi çünkü bir anlaşmazlık söz konusuysa –kuzenini tanımasına ve Quakerlar hakkındaki bilgisine dayanarak bunun olmaması için bir neden göremiyordu– bunu sormanın vakti değildi.

Ancak böyle düşünceler Ian'ı durdurmazdı.

"İskoçya'dan mı?" dedi Ian, ona bakmak için başını arkaya çevirerek. "Ne zaman?" Sonra birden yüzündeki ifade değişti, "ne zaman" sorusunun uygunsuzluğunu fark ederek. Sorudan vazgeçip özür diler bir ifade takındı.

"Edinburgh'dan mart ayında ayrıldık," diye yanıt verdi Brianna, şimdilik yanıtı basit tutmaya çalışıyordu. "Gerisini sonra anlatırım."

Ian başını olumlu anlamda salladı. Bir süre, bazen birlikte, bazen Ian'ın önderliğinde, geyik izleri bularak ya da sık bir çalının etrafından dolaşmak için yukarı doğru yürüdüler. Brianna onu takip etmekten mutluydu, böylece kuzenini utandırmadan ona rahatlıkla bakabiliyordu.

Ian değişmişti –bunda şaşılacak bir şey yoktu– hâlâ uzun boylu ve çok zayıftı ama olgunlaşmıştı, kendi içinde gerçek bir adama dönüşmüştü, kollarının uzun kasları derisinin altında belli oluyordu. Deri bir iple bağlı olan örgülü kahverengi saçı daha koyuydu ve örgüsüne bağlı hindi tüylerine benzeyen şeylerle süslenmişti. *Şans getirmesi için mi?* diye merak etti Brianna. Uçurumun tepesinde bıraktığı yayı ve ok kılıfını eline almıştı ve ok kılıfı şimdi yavaşça sırtına doğru sallanıyordu.

Olgun bir adamın ifadesi sadece yüzünden belli olmuyor, diye düşündü Brianna keyifle. *Uzuvlarında ve eklemlerinden*

seçiliyor, kalça ve bileklerinde / Yürüyüşünde, boynunun hareketinde, belinin ve dizlerinin esnemesinde, elbise onu gizlemiyor. Bu şiir her zaman ona Roger'ı hatırlatırdı ama üçü birden farklı olsa da şimdi Ian ve babasını da kapsıyordu.

Daha yükseğe çıkıp ağaçlar seyreldikçe rüzgâr arttı. Ian durup belirsiz bir hareketle onu çağırdı.

"Duyuyor musun?" diye fısıldadı Ian kuzeninin kulağına.

Brianna duyuyordu. O an ensesindeki tüyler ürperdi. Bir köpek havlıyormuş gibi küçük, telaşlı bir ses yankılanıyordu. Biraz daha uzakta iri bir kediyle küçük bir motor sesini andıran daimi bir mırlama hâkimdi.

"Çoraplarını çıkarıp bacaklarını toprakla ovalasan iyi olur," diye fısıldadı Ian kuzeninin yün çoraplarını göstererek. "Tabii, ellerinle yüzünü de..."

Brianna başını olumlu anlamda sallayarak silahını bir ağacın gövdesine yasladı ve yerdeki kurumuş yaprakları açarak eline bir avuç toprak aldı. Kendi teni neredeyse geyiğin derisiyle aynı renkte olan Ian'ın gizlenmeye ihtiyacı yoktu. Brianna elleriyle yüzünü toprakla sıvarken Ian usulca uzaklaştı. Brianna başını kaldırdığında artık onu göremiyordu.

Ardından menteşeleri paslanmış bir kapının açılıp kapanması gibi bir ses duyuldu. Birden Ian'ın biraz ötede bir sığla ağacının arkasında saklandığını gördü.

Hafif kazıma ve yaprakların hışırtısı hariç orman sessizliğe bürünmüşe benziyordu. Sonra bir hindinin öfkeli sesini duydu. Brianna elinden geldiğince yavaşça başını çevirdi, bir erkek hindinin soluk mavi kafasını çimlerden dışarı çıkardığını ve sanki rakibini bulmaya çalışırcasına gıdısını sallayarak hızlı hareketlerle sağa sola bakındığını fark etti.

Brianna ellerini ağzına götürmüş olan Ian'a baktı ama o ne hareket etti ne de bir ses çıkardı. Brianna nefesini tuttu ve yüksek sesle başka bir homurdanan hindiye baktı. Bu çağrısına uzaktaki başka bir erkek hindi karşılık verdi. Seyrettiği hindi o sese doğru bakıp başını kaldırdı ve ciyakladı, bir an dinledi ve sonra tekrar çimlere daldı. Brianna, Ian'a göz attı ve onun hafifçe başını iki yana salladığını gördü.

On altı kez ağır ağır nefes alıp verene kadar beklediler. Brianna bunu saymıştı. Ardından Ian yeniden hindi sesi çıkardı. Erkek hindi çalıların arasından yeniden çıktı ve yaprakları havalandırarak gözleri öfkeden kan bürümüş hâlde tüylerini kabartarak açıklığın karşı tarafına koşmaya başladı, kuyruğu da şiddetle sallanıyordu. Ormanın ihtişamına hayran kalmasına izin vermek için bir an duraksadı, sonra sert, agresif çığlıklar atarak yavaşça ileri geri yürümeye başladı.

Brianna sadece gözbebeklerini hareket ettirerek bakışlarını, kasıla kasıla yürüyen erkek hindiyle, hareketlerini hindininkilere göre ayarlayıp yayı omzundan kaydırırken donup kalan, eline bir ok alırken donup kalan ve sonunda hindi son dönüşünü yaparken okunu atan Ian arasında gezdirdi.

Ya da bu, hindinin son dönüşü olmalıydı. Ian yayını büküp aynı hareketle okunu bıraktı ve üstündeki ağaçtan büyük, kara bir nesne düşerken fazlasıyla insani bir şekilde korkarak bağırdı. Ian geri sıçrarken hindi neredeyse onun kafasına konuyordu. Brianna şimdi onu görebiliyordu, bir tavuğu, korkudan tüylerini kabartmış, boynunu açık zeminde aynı derecede ürkmüş ve şoktan havası inmiş olan hindiye doğru koşturuyordu.

Brianna sezgileriyle hareket ederek tüfeğini aldı, doğrulttu ve ateş etti. Iskaladı ve her iki hindi de eğrelti otlarının arasında kaybolurken tahta bir bloğa çarpan küçük bir çekiç gibi sesler çıkardı.

Yankılar son buldu ve ağaçların hışırtısı mırıldanmaya dönüştü. Brianna yayına bakan kuzenine göz attı, sonra iki kaya arasında tuhaf bir açıyla saplanmış olan okunun olduğu açıklığı geçti. Ian ona bakınca ikisi de kahkahalara boğuldu.

"Neyse," dedi Ian bilmiş bir tavırla. "Jamie Dayı'mı gülleri tek başına toplasın diye bırakırsak olacağı bu."

Brianna namluyu temizledi ve yeni saçmalarını doldurdu. Titreyen elini durdurmak çok zordu.

"Iskaladığım için özür dilerim," dedi Brianna.

"Neden?" dedi Ian, şaşırmış görünüyordu. "Avlanırken onda bir atış yaparsan bile şanslısın demektir. Bunu biliyorsun. Ayrıca ben de ıskaladım."

"Hindi *başına* düştüğü için," dedi Brianna ama gülüyordu. "Okun zarar gördü mü?"

"Evet," diye yanıtladı Ian, kayalıklardan çıkardığı kırık parçayı göstererek. "Başı iş görür." Keskin demir başını sarıp kesesine koydu, sonra ayağa kalktı. "Bir atış daha yapamayız ama... Ne oldu?"

Brianna namlu çubuğunu borusuna yerleştirmeye çalışırken elinden kurtulup havaya fırladı.

"Bir geyiği vuramayacak kadar heyecanlı olduğunda ne deniyor? Avcılık heyecanı mı?" dedi Brianna, namlu çubuğunu almaya giderken durumu hafifletmeye çalışarak. "Hindi heyecanı sanırım."

"Ah, tabii," dedi Ian gülümseyerek fakat gözleri kuzeninin ellerindeydi. "Silah kullanmayalı ne kadar oldu, kuzen?"

"Çok değil," diye yanıt verdi Brianna telaşla. Bu soruyu hemen beklemiyordu. "Altı ya da yedi ay."

"O zaman ne avlıyordun?" diye sordu Ian başını yana yatırarak.

Brianna ona göz atıp bir karar vermeye çalıştı ve ondan yana dönerken namlu çubuğunu dikkatle yerine koydu.

"Evimde saklanıp beni öldürdükten sonra çocuklarımı kaçırmayı bekleyen bir grup adamı," diye yanıt verdi Brianna. Bu kelimeler açık oldukları kadar saçmaydı ve dram havası taşıyordu.

Ian tüy gibi olan kaşlarını kaldırdı.

"Onları vurdun mu?" Öyle ilgili bir tavırla sormuştu ki Brianna o anıya rağmen gülümsemeden edemedi. Sanki koca bir balık yakalamış gibi davranmıştı.

"Ne yazık ki hayır. Kamyonlarının lastiklerini ve evimin bir penceresini indirdim. Onları vuramadım. Ama..." diye ekledi sakin bir tavırla, "ne beni ne de çocuklarımı ele geçirebildiler."

Brianna birden bacaklarındaki dermanın kesildiğini hissederek bir kütüğe dikkatle oturdu.

Ian her ne kadar soğukkanlı bir tavırla söylemiş olsa da kuzenini şaşkınlığa uğratmış olan bu durumu anlayışla kabul etti, kim olsa aynı şeyi yapardı.

"Bu yüzden mi buradasınız?" Sanki ormanı olası düşmanlar için tarıyormuş gibi bilinçsizce etrafına bakındı. Brianna birden Ian'la yaşamanın nasıl bir şey olduğunu merak etti, bir İskoçla mı, yoksa bir Mohawk'la mı konuştuğunuzu hiç bilemezdiniz ve şimdi gerçekten Rachel'ı merak etmeye başlamıştı.

"Çoğunlukla evet," diye yanıtladı Brianna. Ian onun ses tonunu fark ederek ona dikkatle baksa da başını yine olumlu anlamda salladı.

"Peki, onları öldürmek için geri dönecek misin?" Ian bunu ciddi bir ifadeyle söylemişti. Brianna, Rob Cameron ile kanlı suç ortaklarını düşündüğünde içini yakan öfkeyi bastırmak için çaba sarf etti. Şimdi ellerini titreten şey korku ya da geçmişe dönüş değildi; tetiğe dokunduğunda onu ele geçiren ezici öldürme dürtüsünün hatırasıydı.

"Keşke," dedi Brianna kısaca. "Yapamayız. Fiziksel olarak yani." Elini sallayarak anıları savuşturdu. "Sana sonra anlatırım. Babamla annemle bile bu konuyu konuşmadık. Daha dün gece geldik." Sanki dağ geçitlerinden yukarıya doğru yapılan uzun, sert yokuşu hatırlamış gibi birdenbire kocaman esnedi.

Ian kahkaha atınca Brianna gözlerini kırparak başını iki yana salladı.

"Babam bir bebeğin olduğunu söylemiş miydi, hatırlayamadım?" diye sordu Brianna konuyu hemen değiştirerek.

Ian'ın yüzüne yine o koca gülümseme yerleşti.

"Var," diye yanıt verdi Ian, yüzü neşeyle ışıldayınca Brianna da gülümsedi. "Küçük bir oğlum var. Daha adını koymadık ama ona Oggy diyoruz. Oglethorpe'un kısaltılmışı." Brianna'nın yüzündeki gülümsemeyi görünce açıklama yapma gereği duymuştu. "Bebek kendini gösterdiğinde Savannah'daydık. Onu görmen için sabırsızlanıyorum!"

"Ben de," dedi Brianna ama Savannah ile Oglethorpe arasındaki bağı kuramadı. "Biz..."

Uzaktan gelen bir gürültüyle lafı yarıda kaldı. Ian hemen etrafa bakınarak ayağa kalktı.

"Babam mıydı?" diye sordu Brianna.

"Sanırım." Ian kuzenini ayağa kaldırmak için bir elini uzatırken aynı anda yayını aldı. "Gel!"

Brianna yeni doldurduğu tüfeğini omzuna aldı ve çalıları, taşı, ağaç dallarını, çukurları ya da başka bir şeyi önemsemeden koşmaya başladı. Ian ormanın içinde âdeta bir yılan gibi kıvrılıyordu. Brianna ise dalları kırıp kollarını gözlerine siper ederek altlarından geçerken onu takip ediyordu.

Ian ikinci kez aniden durup tam Brianna ona çarpacakken onu yakaladı. Ormanın uğultusunun ötesinde herhangi bir şey duyabilecek kadar uzun süre çarpan kalpleri ve nefeslerini dindirmeye çalışarak birlikte durup etrafı dinlediler.

İlk seferinde, ıstıraplı gibi görünen dakikalardan sonra, rüzgârın üzerinde homurtulara dönüşen bir tür ciyaklama sesi duydular.

"Domuz muydu?" diye sordu Brianna nefes nefese. Yabani domuzlar büyük ve çok tehlikeli olabilirdi.

Ian yutkunarak başını iki yana salladı.

"Ayı," dedi ve derin bir nefes alarak onun elini tutup koşmaya başladı.

Yön bulmak için ikinci kez durduklarında hiçbir şey duymadılar.

"Jamie Dayı!" diye bağırdı Ian yeterli nefesi alır almaz. Hiçbir şey yoktu. Bu sefer bağıran Brianna'ydı. "Baba!" diye bağırdı, olabildiğince yüksek sesle; dağın enginliğinde acınacak kadar küçük, beyhude bir sesti. Beklediler, bağırdılar, tekrar beklediler. Bir kez daha seslendiler, sessizlikten sonra tekrar koştular. Ian gül çalılarına ve ölü geyiğe doğru yol aldı.

Çukurun üzerindeki yüksek zeminde tökezleyerek durduklarında göğüs kafesleri hava almak için inip kalkıyordu. Brianna, Ian'ın kolunu tuttu.

"Orada, aşağıda bir şey var!" Çalılar titriyordu. Geyik öldüğü zamankinden farklı olarak Jamie Fraser'dan daha büyük

bir şeyin şiddetli hareketi seçiliyordu. Brianna bulunduğu yerden homurdanmayı, kas yırtılmasını, kırılan kemikleri... ve çiğneme sesini duyabiliyordu.

"Ah, Tanrım," dedi Ian belli belirsiz, ancak çok da belirsiz değildi çünkü Brianna'nın göğsü korkudan sıkışmıştı. Buna rağmen elinden geldiğince güçlü bir nefes alarak, "Babaaaa!" diye bağırdı.

"Ah, demek döndünüz," dedi ayaklarının altından bir yerden derin öfkeli bir İskoç sesi. "Umarım tencerede kaynatacak bir hindi yakalamışsınızdır, kızım çünkü bu akşam geyik etimiz olmayacak."

Brianna kendini yere atıp başını uçurumun kenarından sarkıttı, üç metre aşağıda babasının daha önce götürdüğü dar çıkıntının üzerinde durduğunu görünce rahatladı. Babası kızını gördüğü anda çatılı kaşları da rahatladı.

"İyi misin, kızım? diye sordu Jamie.

"İyiyim," dedi Brianna. "Ama hindi yok. Sana ne oldu?" Jamie'nin üstü başı dağınıktı, her yanı çizik içindeydi, kollarında ve yüzünde kurumuş kan lekeleri ve bir kolunda büyük bir kesik vardı. Sağ ayağı çıplaktı ve baldırı yoğun bir şekilde kanla kaplıydı. Jamie çıkıntıdan aşağı bakınca yüzündeki huysuz ifade yeniden belirdi.

"*Dia gam chuideachadh*," dedi Jamie aşağıdaki rahatsızlığı çenesiyle göstererek. "Ian'ın geyiğinin derisini henüz yüzmüştüm ki şişman, kıllı şeytan çalıların arasından çıkıp onu benden aldı."

"*Cachd*," dedi Ian huzursuzca. Brianna'nın yanına çömelmiş, gül çalılarını inceliyordu. Brianna bir an için dikkatini babasından uzaklaştırıp çalıların arasındaki büyük, siyah şeye verdi. O şey her neyse dikkatle bir şeyler yapıyordu. Geyiği parçalarken çalılar çatırdayıp titredi ve o, yaprakların arasında sert, titreyen toynaklı bir bacak gördü.

Ayının görüntüsü, ne kadar hızlı olursa olsun, o kadar güçlü bir adrenalin patlamasına neden oldu ki tüm vücudu kasıldı ve başı döndü. Olabildiğince derin nefes aldı, sırtından aşağı ter aktığını ve ellerinin tabancanın metalinde ıslandığını hissetti.

Ian'ın Jamie'ye bacağına ne olduğunu sorduğunu duyunca kendine geldi.

"Yüzünü tekmeledim," diye yanıt verdi Jamie açıkça, hoşnutsuz bir şekilde çalılara bakarak. "Bu onu öfkelendirdi, bacağımı koparmaya çalıştı ama ayakkabımı alabildi."

Ian genç kadının yanında hafifçe titrese de kahkaha atmayacak kadar akıllıydı.

"Demek öyle. Sana elimi uzatayım mı, dayı?"

"Yok," diye yanıt verdi Jamie huysuz bir tavırla. "Gitmesi için şu *mac na galladh*'ı bekliyorum. Tüfeğimi aldı."

"Ah," dedi Ian, bunun önemini takdir ettiği ortadaydı. Brianna'ya babasının tüfeğinin Pensilvanya'dan getirtilmiş uzun, fazlasıyla kaliteli bir tüfek olduğunu söylemişti. Belli ki babası bu durum ne kadar sürerse sürsün beklemeye hazırdı ve muhtemelen ayıdan çok daha inatçı, diye düşündü içinden hafif bir homurdanmayla.

Jamie başını kaldırıp onlara bakarak, "Siz gitseniz iyi olur," dedi. "Biraz zaman alabilir."

"Muhtemelen buradan ateş edebilirim," dedi Bree mesafeye göz atarak. "Onu öldüremem ama saçmalar kaçmasına neden olabilir."

Babası bunun üzerine İskoçlara has bir ses çıkarıp bu fikre şiddetle karşı çıktı.

"Sakın deneme," dedi. "Ancak onu öfkeden deliye döndürürsün... ve ben o yokuştan aşağı inebiliyorsam, şu canavar da kesinlikle yukarı çıkabilir. Şimdi gidin. Seninle konuşayım derken boynum tutulacak."

Bree, Ian'a göz attı ve Ian da babasını aç bir ayının altı metreden fazla olmayan bir çıkıntının üzerinde ayakkabısız bırakma konusundaki isteksizliğini kabul ederek başını olumlu anlamda salladı.

"Sana biraz eşlik edeceğiz," dedi ve Jamie itiraz edemeden Ian sağlam bir çam fidanını kavrayıp mokasenli ayak parmaklarının hemen tutunduğu çıkıntının üzerine atladı.

Brianna onu takip ederek öne eğildi ve daha yavaş bir şekilde kendi yolunu bulmadan önce av tüfeğini babasının ellerine bıraktı.

"Kamanla bunu beceremediğine şaşırdım, Jamie Dayı," dedi Ian. "*Ayı Katili*, Tuscarora sana böyle mi demişti?"

Bree, Jamie'nin sakinliğini yeniden kazandığını ve Ian'a sadece acıyarak baktığını görmekten memnun oldu.

"Bir adamın yaşlandıkça nasıl daha akıllı hâle geldiğine dair bir söz biliyor musunuz?" diye sordu.

"Evet," diye yanıtladı Ian, şaşkın görünüyordu.

Jamie silahı uçuruma dayayarak, "Eh, akıllanmazsan, yaşlanamazsın da," dedi. "Ayrıca bir geyiğin leşi için bir ayıyla kamayla dövüşmekten daha iyisini bilecek kadar yaşlıyım. Yiyecek bir şeyin var mı, kızım?"

Brianna omzundaki çantayı neredeyse unutmuştu. Çantayı omzundan alıp içine baktı ve Amy Higgins'ten aldığı birkaç çörek ve peyniri çıkardı.

"Otur," dedi Brianna babasına bunu uzatarak. "Bacağına bakayım."

"Kötü değil," dedi Jamie ama ya tartışamayacak kadar çok açtı ya da annesinin istenmeyen tıbbi tedavilerini kabul etmeye alışkın olduğundan oturup yaralı bacağını uzattı.

Babasının dediği gibi durum kötü değildi ancak baldırındaki yara oldukça derindi ve yanında birkaç uzun sıyrık bulunuyordu. Bunlar muhtemelen ayağını aceleyle ayının ağzından çekerken olmuş, diye düşündü Brianna. Bu görüntü karşısında neredeyse bayılacaktı. Yanında büyük bir kumaş mendilden başka işe yarayacak hiçbir şeyi yoktu ama bunu çıkıntının kenarından aşağı akan derenin buzlu suyuna batırdı ve elinden geldiğince yarayı temizledi.

Brianna bir ayı ısırığından tetanos kapılabilir mi diye merak ederken yarayı temizledi. Ayrılmadan önce tüm çocukların –tetanos dahil– aşıların yaptırdığından emin olmuştu ama tetanos aşısı sadece on yıl boyunca mı koruyordu? Ya da bunun gibi bir şey.

Yaradan hâlâ kan sızıyor ama fışkırmıyordu. Brianna bezi sıktı ve çok sıkı olmayacak şekilde babasının baldırını sardı.

"*Tapadh leat, a gràidh*," dedi Jamie ona gülümseyerek. "Annen daha iyisini yapamazdı. Al." Onun için iki çörekle bi-

raz peynir ayırmıştı. Brianna, babasıyla Ian arasında oturarak çıkıntıya yaslandı. Fazlasıyla acıkmış olduğunu görünce şaşırdı ve şüphesiz hepsini öldürebilecek büyük bir etobur hayvanın yakınında gevezelik ettikleri gerçeğinin onu endişelendirmediğini anlayınca daha da şaşırdı.

"Ayılar tembeldir," dedi Ian ona, kuzeninin bakışlarını görünce. "Eğer bu erkek... ayı erkek mi, dayı? Neyse, oradaki lezzetli geyiği bulmuşken bu küçücük yemek için yukarıya tırmanmaya kalkışmayacaktır. Bundan bahsetmişken..." Eğilip Jamie'ye baktı. "...senin ayakkabını yedi mi?"

"İzlemeye vaktim olmadı," dedi Jamie, yemeğin etkisiyle biraz daha sakinlemiş görünüyordu. "Ama yememiş olmasını umuyorum. Ne de olsa elinin altında muhteşem, sıcacık bir geyik eti var, ne diye bir parça eskimiş deriyle uğraşsın ki? Ayılar aptal değildir."

Ian başını olumlu anlamda salladı ve sırtını kayalığa yaslayıp omuzlarını güneşin ısıttığı taşa hafifçe ovuşturdu.

"Öyleyse kuzen," dedi Bree'ye. "Eve nasıl geldiğini bana anlatacağını söylemiştin. Ne de olsa daha bir süre buralardayız gibi..." Aşağıdaki et parçalama ve çiğneme seslerinin artık ritmik hâle gelen seslerine doğru başını salladı.

Birden Brianna'nın midesine âdeta taş oturdu, yüz ifadesini gören babasıysa kızının dizini okşadı.

"Kendini sıkıntıya sokma, *a leannan.* Daha zaman var. Belki de Roger Mac yanındayken bunu herkese anlatmayı tercih edersin."

Brianna bir an tereddüt etti. Bu anı pek çok kez gözünde canlandırmış, anne babasına her şeyi anlatmış, kendisi ve Roger'ın sırayla hikâyeyi birlikte anlattıklarını hayal etmişti... Ama babasının gözlerindeki kararlı bakışı görünce geç de olsa gerçeğin kendisine düşen kısmını Roger'ın önünde dürüstçe anlatamayacağını fark etti. Onu yeniden bulduğunda paylaştığı detaylarla bile ne kadar öfkelendiğini görünce ona her şeyi anlatmamıştı.

"Hayır," dedi Brianna usulca. "Şimdi anlatabilirim. En azından benim kısmımı." Bir avuç dolusu soğuk suyla son çörek kırıntısını da yuttuktan sonra hikâyesini anlatmaya başladı.

Evet, annesinin o adamları tanıdığını düşünmüştü, özellikle Ian'ın dizinin üstünde sıktığı yumruğu görüp Rob Cameron'ın onu Lallybroch'taki çalışma odasında köşeye sıkıştırdığını duyduğunda babasının istemsizce homurdandığını duyunca. Onlara o adamın ne söylediklerinden ne kaba tehditlerinden ne de emirlerinden bahsetmişti ve kesinlikle adamın emriyle kot pantolonunu çıkarıp sonrasında bu kot pantolonla adamın yüzüne vurarak onu yere serdiğini de anlatmamıştı. Mektupların bulunduğu tahta kutuyu adamın kafasının üzerinde parçaladığından bahsetmiş ve ikisi de memnuniyetle homurdanmıştı.

"O kutu nereden geldi?" diye sordu Brianna hikâyesini yarıda bölerek. Jamie'nin yüzünde bir şaşkınlık ifadesi görünce, "Roger onu üvey babasının garajında bulmuş; orası arabaları park ettiğin yer, yani..." diye ekledi. "Boş ver, bir çeşit depo işte. Ama onu oraya nasıl koyduğunu hep merak ettik?"

"Ah, o mu?" Jamie'nin yüzü biraz rahatladı. "Roger Mac bana babasının bir rahip olduğunu ve uzun yıllar Inverness'teki malikânesinde yaşadığını anlatmıştı. Üç kutu yaptık –tüm mektupları kopyalamak oldukça uğraştırıcıydı, bunu belirtmeden edemeyeceğim– ve onları mühürlettim, ardından belirli yıllarda her bir kutu Inverness'teki malikânede yaşayan Peder Wakefield adına gönderilme talimatıyla birlikte Edinburgh'daki üç farklı bankaya gönderdim. En azından birinin eline ulaşacağını umduk. Senin için bir anlam ifade edeceğini düşünerek her birinin üzerine Jemmy'nin tam adını yazdım. Sen devam et... kutuyla Cameron'ın başına vurdun, sonra...?"

"Bu onu tamamen etkisiz hâle getirmedi ama onun yanından geçip koridora çıkabildim. Sonra askılığa çarpıp devirdim. Tabii o eski hâlinden eser kalmadı," dedi Brianna, Ian'a, sonra son mektuplardan birinde yazanı hatırladı. "Ah. Aman Tanrım! Baban, Ian... Ben çok üzgünüm!"

"Ah, evet," dedi Ian gözlerini yere dikerek. Brianna kuzeninin kolunu tutunca Ian da koca eliyle onunkini tutup hafifçe sıktı. "Dert etme, *a nighean*. Bazen hâlâ yanımdaymış gibi hissediyorum. Ayrıca Jamie Dayı annemi İskoçya'dan getirdi...

Ah. Yüce İsa!" Durdu ve kuzeninin yuvarlak gözlerine baktı. "Annem senin burada olduğunu bilmiyor!"

"Yakında öğrenecek," dedi Jamie sinirli bir tavırla. "Şu pislik Cameron'a ne olduğunu anlatacak mısın?"

"Bu ifade onun için az bile," dedi Brianna sertçe ve Cameron'ın komplocularıyla silahlı çatışma da dahil olmak üzere her şeyi anlatarak hikâyeyi bitirdi.

"Ben de Jem ve Mandy'yi alıp ne yapacağımı düşünmek için Amerika'nın diğer ucundaki Kalifornia'ya gittim ve sonunda başka seçeneğim olmadığına karar verdim. Roger'ı bulmaya çalışmalıydık. Bana İskoçya'da ne zaman olacağını söyleyen bir mektup bırakmıştı. Biz de öyle yaptık ve..." Etraflarındaki vahşi doğayı işaret etti. "İşte buradayız."

Jamie derin bir iç çektiyse de hiçbir şey söylemedi. Ian da kendi kendine onaylar gibi başını salladı. Brianna akrabalarının yakınlığıyla garip bir şekilde rahatladı, onlara hikâyeyi anlatıp korkularını dile getirmek içini ferahlatmıştı. Uzun zamandır hissetmediği bir şekilde korunduğunu hissetti.

"İşte gidiyor," dedi Ian birden. Brianna kuzeninin bakışlarını takip edince gül çalılarının yol vererek koca ayının salına salına uzaklaştığını gördü. Ian ayağa kalkıp bir elini Brianna'ya uzattı.

Brianna ayağa kalkıp uzuvlarını sallayarak rahatlattı. Zihnen o kadar hafiflemişti ki arkasında ayağa kalkan babasının ne dediğini duymamıştı.

"Ne dedin?" diye sordu Brianna ondan yana dönerek.

"Daha fazlası var değil mi dedim?"

"Daha fazlası mı?" dedi Brianna hafifçe gülümseyerek. "Bu gelmek için yeterli bir sebep değil mi?"

Jamie yarı özür yarı uyarır bir ifade takınarak homurdandı.

"Şu Robert Cameron," dedi. "Muhtemelen mektupları okudu dedin."

Brianna'nın tüm vücudu ürperdi.

"Evet." O huzur hissiyatı bir anda yok olmuştu.

"O zaman viskiyle birlikte Jacobite altınlarını sakladığımızı da biliyor. Eğer o biliyorsa arkadaşları da biliyordur. Belki o, taşlarla zaman yolculuğu yapamaz ama yapabilen birileri vardır." Jamie masmavi gözleriyle kızına baktı. "Er ya da geç birisi bulmak için gelecektir."

3

TAŞRA USÜLÜ, SIRADAN VE FAZLASIYLA ROMANTİK

Güneş daha doğmamıştı ama Jamie çoktan yatağını terk etmişti. Alnıma bir öpücük kondurup Brianna ile ava gideceğini fısıldamış, dudaklarımı öpüp karanlık ayaz havasında gözden kaybolduğunda uyur uyanıktım. İki saat sonra yatak olarak kullandığımız eski yorganların –Crombieler ve Lindsayler vermişti– sıcak yuvasında uyandım. Yatağın içinde iç gömleğimle bağdaş kurup oturdum ve saçımdaki yapraklarla otu ellerimle ayıklamaya başladım. Genelde tecrübe ettiğim top sesiyle uyanmak yerine usulca sabahı karşılamanın verdiği bu ender ânın tadını çıkarıyordum.

Küçük, hoş bir heyecanla ev yaşanabilir hâle geldiğinde ve MacKenzieler, Fergus ve Marsali'nin oğlu Germain ile kız kardeşinin korkunç ölümünden sonra bize kalan yetim Fanny ile birlikte evimize yerleştikten sonra sabahların, Disney doğa özel programında gördüğüm yarasaların Carlsbad Mağarası'ndan çıkışına benzer sabahlara uyanacağımı düşündüm. Ancak şimdilik dünya parlaktı ve huzurla doluydu.

Canlı kırmızı bir uğur böceği saçımdan kurtularak gömleğimin önüne düştü. Bu da düşüncelerime birdenbire son verdi. Ayağa fırladım ve böceği Koca Tomruk'un yanındaki uzun çimenlere doğru salladım, kendimi rahatlatmak için çalıların arasına girdim ve bir demet taze dağ nanesiyle çıktım. Kovada ancak bir bardak çay içmeme yetecek kadar su kalmıştı. Jamie'nin

çalışma masası ve tezgâh olarak kullanalım diye kesik bir kavak ağacı tomruğunu ayarladığı pürüzsüz yüzeye nane yapraklarını koydum. Ardından ateşi hazırlayıp çaydanlığı kararmış taşların üzerine yerleştirdim.

Aşağıdaki açıklığın uzak ucunda, Higginslerin bacasından bir sihirbazın sepetinden çıkan yılan gibi ince bir duman sarmalı yükseldi. Demek biri sönen ateşi körüklemişti.

Acaba bu sabah ilk ziyaretçim kim olacaktı? Germain, belki; dün gece Higgins'in kulübesinde Jemmy'yle uyumuştu ama mizaç olarak o da benim kadar erken kalkan biri değildi. Fanny, Dul Donaldson ve onun kocaman çocuklarıyla epey uzaktaydı. O sonra gelirdi.

Roger gelir, diye düşündüm ve kalbimin hızla çarptığını hissettim. Roger ve çocuklar.

Ateş teneke çaydanlığı yalıyordu; kapağı kaldırdım ve bir avuç dolusu nane yaprağını koparark suya attım. Tabii, önce davetsiz misafirleri yerinden etmek için sapları salladım. Geri kalanı bir iplikle bağladım ve derme çatma ameliyathanemin kirişlerinden sarkıtılan diğer bitkilerin arasına astım. Burası, gölgelik ve sundurma görevi görsün diye baldıran dallarıyla kaplı, tepesine bir kafes yerleştirilmiş dört direkten oluşuyordu. Biri benim, diğeri de hastanın olmak üzere iki tabure ve kolayca ulaşmam gereken aletleri koymak için küçük, kabaca yapılmış bir masam vardı.

Jamie bazı vakalar için gereksinim duyduğum mahremiyeti sağlamak için sundurmanın yanına bir kanvas bez germişti, ayrıca rakunlar ulaşamasın diye fıçılarda tuttuğum yiyecekleri ve kavanoz kavanoz bulundurduğum ilaçları saklamak için de bir kiler ayarlamıştı.

Taşra usulü, sıradan ve fazlasıyla romantikti. Böceklerle dolu, kirli, berbat hava koşullarına maruz kalmış ve ara sıra ensenizde sizi yemeyi düşünen bir şey tarafından gözetlendiğini hissettiren bir ürperti gibi ama yine de...

Yeni temele özlemle baktım.

Evin taştan iki güzel bacası olacaktı; bir tanesi neredeyse inşa edilmişti ve kısa bir süre sonra –umduğum gibi– mutfağımız ve yemek yeme alanımız olacak yapının ahşap çerçeveleri arasında yekpare bir taş gibi sağlam duruyordu. Jamie, büyük odayı çevreleyeceğine ve önümüzdeki birkaç hafta içinde geçici bir kanvas çatı yapacağına dair bana güvence vermişti, böylece içeride uyumaya ve yemek pişirmeye devam edebilecektik. Evin geri kalanına gelince...

Bu, hem o hem de Brianna'nın bir gece önce yaptıkları konuşma sırasında tasarladıkları görkemli fikirlere bağlı olabilirdi. En azından başımızın üstünde bir çatı ve ayaklarımızın altında bir zemin olana kadar kök salmamasını umduğum beton ve ev tesisatı hakkında çılgınca sözler hatırlıyor gibiydim. Diğer taraftan...

Aşağıdaki patikadan gelen ses, beklediğim misafirin vardığını bana haber veriyordu. Yüzümde bir gülümseme belirdi. Aslında evi inşa etmeye yardım edecek iki tecrübeli ve yetenekli kişi daha bize katılmıştı.

Jem'in dağılmış saçlarla kızıl kafası ortaya çıktı ve beni görünce koca bir gülümsemeyle bana baktı.

"Büyükanne!" diye bağırdı, ezilmiş bir hamur kızartmasını sallayarak. "Sana kahvaltı getirdik!"

Bana kahvaltı getirmişlerdi, mevcut standartlarıma göre oldukça bol bir kahvaltıydı; dumanı üstünde iki hamur kızartması, çörek arasına konmuş kızarmış sosis, bir haşlanmış yumurta ki hâlâ sıcaktı ve kavanozun dibinde kalan, Amy'nin geçen seneki yabanmersini reçeli.

"Bayan Higgins boş kavanozu geri getirmemi istedi," diye bilgilendirdi beni Jemmy kavanozu uzatarak. Bir gözü kavanozdaydı, diğeri de bir gece önce karanlıkta belli olmayan Koca Tomruk'taydı. "Vaay! Bu ne ağacı!"

"Kavak," dedim, sosisten ilk lokmamı almamla keyifle gözlerimi kapayarak. Koca Tomruk aşağı yukarı yirmi metre

genişliğindeydi. Jamie bina yapımı ve ateş yakımı için birazını kesmeden önce daha da uzundu. "Büyükbaban ağaç düşmeden önce otuz metre boyunda olduğunu söyledi."

Mandy tomruğun üstünde durmaya çalışırken Jem onu gelişigüzel bir şekilde destekledi, sonra eğilerek gövdenin uzunluğuna baktı, çoğu pürüzsüz ve solgundu ama yer yer ağaç kabuğu kalıntıları ve tuhaf küçük mantarlarla yosun katmanlarıyla kaplıydı.

"Fırtınada mı düştü?"

"Evet," dedim. "Tepesine yıldırım düşmüştü ama bunun onu devirenle aynı fırtına olup olmadığını bilmiyorum. Yıldırım yüzünden ölmüş olabilir, ardından bir sonraki büyük fırtına onu devirmiş olabilir. Tepe'ye döndüğümüzde bu hâldeydi. Mandy, dikkatli ol!"

Mandy bir jimnastikçi gibi kollarını iki yana açmış, bir ayağı diğerinin önünde, gövde boyunca yürüyordu. Gövde o noktada bir buçuk metre çapındaydı; üstünde bolca yer vardı ama düşerse sert bir darbe olacaktı.

"Gel, tatlım." Evin bulunduğu yere ilgiyle bakan Roger geldi ve onu kütüğün üzerinden aldı. "Neden Jem'le birlikte gidip büyükannen için odun toplamıyorsunuz? Yakacak odunun neye benzediğini hatırlıyor musun?"

"Evet, elbette," dedi Jem gururla bakarak. "Ben ona gösteririm."

"Ben de biliyorum!" dedi Mandy öfkeyle ona bakarak.

"Yılanlara dikkat etmen gerek," diye bilgilendirdi onu.

Mandy kırgınlığını anında unutarak başını hemen kaldırdı. "Yılan görmek istiyorum!"

"Jem..." diye başladı Roger ama Jem gözlerini devirdi.

"Biliyorum, baba," dedi. "Eğer küçük bir yılan bulursam Mandy'nin dokunmasına izin veririm ama çıngıraklı ya da pamuk ağızlıysa değil."

"Ah, Tanrım," diye mırıldandı Roger el ele tutuşmalarını izleyerek.

Son hamur kızartmasını da yuttum, ağzımın kenarına bulaşan şekerli reçeli yaladım ve ona anlayışlı bir şekilde baktım.

"En son burada yaşadığında kimse ölmedi," diye hatırlattım ona. Roger cevap vermek için ağzını açtıysa da tekrar kapadı. O an ben de hatırladım. Mandy geçen sefer neredeyse ölüyordu. Bu da demek oluyor ki onları geri getiren şey her neyse, şimdi...

"Sorun değil," dedi Roger kararlı bir şekilde, yüzümdeki son derece endişeli ifadeye yanıt olarak. Biraz gülümsedi ve beni dirseğimden tutup ameliyathaneye doğru yönlendirdi.

"Sorun değil," dedi Roger, boğazını temizleyerek. "Biz iyiyiz." Bu sefer sesi daha netti. "Hepimiz buradayız ve hayattayız. Şu anda başka hiçbir şeyin önemi yok."

"Pekâlâ," dedim, içim pek rahat değildi. "Sormayacağım."

Roger kahkaha attı, loş ışıkla yorgun yüzü gözüme genç görünüyordu. "Sana anlatacağız," diye teminat verdi. "Ama çoğu Bree'nin hikâyesi. Bunu ondan duyman lazım. O ikisinin ne avladıklarını merak ediyorum, o ve Jamie'nin?"

"Muhtemelen birbirlerini," diyerek gülümsedim. "Haydi, otur." Kolundan tutup onu yüksek sandalyeye yönlendirdim.

"Birbirlerini mi?" Roger sandalyeye yerleşip ayaklarını arkaya attı.

"Birini uzun zaman görmeyince ne söyleyeceğini, ne konuşacağını bilmek zordur... Özellikle de bu kişi senin için önemliyse. Aynı rahatlığa kavuşmak biraz zaman alır. Bu, bir şeylerle oyalanırken daha kolaydır. İzin ver de şu boğazına bakayım."

"Henüz benimle konuşacak kadar rahat değil misin?" diye sordu Roger usulca.

"Ah, aksine," dedim. "Doktorlar insanlarla konuşmakta asla zorlanmazlar. Onlara kıyafetlerini çıkarmalarını söyleyerek başlarsın, böylece aradaki buzlar kırılır. Onları dürtüp ağızlarına bakmayı bitirdiğinde, konuşma genellikle rahat olmasa da oldukça hareketlidir."

Roger gülse de eli bilinçsizce gömleğinin yakasına gitmiş ve kumaşı birbirine çekmişti.

"Gerçeği söylemek gerekirse," dedi ciddi görünmeye çalışarak, "sadece beleş bebek bakıcılığı için geldik. Son dört aydır

çocuklardan iki metreden fazla uzaklaşmadık." Güldü, sonra boğazına bir şey takıldı ve küçük bir öksürük nöbetiyle boğulması sona erdi.

Elimi elinin üzerine koydum ve gülümsedim. Yine de Roger öncekinden daha az emin bir şekilde gülümsedi ve elini geri çekerek çabucak gömleğinin düğmelerini açtı ve kumaşı boynundan uzaklaştırdı. Sonra boğazını sertçe temizledi.

"Merak etme," dedim. "Seni son gördüğümden çok daha iyi konuşuyorsun."

Gerçekten öyleydi ve bu beni oldukça şaşırtmıştı. Sesi hâlâ kesik, hırıltılı ve boğuktu ama çok daha az çabayla konuşuyordu ve artık bu çaba ona sürekli acı veriyormuş gibi görünmüyordu.

Roger çenesini kaldırınca dikkatle uzanıp parmaklarımı hemen çenesinin altına, boynuna yerleştirdim. Yeni tıraş olmuştu; teni soğuk ve nemliydi. Jamie için yaptığım ardıç meyvesi kokulu tıraş sabununun kokusunu aldım; Jamie onu bu sabah erkenden götürmüş olmalıydı. Bu küçük hareketteki nezaket duygusu beni etkiledi ve Roger'ın gözlerindeki umut beni daha da fazla etkiledi. Umarım bunu saklamaya çalışmıştır.

"Bir doktorla görüştüm," dedi huysuzca. "İskoçya'da. Adı Hector McEwan'dı. O da... bizden biriydi."

Parmaklarım hareketsiz kaldı, kalbim de öyle.

"Bir zaman yolcusu mu demek istiyorsun?"

Roger başını olumlu anlamda salladı. "Sana ondan bahsetmem gerek. Ne yaptığı hakkında. Ama bu biraz bekleyebilir."

"Ne yaptığı," diye tekrarladım. "Sana mı demek istiyorsun?"

"Evet. Gerçi önce bunu Buck'a yaptı..."

Buck'a ne olduğunu sormak üzereydim ki birdenbire kararlı bir şekilde gözlerimin içine baktı.

"Hiç mavi ışık gördün mü?" diye sordu Roger. "Yani insanları muayene ederken demek istiyorum? Onları iyileştirirken."

Tüm bedenim ürperdi. Parmaklarım titrediği için ellerimi boynundan çektim.

"Kendim denemedim," dedim dikkatle. "Ama gördüm. Bir kere."

L'Hôpital des Anges'de Faith'i kaybettiğim ve lohusa hummasından dolayı ateşler içinde yanarkenki hâlim gözlerimin önüne geldi. Üstat Raymond ellerini üzerime koyduğunda kolumdaki kemiklerin mavi bir şekilde parladığını görmüştüm.

Bu anıyı âdeta sıcak bir tabak gibi hemen aklımdan uzaklaştırdım ve o an Roger'ın elimi sıktığını fark ettim.

"Seni korkutmak istemedim," dedi.

"Korkmadım," dedim yarı dürüst bir şekilde. "Sadece şaşırdım. Yıllardır bunu düşünmemiştim."

"Beni çok korkuttu," dedi Roger dürüstçe ve elimi bıraktı. "Buck'ın kalbine o şeyi yaptıktan sonra onunla konuşmaya korktum ama konuşmam gerektiğini biliyordum. Ve ona dokunduğumda... onu durdurmak için, anlarsın ya... Onu bir patikada takip ediyordum ama sonra donup kaldı. Sonra arkasını döndü ve elini göğsüme koydu..." Farkında değilmiş gibi elini göğsüne yerleştirdi. "...ve Buck'a söylediğini duyduğum şeyin aynısını bana da söyledi: '*Cognosco te.*' 'Seni tanıyorum' anlamına geliyor." Yüzümdeki boş ifadeyi görünce açıklama gereği duydu. "Latince."

"O adam sadece sana dokunarak senin ne olduğunu bildi mi?" O tuhaf his omuzlarımdan kollarıma doğru iniyordu. Tam olarak korku sayılmazdı... fakat ürperti gibi bir şeydi.

"Evet, *ondan* bahsedemem," dedi Roger hemen. "Tuhaf bir şey hissetmedim, sadece elini Buck'ın göğsüne yerleştirdiğinde dikkatle onu izledim. Buck taşların arasından geçerken kalp krizi gibi bir şey geçirdi..."

"Yani o da sen ve Bree ile geldi..."

Roger elinden bir şey gelmediğini gösterir gibi bir ifade takındı.

"Hayır, bu... öncedendi. Neyse, Buck kötü durumdaydı. Onu bulan insanlar hemen bir doktor çağırdı, işte Hector McEwan. Elini Buck'ın göğsüne koydu, sonra o küçük şeyi

yaptı... Gördüm, gerçekten gördüm, Claire. Parmaklarından belli belirsiz mavi bir ışık belirdi ve eline yayıldı."

"Hay bin şeytan."

Roger bir kahkaha attı.

"Evet, kesinlikle öyle. Ama bunu benden başka kimse görmedi." Roger'ın dudaklarındaki gülümseme kayboldu. "Sadece ben."

O ânı gözümde canlandırarak avuçlarımı usulca ovuşturdum.

"Buck," dedim. "Kurtuldu sanıyorum? Çünkü onu görüp görmediğimizi sordun."

Roger'ın yüzü birden değişti, gözlerinin ardında gölgeler belirdi sanki.

"Kurtuldu. O zaman için. Ama... biz ayrıldık, Bree ve çocuklarla bir araya geldikten sonra... Bu..."

"Uzun hikâye," diye tamamladım cümlesini. "Belki de Jamie ile Bree'nin avdan dönmelerini beklesek daha iyi olur. Şu Doktor McEwan'a gelince... sana şu mavi ışıktan bahsetti mi?" Bu sözleri söylemek tuhaf hissettirse de hâlâ onu gözümde canlandırabiliyordum. Bu düşünceyle avuçlarım karıncalandı, ister istemez bakışlarımı ellerime çevirdim. Hayır, hâlâ pembe renkteydiler.

Roger başını iki yana salladı. "Pek değil, hayır. Sözlerle değil. Ama... elini boğazıma koydu." Parmaklarını ipin bıraktığı yara izine götürüp usulca konuşmaya başladı. "Ve... bir şey oldu."

4

SEVİNÇTEN ÇILGINA DÖNEN KADIN

"Kulübeye gelmek ister misin, kuzen?" diye sordu Ian, tuhaf bir şekilde utangaç görünüyordu. "Belki Rachel gelmiştir. Ben... seni onunla tanıştırmak istiyorum."

"Ben de onunla tanışmayı çok isterim," dedi Bree gülümseyerek ve bu konuda da ciddiydi. Babasına bakıp bir kaşını kaldırınca o da başını olumlu anlamda salladı.

"Şunu biraz bırakmak iyi olacak," dedi, ter içinde kalan yüzünü koluyla silerek. "Bu sabah annenin senden istediği gibi keçileri sağarsan bir bardak süte hayır demem, Ian." Jamie ile Ian geyikten geri kalanı taşımıştı, çoğu sağlam derinin içine düzgünce toparlanmış ve omuzlarının üzerinden geçirdikleri sağlam bir direğe asılıydı. Sıcak bir gündü.

Kavak korusundaki kulübede biri vardı. Kapı açıktı ve savrulan yaprak gölgelerinin arasında ön verandada duran küçük bir çıkrıkla yanında Brianna'nın havalandırılmış temiz yün olması gerektiğini düşündüğü kahverengi ve gri tüylerle dolu düz bir sepet bulunan bir sandalye vardı. Çıkrıktan eser yoktu ama kadınlar evin içinde Galce şarkı söylüyorlardı. Arada bir kahkahayla kesiliyor ve net bir ses son mısrayı yeniden dile getiriyor, sonra ara sıra bir kelimeye takılınca yeniden kahkahalar patlıyordu.

Jamie bunu duyunca gülümsedi.

"Jenny küçük Rachel'a Galce öğretiyor," dedi sanki açıklama yapmasına gerek varmış gibi. "Şuraya bırak, Ian." Düşmüş bir kütüğün altındaki gölge havuzuna başını salladı. "Eve sinek getirirsek kadınlar kriz geçirir."

Evdeki biri onları duymuş olmalıydı çünkü şarkı durdu ve açık kapıdan biri başını uzattı.

"Ian!" Uzun boylu, çok güzel, siyah saçlı bir kız dışarı fırlayıp verandadan atladı ve Ian'ı belinden coşkulu bir tavırla kucakladı. Bu kucaklaması anında karşılık bulmuştu. "Kuzenlerin geldi! Biliyor musun?"

"Evet, biliyorum," dedi Ian, kızı dudaklarından öperek. "Gel de kuzenim Brianna'ya merhaba de, *mo ghràidh*. Ah... Tabii, Jamie dayıma da." Ardından arkasına baktı.

Genç Murraylerin arasındaki aşktan etkilenmiş olan Bree gülümsüyordu, babasına doğru bakınca onun yüzünde de aynı gülümsemeyi gördü. Ufak tefek bir kadının kucağında bir bebekle dışarı çıktığı açık kapıya baktıklarında kapının ardına kadar açıldığını gördü.

"Kim..." diye söylenmeye başladı kadın, sonra gözleri Brianna'ya takıldı ve ağzı açık kaldı.

"Kutsal Gelin bizi korusun," dedi kadın ılımlı bir sesle ama gözleri Jamie'ninkiler gibi sıcak, mavi ve çekikti, Brianna'ya gülümsüyordu. "Devler geldi. Kocan da gelmiş diyorlar. O senden bile uzun, kızım. Senin de çocukların olmuş... Hepsi yabani ot gibi bitiyor, sanırım?"

Bree gülerek, "Mantarlar," dedi ve küçücük halasına sarılmak için eğildi. Jenny keçi, taze yün, yulaf lapası ve kızarmış mayalı ekmek kokuyordu. Saçlarında ve kıyafetlerinde Bree'nin çoktan unuttuğu ama Jenny'nin Lallybroch'ta yaptığı bal, lavanta ve İngilizce adı olmayan bir yayla bitkisinden oluşan sabun olduğunu hemen fark ettiği hafif bir koku vardı.

"Seni görmek çok güzel," dedi gözlerinin dolduğunu hissederek. Bu sabun kokusu onu Lallybroch'ta ilk gördüğü âna geri götürmüştü... ve o hayaletle birlikte, arkasında bir başka, daha güçlü hayaleti de beraberinde getirmişti: Lallybroch'un hayaleti.

Brianna gözyaşları akmasın diye gözlerini kırpıştırıp doğrulurken yüzüne gergin bir gülümseme hâkimdi. Hatırlamasıyla bu hemen kayboldu.

"Ah, halacığım! Ben çok üzgünüm, Ian enişteyi duydum." Yeni bir acı dalgası tüm bedenini sardı. Her ne kadar yaşlı Ian Murray birkaç sene hariç onun tüm hayatı boyunca ölü olsa da ve onu sadece bir kez görmüş olsa da bu kayıp yeniydi ve şok etkisi yaratmıştı.

Jenny bebeğin sırtını sıvazlayarak yere baktı. Küçük bebeğin beçtavuğu civcivi gibi kahverengiye çalan sarı tüyümsü saçları vardı.

"Ah," dedi Jenny usulca. "Benim Ian'ım hâlâ benimle. Bu küçük oğlanın yüzünde gün gibi onu görüyorum."

Bebeği ustalıkla döndürerek kalçasına yasladı ve büyük yuvarlak gözleriyle –kuzeni Ian'ın aynı sıcak açık kahverengi gözlerine sahipti– Brianna ile babasına baktı.

"Ah," dedi Brianna, hem büyülenmiş hem de rahatlamıştı. Çekimser bir ifadeyle uzanarak parmağını bebeğe uzattı. "Demek senin adın... Oggy?"

Jenny ve Rachel, biri gerçekten eğlenerek diğeriyse acıyla kahkaha attı.

Rachel hafifçe omzuna dokunarak, "Korkarım ona uygun bir ad henüz bulamadık," dedi. Oggy, annesinin sesine dönerek ona doğru hareket etti. Kaçınılmaz olarak tatlı meyvelere doğru çekilen bir tembel hayvan gibi Jenny'nin kollarından yavaşça eğildi.

Rachel, yanağına hafifçe dokunarak onu kucakladı. Küçük oğlan başını tekrar yavaşça çevirip parmağını emmeye başladı.

"Ian, Mohawk çocuklarının büyüyünce kendilerine uygun adları bulduklarını ve o zamana kadar yalnızca beşik adlarına sahip olduklarını söylüyor."

Jenny sert bir ifadeyle kaşlarını kaldırıp oğluna baktı.

"Yani sen şimdi bana bu çocuğun adının büyüyene kadar Oggy olacağını mı söylüyorsun? Ne zamana kadar?"

"Ah, hayır," dedi Rachel onu rahatlatırcasına. "'O zamana kadar ona uygun bir isim bulacağımıza eminim." Gözlerini devirip dikkatini Brianna'ya veren kayınvalidesine gülümsedi.

"Çocuklarınla sıkıntın olmamasına sevindim, *a nighean*. Jamie mektuplarında isimlerinin Jeremiah ve Amanda olduğunu söylemişti, öyle mi?"

Brianna, Rachel'ın bakışlarından kaçınarak öksürdü.

"Hımm... Jeremiah Alexander Ian Fraser MacKenzie," diye yanıt verdi. "Ve Amanda Claire Hope MacKenzie."

Jenny takdir edercesine başını olumlu anlamda salladı, ama bu isimlerin nitelik ya da niceliklerinden mi kaynaklıydı belli değildi.

"Jenny!" Tamamen dağılmış, baştan ayağa ter kan içinde olan Bree'nin babası verandada göründü. "Ian birayı bulamadı."

"Çünkü içtik," diye seslendi Jenny arkasını dönmeden.

"Ah." Jamie muhtemelen içilebilir başka bir şey aramak için eve geri döndü ve verandada nemli, hafif kanlı ayak izleri bıraktı.

"Ona ne oldu?" diye sordu Jenny, keskin bakışlarını ayak izlerinden omuz silken Brianna'ya çevirerek.

"Bir ayı."

"Ha." Bunu bir an için sindirmiş gibi göründüyse de başını iki yana salladı. "O hâlde bira içmesine izin vermem gerekecek

sanırım." Brianna ve Rachel'ı dışarıda bırakarak erkeklerin ardından ortadan kayboldu.

Brianna biraz tuhaf bir duraksamanın ardından, "Daha önce bir Quaker ile tanıştığımı sanmıyorum," dedi. "Bu arada 'Quaker' doğru kelime mi? Yanlış anlaşılmak istemem..."

"Yoldaş diyoruz," dedi Rachel, tekrar gülümseyerek. "Quaker yine de saldırgan değil. Ama bence en az biriyle tanışmış olmalısın. Yoldaş seninle konuşurken Düz Konuşma'yı kullanmamayı seçtiyse bunu bilemeyebilirsin. Çoğumuzda, bizi ayırt edebileceğiniz şeritler, noktalar veya başka herhangi bir fiziksel işaret olmaz."

"*Çoğunuzda mı?*"

"Ee, doğal olarak arkamı göremiyorum ama Ian'ın gözle görülür bir şey olduğunu söylediğini hatırlıyorum..."

Brianna açlıktan, rahatlamadan ve tekrar ailesiyle birlikte olmanın basit sevincinden biraz sersemlemiş hâlde kahkaha attı. Büyüleyici bir şekilde aile genişliyordu.

"Tanıştığıma gerçekten çok memnun oldum," dedi Brianna kıza. "Ne tür bir kız olur da Ian ile evlenir hayal bile edemiyordum, üzgünüm, kulağa yanlış geliyor..."

"Hayır, çok haklısın," diye onu temin etti Rachel. "Ben de onun gibi bir adamla evlenmeyi hayal edemezdim, yine de her sabah yatağımda. Tanrı'nın işine akıl sır ermez derler. Haydi, eve gel," dedi Oggy'nin kucağındaki pozisyonunu değiştirerek. "Şarabın nerede olduğunu biliyorum."

5

DİL KEMİĞİ ÜZERİNE

"Her şey hikâyenin ortasında başlar ve eğer şanslıysan bu şekilde de biter." Roger yutkundu, o sırada gırtlağını parmaklarımın altında hissettim. Derisi soğuktu ve dokunduğum yer pürüzsüzdü ancak çenesinin hemen altında parmak boğumuma sakalının hafifçe sürttüğünü hissedebiliyordum.

"Doktor McEwan böyle mi demiş?" diye sordum dikkatle. "Ne kastettiğini merak ettim?"

Roger'ın gözleri kapalıydı. İnsanlar genelde onları muayene ettiğim zaman gözlerini kapatırdı, sanki olabildiğince mahremiyeti korumaya çalışıyorlardı. Roger ise tam bu noktada gözlerini açtı, gün ışığıyla aydınlanan koyu yeşil gözleri ışıldıyordu.

"Ona sordum. Görebildiği kadarıyla hiçbir şey başlamaz ve bitmezmiş. İnsanlar bir çocuğun hayatının doğumla başladığını düşünür ama aslında olan bu değildir. Çocukların rahimde hareket ettiğini görebilirsin, yakında doğacak olan bir çocuk kısa süre yaşamak için bu dünyaya gelir. Yaşamı sürdüremese de tüm duyularıyla canlı olduğunu görürsün."

Şimdi gözlerini kapatma sırası bendeydi, Roger'ın bakışlarından rahatsız olduğumdan değil sözlerinin yarattığı etkiye odaklanmaktı niyetim. Boğazındaki tutuşumu biraz daha aşağıya doğru hareket ettirdim.

"Ee, aslında bu konuda haklı," dedim konuşurken boğazın anatomisini gözlerimin önünde canlandırırken. "Bebekler âdeta koşarak doğarlar. Nefes almak dışında tüm süreçleri doğumdan çok önce başlıyor. Yine de oldukça üstü örtülü bir açıklama."

"Evet, öyleydi," dedi Roger tekrar yutkunarak, o sırada nefesini çıplak kolumda hissettim. "Onu biraz teşvik ettim çünkü bunu bir açıklama olarak kastetmişti... ya da en azından açıklama olduğunu sanarak elinden geleni yaptı. Birini iyileştirdiğinde gerçekte ne yaptığını anlatabileceğini sanmıyorum, değil mi?"

Buna gözlerimi açmadan gülümsedim. "Ah, belki deneyebilirim. Ancak burada kasti bir hata var; aslında *ben* insanları iyileştirmiyorum. İnsanlar kendi kendilerine iyileşir. Ben sadece... onları desteklerim."

Tam olarak gülme sayılamayacak bir ses, âdemelmasının iki kez inip çıkmasına neden oldu. Başparmağımın altında, kıkırdağın ip tarafından kısmen ezilmiş olduğu yerde hafif bir oyuk hissedebileceğimi *düşündüm*... Karşılaştırmak için diğer elimi kendi boğazıma koydum.

"Aslında o da öyle dedi... Hector McEwan, yani. Ama insanları *iyileştirdi*. Bunu yaptığını gördüm."

Ellerimi her ikimizin de boğazından çekip gözlerimi açtım.

Roger bana Alamance'taki asılma vakasında Buck'ın rolünden başlayarak atasının 1980 yılında yeniden karşısına çıkmasını, Brianna'nın iş arkadaşı Rob Cameron'ın Jem'i kaçırmasından sonra onu aramak için kendisine yardım edişini anlatarak William Buccleigh ile olan ilişkisinden bahsetmişti.

"O zaman... arkadaştan da öte olduk," dedi Roger. Başını öne eğip boğazını temizledi. "Jem'i aramak için benimle geldi. Elbette, Jem orada değildi ama başka bir Jeremiah bulmuştuk. Babam..." Bunu söylerken sesi çatladı. Elini tuttum ama boğazını yeniden temizleyerek benden uzaklaştı.

"Sorun yok. Ben... ben bunu sana... sonra anlatırım." Yutkundu ve gözlerime bakarak biraz doğruldu. "Ama Buck... biz ona böyle diyorduk, Buck... Jem'i aramak için taşlardan geçmeye çalışırken ikimiz de... yolculuk sırasında zarar gördük. Bunu önceden söylediğini sanıyorum, birden kez bu yolculuğu yaparsan durum kötüleşirdi, değil mi?"

"Tek bir yolculuğun da zarar *vermeyeceğini* söyleyemem," dedim gürültüden başka hiçbir şeyin var olmadığı kaos ve boşluğun anısıyla hafifçe ürperdim. Bunu ve var olan düşünceyi, sizi bir nefesle bir sonraki arasında tutan her şeyi... "Ama evet, daha da kötüye gidiyor. Sana ne oldu?"

"Bana pek bir şey olmadı. Bir an baygın bir hâlde boğulma hissiyle uyandığımda nefes almak için çabalıyordum. Terleme, nerede olduğunu anlayamama... Pek dengemi koruyamadım, kendimi ayakta tutmakta zorlandım. Ama Buck..." Kaşlarını çattı ve yüzünde yağmurla uyanırken Craigh na Dun'un yeşil tepesini görmenin anısıyla gözlerindeki bakışın değiştiğini gördüm. Tıpkı benim de üç kez uyandığımda olduğundaki gibi. Bedenimin ürperdiğini hissettim.

"Sanırım sorun kalbiydi. Göğsünde, sol kolunda ağrı olduğunu ve iyi nefes alamadığını, göğsüne bir ağırlık çöktüğünü ve ayağa kalkamadığını söyledi. Ona su getirdim, bir süre sonra

iyi göründü. En azından yürüyebiliyordu ve durup dinlenmemiz yönündeki tüm önerilerimi duymazdan geldi."

O zaman ayrılmışlardı; Buck, Inverness'e giden yolu aramak için, Roger da Lallybroch'a gitmek için ve...

"Lallybroch!" Bu sefer kolundan tuttum. "Oraya gittin mi?"

"Gittim," dedi Roger gülümseyerek. Kolunun üzerinde duran elimi tuttu. "Brian Fraser'la tanıştım."

"Sen... ama... Brian?" Kafa karışıklığımı gidermek için başımı iki yana salladım. Bu hiç mantıklı değildi.

"Hayır, mantıklı değildi," dedi Roger, yüzümden düşüncelerimi okuduğu aşikârdı, bunun üzerine gülümsedi. "Biz... oraya, yani gittiğimiz sandığımız *zamana* gidemedik. Kendimizi 1739 yılında bulduk."

Bir an ona boş gözlerle bakınca Roger çaresizce omzunu silkti.

"Gerisi sonra," dedim kararlı bir tavırla ve elimi yeniden boğazına götürdüm. *"Hikâyenin ortasında." McEwan bu sözüyle ne demek istemişti ki?*

Dere tarafından uzaklardan gelen çocuksu bağırışları ve alanın uzak tarafındaki uzun budağa tünemiş olan bir atmacanın tiz, çatlak çığlığını duyabiliyordum. Onu gözümün ucuyla görebiliyordum: ölü bir daldaki mayın gibi büyük, karanlık bir şekil. O sırada Roger'ın boynundaki kanın gümbürtüsünü duymaya başladım... ya da duyduğumu sandım, nabzının gümlemesinden ayrı, hafif bir ses. Bunu parmak uçlarımdan duyuyor olmam şaşırtıcı derecede sıradan görünüyordu.

"Benimle biraz daha konuş," diye önerdim gırtlağını gevşetmesi için duyduğumu sandığım şeyi duymazdan gelmeye çalışarak. "Herhangi bir şey."

Roger bir an düşünür gibi ses çıkarınca öksürmeye başladı. Başını diğer tarafa çevirince elini boğazından çekmiş oldum.

"Affedersin," dedi Roger. "Bobby Higgins bana Tepe'nin giderek genişlediğini söyledi. Duyduğum kadarıyla birkaç aile daha gelmiş?"

"Yabani ot gibi türemişler," dedim elimi yeniden yerleştirerek. "Geri döndüğümüzde en azından yirmi beş ailenin buraya yerleştiğini gördük. Savaş rüzgârlarının bize doğru estiği Savannah'dan geldiğimizden beri üç aile daha geldi."

Roger kaşlarını hafifçe çatarak başını olumlu anlamda salladı ve bana yan yan yeşil gözleriyle baktı. "Yeni gelenlerin arasında bir rahip olduğunu sanmıyorum?"

"Hayır," dedim hemen. "Eğer kastettiğin... yani sen hâlâ aynı fikirde..."

"Evet," dedi Roger, bana bakarken yüzünde utangaç bir gülümseme vardı. "Henüz resmi olarak görevlendirilmedim. Sadece bununla ilgilenmem gerek. Ancak geri dönmeye karar verdiğimizde konuştuk, Bree ile ben. Ne yapmamız gerektiği hakkında konuştuk. Burada. Ve..." Avuçlarını dizlerine dayayıp omuzlarını kaldırdı. "Yapmam gereken şey bu."

"Daha önce rahip oldun," dedim yüzüne bakarak. "Bunu yeniden yapmak için resmi olarak görevlendirilmen gerekiyor mu?"

Bunu düşünmek zorunda değildi. Zaten uzun zamandır düşünüyordu.

"Evet," dedi Roger. "İnsanları defnetmek, evlendirmek ya da onları vaftiz etmek... yanlış gelmiyor. Biri bunu yapmak zorunda ve ben oradaydım. Ama bunu hakkıyla yapmak istiyorum." Yüzünde küçük bir gülümseme belirdi. "Birlikte olma sözü vermekle düzgün bir şekilde evlendirilmek arasında fark vardır. Her ne kadar bu sözü bozmayacağını bilsen de yine de isteyebilirsin..." Doğru kelimeler için çaba sarf ediyordu. "Yine de o yeminin ağırlığını hissetmek isteyebilirsin. Sırtını yaslayacağın bir dayanak olsun isteyebilirsin."

Bir yemin. Birkaç yemin etmiştim. Roger haklıydı. Hepsi de –yeminimden döndüklerim dahil– bir anlam taşıyordu, bir ağırlığı vardı. Sırtımı hâlâ birkaçına yaslıyordum ve orada olduklarının farkındaydım.

"İşte, bu farklı," dedim.

"Biliyor musun, haklısın," dedi Roger şaşkın bir ses tonuyla. Bu tavrı gülümsememi sağladı. "Bir doktorla konuşmak ko-

laymış, özellikle eli senin boğazındayken. McEwan'ın metodunu denemek ister misin?"

Doğruldum ve bilinçli bir şekilde ellerimi esnettim.

"Acıtmayacaktır," dedim haklı olduğumu umarak. "Bilirsin..." Bu sözü çekimser bir ifadeyle eklemiştim. Roger'ın gırtlak çıkıntısını elimin altında hissedebiliyordum.

"Biliyorum," dedi Roger sertçe. "Herhangi bir beklentim yok. Eğer bir şey olursa... ee, olabilir. Olmazsa da bundan daha kötü de olmam."

Başımı salladım ve parmak uçlarımla inceleyerek boğazının etrafını nazikçe yokladım. Hayatını kurtarmak için yaptığım soluk borusu kesiği, boğazının çukurunda daha küçük bir yara izi bırakmıştı, yaklaşık bir santim uzunluğunda hafif bir çukurdu. Kıkırdağın sağlıklı halkalarını yukarıda ve aşağıda hissederek başparmağımı bunun üzerinden geçirdim. Dokunuşun hafifliği onun aniden ürpermesine neden olarak tüylerini diken diken etti ve bir kahkaha attı.

"Mezarımda yürüyen kaz," dedi.

"Daha çok boğazında tepinmek diyebiliriz," dedim gülümseyerek. "Bana Doktor McEwan'ın ne dediğini bir daha anlat. Hatırlayabildiğin her şeyi."

Elimi çekmemiştim ve sertçe boğazını temizlerken âdemelmasının sallandığını hissettim.

"Tıpkı senin yaptığın gibi boğazımı dürtüp durdu," dedi Roger gülümseyerek. "Dil kemiğini bilip bilmediğimi sordu. Sonra şöyle dedi..." Roger istemsizce bir elini boğazına götürüp dokunur gibi yaptı. "...benim dil kemiğim normalde olması gerektiğinden birkaç santim daha yüksekteymiş ve normal yerinde olsaymış ölmüş olurmuşum."

"Çok ilginç," dedim, meraklanmıştım. Başparmağımı çenesinin altına koydum. "Yutkun lütfen."

Roger dediğimi yaptı ve hâlâ onun boğazına dokunarak diğer elimle kendi boğazımı tutup yutkundum.

"Şu an şaştım kaldım," dedim. "Küçük bir numune, elbette cinsiyete atfedilebilecek farklılıklar vardır ama o haklı olabilir. Belki de sen bir Neandertal'sin."

"Ne?" dedi Roger, bana bakarak.

"Sadece şaka yaptım," diye onu temin ettim. "Ancak Neandertaller ile modern insanlar arasındaki farklardan birinin dil kemiği olduğu doğru. Biliminsanlarının çoğu, buna sahip olmadıkları için konuşamadıklarını düşünür ama Lamb Amcam... tutarlı konuşmak için bir taneye ihtiyacın var derdi." Onun boş bakışını görünce açıklama gereği hissettim. "Dili sabitler. Amcam dilsiz olabileceklerini düşünmüyordu, bu yüzden dil kemiği farklı bir yerde olmalı."

"Ne kadar büyüleyici," dedi Roger kibarca.

Boğazımı temizleyip elimi bir kez daha onun boğazına götürdüm.

"Pekâlâ, dil kemiğin hakkında konuştuktan sonra McEwan ne yaptı? Sana tam olarak nasıl dokundu?"

Roger başını hafifçe geriye eğdi ve elini uzatıp tutuşumu ayarlayarak elimi bir santim kadar aşağı kaydırdı ve parmaklarımı nazikçe ayırdı.

"Aşağı yukarı böyle," dedi ve elimin gırtlağından dil kemiğine kadar tüm büyük yapılarını kapattığını –ya da en azından dokunduğunu– fark ettim.

"Peki sonra...?" Dikkatle dinliyordum, dinlediğim onun sesi değil, kan akışıydı. Asılma olayından sonra iyileşme süreci boyunca düzenli olarak onun boğazına yüzlerce kez dokunmuştum ama öyle ya da böyle birkaç senedir bugüne kadar onun boğazına dokunmamıştım. Boğazındaki sağlam, derinin altındaki kaslarını hissedebiliyordum. Elimin altındaki nabzı güçlü, düzenli ve biraz hızlıydı. Bunun onun için ne kadar önemli olabileceğini anladım. Bu konuda biraz vicdan azabı çektim; Hector McEwan'ın ne yapmış olabileceğine dair hiçbir fikrim yoktu; ne Roger'ın onun ne yaptığını sandığına dair ne de bunu kendi başıma nasıl yapacağıma dair.

"Sadece bir gırtlağın nasıl hissettirmesi gerektiğini biliyorum ve seninkinin nasıl hissettirdiğini anlayabiliyorum ve... parmaklarımı oraya koyup nasıl hissettirmesi gerektiğini gö-

zümde canlandırıyorum." McEwan, Roger'ın sorularına yanıt olarak böyle söylemişti. Normal bir gırtlağın nasıl bir his olduğunu bilip bilmediğimi merak ettim.

"Bir sıcaklık hissi vardı." Roger'ın gözleri yeniden kapanmıştı; dokunuşuma odaklanıyordu. Yutkunduğunda hafifçe sallanan gırtlağının pürüzsüz çıkıntısı avucumun altındaydı. "Şaşırtıcı bir şey yok. Ateşin yanmakta olduğu bir odaya adım attığında hissettiğin duyguyla aynıydı."

"Dokunuşum şimdi sana sıcak mı geliyor?" Öyle olmalı diye düşündüm; cildi soğuktu.

"Evet," dedi Roger gözlerini açmadan. "Ama dışarıdan. McEwan... bunu yaptığında o sıcaklığı içimde hissettim." Odaklanarak kara kaşlarını çattı. "Tam... burada." Uzanarak başparmağımı merkezin hemen sağında, dil kemiğinin hemen altında olacak şekilde hareket ettirdi. "Ve... *burada.*" Gözleri şaşkınlıkla açıldı ve iki parmağını köprücükkemiğinin yukarısındaki ete, sternal çentiğin bir veya iki santim soluna bastırdı. "Ne tuhaf, bunu hatırlamamıştım."

"Orada sana dokundu mu?" Alt parmaklarımı aşağı doğru hareket ettirdim ve genellikle bir hastanın bedeniyle tamamen meşgul olduğumda meydana gelen duyularımın hızlandığını hissettim. Roger da bunu hissetti; gözleri irkilerek benimkilere baktı.

"Ne..." diye başladı ama ikimiz de daha fazla konuşamadan aşağıdaki açıklıktan tiz bir uluma kulaklarımıza çalındı. Bunu hemen çocuklara ait olduğu anlaşılan sesler izledi, ardından Mandy olduğu hemen anlaşılan bir ses hararetle, "Sen kötüsün, sen kötüsün, kötüsün ve senden nefret ediyorum! Sen *kötüsün. CEHENNEM*'e git!" dedi.

Roger ayağa fırlayarak, "Amanda!" diye bağırdı. "Hemen buraya gel!" Omzunun üzerinden Amanda'nın yüzünü öfkeyle buruşturduğunu, Germain'in tek kolundan salladığı bebeği Esmeralda'yı yakalamaya çalıştığını gördüm. Germain, Amanda'nın atmaya çalıştığı tekmeleri savuşturuyordu.

Germain irkilerek başını kaldırdı ve Amanda onun kaval kemiğine tüm gücüyle vurdu. Ağır çizmeler giyiyordu ve vuruşun çatırtısı net bir şekilde duyulsa da anında yerini Germain'in acı dolu çığlığı aldı. Dehşete düşmüş Jemmy, Esmeralda'yı yakalayıp Amanda'nın kollarına attı ve omzunun üzerinden suçlu bir bakış atarak ormana doğru koştu, ardından Germain topallayarak peşine düştü.

"Jeremiah!" diye gürledi Roger. "Olduğun yerde kal!" Jem ölüm ışınıyla vurulmuş gibi olduğu yerde kaldı. Ancak Germain vahşice koşarak çalıların arasında kayboldu.

Çocukları izlemeye devam ederken belli belirsiz boğulma sesi gibi bir ses duyunca hemen Roger'a baktım. Rengi solmuştu ve iki eliyle boğazını tutuyordu. Hemen kolunu tuttum.

"İyi misin?"

"Ben... bilmiyorum." Hırıltılı bir fısıltıyla konuşurken bana acı dolu bir ifadeyle gülümsedi. "Sanırım bir yeri zorladım."

"Baba?" dedi bir ses yanımda. Amanda abartılı bir şekilde burnunu çekip gözyaşlarını siliyordu. "Bana kızdın mı, baba?"

Roger derin bir nefes alıp öksürdü ve aşağıya çömelerek kızını kollarının arasına aldı.

"Hayır, tatlım," dedi usulca ama tamamen normal bir sesle. İçimde bir şey rahatlamamı söylüyordu. "Kızmadım. Ama kimseye cehenneme gitmesini söylememelisin. Buraya gel de yüzünü yıkayalım." Kızını kucaklayarak ayağa kalktı ve bir leğenle ibriğin olduğu karmaşık masamdan yana döndü.

"Ben hallederim," dedim Mandy'ye uzanarak. "Belki sen gidip... ee... Jem ile konuşsan iyi olur?"

"Hımm," dedi Roger kızını bana doğru uzatarak. Hemen sarılmaya meraklı olan Mandy içgüdüsel bir tavırla boynuma sarılıp bacaklarını belime doladı.

"Bebeğimin yüzünü de yıkayabilir miyiz?" diye sordu Mandy. "Bu kötü çocuklar onu kirletti!"

Mandy'nin Esmeralda'ya duyduğu sevgiyi ve ağabeyiyle Germain'i suçlamalarından oluşan konuşmasını yarım kulakla dinlerken dikkatimin çoğu aşağıdaki açıklıkta olup bitenlerdeydi.

Jem'in tiz ve tartışmacı sesini, Roger'ın sert ve çok daha alçak sesini duyabiliyordum ama herhangi bir kelime seçemedim. Yine de Roger *konuşuyordu* ve boğulma ya da öksürük durumu yoktu. Bu iyiydi.

Çocuklara bağırdığı an daha da güzeldi. Bunu daha önce yapmıştı –bu bir zorunluluktu, çocuklar ve büyüklerine saygı duymayı öğrenmeleri– ama bunu öksürme ve boğaz temizlemeyle birlikte sesinin çatlamadan yaptığını hiç duymamıştım. McEwan bunun küçük bir gelişme olduğunu ve iyileşmesinin zaman aldığını söylemişti.

Gerçekten yardım edecek bir şey yapmış mıydım?

Eleştirel bir şekilde avcuma baktım ama her zamanki gibi görünüyordu: orta parmağımda yarı iyileşmiş bir kâğıt kesiği, böğürtlen toplamaktan oluşan lekeler ve elimi korumak için herhangi bir bez almadan şöminedeki ateşte pişen pastırma dolusu tavayı almamdan kaynaklanan su kabarcığı... Kesinlikle herhangi bir mavi ışık belirtisi yoktu.

"Ne oldu, büyükanne?" Amanda kalkık elime bakmak için masadan eğildi.

"Ne ne oldu? Şu siyah leke mi? Sanırım mürekkep. Dün hasta defterimi yazıyordum. Kristy Wilson'ın isiliğini." İlk başta kızarıklığın sadece zehirli sumak olduğunu düşünmüştüm ama oldukça endişe verici bir şekilde devam ediyordu. Ateş yoktu ama... belki kurdeşendi? Ya da bir çeşit sedef hastalığı?

"Hayır, *bu*." Mandy ıslak, tombul parmağını avcumun içine soktu. "Şu harf!" Daha yakından bakmak için başını çevirirken siyah bukleler kolumu gıdıklıyordu. "J harfi!" Mutlu bir edayla duyurdu. "Jemmy için 'J'! Jemmy'den nefret ediyorum." Ardından kaşlarını çattı.

"Şey..." dedim tamamen şaşırarak. "J" harfiydi. Yara izi ince beyaz bir çizgiye dönüşmüştü ama ışık sağa vurduğunda hâlâ belli oluyordu. Jamie'yi Culloden'da bıraktığımda bende bıraktığı yara izi. Doğmamış, meçhul çocuğunu kurtarmak için kendimi taşların arasından fırlatarak onu ölüme terk etmiştim. Bizim çocuğumuz. Ya bunu yapmasaydım?

Mandy'ye baktım, açık kahve gözlü, siyah bukleli ve minik bir bahar elması kadar mükemmeldi. Dışarıda Jem'in babasıyla birlikte kıkırdadığını duydum. Bu bize yirmi yıla mal olmuştu; kalp kırıklığı, acı ve tehlike dolu yıllar. Buna değmişti.

"Büyükbabanın adı için. Jamie için 'J,'" dedim, ıslak Esmeralda'yı göğsüne bastırarak çok mantıklıymış gibi başını sallayan Amanda'ya. Parıldayan yanağına dokundum ve bir an için parmaklarımın maviye boyandığını hayal ettim ama öyle değildi.

"Mandy," dedim birden. "Saçım ne renk?"

"Saçın beyazladığında çok daha güçlü olacaksın." Nayawenne adında yaşlı bir Tuscarora bilgesi bunu bana yıllar önce söylemişti; diğer birçok rahatsız edici şeyle birlikte.

Mandy bir an dikkatle bana baktıktan sonra kesin bir ifadeyle, "Benekli," dedi.

"Ne? Tanrı aşkına, bu kelimeyi nereden öğrendin?"

"Joe Amca. Porsuk için böyle diyor."

"Porsuk kim?"

"Gail Teyze'nin köpeği."

"Hımm," dedim. "O zaman bembeyaz olmamış. Pekâlâ tatlım, haydi gidip Esmeralda'yı kurutalım."

6

AVCIDIR, O TEPEDEKİ EV

Jamie ile Brianna akşama doğru iki çift sincap, on dört güvercin ve lekeli yıpranmış bir bezle korkunç bir cinayetin kalıntıları gibi görünen bir şeyi örttükleri koca bir parçayla geri döndü.

"Akşam yemeği mi?" diye sordum tüylü incecik etin arasından çıkan parçalanmış bir kemiği dikkatle dürterek. Demirimsi, ham ve kasap işi gibi yayılan kokuda tanıdık bir tını hâkimdi ama çürüme henüz hissedilir bir dereceye ulaşmamıştı.

"Evet, tabii üstesinden gelebilirsen, Sassenach," diyen Jamie yanıma gelip kanlı harabeye baktı ve biraz kaşlarını çattı. "Senin için toparlayacağım. Ama önce biraz viskiye ihtiyacım var."

Gömleğindeki ve pantolonundaki kan lekeleri yüzünden bacağına bağladığı aynı derecede lekeli bez parçasını fark etmemiştim ama şimdi topalladığı dikkatimi çekmişti. Kaşlarımı kaldırarak her sabah ev alanına taşıdığım yiyecek, küçük aletler ve küçük tıbbi malzemelerden oluşan büyük sepetin başına gittim.

"Geriye kalanlara bakılırsa bunun bir geyik olduğunu tahmin ediyorum. Onu gerçekten çıplak ellerinle mi parçaladın?"

"Hayır, ama ayı parçaladı," dedi Bree donuk bir ifadeyle. Ağzında bir şeyler mırıldanan babasıyla suç ortaklarıymış gibi bir ifadeyle bakıştı.

"Ayı," dedim ve derin bir nefes aldım. Ardından gömleğini işaret ettim. "Pekâlâ. Bu kanın ne kadarı senin?"

"Çok değil," dedi Jamie sakin bir tavırla, ardından Koca Tomruk'a oturdu. "Viski var mı?"

Sert bir ifadeyle Brianna'ya baktıysam da zarar görmediği ortadaydı. Kirliydi ve yeşil-gri kuş pislikleri gömleğine bulaşmıştı ama sapasağlamdı. Yüzü güneş ve mutlulukla parlıyordu. Bir gülümsemeyle ona baktım.

"Şurada asılı duran teneke matarada viski var," dedim açıklığın uzak tarafındaki büyük ladine doğru başımı sallayarak. "Ben bacağından geriye ne kaldığına bakarken babana viski getirir misin?"

"Elbette. Mandy ve Jem nerede?"

"En son Aidan ve kardeşleriyle dere kenarında oynuyorlardı. Merak etme," diye ekledim, alt dudağının aniden içeri çekildiğini görünce. "Orası çok sığ, ayrıca Fanny sülük toplarken Mandy'ye göz kulak olacağını söyledi. Fanny *çok* güvenilirdir."

"Hı-hımm." Bree hâlâ şüpheli görünüyordu. Yüzündeki ifadeden annelik içgüdüsüyle Mandy'yi hemen dere kenarından almamak için kendisini zor tuttuğunu anlayabiliyordum. "Geçen akşam onunla tanıştığımı biliyorum ama Fanny'yi hatırladığımdan emin değilim. Nerede yaşıyor?"

"Bizimle," dedi Jamie sakin bir tavırla. "Ah!"

"Dayan," dedim, tuzlu su dökerken iki parmağımla bacağındaki derin yarayı açarak. "Tetanostan ölmek istemiyorsun, değil mi?"

"Peki, evet dersem ne yapacaksın, Sassenach?"

"Şu anda yaptığımın aynısını. İsteyip istemediğin umurumda değil. İkna olmadım."

"O zaman neden bana sordun?" Jamie avuçlarını yere koyup destek alarak iki bacağını da uzattı ve Bree'ye baktı. "Fanny küçük, yetim bir kız. Kardeşin onu koruması altına aldı."

Bree'nin yüzünde tuhaf bir ifade hâkimdi, boş boş bakıyordu. "Kardeşim mi? Willie mi?" diye sordu kararsız bir edayla.

"Annen aksini bilmiyorsa sahip olduğun tek kardeş o," diye onayladı Jamie. "Evet, William. Tanrım, Sassenach, ayıdan bile betersin!"

Jamie ya bacağına ne yaptığıma bakmamak ya da Bree'ye yüzündeki ifadeyi toparlasın diye ona zaman vermek için gözlerini kapadı. Yarayı neşterle genişletip ölü dokuyu atıyordum. Yaranın kendisi ciddi değildi ama baldırındaki yarık oldukça derindi, aslında tetanos riski konusunda pek şaka yapmıyordum.

Brianna başını yana eğerek ona baktı.

"Yani," dedi usulca. "Bu demek oluyor ki... babası olduğunu biliyor?"

Jamie gözlerini açmadan yüzünü buruşturdu.

"Biliyor."

"Bundan pek memnun değil mi?" Brianna yandan gülümsese de gözlerinde ve sesinde şefkat hâkimdi.

"Muhtemelen değil."

"Henüz," diye mırıldandım uzun incikkemiğinden akan kanı temizleyerek. Jamie homurdandı. Bree aynı sesin daha kadınsı bir versiyonunu çıkarıp viskiyi getirmeye gitti. Jamie onun gittiğini duyunca gözlerini açtı.

"Daha işin bitmedi mi, Sassenach?" Bileklerinin hafifçe titrediğini fark ettim. O an yorgunluktan titrediğini saklamak için avuçlarından destek aldığını fark ettim.

"Biraz daha canını yakacağım, az kaldı," dedim ona. Ayağa kalkarken elimi kütüğün üstündeki elinin yanına koyarak hafifçe onun parmaklarına dokundum. "Bacağını sargı beziyle kapatacağım, sonra ayağını yukarıda tutacak şekilde biraz uzanacaksın."

"Sakın uyuma, baba." Brianna'nın gölgesi onun üzerine düşerken matarayı ona verdi. "Ian, Rachel ile annesini yemeğe bize getireceğini söyledi." Ardından babasına doğru eğilip onu alnından öptü.

"Willie konusunda endişelenme," dedi. "Olayları zamanla anlayacaktır."

"Evet. Bunun için benim ölmemi beklemiyordur diye umuyorum." Bunun bir şaka olduğunu göstermek için yandan gülümsedi ve matarayı şerefe dercesine kaldırdı.

İtiraz eden Jamie'yi muayenehanemin gölgesine götürdüm ve önlüğümü katlayıp başının altına koyarak yatmasını sağladım.

"Kahvaltıdan beri bir şey yedin mi?" diye sordum yaralı bacağını hurda yığınından bulduğum bir tahta parçasıyla desteklerken.

"Yedim," diye yanıt verdi Jamie sabırlı bir ifadeyle. "Amy Higgins, Brianna'ya çörekle peynir vermiş, ayının gitmesini beklerken bunları yedik. Açlıktan ölüyor olsaydım şimdiye kadar söylemez miydim sanıyorsun?"

"Ah," dedim kendimi oldukça aptal hissetmiştim. "Evet, doğru. Sadece..." Saçlarını alnından geriye doğru ittim. "Sadece seni daha iyi hissettirmek istiyorum ve aklıma gelen tek şey seni beslemek oldu."

Bu onun kahkaha atmasını sağladı. Jamie sırtını kamburlaştırarak gerindi ve ezilmiş çimlerin üzerinde kendini daha rahat bir pozisyona getirdi.

"Bu çok nazik bir düşünce, Sassenach. Belki biraz dinlendikten sonra başka şeyler de düşünebilirim. Brianna, Ian'ın

tayfasının akşam yemeğine geleceğini söyledi." Başını çevirip uzaktaki dağa doğru bir bakış attı. Güneş küçük, şişman bulutların arasından yavaşça iniyor, karınlarını yumuşak bir altın rengine boyuyordu.

Bu manzara karşısında ikimiz de derin bir iç çektikten sonra Jamie benden yana dönüp elimi tuttu.

"Sassenach, senden yapmanı istediğim tek şey bir dakika burada yanımda oturman... ve bana rüya görmediğimi söylemen. Kızımız gerçekten burada mı? O, çocuklar ve Roger Mac?"

Jamie'nin elini sıkarken yüzünde gördüğüm o saf sevinci hissettiğimi fark ettim.

"Gerçek. Hepsi burada. Aslında *şuradalar.*" Hafifçe kahkaha attım çünkü Brianna'nın nehri çevreleyen ağaçlara doğru gittiğini görebiliyordum. Şimdi açık olan saçları gölgelerin arasında kahverengi hâlini alıyor, akşam esintisiyle uçuşuyordu. Brianna çocuklara sesleniyordu.

"Ama ne demek istediğini anlıyorum. Bu sabah Roger uğradı, boğazını muayene etmek istediğimi söylemiştim. Her şeyden şüpheleniyormuşum gibi geldi. Gözümün önünde durması, ona dokunmak fazlasıyla tuhaftı, aynı zamanda bu durumu hiç yabancılamıyordum."

Başparmağımla elinin arkasını hafifçe ovuştururken parmak boğumlarını ve dördüncü parmağının olduğu yerden aşağı doğru uzanan yara izinin belli belirsiz pürüzlerini hissettim.

"Her zaman böyle hissediyorum, Sassenach," dedi Jamie, sesi biraz boğuk çıkmıştı. Parmaklarıyla benimkileri sardı. "Bazen sabahın erken saatlerinde uyandığımda seni yanımda görüyorum. Gerçek olduğundan şüphe ediyorum. Ta ki ben sana dokunana ya da sen gaz çıkarana kadar."

Birden elimi geri çekince Jamie yana dönüp dirseklerini dizlerine dayayarak rahatça oturdu.

"Roger Mac nasıl?" diye sordu bakışlarımı görmezden gelerek. "Sence sesini geri kazanabilecek mi?"

"Bilmiyorum," dedim. "Gerçekten bilmiyorum. Ama sana Hector McEwan adında bir adam hakkında bana söylediklerini anlatayım."

Jamie beni büyük bir dikkatle dinliyor, sadece gezinen sivrisinek bulutlarını uzaklaştırmak için kıpırdanıyordu.

Jamie sözlerimi bitirdiğimde, "Sen hiç gördün mü, *a nighean*?" diye sordu. "Dediği gibi mavi ışık mı?"

Serinleyen havayla hiçbir ilgisi olmayan küçük, derin bir ürperti tüm bedenimi sardı. Uzaklara, gömülü geçmişe baktım. Ya da gömmeye çalıştığım bir geçmişe.

"Ben... ee, evet," diyerek yutkundum. "Ama o zaman halüsinasyon gördüğümü sandım. Durumumu düşününce bu çok normal. Ölüyor olduğumdan fazlasıyla emindim. Ölümün yaklaşması kişinin algılarını değiştirebilir."

"Evet, öyle," dedi Jamie ilgisiz bir tavırla. "Ama bu, böyle bir durumda gördüklerinin doğru olmadığı anlamına gelmez." Yüzüme dikkatle bakarken düşünceleriyle boğuşuyordu.

"Bana anlatmana gerek yok," diyerek konuşmasına sessizce devam etti ve omzuma dokundu. "Eğer kendiliğinden zihninde belirmiyorsa böyle şeyleri tekrar yaşamana gerek yok."

"Hayır," dedim belki biraz fazla hızla. Boğazımı temizledim ve zihnimle hafızamın iplerine sıkıca tutundum. "Yok. Sadece kötü bir ateşli hastalığa yakalanmıştım ve Üstat Raymond..." Doğrudan ona bakmıyordum ama bu ismi söylememle Jamie'nin başının aniden kaldırdığını hissettim. "O geldi ve beni iyileştirdi. Bunu nasıl yaptığına dair hiçbir fikrim yok. Ayrıca doğru düzgün düşünecek hâlde değildim. Ama gördüm..." O âna yeniden dönerken bir elimle kolumu ovalamaya başladım. "Maviydi, yani kolumun içindeki kemik. Canlı bir mavi değil, öyle değil..." Bulutların üzerindeki akşam göğünün karanfil rengine büründüğü dağa doğru elimle işaret ettim. "Çok yumuşak, soluk bir mavi. Ama gerçek anlamda 'parlıyordu' ifadesi doğru kelime değil. O canlıydı."

Öyleydi. Mavi rengin kemiklerimden dışarı doğru yayıldığını, içime işlediğini hissettim. Sistemimdeki mikropların patladığını, yıldızlar gibi öldüğünü hissettim. Hatırladığım bu his kollarımdaki ve boynumdaki tüyleri diken diken etmiş, içimi

ılık bir balın karıştırılması gibi garip bir esenlik hissiyle doldurmuştu.

Yukarıdaki ormandan gelen vahşi bir çığlık havayı bozdu ve Jamie gülümseyerek döndü.

"Ah, işte, küçük Oggy. Şu oğlan bir yaban kedisi gibi ses çıkarıyor."

Eteğime yapışan otları silkeleyerek ayağa kalktım. "Hayatımda duyduğum en gür sesli çocuk."

Sanki çığlık bir işaretmiş gibi aşağıdaki oyuktan bağrışlar duymamla dere kenarındaki ağaçların arasından bir grup çocuğun fırlaması bir oldu. Onları Bree ve Roger izledi, yavaşça yürüyorlardı, başları birbirlerine eğikti, hoş bir sohbete dalmış gibiydiler.

"Daha büyük bir eve ihtiyacım olacak," dedi Jamie düşünceli bir şekilde.

Ancak o bu ilginç düşünceyi daha fazla açamadan Murrayler sırtın doğu tarafından aşağıya inen patikada belirdiler; Rachel omzunun üzerinde Oggy'yi taşıyordu ve Ian da arkasında büyük, üstü örtülü bir sepetle duruyordu.

"Çocuklar mı?" dedi Rachel, Jamie'ye. Jamie gülümseyerek ayağa kalktı, sonra başıyla aşağıdaki açıklığı işaret etti.

"Kendin gör, *a nighean*."

Jem, Mandy ve Germain arkadaşlarından ayrılmıştı ve şimdi Bree ile Roger'ın peşine takılmış, şakayla birbirlerini itiyorlardı.

"Ah," dedi Rachel çok yumuşak bir sesle. O an ela gözlerinde yumuşak bir ifadenin belirdiğini gördüm. "Ah, Jamie. Kızın sana çok benziyor... ve oğluna da!"

Ian ona gülümseyerek, "Sana söylemiştim," dedi, ardından Rachel elini onun koluna koyarak sıkıca kavradı.

"Anne..." Rachel başını iki yana sallarken Jenny'nin duygusal durumunu yeterince açıklayıcı bir şey düşünemiyordu.

"Ee, düşüp bayılacağından şüpheliyim," dedi Jamie dikkatle ayağa kalkarak. "O kızla daha önce karşılaştı ama çocukları

görmedi. Sahi, nerede o?" Bahsini ettiği kız kardeşini görmeyi beklercesine koruya giden yola göz attı.

"Bu akşam MacNeill evinde kalacak," dedi Rachel, Oggy'yi kıvranıp durduğu çimenliğe yatırarak. "Kırkyama yaptığımız zaman Cairistina MacNeill ile sıkı dost oldular. Cairistina bize kocasının Salisbury'ye gittiğini, evlerinin en yakın komşudan oldukça uzak olduğu için geceleri korktuğundan bahsetti."

Başımı olumlu anlamda salladım. Cairistina fazlasıyla genç, yeni evli bir kızdı. Richard MacNeill'ın üçüncü karısıydı, Cross Creek yakınındaki Campbelton'da doğmuştu. Dağda gece oldukça karanlık olurdu ve görünmeyen birçok şey vardı.

"Jenny çok kibar," dedim.

Ian keyifli bir tavırla homurdandı. "Annemin pek de kibar olduğunu söyleyemem," dedi. "Bayan MacNeill için olduğu kadar kendi hatırı için de orada kaldığını söyleyebilirim." Sızlanıp dururken alt dudağından uzun bir salya akan Oggy'yi gösterdi. "Çocuğun üç gecedir sancısı tutup duruyor. Kulübe de küçük. Bahse girerim şu anda Bayan MacNeill'ın yatağında ölü gibi uzanmış, mışıl mışıl uyuyordur."

"Gecenin yarısını oğlanla ilgilenmekle geçirdi," dedi Rachel özür diler bir ifadeyle. "Çocuğu alabileceğimi söyledim ama bana, 'Şişşt, nerede kalır benim büyükanneliğim?' dedi." Ardından yere eğildi ve Oggy hava saldırısı sireni gibi ses çıkarmadan önce onu yerden kaldırdı. "Marmaduke hakkında ne düşünüyorsun, Claire?"

"Ne hakkında... Oggy için bir isim olarak mı demek istiyorsun?" Yüzümdeki ifadeyi düzeltmeye çalıştıysam da artık çok geçti. Rachel bir kahkaha attı.

"Jenny de öyle demişti. Yine de," diye ekledi koyu renk saç örgüsünün ucunu oğlunun kavrayan parmaklarından kurtararak, "Marmaduke Stephenson, Boston Şehitleri'nden biriydi, gerçek bir yoldaştı. Güzel bir isim olurdu."

Jamie nazik olmaya çalışarak, "Ona Marmaduke adını verirseniz kolayca başka biriyle karıştırılamayacağını kabul edi-

yorum," dedi. "Ayrıca dövüşmeyi erkenden öğrenir. Ama eğer onun bir Quaker olmasını istiyorsan..."

"Evet," dedi Ian, Rachel'a. "Ona Tanrı'dan Korkmak da demiyoruz. Belki Fortitude, yani 'Metanet' diyebiliriz. O da erkeksi bir isim."

"Hımm," dedi Rachel burnunun ucuyla yavrusuna bakarak. "Bilgelik hakkında ne düşünüyorsun? Wisdom Murray? Wisdom Ian Murray?"

Ian güldü. "Ya delikanlı aptal çıkarsa? Sonra al başına belayı?"

Jamie başını eğip gözlerini kısarak Oggy'ye bakarken düşünüyordu, sonra bakışlarını önce Ian'a, ardından Rachel'a çevirip başını iki yana salladı.

"Ebeveynlerini düşününce, buna ihtimal vermiyorum. Yine de... belki kendi babanı onurlandırmak isteyebilirsin, Rachel? Babanın adı neydi?"

"Mordecai," diye yanıt verdi Rachel. "*İlk* isim olarak olası değil gibi..."

Gün ışığında belli belirsiz kırmızılığını yayan ateşe göz attım. "Ian, ateşi canlandırabilir misin? Közde güvercinleri pişireceğim, sonra da... hımmm..." Bulunduğumuz yere doğru gelen kişileri saymak için tepenin aşağısına baktım. Higgins çocukları gruptan ayrılıp akşam yemeği için kendi kulübelerinin yolunu tutmuştu. Biz bize kalmıştık. Hemen parmağımla saymaya başladım. Yedi yetişkin, dört çocuk vardı. Büyük bir tencerede öğlen ateşe koyduğum otlu mercimekle domuz budu vardı. Bree getirdiği sincapların derisini yüzmüş ve temizlemişti. Belki de onları kesip tencereye eklesem iyi olacaktı. Sonra...

"Akşam yemeğine küçük bir ilave getirdik, Claire." Rachel kolunun üzerindeki sepete doğru başıyla işaret etti. "Hayır, Oggy, annenin saçını çekmemelisin. Korkup seni ateşe atabilirim ve bu çok büyük bir utanç olur, değil mi?"

Bu Quaker tehdidine güldüm ama Oggy annesinin saç örgüsünün ucunu bıraktı –büyük bir kısmını– ve onun yerine yumruğunu ağzına sokarken düşünceli bir ifadeyle bana baktı.

"Haydi," dedim ona doğru uzanarak. "Tanışman gereken kuzenlerin var, genç Oglethorpe."

Jamie'nin bacağı pek acımıyordu, ancak ezilmişti ve hassastı. Claire'in derme çatma ameliyathanesinin yanındaki büyük kütüğün üzerine oturmaktan ve akşam yemeği hazırlamakla meşgul ailesini izlerken kemiklerinin dinlenmesine izin vermekten mutluydu.

Brianna parçalanmış geyikle uğraşıyordu, üzerinde hâlâ ona ödünç verdiği av kıyafetleri vardı. Bıçağı emin elleriyle kullanışını ve güçlü omuzlarının çalışmasını izlerken onunla gurur duydu. Acaba bu yeteneği kendisinden mi almıştı, yoksa annesinden mi? *Bu sadece eller ya da bu işi nasıl yapacağına dair basit bir bilgi değildi... Bu bir zihin bütünlüğüydü*, diye düşündü kendine hak vererek. Yapılacak bir iş olduğunun ve bunu sorgulamaya gerek olmadığının farkındalığıydı.

Beline kadar soyunmuş ve ter içinde odun kırmakta olan Roger'a baktı. Bu delikanlının soruları vardı ve muhtemelen hep olacaktı. Jamie onda yeni bir kararlılık sezmiş olabileceğini düşündü; buna ihtiyacı olacaktı.

Claire onun rahipliğe devam etmek istediğini söylemişti. Bu iyiydi; halkın ruhları için bir şeyler yapacak birine ihtiyacı vardı ve Roger'ın da yapmaya değer bir şeye ihtiyacı olduğu açıktı. Claire ona bu konuda düşündüğünü ve kararını verdiğini söylediğini anlattı.

Brianna ise... burada hayatını nasıl şekillendirebilirdi? Daha önce Tepe'deyken küçük okullarında biraz öğretmenlik yapmıştı. Yine de öğretmenliği pek sevdiğini sanmıyordu. Kızının bunu özlemeyeceğini düşünüyordu. Jamie kızını izlerken Brianna ayağa kalktı ve gerindi, kolları gökyüzüne uzandı. *Tanrım, ne de güzel bir kız...*

Belki daha fazla çocuğu olur. Jamie bunu düşünmekten neredeyse korktu. Kızının riske girmesini istemiyordu. Ayrıca Jem

ve Mandy'nin ona ihtiyacı vardı. *Yine de...* Bu düşünce göğsünde küçük yeşil bir umut gibi filizlendi. Bir grup çocuğun ateşi beslemek için odun getirip yere atmasını ve her ne oynuyorlarsa oyunlarına devam etmek için koşturmasını izlerken gülümsedi. Belki saklambaç oynuyorlardı. Bir yığın çalı ve bir avuç çiçekle gelen Frances dikkatini çekti.

Başlığı yoktu, koyu renk bukleleri bir omzunun üzerinden sarkarak bir tarafa düşmüştü. Yüzü sarf ettiği çabadan dolayı pembeleşmişti ve gülümsüyordu. Jamie bu gülümsemeyi gördüğü için mutluydu.

Bir şey bacağını gıdıklayarak düşüncelerinden sıyrılmasına neden oldu. Yukarı kaldırdığı dizinin üzerinde küçük bir küreğe benzeyen yeşil bir şey oturuyordu.

Jamie elini temkinli bir şekilde ona doğru götürdü ama ondan korkmuyordu ve sineklerin yaptığı gibi kulaklarına ya da burnuna girmeye çalışarak uçup gitmedi ya da karşılık vermedi. Sırtına dokunmasına izin verdi, sadece hafif bir kızgınlıkla antenlerini seğirtti ama sırtını okşamaya çalıştığında, bir çekirge gibi aniden dizinden fırladı ve Claire'in ilaç kutusunun kenarına kondu, orada durumunu değerlendirmek için duraklar gibi görünüyordu.

"Bunu yapma," diye böceğe Gal dilinde öğüt verdi. "Sonunda tonik olacaksın ya da toz hâline geleceksin." Böceğin ona bakıp bakmadığını anlayamadı ama düşünür gibi oldu, sonra bir kez daha ürkütücü bir şekilde sıçrayıp gözden kayboldu.

Fanny, Claire'e bir çeşit bitki getirmişti. Claire de yaprakları çevirirken yüzü ilgiyle parlıyor, neye iyi geldiğini açıklıyordu. Fanny duydukları karşısında ışıldarken yüzünde işe yaramaktan duyduğu mutluluğun minik bir gülümsemesi vardı.

Onu görmek adamın yüreğini ısıtmıştı. Willie onu yanlarına getirdiğinde çok korkmuştu ve zavallı küçük kız buna şaşmamalıydı. Kalbinde kız kardeşi Jane'in yaşadığı daha soğuk bir yer vardı.

Jamie, Jane'in ruhuna küçük bir dua okuduktan sonra bir anlık tereddüdün ardından Willie için de dua etti. Jane'i ne za-

man düşünse, zihninde onu görüyordu, karanlık gecede yalnız ve terk edilmiş, bembeyaz yüzüyle ölü bir hâlde mum ışığında öylece yatıyordu. Kendi elinden ölmüştü ve kilise bu yüzden lanetlendiğini söylüyordu ama o yine de inatla onun ruhu için dua ediyordu. Onu engel olamamışlardı.

Korkma, a leannan, diye geçirdi içinden Jamie şefkatle. *Senin hatırına Frances'in sağ ve güvende olduğundan emin olacağım. Belki bir gün seninle cennette karşılaşırız. Korkma.*

Birinin William'ı onun için güvende tutmasını umuyordu. O gecenin anısı ne kadar korkunç olsa da zihninde o sahneyi sürekli yaşayıp durdu. William yardım için ona gelmişti ve bu onun için değerliydi. Yağmurlu ve tehlikeli bir gecede kaybolmuş bir davanın peşinde koşan ikisinin, çok geç bir saatte o mumun ışığında ıssızlık içinde birlikte durdukları duygusu. Korkunç bir anıydı ama unutmak istemediği bir anıydı.

Mammaidh, diye geçirdi içinden, birden annesi aklına geldi. *Benim güzel oğluma iyi bak, olur mu?*

7

ÖLÜ YA DA DİRİ

Ellesmere'in Dokuzuncu Kontu, Ashness Vikontu, Derwent Baronu William, bir meşe ağacına yaslanmış, hazinesini gözden geçiriyordu. Şu anda bu hazine oldukça iyi bir attan –William'a atın önceki sahibi tarafından Bartholomew adı verildiği söylenmişti– ve beyaz burunlu, güzel bir doru attan oluşuyordu. İçinde cesaret kırıcı derecede az miktarda yiyecek ve yarım şişe bayat biranın olduğu keten bezinden bir çanta, düzgün bir bıçak ve zorda kalındığında birini sopalamak (çünkü tüfeği ateşlemeye kalkışmak William'ın elini, yüzünü ya da her ikisini birden uçurabilirdi) için kullanılabilecek bir tüfeği de vardı.

Üç pound, yedi şilin, iki peni ve bir avuç küçük bozukluklarla biraz para eden metal parçaları vardı. Yol kenarındaki bir ta-

vernada karşılaştığı bir Amerikan milis birliğiyle tanışmasının hayırlı bir yan etkisiydi. Söylediklerine göre, Monmouth'taki kıta birliklerinde görev yapmışlar ve altı ay önce General Washington'la birlikte Middlebrook Karargâhı'nda, yani William'ın kuzeni Benjamin'in canlı olarak görüldüğü bilinen son yerde bulunmuşlardı.

Benjamin'in *hâlâ* hayatta olup olmadığı önemli bir spekülasyon konusuydu ama William aksi yönde bir kanıt bulana kadar bu varsayım üzerinden ilerlemeye kararlıydı.

New Jersey milisleriyle karşılaşması bu konuda hiçbir bilgi vermemişti ama kâğıt oynamaya hevesli birkaç adam ortaya çıkarmış, gece ilerledikçe ve içkiler azaldıkça bahislerini daha da çılgınlaştırmışlardı.

William bu gece kazandığı parayla akşam yemeği ve yatak elde edebileceği bir yer bulmayı umuyordu. Şu anda öldürülme olasılığı çok daha yüksek görünüyordu. Şafağın genellikle pişmanlık zamanı olduğunu keşfetmişti ve görünüşe göre Amerikalılar bugün bu duyguyu paylaşıyorlardı. Yine de içkiden mideleri bulanacağına kavgacı bir şekilde uyanmışlardı ve kısa bir süre sonra William'ı kâğıtta hile yapmakla suçlayarak aniden gitmesine neden olmuşlardı.

Bir ak meşenin sarkık gölgeliği arasından dikkatle dışarı baktı. Yol, saklandığı yerden bir fersah kadar uzaktaydı ve şu anda ne mutlu ki boş olsa da çamurlu patikanın kullanıldığı ortadaydı, son zamanlarda atların geçişiyle çukurlaşmış ve bozulmuştu.

Tanrı'ya şükür, onların geldiğini duyduğunda tam zamanında Bart'ı yoldan çıkarıp fidan ve sarmaşıkların arasına saklanmıştı. Bir gece önce para kazandığı adamlardan bazılarını görmek için zamanında yola yaklaşmıştı. Adamlar neredeyse ayılmıştı ve geçerken tutarsız bağırışlarına bakılırsa parayı geri almaya kararlıydılar.

William yaprakların arasından süzülen titrek yeşil ışığa baktı. Kuşluk vaktiydi. Çok yazık. Tavernaya geri dönmenin akıllıca olacağını düşünmüyordu, diğer milisler de şüphesiz oradaydı ve bir sonraki yerleşkenin ne kadar uzakta olabileceğine dair

hiçbir fikri yoktu. Ağırlığını diğer tarafa verip içini çekti. Bir ağacın altında –ki bu ağacın bir adamı asmak için mükemmel bir boyut ve şekle sahip olduğu aklına geldi– onu takip edenler yorulup diğer tarafa dönene kadar asılı kalmak istemiyordu. Ya da hava kararana kadar, hangisi önce gelirse.

Sonra at sesleri duyuldu ama birkaç kişiydi. Üç adam atlarını yavaşça sürüyordu.

Cloaca obscaena. Bunu yüksek sesle söylemedi ama kelimeler kafasında net bir şekilde çınlıyordu. Adamlardan biri iki gün önce Bart'ı satın aldığı beyefendiydi, diğerleriyse milis birliğindendi.

Onun için net olan bir diğer şey de Bart'ın, nalının büyük üçgen bir parçasının eksik olduğu sağ ön kısmının görüntüsüydü.

Eski sahibinin yoldaki balçıktan Bart'ın izini bulup bulamayacağını görmek için beklemedi. Meşenin etrafından dolanıp çalıların arasından olabildiğince hızlı bir şekilde ilerledi.

Etrafta yiyecek bir şeyler ararken bıraktığı Bart başını kaldırmış, kulaklarını dikmiş ve burun delikleri ilgiyle açılmış bir şekilde duruyordu.

"Hayır!" diye fısıldadı William hararetle. "Sakın..."

At yüksek sesle kişnedi.

William dizginleri çözüp eyerin üzerine çıktı ve iki dizgini bir elinde toplayıp diğeriyle tüfeğe uzandı.

"Yürü!" diye bağırdı Bart'ı sertçe tekmeleyerek. Ardından çalı perdesini aşıp yaprak ve çamur yağmuru içinde yola koyuldu.

Üç atlı yolun kenarında toplanmıştı, bir adam çamura çömelmiş, üst üste binmiş izlere bakıyordu. Hepsi dönüp William'a baktı. William da onlara anlamsız bir şeyler haykırdı ve tüfeğini sallayarak keskin bir dönüşle sola döndü ve atının boynuna eğilerek tavernaya doğru sürmeye başladı.

Arkasından haykırılan küfürleri duyabiliyordu ama yolunda kimse yoktu. Başarabilirdi.

Başarırsa ne olacağına gelince... bunun bir önemi yoktu. Yapabileceği başka bir şey yoktu. İki düşman atlı grubunun arasında sıkışıp kalmak ona cazip gelmiyordu.

Bart tökezledi. Çamurda kayıp yere çömelen at, William'ı başının üzerinden fırlattı. William nefesini kesilerek tüfeği elinden düşerken sırtüstü yere düştü.

Nasıl nefes alacağını hatırlayamadan adamlar üzerine çullanmışlardı. Başı dönüyordu ve her şey hareket eden şekillerden oluşan bir bulanıklıktan ibaretti. Adamlardan ikisi onu sürükleyerek ayağa kaldırdı. Aralarında öylece asılı kalırken kulakları zonkluyor, öfke ve korkuyla çaresizce titriyor, ağzı bir Japon balığı gibi açılıp kapanıyordu.

Tehditlerle vakit kaybetmediler. Bart'ın eski sahibi delikanlının yüzüne bir yumruk attı ve diğerleri onu bırakarak çamurun içine geri düşmesine neden oldu. Adamlar ceplerini karıştırıp kemerindeki bıçağı kaptı. Adamlardan biri eyeri çekiştirirken Bart'ın yakınlarda homurdandığını ve biraz tepindiğini duydu.

"Bırak onu!" diye bağırdı Bart'ın sahibi, ayağa kalkarak. "O benim atım ve benim eyerim, gözlerine lanet olsun!"

"Hayır, değil," dedi kararlı bir ses. "Biz olmasak bu serseriyi yakalayamazdın! Eyeri ben alıyorum."

"Bırak onu, Lowell! Bırak atını alsın, parayı paylaşırız." Üçüncü adam fikrini vurgulamak için Lowell'ı vurdu çünkü gürültülü tokat ve bir öfke çığlığı duyuldu. William aniden nasıl nefes alınacağını hatırladı ve görüşündeki karanlık sis dağıldı. Sığ bir şekilde soluyarak yuvarlandı ve ayağa kalkmaya çalıştı.

Adamlardan biri ona kısa bir bakış attıysa da delikanlının tehdit oluşturmadığını düşündüğü belliydi. *Muhtemelen değilim*, diye düşündü William zihnini kaplayan sis perdesinin arasından, ama kavgaları kaybetmeye alışık değildi ve kırbaçlanmış bir köpek gibi sıvışıp gitme düşüncesi de ona göre değildi.

Tüfeği yol boyunca uzanan sık çiçekli otların arasına düşmüştü. Bir gözündeki kanı silip ayağa kalkarak silahı aldı ve Bart'ın eski sahibinin kafasının arkasına vurdu. Adam ata binmek üzereydi ve düşerken ayağı üzengiye takılmıştı. At ürktü ve tiz bir itiraz kişnemesiyle geri çekildi, o sırada William'ın hazinesini bölüşmekle meşgul olan adamlar telaşla irkildiler.

Adamlardan biri geri sıçrarken diğeri tüfeğin namlusunu kaparak ileri atıldı. Ardından bağırışlar ve dörtnala koşan atların sesiyle kesilen birkaç saniyelik nefes nefese bir karışıklık oldu.

William dikkati dağılmış bir hâlde etrafına bakınca dün geceki kumarbazlardan oluşan daha büyük bir grubun cehennem gibi üzerlerine geldiğini gördü. Tüfeği bıraktı ve çimenli kenara doğru atladı.

Eğer Bart, ataktan ve üzengisinden hâlâ sarkan anlamsız ağırlıktan korkup aynı anı ve aynı hedefi seçmeseydi başaracaktı. Paniğe kapılmış dört yüz kiloluk at, William'ı yoldan aşağıya atınca William yüzüstü yere düştü. Etrafındaki zemin sarsıldı ve başını kapatıp dua etmekten başka bir şey yapamadı.

Büyük bir sıçrama, bağırış ve çarpışma oldu. William kaburgalarına bir tekme ve sol kalçasına sarsıcı bir darbe alırken, kavga –*Neden kavga ediyorlar?* diye düşündü sersemlemiş bir hâlde– onu geçip gitti.

Sonra ateş etmeye başladılar.

Kendini kolaylıkla toparlayamadı. Yolda yatmaya devam ederken kollarıyla başını koruyordu, adamlar telaş içinde bağırıp küfrediyor, daha fazla at dörtnala ona doğru geliyor ve mermiler seri hâlinde başının üzerinden geçiyordu.

Seri ateş mi? diye düşündü birden. Lanet olasıca şey kesinlikle buydu. William yan tarafına yuvarlanıp yere oturduğunda bir İngiliz piyade bölüğünün, bazıları olay yerinden kaçmaya çalışan insanları etkili bir şekilde topladığını, diğerlerinin tüfeklerini yeniden doldurduğunu ve at sırtında iki subayın sahneyi şiddetli bir ilgiyle incelediğini gördü.

Gözlerindeki çamuru avuçlarıyla silip subaylara dikkatle baktı. İkisini de tanımadığından makul ölçüde emin olunca hafifçe gevşedi. Yaralanmamıştı ama Bart'ın fırlatmasının etkisi onu sarsmış ve vücudunda morlukların oluşmasına neden olmuştu. Yolun ortasında oturmaya, nefes almaya ve beyninin vücuduyla ilişkisini yeniden kurmasına izin vermeye devam etti.

Kargaşa başladığı gibi aynı hızla yatışmıştı. Askerler kumar oynadığı adamların çoğunu toplayıp süngülerle küçük bir grup hâline getirmiş, genç asker de grubun ellerini arkadan bağlamıştı.

"Sen," dedi arkasından bir ses ve bir çizme onu kaburgalarından kabaca dürttü. "Ayağa kalk."

William başını çevirdiğinde kendisine bir erin hitap ettiğini gördü; yaşlıca bir adamdı ve kendinden oldukça emin görünüyordu. Birden aklına, piyadelerin kendisini son arbedenin kurbanı değil de bir katılımcısı sanabilecekleri geldi. Ayağa fırladı ve bir adım geri çekilip kıpkırmızı kesilen çok daha kısa boylu ere baktı.

"Ellerini arkana koy!"

"Hayır," dedi William açıkça ve adama sırtını dönerek atlı subaylara doğru bir adım attı. Er, hakarete uğramış bir hâlde ona doğru hamle yaparak kolundan yakaladı.

"Çek ellerini üzerimden," dedi William ama er bu medeni talebi görmezden gelince delikanlı adamı itip sendelemesine neden oldu.

"Olduğun yerde kal, lanet olasıca! Dur, yoksa seni vururum!" William yeniden arkasına döndüğünde ter içinde kalmış kıpkırmızı yüzlü başka bir erin ona tüfeğini doğrulttuğunu gördü. Tüfek doluydu... ve bu William'ın tüfeğiydi. Ağzı kurudu.

"Sakın... sakın ateş etme," diyebildi. "O silah... Hayır..."

İlk er arkasından ona yanaşıp böbreklerine sertçe vurdu. William âdeta karnından bıçaklanmış gibi bir hisse kapıldı. Dizleri boşalsa da yere düşmedi, sadece ölü bir geyik gibi iki büklüm kaldı.

"Şu," dedi eğitimli bir İngiliz, beyaz sis perdesinin arasından sesi ulaşıyordu. "Şu, şu ve... bu, uzun arkadaş. Ayağa kaldırın."

Eller William'ı omuzlarından kaldırıp onu doğrulttu. Nefes almakta güçlük çekse de boğuk bir ses çıkarabildi. Gözyaşları ve çamur arasında hâlâ at üstünde durup ona dikkatle bakan subaylardan birini gördü.

"Evet," dedi subay. "Bunu da asın."

William mendilini eleştirel bir tavırla inceledi. Elindeki bez parçasına mendil demeye bin şahit lazımdı. Bununla bileklerini bağlamaya çalışmışlardı ama delikanlı bundan kurtularak onu parçalara ayırmıştı. Yine de... fazlasıyla nazik bir şekilde burnunu sildi. Hâlâ kanıyordu. Sızıntıyı dikkatle sildi. Ayak sesleri tavernanın merdiveninden yukarı, iki ihtiyatlı er tarafından korunan oturduğu odaya doğru geliyordu.

"O delikanlı *kim* olduğunu söylemişti?" dedi dışarıdan gelen gergin bir ses. Başka biri cevaben bir şey söyledi, ancak kapı açılırken pürüzlü zemin üzerinde gıcırdayınca sesler kayboldu. William usulca ayağa kalktı ve içeriye giren subay –süvarilerin başı– ile yüzleşmek için doğruldu. Binbaşı birden durunca arkasındaki iki askerin de durmasını sağladı.

William boğuk ve tehditkâr bir ses tonuyla, "Dokuzuncu Ellesmere Kontu olduğunu söylüyor," dedi ve hâlâ açabildiği gözlerini binbaşıya sabitledi.

"Gerçekten de öyle," dedi daha hafif bir ses eğlenerek, aslında bu ses tanıdık geliyordu. William gözlerini kırpıştırarak odaya giren adama baktı; piyade yüzbaşısı üniforması giymiş, siyah saçlı ince bir adamdı. "Hatta *Yüzbaşı* Lord Ellesmere olmalı. Merhaba William."

"Görevimden istifa ettim," dedi William açıkça. "Merhaba Denys."

"Ama unvanından değil." Denys Randall onu baştan aşağı süzdüyse de görünüşü hakkında yorum yapmaktan kaçındı.

"Görevinden istifa ettin, değil mi?" Pantolonu sıkıyormuş gibi görünen, genç, tıknaz bir adam olan binbaşı, William'a hoş olmayan bir bakış attı. "Üniformanı çıkarıp isyancılara katılmak için, öyle mi?"

William düşüncesizce bir şey söylememek için iki kez derin nefes aldı.

"Hayır," dedi düşmanca bir sesle.

"Elbette hayır," dedi Denys binbaşıyı nazikçe azarlayarak. Tekrar William'a döndü. "Doğal olarak bir Amerikan milis bölüğüyle seyahat ediyor olacaktın çünkü...?"

"Onlarla seyahat etmiyordum," dedi William, bu sözüne "seni böcek" ifadesini eklememeyi başararak. "Söz konusu beyefendilerle dün gece bir tavernada karşılaştım ve onlardan kâğıt oynayarak hatırı sayılır bir miktar para kazandım. Bu sabah erkenden tavernadan ayrıldım ve yoluma devam ettim ama beni takip ettiler, niyetleri parayı zorla geri almaktı."

"'Niyet mi?" diye yineledi binbaşı kuşkuyla. "Böyle bir niyeti nasıl anladın? Efendim," diye ekledi isteksizce.

"Takip edilip eşek sudan gelinceye kadar dövülmenin oldukça açık bir gösterge olabileceğini tahmin ediyorum," dedi Denys. "Otur Ellesmere, kanın yere damlıyor. Gerçekten de parayı geri aldılar mı?" Kolundan büyük, kar beyazı bir mendil çıkarıp William'a uzattı.

"Evet. Ceplerimdeki diğer her şeyle birlikte. Atıma ne olduğunu bilmiyorum." Mendili yarılmış dudağına götürdü. Şişmiş burnuna rağmen Randall'ın kolonyasının kokusunu alabiliyordu; İtalya ve sandal ağacı kokan gerçek Eau de Cologne. Lord John bunu ara sıra kullanırdı ve kokusu onu biraz rahatlatırdı.

"Yani seni yanlarında bulduğumuz adamlarla ilgili hiçbir şey bilmediğini iddia ediyorsun?" dedi diğer subay, aşağı yukarı William'ın yaşlarında, hevesli bir av köpeği gibi duran bir teğmendi. Binbaşı William'ı sorgulama konusunda herhangi bir yardıma ihtiyacı olmadığını gösterircesine hoşnutsuz bir ifadeyle teğmene baktı fakat teğmen durmuyordu. "Eğer onlarla kâğıt oynadıysan onlarla ilgili *biraz* bilgi de almışsındır...?"

"Birkaçının adını biliyorum," dedi William birden kendini fazlasıyla yorgun hissederek. "Hepsi bu."

Aslında hiç de hepsi bu kadar değildi ama öğrendikleri hakkında konuşmak istemiyordu... Örneğin Abbot'ın bir demirci ve demirhanesinde ona yardım eden, istendiğinde küçük aletler ya da ateş için odun getiren akıllı bir köpeği olduğu gibi. Justin Martineau'nun yatağına dönmek için can attığı yeni bir karısı vardı. Geoffrey Gardener'ın karısı köydeki en iyi birayı yapıyordu ve kızınınki de henüz on iki yaşında olmasına rağmen neredeyse annesininki kadar iyiydi. Gardener, binbaşının

asmak için seçtiği adamlardan biriydi. Yutkundu, boğazına toz ve söylenmemiş sözler dolmuştu.

Darağacından büyük ölçüde Latince küfür etmedeki becerisi sayesinde kurtulmuştu. Bu da binbaşıyı William'ın kendisini, eski birliğini ve General Clinton'dan başlayarak (*Tanrım, Clinton şimdi neredeydi?*) ona kefil olacak önde gelen subayların listesini vermesine yetecek kadar rahatsız etmişti.

Denys Randall, hâlâ hoşnutsuz görünen ama öfkeden köpürmekten ziyade sinirli hâlini koruyan binbaşıya bir şeyler mırıldanıyordu. Teğmen kısık gözlerle William'ı dikkatle izliyordu, belli ki onun kürsüden atlayıp kaçmasını bekliyordu. Adam bilinçsizce önce fişek kutusuna, sonra da kılıfındaki tabancasına dokunuyor, William kapıya doğru koşarken onu vurup öldürebileceği gibi harika bir olasılığı hayal ediyordu. William beklenmedik bir şekilde esnedi ve gözlerini kırpıştırarak oturdu, yorgunluk dalgalar gibi üzerine çökmüştü.

Şu anda bundan sonra ne olacağı gerçekten umurunda değildi. Kanlı parmakları masanın yıpranmış ahşabını lekelemişti ve söylenenlere aldırmadan bunlara dalgın dalgın baktı; ta ki hırpalanmış kulaklarından biri "casus" kelimesini duyana kadar.

Gözlerini kapattı. *Hayır. Sadece... hayır.* Ama kendine rağmen yine dinliyordu.

Sesler yükselip birbirine karışmasının ardından kesildi. Fakat William artık dikkatini vermişti ve Denys'in binbaşıyı, William'ın casus olarak çalıştığına, George Washington'ı kaçırma planının bir parçası olarak Amerikan milis gruplarından bilgi topladığına ikna etmeye çalıştığını fark etti.

Binbaşı bunu duyunca en az William kadar şaşırmış göründü. Binbaşı sırtını William'a dönüp Denys'e doğru eğilerek tıslayarak sorular sorarken sesler kesildi. Denys, lanet olasıca, kılını bile kıpırdatmadı ama sesini saygıyla alçaltmıştı. George Washington hangi *cehennemdeydi?* İki yüz mil içinde olması mümkün değildi. Değil mi? Monmouth Adliye Sarayı'ndaki savaş dışında, William, Washington'ın hareketlerinden en son haber aldığında New Jersey dağlarında dolaşıyordu. Kuzeni Benjamin'in en son görüldüğü yer.

Tavernanın dışından sesler geliyordu; aslında her zaman geliyordu ama bunlar sürülen adamların, emirlerin, çiğnemelerin, protestoların belirsiz sesleriydi. Şimdi sesler daha düzenli bir karaktere bürünmüştü ve birilerinin uzaklaştığı sesleri tanıdı. Askerleri kovan bir otorite sesi mi yükseliyordu? Adamlar toplu hâlde uzaklaşıyordu ama bunlar asker değildi. Denys'in Binbaşı Adı Her Neyse'yle tartışmasının daha yakından gelen sesinin altında duyduğu itiş kakış ve mırıldanmalarda düzenli bir şey yoktu. Ne olduğu belli değildi ama kulağa hiç de resmi bir idam gibi gelmiyordu. Üç yıl önce Hale adında Amerikalı bir yüzbaşı... casus olarak idam edildiğinde böyle bir törene katılmıştı. Kahvaltı etmemişti ve kelime soğuk kurşun gibi midesine inerken safra tadı aldı.

Teşekkürler, Denys Randall... diye içinden geçirirken yutkundu. Bir zamanlar Denys'i bir arkadaş olarak görmüştü ve üç yıl önce Denys'in Quebec'ten aniden kaybolup William'ı karlar altında, amaçsız bırakmasıyla bu düşünceden vazgeçmiş olsa da adamın onu açıkça bir araç olarak kullanacağını düşünmemişti. Ama hangi amaç için?

Denys amacına ulaşmış gibi görünüyordu. Binbaşı döndü ve William'a kısık gözlerle değerlendiren bir bakış attı, sonra başını iki yana sallayıp döndü ve isteksizce itaat eden teğmeniyle odadan çıktı.

Denys kıpırdamadan durdu ve onların merdivenden inen ayak seslerini dinledi. Sonra derin, görünür bir nefes aldı, ceketini düzeltti ve gelip William'ın karşısına oturdu.

"Burası bir taverna değil mi?" diye sordu William, Denys daha konuşamadan.

"Öyle," diye yanıt verdi Denys, koyu bir kaşını yukarı kaldırarak.

"O zaman az önce bana ne yaptığını anlatmaya başlamadan önce bana içecek bir şeyler getir."

Bira iyiydi. William, Geoffrey Gardener adına vicdan azabı duyuyordu ama o adam için yapabileceği bir şey yoktu. Yarılmış dudağını yakan alkolü umursamadan içkisini kana kana içti, ardından kendini toparlamaya başladığını fark etti. Denys de aynı yoğunlukla kendi birasına odaklanmıştı ve William ilk kez Denys'in kol ağızlarıyla gömleğini kaplayan derin toz tabakasını fark edecek kadar dikkat kesilmişti. Günlerdir at sürüyordu. Aklına Denys'in tesadüfi ortaya çıkışı tamamen şans eseri olmayacağı geldi. Eğer öyle değilse... neden? Ve nasıl?

Denys kupasındaki içkisini bitirip yere bıraktı. Aldığı keyifle gözleri kapalı, ağzı yarı açıktı. Ardından derin bir iç çekip dik oturdu, gözlerini açtı ve kendini toparlamak isteyerek başını iki yana salladı.

"Ezekiel Richardson," dedi. "Onu en son ne zaman gördün?"

İşte bu, William'ın beklediği bir şey değildi. William temkinli bir tavırla ağzını koluna sildi ve tek kaşını kaldırıp boş kupasını bekleyen garsona verdi. Garson kupaları alarak merdivenden aşağıda gözden kayboldu.

"Konuştum mu demek istiyorsun?" dedi. "Monmouth'tan bir ya da iki hafta önce... Belki bir sene önce de olabilir. Ama onunla konuşmadım. Neden?" Richardson bahsi onun sinirini bozmuştu. Denys'e göre adam onu Dismal kasabasındaki isyancılar tarafından kaçırılması ya da öldürülmesi için kasıtlı olarak Büyük Dismal Bataklığı'na göndermişti. Bataklıkta neredeyse ölüyordu ve bu adamdan bahsetmek onu sinirlendirmekten fazlasını yapıyordu.

"Taraf değiştirdi," dedi Denys açıkça. "Bir süredir onun Amerikan casusu olduğundan şüpheleniyordum ama seni bataklığa gönderene kadar bundan emin değildim. Ancak elimde delil yoktu ve delil olmadan bir subayı casuslukla suçlamak fazlasıyla tehlikeli."

"Peki, şimdi delilin var mı?"

Denys ona sert bir ifadeyle baktı.

"Orduyu terk etti... hem de görevden ayrılma nezaketini göstermeden diyebilirim. Kışın Savannah'da bir kıta ordusunda

binbaşı olduğu iddiasıyla yeniden ortaya çıktı. Bunun etkili bir delil olarak kabul edileceğini düşünüyorum?"

"Eğer öyleyse ne olmuş? Bu yerde yiyecek bir şey var mı? Kahvaltı yapmadım." Denys dikkatle ona bakıp hiçbir şey demeden ayağa kalktı ve muhtemelen yemek bulmak için aşağıya indi. Aslında William'ın başı dönüyordu, ayrıca bu açıklamayı kabullenmek için birkaç dakika daha beklemek istiyordu.

Babası Richardson'ı biraz tanıyordu; William onun için küçük istihbarat görevlerini ilk kez bu şekilde üstlenmişti. Hal Amca –çoğu asker gibi– istihbaratın bir centilmen için uygun bir faaliyet olmadığını düşünmüştü ama babası bu konuda herhangi bir çekince göstermemişti. Onu o zamanlar Randall-Isacs adını kullanan Denys Randall ile tanıştıran da babasıydı. Quebec'te Randall-Isaacs ile birkaç ay geçirmiş, Denys aniden açıklanmayan bir göreve gitmeden ve William'ı Kızılderili bir rehberle bırakmadan önce görünürde pek bir şey yapmamıştı. Denys kesinlikle... Denys'in bir casus olduğuna dair kesin düşünceye ilk kez o zaman varmıştı ve babasının da bir casus *olabileceği* düşüncesi aklına gelmişti. Aniden bu fikri uzaklaştırmak için elini yumruk yaparak şakağına vurdu ama gitmedi.

Savannah. Kış mevsiminde. İngiliz ordusu şehri aralık sonunda ele geçirmişti. Kısa bir süre sonra kendisi de orada bulunmuştu ve bunu hatırlamak için iyi bir nedeni vardı. Boğazı düğümlendi. *Jane.*

Aşağıdan gelen konuşmalar ve Denys'in yukarı çıktığını gösteren ayak sesleri. William burnuna dokundu; yumuşaktı ve normal boyutunun yaklaşık iki katı büyüklüğündeydi ama kanaması durmuştu. Denys güven veren bir gülümsemeyle içeri girdi.

"Yemek geldi! *Ayrıca* biraz daha bira da var... tabii, daha güçlü bir şeye ihtiyaç duymuyorsan?" William'a dikkatle bakıp kendi kararını kendi verdi ve yeniden arkasını döndü. "Ben biraz konyak getireyim."

"Bekleyebilir. Ya... Ezekiel Richardson'ın babamla bir ilgisi varsa?" diye sordu William aniden.

Denys sadece bir an duraksadı. Masaya doğru yürüyüp usulca yerine otururken belli hesaplamalar yaptığını gösterircesine gözlerini William'a dikmişti. Hesaplamalar. William adamın zihninden türlü düşüncelerin geçtiğini görebiliyordu. Sadece hangi düşüncelerin geçtiğini bilemiyordu, o kadar.

Denys derin bir nefes alıp kendini desteklemek istercesine avuçlarını masaya dayadı.

"O adamın Lord John'la bir bağlantısı olduğunu düşünmene neden olan nedir?"

"O –yani Lord John– bu adamı tanıyordu. Richardson ona ilginç bilgiler için gözümü dört açmam gerektiği... fikrine sebep olacak şekilde yaklaştı."

"Anlıyorum," dedi Denys, soğukkanlı bir tavırla. "Ee, eğer arkadaşlarsa artık aralarında böyle bir ilişkinin olmadığını söyleyebilirim. Richardson'ın babanla ilgili bazı tehditler savurduğu duyulmuş, ancak görünüşe göre bunları yerine getirmeyi tercih etmemiş. Yine de..." diye ekledi nazikçe.

"Ne tür tehditler?" Bunu duyunca William'ın içinde öfkeli bir telaş belirdi ve kan, hırpalanmış yüzüne acıyla hücum etti.

"Asılsız olduklarına eminim," diye söze başladı Denys.

William yarı yarıya ayağa kalktı. "Lanet olsun, söyle bana, yoksa burnunu koparırım senin." Elini uzattı, şiş parmak eklemleri tam da bunu yapmaya hazırlanıyordu ki Denys bir çığlık atarak oturduğu bankı geri itti ve hızla ayağa kalktı.

"Durumunu anlayışla karşılayacağım, Ellesmere," dedi William'a, insanların ısırmakla tehdit eden bir köpeğe denedikleri türden sert bir bakış atarak. "Ama..."

William homurdanırcasına genzinden bir ses çıkardı.

Denys istemsizce bir adım geriledi. "Pekâlâ!" diye bağırdı. "Richardson, Lord John'un oğlancı olduğunu duyurmakla tehdit etti."

William gözlerini kırpıştırdı, bir an donakaldı. Sözcük hemen bir anlam ifade etmemişti bile.

Sonra anladı ama elinde kocaman bir tepsi yiyecek ve içecek taşıyan, bir gözü şaşı, tombul, bezgin görünüşlü garson kızın

içeri girmesiyle bir şey söyleyemedi. Kızarmış et, tereyağlı sebze ve taze ekmek kokusu burnunu sızlattıysa da midesinin ani bir aceleyle kasılmasına neden oldu. Randall'ın az önce söyledikleri dikkatini dağıtacak kadar ani değildi ama William ayağa kalkıp kızı selamladı ve Denys'e dönmeden önce odanın kapısını sıkıca kapattı.

"Bir *ne*? Bu..." William bunun büsbütün saçmalık olduğunu belirten bir hareket yaptı. "O evliydi, Tanrı aşkına!"

"Anladığım kadarıyla. İskoç asi bir generalin neşeli dul eşiyle. Gerçi bu oldukça yakın bir zamandı, değil mi?" Denys Randall'ın ağzının kenarı keyifle yukarı kıvrılınca William daha da öfkelendi.

"Öyle demedim!" diye söylendi William. "Değildi... yani, o lanet olası İskoç ölmedi, bir hataydı. Babam yıllardır annemle –yani üvey annemle– evliydi, Göller Bölgesi'nden bir hanımefendiydi." Öfkeyle oflayarak yerine oturdu. "Richardson böyle dedikodular yayarak bize zarar veremez."

Denys dudaklarını büzüp usulca bir soluk verdi. "William," dedi sabırlı bir ifadeyle, "dedikodu kurşundan çok daha fazla adamı öldürebilir."

"Saçmalık."

Denys biraz gülümsedi ve hafifçe omzunu silkerek abartıyı kabullendi. "Biraz fazla uçuk olabilir ama bir düşün derim. Bir adamın sözünün, karakterinin değerini bilirsin. Eğer Binbaşı Allbright az önce sözüme itibar etmemiş olsaydı, şimdi ölmüş olurdun." Uzun, bakımlı parmağıyla William'ı işaret etti. "Ya daha önce biri ona hayatımı kâğıt oyunlarında hile yaparak kazandığımı ya da popüler bir genelevin baş yatırımcısı olduğumu söyleseydi? Kişiliğinin sağlamlığına dair tanıklığımı kabul etmeye bu kadar meyilli olur muydu?"

William ona kuşkuyla baktıysa da adam haklıydı.

"Cüzdanımı çalan çöpü de çalar, öyle mi?"

Gülümseme genişledi.

"...*Ama benden namımı çalan / Kendisini zenginleştirmeyeni de benden çalar ve beni gerçekten fakir kılar*. Evet, böyle bir şey. Zeke Richardson'ın aklından geçen türden bir dediko-

dunun ailene neler yapabileceğini bir düşün, olur mu? Bu arada bana ters ters bakmayı bırak ve bir şeyler ye."

William isteksizce bunu düşündü. Burnunun kanaması durmuştu ama genzinin derinliklerinde metalimsi bir tat vardı. Onu temizledi ve olabildiğince kibar bir şekilde mendilinden kalanına tükürürken Denys'in katkısını aklında tutmaya karar verdi.

"Pekâlâ. Ne demek istediğini anlıyorum," dedi huysuzca.

"Babanın bir arkadaşı –Binbaşı Bates– birkaç yıl önce oğlancılıktan hüküm giydi ve asıldı," dedi Denys. "Baban idam sırasında orada olmayı seçti; ölümünü hızlandırmak için binbaşının bacaklarına yapıştı. Yine de bu olaydan sana bahsettiğini sanmıyorum."

William başını hafifçe iki yana salladı. Bir an konuşamayacak kadar şaşıp kaldı.

"Beden öldüğü kadar ruh da ölür, biliyorsun. Tutuklanmasa, yargılanmasa ve hüküm giymese bile... bu şekilde suçlanan bir adam şu anda var olan hayatını pekâlâ kaybedebilir." Bu sözleri neredeyse fısıldayarak söyleyen Denys, bu sözlerin ardından oturuşunu dikleştirip eline bir kaşık aldı ve William'ın önüne kızarmış domuz eti dilimleri, mısırlı kabak kızartması ve birkaç kalın dilim mısır ekmeğiyle dolu kalaylı bir tabak koyduktan sonra yanına bolca konyak koydu.

Denys kararlı bir ifadeyle, "Ye," diye tekrarladı. "Sonra..." William'ın genel dağınıklığına şöyle bir baktı. "Tanrı aşkına bana ne yaptığını söyle. Öncelikle seni görevinden istifa ettiren neydi?"

"Seni ilgilendirmez," dedi William kabaca. "Ne yaptığıma gelince..." Bunun da Denys'i ilgilendirmediğini söylemek istiyordu ama Denys'in bilgi kaynağı olma olasılığını göz ardı edemezdi. Ne de olsa bir istihbaratçının işi bir şeyler bulmaktı.

"Madem bilmek istiyorsun, kuzenim Benjamin Grey'den iz bulmaya çalışıyorum. Yüzbaşı Benjamin Grey," diye ekledi. "Otuz Dördüncü Piyade Birliği'nden. Onu tanıyor olabilir misin?"

Denys boş gözlerini kırpıştırınca William içinde bir yerde küçük, şaşırtıcı bir sarsıntı hissetti; bir balık, yemi kemirdiğinde hissettiği gibi.

"Onunla tanıştım," dedi Randall ihtiyatla. "'İz' mi dedin? Kayıp mı şu anda?"

"Öyle de denebilir. Brandywine'da yakalandı ve Watchung Dağları'nda Middlebrook Karargâhı denilen bir yerde esir tutuldu. Amcamın elinde Sör Henry Clinton'ın kâtibinden gelen resmi bir mektup vardı ve Amerikalıların Yüzbaşı Benjamin Grey'in ateşli hummadan öldüğüne dair üzüntülerini bildiren kısa bir not iletiyordu."

"Ah." Denys biraz gevşedi ama gözleri hâlâ tetikteydi. "Başın sağ olsun. Yani kuzeninizin gömülü olduğu yeri mi bulmak istiyorsun? Cesedi ailenin... şey... mezarına taşımak için mi?"

"Aklımda bu vardı," dedi William. "Ama mezarını *buldum.* Ve içinde değildi."

Watchung Dağları'ndaki o geceye dair kısa bir anı aniden aklına geldi ve kollarındaki tüyler diken diken oldu. Ayaklarına yapışan soğuk, ıslak çamur ve giysilerini ıslatan yağmur, avuç içlerindeki süngerimsi kabarcıklar ve kazmak için kullandığı küreği aniden kemiğe sürtünürken topraktan yükselen ölüm kokusu... Başını çevirdi, hem Denys'ten hem de anıdan.

"Ama başka biri *vardı.*"

"Yüce Tanrım," diyen Denys, istemsizce kupasına uzanıp boş olduğunu anladı, ardından sanki gözünde canlandırdığı sahneden sıyrılmak istercesine başını iki yana sallayarak konyak şişesini aldı. "Emin misin? Yani, ne kadar süre...?"

"Bir süre önce defnedilmiş." William zihninde beliren kokunun anısını silmek istercesine konyağından koca bir yudum aldı. Bir de o hissiyatı... "Ama mezardaki adamın kulaklarının olmadığı gerçeğini saklamaya yetecek kadar değil."

Denys'in yüzündeki şok ifadesi onu tatmin etmişti.

"Kesinlikle," dedi. "Bir hırsız. Hayır, cesedi yanlış teşhis etme gibi bir durum söz konusu değil. Mezarın üzerinde 'Grey' yazıyordu ve Benjamin'in tam adı karargâhın esir defin kayıtlarında yer alıyordu."

Denys, William'dan on iki yaş büyüktü ama birden otuz üç yaşından daha yaşlı göründü, ince yüz hatları dikkatle keskinleşmişti.

"O zaman bunun kasıtlı olduğunu düşünüyorsun. Elbette," diye sabırsızca sözünü kesti. "Doğal olarak. Ama kim tarafından ve ne amaçla?" Yanıt beklemedi. "Eğer biri kuzenini öldürdüyse ve ölümünü gizlemeye çalıştıysa, neden *onu* basitçe bir ateşli humma kurbanı olarak gömmedi? Yedek cesede gerek yoktu. Yani ilk varsayımın onun hayatta olduğu mu? Bence bu mantıklı."

William rahat bir nefes aldı.

"Ben de öyle düşünüyorum," dedi. "O zaman iki olasılıktan biri söz konusu: Ben sahte bir ölüm düzenledi ve takip edilmeden kaçabilmek için diğer cesedin yerine geçmeyi başardı. Ya da biri bunu onun yerine, onun rızası olmadan yaptı ve onu götürdü. İlk olasılığı anlayabiliyorum ama ikincisi için bir neden bulabilirsem ne olayım. Ama önemli değil; eğer yaşıyorsa onu *bulabilirim*. Ve bulacağım da. Öyle ya da böyle ailesinin bilmesi gerekiyor." Bu oldukça doğruydu. Yine de Ben'in ortadan kaybolmasının ona bir amaç, Jane'in ölümünün bıraktığı suçluluk ve üzüntü bataklığından bir çıkış yolu sunduğunu itiraf edecek kadar dürüsttü.

Denys bir elini yüzünde gezdirdi. Günün geç saatleriydi ve bıyıkları çıkmaya başlamıştı, çenesinin üzerinde koyu bir gölge vardı.

"Aklıma 'iğne' ve 'saman yığını' kelimeleri geliyor," dedi. "Ama teorik olarak, evet, eğer yaşıyorsa onu bulabilirsin."

"Kesinlikle evet," dedi William kesin bir ifadeyle. "Elimde bir liste var..." Hâlâ elinde olduğundan emin olmak için göğüs cebine dokununca katlanmış kâğıdın güven verici varlığını hissetti. "...bir humma salgını sırasında Middlebrook Karargâhı'nda mezar kazma görevine verilen iki milis bölüğüne ait adamların listesi."

"Ah, demek yaptığın şey buydu..."

"Evet. Ne yazık ki Amerikan milis birlikleri sadece kısa süreliğine askere alınıyor ve sonra çiftlikleriyle ilgilenmek üzere dağılıyorlar. Bölüklerden biri Kuzey Carolina'dan, biri de Virginia'dandı ama dün geceki adamlar..." Aniden durdu ve

hatırlattı. "Dün geceki adamlar... Binbaşı Allbright gerçekten de onlardan bazılarını asmaya niyetli mi?"

Denys omzunu silkti. "Onu bunu söyleyecek kadar iyi tanımıyorum. Bu sadece etki yaratmak, geri kalanları korkutup dağıtmak için yapılmış olabilir. Ama o üçünü de yanında karargâha götürdü. Oraya vardığında öfkesi yatışırsa, muhtemelen onları kırbaçlatacak ve gitmelerine izin verecek. Emrinde o kadar çok adam var ki sivilleri el altından asmak bir kayıt meselesi hâline gelecektir. Eğer biraz aklı varsa, yükselmeyi düşünen bir subayın isteyeceği bir şey değil. Allbright öyle bir izlenim vermiyor," diye ekledi düşünceli bir şekilde.

"Anlıyorum. Akılsızlık demişken, George Washington'ı kaçırmayı planladığımla ilgili o zırva da neydi öyle?"

Randall buna gerçekten güldü ve William kulaklarının ısındığını hissetti.

"Şey, şahsen sen değil," diye temin etti William. "Sadece bir *oyun*. Yine de işe yaradı, değil mi? Senin tuhaf görünüşün için bir açıklama bulmam gerekiyordu; aklıma gelen tek inandırıcı şey bir istihbaratçı olmandı."

William homurdandı ve küp küp doğranmış kabakla koçanından dilimlenmiş mısırdan oluşan kızarmış ve tereyağlı bir karışım olan sebze yemeği *succotash*'tan bir lokma denedi. Tadı güzeldi ve yemeğin geri kalanına artan bir şevkle saldırdı, yemek yemenin verdiği küçük rahatsızlığı görmezden geldi. William yemeğini yerken Denys onu izleyip gülümsediyse de kendi yemeğini yerken onu rahat bıraktı.

Tabaklar boşaldığında aralarında düşünceli bir sessizlik oldu. Ne dostça ne de düşmanca bir sessizlikti.

Denys konyak şişesini alıp salladı; küçük bir şırıltı onu rahatlattı ve kalanı kupalarına boşalttı, sonra birini alıp William'a uzattı.

"Kelepir," dedi. "Eğer Ezekiel Richardson'dan haber alırsan bana haber gönder. Kuzenin Benjamin'le ilgili bir şey duyarsam, ben de sana haber gönderirim."

William bir an tereddüt etti ama sonra kupasını Randall'ınkine sertçe tokuşturdu.

"Tamamdır."

Denys içtikten sonra kupasını masaya bıraktı.

"Yüzbaşı Blakeney adına bana haber gönderebilirsin. Kendisi New York'ta Clinton'ın birlikleriyle birlikte. Eğer bir şey duyarsam...?"

William yüzünü buruşturdu ama fazla seçeneği yoktu.

"Babama göz kulak ol. O ve amcam Prévost'la birlikte Savannah'daki garnizonda."

Denys başını sallayıp oturduğu bankı geriye itti ve ayağa kalktı.

"Pekâlâ. Atın dışarıda. Bıçağın ve tüfeğin de yanında. Nereye gittiğini sorabilir miyim?"

"Virginia." Aslında söyleyene kadar bundan emin değildi ama konuşması ona kesinlik kazandırmıştı. Virginia. Josiah Dağı.

Denys el yordamıyla cebini karıştırıp masanın üzerine iki gine ile bir avuç dolusu küçük para koydu. William'a gülümsedi.

"Virginia'ya daha çok var. Bunu bir borç olarak düşün."

8

ZİYARETLER

Fraser Tepesi

Akşamüstüne kadar ilaçlarımda büyük ilerleme kaydetmiş, üç zehirli sarmaşık döküntüsü vakasını, kırık bir ayak parmağını (sahibinin öfkeyle bir katırı tekmelemesinden kaynaklanmıştı) ve bir rakun ısırığını (kuduz değildi; avcı rakunu ağaçtan düşürmüş, öldüğünü sanmış ve almaya gittiğinde ölmediğini fark etmişti. Rakun öfkeden çılgına *dönse* de herhangi bir bulaşıcılığı yoktu) tedavi etmiştim.

Jamie ise çok daha iyisini yapmıştı. İnsanlar tüm gün boyunca komşuluk ve merak duyguları içinde evin bulunduğu alana geldiler. Kadınlar benimle MacKenzieler hakkında sohbet

etmek isterken erkekler Jamie'yle birlikte araziyi dolaştılar ve orada burada gerekli olan işler için gelip yardım edecekleri konusunda söz vererek alandan uzaklaştılar.

"Roger Mac ve Ian yarın keresteleri taşımama yardım edebilirlerse, Sinclairler de ertesi gün gelip döşeme kirişlerini halleder. Çarşamba günü ocak taşını döşeyip kutsayacağız, Sean McHugh ve birkaç arkadaşı cuma günü benimle birlikte zemini döşeyecek, ertesi gün de pencere işine başlayacağız. Tom MacLeod bana yarım gün ayırabileceğini söylüyor, Hiram Crombie'nin oğlu Joe da üvey kardeşiyle birlikte yardım edebileceğini belirtti." Ardından bana gülümseyerek baktı. "Eğer viski dayanırsa, iki hafta içinde başını sokacak bir evin olacak, Sassenach."

Taş temelden bulutlarla kaplı gökyüzüne doğru kuşkuyla baktım.

"Ya çatı?"

"Evet, ee, büyük ihtimalle keten bezi," diye kabullendi Jamie. "Şimdilik." Sonra ayağa kalktı ve hafifçe yüzünü buruşturarak gerindi.

"Biraz otursan iyi olmaz mı?" diye önerdim bacağına bakarak. Gözle görülür derecede topallıyordu. Ayrıca bacağı kırmızı-mor renklerden oluşan canlı bir yamalı bohçayı andırıyordu ve ortaya çıkardığım işimin siyah dikişleriyle sınırlandırılmıştı. "Amy bize bir sürahi bira bıraktı."

"Belki biraz sonra," dedi Jamie. "Bu yaptığın ne, Sassenach?"

"Lizzie Beardsley için biraz böğürtlen merhemi yapacağım, sonra da onun küçük yeni çocuğu için biraz ağrı kesici ayarlayacağım. O küçük oğlanın bir adı var mı, biliyor musun?"

"Hubertus."

"Ne?"

"Hubertus," diye tekrarladı Jamie gülümseyerek. "Ya da Kezzie dünden önceki gün bana öyle söyledi. Monika'nın rahmetli ağabeyine ithafenmiş."

"Ah." Lizzie'nin babası Joseph Wemyss, belli bir yaşa gelmiş nazik bir Alman hanımefendiyi ikinci eş olarak almıştı. Kendi çocuğu olmayan Monika da Beardsleylerin büyüyen yavruları-

na sadık bir büyükanne olmuştu. "Belki de ona kısaca Bertie diyebilirler."

"Cizvit kabuğun mu bitti, Sassenach?" Jamie çenesiyle yanına koyduğum açık ilaç sandığını gösterdi. "Bunu Lizzie'nin toniği için kullanmıyor musun?"

"Kullanıyorum," dedim fark etmesine oldukça şaşırmıştım. "Gerçi sonuncusunu üç hafta önce kullandım ve Wilmington'a ya da New Bern'e gidip bana daha fazlasını getirebilecek birini duymadım."

"Roger Mac'e bundan bahsettin mi?"

"Hayır. Neden ona diyecektim ki?" diye sordum, şaşırmıştım.

Jamie temele yaslanmış, karşısındakinin pek de zeki olmadığını belirtmek için kullanılan sabırlı ifadelerden birini takınmıştı. Homurdandım ve ona bir böğürtlen fırlattım. Jamie böğürtleni yakalayıp eleştirel bir gözle inceledi.

"Yenilebilir mi?"

"Amy arıların çiçekleri sevdiğini söylüyor," dedim kuşkuyla, koyu mor meyvelerden büyük bir avuç dolusu havanıma dökerek. "Ama büyük olasılıkla bunlara böğürtlen denmesinin bir nedeni var."

"Ah." Jamie meyveyi bana geri fırlatınca başımı öne eğdim. "Sassenach, bana kendin söyledin, Roger Mac dün sana pederlik görevine geri dönmek istediğini söylemişti. Peki," diye sabırla devam etti, yüzümde hiçbir aydınlanma belirtisi görmeden, "amacın buysa ilk olarak ne yapardın?"

Kavanozdan büyük bir kaşık açık sarı renkteki ayı yağını havana attım, zihnimin bir kısmı söğüt kabuğu kaynatıp eklememeyi tartışırken, geri kalanı Jamie'nin sorusunu düşünüyordu.

"Ah," dedim sırayla ve havan tokmağımı ona doğrulttum. "Tabiri caizse cemaatimin bir parçası olan tüm insanlara gidip Keskin Bıçak Mack'in* şehre geri döndüğünü haber verirdim."

---

* Mack the Knife, "Keskin Bıçak Mack" olarak da bilinen Jack MacHeath bir kasaptır ve ünlü seri katil Karındeşen Jack olduğuna inanılmaktadır. Kendisi aynı zamanda 18. yüzyıl eşkıyası MacHeath'in, namıdiğer Mack the Knife'ın soyundan gelmektedir. (ç.n.)

Jamie bana endişeli bir bakış attıktan sonra az önce bahsettiğim örneği yok etmek istercesine başını salladı.

"Olur," dedi. "Belki de yokluğunda Tepe'ye gelen insanlara kendini tanıtırsın."

"Birkaç gün içinde Tepe'deki herkes –ve muhtemelen Salem'deki kardeşler korosunun yarısı– bunu öğrenir."

Jamie tatlı bir ifadeyle başını olumlu anlamda salladı. "Aynen öyle. Sonra hepsi senin Cizvit kabuğuna ihtiyaç duyduğunu öğrenir ve bir ay içinde ihtiyacın karşılanır."

"Cizvit kabuğu mu istiyorsun, *Grand-mère**?" Germain bir elinde su dolu bir kova, diğer eliyle göğsüne dayadığı bir bağ odun ve boynunda ölü bir yılana benzeyen bir şeyle arkamdaki ormandan çıkıvermişti.

"Evet," dedim. "Bu bir..." Ama beni unutmuştu, dikkati büyükbabasının parçalanmış bacağındaydı.

"*Ürkütücü*!" dedi, odunu bırakarak. "Bakabilir miyim, *Grand-père***?"

Jamie bacağına doğru zarif bir "nasıl istersen" hareketi yaptı ve Germain iri iri açtığı gözleriyle bakmak için öne eğildi.

"Mandy bacağını bir ayının ısırıp kopardığını söyledi," dedi Germain işaret parmağını dikişlerin olduğu çizgiye doğru ilerleterek. "Ama ben ona inanmadım. Acıyor mu?" Sorusunu Jamie'nin yüzüne bakarak sormuştu.

Jamie elini umursamaz bir şekilde sallayarak, "Ah, endişelenme," dedi. "Sonra tuvalet yapmak için çukur kazacağım. Senin şu küçük yılanın türü ne bakalım?"

Germain mecburen boynunda sarkan yılanı çıkardı ve bu hareketi beklemediği belli olan ama nazikçe kabul eden Jamie'ye uzattı. Karşımdaki manzaraya gülümseyip havanıma baktım. Jamie yılanlardan korkuyordu ama yılanı kuyruğundan tutarak bu gerçeği gizledi. Büyük bir mısır yılanıydı, yaklaşık bir metre uzunluğunda turuncu ve sarı pulları vardı, bir şimşek çizgisi kadar canlıydı.

---

* (Fr.) Büyükanne. (ç.n.)

** (Fr.) Büyükbaba. (ç.n.)

"Onu sen mi öldürdün, Germain?" Kaşlarımı çatarak yılana baktım ve ezme işlemime ara verdim. Çocuklara zehirli olmayan yılanları öldürmemeleri gerektiğini defalarca anlatmıştım çünkü bu yılanlar farelerle sıçanları yiyordu ama Tepe'deki yetişkinlerin çoğu tek iyi yılanın ölü bir yılan olduğunu düşünüyordu ve bu çetin bir mücadeleydi.

"Ah, hayır, büyükanne," diye bana güvence verdi. "Bu senin bahçendeydi. Fanny elinde çapayla onu kovaladı ama ben onu durdurdum. Sonra senin küçük çita çitlerin arasından süzülerek geldi ve üzerine atlayıp onun..." Yılana kaşlarını çatarak bak. "Sırtı mı, boynu mu bilmiyorum, sen artık nasıl dersen ama evet, öldü. Ben de Fanny için derisini yüzerim diye düşündüm." Germain omzunun üzerinden bahçeye bir bakış attı. "Belki ona bir kemer yaparım."

"Ne hoş bir fikir," dedim, Fanny'nin bundan hoşlanıp hoşlanmayacağından pek emin değildim.

"Acaba tenekeciden bunun için bir toka alabilir miyim?" diye sordu Germain, Jamie'ye yılanını geri alıp boynuna yeniden sararken. "Kemer için yani. Elimde iki peni ve takas edebileceğim birkaç küçük mor taş var."

"Ne tenekecisi?" Yaptığım karışımı ezmeyi bırakıp ona baktım.

"Jo Beardsley bana iki gün önce Salem'de bir tenekeciyle tanıştığını ve adamın bu hafta içinde burada olacağını tahmin ettiğini söyledi," diye açıkladı Germain. "Tenekecinin bir çuval dolusu eşyası olduğunu söyledi, ben de bir şeye ihtiyacın olur diye düşündüm, büyükanne..."

Balta ve çapa yaralanmaları, hayvan ve böcek ısırıkları, gıda zehirlenmesi salgını ve MacNeill Ailesi arasında düşük ateş, öksürük ve gövdede mavimsi lekelerin eşlik ettiği garip bir solunum yolu hastalığı salgınıyla dolu bir ekim mevsimi nedeniyle tükenmiş olan ilaç sandığıma hızlı ve açgözlü bir bakış attım.

"Hımmm..." Neyi takas *edeceğimi* merak ederek ceplerimi yokladım, aklıma bir şey geliyordu...

Jamie ayağa kalkarak, "Mürver şarabından iki şişe kaldı," dedi. "Bunları kullanabilirsin, Sassenach. Bende de iyi bir geyik derisi ve küçük bir fıçının yarısı kadar terebentin var."

"Hayır, terebentin bende kalsın," dedim ve dalgın bir ifadeyle konuşmaya devam ettim. "Kancalı kurtlar, bilirsin."

Jamie ve Germain birbirlerine alaycı bir bakış attılar.

"Kancalı kurtlar," dedi Jamie ve Germain başını salladı.

Ben onları kancalı kurtlar konusunda aydınlatamadan dere tarafından bir bağırış geldi ve Duncan Leslie ile iki oğlu belirdi, oğullardan biri bir kolunun altına büyük bir jambon sıkıştırmıştı.

Jamie onları karşılamak için ayağa kalktı ve hepsi bana kibarca başını salladı ama sohbet etmek için yaptığım işi bırakmamı beklemiyor gibiydiler.

"Geçen hafta iyi büyüklükte bir domuz vurdum," dedi Duncan, elinde jambon olan oğlunu işaret ederek. "Elimizde fazladan vardı, aileniz de gelince işinize yarar diye düşündük."

"Çok minnettarım, Duncan," dedi Jamie. "Gökyüzünün altında yemenin bir sakıncası yoksa, yarın gelip bizimle paylaşır mısın?" diye sordu bana dönerek. Başımı iki yana salladım.

"Yarından sonraki gün," dedim. "Yarın Beardsleylere uğramam gerekecek. Geri döndüğümde ancak sandviç yapacak vaktim olur." Tabii, Amy ekmek yapıp da biraz ayırırsa diye fısıldadım kendi kendime.

"Tabii, tabii," dedi Duncan, başını olumlu anlamda sallayarak. "Eşim seni gördüğüne sevinecektir, hanımefendi. Ee, Jamie," diye ekledi inşaata doğru başını uzatarak, "gördüğüm kadarıyla büyük bir ev inşa edeceksin, iki tane baca var, değil mi? Mutfak nerede olacak?"

Jamie rahatlıkla ayağa kalkarken omzunun üzerinden "Gördün mü?" dercesine bana baktı ve hafifçe topallayarak Leslieleri inşaatı gezdirmeye götürdü.

Germain, yılanı masama bırakarak, "Benim için buna göz kulak olur musun, büyükanne?" dedi ve aceleyle onların peşinden gitti.

Brianna patikanın tepesinde duraklayıp yüzündeki ve boynundaki teri sildi. Önlerindeki kulübe düzenli ve tertemizdi, hatta fazlasıyla temizdi. Kapıya giden patikada beyaz badanalı taşlar sıralanıyordu ve pencerelerin *camı* öyle temizdi ki yansımasında ormanın yeşil titreşimiyle birlikte kendisiyle Roger'ı görebiliyordu.

"*Kayaları* kim boyar?" dedi Brianna içgüdüsel olarak sesini alçaltarak, sanki kulübe onu duyabilirmiş gibi.

"Çok fazla boş vakti olan biri olamaz," dedi Roger neredeyse nefes nefese. "Yani ya hayal kırıklığına uğramış bir peyzaj tasarımcısı ya da çevresini kontrol etme ihtiyacı duyan nevrotik biri."

"Sanırım kontrol manyaklarını her daim bulmak için bir nedenin var," diye yorum yaptı Brianna eteğindeki tozla yaprak parçalarını silkeleyerek. "Elizabeth dönemi labirentlerini tasarlayan insanlara bir bak. Amy bu insanlar hakkında ne demişti? Cunningham, adı bu muydu?"

"Evet. 'Onlar Metodist. Mavi Işık,'" diye tekrarladı Roger. "'Bu insanlara dikkat et, peder.'" Omuzlarını dikleştirdi ve beyaz badanalı taşların arasından geçen patikaya adımını attı.

"Mavi *Işık* mı?" diye sordu Brianna, geniş kenarlı hasır şapkasını aceleyle düzeltip onu takip etti. Tanrı korusun, bir pederin karısı müminler için skandal oluşturabilirdi.

Roger daha basamağa adımını atamadan kapı açıldı ve ufak tefek, sakallı, gri kaşlı bir adam hoş geldiniz der gibi bir ifadeyle onları süzmeye başladı. Bordo renkli ev dokuması pantolon ve yelek giymişti, keten gömleği eskidiği için hafifçe sararmış olsa da yeni ütülenmişti.

"İyi günler, efendim," dedi Roger eğilerek. Brianna da kısa bir saygı duruşunda bulundu. "Benim adım Roger MacKenzie, bu da eşim Brianna. Tepe'ye kısa bir süre önce geldik ve..."

"Duymuştum." Adam onlara gözlerini kısarak baktıysa da kabul gördükleri anlaşılıyordu çünkü adam geri çekilerek onları içeri aldı. "Ben Kaptan Charles Cunningham, Majesteleri'nin donanmasından emekli oldum. İçeri buyurun."

Brianna, Roger'ın derin bir nefes aldığını hissetti. Ardından gözlerini kırpıştıran ve bunu onaylayıp onaylamadığını anlamak için sertçe Roger'a bakan Kaptan Cunningham'a gülümsedi.

"Teşekkür ederim, Kaptan," dedi Brianna olabildiğince çekici bir şekilde ve Roger'ın yanından geçip eşikten içeri adımını attı. "Olağanüstü bir eviniz var, çok güzel!"

Kaptan telaşla, "Neden..." diye söze başladı. Ancak düşüncelerini yeniden düzenleyemeden ocağın önünde karanlık bir varlık kendini gösterdi. Şimdi göz kırpma sırası Brianna'daydı.

"Vaiz siz misiniz?" dedi kadın, Bree'nin arkasına bakarak. Evet, bu kesinlikle bir kadındı ama neredeyse Brianna'nın boyu kadar bir kadındı ve kolalı beyaz bir şapka dışında tamamen siyah giyinmişti. Yaşlıydı ama ne kadar *yaşlı* olduğu belli değildi; yüzü kemikli ve bakışları keskindi, Brianna'nın aklına hemen Romulus ve Remus'u emziren dişi kurt geldi.

"Ben pederim," dedi Roger başını öne eğip selam vererek. "Hizmetinizdeyim, madam."

"Hımmm. Peki, siz hangi mezheptensiniz, efendim?" diye sordu kadın.

"Presbiteryen, hanımefendi," dedi Roger. "Ama..."

"Ya siz?" diye sordu kadın, Bree'yi keskin mavi gözleriyle süzerek. "Kocanızın inançlarını paylaşıyor musunuz?"

Brianna olabildiğince yumuşak bir sesle, "Ben Roma Katoliğiyim," dedi. Bu ilk değildi, son da olmayacaktı ama bu tür sorularla nasıl başa çıkacaklarına önceden karar vermişlerdi. "Babam... Jamie Fraser gibi."

Bu cevap normalde soruyu soranı şaşırtır ve Roger'ın kontrolü ele alması için yeterli alanı sağlardı. Katolik olmayan kiracıların babasına duydukları saygı –ister kişisel saygıdan isterse sadece ev sahibi olmasından kaynaklansın– Katolikler hakkındaki genel düşünceleri ne olursa olsun, onları en azından kibar bir sohbete yatkın hâle getirirdi.

Kadın –Bayan Cunningham– suratını buruşturdu ve Bree'yi, zamanında pek çok itibarsız kadın gördüğünü ve Brianna'yı

onlarla kötü bir şekilde kıyasladığını gösteren bir şekilde baştan ayağa süzdü.

"Sus," dedi kadın. "Katolikmiş! *Bu* evde böyle şeylerle işimiz olmaz!"

"Anne," dedi kaptan ona doğru ilerleyerek. "Sanırım..."

"Hanımefendi," dedi Roger, kendisine doğru yönelen yılan gözünü engellemek için Bree'nin önüne geçerek. "Sizi temin ederim, buraya ne dinimize yönlendirmeye ne de dininizi değiştirmeye geldik. Ben..."

"Presbiteryen, değil mi?" O soğuk gözler suçlarcasına ona yönelmişti. "Ve bir peder? Madem öyle, karınızı ne diye doğru yola sevk edemediniz? Ne tür bir pedersiniz ki kadınınızın Papa'nın müridi olmasına ve komşuların arasında kötülük ve kargaşa tohumları ekip sulamasına izin veriyorsunuz?"

"Anne!" dedi Kaptan Cunningham sert bir sesle. Kadın irkilmedi ama taş kesilmiş yüzünü oğlundan yana çevirdi.

"Bunun doğru olduğunu biliyorsun," diye onu bilgilendirdi. "Bu genç kız..." Brianna'yı başıyla işaret etti. "Jamie Fraser'ın onun babası olduğunu söylüyor. Bu da demek oluyor ki..." Doğrudan Bree'ye baktı. "...anneniz Claire Fraser, değil mi?"

Bree derin bir nefes aldı. Kulübe temizdi ama bir toplu iğne kadar küçüktü ve içindeki hava kaynağı her geçen saniye azalıyor gibiydi.

"Öyle," dedi Brianna sakin bir sesle. "Size selamlarını iletmemi ve ailenizden biri hastalanır ya da yaralanırsa seve seve gelip ilgileneceğini söylememi istedi. O bir şifacı ve..."

"Sus!" diye tekrarladı Bayan Cunningham. "Evet, bunu yapacağını söyleyebilirim ama sizi temin ederim ki buna fırsat bulamayacak, kızım. Kadını duyar duymaz kapının etrafına papatya ve çobanpüskülü diktim. Hiçbir cadı evimize adım atamayacak, benden demesi!"

Bree, Roger'ın elini kolunda hissedince ona yan gözle soğuk bir bakış attı. Bu kadına karşı sabrını kaybetmek üzere değildi. Ağzı kısa bir an için seğirdi ve elini bırakarak Bayan Cunningham'a değil kaptana döndü.

"Dediğim gibi," dedi Roger hoş bir şekilde, "din değiştirmeye gelmedim. Ben inançlara saygılıyım. Yine de merak ediyorum, komşularımdan biri size ve ailenize atfen 'Mavi Işık' teriminden bahsetti, Kaptan. Acaba bana anlamını söyleyebilir misiniz?"

"Ah," dedi kaptan, annesinin itiraz edemeyeceği bir şey sorulduğu için ihtiyatlı bir şekilde memnun görünüyordu. "Ee, efendim, sorunuza yanıtım, gemilerde Hıristiyanlığa davet teolojisini destekleyen bu tür deniz kaptanlarının verilen bir terimdir. Bize 'Mavi Işık' derler." Alçakgönüllülükle konuşuyordu ama çenesi gibi başı da gururla kalkmıştı. Annesininkinin daha solgun bir versiyonu olan gözleri temkinliydi, Roger'ın bunu nasıl karşılayacağını merak ediyordu.

Roger gülümsedi. "Siz de bir tür ilahiyatçı mısınız, efendim?"

"Ah," dedi kaptan hafifçe övünerek. "Kendimi o kadar yüksek bir mertebeye *layık* görmezdim ama ara sıra bir şeyler yazdığım oluyor; sadece bu konudaki kendi düşüncelerim, bilirsiniz..."

"Bunlardan herhangi biri yayımlandı mı, efendim? Görüşlerinizi okumayı çok isterim."

"Ah, şey... iki ya da üç tanesi... sadece küçük şeyler... büyük bir değeri yok diyebilirim... Edinburgh'da Bell ve Coxham tarafından yayımlandı. Korkarım yanımda kopyaları yok..." Köşedeki küçük, kaba masaya baktı, masanın üzerinde küçük bir kâğıt yığını, hokka, zımpara ve tüy kalem kavanozu vardı. "...ama biraz daha büyük ölçekli bir çalışma üzerinde çalışıyorum..."

"Bir kitap o zaman?"

Roger bundan etkilenmiş gibi konuşuyordu, aslında gerçekten de etkilenmişti. Bree bunu görebiliyordu, ancak Bayan Cunningham'ın bu dosta tutum karşısında sabırsızlandığı görülüyordu ve Roger kaptanı küfre ya da daha kötüsüne sürüklemeden önce konuşmayı kesmek istiyordu.

"Gerçek şu ki Kaptan, bu beyefendinin iyi kalpli annesinin bir cadı olduğu biliniyor ve muhtemelen karısı da öyle. Onları yolundan alıkoyma. Onların iddiaları bizi ilgilendirmiyor."

Roger dönüp kadından yana baktı ve başını neredeyse çatıdaki ağaca değecek şekilde boyunu uzattı.

"Bayan Cunningham," dedi, hâlâ kibardı ama içindeki çeliğin bir parça ortaya çıkmasına izin veriyordu. "Yalvarırım *benim* Tanrı'nın bir hizmetkârı olduğumu göz önünde bulundurun. Karımın –ve ailesinin– inançları herhangi bir iyi Hıristiyan'ınki kadar erdemli ve ahlaklıdır, isterseniz kendi İncil'inizin üzerine elimi koyarak yemin edebilirim." Masanın üzerindeki küçük rafta, bir dizi küçük kitabın arasında gururla duran İncil'e başıyla işaret etti.

"Hımmm," dedi kaptan kısık gözlerle annesine bakarak. "Araziden iki adamımı çağırmaya gidiyorum, efendim. Son gemimden teğmenler, karaya çıktığımda benimle gelmeyi seçtiler. Eğer bana eşlik ederseniz, sizi ve eşinizi patikanın başına kadar götürebilirim."

"Teşekkür ederim, Kaptan." Bree bir şeyler söyleme fırsatını yakaladı ve kaptana ve yine –yapabildiği kadar sakin bir yüz ifadesiyle– Bayan Cunningham'a derin bir reverans yaptı. "Herhangi bir acil durumunuz olursa annemin hemen geleceğini lütfen unutmayın, hanımefendi."

Bayan Cunningham aynı anda birkaç yöne hâkim olmaya çalışıyor genişliyor gibiydi.

"Beni tehdit etmeye cüret mi ediyorsun, kızım?"

"Ne? Hayır!"

"Kimleri içeri aldığının farkında mısın, Kaptan?" Bayan Cunningham Brianna'yı duymazdan gelip oğluna söylenmeye başladı. "Şu kız bize lanet okudu!"

"Ziyaret etmemiz gereken birkaç yer daha var," diye araya girdi Roger aceleyle. "Ayrılmadan önce evinizi küçük bir duayla kutsamamı ister misiniz, efendim?"

"Ee..." Kaptan, annesine baktı, sonra başını yukarı kaldırarak omuzlarını dikleştirdi. "Evet, efendim. Size çok minnettar oluruz."

Brianna, Bayan Cunningham'ın dudaklarının tekrar "Sus!" demek üzere şekillendiğini gördü ama Roger aceleyle onu engelledi, ellerini hafifçe kaldırdı ve başını eğerek dua etti.

"Tanrı bu evi kutsasın,
Her bir taş, kiriş ve çıta,
Tüm yiyecek, içecek ve giyecekler.
Sağlık sıhhat her daim burada olsun."

"Size iyi günler, efendim, hanımefendi," diye hızla ekledi ve eğilerek Brianna'nın elini tuttu. Brianna'nın bir şey söyleyecek vakti olmamıştı –*iyi ki de olmadı*, diye düşündü– ama gülümsedi ve kapıdan çıkarken yılan kadına başıyla selam verdi.

"Artık Mavi Işık'ın ne anlama geldiğini biliyoruz," dedi Brianna yolun sonuna geldiklerinde arkalarından öfkeli bir bakış fırlatarak. "Annemin dediği gibi... Hay bin şeytan!"

"Makul," dedi Roger gülerek.

"Bu bir Hogmanay duası mıydı?" diye sordu. "Tanıdık geldi ama emin olamadım..."

"Öyle ve bir ev kutsaması. Babanın bunu birkaç kez söylediğini duydun ama Galce söylüyor. Cunninghamlar aksanlarına bakılırsa eğitimli Lowlandlılar; eğer Galce versiyonunu deneseydim, Bayan C. onlara büyü yapmaya çalıştığımı düşünebilirdi."

"Yapmadın mı?" Brianna bunu belli belirsiz söylediyse de Roger şaşırmış bir şekilde başını ondan yana çevirdi.

"Şey... bir bakıma, sanırım öyle," dedi yavaşça ama sonra gülümsedi. "Dağlık tılsımları ve dualar genellikle birbirinden ayırt edilemez. Ama bence doğrudan Tanrı'ya hitap ediyorsan, bu muhtemelen büyücülükten ziyade bir duadır."

Brianna omzunun üzerinden bir kez daha baktı, Bayan Cunningham'ın gözlerinin kulübenin kapısında bir delik açarak onları izlediği hissine kapıldı.

"Presbiteryenler şeytan çıkarmaya inanırlar mı?" diye sordu.

"Hayır, inanmayız," diye yanıt verdi Roger ama o da arkasına baktı. "Babam, yani Peder, ziyarete gittiğinde bir tür kutsama yapmadan asla evden çıkmaman gerektiğini söylerdi." Brianna altından geçebilsin diye bir meşe dalını geriye doğru tuttu. "Bunun bir şeylerin seni eve kadar takip etmesini engelleyebileceğini de ekledi ama *sanırım* şaka yapıyordu."

Dere kıyısında sülük, su teresi ve yenilebilir ya da yararlı görünen her şeyi toplayarak ilerliyordum ki uzaktan gelen bir araba tekerleği sesi duydum.

Jo Beardsley'nin Germain'e bahsettiği tenekecinin bu olabileceğini düşünerek aceleyle eteklerimi silkeledim, ayaklarımı sandaletlerimin içine soktum ve tekerleklerin gürültüsünün yerini aniden küfürlü konuşmaların aldığı araba yoluna doğru koştum.

Katırlarını, arabayı ve az önce bir kayaya çarpıp demir lastiğini fırlatan tekerleği azarlayan iri yarı bir adamdan geliyordu bu küfürler. Küfretme konusunda Jamie'nin yaratıcılığından yoksundu ama bunu ses tonuyla telafi ediyordu.

"Yardımcı olabilir miyim, efendim?" diye sordum adamın nefes almak için durakladığı bir ânı yakalayarak.

Adam şaşkınlıkla arkasına döndü.

"Hangi cehennemden geldin *sen?*" diye sordu.

Arkamdaki ağaçları işaret ederek, "Yardıma ihtiyacınız var mı?" diye tekrarladım. Arabaya yaklaşınca tenekecinin o olmadığı anlaşıldı. İki büyük katırın çektiği arabada demir tavalar ve saç kurdeleleri dışında pek çok şey vardı. Aracın kasasında yarım düzine tüfekle birlikte küçük bir kılıç, tırpan ve sopa koleksiyonu da bulunuyordu. Tuzlu balık veya domuz eti *olabilecek* birkaç küçük fıçı, hem işaretlerinden hem de sülfür ve idrarla renklenmiş hafif kömür kokusundan barut olduğu kesin olan bir fıçı da duruyordu.

İçim daraldı.

"Burası Fraser Tepesi mi?" diye sordu adam, etrafımızdaki ormana bakarak. Higginslerin kulübesinin bulunduğu açıklığın biraz aşağısındaydık ve oldukça derinleşmiş olan tekerlek izinden başka hiçbir yerleşim izi yoktu.

"Öyle," diye yanıt verdim, yalan söyleme gereği duymamıştım. "Burada bir işiniz mi var?"

Adam bana sert bir ifadeyle bakıp ilk kez yüzüme odaklandı.

"İşim beni ilgilendirir," dedi adam, kibar sayılacak bir tavırla. "Jamie Fraser'ı arıyordum."

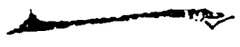
"Ben Bayan Fraser'ım," dedim kollarımı göğsümde kavuşturarak. "Onun işi beni de ilgilendirir."

Adamın yüzü kızardı ve sanki onunla dalga geçiyormuşum gibi bana öfkeyle baktı ancak ben sert bir ifadeyle karşılık verince bir süre sonra kahkaha atıp rahat bir tavır takındı.

"O zaman kocanı getirir misin, yoksa ben mi gelip onu bulayım?"

"Kim soruyor diyeyim?" diye sordum, hareket etmemiştim.

"Benjamin Cleveland," diye yanıt verdi adam, sabırsızlandığı ortadaydı. "O beni tanıyacaktır."

Jamie son tuğlayı da yerleştirdi ve harcı, yarın bacada yapacağı işin bir merdivenle yapılması gerekeceğini fark etmenin verdiği dehşetin memnuniyete karıştığı bir hisle karıştırdı. Merdiven olmadan ulaşabileceği en yüksek yer burasıydı. Omuzları âdeta şikâyet ediyordu, dizlerinin de ona katılacağı düşüncesi sırtını germesine ve iç çekmesine neden oldu.

Evet, belki benim güzel kızım bu konuda yardımcı olabilir. Brianna geldikleri ilk gece ona bir şeyler söylemişti. İnşaat alanında onu takip etmiş, ikisi de taşlara ve iplere takılıp tökezlemiş, sarhoş gibi gülmüş, karanlıkta dengelerini korumak için omuzlarını çarpmış ve dirseklerini tutmuşlardı. Her kısacık dokunuş onu ısıtan bir kıvılcımdı.

"Bir makarayla hareketli bir iskelet yapabilirim." Elini yarı inşa edilmiş bacanın üzerine koyarak böyle demişti. *"Merdivenden ulaşabileceğin bir kova tuğlayı yukarı çekebiliriz."*

"Biz," dedi Jamie usulca, kendi kendine gülümseyerek. Sonra omzunun üzerinden baktı, kütük taşıyan adamlar onu duyabilir diye utanmıştı. Ama sonuncusunu da indirmişlerdi ve bir şeyler içmek için durmuşlardı. Amy Higgins ve Fanny bira getirmişlerdi. Jamie malayı bir kova suyun içine bırakıp onlara katılmaya gitti. Ancak daha temelin kenarına varmadan gözü araba yolunun başındaki bir hareketliliğe takıldı ve hemen ar-

dından Claire, yanında yürüyen adam yüzünden cüce gibi görünerek görüş alanına girdi.

"*A Naoimh Micheal Àirdaingeal, dìon sinn anns an àm a' chatha,**" dedi Jamie, belli belirsiz. Adamı tanımıyordu ama cüssesinin ötesinde Jamie'nin ensesindeki tüyleri diken diken eden bir şeyler vardı.

O günkü yardımcılarına bir göz attı; yedi adam: Bobby Higgins, Ardsmuir'deki adamlarından üçü ve henüz çok iyi tanımadığı diğer kiracılar. Bir de onlara öğle yemeği getiren Fanny.

Adamlardan hiçbiri açıklığa doğru ilerleyen adamı fark etmemişti ama Fanny fark etmişti; kaşlarını çattı ve sonra hızla Jamie'ye doğru baktı. Jamie ona başıyla güven verici bir işaret yaptı ve Fanny'nin yüzü rahatladı ama adamlardan birinin ona söylediği bir şeye cevap verirken bile tepeden aşağıya bakmaya devam ediyordu.

Jamie temelin üzerine çıktı. Arkasında adamlarla kendi evinde dururken adamla tanışmak istiyordu ama adamla Claire'in arasına girmek istediğine dair daha güçlü bir his vardı içinde.

Adam konuşurken Claire kibarca gülümsüyordu ama Claire'in yüzündeki endişeyi görebiliyordu. Yine de Claire başını kaldırınca onun geldiğini gördü. Claire'in içinde bir rahatlama hissi uyanırken Jamie de göğsünde buna karşılık bir çarpıntı hissetti. Onlara doğru yürürken gülümsemiyordu ama en azından hoş görünüyordu.

"General Fraser?" dedi adam, baştan aşağıya dikkatle onu süzerek. Evet, bu Claire'in ihtiyatlığını açıklıyordu.

"Artık değil," diye yanıt verdi Jamie, hoş bir tavırla ve elini uzattı. "Jamie Fraser, hizmetinizdeyim, efendim."

"Hizmetinizdeyim, efendim. Benjamin Cleveland." Kendisininkinden oldukça büyük, terli bir el onu kavradı ve sahibinin isteseydi ona zarar verebileceğini düşündüğünü gösteren bir şekilde sıktı.

Jamie karşılık vermeden eli bırakıp gülümsedi. *Evet, dene bakalım, seni küçük piç.*

---

* Galcede Kutsal Başmelek Mikail, savaş zamanında bizi koru. (ç.n.)

"Adınızı biliyorum, efendim. Arada sırada sizden bahsedildiğini duymuştum."

Göz ucuyla Claire'in kaşlarının kalktığını gördü.

"Bay Cleveland ünlü bir Kızılderili savaşçısı, *a nighean*," dedi Jamie gözlerini adamdan ayırmadan. "Kendi raporuna göre pek çok Cree ve Cherokee öldürmüş."

"Caughnawaga da. Sayı tutmuyorum," dedi Cleveland öldürdüğü her adamı hatırladığını ve anılarından zevk aldığını belli eden bir şekilde kıkırdayarak. "Sanırım sizin Kızılderililerle ilişkileriniz biraz daha dostane?"

"Cherokee köylerinde arkadaşlarım var." Köylerdeki arkadaşlarının hepsi Kızılderili değildi ama Scotchee Cameron, Cleveland'ı ilgilendirmiyordu.

"İlginç!" Cleveland'ın kırmızı yüzü daha da kızardı. "Ben de öyle olmasını umuyordum."

Jamie boğazından çıkan kayıtsız bir sesle başını eğdi.

Claire onun aslında ne düşündüğünü anlamış olacak ki kendi boğazını temizledi ve yanına yaklaşıp koluna dokundu.

"Bay Cleveland'ın arabası yolun birkaç kilometre kadar aşağısında bozulmuş, lastiği patlamış. Belki de gidip bakmalısınız?"

Jamie ona gülümsedi. Claire bir şişe cin kadar şeffaftı.

"Elbette," dedi Jamie, ardından Cleveland'a dönerek konuşmasına devam etti. "Umarım tekerlek kırıldığında yükünüz mahvolmamıştır. Eğer kırılacak bir şeyiniz varsa, belki..."

"Ah, hayır," dedi Cleveland kayıtsızca. "Sadece bir avuç silah ve biraz barut; her şey yeterince sağlam." Jamie'ye sırıtarak bir sıra sağlam, güzel dişini gösterdi, gerçi ikisinin arasına ıslak, koyu kahverengi bir tütün parçası sıkışmıştı.

"Silahlardan bahsetmişken," diye devam etti. "Aklımda sizinle konuşmak istediğim bir konu vardı. Ama evet, hanımefendinin önerdiği gibi yapalım." Claire'i saygılı bir şekilde selamladıktan sonra döndü ve Jamie'nin kolunu tutarak onu yola doğru yönlendirdi.

Jamie yorum yapmadan kolunu çekip Claire'e dönerek, "Bobby ve Aaron'u birkaç alet edevatla gönder, olur mu Sassenach? Belki biraz da bira, eğer kaldıysa."

Cleveland bekliyordu ve hemen araba yoluna doğru dönerek peşinden gelmesi için Jamie'yi kendi hâline bıraktı. Jamie onu takip etti, gözleri geniş sırtında ve ağaç gövdesi bacaklarındaydı. Çok yıpranmış deri kemer, fişek kutusu ve barut boynuzunun izlerini gösteriyordu ve şu anda aynı derecede yıpranmış bir kılıf içinde büyük bir bıçağı destekliyordu; bir Kızılderili deseninde boyalı kirpi tüyleriyle süslenmişti. Adam belki de yirmi yıllık bir avantaja sahipti ve en azından Cleveland'ın boyu bir iki santim daha kısaydı. *Bulunduğu her toplulukta muhtemelen her zaman en iri olan kendisi olmuş. Bu yüzden insanların onu sevip sevmemesini umursamak zorunda kalmamış.*

Araç koyu yeşil gölgeli bir çukurda duruyordu, aracın izi iki tepenin arasında derinlere uzanıyordu, her ikisi de yoğun bir balsam köknarı, baldıran otu ve çam ağaçlarıyla kaplıydı. Jamie serinliğin yüzüne bir el gibi dokunduğunu hissetti ve terebentinle selvi meyveleri kokan derin, temiz bir nefes çekti.

Arabanın tekerleğinin zarar görmediğini gördüğüne sevindi; tekerleği çevreleyen demir lastik gevşemişti ama tahtaların hiçbiri kırılmamıştı. Belki de bu adamı –ve silahlarını; arabanın içindekilere bir göz atmayı ihmal etmedi– misafirperverlik Fraserların akşam yemeği ve yatak sağlamasını gerektirmeden yoluna devam edebilirdi.

"Beni aramaya gelmişsiniz," dedi Jamie açıkça, tekerlekten başını kaldırarak. Yol boyunca kısa nezaket konuşmaları dışında hiç konuşmamışlardı. Silahlar ortalıkta olduğuna göre artık iş yapma zamanı gelmişti.

Cleveland başını olumlu anlamda sallayıp şapkasını çıkardı, açıkça değerlendirdiği ortadaydı. Karnı avcı gömleğinin kumaşını zorluyordu ama bir adamın hayati organlarını koruyacak türden sert bir yağa benziyordu.

"Evet. Geçen iki yıl boyunca hakkınızda öyle ya da böyle çok şey duydum."

Jamie Galce, "Dedikodu dinleyenler kendileri hakkında iyi şeyler duymazlar," dedi.

"Ne?" Cleveland irkildi. "O da ne? Fransızca değil, bu dili çok duydum."

"Galce," dedi Jamie omuz silkerek ve bu cümleyi İngilizce olarak tekrarladı. Cleveland cevap olarak gülümsedi.

"Bu konuda haklısınız, Bay Fraser," dedi. Eğilerek ağır demir çubuğu sanki karahindiba tüyünden yapılmış gibi aldı ve düşünceli bir şekilde elinde çevirdi. "Dört bir yanda ordudaki görevinizi nasıl kaybettiğinizle ilgili epeyce söylenti var."

Jamie kendisine rağmen ensesinde bir sıcaklık hissetti.

"Monmouth Savaşı'nın ardından görevimden istifa ettim, Bay Cleveland. Bir dizi bağımsız milis birliğinin komutasını almak için geçici olarak general olarak atanmıştım. Bunlar savaşın ardından dağıldı. Artık hizmetlerime ihtiyaç kalmamıştı."

"Hasta eşinize bakmak için adamlarınızın yarısını savaş alanında yalnız bırakarak haber vermeden istifa ettiğinizi duymuştum." Cleveland'ın gür kaşları sorgulayıcı bir şekilde kalktı. "Bayan Fraser'la tanışmış olmama rağmen bir erkek olarak hissettiklerinizi kesinlikle anlayabiliyorum."

Jamie tüfek ve barut dolu arabanın üzerinden ona doğru döndü.

"Size karşı kendimi savunmama gerek yok, efendim. Bana söyleyecek bir şeyiniz varsa söyleyin ve bitirin. Yapmam gereken işler var."

Cleveland bir elini kaldırıp avucunu açtı ve uzlaştırıcı bir tavırla başını eğdi.

"Gücendirmek niyetinde değilim, Bay Fraser. Sadece orduya yeniden katılmayı planlayıp planlamadığınızı bilmek istiyorum. Hangi sıfatla olursa olsun."

"Hayır," dedi Jamie kısaca. "Neden?"

"Çünkü yanıtınız olumsuzsa," dedi Cleveland onu değerlendirircesine bakarak, "dağların ötesindeki Whiggish komşularınızın çoğunun..." Çenesiyle Tennessee kasabasının olduğu yöne gösterdi. "...toprak sahiplerinin, yani kaybedecek bir şey-

leri olan adamların ailelerini ve mülklerini korumak için özel milisler yetiştirdiklerini bilmek ilginizi çekebilir. Sizin de böyle bir şey düşünebileceğinizi sanmıştım."

Jamie adama karşı duyduğu hoşnutsuzluğun hafifçe değiştiğini, isteksizce meraka doğru kaydığını hissetti.

"Peki, ya katılırsam?" dedi.

Cleveland omuz silkti.

"Diğer gruplarla iletişim hâlinde olmak iyi olur. İngilizlerin nerede ortaya çıkacağı belli olmaz ama çıktıklarında –bana kulak verin, Bay Fraser, *çıktıklarında*– harekete geçmek için zamanında haberdar olmak isterim."

Jamie arabaya baktı: Tüfekler, çoğunlukla da eski tüfeklerdi, dipçikleri kurumuş, çatlamış, namluları çizilmişti ama birkaç tane de daha iyi durumda İngiliz Brown Bess tüfeklerinden vardı. Satın mı alınmıştı, takas mı edilmişti, yoksa çalınmış mıydı?

"Harekete geçtiklerinde," diye tekrarladı Jamie dikkatle. "Peki, bahsettiğiniz bu adamlardan bazıları kim?"

"Ah, varlar," dedi Cleveland, sorudan ziyade düşünceye cevap vererek. "John Sevier. Isaac Shelby. William Campbell ve Frederick Hambright. Üzerinde düşünen daha pek çok kişi olduğunu söyleyebilirim."

Jamie başını olumlu anlamda sallamasına rağmen başka bir şey söylemedi.

"Sizin hakkınızda duyduğum bir şey daha var, Bay Fraser," dedi Cleveland, arabanın kasasından tüfeklerden birini alıp çakmak taşını kontrol ederek. "Kızılderili casusu olduğunuz. Bu doğru mu?"

"Öyleydim."

"Ve rapora göre iyi biriymişsin," diyerek gülümsedi Cleveland, aniden beceriksizce şakacı bir tavırla. "Duyduğuma göre Cherokee köylerinde epey kızıl saçlı çocuk varmış, ha?"

Jamie, Cleveland tüfekle yüzüne vurmuş gibi hissetti. Bunu gerçekten söylenmiş miydi, yoksa Cleveland'ın onu pis bir işe bulaştırmayı umduğu bir aptallık mıydı?

"Size iyi günler dilerim, efendim," dedi sert bir sesle. "Adamlarım tekerleğinizi onarmak için aletleriyle birlikte hemen aşağıya inecekler."

Jamie yoldan yukarı doğru yürümeye başladı ama cüssesine rağmen hızlı hareket eden Cleveland hemen yanındaydı.

"Eğer milislerimiz olacaksa, silaha ihtiyacımız var," dedi Cleveland. "Bu mantıklı, değil mi?" Jamie'nin süslü sorulara cevap verme eğiliminde olmadığını görünce başka bir yol denedi.

"Kızılderililerin silahları var," dedi. "İngiliz hükümeti Cherokeelere avlanmaları için her yıl büyük miktarda barut ve mermi veriyor. Siz casus olduğunuzda da durum böyle miydi?"

"İyi günler, Bay Cleveland." Jamie daha hızlı yürüdü ama bu çaba yaralı bacağının zonklamasına neden oluyordu. Cleveland kolundan tuttu ve onu sarsarak durdurdu.

"Silahlar hakkında daha sonra konuşabiliriz," dedi Cleveland. "Sizinle konuşmak istediğim başka bir konu daha var."

"Çek elini üzerimden." Sesinin tonu Cleveland'ın elini bırakmasına neden oldu ama adam geri çekilmedi.

"Cunningham adında bir adam," dedi, küçük kahverengi gözleri Jamie'ninkilere sabitlenmişti. "Eski donanma yüzbaşısı. Muhafazakâr. Sadık."

Bu, Jamie'nin içinde küçük, soğuk bir delik açtı. Kaptan Cunningham gerçekten de bir Sadık'tı; kiracılarından bir düzine kişi daha öyleydi.

"Muhafazakârlar'dan nefret ederim," dedi Cleveland düşünceli bir ifadeyle. Başını salladı ama Jamie şapkasının siperliğinin altından gözlerinin parıltısını görebiliyordu. "Birkaçını evde astım. Diğerlerini korkuttum ve gittiler." Boğazını temizledi ve tükürdü, sarımsı bir balgam Jamie'nin ayağının yanına düştü.

"Şimdi. Bu Kaptan Cunningham mektuplar yazıyor. Gazetelerde makaleler. Kaptanın iyiliğini düşünen biri onunla bu konuda konuşmak isteyebilir. Sizce de öyle değil mi?"

Jamie evin bulunduğu yere geri döndüğünde ateşin yakılmış olduğunu görerek kazanda pişen bir şeyin kokusunu aldı. Roger ve Ian oradaydı, Claire'le konuşuyorlardı, bu sırada dere kenarındaki ağaçların arasında oynayan çocukların çığlıkları yankılanıyordu. Tabii ya, Jenny bu akşam yemeğe gelecekti. Cleveland'ın saçmalıklarından duyduğu rahatsızlığı neredeyse unutmuştu.

"Kaptanın iyiliğini düşünen biri onunla bu konuda konuşmak isteyebilir. Sizce de öyle değil mi?"

Bu aslında kötü bir tavsiye değildi ama bunu bilmek ruh hâline hiç yardımcı olmuyordu. Tehdit edilmekten hoşlanmıyordu, küçümsenmekten hoşlanmıyordu ve kendinden daha büyük bir adam tarafından tepesine binilmesinden hiç hoşlanmıyordu. Cleveland'ın verdiği haberler de hoşuna gitmemişti ama bundan adamı sorumlu tutmuyordu.

Huzurlu ev havası uzanıp onu yatıştırıyor, ailesine katılması, Fanny'nin kuyudan çıkardığı soğuk birayı içmesi, oturması ve ağrıyan bacağını dinlendirmesi için onu cezbediyordu. Ama Cleveland'la yaptığı konuşma hâlâ göğüs kemiğinin altında kaynıyordu ve kendi kendine çözümleyene kadar kimseyle bu konuda konuşmak istemiyordu.

Küreğinin onu beklediği yere doğru ilerlerken Claire'e el salladı; kazmak için harcayacağı çaba onu sakinleştirecekti. Öyle umuyordu.

Roger, Jamie'nin yarı inşa edilmiş bacanın arkasındaki gölgelere doğru sessizce kaybolduğunu görmüş ve işemeye gittiğini düşünmüştü. Ancak birkaç dakika içinde tekrar ortaya çıkmayınca Roger, şu anda Oglethorpe'un nihai gerçek adı için sonsuz olasılıklara odaklanan sohbetten ayrılıp kayınpederini karanlığa kadar takip etti.

Jamie'yi yerdeki büyük, dikdörtgen bir çukurun kenarında durmuş, belli ki çukurun derinliğinde düşüncelere dalmış hâlde buldu.

"Yeni tuvalet mi?" diye sordu, başıyla çukuru işaret ederek. Jamie başını kaldırıp onu görünce gülümsedi ve Roger birden fazla nedenden dolayı bir sıcaklık hissetti.

"Evet. Ben sadece her zamanki gibi olmasını istemiştim, tek oturaklı." Jamie eliyle deliği işaret etti, güneşin son ışıkları saçlarına ve tenine altın rengi bir ışıkla dokunuyordu. "Ama dört tane daha var ve belki zamanla daha da fazlası? Kalmaya niyetli olduğunuzu söylediğinize göre, yani." Yan gözle Roger'a baktı ve yine gülümsedi.

"Bir de Claire'i görmeye gelenler var. Crombielerden biri geçen hafta tüten bok vakasına çare bulmak için geldi ve Bobby Higgins'in tuvaletinde o kadar uzun süre homurdanıp inledi ki ailenin hepsi ormana doğru koşmak zorunda kaldı ve Amy ayrıldığında tuvaletin durumundan pek memnun değildi, bunu rahatlıkla söyleyebilirim."

Roger başını salladı.

"Yani daha mı büyük yapacaksın, yoksa iki tuvalet mi yapacaksın?"

"Evet, asıl soru bu." Jamie, Roger'ın durumun özünü bu kadar çabuk kavramış olmasından memnun görünüyordu. "Bak, ailelerin yaşadığı yerlerin çoğunda aynı anda iki kişinin sığabileceği bir tuvalet vardır; McHughların üç delikli bir tuvaleti var ve çok da güzel bir şey; Sean McHugh aletleriyle becerikli bir adamdır, yedi tane de çocuğu var. Ama mesele şu ki..." Biraz kaşlarını çattı ve bacanın karanlık kütlesinin arkasına gizlenmiş olan ateşe doğru döndü. "...kadınlar, anlıyor musun?"

"Yani Claire ile Brianna diyorsun." Roger, Jamie'nin ne demek istediğini hemen anlamıştı. "Evet, mahremiyet konusunda katılar. Ama kapı içinde küçük bir sürgüye ne dersin...?"

"Evet, bunu düşündüm." Jamie konuyu boş ver dercesine bir elini salladı. "Onların düşündüğü... şu mikrop konusu durumu daha zorlaştırıyor." Kelimeyi fazlasıyla dikkatli söylemişti ve sanki doğru söyleyip söylemediğini anlamak istercesine ya da başlangıçta bunun gerçek bir kelime olduğundan emin değilmiş gibi kaşlarının altından Roger'a hızlıca baktı.

"Ah. Bunu düşünmemiştim. Gelen hasta insanları kastediyorsun; onlar bırakabilir..." Roger eliyle deliği işaret etti.

"Evet. Claire, Crombie gittikten sonra Amy'nin tuvaletini kaynar su ve sabunla harmanlayıp içine terebentin dökmek için ısrar ettiğinde yaşananları görmeliydin." Omuzları kulaklarına doğru yükseldi. "Tuvaletimizde her hasta olduğunda bunu yapsaydı, ormanı pisletmek zorunda kalırız."

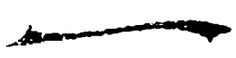
Jamie kahkaha atınca Roger da güldü.

"İki olsun o zaman," dedi Roger. "Aile için iki delik ve ziyaretçiler için ayrı bir tuvalet; daha doğrusu ameliyat için. Kolaylık olsun diye olduğunu söyle. İnsanların kendi tuvaletini kullanmasına izin vermeyerek kibirli görünmek istemezsin."

"Hayır, bu hiç işe yaramaz." Jamie bir an ürperdi ama yüzünde hâlâ yarım bir gülümsemeyle aşağı baktı. Nemli, taze kazılmış toprak ve yeni biçilmiş odun kokuları etraflarında yükseliyor, ateşin kokusuna karışıyordu. Roger neredeyse evin dumandan katılaştığını hissettiğini hayal edebiliyordu.

Jamie o anda düşündüğü şeyden vazgeçti ve başını çevirip Roger'a baktı.

"Seni özlemişim, Roger Mac," dedi.

Roger cevap vermek için ağzını açtıysa da âdeta bir taş yutmuş gibi boğazı sıkışıp kalmıştı, nihayetinde boğuk bir homurtudan başka bir ses çıkmamıştı.

Jamie gülümsedi ve koluna dokunarak onu Roger'ın evin önü olduğunu düşündüğü yerdeki büyük taşa doğru yönlendirdi. Taş temel, büyük taştan doksan derecelik açılarla uzanıyordu. Oldukça büyük bir ev olacaktı – belki de orijinal Büyük Ev'den bile daha büyük.

"Gel temelde yürüyelim, olur mu?"

Roger başını sallayarak kayınpederini büyük taşın yanına kadar takip etti ve taşın üzerine "FRASER" ve onun altına da "1779" yazıldığını görünce şaşırdı.

"Benim köşe taşım," dedi Jamie. "Ev tekrar yanarsa, en azından insanlar burada olduğumuzu bilirler diye düşündüm."

"Ah... Hımm," diyebildi Roger. Boğazını sertçe temizledi, öksürdü ve birkaç kelime edecek kadar hava buldu. "Lallybroch... s-senin baban..." Sanki bir pervaza bakar gibi yukarı doğru işaret etti. "Tarihi o koydu."

Jamie'nin yüzü aydınlandı. "O koydu," dedi. "O zaman burası hâlâ ayakta mı?"

"Son gördüğümde öyleydi." Duygu yoğunluğu geçince boğazı gevşemişti. "Gerçi... düşününce..." Durdu, Lallybroch'u en son *ne zaman* gördüğünü hatırladı.

"Merak ettim." Jamie arkasını dönmüş, evin yan tarafına doğru ilerliyordu. Ateşten kızarmış et kokusu yayılıyordu. "Brianna bana gelen adamlardan bahsetti." Bir an Roger'a bakarken, yüzünde temkinli bir ifade hâkimdi. "O sırada gitmiştin tabii, Jem'i arıyordun."

"Evet." Bree evi –evlerini– hırsızların ve kaçakçıların ellerine bırakmak zorunda kalarak oradan ayrılmıştı. Boğazındaki taş sanki göğsüne doğru ilerlemişti. Şimdi bunu düşünmenin bir yararı yoktu. Karısına ve çocuklarına ateş eden insanların görüntüsünü şimdilik beyninin derinliklerine itti.

"Zaten," dedi Roger, Jamie'ye yetişirken, "Lallybroch'u en son gördüğümde... bundan biraz daha önceydi."

Jamie tek kaşını kaldırarak durakladı ve Roger boğazını temizledi. Buraya bunu söylemek için gelmişti; bunu söylemek için daha iyi bir zaman olamazdı.

"Jem'i bulmaya gittiğimde işe Lallybroch'a giderek başladım. Orayı biliyordu, orası onun eviydi... Cameron'dan bir şekilde kaçarsa belki oraya gider diye düşündüm."

Jamie bir an ona baktı, sonra nefesini tutup başını salladı. "Kız...1739 mu dedi?"

"On sekiz yaşında olacaktın. Paris'te üniversiteye gidiyordun. Ailen seninle gurur duyuyordu," diye ekledi Roger usulca. Jamie başını sertçe başka yöne çevirdi ve kıpırdamadan durdu. Roger nefesinin kesildiğini duyabiliyordu.

"Jenny," dedi Jamie. "Jenny ile tanıştın. *O zaman.*"

"Evet, tanıştım. Belki yirmi yaşındaydı. O zaman." Ve *o zamanlar*, onun için, bir yıldan daha az bir süre gibi gelmişti. Jenny şimdi kaç yaşındaydı, altmış mı? "Onunla tekrar karşılaşmadan önce sana bir şey söylemem gerektiğini düşündüm."

"Şok onu etkilemesin diye mi?"

"Onun gibi bir şey."

Jamie şimdi ona dönmüştü, yüz ifadesi gülümseme ile kendi şaşkınlığı arasında gidip geliyor diye düşündü Roger. Roger bunu hissedebiliyordu, inançsızlık, yönünü şaşırma, ayaklarını nereye koyacağını bilememe duygusu. Jamie başını bir sineği kovmaya çalışan bir boğa gibi salladı. *O duyguyu bilirim dostum. Hepsini.*

"Bu... çok düşünceli bir davranış." Jamie yutkundu, ardından yukarı baktı, ikinci düşüncesiyle sıyrıldığı şoka yeniden girdi. "Babam. Sen... benim ailem. Babam..." Jamie konuşamadı.

"Oradaydı." Uzaktaki ateşten gelen sesler, çalışan kadınların sabit uğultusuna dönüşmüştü: çınlama, sıçrama ve kazıma sesleri, uzaktan gelen sesler, küçük kahkaha patlamaları, ara sıra yaramaz bir çocuğa keskin bir çağrı ile noktalanıyordu. Roger, Jamie'nin koluna dokunup başını dereyle bahçeye doğru giden patikayı işaret etti. "Belki de bir yere gidip biraz oturmalıyız," dedi. "Böylece kız kardeşin gelmeden önce sana anlatabilirim." *Böylece tanık olmadan durumun üstesinden gelebilirsin.*

Jamie derin bir iç çekip dudaklarını kısa bir süre birbirine bastırdıktan sonra başını salladı ve dönerek büyük kare köşe taşının önünden geçti. Roger birden, Culloden arazisinde gördüğü klan taşlarına çok benzediğini düşündü. Akşam ışığında uzun gölgeler bırakan büyük gri taşlar, her biri bir ismin yontulmuş anısını taşıyordu: McGillivray, Cameron, MacDonald... Fraser.

Roger, Jamie'yle birlikte derenin yukarısındaki yosunlu bir bankta oturmuş, akan suyun karşı tarafındaki pınar evini* hayranlıkla seyrediyordu.

"Henüz ortada bir şey yok," dedi Jamie alçakgönüllülükle, başıyla evi işaret ederek. "Ama zamanım ancak bu kadarına yetti. Yakında daha büyük bir tane yapmam gerekecek, belki bahara kadar; yaz yağmurları burayı sular altında bırakacak."

Pınar evi şu anda, her iki yanına kaba taş duvarlar eklenmiş, her duvarın dibinde suyun geçmesine izin veren açıklıklar bulunan kayalık bir çıkıntıdan biraz daha fazlasıydı. Duvarlar arasında, derenin berrak kahverengi suyunun birkaç metre üzerinde asılı duran ahşap çıtalar uzanıyordu. Şu anda bu çıtalar, sinek ve kurbağaların düşmesini önlemek için her biri ağır bir bezle örtülmüş üç kova sütü ve Roger'ın kafası büyüklüğünde, mumlu bir Moravya peyniri tekerleğinin yarısını taşıyordu.

"Jenny çok güzel peynirler yapar," dedi Jamie başını sallayarak. "Ama henüz iyi bir başlangıç yapamadı, ben de bunu Salem'den getirdim."

Çıtaların altında, dereye yarı yarıya gömülmüş mütevazı bir dizi çömlek vardı; Jamie bunların tereyağı, krema, ekşi krema ve peynir suyu olduğunu söyledi. Burası huzurlu bir yerdi, sudan gelen esintiyle hava serindi ve dere kendi kendine konuşuyordu. Pınar evinin kayalık kütlesinin ötesindeki kıyıda, kalın söğütler ince dallarını suyla birlikte akıtıyordu.

"Genç kadınların saçlarını yıkamasını andırıyor, değil mi?" dedi Roger, söğütleri işaret ederek. Jamie buna gülümsediyse de o anda aklının şiirde olmadığı belliydi.

"İşte," dedi, dereden uzaklaşıp bir kızıl meşe fidanının dallarını kenara iterek. Roger onu küçük bir yamaçtan yukarı ve iki ya da üç fidanın daha yarıklara yerleştiği kayalık bir sahanlığa kadar takip etti. Kenarında rahatça oturmak için yeterince

---

* Pınar evi, bir pınarın üzerine inşa edilen, genellikle tek odalı küçük bir yapıdır. Pınar evinin asıl amacı düşen yaprakları, hayvanları vb. dışarıda tutarak kaynak suyunu temiz tutmak olsa da bu kapalı yapı buz dağıtımının ve daha sonra elektrikli soğutmanın ortaya çıkmasından önce soğutma için de kullanılmıştır. (ç.n.)

yer vardı. Roger oradan karşı kıyıyı, küçük pınar evini ve evin bulunduğu yerden yukarı çıkan patikanın büyük bir kısmını görebildiklerini fark etti.

"Gelen herkesi görebiliriz," dedi Jamie, fidanlardan birine sırtını vererek bağdaş kurup oturdu. "Ee, söyle bakalım. Bana anlatacakların vardı."

"Pekâlâ" Roger gölgelik bir yere oturup ayakkabılarıyla çoraplarını çıkardı ve kalbini yavaşlatacağı umuduyla bacaklarını taşın kenarındaki serin hava akımına bıraktı. Konuşmaktan başka bir yol yoktu.

"Dediğim gibi, Jem'i aramak için Lallybroch'a gittim ve elbette, orada değildi. Ama Brian... baban..."

"Adını biliyorum," dedi Jamie kuru bir sesle.

"Ona hiç adıyla seslendin mi?" diye sordu Roger bir anlık dürtüyle.

"Hayır," dedi Jamie şaşırarak. "Sizin zamanınızda erkekler babalarını Hıristiyan isimleriyle mi çağırıyor?"

"Hayır," diye yanıt verdi Roger hoşnutsuz bir ifadeyle. "Sadece... bunu söylememeliydim, bu benim hikâyemin bir parçası, senin değil."

Jamie solmakta olan gökyüzüne baktı.

"Akşam yemeğine kadar epey zaman var," dedi. "İkisi için de vaktimiz var."

Roger omzunu silkerek, "Bu başka zaman anlatılacak bir hikâye," dedi. "Ama işin özü şu ki ben Jem'i aramaya gittiğimde onun yerine... babamı buldum. Onun da adı Jeremiah'tı, halk ona Jerry derdi."

Jamie Galce bir şeyler söyledi ve istavroz çıkardı.

Roger kısaca, "Evet," dedi. "Dediğim gibi, başka bir zaman. Mesele şu ki onu bulduğumda sadece yirmi iki yaşındaydı. Ben de şimdi olduğum yaştaydım; *onun* babası olabilirdim. Bu yüzden ona Jerry dedim; onu bu şekilde düşündüm. Aynı zamanda, onun benim... şeyim olduğunu da biliyordum. Ona kim olduğumu söyleyemedim; zaman yoktu." Boğazının tekrar düğümlendiğini hissetti ve çabayla boğazını temizledi.

"İşte öyle. Ama bu Lallybroch'ta babanla tanışmadan önceydi. Kapıyı açıp bana adını söylediğinde şaşkınlıktan neredeyse düşüp bayılacaktım." O anıyı hatırlayınca özlemle gülümsedi. "Hemen hemen benim yaşlarımdaydı, belki benden birkaç yaş daha büyüktü. Biz... birer erkek gibi selamlaştık. Bay MacKenzie. Bay Fraser."

Jamie hafifçe başını sallarken gözlerinden merak okunuyordu.

"Sonra kız kardeşin geldi, beni hoş karşılayıp karnımı doyurdular. Babana bahsettim –yani, açıkçası her şeyi değil tabii– ama kaçırılan küçük oğlumu aradığımı söyledim."

Brian, Roger'a bir yatak vermiş, sonra da ertesi sabah onu yakınlardaki bütün çiftliklere götürerek Jem ve Rob Cameron'ı sormuş ama bir sonuç alamamıştı. Ama ertesi gün, askeri garnizonda soruşturma yapmak için Fort William'a kadar gitmeyi önermişti.

Roger'ın gözleri dizinin yakınındaki bir yosun parçasına takılıydı. Kayaların üzerinde yuvarlak yeşil kümeler hâlinde büyümüş, genç brokolilerin başlarına benziyorlardı. Jamie'nin onu dinlediğini hissedebiliyordu. Kayınpederi hiç kıpırdamadı ama Roger, Fort William'dan bahsedildiğinde onda hafif bir gerginlik hissetti. *Ya da belki de bu benim gerginliğimdir...* Parmaklarını serin, ıslak yosunların içine soktu; belki de kendini sakinleştirmek niyetindeydi.

"Komutan Buncombe adında bir subaydı. Baban ona 'bir Sassenach için iyi bir adam' dedi ve öyleydi. Brian iki şişe viski getirmişti, iyisinden," diye ekledi Roger, Jamie'ye bakarak ve bunun üzerine gülümsediğini gördü. "Buncombe ile içtik ve askerlerine soruşturma yaptıracağına söz verdi. Bu bana kendimi... umutlu hissettirdi. Sanki Jem'i bulmak için gerçekten bir şansım olabilirmiş gibi."

Bir an duraksadı, ne söylemek istediğini nasıl söyleyeceğini düşünmeye çalışıyordu ama sonuçta Jamie, Brian'ın nasıl biri olduğunu *biliyordu*.

"Buncombe'un nezaketi o kadar da önemli değildi. Brian Dhu önemli olandı," dedi doğrudan Jamie'ye bakarak. "O...

nazikti, çok nazikti ama bundan daha fazlasıydı." O anı çok iyi hatırlıyordu, Brian'ın bir tepeyi tırmanırken önünde gittiğini, başlığıyla geniş omuzlarının yağmurdan kararmış olduğunu, sırtının dik ve emin olduğunu... "Sanki bu adam benim tarafımdaymış, o zaman her şey yoluna girecekmiş gibi *hissettim.*"

"Herkes onun hakkında böyle düşünüyordu," dedi Jamie usulca yere bakarak.

Roger başını salladı, sessizdi. Jamie'nin kumral başı eğikti, bakışları dizlerine sabitlenmişti ama Roger başının bir santim kadar döndüğünü ve bir dokunuşa cevap verir gibi eğildiğini gördü. O sırada huşu ile basit bir onaylama arasında bir şeyin küçük kıpırtısı kendi kafa derisindeki tüyleri kıpırdattı.

İşte orada, diye düşündü, hem şaşırmış hem de hiç şaşırmamıştı. Bunu daha önce de görmüş, daha doğrusu hissetmişti ama ne olduğunu tam olarak anlaması için birkaç kez tekrar etmesi gerekmişti. Ölülerin çağrılması, onları sevenlerin onlardan bahsetmesi. Brian Dhu'yu burada, bu dağ deresinin yanında hissedebiliyordu, tıpkı Dağlık Bölge'deki o kasvetli günde onu hissettiği gibi.

Roger yanlarında duran hayalete kısa bir selam vererek, *Beni affet*, diye geçirdi içinden ve konuşmasına devam etti.

Bir keresinde neredeyse Roger'ı öldürmek üzere olan William Buccleigh MacKenzie'den bahsetti, fakat şimdi Jem'i bulmaya yardım ederek kendini affettirme yolundaydı. Birlikte, adamlarıyla kira toplamaya çıkan Dougal MacKenzie ile nasıl tanıştıklarını anlattı...

"Tanrım," dedi Jamie, ama Roger onun Dougal'dan bahsederken haç çıkarmadığını fark etti. Dudağının köşesi seğirmişti. "Dougal... bu Buck denen adamın onun oğlu olduğunu biliyor muydu?"

Roger kuru bir sesle, "Hayır," dedi. "Çünkü Buck henüz doğmamıştı. Ama Buck, Dougal'ın babası olduğunu biliyordu. Bu onun için biraz şaşırtıcı oldu." *Sadece onun için değil.*

"Öyle olacağını tahmin ediyorum," diye mırıldandı Jamie. Yüzünde alaycı bir ifade belirdi ve Roger İskoçyalıların bu dün-

ya ile öteki dünya arasında gidip gelebilme yeteneğine –ilk kez değil– hayret etti. Jamie gerektiğinde dayısını öldürmüş ama ölümünden sonra barışmıştı; Jamie'nin savaşta Dougal'dan yardım istediğini duymuş ve onun da yardım aldığını görmüştü.

Roger ve Buck da almıştı: Dougal yolculukları için onlara at ödünç vermişti.

Ancak Roger'ın da söylediği gibi bu kendi oğlu ve babasını aramasıyla ilgili bir konu değildi. Bu başka bir babaya ve başka bir oğula olan borcuyla ilgiliydi. Brian Dhu'nun gölgesine ve Jamie'ye.

"Gerisini sana bir ara anlatırım. Ama şimdilik Lallybroch'a geri döndük çünkü Brian benim işimle ilgili olabilecek bir şey bulduğuna dair haber göndermişti.

"Bu şey ona Fort William'daki garnizon komutanından gönderilen bir tür kolyeydi. Garip görünüyordu ve üzerinde *MacKenzie* yazıyordu. Bu yüzden hem komutan hem de Brian bunu görmem gerektiğini düşündü." Zihninde diskleri gördüğünde göğsünde hatırladığı bir sıkışma oldu; preslenmiş karton, biri kırmızı, diğeri yeşil, her ikisinin üzerinde de "*J. W. MacKenzie*" adı ve bir dizi şifreli rakam vardı – kimlik künyesi ve farklı bir Jeremiah aradıklarının kanıtı.

"Bu künyelerin nereden geldiğini bulmamız gerekiyordu, değil mi? Bu yüzden Fort William'a geri döndük. Ve..." Yeniden konuşabilmek için durup derin bir nefes almak zorunda kaldı. "Yüzbaşı Buncombe ayrılmıştı; yeni garnizon komutanı Yüzbaşı Randall'dı."

Jamie'nin yüzündeki tüm eğlence kaybolmuştu, artık bir taş gibi bomboştu.

"Evet," dedi Roger hafifçe öksürerek. "Oydu." Yeni komutan samimi ve cana yakındı. "Yardımseverdi," diye devam etti Roger. "Bu..." Bir kelime aradı, sonra bulamayınca ellerini açtı. "Garipti. Yani... onun... ne yaptığını biliyordum."

"Bana yaptığını?" Jamie'nin gözleri onunkilere sabitlenmişti, ifadesi okunamıyordu.

"Sana ne yapacağını. Claire bana... bize anlattı. O zaman..." Jamie'nin yüzündeki ifadeyi görünce konuşmasına aceleyle devam etti. "Yani, senin öldüğünü biliyordu, yoksa eminim söylemezdi..."

"Sana her şeyi anlattı o zaman." Jamie'nin ifadesi pek değişmemişti ama yüzü solmuştu.

Ah, kahretsin.

"Şey, sadece... şey... genel olarak..." Roger durdu. *Dürüst olamazsan asla iyi bir rahip olamazsın.* Buck bunu ona söylemişti ve haklıydı. Roger nefes aldı.

"Evet," dedi basitçe ve iç organlarının boşaldığını hissetti.

Jamie tek kelime etmeden ayağa kalktı ve arkasını dönerek çalılıklara doğru birkaç adım atıp durdu ve kustu.

Ah, Tanrım. Ah, Tanrım. Ne düşünüyordum ben!

Roger sanki bir saattir nefesini tutuyormuş gibi hissetti ve birkaç kez derin derin nefes aldı. Çok ileriyi düşünüyordu; Jamie'ye ne söylemesi gerektiğini, açıklama yapıp özür dilemeyi, af dilemeyi. Bree'yle tekrar burada yaşayacaklarsa bunu yapması gerekiyordu. Ama Jamie'nin Roger'ın *–ve Tanrı aşkına Bree'nin!–* kendi Bahçede Istırap'ının* mahrem ayrıntılarını bildiğini, yıllardır bildiğini hiç düşünmemişti.

Lanet olsun, lanet olsun, lanet olsun... Ah, kahretsin...

Roger yumruklarını sıkmış oturuyor, Jamie'nin yutkunmasını, tükürmesini ve nefes nefese kalmasını dinliyordu. Gözlerini dizinde duran siyah benekli kırmızı bir uğur böceğine sabitlemişti; böcek gri ev dokumasının üzerinde bir o yana bir bu yana gidip geliyor, meraklı antenleri kumaşı dürtüyordu. Sonunda çalılardan bir hışırtı geldi ve Jamie geri dönüp oturdu, sırtını fidana dayadı. Roger ağzını açtı ve Jamie bir eliyle onun lafını kesti.

"Yapma," dedi. Gömleği terden ıslanmış, köprücükkemiklerinin üzeri solmuştu. Bütün akşam böcekleri ortaya çıkmıştı

---

* Hz. İsa'nın Son Yemek ile tutuklanması arasındaki zamanda yaşadığı olaylara verilen isimdir. (ç.n.)

artık; başlarının üzerinde sivrisinek bulutları uçuşuyor, cırcır böcekleri cıvıldamaya başlıyordu. Roger'ın kulağının dibinden bir sivrisinek vızıldadı ama onu kovmak için elini bile kaldırmadı.

Jamie içini çekip doğrudan Roger'ın gözlerine baktı.

"Haydi, devam et," dedi. "Bana geri kalanını anlat."

Roger başını olumlu anlamda sallayıp Jamie'nin gözlerine baktı.

"Randall'ı ve ne olduğunu biliyordum," dedi boş bir ifadeyle. "Ne olacağını da... Sadece sana değil... kız kardeşine de... Babana da..."

Bu sefer Jamie usulca istavroz çıkarıp Roger'ın anlayamadığı bir şekilde Galce bir şeyler mırıldandı ama sözleri tekrar etmesi istenmemişti.

"O zaman Buck'a anlattım. Sadece... kırbaçlamayı, diğerini değil..." Jamie'nin sakat elinin parmakları sanki tekrar kesme hareketi yapacakmış gibi titredi. "Baban ve sonra ona ne olduğu hakkında."

Bu sohbetin soğuk dehşetini bir kez daha hissetti. Eğer Jack Randall'ı durdurmak için bir şey yapmasaydı Brian Dhu Fraser bir sene içinde oğlunun Yüzbaşı Randall tarafından kırbaçlanarak öldürülmesini izlerken geçirdiği bir felç sonucu ölecekti. Jamie kanun kaçağı olacak, bedeni ve ruhu yaralanacak, babasının ölümünün kendi üzerine kaldığını bilmenin, evini ve kiracılarını yaslı ve paramparça kız kardeşine terk ettiğini bilmenin suçluluğunu taşıyacaktı. Jenny, o sevimli genç kız, bir erkek kardeşin koruması bile olmadan tamamen yalnız kalacaktı.

Jamie bu sözler karşısında irkilmedi ama Roger tenine batıyormuş gibi o sözleri hissedebiliyordu. *Jenny. Tanrım, onunla nasıl yüzleşeceğim?*

Derin bir nefes aldı. Neredeyse bitmişti.

"Buck onu... Randall'ı öldürmek istedi. Hemen, tereddütsüz."

Her ne kadar belli belirsiz olsa da Jamie'nin sesinde bir kahkaha izi hâkimdi.

"Gerçekten Dougal'ın oğluymuş."

"Şüphesiz," diye teminat verdi Roger. "O ikisini birlikte görmeliydin."

"Keşke görebilseydim."

Roger başını iki yana sallayarak bir eliyle yüzünü sıvazladı.

"Mesele şu ki... onu durdurabilirdik. Yani, öldürebilirdik. Silahlıydık. Daha önce babanla birlikte onu görmeye gitmiştim. Benden korkmazdı. Buck'la birlikte odasına girip işi bitirebilirdim. Ya da onu evine kadar takip edip orada bu işi yapabilirdik. Kaçmak için iyi bir şansımız olurdu."

Jamie bir kez "baba" kelimesini duyunca irkildi. Yine de şimdi sessizce oturuyordu, yüzünde canlı olan tek şey gözleriydi.

"Buck'ın bunu yapmasına izin vermedim," diye ağzından kaçırdı Roger, o gözlerle konuşarak. "Ne olacağını *biliyordum*... hepsini... ve olmasına izin verdim. Ailene. Sana."

Jamie yere baktı ama konuşmadı. Roger dereden gelen temiz havanın aşağıdan yukarı çıktığını ve ağaçların soğuk gölgesinin yanan yüzüne dokunduğunu hissetti.

Sonunda Jamie kıpırdandı, kararını vermiş bir tavırla başını bir kez, sonra iki kez salladı.

"Peki ya onu öldürseydin?" dedi sessizce. "Eğer bir kanun kaçağı olmasaydım, o gün Craigh na Dun yakınlarında olmazdım ve bir şifacıya çok ihtiyacım olmazdı..." Tek kaşını kaldırdı.

Roger tek kelime etmeden başını salladı.

"Brianna?" dedi Jamie yumuşak bir sesle, adı *Gàidhlig*'de serin bir esintinin sesini andırıyordu. "O da olur muydu? Ya çocuklar? Peki ya sen?"

"O... biz... yine de olabilirdik," dedi Roger yutkunarak. "Başka şekilde. Ama evet, işlerin böyle olmamasından korktum. Ama..." Lafını tamamlayamadı. Jamie onun bahane uydurmadığını biliyordu.

"Evet, pekâlâ." Jamie bir sivrisinek bulutunu akşam ışığında altın tozu yağmuru gibi dağıtarak ayağa kalktı. "Endişelenme. Jenny'nin seni öldürmesine izin vermeyeceğim. Haydi, yoksa akşam yemeği yanacak."

Roger sanki altından bir halı çekilmiş gibi hissetti. Ne beklediğini bilmiyordu ama görünürdeki sakin kabullenme bu değildi.

"Sen... yapmadın..." diye tereddütle başladı.

"Yapmadım." Jamie elini uzattı ve Roger elini tuttuğunda onu ayağa kaldırarak yüz yüze durmalarını sağladı, ağaçlar akşam esintisiyle etraflarında hışırdamaya başlamıştı.

Jamie başını dereye doğru eğerek, "Culloden'dan sonra bir kanun kaçağı olarak yaşarken düşünmek için çok zaman harcadım," dedi. "Gökyüzünün altında, rüzgârda duyduğun sesleri dinlerdim. Geriye dönüp baktığımda, yaptığım ve yapmadığım şeyleri merak ederdim veya farklı yapsaydım diye düşünürdüm. Charles Stuart'ı durdurmaya çalışmayı seçmemiş olsaydık, Kuzey İskoçya için olmasa bile en azından bizim için farklı olurdu. Belki Claire'i yanımda tutabilirdim. Bois de Boulogne'da Jack Randall'la savaşmaya gitmemiş olsaydım, şimdi iki kızım olur muydu?" Başını salladı, yüzündeki çizgiler derinleşmişti ve gözleri gölgelerle kararmıştı.

"Hiç kimse kendi hayatının sahibi değildir," dedi Jamie. "Bir parçan her zaman başkasının elindedir. Yapabileceğin tek şey, çoğunlukla Tanrı'nın ellerinde olduğunu ummaktır." Roger'ın omzuna dokundu ve patikaya doğru başını salladı. "Gidelim."

Roger onu takip etti, zihni rahatlamıştı ama Jamie'nin sırtını örten kirli, kaba gömleğin altındaki yara izlerini göremiyordu.

"Beni dinle," dedi Jamie, patikanın başında Roger'a dönerek. "Bence az önce bana söylediğin şeyi Jenny'ye söylememelisin. Yani hemen söyleme. Bırak da sana alışsın."

Jamie, Fanny ve Mandy'den çıra çubuklarını aldı ve onlara ateş yakmak için çubukları nasıl yerleştirdiklerini izlemelerini söyledi. Ateş bütün gün yanmıştı ama su kaynatmaktan ve Claire'in yaptığı yahniyi pişirmekten başka bir işe yaramadığı için çok az yanıyordu. Yahni havuç, bezelye, yabani mantar ve soğanla bir-

likte bir yığın taze patatesi tatlandıran kızarmış sincaplardan oluşuyordu. Claire'in başka bir yerde olduğundan emin olmak için omzunun üzerinden şöyle bir baktı, sonra da komplocu bir tavırla kızları içeri çağırdı.

"Haydi, biraz koklayalım," diye fısıldadı Jamie. Kızlar kıkırdayarak omuzlarına yaslanırken Jamie bir bezle uzanıp kapağı yavaşça kaldırdı ve et, şarap ve soğan kokulu nemli bir buhar dışarı süzüldü. Kızlar koklayabildikleri kadar kokladılar ve o da kokunun burnundan geçip genzini yakmasına izin verdi. Jamie'nin midesi bu nefis koku karşısında guruldadı ve kızlar bu sesle birlikte yeniden kıkırdamaya başlayıp suçlulukla etraflarına baktılar.

"Ne yapıyorsun, baba?" Jamie arkasına döndüğünde kızının yüzünde onaylamayan bir ifadeyle kendisine doğru eğildiğini gördü. "Mandy, dikkat et! Esmeralda'yı neredeyse ateşe atacaksın!"

"Küçük kızlarıma biraz yemek yapmayı öğretiyordum," dedi Jamie şakacı bir tavırla, ardından bezi ona verip reverans yaptı, oradan uzaklaşırken küçük kızların kahkahası kulaklarında çınlıyordu.

Gitmek için iyi bir zamandı. Akşam yemeği birazdan hazır olacaktı ve hava kararıyordu. Jenny'ye bakınıyordu, niyeti onu kenara çekip Roger Mac ile karşılaşmadan önce onu biraz hazırlamaktı.

Ama nasıl? diye merak etti. Şöyle mi diyecekti: *Kırk sene önce Lallybroch'a oğlunu aramaya gelen bir adam seni rahatsız eder mi? Etmez mi? Ah, güzel, o adam sadece... burada...*

Belki de Jenny onu *hatırlayacaktı.* O zamanlar genç bir kızdı ve Roger da fena görünmüyordu. Roger Mac'in ona anlattığına bakılırsa babası araştırma yapmak için ona yardım ederek bayağı vakit harcamıştı, belki de...

Babası hakkında bu kadar rahat düşünmesi, o hâlâ hayattaymış gibi davranması, son merdiveni kaçırmış da sendeleyerek inmiş gibi hissetmesine neden oldu.

"Efendim?" Claire'in ona bir şey sorduğunu ve cevap beklediğini fark etti. "Özür dilerim Sassenach, bir şey düşünüyordum da. Ne demiştin?"

Claire kaşlarını kaldırdı ama gülümseyerek ona bir şişe uzattı.

"Şunu açar mısın lütfen?" dedim. Jimmy Robertson'ın, en küçük oğlunun kırık kolunu iyileştirdiği için Claire'e teşekkür olarak verdiği geçen yılın misket şarabından bir şişeydi.

"Sence içmeye değer mi?" diye sordu Jamie, şişeyi alıp dikkatle inceleyerek. Mantar şişenin ağzında sıkı duruyordu ama kuru ve kırılgandı. Claire belli ki mantarı çekmeye çalışmış ve büyük bir kısmı kırılarak elinde ufalanmıştı.

"Hayır," dedi Claire, "ama bu düşünce ne zamandan beri bir İskoç'u bir şey içmekten alıkoyuyor?"

"Tanıdığım hiçbir İngiliz'i de durdurmadı. Belki bir Fransız daha seçici olabilir." Jamie içindeki şarabın seviyesini görmek için kahverengi cam şişeyi ışığa tuttu, sonra kamasını çekip bıçağın çınlamasıyla şişenin boynuna vurdu. Şişe belli bir açıyla da olsa temiz bir şekilde kırıldı, ardından Jamie şişeyi ona geri uzattı. "En azından mantar kokmuyor."

"Ah, güzel. Ben... bu Oggy mi? Yoksa bir yaban kedisi mi?"

"Sanki yaban kedisi gaz çıkarıyormuş gibi geliyor, o yüzden muhtemelen Oggy'dir."

Claire güldü, bu da onu bir anlığına mutlu hissettirdi. Şaraptan bir yudum alıp yüzünü buruşturdu ve ona geri verdi.

"Bunu kime ikram etmeyi planlıyorsun?"

"Kimseye," diye yanıtladı Claire hafifçe koklayarak. "Çok sert görünen bir geyik parçasını son kalan yabani pırasalarla birlikte gece boyunca içinde bekleteceğim, sonra bezelye ve pirinçle kaynatacağım. Sence bu çocuğa *ne* isim verecekler ve ne zaman verecekler?"

"Bu konuda acelemiz yok, değil mi? Kimse onu Tepe'deki diğer çocuklarla karıştırmaz." Kimse karıştırmazdı. Rachel'ın küçük adamı Jamie'nin şimdiye kadar duyduğu en iyi ciğerlere

sahipti ve onları kullanmayı nadiren bırakırdı. Şu anda üzgün görünmüyordu, sadece eğlenmek için ciyaklıyordu.

"Gidip onları karşılayayım," dedi Jamie. "Roger Mac'i görmeden önce Jenny'yle konuşmak istiyorum."

Claire bir an boş bir ifadeyle baktı, ardından başını Jamie'nin Brianna ve Roger Mac'in derin sohbet içinde olduğu ağaçlığa doğru çevirdi. *Bana anlattığını ona mı anlatıyor?* diye merak etti Jamie, "merdivenden düşme" hissinin yeniden canlanmasıyla birlikte.

"Tanrım," dedi Claire, gözlerinde tıpkı tenekecinin kıçından çıkan etli bir karnabahara benzeyen siğillerini gördüğünde olduğu gibi yoğun bir ilgi ifadesi belirdi. "Bunu hiç düşünmemiştim."

"Eh, bayılacağını sanmıyorum çünkü hiç bayılmaz," dedi Jamie. "Ama her ihtimale karşı bir kadeh bir şey hazırlayabilirsin."

Zaten kız kardeşi de Ian ve Rachel'la birlikte değildi. Rachel, Jenny'nin Morag MacAuley'den biraz sirke tortusu almak için gittiğini ama hemen arkalarından geleceğini söylemişti. Şansı yaver gitmişti. Jamie ona teşekkür edip Oggy'nin başını avucuyla hızlıca karıştırdı. Bu hareketi genelde onu güldürürdü. Bu sefer de öyle oldu ve kendini biraz daha rahatlamış hissederek patikaya doğru yola koyuldu.

Jamie, Jenny'yi patikanın kenarındaki bir kütüğün üzerinde oturmuş, ayakkabısındaki bir taşı çıkarmaya çalışırken buldu. Jenny onun ayak sesini duyup başını kaldırdı ve onu görünce ayağa fırlayıp ayakkabısına aldırmadan kendini onun kollarına attı.

"Jamie, *a chuisle*! Kızın çok güzel! Âdeta sevinçten patlayacak gibiyim!" Jenny ona sarıldı ve başını kaldırıp baktı, gözleri dolmuştu ve Jamie kendi gözlerinin de yandığını hissetti ama gülmekten kendini alamadı, ablasının sevinci ona kendi sevincini hatırlatıyordu.

"Evet, ben de," dedi Jamie. Gözlerini kısa bir süreliğine koluna sildi ve şapkasını ona doğru uzattı. "Brianna'yla tanışalı ne kadar oldu? Annesini ve beni aramak için Lallybroch'a gittiğini söylemişti. Seninle, Ian'la ve diğerleriyle tanışmış. *Ve* Laoghaire'le," diye ekledi hatırlayarak.

Jenny bu ismi duyunca istavroz çıkarıp güldü.

"Yüce Meryem, genç kızı gördüğünde Laoghaire'in yüzündeki ifade! Bir de annemin incilerini almaya çalıştığında Brianna'nın onu bir yazı masası gibi susturması!"

"Öyle mi yaptı?" Bunu görmediğine pişman oldu ama sonra Jenny'yi aramaya neden geldiğini hatırlayarak bu kısmı boş verdi.

Jamie ayakkabısını giymek için eğilen Jenny'nin başının tepesine doğru, "Brianna'nın kocası," dedi. "Roger MacKenzie."

"Evet, o nasıl biri? Mektuplarında ondan hoşlandığını söylemiştin."

"Hâlâ öyle," diye güvence verdi ona Jamie. "Sadece... Claire'le birlikte Balnain'de General Simon'ı gömmek için İskoçya'ya geldiğimizi hatırlıyor musun?"

"Bunu unutmam mümkün değil," dedi Jenny, yüzü kararmıştı. O da unutmazdı; bu, Ian'ın uzun süren ölümü sırasında olmuştu, hepsi için korkunç bir zamandı ama onun için açık ara en kötüsüydü. Jamie bir an için bile olsa bunu ona hatırlatmaktan nefret ediyordu ama başka türlü nasıl başlayacağını bilemiyordu.

"O zaman Claire'in sana... nereden geldiği hakkında anlattıklarını hatırlarsın."

Jenny ona boş boş baktı, zihninin hâlâ anıların gölgesinde olduğu belliydi ama sonra kaşlarını çatarak gözlerini kırpıştırdı.

"Evet..." dedi Jenny dikkatle. "Hatırladığım kadarıyla dikili taşlar ve perilerle ilgili bir saçmalıktı."

"Evet, biraz. Şimdi... zihnini biraz daha geriye, babam ölmeden önce benim Paris'te olduğum zamana doğru yönlendirebilir misin?"

"Yapabilirim," dedi Jenny kısaca, öfkeyle ona bakarak. "Ama istemezdim. Beni neden bunlarla oyalıyorsun?"

Jamie onu dinlemesini istercesine bir elini havaya kaldırdı.

"Kaçırılan oğlunu aramak için Lallybroch'a gelen bir adam vardı. Koyu renk saçlı, Lochalshlı Roger MacKenzie. Onu hatırlıyor musun?"

Güneş batıyordu ama Jenny'nin yüzündeki kanın çekildiğini görmesine yetecek kadar hava aydınlıktı. Jenny gözle görülür bir şekilde yutkunup başını olumlu anlamda salladı.

"Oğlunun adı Jeremiah'dı," dedi Jenny. "Hatırlıyorum çünkü babam ona garnizon komutanından küçük bir gümüş para gönderdi." Ablası dudaklarını birbirine bastırınca Jamie onun Jack Randall'ı düşündüğünü anladı. "Siyah saçlı adam geri döndüğünde babam ona verdi ve Bay MacKenzie'nin daha sonra arkadaşıyla konuştuğunu duydum ve bunun Jemmy gibi... Jeremiah adındaki kendi babasına ait olması gerektiğini söyledi. Oğlunun adı Jeremiah'mış ve ona Jemmy derlermiş." Konuşmayı kesti ve kocaman gözlerle erkek kardeşine baktı. "Bana torununun *o* Jemmy olduğunu ve siyah saçlı adamın da... damadın olduğunu mu söylüyorsun?"

"Öyle," dedi Jamie tuttuğu soluğunu vererek.

Jenny usulca yeniden yere oturdu.

Claire'i Cranesmuir'deki cadı mahkemesinden kurtardıktan sonra hırpalanmış ve histerik bir hâlde nihayet ona ne olduğunu söylediğinde hissettiği kuşku, şaşkınlık ve korku karışımını çok iyi hatırlayarak onu yalnız bıraktı.

O zaman ne söylediğini de çok net hatırlıyordu. *"Sadece bir cadı olsaydın daha kolay olurdu."* Bu onu gülümsetti ve ablasının önünde çömeldi.

"Evet, anlıyorum," dedi Jamie ona. "Ama İspanya'dan gelmiş olmalarından pek de farklı değil. Ya da Timbuktu'dan diyelim."

Jenny ona sert bir bakış fırlatıp homurdandı ama kucağında kenetlenmiş olan elleri gevşedi.

"Yani Roger Mac ve Brianna o zamanlar Lallybroch'taydı. Brianna'yla bizi bulmaya geldiğinde tanıştın. Ama Roger Mac'le yıllar önce, küçük oğlunu ararken tanışmıştınız. Brian-

na bir süre sonra çocuklarla birlikte Roger'ı aramaya tekrar geldi. Onunla o zaman tanışmadın ama babamı gördü."

Jamie bir an durup bekledi. Jenny'nin bakışı birden değişti ve daha dik oturdu.

"Babamla mı tanışmış? Ama o çoktan ölmüştü..." Tüm bunları kafasında toparlamaya çalışırken sesi kesildi.

"Tanıştı," dedi Jamie boğazındaki yumruyu yutkunarak. "Ve Roger Mac de babamla çocuğunu ararken biraz zaman geçirdi. Bana babam hakkında bir şeyler anlattı. Gördün mü? İkisi de... onu göreli birkaç aydan fazla olmamış," dedi usulca ve ablasının elini tutup sıkıca kavradı. "Roger Mac'in ondan böyle bahsettiğini duymak; sanki babam yanımda duruyormuş gibiydi."

Jenny küçük bir hıçkırıkla nefesini bıraktı ve onun elini kendi elleri arasında sıktı. Gözlerinde yine yaşlar vardı ama korkmuyordu, burnunu çekerek gözlerini kırptı.

"Belki bunun bir mucize olduğunu düşünsen daha kolay olur," dedi Jamie yardımcı olmaya çalışarak. "Yani... olmaz mı?"

Jenny ona bakıp bir mendil çıkardı ve burnunu sildi.

"*Fag mi*," dedi. Beni zorlama.

"Gel," dedi Jamie ve onu çekerek ayağa kalktı. "Tanışman gereken bir yeğenin var. Yine..."

Roger önce Jamie'yi gördü, bacanın gölgesinden dışarı adım atıyordu, kendisi de bir gölgeydi, karanlığa karşı kapkara duruyordu. Hemen arkasında başka bir gölge daha vardı, o kadar silikti ki bir an onun orada olduğundan bile emin olamadı. Sonra kendini ayakta buldu, ateş ışığının yanında onunla buluşmak için hareket etti, arkasındaki alevlerin titreşimi gözlerinde parlıyordu ve tanıdığı güzel kız ona doğru ışıldıyordu.

"Bayan Fraser," dedi Roger usulca ve onun elini iki elinin arasına aldı, hafif kemikli ve bir kuş ayağı kadar sağlamdı. "Ne güzel bir karşılaşma."

Jenny bir kahkaha atarken, gözlerinin etrafındaki çizgiler kendini gösterdi.

"Geçen sefer karşılaştığımızda elimi öpsen hoşuma giderdi diye düşünmüştüm ama yapmamıştın."

Roger, karşısındaki kadının nabzının hızlı atışını görebiliyordu. Hâlâ elini tutarken nezaketle elini öptü.

"Babanın bunu yanlış anlayabileceğini düşündüm," dedi Roger gülümseyerek. Kızın yüzünde hafif bir şaşkınlık ifadesi belirdi ve eli onun elini sıkıca kavradı.

"Doğru," diye fısıldadı gözlerini ona dikerek. "Babamı gördün, onunla konuştun, sadece birkaç ay önce miydi? Ama sesin... öyle gelmiyordu. Onun öldüğünü düşünüyormuş gibi konuşmuyordun." Sesi şaşkınlıkla doluydu.

Jamie boğazının derinliklerinden yumuşak bir ses çıkardı ve gölgelerin arasından çıkıp onun koluna dokundu.

"Brianna da," dedi Jamie sessizce ve başını ateşe doğru eğdi, Roger orada Bree'nin Oggy'yi tuttuğunu, diğer çocuklarla konuştuğunu, uzun kızıl saçlarının ateşten yükselen ılık havada havalandığını görebiliyordu. Bree bebeğin küçük elini muhteşem hareketlerle sallıyor, onun için derin ve komik bir sesle konuşuyordu ve çocukların hepsi kıkırdıyordu.

"Babamı da gördü ama onunla konuşamadı. Lallybroch'taki mezarlıktaydı; *Mammeigh*'in taşının yanında diz çöküp ona kırmızı iplikle bağlanmış çobanpüskülü ve porsuk getirdiğini söyledi."

"*Mammaidh*..."

Jenny'nin sesi küçük bir hıçkırıkla boğazında düğümlendi. O an Roger onun gözlerinde aniden yaşların biriktiğini gördü. Jamie kolunu Jenny'nin omzuna atıp onu kendine doğru çekerken elini bıraktı. Kardeşler birbirlerine sarılırken yüzleri birbirlerine dönüktü, aralarında sevgi vardı.

Roger, Claire'i yanında hissettiğinde hâlâ onlara bakıyordu. O da onları izliyordu, yüzü yumuşacıktı ve gözlerine ışıltı hâkimdi. Sessizce onun elini tuttu.

9

HAYVAN BESLEME HİKÂYELERİ

İki hafta yerine bir ay sürdü ama yabani üzümler olgunlaşmaya başladığında, Jamie, Roger ve Bree –tehlikeli bir törenle ve aşağıdaki yerlilerin bolca kıkırdamasıyla– büyük lekeli beyaz bir keten bezini (Fergus rıhtımda gezinirken Wilmington'da yeniden donatılan bir Kraliyet Donanması yelkenlisinin hasarlı ana yelkeninin parçalarından kurtarıp dikmişti) Yeni Ev'in yeni mutfağının pervazına tutturdular.

Artık kendimize ait bir çatımız vardı.

Altında durup uzun süre yukarı baktım. Sadece gülümsedim.

İnsanlar içeri girip çıkıyor, kulübeden, Higginslerin kulübesinden, pınar evinden, Koca Tomruk'un barınağından, bahçeden aşağıya bir şeyler taşıyorlardı. Birdenbire ve hiçbir uyarı olmaksızın bana Lamb Amcam'la bir keşif gezisinde kamp kurmamı hatırlattı: aynı eşya telaşı, iyi ruh hâli, rahatlama, mutluluk ve beklenti.

Jamie turta kasasını yere bıraktı, tahtaları ezmemek ya da zedelememek için yavaşça yeni çam zeminin üzerine koydu.

"Boşa çaba," dedi Jamie bana bakıp gülümseyerek. "Bir hafta sonra sanki bir domuz sürüsünü sürmüşüz gibi olacak. Neden gülümsüyorsun? Bu olasılık seni eğlendiriyor mu?"

"Hayır ama sen eğlendiriyorsun," diyerek kahkaha attım. Jamie yanıma gelip kolunu belime doladı. İkimiz de yukarıya bakıyorduk.

Beyaz keten bezi parlıyordu ve sabah güneşi kenarları boyunca ışıldıyordu. Keten bezi esintiyle hafifçe havalandı ve deniz suyu, kir ve muhtemelen balık ya da insan kanı olabilecek çeşitli lekeler ayaklarımızın etrafındaki zeminde parıldayan gölgeler oluşturdu. Hepsi yeni bir hayatın gölgesiydi...

"Bak," diye fısıldadı Jamie kulağıma ve çenesiyle yanağımı dürterek bakışlarımı yönlendirdi.

Fanny odanın uzak tarafında durmuş, yukarı bakıyordu. Karlı ışığın içinde kaybolmuş, yiyecek umuduyla ayak bileklerine dolanan kedi Adso'dan habersizdi. Gülümsüyordu.

Jamie çukuru kazdı. Baca çıkıntısının altındaki siyah, benekli toprakta yaklaşık on santim uzunluğunda sığ bir oyuktu.

O, Roger ve Ian Galce, Fransızca, İngilizce ve Mohawk dillerinde nefes nefese ve küfürler ederek bir gün önce Green Spring'den gelen ocak taşını taşımışlardı. Şimdi taş bacaya yaslı bir hâlde bekliyordu.

Taşın dibi toprak ve köklerle lekeliydi. Küçük bir örümceğin delikten birkaç santim dışarıya çıkıp şaşkınlıkla donakaldığını gördüm.

"Bekle," dedim, yere çömelerek oturmuş ve elinde siyah keskiyle bekleyen Bree'ye doğru uzanmış olan Jamie'ye. Jamie kaşlarını kaldırsa da başını olumlu anlamda salladı. Çocuklar da ne olduğunu anlamak için etrafımda kümelendiler. Önlüğümün eteğini tuttum ve örümceği korkutmadan altından geçirmeye çalıştım. Örümcek hemen taşa doğru koştu, havaya sıçradı ve Jamie'nin gömleğinin üzerine kondu. Jamie elini gömleğin üzerine koyup kaşlarını kaldırarak dikkatlice durdu, yarı çevrelenmiş odanın dış kenarına doğru yürüdü ve elini kaldırarak gömleğinin eteğini tutup çalıların arasında kuvvetlice çırptı.

"*Thalla le Dia!*" dedi Jemmy.

"Ne?" dedi Fanny, bu oyunu ağzı açık bir merakla izliyordu.

"Tanrı'ya emanet ol," diye açıkladı Jemmy, makul bir sesle. "Bir örümceğe başka ne söyleyebilirsin ki?"

"Gerçekten," dedi Jamie. Jem'in omzunu sıvazlayarak bir kez daha açık şöminenin yanında diz çöktü ve elini kızına doğru kaldırdı. Bree keskiyi bir haçmış gibi öpüp usulca onun eline bıraktı.

O da keskiyi dudaklarına götürdü ve sanki kamasıymış gibi öptükten sonra yavaşça yuvasına koydu ve sol eliyle üzerine

toprak attı. Tekrar topuklarının üzerine oturdu ve dikkatle etrafındaki yüzlere baktı. Sadece ailemiz vardı: Biz, Brianna, Roger, Jem ve Mandy, Germain, Fanny, Ian, Rachel ve kucağında uyuyan Oggy'yi tutan Jenny.

"*Ey Tanrım, koru evimizi,*" dedi Jamie,
"*Ey Tanrım, koru sevdiklerimi,*
Bu gece burada yatan herkesi;
Uyudukları her yerde;
Bu gece olan gecede,
Ve her gece;
Bugün olan günde,
Ve her gün.
Bu kutsal demir tanık olsun
Tanrı'nın sevgisine ve bu evin korunmasına."

Kalabalığın ciddiyeti beş dakikalık bir sessizliğin ardından sona erdi.

"Haydi, şimdi yemek yiyelim!" dedi Mandy neşeyle.

Jamie herkesle birlikte kahkaha attıktan sonra susup onun yanağına dokundu.

"Tamam, *m'annsachd.* Ama şömine taşı yerleştirilene kadar beklemelisin. Biraz geri çekil, uzakta dur."

Brianna, Mandy'yi kapıp onu geriye doğru çekerken Jem, Fanny ve Germain'e her ne kadar isteksiz olsalar da geri çekilmelerini işaret etti. Erkekler omuzlarıyla ellerini birkaç kez esnettikten sonra Jamie'nin işaretiyle taşı kavradılar.

"Ahhhh!" diye bağırdı Jem ve Germain, hepsi benzer sesler çıkaran adamları coşkuyla taklit ederek. Oggy uyandı, ağzı dehşet içinde mükemmel bir "O" yaptı ve Jenny mükemmel bir zamanlamayla başparmağını ağzına soktu. Oggy refleks olarak ağzını kapattı ve şaşkınlıktan gözleri hâlâ kocaman olmasına rağmen emmeye başladı.

Bir sürü homurdanma, manevra, mırıldanılan talimatlar, taş kaydıkça yükselen alarm çığlıkları, taş yakalandıkça seyirciler arasında gülüşmeler ve gevezeliklerin ardından son bir gayretle taş düz bir şekilde çevrilerek yerine bırakıldı.

Jamie öne eğilmiş ellerini dizlerine dayayarak nefes nefese kalmıştı. Yavaşça doğruldu, yüzü kıpkırmızıydı, boynundan aşağı ter akıyordu ve bana baktı.

"Umarım bu evi seversin, Sassenach," dedi ve derin bir nefes aldı. "Çünkü sana bir daha asla ev yapmayacağım."

Yavaş yavaş herkes kendine çekidüzen verdi ve son kutsama için yeni ocağın kenarında yeniden toplandık. Beni ve onları şaşırtan bir şekilde Jamie, Roger ve Ian'ı çağırdı ve ocağın önünde durduğu yerde her ikisini yanına gelmelerini söyledi.

"Koru beni, Tanrım," dedi Jamie, *"üstümde ışıldayan ayı."*
"Koru beni, Tanrım, altımdaki toprağı,
Koru beni, Tanrım, karımı ve çocuklarımı,
KoruTanrım, onlara göz kulak olan beni;
Koru beni, karımı ve çocuklarımı,
Koru Tanrım, onlara göz kulak olan beni.
Koru Tanrım, gözümün gördüğünü.
Koru Tanrım, yeşeren umudumu,
Koru Tanrım, nedenimi ve amacımı.
Koru onları, ey yaşam Tanrısı;
Kutsa Tanrım, nedenimi ve amacımı,
Koru onları, ey yaşam Tanrısı.

"Koru hayat arkadaşımı.
Koru ellerimi tutanı.
Koru beni, Tanrım, mahremiyetimin çitini.
Koru beni dinlenmemin melekesi;
Koru beni, Tanrım, mahremiyetimin çitini.
Koru beni, dinlenmemin melekesi."

Jamie başıyla işaret vererek ona katılabileceğimizi gösterince biz de ona eşlik ettik.

"Koru Tanrım meskenimi,
Ve bu gece burada yatan herkesi;
Koru Tanrım sevdiklerimi

Uyudukları her yerde;
Bu gece olan gecede,
Ve her gece;
Bugün olan günde,
Ve her gün."

Mırıldanan talimatlar arasında herkes bir çıra parçası alıp ocağa getirdi, Brianna da çıraları yerleştirdi ve bir avuç çırayı dikkatlice ocağın altına sıkıştırdı.

Ben de derin bir nefes alıp bana uzattığı çıra parçasını alarak ameliyatımdaki ateş kabının içine soktum, ardından yeni yeşil taşın üzerine diz çöküp ateşi yaktım.

Soğuk bir akşam yemeğini yeni evimizin önündeki verandada yedik, mutfakta henüz bir masa ya da tezgâh yoktu ama törenin hatırına günün erken saatlerinde pekmezli kurabiye hamuru yapmış ve bir kenara koymuştum. Herkes içeri girip çeşitli yatak takımlarını açtı –Jamie ve benim bir yatağımız vardı ama diğer herkes yeni ateşin önünde paletler üzerinde uyuyacaktı– ve kurabiyeleri mutfak bezimin üzerine bırakıp soğuk siyah demir çemberi Jamie'nin hızlı pişirme için fırın görevi görmesi amacıyla büyük ocağın yan tarafına inşa ettiği tuğla kaplı bölmenin parlayan sıcaklığına kaydırmamı merakla izlemek için oturdu.

"Ne zaman pişecek, ne zaman pişecek, ne zaman pişecek, büyükanne?" Mandy hemen arkamdaydı, görmek için parmak uçlarında duruyordu. Dönüp onu kaldırdım, böylece bezle kurabiyeleri görebilecekti. O sabah yaktığımız ateş bütün gün beslenmişti ve tuğladan ısı yayıyordu ve bütün gece de yayacaktı.

"Hamurun nasıl top top olduğunu görüyor musun? Ayrıca ne kadar sıcak olduğunu hissedebilirsin. *Sakın*, elini fırına sokma! Bu ısı o topların yassılaşmasını ve sonra kahverengiye dönmesini sağlayacak, o zaman kurabiyeler pişmiş olacak. Yaklaşık on dakika sürer," diye ekledim onu yere bırakırken. "Gerçi fırın yeni, o yüzden sürekli kontrol etmem gerekecek."

"Yuppi, yuppi, yuppi!" Sevinçle bir aşağı bir yukarı zıpladı, sonra da kendini Brianna'nın kollarına attı. "Anne! Kurabiyeler pişene kadar bana masal okur musun?"

Bree kaşlarını kaldırıp Roger'a baktı, o da gülümseyip omuz silkti.

"Neden olmasın?" dedi Roger ve mutfak duvarına yığılmış çeşitli eşyaları karıştırmaya başladı.

"Çocuklar için kitap mı getirdin? Çok güzel," dedi Jamie, Bree'ye. "Nereden aldın onu?"

"Artık Mandy'nin yaşındaki çocuklar için de kitap yapıyorlar mı?" diye sordum, ona bakarak. Bree zaten biraz okuyabildiğini söylemişti ama on sekizinci yüzyıldan kalma bir matbaada üç yaşındaki bir çocuğun ilgisini çekmeyi bırakın, anlayabileceği bir şey görmemiştim.

"Şöyle böyle," dedi Roger, yığının arasından Bree'nin büyük bez çantasını çıkararak. "Çocuklara *yönelik* birkaç kitap var, yani vardı. Şu an aklıma gelen başlıklar *Çocukları Eğlendirmek için İlahiler*, *Küçük Kızın Tarihi* ve *Üç Yüz Hayvan Tanımı*."

"Ne tür hayvanlarmış?" diye sordu Jamie, konu ilgisini çekmişti.

"Hiçbir fikrim yok," diye itiraf etti Roger. "Bu kitapların hiçbirini görmedim, sadece listede isimlerini okudum."

"Sen Edinburgh'da hiç çocuklar için kitap bastın mı?" diye sordum Jamie'ye, soruma başını iki yana sallayarak yanıt vermişti. "Ee, okulda ne okuyordun?"

"Çocukken mi? İncil," diye yanıt verdi Jamie, sanki bu yeterli bir kanıttı. "Almanaklar. Yani alfabeyi öğrendikten sonra. Sonra biraz Latince."

"Ben *kitabımı* istiyorum," dedi Mandy kararlı bir tavırla. "Bana ver, babacığım. Lütfen!" diye ekledi, annesinin ağzını açtığını görünce. Bree ağzını kapatıp gülümsedi. Roger da çantanın içini karıştırıp gözlerimi kırpmama neden olan turuncu kaplı bir kitap çıkardı.

"Ne?" dedi Jamie kitaba bakmak için öne eğilerek. Kaşlarını kaldırarak bana baktı. Omzumu silktim, birazdan öğrenecekti.

"Oku, anneciğim!" Mandy kitabı Bree'nin eline tutuşturup annesinin yanına kıvrıldı.

"Tamam," dedi Bree kitabı açarak. "*Sen yeşil yumurtayla salam seviyor musun? Ben sevmiyorum, Senin Adın Sam.*"

"Ne?" dedi Fanny şaşkın bir tavırla, Bree'nin omzunun üzerinden bakmak için yanlarına gitti, hemen peşinde de Germain vardı.

"*Bu* nedir?" diye sordu Germain, büyülenmişti.

"Senin Adın Sam!" dedi Mandy öfkeli bir tavırla, ardından parmağıyla sayfayı gösterdi. "İmzası var!"

"Ah, *oui*, tamam. Peki, diğer şey ne o zaman? Kimsin Sen mi?"

Bu Fanny, Jemmy *ve* Roger'ı kahkahalara boğunca Mandy öfkeden deliye döndü. Kızın kızıl saçları yoktu ama Fraser öfkesine sahip olduğu ortadaydı.

"Kapa çeneni, *kapa çeneni*!" diye bağırdı. Ardından ayağa fırlayarak Germain'e doğru ilerledi, çıplak elleriyle onun bağırsaklarını deşme niyetinde olduğu belliydi.

"Hoop!" Roger onu ustalıkla yakalayıp kucağına aldı. "Sakin ol tatlım, öyle demek istemedi..."

Bunu ona açıklayabilirdim ama yıllarca çeşitli Fraserlarla aynı evi paylaşarak öğrenmediyse, şimdi söylemenin bir yararı olmazdı. Öfkeden kükreyen birine söylemeniz gereken en son şey, "Sakin ol" lafıydı. Ocaktaki yağ yangınının üzerine bir bardak su atarak söndürmeye çalışmaya benzerdi...

"Yaptı!" Mandy babasının pençesinde delicesine çırpınarak bağırdı. "Ondan nefyet ediyoyum, o yaptı, hey şey mahvoldu! Bıyak beni, senden de nefyet ediyoyum!" Tekmelemeye başladı, tehlikeli bir şekilde babasının kasıklarına yaklaşıyordu ve babası içgüdüsel olarak onu kendisinden uzak tuttu.

Jamie uzanıp küçük kızı belinden yakalayarak kendine çekti ve iri elini kızın boynuna yerleştirdi.

"Şişşt, *a nighean*," deyince kız da sustu. Küçük bir buhar makinesi gibi nefes nefese kalmıştı, yüzü kızarmıştı ve gözleri yaşlıydı ama durdu.

"Biraz dışarı çıkalım mı, ne dersin?" dedi küçük kıza, ardından toplanan kalabalığa başıyla işaret etti. "Biz dışarıdayken kimse onun kitabına dokunmayacak. Anlaşıldı mı?"

Hafif bir onay mırıltısı duyuldu, Jamie ve Mandy gecenin karanlığında kaybolurken bunu tam bir sessizlik izledi.

"Kurabiyeler!" Yeni başlayan kavrulmanın güçlü kokusunu alarak fırına koştum, kuşağı kaptığım gibi çıkardım ve kurabiyeleri aceleyle Büyük Tabak'ın üzerine koydum. Şu anda sahip olduğumuz tek çömlek tabak olsa da küçük bir hindiye kadar her şeyi alabilecek kapasitedeydi.

"Kurabiyeler iyi mi?" Jem, kız kardeşinin yakın gelecekteki beklentilerini tamamen göz ardı ederek aceleyle bakmaya geldi.

"Evet," diye güvence verdim ona. "Kenarları biraz kahverengi ama gayet iyi."

Fanny de gelmişti ama oburluk konusunda daha az istekliydi.

"Bay Fraser onu kırbaçlayacak mı?" diye fısıldadı, endişeli görünüyordu.

"Hayır," diye güvence verdi Germain. "O çok küçük."

Jemmy, yüzü Mandy'ninki kadar olmasa da belirgin bir şekilde kızarmış olan annesine temkinli bir bakış atarak, "Hayır, değil," dedi.

Bütün çocuklar, kurabiyelere olan ilgilerinden mi, yoksa kendilerini korumak için mi bilinmez, etrafımda kümelenmişti. Brianna'nın yanına gidip oturan Roger'a bir kaşımı kaldırdım. Biraz evlilik mahremiyetine izin vermek için arkamı döndüm ve Fanny ile Jem'i şu anda kuyuda asılı duran büyük süt sürahisini getirmeleri için dışarı gönderdim. Kurbağalardan hiçbirinin sürahinin ağzına örttüğüm taş ağırlıklı beze meydan okuyarak yararlanmaya karar vermemiş olmamasını umuyordum.

"Özür dilerim, büyükanne," dedi Germain yanıma yaklaşarak, kısık sesle konuşuyordu. "Olay çıkarmak istememiştim, gerçekten."

"Biliyorum, tatlım. Mandy hariç bunu herkes biliyor. Büyükbaban da bunu ona açıklayacak."

"Ah." Bir anda rahatladı, büyükbabasının kır attan kuduz kirpiye kadar her şeyi büyüleyebileceğine inancı tamdı.

"Git kupaları getir," dedim ona. "Herkes birazdan gelir."

Teneke kupalar akşam yemeğinden sonra durulanmış ve kurumaları için ters çevrilmişti; Germain, Bree'ye bakmamaya özen göstererek aceleyle dışarı çıktı.

Germain onun kendisine kızgın olduğunu düşünüyordu ama aslında onun kızgın değil üzgün olduğu açıktı. Buna şaşmamalı, diye düşündüm sempatiyle. Jem ve Mandy'yi güvende, mutlu tutmak için uzun süre çok uğraşmıştı. Önce Roger'ın uzun ve üzücü yokluğu sırasında, sonra onu bulma arayışında, taşların arasında yolculukta ve buraya uzun yolculukta. Sinirlerinin hâlâ gergin olmasına şaşmamalıydı. Neyse ki Roger'ın bir koca olarak içgüdüleri oldukça iyiydi; kolunu ona dolamıştı ve Bree de başını omzuna yaslarken ona bir şeyler mırıldanıyordu. Her ne kadar kelimeleri yakalayamayacağım kadar alçak sesle konuşsa da ses tonu sevgi ve güveni aşılarken kızımın yüzünün çizgileri yumuşuyordu.

Açık mutfak kapısından diğer yönden de yumuşak sesler duydum; belli ki Jamie ve Mandy birbirlerine beğendikleri yıldızları gösteriyorlardı. Kurabiyeleri tabağa dizerken gülümsedim. Herhalde kuduz bir kirpiyi bile büyüleyebilir diye düşündüm.

Jamie kendi iyi içgüdüleriyle, kalabalık yeniden toplanana kadar bekledi. Herkes hevesle sıcak kurabiyeleri kokluyordu. Sonra Mandy'yi tekrar içeri getirdi ve yorum yapmadan diğer çocukların arasına bıraktı.

"Otuz dört?" dedi Jamie, bir bakışta tabaktaki kurabiyeleri hesaplayarak. "Bir tanesi Oggy için mi?"

"Evet. Nasıl *anladın*?"

"Ah, hiç zor değil, Sassenach." Tabağa eğilip kokusunu derin derin içine çekti. "Ne de olsa koyun keçi saymaktan daha kolay, kurabiyelerin bacakları yok."

"Bacaklar mı?" diye sordu Fanny, şaşırmıştı.

"Ah, evet," dedi Jamie, gözlerini açıp ona gülümseyerek. "Sahip olduğun keçilerin sayısını öğrenmek için bacaklarını sayıp dörde bölmen yeterli."

Seyircilerin yetişkin üyeleri inledi ve bölmeyi öğrenmiş olan Germain ile Jem kıkırdadı.

"Bu..." diye konuşmasına başladı Fanny, sonra durup kaşlarını çattı.

"Otur," dedim hızlıca. "Jem, sütü doldur lütfen. Peki, herkes kaç kurabiye alacak, Bay Her Şeyi Bilen?"

"Üç!" diye yanıt verdi çocuklar koro hâlinde. Herkesin beş tane alması gerektiğini düşünen Mandy'nin muhalif düşüncesi olaysız bir şekilde bastırıldı ve tüm oda soğuk, kremalı süt ve tatlı kokulu kırıntılarla sessiz bir cümbüşe daldı.

"Şimdi, o zaman," dedi Jamie ve durakladı, gömleğinin önündeki kırıntıları dikkatlice avucuna alıp yaladı. "Şimdi, o zaman," diye tekrarladı. "Amanda bana kitabını kendi başına okuyabildiğini söyledi. Bize de okuyabilir misin, *a leannan*?"

"Evet!"

Mandy yapış yapış olmuş ellerini ve yüzünü silmek için kısa bir ara verdikten sonra bir kez daha annesinin kollarına sokuldu ama bu kez canlı turuncu kitap kendi kucağındaydı. Kapağını açtı ve dinleyicilerine ters ters baktı.

"Herkes sussun," dedi sertçe. "*Ben* okuyorum."

Muayenehane, duvarları tamamlanmış tek odaydı, bu yüzden kurabiye kırıntılarının hepsi yenildikten ve Mandy'nin kitabı birkaç kez yüksek sesle okunduktan sonra Ian ile ailesi kendi kulübelerine gittiler ve çocuklar kendi evlerinde uyuma ihtimalinin heyecanıyla paletlerini ilkel koridordan aşağı taşıdılar.

Ben de onlarla birlikte ikinci bacası henüz tamamlanmamış olan ocakta ateş yakmaya gittim ve yarasaları, sivrisinekleri, tilkileri ve meraklı kemirgenleri caydırmak için açık pencerelerle kapılara eskimiş yorganlar astım.

"Şimdi eğer bir rakun ya da keseli sıçan gelirse," dedim, "onu göndermeye *çalışmayın*. Muayenehaneden çıkın ve babanızı ya da büyükbabanızı çağırın. Ya da annenizi," diye ekledim. Bree kesinlikle haydut bir rakunla başa çıkabilirdi.

Odanın geneline bir öpücük gönderdim ve mutfağa geri döndüm.

Pekmez kokusu azalmıştı ama hava hâlâ tatlıydı, şimdi de viski kokusu vardı. Tahta bir çivit kutusunun üzerinde oturan Brianna teneke fincanını bana doğru kaldırdı.

"Tam zamanında geldin," dedi.

"Ne için?"

Jamie dolu bir bardağı bana uzatıp kendi bardağını benimkine tokuşturdu. "*Slàinte*," dedi. "Yeni ocağa."

"Şimdi," dedi Bree yarı özür diler bir tavırla. "Uzun zamandır düşünüyordum. Sizi –ikinizi de– bulabileceğimden emin değildim," diye ekledi ciddi bir ifadeyle Roger'a bakarak. "Ve tahrip edilse ya da kaybolsa bile kalıcı olacak bir şey getirmek istedim."

Jamie'yle birbirimize şaşkın şaşkın baktık ama Bree çoktan bez çantasını karıştırmaya başlamıştı. Kalın mavi bir kitap çıkardı ve ışıltılı gözlerle elime tutuşturdu.

"Ne..." diye konuşmaya başladım ama oluşan hissiyattan onun ne olduğunu anladım ve ciyaklama denebilecek bir ses çıkardım. "Bree! Ah, ah...!"

Jamie gülümsüyordu ama hâlâ şaşkındı. Ona uzattım, sonra o alamadan göğsüme bastırdım. "Ah!" dedim tekrar. "Bree, teşekkür ederim! Bu *harika*!"

Bree mutluluktan kızarmıştı, heyecanım karşısında gözleri parlıyordu. "Hoşuna gideceğini düşünmüştüm."

"Ah...!"

"Bir bakayım, *mo nighean donn*," dedi Jamie kitaba nazikçe uzanarak. Elimden bırakmaya kıyamadım ama bıraktım.

"*Merck El Kitabı, On Üçüncü Baskı*," dedi Jamie kapağını okuyarak, ardından kaşlarını kaldırıp yukarı baktı. "Merck popüler bir yazara benziyor ya da çok fazla hata yapıyor."

"Bu bir... bir tıp kitabı," diye açıkladım, kendime gelmeye başlamıştım ama içimde hâlâ küçük heyecan dalgaları dolaşıyordu. "*Merck Tanı ve Tedavi El Kitabı*. Genel tıp bilgisinin bir çeşit özeti."

"Ah." Kitaba ilgiyle bakıp kapağını açtı ancak henüz tam olarak önemini kavrayamadığını görebiliyordum. "*E. Histolytica'nın yayılmasını kontrol altına almak için insan dışkısının ağza ulaşmasını engellemek gerekir*," diye okudu Jamie ve başını kaldırdı. "Ah," dedi usulca, yüzümdeki ifadeyi görünce ve gülümsedi. "O zaman halk bunu öğrenmiş olacak. İyileşme hakkında henüz senin de bilmediğin şeyler. Yine de bok yememeyi bildiğini tahmin ediyorum?"

Başımı salladım, o da kitabı nazikçe kapatıp bana geri verdi. Beklentiyle dolup taşarak kitabı göğsüme bastırdım. On üçüncü baskı, 1977'den!

Roger öksürdü ve Brianna ona baktığında başını çantaya doğru eğdi.

"Ve..." dedi Bree, Jamie'ye gülümseyerek. "Senin için, baba." Küçük, kalın bir ciltsiz kitap çıkarıp ona uzattı. "Bu da senin için..." İlk kitabı ikinci bir kitap izledi. "Ve bu da senin için." Üçüncüsü.

"Hepsi bir arada," dedi Roger kabaca. "Yani hepsi tek bir hikâye ama üç cilt hâlinde basılmış."

"Öyle mi?" Jamie sanki elinde parçalanmasından korkuyormuş gibi kitaplardan birini dikkatle çevirdi.

"Yapıştırılmış, değil mi? Cildi?"

"Evet," dedi Roger gülümseyerek. "Buna ciltsiz kitap deniyor, bu tür küçük kitaplar. Ucuz ve hafiftirler."

Jamie kitabı eliyle tartıp başını olumlu anlamda sallarken arka kapağını çoktan okumuştu.

"Frodo Baggins," diye okudu yüksek sesle ve şaşkın bir ifadeyle baktı. "Galli mi?"

"Tam olarak değil. Brianna hikâyenin hoşuna gideceğini düşündü," dedi Roger, karısına bakarken yüzündeki gülümseme genişledi. "Haklı olduğunu düşünüyorum."

"Hımmm," dedi Jamie, üç kitabı bir araya getirdi ve Mandy'nin bardağına bıraktığı yapış yapış parmak izlerine düşünceli bir şekilde bakarak kitapları benim numune dolabımın en üstüne koydu. Bree'yi öptükten sonra çantasını işaret etti.

"Çok teşekkür ederim... Muhteşem olduklarına eminim. Peki kendin için ne getirdin, kızım?"

"Ee... çoğunlukla küçük aletler," diye yanıt verdi Brianna. "Çoğunlukla şu an olmayan şeyler ama daha iyi kalitede ya da buraya zahmete ve masrafa girmeden getiremeyeceğim şeyler."

"Ne, hiç kitap yok mu?" diye sordu Jamie gülümseyerek. "Ailenin tek okuma yazma bilmeyeni sen mi olacaksın?"

Bree zaten zevk ve heyecandan kızarmıştı ama bu soru karşısında gözle görülür biçimde pembeleşti.

"Şey... sadece bir tane." Bana baktı, boğazını temizledi ve neredeyse boş olan çantasına uzandı.

"Ah," dedim ve ses tonum, Jamie'nin plastik kaplı ciltli kitap yerine bana bakmasına neden oldu. *Bir Asinin Ruhu* yazıyordu. *Amerikan Devrimi'nin İskoç Kökleri.* Yazan Franklin W. Randall, PhD.

Bree Jamie'ye bakıyordu, kaşlarının arasında endişeli bir ifade vardı ama bunun üzerine bana döndü.

"Henüz okumadım," dedi. "Ama ikiniz de," diye ekledi, bakışlarını Jamie ile benim üzerimde gezdirerek, "istediğiniz zaman okuyabilirsiniz. Eğer isterseniz."

Jamie'nin gözlerine baktım. Kaşları kısa bir süreliğine kalktı, sonra gözlerini kaçırdı.

Brianna ile Roger yağlı bardakları, çırpma kabını, kaşığı ve süt sürahisini yıkamak için dışarıya götürdü. Birkaç dakikalığına *Merck El Kitabı*'mın keyfini çıkarmak için Jamie'nin yanına, büyük bir kuru fasulye çuvalının üzerine oturdum. Frank'in kitabını patlayacağını düşündüğünü gösteren kızıl bir havayla elinde evirip çeviriyordu ama yeni bebeğimin mavi çakıllı kapağını okşadığımı görünce kitabı bir kenara bırakıp gülümsedi.

"İncil gibi baştan sona mı okuyacaksın?" diye sordu. "Yoksa mavi benekli biri sana gelene kadar bekleyip ona mı bakacaksın?"

Elimdeki küçük, tıknaz kitabı tartarak, "İkisi de," dedim. "Bildiğim şeyler için önereceğim yeni tedaviler olabilir ama hiç görmediğim ya da duymadığım şeyleri de tarif ettiği kesin."

"Tekrar bakabilir miyim?" Elini uzattı, ben de kitabı dikkatlice avucuna koydum. Rasgele açıp okumaya başladı. "Trypanosomiasis.*" Kaşları kalktı. "Trypanosomiasis hakkında bir şey yapabilir misin, Sassenach?"

"Şey, hayır," diye itiraf ettim. "Ama... bir ihtimal bu hastalıkla karşılaşırsam en azından ne olduğunu bilirim ve bu da hastayı etkisiz ya da tehlikeli bir tedaviye maruz kalmaktan kurtarabilir."

"Evet, ona vasiyetini yazması ve bir rahip çağırması için de zaman ver," dedi Jamie ve kitabı kapatıp geri verdi.

"Hımm," dedim, tedavi edemeyeceğim ölümcül durumları teşhis etme olasılığı –aslında ölümcül kesinlik– üzerinde durmak istemiyordum. "Peki, ya senin kitapların? Beğendin mi?" Başımla kalın ciltli kitapları gösterince yüzü aydınlandı. İlk cildi eline aldı ve sayfaları yavaşça karıştırdı, sonra tekrar ilk sayfaya dönüp boğuk bir sesle okudu:

"*Hobbitler Hakkında. Bu kitap büyük ölçüde Hobbitlerle ilgilidir ve okuyucu bu kitabın sayfalarından onların karakterlerinin çoğunu ve tarihlerinin bir kısmını keşfedebilir.*"

"Bu sadece Önsöz," diye temin ettim onu. "İstersen bunu atlayabilirsin."

Jamie başını iki yana sallarken gözlerini sayfaya dikmiş, gülümsüyordu.

"Eğer yazar bunu yazmaya değer bulduysa, o zaman benim okumama da değer. Tek bir kelimesini bile kaçırmak istemem."

Kitabı saygıyla tutuşunu, sayfaları işaret parmağıyla çevirişini görünce içimde keskin bir sızı hissettim. Bir kitap –herhangi bir kitap– yıllarca basılı kelimelere çok az erişimi olan ya da hiç erişimi olmayan ve sadece kendisine, arkadaşlarına

---

* Afrika tripanosomiyazisi veya uyku hastalığı insan ve hayvanlarda görülen parazitsel bir hastalıktır. (ç.n.)

umutsuz koşullardan kaçış sağlayan hikâyelerin anısına sahip olan bir adam için içeriğinin çok ötesinde bir anlam taşıyordu.

"Sen bunları okudun mu, Sassenach?" diye sordu Jamie, başını yukarı kaldırarak.

"Hayır ama *Hobbit*'i okudum, aynı yazarın kitabı. Bree altıncı sınıfa giderken ikimiz de aynı kitabı okuyorduk, o zamanlar on iki yaşındaydı."

"Ah, yani bu kitaplar müstehcen değiller?"

"Ne, hayır, hiç değil," dedim kahkaha atarak. "Bu fikre nereden kapıldın?"

"Hiç, sadece kapağına bakınca... bir kitabın kapağında hiç bu kadar çok baskı sayısı görmemiştim... ama nereden bilebilirsin, değil mi?" Belli bir isteksizlikle kitabı kapattı. "Düşünüyordum da bunları akşamları okuyabiliriz, belki herkes sırayla bir bölüm okur. Jem ve Germain bunu başarabilecek yaştalar. Frances'in okuyabileceğini düşünüyor musun?"

"Okuyabildiğini biliyorum. Ablasının öğrettiğini söyledi." Ayağa kalkıp yanına geldim ve omzuna yaslanarak *Yüzük Kardeşliği*'ne baktım. "Bu harika bir fikir." Evliliğimizin ilk yıllarında Lallybroch'ta geçirdiğimiz kısa aylar boyunca Jenny ve Ian'la bunu yapmıştık. Akşamları biri ya da diğeri yüksek sesle kitap okurken, diğerleri çorap örüp giysi ya da küçük mobilya parçaları onararak ateşin aydınlattığı huzur ve mutluluk dolu saatler geçirmiştik. Burada, kendi evimizde, kendi ailemizle geçireceğimiz böyle akşamların pembe hayali, kalbimin göğsümde hızla atmasına neden oldu.

Jamie memnun olduğunu belirten alçak bir İskoç sesi çıkardı ve kitabı Bree'nin kendisi için getirdiği ciltli kitabın yanına koydu. Frank'in kitabı. Zaten hassaslaşmış olan kalbim biraz sıkıştı. Bree'nin onu hatırlamak, bu yeni hayata ona da yer vermek istediği için hem mutlu hem de üzgündüm.

Jamie kitaba baktığımı gördü ve bir İskoç sesi daha çıkardı, bu ihtiyatlı bir ilgi gösteriyordu. *Bir Asinin Ruhu*'na başımla işaret ettim. "Bunu okuyacak mısın?"

"Bilmiyorum," diye itiraf etti Jamie kitaba bakarak. "*Sen* okudun mu, Sassenach?"

"Hayır." Bu itiraf karşısında içimde küçük bir sıkıntı hissettim. Gerçek şu ki ilk evliliğimiz olarak düşündüğüm dönemde Frank'in tüm makalelerini, kitaplarını ve denemelerini okumuş olsam da ikinci evliliğimiz sırasında yazdığı kitaplardan hiçbirini okumaya kendimi ikna edememiştim, Lallybroch'ın adamlarını aramaya başladığımda Culloden sonrasını ele alan bir kitaba kısa bir bakış dışında...

"Bu kitap ben... döndükten sonra yayımlandı," dedim boğazım düğümlenerek. "Bu onun yazdığı son kitaptı. Daha önce görmemiştim bile." Bir an için Bree'nin bu kitabı, üzerindeki Frank'in fotoğrafı onu son gördüğü andaki hâli olduğu için mi, yoksa daha çok kitabın adı yüzünden mi seçtiğini merak ettim.

Jamie sesimin tonunu yakaladı ve bana sertçe baktı ama hiçbir şey söylemeyerek daha fazla incelemek için Mandy'nin *Yeşil Yumurtalar ve Salam* kitabını aldı. Jem kendi özel kitabı olan *Bilimsel Amerikalı Çocuk*'u yatağına götürmüştü. Muhtemelen onu Germain ve Fanny'ye ateş ışığında okuyordu. Bir mancınık inşa etmek için adım adım talimatlar içermediğini ummaktan başka yapabileceğim bir şey yoktu.

10

MAYDANOZ, ADAÇAYI, BİBERİYE VE KEKİK

Hikâyenin geri kalanını duyduğumuzda haftanın günlerinden birindeydik. Fanny ve Germain, Jenny'nin keçilerinin tımarlanmasına yardım etmek için Ian'ın evine gitmişlerdi. Jemmy, başparmağı burkulduğu için bu işten menedilmişti ve seyirci kalmaktan hiç hoşlanmadığı için evde kalıp Jamie'yle satranç oynamaya karar vermişti.

Roger kendi yaptığı basit bir santurla "Scarborough Fair"i çalıyor, mutfakta yavaşça dönen benzer şekilde ilkel konuşmala-

ra bir fon müziği oluşturuyordu. Bree ve ben yarının hamurunu yoğurup kabarmaya bıraktığımızda, geyik etini baharatlarla ve sirkeyle ıslatırken yerlerin paspaslanması mı, yoksa sadece süpürülmesi mi gerektiğini tartışıyorduk. Oda sessizleşmiş, satranç maçı sona ermişti –Jamie kahramanca bir çabayla kaybetmeyi başarmıştı– santur sustu ve Mandy ile Jemmy oturdukları yerin köşelerinde kuru fasulye çuvalları gibi yığılmış hâlde uyuyakaldılar.

Sözsüz bir anlaşmayla dört yetişkin, dört kupa ve bir şişe iyi kırmızı şarapla birlikte masanın etrafında toplandı. Michael Lindsay, atının bir ayıyla karşılaşması sonucu böğründeki birkaç uzun yarayı dikmek için yardım ettiğimin hediyesi olarak bunu vermişti.

"Santurunun sesi çok güzel, Roger Mac," dedi Jamie, bardağının enstrümana doğru kaldırarak. Enstrümanı şimdi güvenlik için numune dolabının üstündeydi. Roger şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

"Sen... çalabilir misin?" diye sordu Roger. "Yani... bu şarkıyı biliyor musun?"

"Hayır," dedi Jamie, şaşırmıştı. "Bu bir şarkı mıydı? Sesi çok güzeldi. Arıların vızıldamasını andırıyordu."

"Bizim... dönemimizden bir şarkı," dedi Brianna tereddütlü bir ifadeyle, ardından çocuklara baktı.

"Pekâlâ," dedi Roger. "Bu şarkının sözleri Ortaçağ'dan itibaren herhangi bir zamana ait olabilir."

"Bu iyi. Dikkatli olmalıyız," dedi Bree bana yarım bir gülümsemeyle. "Mandy'nin kilisede 'Twist and Shout' şarkısını söylemesini istemeyiz."

"Şey, bizim kilisemizde değil," dedi Roger, "gerçi şimdi bunun az çok uygun olacağı daha... atletik kiliseler var. Acaba bu bölgede yılanla uğraşan kiliseler var mı?" diye ekledi, birden ilgisini çekmişti. "Bunun ne zaman başladığını bilmiyorum."

"Kilisede yılanlar... bilerek mi?" diye sordu Jamie kuşkuyla. "Bir insan bunu neden yapar ki?"

"Markos 16:17," dedi Roger. "*İman edenleri şu belirtiler izleyecek: Benim adımla şeytanları kovacaklar; yeni dillerle ko-*

nuşacaklar; yılanları çıkaracaklar; ölümcül bir şey içseler bile onlara zarar vermeyecek; hastalara el sürecekler ve iyileşecekler. Bunu imanlarını kanıtlamak için yapıyorlar ya da yapacaklar," diye açıkladı. "Çıngıraklı ve su mokaseni yılanlarını çıplak elleriyle yakalarlar. Kilisede."

"Yüce İsa," dedi Jamie istavroz çıkararak.

"Kesinlikle," dedi Roger başını sallayarak. "İncil'deki her şey güvenlidir," dedi Bree'ye. "Ama belki de daha modern şeyleri akla getirebilecek şeyler üzerinde durmak istemeyiz."

Roger İncil'den bir ayet aktardığında istemsizce ellerime bakmıştım ama bu söz üzerine başımı kaldırdım. Jamie boş boş bakıyordu.

Bree bir kez daha çocuklara bakarak derin bir nefes aldı.

"Onlardan bunu unutmalarını istemiyoruz," dedi Bree usulca. "Bizim... dönemimizden sevdikleri insanlar ve şeyler vardı... var, olacak. Günün birinde... geri dönmek isteyip istemeyeceklerini bilemiyoruz. Ancak o döneme ait hangi anıları hatırladığımıza, hangileri hakkında konuştuğumuza dikkat etmeliyiz. Unutmayın." Yutkunurken uzun boğazının hafifçe titrediğini gördüm. "Örneğin Mandy'nin insanlara tuvaletlerden bahsetmesi *muhtemelen* sorun yaratmaz, özellikle de ben bir tane inşa etmezsem," diye ekledi kısa bir gülümsemeyle. "Ama başka şeyler de var."

"Evet," dedi Jamie usulca. "Sanırım var." Elini kalçama koydu, ben de elini kapattım. Benim gördüğümü o da görebiliyordu: Roger ve Brianna'nın yüzlerindeki ifadeyi. Ben bunu İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna yakın günlerde görmüştüm; o ise Culloden'dan sonraki aylarda ve yıllarda görmüştü. Sürgünlerin bakışı, yası örten zorunluluk, ne kadar derine gömülmüş olurlarsa olsunlar asla geride bırakılmayacak anılara sırt çeviren cesaret.

Uzun bir sessizlik oldu. Jamie boğazını temizledi.

"*Neden* geldiğinizi anlıyorum," dedi. "Ama nasıl?"

Sorunun pratikliği kısa süreli pişmanlık büyüsünü bozdu. Bree ve Roger önce birbirlerine, sonra da bize baktılar.

"Daha şarap var mı?" diye sordu Roger.

"Hem zaman hem de uzayda hareket edip edemeyeceğinizi bilmiyorduk," diye açıkladı Bree yeni bir kadehle. "Bunu yapan birini tanımıyoruz ve bu deney için iyi bir zaman gibi görünmüyordu."

"Sanırım değil," dedim belli belirsiz. Çoğu zaman o... içine adım atmanın nasıl bir şey olduğunu hatırlamasam da o anı hep oradaydı. Suyun hemen altında büyük ve karanlık bir şeyin sizi seyrettiğini ve sizin de uçsuz bucaksız bir denizde küçük bir kayıkta olduğunuzu görmek gibi.

"Yani, bu karar yeterince kolaydı," dedi Roger, "kolay" kelimesinin göreceli bir terim olduğunu belirten bir yüz ifadesiyle. "Ne olursa olsun İskoçya'dan Amerika'ya yolculuk yapmak zorundaydık. Mesele kısmen taşların arasından geçişin Inverness yakınlarındaki taş çemberden mi, yoksa Ocracoke'dakinden mi daha iyi olacağıydı."

Bree elini Roger'ın elinin üzerine koyarak sessizce, "Ocracoke'ta insanlar geçiş yaparken öldü," dedi. "Wendigo Donner sana öyle söyledi, değil mi anne?"

"Söyledi." Donner'ın adının çağrıştırdığı anılardan olduğu kadar "Ocracoke" kelimesinin çağrıştırdıklarından dolayı da boğazım düğümlendi. Bree'nin beti benzi atmıştı ve orayla ilgili kendi anıları olduğunu düşündüm; Stephen Bonnet tarafından orada esir tutulmuştu.

"Ölmeyenlerde bile... normal olmayan bir şey vardı," dedi Roger ve bana baktı. "Su samuru Dişi... Robert Springer. Tüm grubunun geçmişe gitmesini istiyordu... ne zamana? On altıncı yüzyılın ortalarına mı, daha öncesine mi? En azından uzun bir yol. Diğerlerinin hepsinden daha geriye gitmeyi başardı, yine de gitmek istediği kadar uzağa değil. Ama asıl mesele, yolculuğun grup üyeleri için aynı olmadığı."

"Bunun, teker teker geçtikleri, bir düzende yürüdükleri ve ilahiler söyledikleri için olabileceğini düşündük," diye ekledi

Bree. "Biz..." Uyuyan çocukları kısaca işaret etti. "...hepimiz bir araya geldik, birbirimize tutunduk. Bu bir fark yaratmış olabilir."

"Ayrıca daha önce de Ocracoke'tan birlikte *geçmiştik*," diye ekledi Roger. "Bunu bir kez yaptıysak, belki bir kez daha yapabilirdik."

"Yani iş gemi meselesine geldi, değil mi?" Jamie parmaklarını uyluğunda tıkırdatarak oturup dikkatle konuşmayı dinlerken şimdi doğrulmuştu. "Sence büyük bir fark var mıdır? 1739'da inşa edilmiş bir gemi ile 1775'te falan inşa edilmiş bir gemi arasında?"

"Evet," dedi Brianna üstüne basa basa. "Gemiler büyüdü ve hızlandı ama hava havadır, eğer bir buzdağına ya da kasırgaya rastlarsanız..." Bana başını salladı. "...bir sandalda ya da *Titanik*'te olmanız o kadar da önemli değildir."

"Hayır, fark etmez," diye onayladı Jamie ve ben de güldüm. Ona *Titanik*'ten –kısaca– bahsetmiştim.

"Senin bakış açına göre, alabalık havuzunda yüzen bir tahta da *Queen Mary* kadar kötü olurdu... O *gerçekten* büyük bir gemi."

"Evet, ikincisinde yemeklerin daha iyi olacağını tahmin ediyorum," dedi Jamie, alaycılığımdan rahatsız olmamıştı. "Senin küçük bıçakların yüzümde olduğu sürece bu konuda seçim yapabilirim. Kırk yıl içinde havanın çok değiştiğini biliyor muydun?" diye sordu konuşmayı başını sallayan Bree'ye döndürerek.

"Fırtına ve rüzgâr tipi hava değil, yani değişmiş olabilir ama bunu bilmemize imkân yok. *Bildiğimiz* tek şey politik havaydı."

"Savaş," dedi Roger, boş bakışımı doğru yorumlayarak. "İngilizler bugünlerde sağda solda Amerikan gemilerini ablukaya alıyor, ticareti kesiyor ve el koyuyorlardı, yani *koyuyorlar*. Ya yanlış gemiyi seçip sonunda batırıldıysak ya da esir düştüysek ya da ben İngiliz donanmasına alındıysam ve Bree ile çocuklar taşların arasından tek başlarına mı geçeceklerine, yoksa Jamaika'da ya da her neredeyse orada kalıp beni bulmaya mı çalışacaklarına karar vermek zorunda kalırlarsa?"

"Bu mantıklı," dedi Jamie. "Demek 1739'da gemiye bindin. Nasıldı?"

"Korkunçtu," dedi Bree hemen, tıpkı Roger'ın "Berbat!" dediği gibi. Birbirlerine bakıp gülüştüler ama bu gülüşleri neşelerini gizleyen bir tondaydı; bu gülüş, hayatta kalmayı başardıklarından henüz tam olarak emin olmayan kazazedelerin hafif gergin gülüşüydü.

Inverness'tan *Kermanagh* adlı bir gemiyle Edinburgh'a gitmişler, oradan da Charles Town'a giden küçük bir ticaret gemisi olan *Constance*'a binmişlerdi.

"Kamara yok," dedi Roger. "Sadece ambarda, su fıçıları ve kumaş dolu sandık yığınları arasında küçük bir köşe: keten, muslin, yünlüler ve ipekliler. Koku oldukça güçlüydü. Dolgu toprağı, haşıl, boyalar ve idrar, anlıyor musun? Ambarın diğer ucundaki insanlar, tuzlu balık kasaları ve cin fıçıları arasında sıkışmışlardı. Karanlıkta söyleyebildiğimiz kadarıyla dumandan dolayı çoğunlukla komaya girmişlerdi."

"Eğer öyleyse şanslıydılar," dedi Brianna hayıflanarak. "Yol boyunca dört tane –bir değil, iki değil, üç değil, dört tane– fırtınaya yakalandık. Her an dibe vuracağımızdan emin olmak ve her iki dakikada bir yükten kaymak arasında... Mandy hariç, hepimizin her yeri yara bere içindeydi. Yolculuk boyunca onu kucağımda tuttum ve ısınması için pelerinimi ikimize de sardım."

Jamie sadece bunları dinlerken midesi bulanıyor gibi oluyordu. Bu manzara karşısında içimde bir kıpırdanma hissettiğimi itiraf etmeliydim.

"Ne yediniz?" diye sordum kendimi ve konuşmayı dengelemek umuduyla.

"Soğuk yulaf lapası," dedi Roger omzunu silkerek. "Çoğunlukla. Biraz da soğuk domuz pastırması. Ve şalgam. Bir sürü şalgam."

"*Çiğ* şalgam mı?" diye sordum.

"Yapma ama," diye itiraz etti Bree. "Tıpkı elma gibiler ama tatlı değiller. Elma ve kuru üzüm de getirdim, havuç *da*... bir

kavanoz haşlanmış ıspanak ve bir turşu ve bir de tuzlu balık salamuramız vardı..."

"Aman Tanrım," dedi Roger duygulanarak. "Onlardan *birini* yedikten sonra susuzluktan öleceğimi sandım..."

"Kimse sana onları ıslatmanı söylemedi mi?" dedi Jamie sırıtarak.

"Peynirimiz de vardı," dedi Bree ama kaybetmekte olduğu bir savaştaydı.

"Ee, peynir fena değildi, eğer biraz cinle ıslatırsan... Hiç yakından bir peynir kurdu gördünüz mü?"

"Onları *görebildin* mi?" diye sordu Jamie merakla. "Birden fazla kez bir geminin ambarında bulundum ve yüzüme doğru tuttuğumda elimi doğru düzgün göremedim."

"Evet," dedi Roger. "Elbette, ambarda açık bir ışığımız yoktu, bu yüzden ışığa sahip *olduğumuz* tek zaman ambar kapağını açtıkları zamandı. Onu da hava ne zaman güzel olsa yapıyorlardı," diye ekledi adil olmaya çalışarak.

"Bu kulağa hiç de kötü gelmiyor," dedi Jamie. "Eğer açsan peynir kurtlarını fark etmezsin bile. Ve çiğ şalgam çok doyurucudur..."

Bree eğlenircesine homurdansa da ben yapamadım. Alay ediyordu ama şaka yapmıyordu. Culloden'dan sonra Kuzey İskoçya'da uzun yıllar açlıktan ölmek üzere olduğumu ve Ardsmuir Hapishanesi'nde bundan çok da uzak olmayan bir şey yaşadığımı hatırladım.

"Ne kadar zamandır denizdeydiniz?" diye sordum.

"Yedi hafta, dört gün ve on üç buçuk saat," dedi Brianna. "Oldukça hızlı bir yolculuktu, Tanrı'ya şükür."

"Evet, öyleydi," diye onayladı Roger. "Gerçi son fırtına bizi kıyıya yakın bir yerde vurdu ve Savannah'da karaya çıkmak zorunda kaldık. Bu kadar insanı başka bir kayığa bindirebileceğimi sanmıyordum..." Karısına ve çocuklarına kayıtsızca el salladı. "...ama sonra ne kadar uzak olduğunu sorduk ve beş yüz mil yürüme ihtimaliyle karşı karşıya kaldık... O zaman başka bir kayık bulduk."

Bu seferki bir balıkçı kayığıydı. "Açık bir kayık, Tanrı'ya şükür," dedi Bree hararetle. "Güvertede uyuduk."

"Demek sonunda taşlara vardınız," dedi Jamie. "Nasıl geçti?"

"Neredeyse başaramıyorduk," dedi Roger sessizce. Oturdukları yerde uyuyan çocuklara baktı. Mandy düşmüş ve Esmeralda gibi gevşek bir şekilde yüzüstü yığılmıştı. "Bizi kurtaran Mandy oldu... ve sen," diye ekledi, gözlerini hafif bir gülümsemeyle Jamie'ye kaldırarak.

"Ben mi?"

"Bir kitap yazmışsın," dedi Bree usulca ona bakarak. "*Büyükbabanın Masalları*. Bir kopyasını mektuplarınla birlikte kutuya koymayı akıl etmişsin."

Jamie'nin yüzü değişti ve birden utanarak yere baktı.

"Siz... okudunuz mu onu?" diye sordu boğazını temizleyerek.

"Okuduk." Roger'ın sesi yumuşaktı. "Defalarca."

"Defalarca," diye ekledi Bree, gözleri anılarla sıcacıktı. "Mandy en sevdiği hikâyelerden bazılarını kelimesi kelimesine ezbere anlatabilir."

"Evet, şey..." Jamie burnunu ovuşturdu. "Ama bununla... ne ilgisi var?"

"Seni buldu," dedi Roger. "Taşların arasında. Hepimiz elimizden geldiğince seni, Claire'i, Tepe'yi ve hatırladığımız her şeyi düşünüyorduk sanırım. Çok fazla, belki de çok farklı şeyler."

"Bunu anlatmaya başlayamam," dedi Bree ve elbette anlatamazdı ama yüzünde bunun gölgesi vardı. "Dışarı çıkamadık. İçeri adım attık ve... patlamak gibi bir şey, baba," dedi, deniyordu. "Ama o kadar yavaş ki... parçalandığını hissediyorsun. Daha önce yaptığımızda da böyleydi ama çok çabuk bitmişti. Bu sefer durmadı."

Onun sözleriyle hatırladığımı hissettim ve içimdeki her şey sanki bir uçurumdan atılmışım gibi sarsıldı. Bree'nin beti benzi atmıştı ama yutkunup konuşmasına devam etti.

"Ben... biz... gerçekten *konuşamıyorsun* ama kimin yanında olduğunun, kime tutunduğunun bir şekilde farkındasın. Ancak Mandy –ve biraz da Jem– Roger'dan ya da benden daha

güçlüler. Mandy'nin 'Büyükbaba!' dediğini duyabiliyordum... duyabiliyorduk. Mavi cin!' Aniden hepimiz... hepimiz aynı fikirdeydik diyebilirim."

Roger buna gülümsedi ve hikâyeye devam etti.

"Hepimiz seni ve o hikâyeyi düşünüyorduk; hani şu mavi cin resminin olduğu hikâyeyi. Ve... sonra yerde yatıyorduk, neredeyse kelimenin tam anlamıyla parçalara ayrılmıştık, ama... hayattaydık. Doğru zamanda. Ve birlikteydik."

Jamie boğazından küçük bir ses çıkardı; ondan duyduğum tek anlaşılmaz İskoç sesiydi bu. Kafamı çevirdiğimde Jem'in uyanık olduğunu gördüm. Hareket etmemişti ama gözleri açıktı. Yavaşça doğrulup öne doğru eğildi, dirseklerini dizlerine dayadı.

"Sorun yok, büyükbaba," dedi, sesi uykudan boğuk boğuk çıkıyordu. "Ağlama. Bizi buraya sağ salim getirdin."

İKİNCİ BÖLÜM

PECOS'UN DOĞUSUNDA KANUN YOK

Bu kitabın taraması Ay Işığı ekibi tarafından
yapılmış ve ücretsiz olarak paylaşılmıştır.
Lütfen pdflere para vermeyin ve daha fazla
yeni kitap için bizi Telegram'dan takip edin.
https://t.me/ayisigikitap

Ayışığı Kitaplığı

11

YILDIRIM

Roger alana adım attığında birden durunca Brianna neredeyse ona çarpıyordu, ancak onun omzunu tutarak düşmekten kurtulabildi.

"Lanet olsun," dedi Brianna usulca, onları karşılayan harabeye bakarak.

"Bu... hafif bir ifade oldu." Elbette Jamie'den tutun da beş yaşındaki Rodney Beardsley'e kadar herkesin ona söylediği gibi, Tepe'ye kilise, okul ve Mason Locası olarak hizmet eden kulübeye bir yıl önce Jamie ve Claire'in yokluğunda yıldırım düşmüş ve yanmıştı. Yine de onu görmek beklenmedik bir şok etkisi yaratmıştı.

Kapı çerçevesinin ahşapları yanmış olsa da hâlâ ayaktaydı, diğer taraftaki kömürleşmiş boşluğa kırılgan siyahlık âdeta hoş geldin diyordu.

"Yanmış odunların çoğunu götürmüşler." Brianna derin bir nefes alıp boş kapıya doğru yürüdü ve etrafına bakındı. "Muhtemelen et tütsülemek ya da barut yapmak için odun kömürü olarak kullanmışlardır. Bugünlerde sülfür bulmak ne kadar zor merak ediyorum."

Roger ona baktı, ciddi miydi yoksa ilk –tek– kilisesinin yıkıldığını görmenin şoku geçene kadar sohbeti hafif tutmaya mı çalışıyordu emin değildi. Burası kısa bir süreliğine gerçek bir rahip olduğu tek yerdi. Göğsü sıkıştı, boğazı düğümlendi ama o an için tedirginliğini bir kenara bırakıp öksürdü.

"Barut yapmaya mı niyetlisin? Kibritlerle olanlardan sonra mı?"

Brianna gözlerini ona diktiyse de Roger artık onun kasıtlı olarak olayı hafife aldığını anlayabiliyordu.

"Bunun benim hatam olmadığını *biliyorsun*. *Yapabilirdim* de. Barutun formülünü biliyorum ve insanların eski tuvalet çu-

kurlarından güherçile* çıkarabiliriz."

"Ee, eski tuvalet çukurlarını kazmak hoşuna gidecekse *yapabilirsin*," dedi Roger kendine rağmen gülümseyerek. "Araştırmaların barut yaparken kendini nasıl havaya uçurmaman gerektiğini de açıklıyor muydu?"

"Hayır ama bunu kime soracağımı biliyorum," diye yanıt verdi Brianna hâlinden memnun bir tavırla. "Mary Patton."

İstese de istemese de konuşarak dikkatini dağıtmayı başarmıştı. Karnına yumruk yemiş hissi geçmişti ve hâlâ hafızasının sancılarını hissediyor olsa bile bunları daha sonra ele almak üzere bir kenara bırakabiliyordu.

"Peki, evdeyken Mary Patton kim?"

"Bir barut yapımcısı, bu mesleğin bir adı var mı bilmiyorum. Ama o ve kocasının Wautauga Nehri'nin Powder Branch kısmında bir barut fabrikası var, bu yüzden oraya Powder Branch deniyor. Buradan yaklaşık altmış beş kilometre uzakta," diye açıkladı Brianna ve çömelip kararmış bir kömür parçası aldı. "Gelecek hafta oraya gidebilirim diye düşünmüştüm. Bir patika var, hatta güzergâhın bir kısmında yol bile var."

"Neden?" diye sordu Roger dikkatle. "Ayrıca o kömür parçasıyla ne yapmayı planlıyorsun?"

"Çizim yapmayı," dedi Brianna kömür parçasını çantasına atarak. "Bayan Patton'a gelince... baruta ihtiyacımız olacak, biliyorsun."

Şimdi Brianna ciddiydi.

"Fazlasıyla barut demek istedin sanırım," dedi Roger usulca. "Sadece av için değil." Evde ne kadar barut olduğunu bilmiyordu; iyi bir nişancı değildi, bu yüzden silahla avlanmıyordu.

"Evet," dedi Brianna başını çevirerek. Roger onun yutkunurken o uzun, solgun boğazının hareket ettiğini gördü. "Babamın kitabının bir kısmını okudum. *Bir Asinin Ruhu*."

"Aman Tanrım," dedi Roger, eski kilisesini görünce bastırdığı vicdan azabı hışımla geri geldi. "Ve?"

---

* Potasyum nitrat. (ç.n.)

"Patrick Ferguson adında bir İngiliz askeri duydun mu?"

"Hayır. Duymak üzere miyim?"

"Muhtemelen. İlk etkili kuyruktan dolmalı tüfeği icat etti. Ayrıca *burada* bir savaş başlatacak." Brianna bir elini sallayarak etrafını gösterdi. "Hem de yakında. Savaş gelecek yıl Kings Mountain adında bir yerde sona erecek."

Roger hafızasında böyle bir yerden bahsedilip bahsedilmediğini kurcaladıysa da bir şey bulamadı. "Orası nerede?"

"Sonunda Kuzey ve Güney Carolina sınırında olacak. Şu anda yaklaşık yüz kilometre kadar uzakta..." Brianna döndü, yönünü bulmak için gözlerini güneşe dikti, sonra kömür karası uzun parmağını ak meşe fidanlarına doğru uzattı. "...şu tarafa."

"Bir Amerikalı için yüz yılın uzun bir zaman, bir İngiliz içinse yüz kilometrenin uzun bir yol olduğunu söylerler, biliyor musun?" diye sordu Roger. "Eğer buradaki insanların hepsi İngiliz değilse, kesinlikle henüz Amerikalı değiller. Demek istediğim, bu uzun bir yol. Bir sebepten dolayı Kings Mountain'a gitmek zorunda kalacağımızı düşündüğünü söylemiyorsun, değil mi?"

Brianna başını iki yana sallayınca Roger'ın içi rahatlamıştı.

"Hayır. Patrick Ferguson'ın *burada* bir savaş başlatacağını söylediğimde bunu kastetmiştim... Kastettiğim yer... *burası*. Taşra." Brianna cebinden kirli bir mendil çıkarmış, dalgın dalgın parmaklarındaki kömür lekelerini siliyordu.

"Sadık bir milis toplayacak," diye ekledi sessizce. "Komşulardan. Bunun dışında kalmamız mümkün olmayacak. Burada bile."

Roger bunu biliyordu. *Biliyorlardı*. Sonunda ailesine ulaşmaya karar vermeden önce bunun hakkında konuşmuşlardı. Sığınak. Ama o sığınağa ulaşırken bile savaşın önüne çıkan herkese ve her şeye dokunduğunu biliyorlardı.

"Biliyorum," dedi Roger ve bir kolunu onun beline doladı. Bir süre hareketsiz durup etraflarındaki ormanı dinlediler. İki erkek alaycı kuş yakındaki ağaçlarda kendi kişisel savaşlarını veriyor, ciğerlerini yırtarcasına ötüyordu. Kömürleşmiş harabe-

ye rağmen küçük açıklıkta derin bir huzur duygusu vardı. Küllerin arasından yeşil filizler ve küçük çalılar çıkmış, siyaha karşı canlılık kazanmıştı. Orman herhangi bir direniş görmeden yarasını sabırla iyileştirecekti... yerini alacak ve sanki hiçbir şey olmamış gibi, o küçük kilise hiç var olmamış gibi varlığını sürdürmeye devam edecekti.

"Burada verdiğin ilk vaazı hatırlıyor musun?" diye sordu Brianna usulca. Gözleri açık araziye sabitlenmişti.

"Evet," dedi Roger, yüzünde hafif bir gülümseme belirdi. "Çocuklardan biri cemaatin arasına bir yılan salmış, Jamie de isyana neden olmadan önce onu yakalamıştı. Benim için yaptığı en güzel şeylerden biriydi."

Brianna kahkaha atınca Roger karısının kahkahasının sıcak titreşimini giysilerinde hissetti.

"*Yüzündeki* ifade. Zavallı babam, yılanlardan çok korkuyor."

"Buna şaşmamalı," dedi Roger omuz silkerek. "Bir tanesi neredeyse onu öldürüyordu." Karanlık bir ormanda Jamie'nin ona –her ikisinin de Jamie'nin son nefesi olacağını düşündüğü– ne yapacağını ve nasıl yapacağını anlattığı sonsuz geceyi dinlerken, Roger'ın kendisini aniden tüm Tepe'nin sorumlusu olarak bulması durumunda, kendisinin de ürperdiğini hissetti.

"Pek çok şey onu neredeyse öldürüyordu," dedi Brianna, kahkahası kesilmişti. "O günlerden biriydi işte..." Sesi boğuk çıkmıştı.

Roger bir elini omzuna koyup hafifçe sıktı.

"Herkes o günlerden birini yaşayacak, *mo ghràidh*. Öyle olmasaydı, insanlar bir rahibe ihtiyaç duyduklarını düşünmezlerdi. Babana gelince... annen burada olduğu sürece, ne olursa olsun iyi olacağını düşünüyorum."

Brianna derin bir iç çekince bedenini saran gerginlik azaldı.

"Sanırım herkes ikisi hakkında böyle hissediyor. Eğer onlar bir aradaysa, her şey yoluna girecektir."

Sen onlar hakkında böyle hissediyorsun, diye geçirdi içinden Roger. Doğrusu, kendisi de öyle hissediyordu. *Umarım çocuklar da bizim hakkımızda böyle düşünürler.*

"Evet. Fraser Tepesi'nin temel sosyal hizmetleri," dedi sakin bir sesle. "Annen ambulans, baban da polis."

Bunu duyan Brianna kahkaha atıp ondan yana döndü ve yüzünde gülümsemeyle kollarını ona doladı.

"Ve sen de kilisesin," dedi. "Seninle gurur duyuyorum." Sonra onu bırakarak geri döndü ve bir hayaleti andıran kapıya doğru el salladı.

"Eğer annem ve babam küllerden yeniden inşa edebiliyorsa biz de yapabiliriz. Burada mı yeniden inşa edeceğiz, yoksa başka bir yer mi seçmek istersin? Yani, insanların, yıldırım düşmesi konusunda batıl inançları olup olmadığını bilmiyorum."

Roger omzunu silkerken Brianna'nın bu sözleriyle ısınmıştı.

"Aynı yere iki kez yıldırım düşmez, değil mi? Daha güvenli ne olabilir ki? Haydi o zaman; Lizzie ve çiftliği bizi bekliyorlar."

Bree, Beardsley kulübesine gitmek için eteklerini toplarken, "Herhalde onun hayvanat bahçesini kastediyorsun," dedi. "Lizzie, Jo, Kezzie ve... annemin kaç çocukları olduğunu söylediğini unuttum."

"Ben de öyle," diye itiraf etti Roger. "Ama oraya vardığımızda onları sayabiliriz."

Orman arkalarından kapanana ve patika önlerinde yükselene kadar sormayı düşünmedi. Yolculuklarının en kötü döneminde günlük hayatta kalmanın ötesine bakmak istememişti ama şimdiki zamana dair vizyonunun çamaşır yıkamak ve hindi vurmakla sınırlı olmadığından emindi.

"Sen burada ne iş yapmayı düşünüyorsun?"

Roger onun peşinden ilerliyordu. Brianna başını kısa bir süreliğine ona doğru çevirince güneş saçlarına alev alev dokundu.

"Ah, ben mi?" dedi Brianna. "Sanırım ben zırhçı olacağım." Gülümsese de gözlerinde ciddi bir ifade hâkimdi. "İhtiyacımız olacak."

12

ESKİ YOLDAŞLAR

Josiah Dağı Arazisi, Virginia Kraliyet Kolonisi

William duman kokusu aldı. Şömine ateşi ya da odun ateşi kokusu değildi; sadece rüzgârda kömür, yağ ve balık kokan küllü bir esinti. Duman harap evden gelmiyordu; baca çökerken çatının bir kısmını da beraberinde götürmüş, kırmızıya çalan büyük bir sarmaşık taş ve kiremit yığınlarının üzerini örtmüştü.

Küçük verandanın eğilmiş tahtaları arasından kavak fidanları büyüyordu; orman sinsi sinsi ıslah çalışmalarına başlamıştı. Ama bir yandan da tütsülenen et kokusu geliyordu. Burada *biri* vardı.

Atından inip onu bir fidana bağladıktan sonra tabancasını doldurdu ve eve doğru ilerledi. Avlanan Kızılderililer olabilirdi, avlarını geldikleri yere götürmeden önce tütsülüyorlardı. Avcılarla bir alıp veremediği yoktu ama araziyi ele geçirmeyi düşünen gecekonducularsa bir daha düşünebilirlerdi. Burası onun yeriydi.

Kızılderililerdi ya da en azından biri. Yarı çıplak bir adam büyük bir kayın ağacının gölgesine çömelmiş, nemli çuval beziyle örtülü küçük bir ateş çukuruna bakıyordu. William taze kesilmiş ceviz kütüklerinin kokusunu alabiliyordu; yoğun kan, taze et, duman ve kuruyan balıkların keskin kokusuyla karışıyor, açık ateşin yanında küçük bir alabalık rafı duruyordu. Gördüğü manzara karşısında karnı guruldadı.

Kızılderili –genç görünüyordu ama iriyarı ve çok kaslıydı– William'a sırtını dönmüş, ateş çukurunun yanındaki yassı bir çuvalın üzerinde duran küçük bir domuz leşini ustalıkla soyuyordu.

William sesini yükselterek, "Merhaba," dedi. Adam etrafına bakınırken dumana karşı gözlerini kırpıştırdı ve dumanı yüzünden uzaklaştırdı. Yavaşça ayağa kalkarken kullandığı bıçak

hâlâ elindeydi ama William yeterince hoş konuşmuştu ve yabancı tehditkâr değildi. Ayrıca yabancı da değildi. Adam ağacın gölgesinden çıkınca güneş ışığı saçlarına vurdu ve William bir an karşısındaki kişiyi tanımanın şaşkınlığını yaşadı.

Yüzündeki ifadeye bakılırsa genç adam da öyle.

"Teğmen?" dedi inanamayarak. William'ı hızla aşağı yukarı süzdü, üniformasının olmadığını fark etti ve iri kara gözleri William'ın yüzüne sabitlendi. "Teğmen... Lord Ellesmere?"

"Öyleydim. Bay Cinnamon, değil mi?" Adamın adını söylerken gülümsemeden edemedi. Genç adamın saçı artık bir santimden biraz daha uzundu, ancak sadece tamamen kazıtmak bile kırmızımsı kahverengi ya da kıvırcık saçlarının kendine özgü derin yapısını pek gizleyememişti. Bir Fransız misyon yetimiydi ve adını buna borçluydu.

"John Cinnamon, evet. Hizmetinizdeyim... efendim." Eski keşif eri, "efendim" derken soru sorar gibi bir ifade kullanmış olsa da ona hoş bir yarım selam verdi.

"William Ransom. Hizmetinizdeyim, efendim," dedi William gülümseyerek ve elini uzattı. John Cinnamon kendisinden birkaç santim daha kısa ve birkaç santim daha iriydi; keşif eri son iki yılda fazlasıyla büyümüştü ve tokalaşırken oldukça sağlam tokalaşmıştı.

"Merakımı bağışlayacağınızı umuyorum, Bay Cinnamon ama buraya nasıl geldiniz?" diye sordu William elini bırakarak. John Cinnamon'ı en son üç yıl önce Quebec'te görmüştü; orada uzun ve soğuk kışın çoğunu kendi yaşlarında olan yarı Kızılderili keşif eriyle birlikte avlanarak ve tuzak kurarak geçirmişti.

William bir an Cinnamon'ın onu aramaya gelip gelmediğini merak etti ama bu saçmaydı. Josiah Dağı'ndan bahsettiğini hiç sanmıyordu ve bahsetmiş olsa bile Cinnamon'ın onu burada bulmayı beklemesi mümkün değildi. On altı yaşından beri buraya gelmemişti.

"Ah." William'ı şaşırtan bir şekilde Cinnamon'ın geniş elmacık kemikleri yavaşça kızardı. "Ben... ben... şey, güneye gidiyorum." Kızarıklık daha da derinleşti.

William bir kaşını kaldırdı. Virginia'nın Quebec'in güneyinde olduğu ve daha güneyde de epeyce toprak bulunduğu doğru olsa da Josiah Dağı hiçbir yere giden bir yol üzerinde değildi. Buraya giden hiçbir yol yoktu. Kendisi de atıyla birlikte bir mavnanın üzerinde nehrin yukarısına, James Nehri'nde karanın aniden çöküp su seyahatini durdurduğu şelaleler ve çalkantılı sulardan oluşan Breaks'e gelmişti. Breaks'in yukarısında ilerlerken sadece üç kişi görmüştü; hepsi de diğer yöne gidiyordu.

Yine de Cinnamon'ın geniş omuzları aniden gevşedi ve yüzündeki temkinli ifade yerini rahatlamaya bıraktı.

"Aslında arkadaşımı görmeye geldim," dedi ve eve doğru başını salladı. William hızla döndü ve eskiden küçük bir çimenliği olan yerde ahududu çalılıkları arasında ilerleyen başka bir Kızılderili gördü.

"Manoke!" dedi. Sonra da "Manoke!" diye bağırarak yaşlı adamın başını kaldırmasını sağladı. Yaşlı Kızılderili'nin yüzü sevinçle aydınlandı ve William'ın kalbine bahar yağmuru gibi saf, ani ve karmaşık olmayan bir mutluluk doldu.

Kızılderili her zaman olduğu gibi kıvrak ve zayıftı, yüzü biraz daha çizgiliydi. William onu kucakladığında saçları odun dumanı kokuyordu ve içindeki gri dumanla aynı yumuşak renkteydi, yine de her zamanki gibi kalın ve kabaydı. Bunu rahatlıkla görebiliyordu. Baştan aşağı buna bakarken, Manoke'un yanağı omzuna bastırılmıştı.

"Ne dedin sen?" diye sordu, Manoke'u serbest bırakarak.

"Dedim ki, 'Ne kadar da büyümüşsün, evlat,'" dedi Manoke ona sırıtarak. "Karnın aç mı?"

Manoke, babasının arkadaşıydı. Lord John ona başka şekilde hitap etmemişti. Kızılderili, Josiah Dağı'nda daha sık bulunmasına rağmen genellikle haber vermeden istediği gibi gelip gidiyordu. Ne hizmetkârdı ne de bir işçiydi ama orada olduğu zamanlarda yemek pişirir, bulaşık yıkar, tavuklara bakar –evet,

hâlâ tavuklar vardı; William yıkık evin yakınındaki ağaçlara yerleştiklerinde gıdaklamalarını ve hışırtılarını duyabiliyordu– ve temizlenmesi, kesilmesi gereken bir av hayvanı olduğunda yardım ederdi.

"Domuzun mu?" diye sordu William Cinnamon'a, başını kapalı ateş çukuruna doğru sallayarak. Bart'a bakmış, sonra da akşam yemeği için yıkık dökük verandada Kızılderililere katılmıştı. Adamlar yumuşak akşam havasının tadını çıkarıyor ve yağmacı rakunlar, tilkiler ya da diğer aç haşaratlara karşı kurumakta olan balıklara göz kulak oluyorlardı.

"*Oui.* Yukarıda," dedi Cinnamon kuzeye doğru kocaman bir el sallayarak. "İki saatlik yürüyüş mesafesinde. Ormanda birkaç domuz var ama fazla değil."

William başıyla onayladı. "Atın var mı?" diye sordu. Küçük bir domuzdu, belki altmış kiloydu ama iki saat boyunca taşımak için ağırdı – özellikle de Cinnamon muhtemelen ne kadar uzağa gitmesi gerektiğini bilmediği için. William'a Josiah Dağı'nı daha önce hiç ziyaret etmediğini söylemişti.

Cinnamon ağzı dolu bir hâlde başını salladı ve çenesini barakalarla köhne tütün ambarının olduğu yöne doğru salladı. William, Manoke'un ne kadar zamandır burada yaşadığını merak etti. Burası yıllardır terk edilmiş gibi görünse de tavuklar vardı.

Yerleşen kuşların gıdaklamaları ve kısa ciyaklamaları ona aniden keskin bir şekilde Rachel Hunter'ı hatırlattı. Sonrasında aklına yağmurun kokusu, ıslak tavuklar... ve ıslak kız geldi.

"...kardeşimin Babil'in Büyük Fahişesi dediği. Hiçbir tavuk zekâya benzer bir şeye sahip değildir ama o normalin ötesinde sapıktır."

"Sapık mı?" Genç kızın delikanlının bu tanımın doğasında var olan olasılıkları düşündüğünü ve bunları eğlenceli bulduğunu algılamıştı çünkü burnundan homurdandı ve battaniye sandığını açmak için eğildi.

"Yaratık bir çam ağacının yirmi metre yukarısında, yağmur fırtınasının ortasında oturuyor. Sapıkça." Keten bir havlu çıkardı ve onunla saçlarını kurulamaya başladı.

Yağmurun sesi aniden değişti; dolu, savrulan çakıl taşları gibi panjurlara çarpıyordu.

Rachel pencereye karanlık bir bakış atarak, "Hımmm," dedi. "Sanırım dolu onu bayıltacak ve geçen ilk tilki tarafından yutulacak, bu da onun hakkı." Saçlarını kurutmaya devam etti. "Önemli değil. O tavuklardan hiçbirini bir daha görmeyeceğim için memnunum."

Rachel'ın ıslak saçlarının kokusunu sanki kız karşısındaymış gibi rahatlıkla alabiliyordu; koyu renk ve bukleler hâlinde sırtına dökülen, ıslaklığın yıpranmış elbisesini yer yer saydamlaştırdığı, altında yumuşak, solgun teninin gölgeleri olan saçlarının görüntüsü de.

"Ne? Yani, affedersin?"

Manoke ona bir şeyler söylemişti ve yağmur kokusu kaybolmuş, yerini ceviz dumanı, kızarmış mısır unu ve balık kokusu almıştı.

Manoke ona eğlenen bir bakış attı ama mecburen tekrarladı.

"Dedim ki kalmak için mi geldin? Eğer öyleyse, belki bacayı tamir etmek istersin."

William omzunun üzerinden baktı; sundurmanın kenarından asmalarla örtülü moloz yığını görünüyordu.

"Bilmiyorum," dedi omzunu silkerek. Manoke başını olumlu anlamda sallayıp Cinnamon ile olan sohbetine döndü. İkisi Fransızca konuşuyordu. William'ın dinleyecek hâli yoktu, birden tüm kemiklerinin ağrıdığını, üzerine bir yorgunluğun çöktüğünü hissetti.

Kalacak mıydı? Şimdi değil ama belki sonra, işlerini hallettiğinde, kuzeni Ben'i ya da öldüğünün kesin kanıtını bulduğunda kalırdı. Belki geri gelirdi. Şu an bile buraya ne maksatla geldiğini bilmiyordu. Burası sadece huzurla düşünebileceği tek yer gibi duruyordu ve bir açıklama yapmak mecburiyetinde değildi. Üvey annesi –ama onu Isabel Anne olarak hatırlardı– bu yeri ona bırakmıştı. Birden acaba onun burayı daha önce görüp görmediğini merak etti.

Ben orada tutsakken Middlebrook Karargâhı'nda bulunan Virginia milislerinden daha fazlasını bulmuştu. Çoğu, Yüzbaşı Benjamin Grey'i hiç duymamıştı, duyan birkaç kişi de sadece öldüğünü biliyordu.

Ama ölmemişti. William bu inanca inatla sarılmıştı. Ya da öldüyse *bile*, Amerikalıların söylediği gibi humma ya da çiçek hastalığından ölmemişti.

Kuzenine ne olduğunu öğrenecekti. Bulduktan sonra... o zaman düşünmesi gereken başka şeyler vardı. Zihnini boşaltması gerekiyordu. Olayları anlamlandırmalı, ne yapacağına karar vermeliydi. Önce, elbette Ben. Ama sonra işleri yoluna koymak için ayağa kalkması ve harekete geçmesi gerekecekti.

"Doğru," dedi belli belirsiz. "Cehennem ve ölüm." *Hiçbir şey* düzeltilemezdi.

Rachel şimdi lanet olası Ian Murray'le evliydi; bir İskoçyalı ile Mohawk arasında bir adam, aynı zamanda yaraya tuz basar gibi William'ın lanet olası kuzeniydi. *Bu* da düzeltilemezdi.

Jane... Aklı Jane'i son görüşünden uzaklaştı. Bu da düzeltilemezdi ya da hafızasından silinemezdi. Jane kalbinin odacıklarında ara sıra tıkırdayan küçük, sert bir çakıl taşıydı.

Ayrıca William'ın gerçek babasının kim olduğu da bir türlü çözülemiyordu. Jamie Fraser'la yüz yüze gelmiş, Jane'i kurtarmak için nafile bir umutla onunla cehennem gibi bir gece geçirmişken... gerçeği inkâr etmenin hiçbir yolu yoktu. Bir Jakobit haini, bir İskoç suçlusu... Tanrı aşkına, lanet olası bir *seyis*. Ama yine de, *Layık gördüğün ne olursa olsun yardımımı isteyebilirsin*, demişti İskoç.

Fraser da bu yardımı vermişti, değil mi? Hemen ve sorgusuz sualsiz. Sadece Jane için değil, küçük kız kardeşi Frances için de.

Jane'i defnettiklerinde William zar zor konuşabilmişti. Hatırladığı keder şimdi onu kavrarken başını elindeki yarısı yenmiş balık parçasının üzerine eğdi.

William küçük Frances'i Fraser'ın kollarına atmış ve çekip gitmişti. Şimdi, ilk kez, bunu neden yaptığını merak ediyordu.

Lord John da oradaydı, hüzünlü, minik cenazeye katılmıştı. Kendi babası, Fanny'yi Lord John'a güvenle teslim edebilirdi. Ama vermemişti. Bunu düşünmemişti bile.

Hayır. Hayır, üzgün değilim. Kelimeler kulağında yankılandı ve büyük, sıcak bir elin dokunuşu bir anlığına yanağını kavradı. Gözden kaçan bir balık kılçığı boğazına takıldı ve boğuldu, öksürdü, tekrar boğuldu.

Manoke ona kısa bir süre baktı ama William elini salladı ve Kızılderili John Cinnamon ile yaptığı Algonkin dilindeki konuşmasına geri döndü. William ayağa kalktı ve öksürerek evin köşesinden kuyuya doğru gitti.

Su tatlı ve soğuktu. Biraz çabayla takılan kılçığı yerinden çıkarıp su içti, sonra da başından aşağıya döktü. Yüzündeki kiri silerken, yavaş yavaş bir sükûnet dalgasına kapıldığını hissetti. Huzur değil, teslimiyet hiç değil ama her şey şu anda halledilemiyorsa... belki de halledilmesine gerek olmadığının farkına vardı. Artık yirmi bir yaşındaydı, reşit olmuştu ama Ellesmere Malikânesi hâlâ kâhyalar ve avukatlar tarafından yönetiliyordu; tüm o kiracılar ve çiftlikler hâlâ başkalarının sorumluluğundaydı. Elbette, İngiltere'ye dönüp hak iddia edene ve onlarla ilgilenene kadar... Dönerse tabii. Ya da... ya da ne?

Havada artık yoğun bir alacakaranlık hâkimdi, günün en sevdiği zamanlarından biri. Işığın sönmesiyle orman sakinleşti ama hava yükseldi, günün sıcaklığının yükünü attı, mırıldanan yaprakların arasından bir ruh gibi serinleyerek geçti, huzuruyla kendi sıcak tenine dokundu.

Eliyle ıslak yüzünü sıvazlarken burada *kalacağını* düşündü. Kısa bir süre için. Düşünmeyecekti. Mücadele etmeyecekti. Sadece bir süre hareketsiz kalacaktı. Belki de zihninde bazı şeyler düzene girmeye başlardı.

Verandaya geri döndüğünde Manoke ve Cinnamon'ın kendisine tuhaf tuhaf baktıklarını gördü.

"Ne?" dedi utangaç bir elini başının tepesinde gezdirerek. "Saçıma dal mı takıldı?"

"Evet," dedi Manoke. "Ama önemli değil. Yine de arkadaşımızın sana söyleyecek bir şeyi var."

William şaşkınlıkla Cinnamon'a baktı. Adamın kızarıp kızarmadığını görmek için hava çok karanlıktı ama Cinnamon'ın kambur omuzları ve genel olarak kavgacı bir utanç ifadesi göz önüne alındığında öyle olduğunu düşündü.

"Devam et," diye ısrar etti Manoke, Cinnamon'ı hafifçe dürterek. "Ona bir ara söylemelisin. Şimdi tam zamanı."

"Neyi söyleyecek?" William, Cinnamon'ın gözlerine bakmak için yere çömelip oturdu. Cinnamon dudaklarını birbirine bastırsa da William'ın gözlerine baktı.

"Önceden söylediğimi," diye ağzından kaçırdı. "Neden burada olduğum hakkında. Buraya gelme nedenim... Belki de aramaya başlamak için bildiğim tek yer burasıdır diye düşündüm."

"Neyi aramaya?" diye sordu William şaşkınlıkla.

"Lord John Grey'i," dedi Cinnamon ve William onun yutkunurken geniş boğazının hareket ettiğini gördü. "Babamı."

Manoke pek avlanmazdı ama iyi bir balıkçıydı. William'a balık tuzağı kurmayı, olta atmayı, hatta yaşadıkları çamurlu suyun kıyısındaki deliklere elini cesurca sokarak bir yayın balığını yakalamayı, sonra da balık eline yapıştığında onu çekip çıkarmayı öğretmişti.

Bu duygunun bir yankısı şimdi William'a geri geldi, omurgasında kısa bir dalgalanma ve bulanık suyun başının üzerinden soğuk ve durgun bir şekilde yuvarlandığı hissi, görünmez çenelerin ani demir kıskacının düşünmek bile parmaklarını karıncalanıyordu.

"Baban," dedi dikkatle.

"Evet," dedi John Cinnamon. Başı önde, gözleri yemekte olduğu mısır koçanındaydı.

William Manoke'a baktı, sanki biri kulağının arkasına içi doldurulmuş bir yılanbalığı derisiyle vurmuş gibi hissediyordu.

Yaşlı Kızılderili başını salladı; yüz ifadesi ciddiydi ama mutlu görünüyordu.

"Aslında," dedi William kibarca, midesi kaburgalarının altında sert bir kütleye dönüşmüştü. "Seni tebrik ederim."

Cinnamon'ın bombasını takip eden birkaç dakika boyunca kimse başka bir şey söylemedi, Cinnamon da neredeyse William kadar şoke olmuş görünüyordu.

"Lord John... iyi bir adam," dedi William gerçekten bir şeyler eklemesi gerektiğini hissederek.

Cinnamon başını sallayarak anlaşılmaz bir şeyler mırıldandıktan sonra telaşla küçük bir kızarmış alabalığa uzandı, telaşla alabalığı ağzına tıkıştırdı, ardından sadece çiğneme sesleri çıkardı ve küçük öksürüklerle noktalandı.

Normalde sessiz olan Manoke, iki arkadaşının göğsündeki kargaşayı hiç umursamadan kızarmış balıklarını ve mısırını yiyerek sessizliğini korumaya devam etti.

William Cinnamon'a zar zor bakabiliyordu, yine de gözleri hastalıklı bir hayranlıkla adama doğru dönüyor, keskin bir şekilde başka tarafa bakmadan önce hızlı bakışlar atıyordu.

Cinnamon yeterince yakışıklı olmasına rağmen açıkça karışık kanın izlerini taşıyordu. O saçlar da ancak Avrupalı bir anne babadan gelebilirdi. Ama bu sıkı, coşkulu bukleler Lord John'un gür sarı saçlarına hiç benzemiyordu.

Cinnamon alacakaranlıkta yemek yemek için tünedikleri çatlak verandadan aniden kalktı.

"Nereye gidiyorsun, *mon ami?*" dedi Manoke şaşkınlıkla.

"Ateşe bakmaya," diye cevap verdi Cinnamon başını büyük meşenin altındaki tüten çukura doğru sallayarak. Üzerini örten çuval bezi çoktan kurumuş, kömürleşmeye ve duman çıkarmaya başlamıştı; pis koku bir an sonra William'a ulaştı.

Cinnamon'ın annesi yarı Fransız'dı. Bunu William'a daha önce, kışı Quebec'te avlanarak geçirdiklerinde söylemişti. Fransızların saçları genellikle kıvırcık mı olurdu?

Ağacın altında bir kova ve büyük bir toprak su testisi vardı, William onu tanıdı; gri renkteydi, kötü bir şekilde yontulmuştu

ve iki beyaz şeritle boyanmıştı. Lord John onu Josiah Dağı'na ilk geldiklerinde bir nehir tüccarından satın almıştı. Cinnamon avucunun içine su doldurup çuvalın üzerine serpti, çuval dumanı kesip sessizce tütmeye devam etti, sadece alttaki ateşten çıkan duman parçacıklarının çivili kenarlarının altından sızmasına izin veriyordu.

Cinnamon çömeldi ve ateş çukurunun yanındaki balık kurutma rafının altındaki ateşe birkaç küçük odun attı, sonra ayağa kalkıp başını verandaya doğru çevirdi. Yüzü karanlıkta neredeyse solgun görünüyordu. William yere baktı, bir parça mısırı parmaklarının arasında ufaladı ve utanç verici bir şey yaparken yakalanmış gibi yanaklarında sıcak kanın yükseldiğini hissetti.

Gözler... belki de gözlerin biçiminde babamı anımsatan bir şey vardı; içinde "baba" sözcüğü geçen bir düşünceyi tamamlayamadan durdu... bu...

Bunu düşünmek her seferinde midesine bir darbe indiriyordu. *Oğlu.* Lord John'un oğlu. Bu imkânsızdı. Yine de oradaydı.

Manoke asla yalan söylemezdi. Kolayca kandırılabilecek bir adam da değildi. Lord John'a zarar verebilecek bir şey de yapmazdı. William bundan emindi. Eğer Manoke, Cinnamon'ın anlattıklarının doğru olduğunu söylediyse... öyleydi. Ama bir yanlışlık olmalıydı.

Manoke'un varlığı fazlasıyla hoş karşılanmış olsa da William'ın günlerce düşünceleriyle baş başa kalarak çiftlikte tek başına dolaşma fikrini yok etmişti. John Cinnamon'ın varlığı inzivaya çekilme fikrini tamamen ortadan kaldırmıştı. İstediği kadar yürüyebilirdi; iri, katı ve Kızılderili olan adamın gerçekliğinden ve şu düşünceden kaçamazdı: *O babamın gerçek oğlu. Ve ben değilim.*

William'ın John Grey'le hiçbir kan bağı olmadığı gerçeği ikisi için de hiçbir zaman önemli olmamıştı. Şu âna kadar.

Yine de Lord John'un Kızılderili bir kadınla –ya da Tanrı yardımcısı olsun, Quebec'te Kızılderili bir metresle– sıradan bir ilişkisi olmuşsa, bu kimseyi ilgilendirmezdi. Cinnamon annesinin o daha bebekken öldüğünü söylemişti; çocuğun bakımını üstlenmek Lord John'un onur anlayışına tamamen uygun olurdu.

Peki ya babam... bu... metres kaçamağı meyvesini gördüğünde ne yapacak?

Bu kadarı çok fazlaydı. Ayağa kalktı ve uzaklaştı.

Sadece işemek ve kafasını toparlamak için biraz yalnız kalmak istemişti ama kafası toparlanmak istemedi ve karanlık çökmesine rağmen yürümeye devam etti.

Nereye gittiği umurunda değildi. Ateşe sırtını dönerek evin arkasında uzanan tarlalara doğru yöneldi. Josiah Dağı'nı yıllar önce gördüğünde sadece birkaç dönümlük tütün tarlası vardı; şimdi bu arazi ekiliyor muydu?

Şaşırtıcı bir şekilde öyleydi. Ürünü hasat etmek için henüz çok erkendi ama tütünün özsu kıvamındaki kokusu geceye tütsü gibi yayılıyordu. Bu koku onu rahatlattı ve tarlada yavaşça ilerleyerek tütün ambarının siyah şekline doğru ilerledi. Hâlâ kullanılıyor muydu?

Kullanılıyordu. Nezaketen ahır olarak adlandırılsa da büyük bir barakadan biraz daha fazlasıydı, ancak arka tarafı, sapların sıyrılmak üzere asıldığı geniş, havadar bir alandı; şimdi orada sadece birkaç tane vardı, kirişlerden sarkıyor, geniş ayarlı tahtaların arasından sızan soluk yıldız ışığında zar zor görülebiliyordu. İçeri girmesiyle sanki baraka onu fark etmiş gibi, bir taraftaki geniş tütsüleme yerinin üzerindeki birkaç kurumuş, istiflenmiş yaprağın kıpırdanmasına ve hışırdamasına neden oldu. Garip bir fanteziydi ama rahatsız edici değildi; neredeyse hoş karşılandığının bilinciyle karanlığa başıyla selam verdi.

Boş bir sesle uzaklaşan bir şeye çarptı, boş bir varildi. Etrafına bakınırken, bekleyenlerin sayısı bir elin parmaklarını geçmiyordu. Bazıları eskiydi, barakanın kokusuna keskinliğini katan yeni ahşap kokusuna bakılırsa bazısı da yeniydi.

Birisi tarlada çalışıyordu ve bu Manoke değildi. Kızılderili arada sırada tütün içmeyi sevse de William onu hiç tütün içerken görmemişti. Herhangi bir ürünün yetiştirilmesinde ya da hasat edilmesinde herhangi bir görev aldığını da görmemişti. Tütün kokusu da almazdı. Ellerinize yapışan siyah, yapışkan bir tür katran olmadan yeşil tütüne dokunmak mümkün değildi ve olgunlaşmış bir tütün tarlasındaki koku, yetişkin bir adamın başını döndürmeye yeterdi.

Burada Lord John'la birlikte yaşarken –bu isim bir sızıya neden olmuştu ama o bunu görmezden gelmişti– babası nehrin yukarısındaki Bobwhite adlı büyük bir araziden, Bobwhite'ın büyük mahsulüne ek olarak Josiah Dağı'nın mütevazı mahsulüne de kolayca bakabilecek işçiler kiralamıştı. Belki de aynı düzenleme hâlâ yürürlükteydi?

Arazinin bu hayaletimsi şekilde bile olsa hâlâ işlevde olduğu düşüncesi onu biraz olsun yüreklendirdi. Yıkık evi gördüğünde buranın tamamen terk edilmiş olduğunu düşünmüştü.

Evi düşününce arkasına baktı. Boş ön pencerelerden sızan şömine ışığı, orada hâlâ birilerinin yaşadığı izlenimini veriyordu. İçini çekti ve yavaşça geri yürümeye başladı.

Huzur bulmamıştı ama zihninin ebeveynini, unvanını, sorumluluklarını, hayatının geri kalanının lanet olası şeklini ve *şimdi* de Lord John'un lanet olası oğlunu düşünmekten kaçınmak için gösterdiği çaba, bunun yerine başka bir yöne doğru kıvranmasına ve Ben sorununa kilitlenmesine neden olmuştu.

Birisi *Benjamin Grey* olarak işaretlediği mezara kulakları olmayan bir yabancıyı koymuştu ve bu her kimse Ben'e ne olduğunu beki de biliyordu. Ben'in teorik olarak öldüğü dönemde Washington'la birlikte Watchung Dağları'nda bulunan yirmi üç milisle konuşmuştu. Bunlardan dördü Ben'in adını ve öldüğünü *duymuştu* ama hiçbiri cesedi ya da mezarı görmemişti ve hiçbirinin yalan söylemediğine yemin edebilirdi.

Ama Hal Amca, Ben'in ölümünü bildiren bir mektup almıştı. Mektup ona General Clinton'ın bir yaveri tarafından iletil-

mişti, o da mektubu Amerikan tarafındaki bir subaydan almıştı. Mektubu kim yazmıştı?

"Neden görmek istemedin ki?" diye mırıldandı kendi kendine. *Çünkü lanet olası haysiyetin hakkında kibirlenmekle çok meşguldün*, diye yanıtladı zihni.

Yine de yapılacak en mantıklı şey buydu. Mektubu yazan Amerikalı subayın adını öğrenmek, sonra da... eğer bu arada vurulmamış, yakalanmamış ya da frengiden ölmemişse subayı bulmak.

Bir sonraki adım da mantıklıydı: Hal Amca mektubu kesinlikle saklamış olmalıydı ve Hal Amca'nın (ve babamın) belirli bir Amerikalı subayın nerede olduğunu araştırmalarını sağlayacak türden ordu bağlantıları vardı.

O hâlde Savannah'ya gitmeli ve İngiliz ordusunun şehri hâlâ elinde tuttuğunu ummalıydı. Babası ve Hal Amcası da hâlâ ordudaydı.

O geri döndüğünde Manoke ve Cinnamon verandada tütün içiyorlardı. Duman, yükselen yer sisine karışıyordu; tatlı, serin bir buhar ve bitki kokusu.

O geri döndüğünde ikisinin bir konuyu tartıştığı açıktı çünkü Manoke, William oturduğunda piposunu kaldırdı.

"Onun nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu direkt olarak. "Bizim İngiliz'in?"

Bizim İngiliz, diye düşündü William ve Cinnamon'a baktı. Kızılderili'nin başı eğikti, piposunu doldurmaya dalmıştı ama William büyük omuzlarının gerildiğini görebildiğini düşündü.

"Hayır," dedi William, ama dürüstlük onu şunu eklemeye zorladı: "Onu son gördüğümde Savannah'da orduyla birlikteydi. Orası Georgia'da." Manoke başını salladı ama Georgia'nın ne ya da neresi olduğunu bilmediğini belli eden bir ifade boşluğuyla. Manoke'un özel yolları onu nereye götürürse götürsün, belli ki güneyde değildi.

"Ne kadar uzakta?" diye sordu Cinnamon, sesinde rahatlık hâkimdi.

"Belki beş yüz kilometre?" William bunu söyleme riskine girdi. Virginia'ya gitmek neredeyse iki ayını almıştı ama gerçek bir niyetle hareket etmiyordu. Giderken Ben hakkında sorular soruyordu ama aslında Helwater'dan ayrıldığından beri kendini hep mutlu ve evinde hissettiği tek yere, İngiltere'nin Göller Bölgesi'ndeki evine doğru belirsizce sürükleniyordu.

Daha fazla konuşmazsa, muhtemelen Cinnamon Georgia'ya doğru yola çıkacak ve William'ı burada bulabileceği huzurla baş başa bırakacaktı. William koluyla yüzünü silerken tütsülenmiş et, balık ve tütün kokusunun giysilerine sindiğini fark etti. Josiah Dağı bir süre onunla birlikte yolculuk edecekti.

Cinnamon'la bir mektup gönderip Hal Amca'dan Ben'in ölüm haberini gönderen Amerikalı subay hakkında araştırma yapmasını isteyebilirdi. Yapmak için geldiği şeyi yapabilirdi: oturup düşünmek.

Babamın bu adamla habersizce karşılaşmasına izin mi vereceğim? Buna izin verme konusundaki isteksizliğinin Lord John'u utandırmak ya da Cinnamon'a rahatsızlık vermekle ilgisi olmadığını, merak ve... basit bir kıskançlık karışımı olduğunu itiraf edecek kadar dürüsttü. Eğer Lord John öz oğluyla yetişkin bir adam olarak karşılaşacaksa, William olarak kendisi de bu karşılaşmaya tanık olmak istiyordu.

"Ordu sürekli hareket hâlinde, biliyorsun," dedi sonunda ve Manoke ona gülümsedi.

Cinnamon yumuşak bir onay sesi çıkarıp başını salladı ama gözlerini dizindeki boncuklu tütün kesesinden ayırmadı.

"Seni ona götürmemi ister misin?" diye sordu William, sesi amaçladığından biraz daha yüksek çıkmıştı. "Lord John'a?"

Cinnamon irkilerek başını kaldırdı ve uzun, anlaşılmaz bir an boyunca William'a baktı.

"Evet," dedi sonunda yumuşak bir sesle, sonra başını tekrar eğerek daha da yumuşak bir sesle, "Teşekkür ederim," diye ekledi.

Ne olacak ki, diye düşündü William, Manoke'un uzattığı pipoyu alırken. *Yolda düşünebilirim.*

13

"SÜRÜSÜYE İYİ GELMEYEN ARIYA DA İYİ GELMEZ" (Marcus Aurelius)

Fraser Tepesi, Kuzey Carolina

Birinci kat artık dışarıdan duvarlarla çevriliydi, ancak içerinin büyük bir kısmı hâlâ ahşap çivilerden ibaretti, bu da iskelet duvarlar arasında neşeyle yürürken mekâna hoş bir gayriresmilik hissi veriyordu.

Muayenehanemin iki büyük penceresi için kaplama yoktu, kapısı da yoktu. Buna rağmen duvarları eksiksizdi (henüz sıvanmamıştı), üzerinde şişelerim ve aletlerim için birkaç raf bulunan uzun bir tezgâhı, muayene ve cerrahi tedavi yapabileceğim yüksek, geniş, pürüzsüz çamdan bir masası (gelecekteki hastalarımı altlarındaki kıymıklardan korumak için büyük özen göstererek kendim zımparalamıştım) ve bunları uygularken oturabileceğim yüksek bir taburesi vardı.

Jamie ve Roger tavana başlamışlardı, ancak şu an için sadece kirişler vardı ve solmuş kahverengi ile kirli gri branda parçaları (Cross Creek'teki bir depoda bulunan eskimiş askeri çadırlardan kurtarılmıştı) hava koşullarına karşı gerçek bir barınak sağlıyordu.

Jamie bana ikinci katın –ve tavanımın– bir hafta içinde döşeneceğine dair söz vermişti ama şimdilik elimde büyük bir kâse, ezik bir teneke lazımlık ve sızıntıları yakalamak için stratejik olarak yerleştirilmiş yanmayan bir mangal vardı. Bir gün önce yağmur yağmıştı ve vaka defterimi mumlu bez çantasından çıkarmadan önce nemli brandada su tutan sarkık parçalar olmadığından emin olmak için yukarıya baktım.

"Bu *da* ne?" diye sordu Fanny onu görünce. Onu sarı boya yapmak üzere demlemek için kocaman bir sepet soğanın kâğıt gibi kabuklarını ayıklayıp toplaması için görevlendirmiştim, soğan kokan parmaklarını dikkatle uzak tutarak görmek için boynunu büktü.

"Bu benim vaka defterim," dedim ağırlığından duyduğum memnuniyetle. "Bana tıbbi zorluklarla gelen insanların isimlerini yazıyorum ve her birinin durumunu tanımlayıp sonra onlar için ne yaptığımı veya reçete ettiğimi ve işe yarayıp yaramadığını yazıyorum."

Fanny kitaba saygıyla ve ilgiyle baktı.

"Her zaman iyileşiyorlar mı?"

"Hayır," diye itiraf ettim. "Korkarım her zaman değil ama çoğu zaman iyileşiyorlar. '*Ben doktorum, yürüyen merdiven değil*,'" diye alıntı yaptım ve konuştuğumun Brianna olmadığını hatırlamadan önce güldüm.

Fanny ciddiyetle başını sallamakla yetindi, belli ki bu bilgiyi bir kenara not etmişti.

Durumu kapatmak için öksürdüm.

"Bu McCoy adında bir doktor arkadaşımdan bir alıntıydı. Sanırım genel kanı, bir insan ne kadar yetenekli olursa olsun, her yeteneğin bir sınırı olduğu ve kişinin iyi olduğu şeylere bağlı kalmasının tavsiye edildiği yönünde."

Tekrar başını salladı, gözleri hâlâ ilgiyle kitaba sabitlenmişti.

"Sence... ben okuyabilir miyim?" diye sordu Fanny utangaç bir tavırla. "Sadece bir ya da iki sayfa," diye ekledi aceleyle.

Bir an tereddüt ettim ama sonra kitabı masanın üzerine bıraktım, açtım ve Cizvit kabuğu olmadığından Lizzie Wemyss'in sıtması için safran merhemi kullanmakla ilgili not aldığım yere kadar sayfaları karıştırdım. Fanny, Jamie'ye durumdan bahsettiğimi duymuştu ve Lizzie'nin tekrarlayan sıtması Tepe'de herkesin bildiği bir şeydi.

"Evet, okuyabilirsin ama sadece bu işaretten önceki sayfaları." Tüy kavanozundan ince siyah bir karga tüyü çıkardım ve kitabın sırtının yanına, Lizzie'nin sayfasına koydum.

"Hastaların mahremiyet hakkı vardır," diye açıkladım. "Komşularımız olan insanlar hakkında bir şeyler okumamalısın. Ama bu önceki sayfalar başka yerlerde ve çoğunlukla uzun zaman önce tedavi ettiğim insanlarla ilgili."

"Söööz veriyorum," dedi Fanny, harfleri uzatarak ciddiyetini göstermişti. Ben de gülümsedim. Fanny'yi sadece birkaç aydır tanımama rağmen hiçbir konuda yalan söylediğini görmemiştim.

"Biliyorum," dedim. "Sen..."

"Merhaba, Bayan Fraser!" Dışarıdan gelen uzak bir ses beni böldü ve pencereden aşağıya, dereden eve doğru uzanan iyi işaretlenmiş bir patikaya baktım. Gözlerimi kırpıştırdım, sonra tekrar baktım. O uzun, ince, karmakarışık figürü tanıyordum.

"John Quincy!" dedim ve defteri Fanny'nin şaşkın ellerine tutuşturarak onu karşılamak için dışarı fırladım.

"Bay Myers!" Neredeyse kollarımı ona dolayacaktım ama kollarında büyük, hırpalanmış bir hasır sepet taşıyor olması ve etrafının bir arı sürüsü tarafından sarılmış olması –aslında tamamen sarılmıştı– beni aniden durdurdu, öyle yüksek sesle vızıldıyorlardı ki ne dediğini zar zor anlayabiliyordum. Bunu görünce kibarca bana doğru eğildi ve arıları rahatsız edici derecede yakınıma getirdi.

"Size biraz arı getirdim, hanımefendi!" diye bağırdı yolcularının gürültüsü arasında.

"Görüyorum!" diye karşılık verdim. "Ne kadar güzel!" Tüylü çizgili vücutlar, ceketinin yıpranmış ev dokuması kumaşı üzerinde kahverengimsi bir halının içinde çarpışıp sallanıyordu ve sakalında sarı polen taneleri vardı. Sakalı on iki yıl önce Wilmington sokaklarında onu ilk gördüğümden biraz daha uzun, daha gri ve daha dağınıktı.

Bree ve Rachel –Oggy ile birlikte– gürültüyü duyup mutfaktan gelmişlerdi. Hayranlıkla Myers'a bakıyorlardı.

"Benim kızım!" diye bağırdım, kulağına ulaşabilmek umuduyla parmak ucunda yükselip işaret ederek. Myers çoraplı ayaklarıyla tam bir seksen boyundaydı ve Brianna'dan bile uzundu. "Ve Rachel Murray... Genç Ian'ın karısı!"

"Genç Ian'ın karısı mı?" Myers'ın yarı dişsiz de olsa her zaman tatlı olan gülümsemesi genişleyerek keyifli bir sırıtışa dönüştü. "Sanırım küçük olanı da çocuğu? Benim için bir zevk, hanımefendi, büyük bir zevk!" Uzun kolunu Rachel'a doğru uzattı, Rachel arı sürüsünü görünce sapsarı kesilerek yutkundu ve bir eliyle Oggy'yi olabildiğince arkasında tutarak, uzattığı eli tutacak kadar yaklaştı. Aceleyle kenara çekilip bebeği ondan alınca Rachel derin bir nefes aldı.

Ben de öyle. Gürültü tenimi titretiyordu, dikili taşlar arasında duyduğum seslerin anıları yüzeye doğru çıkıyordu.

Rachel sesini yükselterek, "Sizinle tanıştığıma memnun oldum, Dost Myers," dedi. "Ian senden çok iyi bahsediyor!"

"İyi düşünceleri için ona çok minnettarım, hanımefendi." Rachel'ın elini içtenlikle sıktı, sonra Bree'ye döndü. Bree, arılara dikkatle bakarak onun eline uzanmasını bekliyordu.

"Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, Bay Myers," diye bağırdı.

"Resmi olmaya gerek yok, hanımefendi, John Quincy demen yeter."

"John Quincy o zaman. Ben Brianna Fraser MacKenzie," dedi Brianna gülümseyerek, sonra nazik bir edayla canlı ceketini işaret etti. "Arılarına biraz... şey... misafirperverlik sunabilir miyiz?"

"Biranız var mı?" Myers elindeki sepeti indirdi ve ben de onun, içinde damlayan bir parça bal peteği bulunan, ters çevrilmiş, lekeli ve yırtık pırtık bir arı kovanı olduğunu gördüm. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde bu da arılarla doluydu.

"Şey... evet," dedim Bree'yle bakışarak. "Elbette. Onları evin bulunduğu yere getir. Bir yere yerleştiririz," dedim sürüyü dikkatle izleyerek. Hiç de düşmanca görünmüyorlardı; birkaç tanesinin Bree'nin omuzlarına ve saçlarına konduğunu gördüm. O da onları gördü ve biraz gerildi ama onlara saldırmadı. Bir tanesi Oggy'nin burnunun yanından tembelce geçerken Oggy şaşı bir şekilde onu takip etti ve ona doğru bir hamle yaptı ama neyse ki sadece saçımdan bir avuç aldı.

Çocuklar yukarıdaki patikada bir araya toplanmış, gözlerini dikmiş bakıyorlardı ama Jem ve Mandy annelerine katılmak için aşağı inmişlerdi. Mandy Brianna'nın bacağına yapışmış olsa da Jem arı sürüsüne hayranlıkla yaklaşıyordu.

"Arılar bira içiyor mu?" diye seslendi sahibine.

Myers bir arı bulutunun içinden ona bakarak, "İçerler oğlum, içerler," diye cevap verdi. "Arılar en zeki böcek türüdür."

"Öyledir," dedim Oggy'nin tombul parmaklarını çözüp ballı havadan derin bir nefes alarak. "Jem, git büyükbabayı bul, olur mu?"

Sonunda Jamie'yi kendim buldum, yakaladığı dört tavşanla ağaçların arasından indiğini görmüştüm.

"Tam zamanında," dedim onu öpmek için parmak ucumda yükselerek. Taze av hayvanları ve nemli köknar ağaçları kokuyordu. "Akşam yemeğinde misafirimiz var. Gelen misafir... John Quincy..."

Jamie'nin yüzü aydınlandı.

"Myers?" dedi bana tavşan torbasını uzatarak. "Hayaları nasılmış, sordun mu?"

"Sormadım," dedim. "Ama bana söyledi. Görünüşe göre her şey hâlâ koyduğum yerde. Ayrıca iyi çalıştığına dair bana güvence verdi. Diğer şeylerin yanı sıra bize bir arı sürüsü de getirmiş."

"Getirmiş mi? Onları nasıl taşımış?"

"Giymiş," dedim omzumu silkerek.

"Ah, anladım," dedi Jamie. "Başka ne getirmiş?"

"Mektup. Bir tanesi sanaymış."

Jamie yürümeyi bırakmadı ama bana bakmak için başını benden yana çevirirken belli belirsiz tereddüdünü fark ettim.

"Kimden?"

"Bilmiyorum. Kendini arılardan arındırmakla meşguldü. Jem de seni bulamadı, bu yüzden ben sana bakmaya geldim."

Neredeyse şu cümleleri söyleyecektim: *"Belki Lord John'dandır"* çünkü haberleşmeyeli birkaç yıl olmuştu ve Jamie ile John Grey arasındaki uzun dostluğun bağlarını güçlendiren dostane mektup iyi olabilirdi. Neyse ki zamanında dudağımı ısırmıştım. İkisi *güçbela* konuşuyor olsalar da artık arkadaş değillerdi. Bunun benim hatam olduğunu kesinlikle reddedecek olsam da inkâr edilemez bir şekilde öyleydi.

Jamie'nin yüzümdeki ters ifadeyi fark edip rahatsız edici sonuçlar çıkarma ihtimaline karşı gözlerimi yoldan ayırmadım. Akıl okuyabilen tek kişi o değildi ve ben de onun yüzüne bakıyordum. "Mektup" dediğimde Lord John'un adının tıpkı benimki gibi onun da aklına geldiğine dair çok güçlü bir izlenim edindim.

"İçeri girmeden önce derede biraz yıkanacağım, Sassenach," dedi sırtıma hafifçe dokunarak. "Akşam yemeği için sana biraz tere getireyim mi?"

"Lütfen," dedim ve onu öpmek için parmak uçlarımda yükseldim.

Bir süre sonra ev göründüğünde, Brianna'nın kucağında birkaç somun ekmekle Higgins kulübesinden yokuş yukarı çıktığını gördüm ve Jamie ile John Grey'e dair tüm düşünceleri aceleyle aklımdan uzaklaştırdım.

"Ben yaparım, anne," dedi Brianna tavşan torbasını başıyla işaret ederek. "Bay Myers güneşin batmak üzere olduğunu ve uyumadan önce gidip yeni arılarınızı kutsaman gerektiğini söylüyor."

"Ah," dedim belli belirsiz. Arada sırada arı beslediğim olmuştu ama ilişkimiz hiç törensel olmamıştı. "Arıların aklında ne tür bir kutsama olabileceğini söyledi mi?"

"Bana söylemedi," dedi Brianna neşeyle, kanlı torbayı elimden alırken. "Ama muhtemelen biliyordur. Sizinle bahçede buluşacağını söyledi."

Bahçe geyik geçirmez parmaklıkların içinde küçük, dikenli kahverengi bir kale gibi duruyordu. Yine de çit her şeye karşı dayanıklı değildi ve her zaman olduğu gibi kapıyı temkinli bir şekilde açtım. Bir keresinde üç kocaman rakunu bebek mısırlarımın kalıntıları arasında höpürdetirken yakalamıştım; bir diğerinde ise davetsiz misafir, su fıçımın tepesinde oturan ve sabah güneşini yakalamak için kanatlarını açan kocaman bir kartaldı. Kapıyı aniden açtığımda, kartal neredeyse benimki kadar yüksek bir çığlık atmış ve paniklemiş bir gülle gibi kafamın yanından fırlamıştı. Ve...

Eski bahçemdeki arı kovanlarını düşündüğümde içimden kısa, şiddetli bir ürperti geçti; bir katilin uçuşuyla devrilmiş, kırık peteklerden dökülen bal kokusuna karışmış yapraklar ve tatlı kan kokusu.

Ancak bu kez çitin içindeki tek yabancı cisim John Quincy Myers'dı. Bir korkuluk kadar uzun boyluydu ve eski kıyafetleriyle kırmızı çiçekli fasulye sarmaşıklarıyla filizlenen şalgamlar arasında oldukça evinde gibi görünüyordu.

"İşte buradasın, Bayan Fraser!" dedi beni görünce genişçe gülümseyerek. "Kutsal Kitap'ın dediği gibi vaktinde gelmişsin."

"Öyle mi diyor?" İncil'de arılardan bahsedildiğine dair belli belirsiz bir fikrim vardı; belki de John Quincy'nin kutsaması mezmurlardan falan geliyordu? "Ee... Brianna gelip... arıları kutsamam gerektiğini söyledi?"

Myers hayranlıkla başını sallayarak, "Kızın çok güzel bir kadın," dedi. "Bu boyda çok az kadın gördüm ve hiçbiri de güzel denebilecek türden değildi. Yine de hepsi oldukça neşeliydi. Nasıl oldu da bir vaizle evlendi? Dua eden bir adamın onun için doğru olanı yapabileceğini düşünmezsin; yani, bedenin yollarında, senin yapabileceğin gibi..."

"Arılar," dedim biraz daha yüksek sesle. "Onlara ne söylemem gerektiğini biliyor musun?"

"Ah, elbette." Söz konusu konuyu hatırlayarak, bahçenin batı ucuna, hırpalanmış arı kovanının cılız bir taburenin üzerindeki bir tahtaya yerleştirildiği yere doğru döndü. Şaşkınlık

içinde elini şişkin sırt çantasına attı ve krem rengi denilen yumuşak beyaz sırlı porselenden yapılmış, duruma rahatsız edici derecede resmi bir hava katan dört sığ çömlek kâse çıkardı.

"Karıncalar için," dedi kâseleri bana uzatarak. "Arı besleyen bir sürü insan var," diye açıkladı. "Cherokeeler, Creekler, Choctawlar ve şüphesiz adını bilmediğim bazı Kızılderili kabileleri de arı besliyor. Ama Salem'in aşağısında Moravyalılar yaşıyor, karınca çanaklarıyla kovanı oradan aldım. Onların da kendi yöntemleri var."

John Quincy Myers'ı arıların vızıldadığı bir örtüye bürünmüş, Salem sokaklarında dolaşırken hayal ederek gülümsedim.

"Bekle," dedim. "O arıları Salem'den buraya kadar taşımadığına eminim!"

"Neden, hayır," dedi, hafifçe şaşırmış görünüyordu. "Onları evinizden üç kilometre kadar ötede bir ağaçta buldum. Ama Jamie'yle evinize döndüğünüzü duyunca size biraz arı getirmek aklıma geldi, o yüzden onları arıyordum, anlıyor musun?"

"Bu çok nazik bir düşünce," dedim büyük bir içtenlikle. Öyleydi ama aklımın bir köşesinde küçük, tedirgin edici bir soru belirdi. John Quincy kendi başına bir yasaydı ve bugün İncil'e göre konuşacak olursak, ona baykuşların kardeşi diyebilirdik. Dağlarda dolaşırdı ve nereye ya da neden gittiğini bilen biri varsa bile bana söylememişti.

Ama söylediklerine bakılırsa Fraser Tepesi'ne bilerek geliyordu, Jamie ve benim burada olduğumuzu biliyordu. Getirdiği mektuplar vardı, elbette... ama taşra postasının işleyişine göre mektuplar elden ele dolaşır, bir arkadaş ya da yabancı, mektupların yönü kendi yolunda olduğu sürece onları taşır ve yol ayrıldığında başkasına verirdi. John Quincy'nin buraya mektupları teslim etmek gibi özel bir amaçla gelmiş olması, mektuplarla ilgili oldukça özel bir şey olduğunu gösteriyordu.

Öte yandan ihtimaller üzerine düşünecek vaktim yoktu. Myers, İrlandalı ve İskoç arıcılar hakkında havadan sudan konuştuktan sonra asıl konuya geldi.

"Halkın kovanları için kullandığı dualardan birkaçını biliyorum," dedi. "Almanların söylediklerinin benim kutsama anlayışıma pek benzediğini söyleyemem."

"Ne diyorlar?" diye sordum merakla.

Fırça gibi kaşları hatırlamaya çalışırken çatıldı.

"Ee, belki... sana kısa ve ters gelebilir. Söylemeye çalışayım..." Gözlerini kapatıp çenesini yukarı kaldırdı.

"Tanrım, arı sürüsü burada!
Şimdi uçun hayvanlarım, gelin.
Tanrı'nın huzurunda, Tanrı'nın korumasında,
Dönün evinize sağ salim.

Oturun, oturun, arılar.

Kutsal Meryem'den size bir emir.
Tatiliniz yok; ormana uçmayın;
Ne benden sıvışabilirsiniz.
Ne de benden kaçabilirsiniz.
Öylece kıpırdamadan oturun."

"*Tanrı'nın izniyle*," diye bitirip gözlerini açtı. Ardından başını iki yana salladı. "Bu şaşırtıcı değil mi? Bırakın bin tanesini, bir arıya bile kıpırdamadan oturmasını söylemek? Sorarım sana, arılar neden böyle münasebetsiz bir şeye katlansınlar ki?"

"İşe yarıyor olmalı," dedim. "Jamie birçok kez Salem'den eve bal getirdi. Belki de Alman arılarıdır. Daha... münasebetli bir kutsama biliyor musun?"

Dudakları kuşkuyla büzüldü ve bir ya da iki kırık sarı dişi gözüme ilişti. Hâlâ et çiğneyebiliyor muydu? Merak ettim, yemek menüsünü biraz gözden geçirdim. Tavşan etini küçük küçük doğrayıp soğanla çırpılmış yumurtaya karıştırabilirdim...

"Sanırım bunların çoğunu hatırlıyorum...

"Tanrım, tüm varlıkların yaratıcısı, tohumu kutsar ve onu kârlı kılarsın... Bu doğru mu, kârlı mı? Evet, sanırım öyle... *Bizim kullanımımız için kârlı. Aracılığıyla...* ee, orada bir sürü aziz ya da onun gibi bir şey var ama Yahya Peygamber'den

başkasını hatırlamıyorum; gerçi bal hakkında bilgi sahibi olması gereken biri varsa, onun olduğunu düşünürsün, değil mi? Çekirgeler ve ayı postu içinde yaşamak; gerçi Kutsal Topraklar gibi sıcak bir yerde kim neden böyle bir şey yapsın, bilemiyorum. Her neyse..." Gözleri tekrar kapandı ve elini neredeyse bilinçsizce, uçan arılardan oluşan yavaş hareket eden bir bulutun sarmaladığı arı kovanına doğru uzattı.

"*Aracılık etmek isteyebilecek her kim varsa onun aracılığıyla dualarımızı merhametle işit! Bu arıları merhametinle kutsa ve kutsallaştır, öyle ki...* Şey..." dedi gözlerini açıp bana kaşlarını çatarak, "...bol bol meyve versinler diyor ama her aptal bol bol bal vermelerini istediğini anlar." Kırışmış gözkapakları batmakta olan güneşe karşı yeniden kapandı. "*Kutsal tapınağının güzelliği ve süsü için ve bizim mütevazı kullanımımız için.*

"Dahası da var," dedi elini serbest bırakıp benden yana dönerek, "ama bu kadar yeter. Diyeceğim o ki arılarınızı size uygun görünen herhangi bir şekilde kutsayabilirsiniz. Önemli olan tek şey –ki belki bunu zaten biliyorsunuzdur– onlarla düzenli olarak konuşmanız gerektiği."

"Özellikle bir konu var mı?" Parmaklarımı esnetip önceki kovanlarımla hiç konuşup konuşmadığımı hatırlamaya çalışarak temkinli bir şekilde sordum.

Muhtemelen konuşmuştum ama bilinçli olarak değil. Çoğu bahçıvan gibi ben de yabani otların ve sebzelerin arasında kendi kendime mırıldanma, böcekleri ve tavşanları azarlama ve bitkilere öğüt verme alışkanlığındaydım. Yol boyunca arılara ne söylemiş olabileceğimi Tanrı bilirdi.

"Arılar gerçekten sosyaldir," diye açıkladı Myers ve arılardan birini elinin tersiyle hafifçe üfledi. "Meraklıdırlar, bu da çok mantıklı, ileri geri gidip polenleriyle haber toplarlar. Sen de onlara neler olduğunu anlatırsın; biri ziyarete gelmişse, yeni bir bebek doğmuşsa, yeni biri yerleşecekse ya da bir komşu ayrılacaksa ya da ölecekse. Bak, eğer biri ayrılır ya da ölürse..." diye açıkladı omzumdaki bir arıyı kovarak, "...ve arılara *söylemezsen*, alınırlar ve hepsi birden uçup gider."

John Quincy Myers ile bir arı arasında haber toplama açısından pek çok benzerlik görebiliyordum ve bu düşünceye gülümsedim. Acaba birisinin kendisinden bir dedikodu sakladığını öğrendiğinde gücenir miydi diye merak ediyordum ama genel olarak kimsenin güceneceğini sanmıyordum. Güven uyandıran bir kibarlığı vardı ve birçok insanın sırrını sakladığından emindim.

"Peki o zaman." Güneş artık hızla batıyordu; bitkilerin nemli kokusu güçlüydü ve ışık huzmeleri parmaklıkların arasından geçerek bahçenin hışırdayan gölgeleri arasında canlanıyordu. "En iyisi devam etmek sanırım."

John Quincy'nin sunduğu farklı örnekler göz önüne alındığında, kutsama konusunda kendi başıma hareket edebileceğimden oldukça emindim. Dört tabağı suyla doldurduk ve karıncaların bal kokusuyla kovana tırmanmasını önlemek için taburenin ayaklarının altına koyduk. Bu obur böceklerden birkaçı taburenin ayaklarına tırmanmaya başlamıştı bile. Ben de onları eteğimin bir kıvrımıyla uzaklaştırdım; yeni arılarıma karşı ilk koruma jestimdi.

John Quincy gülümsedi. Doğrulurken bana başıyla işaret verince ben de başımla onu onayladım, kovana giren arıların oluşturduğu perdenin arasından çekingen bir el uzattım ve kovanın pürüzsüz bükülmüş samanına dokundum. Hayal görmüş olabilirdim ama derimde bir titreşim hissettiğimi sandım, işitme eşiğinin hemen altında, güçlü ve kesin bir uğultu.

"Tanrım," dedim –ve keşke arıların koruyucu azizinin adını bilseydim çünkü mutlaka bir tane olmalıydı– "lütfen bu arıların yeni evlerinde kendilerini iyi hissetmelerini sağla. Onları korumama ve onlara bakmama yardım et. Her daim çiçeklerle çevrelensinler. Ee... ve her günün sonunda sessizce dinlensinler. Âmin."

"Bu yeterli, Bayan Claire," dedi John Quincy, sesi arıların uğultusu kadar alçak ve sıcaktı.

Kapıyı arkamızdan dikkatlice kapatıp kilitleyerek ayrıldık ve evin doğu duvarı boyunca yükselen bacanın gölgesinden aşağıya doğru ilerledik. Artık hava hızla kararıyordu ve biz

mutfağa girdiğimizde ocaktaki ateş sıçrayarak bizi bekleyen ailemi aydınlattı. *Ev.*

"Haberlerden bahsetmişken," dedim sıradan bir tavırla Myers'a, "mektup getirdiğini söylemiştin. Bir tanesi Jamie içinse diğerleri kim için?"

"Ee, biri çocuk için," dedi Jamie'nin yeni tuvalet için kazdığı çukurdan ustalıkla sıyrılarak. "Bay Fergus Fraser'ın oğlu Germain için sanırım. Diğeri de Frances Pocock diye birine. Burada o isimde biri yaşıyor mu?"

14

MON CHER PETIT AMI*

Bir seferde sekiz kişiyi doyurmak için gereken yiyecek miktarına artık şaşırmıyordum ama tavşan, bıldırcın, alabalık, jambon, fasulye, mısır, soğan, patates ve tereden oluşan kocaman, dumanı tüten yığınların yirmi iki kişinin midesinde birkaç dakika içinde yok olduğunu görmek, yaklaşan kışla ilgili yeni bir endişe duymama neden oldu.

Diyelim ki hâlâ yaz mevsimindeydik ve şansımız yaver giderse sonbahar boyunca havalar iyi olacaktı... ama bu da en fazla üç ya da dört ay demekti. Atlar, katır Clarence ve sütle peynir için birkaç keçi dışında neredeyse hiç hayvanımız yoktu.

Jamie ile Bree zamanlarının yarısını avlanarak geçiriyorlardı ve şu anda tütsüleme kulübesinde asılı duran iyi bir geyik etiyle domuz eti stoğumuz vardı ama herkes avlansa, tuzak kursa ve balık tutsa bile kar yağmadan önce muhtemelen et (ah ve tereyağı!) için ticaret yapmamız gerekecekti ve birinin Salem'e veya Cross Creek'e gidip yulaf ezmesi –bir sürü yulaf ezmesi– pirinç, fasulye, kavrulmuş mısır, un, tuz, şeker getirmesi gerekecekti. Bu arada bizi iskorbüt hastalığından korumak için deli gibi ekmem, toplamam, kazmam ve saklamam gerekecekti: toprak altı mahzeninde şalgam, havuç ve patates, sarımsak, elma, soğan,

*(Fr.) Sevgili küçük dostum. (ç.n.)

mantar ve kuruması için asılan üzümler, güneşte kurutularak ya da yağa batırılarak saklanacak domatesler, eğer lanet olası tırtıllar onları almazsa... Tanrım, ayçiçeği sezonunun bir gününü bile kaçıramazdım; hem yağ hem de protein... ve şifalı bitkiler için alabileceğim tüm tohumlara ihtiyacım vardı.

Zihnimdeki liste Brianna'nın akşam yemeğinin hazır olduğunu söylemesiyle yarıda kesildi. Jamie'nin yanına oturdum, birdenbire ne kadar aç olduğumu, ne kadar yorgun olduğumu fark ettim. Yemek kadar dinleneceğim için de minnettardım.

Higginslerin hepsi John Quincy'nin haberlerini duymak için akşam yemeğine gelmişti. Mutfak, Ian, Rachel, Jenny ve bebekle birlikte insan ve konuşma yığınına dönmüştü. Neyse ki Rachel'ın sepeti cömertti ve Amy Higgins ekmeğin yanı sıra güvercinle hindiden yapılmış iki devasa av turtası da getirmişti. Etrafa yayılan yemek kokusunun yatıştırıcı etkisi vardı. Birkaç dakika içinde duyulan tek kelime, mısır çeşnisi, daha fazla turta ya da tavşan mücveri için boğuk ricalardı. Mutfak huzur ve beslenme sağlayarak günlük sihrini gerçekleştiriyordu.

Mutfaktakiler yavaş yavaş doydukça sohbet dingin bir havada yeniden başladı. Sonunda John Quincy boş teneke tabağını derin bir iç çekişle itti ve masanın etrafına iyi niyetle baktı.

"Bayan Fraser, Bayan MacKenzie, Bayan Murray, Bayan Higgins... hepiniz bu gece bize çok iyi davrandınız. Geçen Noel'den beri bir oturuşta bu kadar çok yemek yememiştim."

"Bizim için zevkti," diye teminat verdim. "Geçen Noel'den beri bu kadar çok yiyen birini görmemiştim."

Arkamdan boğuk bir kıkırdama duyduğumu sandım ama duymazdan geldim.

Jamie ona, "Evde ekmek olduğu sürece her zaman bizimle yiyeceksin, dostum," dedi. "Umarım içki de içersin?" diye ekledi tezgâhın altından alkollü olduğuna şüphe olmayan dolu bir şişe çıkararak.

"Hayır demezdim, Bay Fraser." John Quincy hafifçe geğirdi ve Jamie'ye yardımsever bir şekilde gülümsedi. "Misafirperverliğinize gücenemem, değil mi?"

On yetişkin. Mevcut içki takımlarını hızlıca gözden geçirdim ve ayağa kalkarak dört çay fincanı, iki boynuz bardak, üç kalaylı bardak ve bir şarap kadehi ayırmayı başardım, ardından bunları Jamie'nin önündeki masaya gururla dizdim.

Ben böyle meşgulken, John Quincy yırtık pırtık yeleğinin içinden bir avuç dolusu mektup çıkararak tabiri caizse topu açmıştı. Gözlerini kısarak düşünceli bir ifadeyle baktı ve bir tanesini masanın üzerinden Jamie'ye uzattı.

"Bu senin," dedi mektubu işaret ederek. "Bu Yüzbaşı Cunnigham için, onu tanımıyorum ama üzerinde *Fraser Tepesi* yazıyor. Kiracılardan biri mi?"

"Evet, ben mektubu kendisine iletirim." Jamie masanın karşısına uzanıp iki mektubu aldı.

"Teşekkür ederim. Bu da Bayan Frances Pocock için." Alıcısını görmek için etrafına bakınarak kalan mektubu nazik bir şekilde havada salladı.

"Fanny!" diye bağırdı Mandy. "Fanny, mektubun var!" Heyecandan yüzü kıpkırmızı kesilmişti, bankta Roger'ın yanında duruyordu, Roger da onu kucaklamıştı. Herkes dönmüş, merak içinde mırıldanarak Fanny'yi arıyordu.

Fanny de köşede üzerinde oturduğu tuzlu balık fıçısından yavaşça kalktı. Şaşkın şaşkın etrafına bakındı ama Jamie ona işaret edince isteksizce öne çıktı.

"Demek Bayan Frances sensin! Ne kadar güzel bir kızsın sen öyle." John Quincy oturduğu yerden kalkıp Fanny'ye alçak sesle, kibarca bir selam verdi ve mektubu onun direnmeyen eline tutuşturdu.

Fanny mektubu iki eliyle göğsüne bastırdı. Gözleri kocaman açılmıştı ve kaçmak üzere olan paniklemiş bir atınki gibi bakıyordu.

"Sana daha önce hiç kimse mektup yazmadı mı, Fanny?" diye sordu Jem merakla. "Aç ve kimin gönderdiğini öğren!"

Fanny bir an ona baktı, sonra gözleri destek aramak için bana döndü. Tereyağını bir kenara bırakıp mektubu masanın

üzerine koyması için ona işaret ettim. Çok nazikçe, sanki kırılacakmışçasına dediğimi yaptı.

Üçe katlanmış ve mum gibi görünen grimsi sarı bir lekeyle mühürlenmiş tek parça kaba bir kâğıttan başka bir şey değildi; mumun yağı kâğıda yayılmıştı ve şeffaf noktalardan birkaç kelime görünüyordu. Elimden geldiğince nazikçe kaldırdım ve ters çevirdim.

"Evet, bu kesinlikle sana gelmiş bir mektup," diye ona temin ettim. "Kuzey Carolina Kraliyet Kolonisi, Fraser Tepesi James Fraser gözetimindeki Bayan Frances Pocock'a."

"Aç, büyükanne!" dedi Mandy görmek için hoplayıp zıplayarak.

"Hayır, bu Fanny'nin mektubu," dedim ona. "Açması gereken kişi o. İstemediği sürece kimseye göstermek zorunda değil."

Fanny, John Quincy'den yana dönüp yüzünde ciddi bir ifadeyle bakarak, "Bana getirmen için bu mektubu sana kim verdi, efendim? Philadelphia'dan mı geliyor?"

Bunu sorarken yüzündeki renk solmuştu ancak Myers başını iki yana sallayıp omzunu silkti.

"Philadelphia gibi görünmüyor, ancak tam olarak nereden geldiğini söyleyemem, hayatım. Geçen ay New Bern'e gittiğimde elime tutuşturuldu ama onu bana veren yazan adam değildi. Halkın yaptığı gibi sadece elden ele dolaştırıyordu."

"Ah." Fanny'nin omuzlarındaki gerginlik gitmişti ve daha rahat nefes alıyordu. "Anlıyorum. Getirdiğin için teşekkür ederim, efendim."

En azından daha önce mektup *görmüştü*, diye düşündüm; başparmağını tereddüt etmeden katın altına kaydırdı, mührü kırmak yerine gevşetti ve açılmış mektubun yanına koydu. Yakın durup mektuba baktı ama ben omzunun üzerinden mektubu rahatlıkla görebiliyordum. Yüksek sesle, yavaş ama net bir şekilde okurken kelimeleri parmağıyla takip etti.

"*Bayan Frances Pocock'a*
Bay William Ransom'dan

Sevgili Frances,

Sağlığın ve esenliğin hakkında bilgi almak için yazıyorum. Umarım şu anki durumundan memnunsundur ve kendini evinde gibi hissetmeye başlamışsındır.

Lütfen Bay ve Bayan Fraser'a cömertlikleri için en içten teşekkürlerimi ilet.

Şu anda çok meşgul olsam da iyiyim. Bir haberci fırsatı doğduğunda tekrar yazacağım.

En alçakgönüllü ve itaatkâr hizmetkârın,
William Ransom."

"Wil-yım," diye mırıldandı kendi kendine, parmağı onun adının harflerine dokunurken. Yüzü bir anda değişmişti; bir tür şaşkınlığın mutluluğa karıştığı bir ifadeyle parlıyordu.

Jamie yanımda hafifçe kıpırdanınca ona baktım. Gözleri ateş ışığıyla ısınmış, Fanny'nin parıltısını yansıtıyordu.

Fanny'nin şaşkın bir hâlde mektubunu alıp uçarak uzaklaşmasının ardından John Quincy'ye yanaştım.

"Germain için de bir mektup getirdiğini söylememiş miydin?" diye sordum, konuşmaların uğultusunun arasında.

John Quincy başını olumlu anlamda salladı. "Ah, evet, madam. Ona mektubunu çoktan verdim. Tuvaletten gelirken onunla karşılaştım." Odaya bakınıp omzunu silkti. "Sanırım mektubunu tek başına okumak istedi. Galiba annesinden geldi diye düşünüyorum."

Jamie ile birbirimize ihtiyatla baktık. Fergus ilkbaharın başında yazdığı mektupta ailesiyle ilgili her şeyin yolunda olduğuna dair güvence vermişti. Marsali kendini sekiz aylık hamile bir kadının hissedebileceği kadar iyi hissediyordu; ayrıca bizim için kuzeye, Cross Creek'e gönderdiği çeşitli eşyaları da listelemişti. Her iki olayda da Germain'e kısa ama güzel dileklerini iletmişti. Mektuplardan birini Germain'e, diğerini Jamie'ye oku-

muştum ve her ikisinde de Germain buz gibi suratıyla başını sallayıp hiçbir şey söylememişti.

Germain tatlıya –Sarah Chisholm'un küçük kızının doğumuna katılmamın karşılığı olarak yaptığı Amy'nin elma ezmeli ekmek dilimleri– gelmedi ve ben ciddi bir şekilde endişelenmeye başladım. Bir arkadaşıyla yemek yemeyi ya da gecelemeyi seçmiş olabilirdi. Jemmy'yle ya da Jemmy'siz sık sık bunu yapardı, ama ziyarete gittiğinde bunu birilerine söylemesi gerekiyordu ve genellikle de söylerdi.

Ayrıca... bir ziyaretçi varken neden orada olmamayı tercih ettiğine dair bir neden düşünemiyordum. Haberlerin yanı sıra görünüşü bile renkli hikâyeler vadeden John Quincy Myers gibi renkli bir ziyaretçi şöyle dursun... Önümüzdeki birkaç akşam insanlar onu dinlemek için ziyarete geleceklerdi; bir süre daha kalacağını biliyordum ama bu gece için o yalnızdı.

Mandy şu anda Myers'ın kucağına kıvrılmış, merakla ona bakıyordu. Gerçi onun durumunda, geçen ay Cross Creek'te yaşanan ve Hay Sokağı'nın ortasında tabancalı bir düello ile sonuçlanan bir zina vakasıyla ilgili olan hikâyeden ziyade kırlaşmış koca sakalının ilgisini çektiğini düşünüyordum. Olaya gelecek olursak, her iki taraf da rakiplerini ıskalamıştı, ancak kurşunlar halka açık su fıçısının bağlı olduğu bir ata denk gelmişti. Neyse ki yara küçüktü ama at ürkmüştü ve bu durumda seyisinin ona bir paket getirmesini beklerken at arabasında oturan Bayan Yargıç Alderdyce ile kaçmasına sebep olmuştu.

"Zavallı hanımefendi yaralandı mı?" diye sordu Bree, yüzünden renk vermemek için kendini zor tutuyordu.

"Hayır, hanımefendi," diye teminat verdi John Quincy. "Islak bir eşekarısı kadar kızgındı. Delirmişti. Arabayı durdurup onu aşağıya indirdiklerinde, hemen sokağın aşağısına, Avukat Forbes'un odasına gitti ve tam o anda atını yaralayan adama karşı bir dava açtırdı."

Bree'nin yüzündeki neşeli ifade, onu kaçırıp Stephen Bonnet'e satan Neil Forbes'un bahsinin geçmesiyle bir anda değiş-

ti. O sırada Roger'ın elini onunkinin üzerine koyup sıktığını gördüm. Brianna bir an için tek yanağını ısırdı ama sonra ona dönüp rahat bir ifadeyle başını salladı.

"Önce ata bakmadı mı?" diye sordu Jemmy, durumu onaylamadığı ortadaydı.

"Jim-Bob Hooper baktı," diye güvence verdi Myers ona. "Bayan Yargıç'ın atı süren seyisi. Biraz merhem ve bir burun torbasıyla zavallı hayvanı bir dakika içinde iyileştirdi."

Jamie ve Jemmy memnun bir şekilde başlarını salladılar.

Konuşma düellonun sebebine evrildi ama ben bunu dinlemek için orada durmadım. Fanny sessizce geri gelip mutfak bankının sonuna otururken yüzünde gülümsemeyle John Quincy'nin konuşmasını dinliyordu. Yanından geçerken eğilip kulağına fısıldadım.

"Germain'in nerede olduğunu biliyor musun?"

Fanny, John Quincy'nin büyüsünden uzaklaşırcasına gözlerini kırpsa da hemen yanıt verdi.

"Evet, biliyorum. Sanırım çatıda. Kimseyi istemediğini söyledi."

Germain çatıdaydı. İkinci kattaki yatak odamızda yere çömelerek kollarını dizlerine dolayarak başını kollarının arasına gömmüş, arkasındaki yatak örtüsünün solgunluğuna karşı koyu bir yumru gibi duruyordu.

Tam bir keder tablosuydu ve bir güvence umuduyla kendisine sorunun ne olduğunun sorulmasını bekleyen çaresiz birinin görüntüsünü ortaya koyuyordu. *Jenny'nin dediği gibi, bir büyükanne ne işe yarar* diye düşündüm.

Zeminin kenarından dikkatlice ilerlerken dengede durmak için ahşap çivilere tutundum. Neyse ki ne yağmur yağıyor ne de rüzgâr esiyordu. Aslında gece sakindi ve yıldızlarla aydınlanmıştı. Çam ağaçlarının ve geceyi geçiren böceklerin yarım yamalak duyulan sesleriyle doluydu.

Dikkatlice onun yanına otururken ellerim hafiften ter içinde kalmıştı.

"Ee," dedim. "Sorun nedir, tatlım?"

"Ben..." diye başladı, ama durdu, omzunun üzerinden baktı, sonra bana yaklaştı. "Bana mektup gelmiş," diye fısıldadı elini göğsüne götürerek. "Bay Myers benim için getirdi; üzerinde adım yazıyor."

Bunun ürkütücü *olacağını* düşündüm. Fanny'de olduğu gibi o da ilk şahsi mektubunu alıyordu şüphesiz.

"Kimden gelmiş?" diye sordum ve yutkunduğunu duydum.

"Annemden," dedi. "Onun... yazısını biliyorum."

"Henüz açmadın mı?" diye sordum.

Germain başını iki yana sallarken mektubun kendiliğinden uçup gitmesinden korkuyormuş gibi elini göğsüne bastırdı.

"Germain," dedim usulca. Sırtını okşarken pazen gömleğin altında kürek kemiklerinin keskinliğini hissedebiliyordum. "Annen seni seviyor. Korkmana gerek yok..."

"Hayır, sevmiyor!" diye bağırdı ve acısını bastırmaya çalışarak iki büklüm oldu. "Sevmez, sevemez. Henri-Christian'ı ben öldürdüm. Bana... bakamıyor bile!"

Kollarımı ona dolayıp kendime çektim. Hiçbir şekilde küçük bir çocuk değildi ama başını omzuma bastırdım ve onu bir bebek gibi kucaklayıp biraz salladım. Tutamadığı hıçkırıklarla ağlarken yatıştırıcı seslerle ona eşlik ettim.

Ona ne söyleyebilirdim ki? Ona sadece yanıldığını söyleyemezdim. Gerçek bu olsa bile basit bir çelişki çocuklarda asla işe yaramazdı. Dürüst olmak gerekirse, bu açık bir gerçek değildi.

"Henri-Christian'ı sen öldürmedin," dedim sesimi biraz çabayla sakin tutarak. "Oradaydım Germain." *Oradaydım* ve geri dönmek istemiyordum. Sadece Henri-Christian'ın adı bile yetiyordu. İşte, her şey oradaydı, her ikimizi de çevreliyordu; duman kokusu, patlayan mürekkep ve vernik fıçılarının gürültüsü, çatı katından gelen alevlerin uğultusu, Germain bir ipe tutunmuş, kaldırım taşlarının üzerinde sallanıyordu. Küçük kardeşine uzanıyordu...

Yararı yoktu. Gözyaşlarıma hâkim olamadım. Ona sıkıca sarılırken çocukluğunun ve masumluğunun kokusu sinmiş olan saçlarına yüzümü bastırdım.

"Korkunçtu," diye fısıldadım. "Çok kötüydü. Ama kazaydı, Germain. Onu kurtarmak için elinden geleni yaptın. Yaptığını biliyorsun."

"Evet," diyebildi Germain, "ama *başaramadım*! Ah, büyükanne, *yapamadım*!"

"Biliyorum," diye fısıldadım, defalarca onu sallayarak. "Biliyorum."

Dehşet ve keder yavaş yavaş yerini hüzne bıraktı. Burnumuzu çekip ağladık ve ben onun için bir mendil bulup kendi burnumu önlüğüme sildim.

"Mektubu bana ver, Germain," dedim boğazımı temizleyerek. Ardından yatağa yaslandım. "Ne yazdığını bilmiyorum ama okumalısın. Bazı şeylerin üstesinden gelmen gerekir."

"Okuyamam," dedi ve küçük, kederli bir kahkaha attı. "Çok karanlık."

"Gidip muayenehaneden bir mum getireyim." Ayaklarımı altıma alıp destek alarak ayağa kalktım; yere çömeldiğim için kaskatı kesilmiştim ve dengemden emin olabilmem için bir an geçmesi gerekti. "Masanın üzerinde su var. Bir şeyler iç ve yatağa uzan. Ben hemen döneceğim."

Yapılacak başka bir şey kalmadığında insanın içine düşen o kasvetli teslimiyetle aşağı indim ve merdivenleri tekrar çıktım, mumun ışığı merdiven boşluğunun kaba tahtalarını yumuşatıyor, adımlarımı gölgeliyordu.

Gerçek şu ki Marsali doğal olarak Henri-Christian'ın ölümünden dolayı Germain'i suçlamasa da Germain muhtemelen Henri-Christian'ın hatırasıyla parçalanmadan ona bakamadığı konusunda haklıydı. Bu yüzden bu konuda fazla konuşmadan hem kendisinin hem de ailesinin biraz mesafeyle daha kolay iyileşeceğini umarak Germain'i bizimle birlikte Tepe'ye getirmiştik.

Şimdi Germain muhtemelen annesinin ona bir daha hiç dönmemesini yazdığını düşünüyordu.

"Zavallı şey," diye fısıldadım, Germain, Henri-Christian ve annesini kastederek. Marsali'nin böyle bir şeye niyetlenmediğine kesinlikle emindim ya da neredeyse kesinlikle emindim.

Germain yatağın kenarına oturmuş, dizlerini tutuyordu ve kocaman, özlemle kararmış gözleriyle bana bakıyordu. Mektup yanında duruyordu. Onu elime alıp yanına oturdum ve açtım. Mektubu ona uzattım ama o başını salladı.

"Pekâlâ," dedim, boğazımı temizledim ve okumaya başladım.

"*Mon cher petit ami...*"

Hem şaşkınlıktan hem de Germain kaskatı kesildiği için duraksadım.

"Ah," dedi çok kısık bir sesle. "Ah."

"Ah!" dedim kendi kendime, birdenbire anlamıştım ve sıkışmış kalbim gevşemişti. *Mon cher petit ami*, Marsali ona çok küçükken, kızlar doğmadan önce böyle seslenirdi.

O hâlde her şey yoluna girecekti.

"Ne yazıyor, büyükanne? Ne yazıyor?"

Germain yanıma iyice yapışmıştı, aniden bakmaya heveslenmişti.

"Kendin okumak ister misin?" diye sordum gülümseyip mektubu ona uzatarak. Germain şiddetle başını iki yana sallarken sarı saçları uçuşuyordu.

"Sen oku," dedi boğuk bir sesle. "Sen, büyükanne. Lütfen."

"*Mon cher petit ami,*

Kendimize yeni bir ev bulduk ama sen olmadan burası gerçek bir yuva olmayacak.

Kız kardeşlerin seni çok özlüyor (saçlarından bukleler gönderdiler... Bu dağınık şeylerin ne olduğunu merak ediyorsan ya da neye benzediklerini unuttuysan diyeymiş. Joanie'nin saçı açık kahverengi, Félicité'ninki ise koyu. Sarı olanlar kediye ait) ve baban gelip ona yardım etmeni çok istiyor. Kızların gazete ve broşür dağıtmak için tavernalara gitmelerini yasaklıyor; her ne kadar isteseler de!

Ayrıca iki yeni küçük erkek kardeşin var..."

"İki mi?" Germain kâğıdı elimden kaptığı gibi tutuşturmaya çalışarak muma doğru tuttu. "*İki* mi demiş?"

"Evet!" Bunu duyduğumda neredeyse onun kadar heyecanlandım ve onunla birlikte sayfanın üzerine eğildim. "Devamını oku!"

Germain biraz doğrulup yutkundu, sonra okumaya devam etti:

"*Senin de düşündüğün üzere hepimiz çok şaşırdık. Dürüst olmak gerekirse yeni bebeğin ne olabileceğini düşünmek beni her zaman korkutmuştu. Çünkü tıpkı Henri-Christian gibi bir çocuk görmek istiyordum, elbette, ona tekrar sahip olduğumuzu hissetmek istiyordum ama bunun olamayacağını biliyordum ve aynı zamanda yeni bebeğin bir cüce olmasından da korkuyordum. Belki büyükannen sana bu şekilde doğan insanların çok fazla sorun yaşadığını söylemiştir; Henri-Christian çok küçükken birkaç kez neredeyse ölümden döndü ve baban da bana uzun zaman önce Paris'te tanıdığı bazı cüce çocuklardan bahsetmiş, çoğunun uzun yaşamadığını söylemişti.*

Ama yeni bir bebek her zaman sürprizlerle ve mucizelerle gelir, asla umduğun gibi olmaz. Sen doğduğunda o kadar büyülenmiştim ki beşiğinin yanında oturup uyumanı izlerdim. Sadece mumun yanmasına izin veriyordum çünkü onu söndürmeye dayanamıyordum ve gecenin seni benden saklamasına izin veriyordum.

Bebekler doğduğunda ilk başta birine Henri, diğerine de Christian adını vermeyi düşündük ama kızlar bunu kabul etmedi. İkisi de Henri-Christian'ın kimseye benzemediğini ve başka hiç kimsenin onun adını taşımaması gerektiğini söylediler.

"*Babanla onların haklı olduğuna karar verdik...*" Germain mektubu okurken başını sallıyordu. "*...ve bebeklerden birine Alexandre, diğerine de Charles-Claire koymaya karar verdik...*"

"Ne?" dedim duyduklarıma inanamayarak. "Charles-Claire."

"*...büyükbaban ve büyükannen hatırına,*" diye okudu Germain ve yüzünde koca bir gülümsemeyle bana bakarak.

"Devam et," dedim onu dürterek. Germain başını olumlu anlamda sallayıp sayfaya bakarken nerede kaldığını bulmak için parmağını kelimelerin üzerinde gezdirdi.

"*Yani*," diye okudu Germain ve sesi birden boğuk çıktı, sonra sakinledi. "*Yani*," diye tekrarladı, "*lütfen, mon cher fils, eve gel. Seni seviyorum ve sana burada ihtiyacım var, gel ki bu ev yeniden bir yuvaya dönüşsün.*

"*Sonsuz sevgilerimle...*"

Germain dudaklarını birbirine bastırdı. Hâlâ mektuba odaklı olan gözlerinin yaşlarla dolduğunu görebiliyordum.

"*Annen*," diye fısıldadı ve mektubu göğsüne bastırdı.

Çocuklar yatmadan önce bir saat daha geçti, bu sefer aralarında Germain de vardı. Kendimi bir kez daha havadar yatak odamızda, bu kez Jamie ile birlikte buldum. O açık zeminin ucunda durmuş, gömleğiyle aşağıdaki geceyi seyrederken ben de üzerimdeki kıyafetlerden sıyrılmış, serin gece esintisi iç gömleğimin içinden geçerken rahat bir iç çekmiştim.

"Kulakların çınlıyor mu, Sassenach?" dedi Jamie dönüp bana gülümseyerek. "Bu kadar küçük bir alanda bu kadar çok konuşma duymayalı uzun zaman olmuştu."

"Hı-hımm." Jamie'nin yanına gidip kollarımı beline dolarken günün ve akşamın ağırlığının üzerimden kayıp gittiğini hissettim. "Burası çok sessiz. Tuvaletin etrafındaki hanımellerinin arasından cırcır böceklerinin sesini duyabiliyorum."

Jamie inledi ve çenesini başımın üstüne koyarak ağırlığını biraz da benim taşımama izin verdi.

"Tuvaletten bahsetme. Muayenehanen için olanın yarısından fazlasını bitirdim. Eğer bu geceki gibi daha çok misafirimiz olursa, bir ay içinde ev için bir tane daha kazmam gerekecek."

"İstesen Roger'ın bunu yapacağını biliyorsun," dedim. "Ama sen ona izin vermiyorsun."

"I-ıh. Doğru dürüst yapmaz."

"Tuvalet çukuru kazmanın bir sanatı mı var?" diye sordum, dalga geçer bir ifadeyle çünkü Jamie herhangi bir konuda mükemmeliyetçiyse –gerçekten de pek çok konuda mükemmeliyetçiydi, neredeyse hepsi aletlerle ya da silahlarla ilgiliydi– o da düzgün bir çukur kazmaktı. "Mükemmelin iyinin düşmanı olduğunu söyleyen Voltaire değil miydi?"

"*Le mieux est le mortel ennemi du bien*," diye yanıt verdi Jamie. "En iyi, iyinin ölümcül düşmanıdır. Ayrıca eminim Voltaire hayatında hiç tuvalet çukuru kazmamıştır. Bu konuda ne bilebilir ki?" Doğruldu ve yavaşça gerindi. "Tanrım, uzanmak istiyorum."

"Seni durduran ne?"

"Yatmak kadar beklentinin de tadını çıkarmak istiyorum. Ayrıca acıktım. Hiç yiyecek kaldı mı?"

"Çocuklardan biri bulamadıysa, evet." Eğilip yatağın altını karıştırdım ve öğleden sonra böyle bir olasılığa karşı sakladığım sepeti çıkardım. "Peynir ve bir dilim elmalı turta ister misin?"

Jamie teşekkür ve derin bir memnuniyet belirten İskoçlara has bir ses çıkardı, ardından yemeğe girişmek için oturdu.

"Germain, Marsali'den bir mektup almış," dedim. Yanına oturduğumda şiltedeki mısır kabukları hışırdadı. "John Quincy sana söyledi mi?"

"Germain söyledi," dedi gülümseyerek. "Çocuklara içeri gelmelerini söylemek için dışarı çıktığımda, kuyunun yanında Jem ve Fanny'ye yeni ufak kardeşlerini anlatıyordu. Kardeşlerini görmek istiyordu ve heyecandan saçları diken diken olmuştu. Ailesini görmek istediği için uyuyamadığını söyledi, ben de annesine mektup yazması için ona kâğıtla mürekkep verdim."

"Fanny ona hecelemede yardım ediyor," diye ekledi gömleğine düşen kırıntıları silkeleyerek. "Sence ona yazmayı kim öğretti? Bir genelevde işe yarayacak bir beceri değil, elbette."

"Birinin defterleri tutması ve ara sıra nazik şantaj mektupları yazması gerekiyor ama belki de bu madamın işidir. Fanny'ye gelince, hiç söylemedi ama sanırım kız kardeşi olmalı."

Fanny'nin yakın geçmişini hatırlatan bu söz karşısında kalbim biraz daraldı. Bu konudan ya da kız kardeşinden hiç bahsetmemişti.

"Evet," dedi Jamie ve Jane Pocock'tan bahsedince yüzünde bir gölge belirdi. Küçük kız kardeşinin bekâretini satın alan sadist bir müşteriyi öldürdüğü için tutuklanıp idama mahkûm edilmiş, asılacağı geceden bir gece önce William ve Jamie ona ulaşmadan birkaç saat öncesinde intihar etmişti.

Jamie dudaklarını bir an birbirine bastırdıktan sonra başını salladı. "Evet, pekâlâ. Germain'i mümkün olduğunca çabuk eve göndermeliyiz, elbette. Korkarım Frances onu özleyecek."

Yere atılan kıyafetlerimizi toplamak için eğildiğim sırada bu sözü duyunca yeniden doğruldum.

"Sence Fanny'yi de onunla göndermeli miyiz? Bir süre Fergus ve Marsali'yle kalması için? Çocuklara yardımcı olur."

Jamie elinde bir dilim peynirle durakladı, sonra başını iki yana salladı.

"Hayır. Yedi kişi Fergus'ın beslemesi için fazlasıyla yeterli ve genç kız burada yeterince mutlu sanırım. Bize alıştı, onu istemediğimizi düşünmesini istemem... ya da kendini kökünden koparılmış hissetmesini, değil mi? Ayrıca..." Jamie duraksadı, sonra hazırlıksız bir şekilde ekledi. "...William onu bana emanet etti. Onu güvende tutmamı istedi."

"Onu görmek için buraya gelebileceğini düşünüyorsun," diye ekledim nazikçe.

"Evet," dedi biraz huysuzca. "Yani gelip de onu burada bulamamasını istemem." Peynirden bir ısırık aldı ve uzaklara bakarak yavaşça çiğnedi.

Kolunu okşayıp ayağa kalktım ve atılmış giysilerimizi düzeltmeye başladım, onları hem şiddetli bir rüzgârda çatıdan uçmalarını önleyecek hem de inanılmaz derecede buruşmayacak şekilde yerleştirmek için elimden geleni yaptım. Jamie'nin kürk kesesini ağırlık yapsın diye ayakkabılarımla birlikte yığının üstüne koyduğumda, katlanmış bir kâğıdın kenarının dışarı çıktığını gördüm.

"Ah... Myers sana da bir mektup getirdiğini söylemişti," dedim. "Bu o mu?"

"Evet, o." Sesi sanki dokunmamı istemiyormuş gibi temkinli çıkınca elimi geri çektim. Yine de yemekte olduğu peynir parçasını bıraktı ve başıyla mektubu işaret etti. "Okuyabilirsin, Sassenach. Eğer istersen."

"Rahatsız edici bir haber mi?" diye sordum tereddütle. Marsali'nin mektubunun yarattığı duygusal çalkantılardan sonra yaz gecesinin huzurunu sabaha kadar bekleyebilecek bir şeyle bozmak istemedim.

"Hayır, pek sayılmaz. Joshua Greenhow'dan. Monmouth'tan hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum," dedim, bir an başımın döndüğünü hissederek.

Savaş sırasında vurulduğum anda Onbaşı Greenhow'un alnındaki bir yaraya dikiş atmıştım. Onun dehşete düşmüş yüzü, kanlı alnından saçma bir şekilde sarkan iğnem ve ipim, düşerken gördüğüm son şeydi. Sonrasında yaşananların hayatımın en kötü fiziksel deneyimi olduğunu söylemek abartılı olmazdı. Yapraklar, gökyüzü ve ezici bir acının çevrelediği bir dünyada yerde yatıyor, kan kaybından ölüyor ve General Lee'den gelen kuryenin Jamie'nin beni çamurda terk etmesini sağlamaya çalışmasını dinliyordum.

Mektuba bir göz attım ama gözlüğüm yanımda olsaydı bile ışık okuyamayacağım kadar zayıftı.

"Ne diyor?"

"Ah, çoğunlukla nerede olduğunu ve ne yaptığını... Şu anda yaptığı pek bir şey yok, sadece Philadelphia'da oturuyor. Gerçi içinde General Arnold'la ilgili bir şeyler de var." Başıyla mektubu işaret etti. "Joshua, Peggy Shippen'le evlendiğini söylüyor –*onu* hatırlayacağını umuyorum– ve spekülasyon yaptığı için askeri mahkemeye çıkarılmış. Arnold, yani Bay Greenhow değil."

"Ne spekülasyonu?" diye sordum mektubu katlayarak. Elbette, Peggy'yi hatırlıyordum: on sekiz yaşında bir kız, güzel ve

bunun farkında, otuz sekiz yaşındaki generalin önünde bir alabalık sineği gibi kendini sergiliyordu. "O *kızla* neden evlendiğini anlayabiliyorum ama neden Peggy *onunla* evlenmek istesin ki?" Benedict Arnold'un hatırı sayılır bir çekiciliği ve vahşi bir cazibesi vardı ama aynı zamanda bir bacağı diğerinden kısaydı, bildiğim kadarıyla ne malı ne de parası vardı.

Jamie bana sabırlı bir bakış attı.

"Bir kere Philadelphia'nın askeri valisi. Ailesi de Muhafazakâr. Özgürlük Evlatları'nın* kuzenine ne yaptığını biliyorsun. Belki de geri dönüp babasının evini yakmamalarını tercih edeceğini düşünüyordur."

"Haklısın." Gece esintisi nemli kıyafetimin içinden beni üşütmeye başlayınca tüm bedenim ürperdi. "Şu şalı bana verir misin?"

"Arnold'un spekülasyon yaptığı şeye gelince," diye ekledi Jamie şalı omuzlarıma sararak, "her şey olabilir. Eğer fiyat uygun olursa şehrin çoğu satılık olacak."

Başımı salladım ve etrafımıza kadife pelerinini seren geceye baktım. Evin diğer tarafındaki bacadan fırlayan kıvılcım yağmuru bir anlığına etrafı aydınlattı ve yere düşmeden önce karanlığa gömüldü.

"Benedict Arnold'ı durduramam," dedim sessizce. "Şu anda karşımda olsa bile onu durduramam. Durdurabilir miyim?" Başımı ondan yana çevirdim.

"Hayır," diye yanıt verdi Jamie, çok yumuşak bir sesle, ardından elimi tuttu. Eli büyük ve güçlüydü ama benimki kadar soğuktu. "Gel yanıma uzan, Sassenach. Seni ısıtırım ve ayın batışını izleriz."

---

* İngilizcesi *Sons of Liberty* olan Özgürlük Evlatları, sömürge Amerika'sında Sadıklar'ın gözünü korkutmak ve İngiliz hükümetini öfkelendirmek için sivil itaatsizliğin aşırı bir biçimini –tehditler ve bazı durumlarda gerçek şiddet– kullanan kışkırtıcı ve provokatörlerden oluşan bir taban grubuydu. (ç.n.)

Bir müddet sonra gecenin serinliğinde birbirimize sokulmuş çıplak bir hâlde sıcak bedenlerimizin arkadaşlığından memnun bir hâlde öylece yatıyorduk. Ay batıdan yıldızların parlamasına izin veren bir gümüş şeridi gibi batıyordu. Tepemizdeki soluk örtü hışırdayıp mırıldanıyor, köknar, meşe ve selvi kokuları etrafımızı sarıyordu. Gece esintisiyle dikkati dağılan bir ateşböceği, başımın yanındaki yastığa kondu ve bir süre oturdu, karnı düzenli olarak soğuk yeşil bir ışıkla titreşiyordu.

"*Oidhche mhath, a charaid,*" dedi Jamie ona. Ateşböceği antenlerini sevimli bir şekilde salladı ve yerdeki yoldaşlarının uzaktaki titreşimlerine doğru daireler çizerek uzaklaştı.

"Keşke yatak odamızı böyle tutabilseydik," dedim hüzünle kuyruğundaki ışığının aşağıdaki karanlıkta kayboluşunu izlerken. "Gecenin bir parçası olmak çok güzel."

"Yağmur yağdığında o kadar da değil." Jamie çenesini keten bezinden olan tavanımıza doğru kaldırdı. "Ama endişelenme, kar yağmadan önce sağlam bir çatım olacak."

"Sanırım haklısın," dedim gülerek. "İlk kulübemizi hatırlıyor musun, hani kar yağmış ve çatı akmıştı? Tipi yağarken tamir etmek için yukarı çıkmakta ısrar etmiştin... ve çırılçıplak kalmıştın."

"Peki, bu kimin suçuydu?" diye sordu Jamie ama kin gütmeden. "Gömleğimle yukarı çıkmama izin vermedin, başka ne seçeneğim vardı ki?"

"Her zamanki sen." Ona doğru sokulup onu öptüm. "Tadın elmalı turta gibi. Hiç kaldı mı?"

"Hayır. Yine de aşağı inip sana bir dilim getireyim."

Elimi koluna koyarak onu durdurdum.

"Hayır, yapma. Gerçekten aç değilim, hem böyle kalmayı tercih ederim. Hımm?"

"Hı-hımm."

Jamie benden yana döndükten sonra yataktan aşağı indi ve uyluklarımın arasına yerleşti.

---

* (İskoç Galcesi) İyi geceler, dostum. (ç.n.)

O rahatça yerine yerleşirken, "Ne yapıyorsun?" diye sordum.

"Bunun belli olduğunu düşünüyorum, Sassenach."

"Ama az önce elmalı turta yiyordun!"

"İçi o kadar dolu değildi."

"Demek... istediğim tam olarak... bu değildi." Başparmakları düşünceli bir şekilde kalçalarımın üst kısımlarını okşuyor ve sıcak nefesi vücudumdaki tüylerin üzerinde çok rahatsız edici bir şekilde geziniyordu.

"Eğer kırıntılardan korkuyorsan, Sassenach, telaşlanma, işim bittikten sonra onları toplarım. Bunu şebeklerin yaptığını mı söylemiştin? Yoksa topladıkları pireler miydi?"

"Benim pirelerim *yok*," diye esprili bir karşılık verebildim ama o güldü, omuzlarını dikleştirdi ve işe koyuldu.

"Bağırman hoşuma gidiyor, Sassenach," diye mırıldandı biraz sonra, nefes almak için duraklayarak.

"Aşağıda çocuklar var!" diye homurdandım, parmaklarımı saçlarına götürerek.

"O zaman bir yaban kedisi gibi ses çıkarmaya çalış..."

Bir zaman sonra, "Philadelphia buradan ne kadar uzaklıkta?" diye sordum.

Jamie hemen yanıt vermese de bir eliyle nazikçe kalçamı okşadı. Sonunda, "Roger Mac bir keresinde bana ne dedi biliyor musun?" dedi. "Bir İngiliz için yüz kilometre uzun bir yoldur; bir Amerikalı içinse yüz yıl uzun bir zaman."

Ona bakmak için başımı biraz çevirdim. Gözleri gökyüzüne sabitlenmişti ve yüzü sakindi ama ne demek istediğini biliyordum.

"O zaman ne kadar?" diye sordum usulca ve sakin, güçlü kalp atışlarını hissetmek için bir elimi kalbinin üzerine koydum. Jamie ikimizin birbirine karışan misk kokusunu içine çekerken kısa bir süre önce yaşadığım bir titreme bedenimi sardı. "Sence ne kadar vaktimiz var?"

"Çok değil, Sassenach," dedi Jamie usulca. "Bu gece ay kadar uzakta. Yarın bahçede olabilir." Soğuk havadan mı, yoksa konuşmadan mı bilinmez, göğsündeki tüyler diken diken olmuştu. Jamie elimi tutup öptü ve doğrulup oturdu.

"Francis Marion diye birini hiç duydun mu, Sassenach?"

İç gömleğime uzanmak üzereyken durakladım. Çok rahat konuşmuştu. Başımı çevirip bir an ona baktım. Sırtı bana dönüktü ve üzerindeki yara izleri ince gümüş çizgilerden oluşuyordu.

"Olabilir," diye cevap verdim, eleştirel bir bakışla gömleğimin eteklerine bakarak. Biraz kirliydi ama bir gün daha idare ederdi. Başıma geçirdim ve çoraplarıma uzandım. "Francis Marion... Bataklık Tilkisi olarak mı biliniyordu?" Bu isimde bir Disney dizisi izlediğime dair belli belirsiz anılarım vardı ve karakterin adının Marion gibi bir şey olduğunu *düşünmüştüm.*

"Henüz değil," dedi Jamie, omzunun üzerinden bana bakmak için dönerek. "Onun hakkında ne biliyorsun?"

"Çok az şey, o da sadece bir televizyon programından. Gerçi Bree muhtemelen hâlâ jenerik şarkısını söyleyebilir. Şey, ee... şey, performansın başında çalınan müzik."

"Yani her seferinde aynı müzik mi demek istiyorsun?" diye sordu Jamie bir kaşını merakla kaldırarak.

"Evet. Francis Marion... Bir bölümde bir kırmızı urbalı tarafından yakalanıp ağaca bağlandığını hatırlıyorum, yani muhtemelen bir..." Durdum.

"Şimdi," dedim onlardan biriyle karşılaştığımda her zaman hissettiğim o tuhaf korku ve dehşet duygusuyla. Önce Benedict Arnold, şimdi de... "Francis Marion... *şimdi* demek istiyorsun."

"Brianna öyle diyor. Ama onun hakkında pek bir şey hatırlamıyor."

"Neden özellikle onunla ilgileniyorsun?"

"Ah." Jamie rahatlayarak sert zemine uzandı. "Hiç partizan grubu diye bir şey duydun mu, Sassenach?"

"Siyasi bir partiyi kastetmiyorsan duymadım ve duymadığına da eminim."

"Whigler ve Toryler gibi mi? Hayır, duymadım." Jamie şarap sürahisini alıp bir fincan doldurdu ve bana uzattı. "Partizan

çetesi paralı asker çetesine çok benzer, sadece çoğunlukla para için çalışmazlar. Özel milisler gibi bir şeydir ama alışkanlıkları daha az düzenlidir."

Monmouth seferi sırasında pek çok milis bölüğü görmüştüm. Bu açıklama beni güldürdü.

"Anlıyorum. O zaman bir partizan grubu ne yapar?"

Kendi fincanından bir bardak doldurdu ve bana doğru kadehini kaldırdı.

"Görünüşe göre ortalıkta dolaşıp Sadıklar'a sorun çıkarıyor, azat edilmiş köleleri öldürüyor ve genel olarak İngiliz ordusunun başına bela oluyorlar."

Gözlerimi kırptım. Anlaşılan Walt Disney, *Bataklık Tilkisi*'nin* 1950'lerdeki versiyonundan bazı şeyleri çıkarmaya karar vermişti ve bunda şaşılacak bir şey yoktu.

"Özgür köleleri öldürmek mi? Ne için?"

"İngilizler orduya katılmayı kabul eden köleleri serbest bırakmayı alışkanlık hâline getirmişler. Roger Mac öyle diyor. Görünüşe göre Bay Marion buna katıldı... ya da katılacak? Bu hariç." Kaşlarını çattı. "Bence henüz yapmıyor olabilir. En azından ben böyle bir şey duymadım."

Şarabımdan koca bir yudum aldım. Muskat şarabıydı, serin ve tatlıydı, ayrıca gölgelerle dolu bir gecede iyi gidiyordu.

"Peki, Bay Bataklık Tilkisi bunu nerede yapıyor?"

"Güney Carolina'da bir yerde. Ayrıntılara dikkat etmedim. Bu fikir dikkatimi çekmişti, anlıyor musun?"

"Partizan bir çeteden mi bahsediyorsun?" Çoraplarımı giydiğimden beri huzursuzdum ve belki de onları tekrar çıkarmam gerektiği gibi saçma bir düşünceye kapıldım. Yine de bu özel konuşmadan kaçmak yoktu.

Jamie'nin sağ elinin parmakları yavaşça uyluğuna doğru hareket etti, düşüncesinin sessiz davul sesi gibiydi.

"Evet," dedi sonunda ve yumruğunu sıktı. "Benjamin Cleveland'in, yani beni tehdit etmeye çalışan o koca şişko Over-

* *The Swamp Fox*. Disney stüdyoları tarafından çekilen ve Amerikan Bağımsızlık Savaşı kahramanı Francis Marion'ın kahramanlıklarını konu eden bir televizyon dizisidir. (ed.n.)

mountain serserisinin bana önerdiği şey buydu; dolambaçlı bir yoldan ama yeterince açıktı." Bana baktı, gecenin loş ışığında gözleri karanlık ve ciddiydi.

"Kıta ordusuyla bir daha savaşmayacağım," dedi Jamie. "Ordularla yeterince uğraştım. General Washington'ın da beni geri isteyeceğini sanmıyorum." Bunun üzerine biraz da hüzünle gülümsedi.

"Judah Bixby'nin bana anlattığına göre, görevinden oldukça iyi bir şekilde istifa etmişsin. Kaçırdığım için üzgünüm," dedim yüzümde gülümsemeyle, pek pişman olduğum sayılmazdı. Kaçırmıştım çünkü Jamie'nin görevinden istifa ettiği ve istifasını onu göreve çağırmaya gelen habercinin sırtına yazdığı anda ben onun ayaklarının dibinde yerde yatıyordum ve kan kaybından ölmek üzereydim. Hatta orada bulunan genç teğmenlerinden biri olan Judah, bana Jamie'nin kısa reddiyesini aslında kanımla ıslanmış çamurla yazdığını söylemişti.

"Evet," dedi kuru bir sesle. "Washington'ın bu konuda ne düşündüğünü duymadım ama en azından firar ettiğim için beni tutuklatıp astırmadı."

"Sanırım o zamandan beri aklında başka şeyler var." Monmouth Savaşı'nın son kayıplarından biri olduktan sonra bir süre savaşın gidişatını duyacak ya da umursayacak durumda değildim. Ama uzun süre bundan kaçınmak mümkün değildi. İngilizler şehri istila edip işgal ettiğinde Savannah'da yaşıyorduk; bildiğim kadarıyla hâlâ oradaydılar. Ancak haberler su gibi yokuş aşağı akarak gazeteler, nakliye ve yepyeni posta hizmetiyle kıyı şehirlerinde birikmeye meyilliydi. Dağlara taşımak yavaş ve zor bir süreçti.

"Kendi partizan grubunu kurmayı planladığın sonucunu mu çıkarmalıyım?" diye sordum sakin olmaya çalışarak.

"Ah," dedi Jamie benzer bir tonda, "Düşündüm de olabilir. Baskın yapmak ve öldürmek için değil ama... bir baskına katılmayalı uzun zaman oldu." Bunu eskiyi hatırlar bir tavırla söylemişti. "Yine de Tepe'de korunmak için. Sonra... savaş devam ettikçe, şey... küçük bir çetenin orada burada işe yarayabileceği

düşünülebilir." Bu sonuncusu o kadar rahat bir şekilde eklenmişti ki dik oturdum ve ona gözlerimi kısarak baktım.

"Çete mi? *Çete* mi kurmak istiyorsun?"

Buna şaşırmış görünüyordu.

"Evet. Bu kelimeyi daha önce duymadın mı, Sassenach?"

"Duydum," dedim ve sakinleşmeyi umarak şarabımı yudumladım. "Ama senin *duyduğunu* düşünmedim."

"Ee, elbette kurarım," dedi Jamie bir kaşını kaldırarak. "Nasılsa İskoç dilinde bir kelime, değil mi?"

"Öyle mi?"

"Öyle. Sadece birlikte takıldığım adamlar, Sassenach. *Slàinte.*" Bardağı benden alıp kısaca selam verip kadeh kaldırdıktan sonra şarabımı içti.

15

HANGİ YAŞLI CADI?

Mandy ile birlikte masanın iki yanında duruyorduk. O bankın üzerindeydi ve ikimiz de aramızda duran küçük sarı kâseye dikkatle bakıyorduk.

"*Ne kadar* kaldı, büyükanne?"

"On dakika," diye yanıtladım ve Jenny'nin bana ödünç verdiği gümüş kenarlı çan saatine göz attım. "Daha iki dakika oldu. Oturabilirsin, biz izliyoruz diye daha hızlı olmayacak."

"Evet, olacak." Bu açıklamayı beni gülümseten bir sakinlikle yaptı. Sonra da başını sallayarak, "Jemmy sıkı izlemen gerektiğini, yoksa kaçacağını söylüyor," dedi. Gözlerini kâseden ayırdığını fark edince başını öne eğdi ve mayanın kenardan akıp sürünerek uzaklaşmasını yasaklarcasına sertçe kâseye baktı.

"Mayayı kastettiğini sanmıyorum, tatlım. Muhtemelen tavşandır." Yine de arkamı dönmeye cesaret edemedim. Kâsenin üzerindeki havayı kokladım, Mandy de aynısını büyük bir gayretle yaptı.

"Mayanın iyi olduğuna eminim," dedim. "Maya gibi kokuyor."

"Eveeeet," dedi Mandy başıyla onaylayıp homurdanarak.

"Eğer hâlâ aktif olmasaydı... hâlâ iyi olmasaydı kötü kokardı," diye açıkladım.

Aktif mayanın ılık şekerli suyla karıştırıldığında çıkardığı köpüğü ona gösterebilmek için tam on dakika bekleyecektim ama kendi kafamda mayanın iyi olduğundan emindim, bu yüzden rahatlamış hissediyordum. Soda külüyle de kabarmış bisküvi *yapılabilirdi* ama bu çok daha karmaşık bir işti.

"Mayanın bir kısmını süte koyarız," dedim mayayı koyduğum küçük kâseden temiz bir kâseye büyük bir kaşıkla koyarak. "Bir dahaki sefere daha fazla yapmak için."

Jamie'nin kafası kapı aralığında belirdi.

"Küçük kızı bana bir dakikalığına ödünç verir misin, Sassenach?"

"Tabii," diye cevap verdim hemen, Mandy'nin elini masanın üzerindeki dolu ve açık un çuvalından bir santim uzakta tutarak. "Büyükbabanın senin yardımına ihtiyacı var, tatlım."

"Tamam," dedi Mandy nazikçe ve ben onu durduramadan, yaptığımız kuru üzümlü kurabiyelerden birini ağzına tıktı. "Ne vaydı, büyükbaba?"

"Kısa bir süreliğine bir şeyin üzerine oturmanı istiyorum." Jamie'nin uzun, düz burnu tereyağı ve kuru üzüm kokusuyla seğirdi ve eli tepsiye doğru uzandı.

"Pekâlâ," dedim boyun eğerek. "*Bir tane.* Ama Tanrı aşkına burada ye, çocuklar seni böyle görürse çekirge sürüsü gibi buraya üşüşürler."

"Çekiyge süyüsü mü?"

"Mandy! Ağzında bir kurabiye *daha* mı var?"

Mandy kahramanca bir çaba gösterip ağzındakinin çoğunu yutarken gözleri büyüdü.

"Hayıy," dedi kırıntıları püskürterek. Jamie kendi kurabiyesini bitirirken biraz daha düzgünce yuttu.

"Bu iyi, Sassenach," dedi tepsiyi başıyla işaret ederek. "Yine de iyi bir aşçı olacaksın." Bana sırıtıp Mandy'nin elinden tuttu ve kapıya yöneldi.

Kurabiye kavanozu gibi bir şeyden yoksundum. Bir tane yapabilir miydim diye merak ettim. Kuşkusuz Brianna tuğla ocağını yaptıktan sonra bu işi halledebilirdi. Taze kurabiyeleri küçük bir tencerenin için koyup üstüne büyük bir tabak yerleştirdim, sonra gerçekten soğuk havalar geldiğinde yatak ısıtıcı olarak kullanmak için ocağın yanında tuttuğumuz büyük nehir taşlarından ikisini aldım ve tabağın üstüne koydum. Çocukları caydırmazdı ama böcekleri ve belki de yağmacı rakunları dışarıda tutardı. Mutfak duvarları sağlamdı ama pencerelerin çoğunda henüz cam yoktu.

Tencereye bir süre düşünceli bir şekilde baktım, olasılıkları hayal ettikten sonra onu koridordan muayenehaneye taşıdım, orada damıtılmış ispirtoları, tuzlu su şişelerini ve kimsenin ilgisini çekmeyecek diğer eşyaları sakladığım dolaba kapattım. O sırada Jamie ve Mandy'nin konuşarak dışarı çıktıklarını duyunca ne yaptıklarını görmek için ön kapıya gittim.

Jamie dizlerinin üzerine çökmüş, tuvalet kapağı olduğu belli olan Mandy büyüklüğündeki tahtayı ayarlıyordu. "Şunu dene," dedi yere çömelerek. "Yani üzerine otur."

Mandy kıkırdadı ama oturdu.

"Ne için büyükbaba?"

"Geçen hafta odana giren küçük fareyi hatırlıyor musun?"

"Evet. Onu eline aldın. Seni ısıydı mı, büyükbaba?" diye sordu sempatiyle.

"Hayır, *a leannan*, elbisemin kolundan kaçıp yakamdan atladı ve sahanlığı geçip odamıza girdi ve büyükannenin güzel ayakkabılarının altına saklandı. Bunu hatırlamıyor musun?"

Mandy olayı hatırlamaya çalışarak küçük kaşlarını çattı.

"Evet. Çığlık attın."

"Evet. Arada sırada küçük farelerimiz ve diğer küçük yaratıklarımız dışarıda onları korkutan bir şey olduğunda koşup tuvalete saklanırlar. Şimdi, bu tür şeyler çoğunlukla sana zarar

vermez..." Parmağını ona doğru kaldırdı. "...ama seni ürkütebilirler. Eğer böyle bir şey olursa, dengeni kaybedip delikten aşağı, tuvalete düşmeni istemem."

"Iıyyy!" dedi Mandy kıkırdayarak.

"Gülme," dedi Jamie sırıtarak. "William dayın yıllar önce tuvalete düşmüştü ve bundan hiç hoşlanmamıştı."

"William Dayı kim?"

"Annenin erkek kardeşi. Sen daha onunla tanışmadın."

Mandy'nin küçük siyah kaşları yine çatıldı.

Jamie başımı kaldırıp beni görünce hafifçe omzunu silkti. "Ondan bahsetmenin bir sakıncası yok," dedi bana. "Muhtemelen çok geçmeden onu yine göreceğiz."

"Bu kadar eminsin yani?" dedim şüpheyle. Aslında Jamie ve William son kez yüz yüze geldiklerinde aralarında açık bir husumet olmamıştı ama William'ın doğum koşullarıyla ilgili olarak teslimiyet duygusuna ulaştığına dair bir belirti de yoktu.

"Öyleyim," dedi Jamie gözlerini kazdığı deliğe dikerek. "Frances'i görmeye gelecek."

Arkamda küçük bir nefes sesi duydum ve dönüp baktığımda, kolunda yeşilliklerle dolu bir sepetle bahçeden aşağı inen Fanny'yi gördüm. Güzel yüzü solmuş, gözleri kocaman bir hâlde Jamie'ye bakıyordu.

"Sence... gelecek mi?" dedi. "Buraya? Beni görmeye?" Fanny'nin sesi yükseldi ve son kelimede biraz çatallandı.

Jamie bir an omzunun üzerinden ona baktıktan sonra başını olumlu anlamda salladı.

"Ben gelirdim, Frances," dedi basitçe. "O da gelecek."

Mayayı kontrol etmek için mutfağa geri döndüm. Elbette, suyun yüzeyinde kirli görünümlü bir köpük vardı... ve saat on bir dakika geçtiğini gösteriyordu. Kurabiyeler için gerekli malzemeleri kontrol ederken, kötü niyetli birinin mutfaktaki tüm tereyağını yediğini ve domuz yağımız olmadığını fark et-

tim. Evde başka kimse yoktu; Jamie ve Mandy hâlâ verandada sohbet ediyorlardı. Kurabiye hamuru kabarırken yayıkhaneye gidip daha fazla tereyağı yapacak kadar kaymak getirmem için yeterli zaman vardı.

İki ağır kova kaymak yüklü süt taşıyarak pınardan gelen patika boyunca yavaşça ilerliyordum ki eve yaklaşan bir kadın gördüm. Uzun boyluydu, kararlı adımlarla yürüyordu, siyah bir elbise giymişti ve geniş kenarlı hasır şapkasını rüzgârda uçup gitmesini önlemek için bir eliyle tutuyordu.

Jamie muhtemelen bir alet almak için ortadan kaybolmuştu ama Mandy hâlâ verandadaydı, yeni klozetine oturmuş Esmeralda'ya şarkı söylüyordu. Dik duruşu ve rahat yürüyüşüyle düşündüğümden daha yaşlı bir kadın olan kadına aldırış etmedi. Kadına daha yakından bakınca yüzündeki çizgileri ve şapkasının altına taktığı kasketin altından şakaklarına dökülen kır saçlarını görebiliyordum.

"Baban nerede, çocuğum?" diye sordu kadın, Mandy'nin önünde durarak.

"Bilmiyorum," diye cevap verdi Mandy. "Bu Esmeralda." Ardından bebeğini kaldırıp gösterdi.

"Babanla konuşmak istiyorum."

"Tamam," dedi Mandy dostça ve şarkı söylemeye devam etti. "La la laaay... La la *laaaay*..."

"Kes şunu," dedi kadın sertçe. "Bana bak."

"Neden?"

"Sen çok terbiyesiz bir çocuksun ve baban seni dövmeli."

Mandy'nin yüzü kıpkırmızı oldu ve yeni koltuğunun üzerinde ayağa fırladı.

"Defol git!" dedi. "Seni tuvalete atıyorum!" Bir şeyi atıyormuş gibi elini havaya savurdu. "KIŞ! KIŞ!"

"Ne demek istiyorsun, seni kötü çocuk?" Kadının yüzü de kızarmaya başlamıştı. Büyülenmiş gibi olduğum yerde kalakalmıştım ama şimdi kovaları yere bırakarak işler kızışmadan önce bir el atmam gerektiğini hissettim. Ama artık çok geçti.

"Seni tuvalete soktum ve KAKA gibi sifonu çektim!" diye bağırdı Mandy ayaklarını yere vurarak. Bir yılan kadar hızlı olan kadının eli havaya kalkıp Mandy'nin yanağına indi.

Anlık şaşkınlığın getirdiği sessizlikten sonra aynı anda birçok şey oldu. Verandaya doğru hamle yapayım derken kovalardan birine takıldım ve bir süt tufanıyla patikaya düştüm, Mandy araba yolundan bile duyulabilecek bir çığlık attı ve Jamie bir pandomimdeki Şeytan Kral gibi ön kapıdan fırladı.

Mandy'yi tek koluyla kavrayıp verandadan atladı ve ben daha dizlerimin üzerine çökmeden kadınla burun buruna geldi.

"Evimi terk et," dedi diğer tek seçeneğin anında ölüm olduğunu açıkça ortaya koyan sakin bir sesle.

Hakkını vermek lazımdı, kadın geri adım atmıyordu. Geniş siyah şapkasını çıkarıp adama dik dik baktı.

"Kız benimle kaba bir şekilde konuştu, efendim ve buna izin vermeyeceğim! Belli ki kimse onu düzgün bir şekilde disipline etmeye çalışmamış. Şaşılacak bir şey yok." Kadının küçümseyen bakışları Jamie'yi baştan aşağı süzdü. Mandy çığlık atmayı bırakmıştı ama yüzü Jamie'nin gömleğinin ön kısmına gömülmüş, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

"Ee, kabalıktan söz açılmışken," dedim ıslak önlüğümü sıkarak. "Sizinle tanışma şerefine nail olduğumuzu sanmıyorum, değil mi?" Bir elimi eteğimin kenarına silip uzattım. "Ben Claire Fraser."

Yüzündeki öfke ifadesi kaybolmadı ama dondu kaldı. Tek kelime etmedi ama her seferinde bir adım atarak benden uzaklaştı. Jamie, Mandy'yi rahatlatıcı bir şekilde okşamak dışında kıpırdamamıştı; yüzü onunki kadar sabit ve durgundu.

Yolun kenarına ulaşıp durdu ve çenesini Jamie'ye doğru kaldırdı.

"Hepiniz," dedi şapkasını beni, Jamie'yi, Mandy'yi ve evi içine alan bir kavis çizerek, "şüphesiz cehenneme gideceksiniz." Bu sözlerle birlikte küçük bir paketi verandaya fırlatıp bize sırtını döndü ve uğursuz bir kuş gibi uzaklaştı.

"O şeytan kadın da kimdi öyle?" diye sordu Jamie.

"Kötü Cadı," diye yanıtladı Mandy hemen. Yüzü hâlâ kıpkırmızıydı ve "Ondan *nefret* ediyorum!" derken alt dudağı büzüldü.

"Muhtemelen," dedim. Yere eğilip attığı paketi dikkatle aldım. Yağlı ipeğe sarılmış, garip görünümlü bir kordonla bağlanmış ve birkaç düğüm atılmıştı. Burnuma götürüp dikkatle kokladım.

Yağlı ipeğin bulanık kokusu içinde bile kininin acı kokusu genzimde tadını alabileceğim kadar güçlüydü.

"Hay lanet olası aksi şeytan," dedim Jamie'ye hayretle bakarak. "Bana Cizvit kabuğu getirmiş."

"Sana söylemiştim, Sassenach, Roger Mac ve Brianna'ya ihtiyacından bahsedersen, muhtemelen ihtiyacın karşılanır. Bu durumda," dedi yavaşça, ziyaretçimizin kaybolduğu yöne bakarak, "sanırım bu kadın belki de Bayan Cunningham'dır."

16

CENNETİN TAZISI

İki hafta sonra

Rüyalardan daha derin bir yerdeydim ve sudan çıkmış bir balık gibi çırpınarak yüzeye çıktım.

"Oof..." Nerede olduğumu, kim olduğumu ya da nasıl konuşacağımı hatırlayamıyordum. Sonra beni uyandıran sesi tekrar duydum ve vücudumdaki tüm tüyler diken diken oldu.

"Hay lanet olasıca aksi şeytan!" Sözler ve sahne bir anda zihnimde canlanınca fiziksel bir dayanak bulma amacıyla iki elimi yanlara açtım.

Çarşaf. Yatak. Karyola. Yataktaydım. Ancak Jamie yoktu, yanım boştu. Ona bakınma amacıyla başımı yana çevirip âdeta

bir baykuş gibi gözlerimi kırptım. Camsız pencerenin yanında çırılçıplak ayakta durmuş, ay ışığında duş alıyordu. Yumruklarını sıkarken tenin altındaki her bir kas kendini belli ediyordu.

"Jamie!" Ne benim sesimi ne de dışarıdaki uğultuyla uyanan evdeki diğer sakinlerin gürültüsünü ve telaşını duyuyor gibiydi. Mandy'nin korku içinde feryat etmeye başladığını ve anne babasının onu teselli etme telaşıyla birbirlerine karışan seslerini duyabiliyordum.

Yataktan kalkıp temkinli bir şekilde Jamie'nin yanına gittim ama aslında yapmak istediğim şey yorganın altında kalıp yastığı başımın üzerine çekmekti. O *ses*... Omzunun arkasından baktım ama ay ışığı ne kadar parlak olursa olsun, evin önündeki açıklıkta olmaması gereken hiçbir şeyi göstermiyordu.

Belki ormandan geliyordu; ağaçlar ve dağ aşılmaz siyah bir tabaka gibi duruyordu.

"Jamie," dedim daha sakin bir sesle ve bir elimi sıkıca koluna doladım. "Sence neler oluyor? Kurtlar mı? Yani bir kurt mu?" Bu sesi çıkaran şeyin sadece bir tane olmasını *umuyordum.*

Jamie dokunuşumla irkilip bana bakmak için arkasına döndü ve... kendini toparlamaya çalışarak başını iki yana salladı.

"Ben..." diye konuşmaya başladı, sesi uyku mahmurluğuyla boğuktu, sonra kollarını bana dolayıp beni kendine doğru çekti. "Ben bunun rüya olduğunu sandım." Onun biraz titrediğini fark edince elimden geldiğince sıkıca ona sarıldım. *Ban–sithe* ve *tathasg* gibi uğursuz Kelt kelimeleri kafamın etrafında uçuşuyor, kulağıma fısıldıyordu. Geleneklere göre evde biri ölmek üzereyken çatıda bir *ban–sithe* ulurmuş. Şey... en azından çatıda değildi çünkü çatımız yoktu...

"Rüyaların genelde bu kadar gürültülü mü olur?" diye sordum, yeni bir ulumayla irkilerek. Yataktan çıkalı çok olmamıştı; teni serindi ama üşümemişti.

"Evet. Bazen." Küçük, soluksuz bir kahkaha atarak beni bıraktı. Koridordan küçük ayak gürültüsü geldi ve kapı bir anda açılıp Jem, hemen arkasında Fanny ile birlikte içeri dalınca kendimi telaşla tekrar onun kollarına attım.

"Büyükbaba! Dışarıda bir kurt var! Domuzcukları yiyecek!"

Soluğu kesilen Fanny, elini ağzına götürdü, gözleri neredeyse korkudan yuvalarından fırlayacaktı. Bu tavrı, domuz yavrularının yakında öleceğini düşündüğü için değil, Jamie'nin çıplak olduğunu fark ettiğinden kaynaklanıyordu. Geceliğimle onu olabildiğince gözlerden saklamaya çalışıyordum ama ortada ne gecelik ne de Jamie vardı.

"Yatağına dön, tatlım," dedim olabildiğince sakin bir şekilde. "Eğer bu bir kurtsa, Bay Fraser onunla ilgilenecektir."

"*Moran taing*, Sassenach," diye fısıldadı Jamie ağzının kenarından. Çok teşekkür ederim. "Jem, bana tartanımı atar mısın?"

Çıplak bir büyükbaba manzarasına alışkın olan Jem, tartanı kapının yanındaki kancasından aldı.

"Gelip kurdu öldürmene yardım edebilir miyim?" diye sordu umutla. "Onu vurabilirim. Ben babamdan daha iyiyim, o öyle diyor!"

"O bir kurt değil," dedi Jamie kısaca, belini solmuş tartanla kaplayarak. "İkiniz gidin ve Mandy'ye her şeyin yolunda olduğunu söyleyin, yoksa çatıyı başımıza yıkar." Uluma daha da artmıştı, Mandy'nin histerik tepkisi de öyle. Yüzündeki ifadeye bakılırsa Fanny de onlara katılmaya hazırdı.

Bree, elinde Roger'ın kılıcıyla, beyaz cüppesi ve vahşi saçlarıyla Başmelek Mikail gibi görünerek kapıda belirdi. Fanny bu manzara karşısında küçük bir inilti çıkardı.

"Onunla ne yapmayı planlıyordun, *a nighean?*" diye sordu Jamie gömleğini başına geçirmeye hazırlanırken kılıca doğru başını sallayarak. "Bir hayaletin içinden geçebileceğini sanmıyorum."

Fanny fal taşı gibi açtığı gözlerle bir Bree'ye bir de Jamie'ye baktı, sonra gümbürtüyle yere oturup başını dizlerine gömdü.

Jem'in de gözleri kamaşmıştı. "Bir hayalet," dedi boş boş. "*Hayalet* kurt mu?"

Tedirgin bir şekilde pencereye baktım. Jemmy kurt adamları duymuş olacak kadar büyüktü... ve bu sözcük zihnimde tatsız bir şekilde canlı bir görüntü uyandırdı, özellikle ıssız ve delici bir inilti anlık sessizliği delip geçerken.

"Sana söyledim, o kurt değil," dedi Jamie hem kızgın hem de teslim olmuş bir sesle. "Bu bir köpek."

"Rollo mu?" dedi Jemmy korku dolu bir sesle. "*Geri* mi geldi?"

Fanny birden başını kaldırırken Bree istemsizce inledi, ben de gönülsüzce Jamie'nin koluna yeniden sarıldım.

"Tanrım," dedi Jamie, bu şartlar altında olabildiğince ılımlı bir tavırla, ardından kolumdan kurtuldu. "Sanmam." Ancak bu düşünceyle kolundaki tüylerin diken diken olduğunu fark edince ben de ürperdim.

"Burada kal," dedi kısaca ve kapıya doğru döndü. Bree'yi çocukların sinir krizleriyle uğraşması için umursamazca bırakarak onu takip ettim. İkimiz de mum yakmak için duraklamamıştık ve merdiven boşluğu gerçek bir kuyu kadar karanlık ve soğuktu. Uğultu burada boğuk olsa da rahatlatıcıydı.

"Köpek olduğuna emin misin?" diye sordum Jamie'nin sırtına doğru.

"Eminim," diye yanıt verdi. Sesi sertti ama yutkunduğunu duydum, tüm bedenimi bir tedirginlik dalgası sardı. Merdivenin dibinden sola döndü ve mutfağa girdi.

Büyük odanın saklı sıcaklığı üzerime akarken nefesimi bıraktım. Hafifçe tüten ocak belli belirsiz parlıyor, yerlerinde asılı duran kazan ve çaydanlığın rahatça yuvarlatılmış katı şekillerini, büfenin üzerindeki kalayın belli belirsiz parıltısını gösteriyordu. Kapı sürgülüydü. Mutfağın verdiği rahatlık hissine rağmen kafa derim huzursuzca kıpırdandı. Ses şimdi daha yüksekti, kendi nefes alış verişimle çok çelişen bir ritimle yükselip alçalıyordu. Kesin olarak söyleyemiyordum ama daha önce olduğundan daha yüksek ve daha yakın olduğunu düşündüm.

Jamie ocağın közüne bir odun atmıştı; şimdi onu çıkardı ve parlayan odundan küçük bir alev yükselene kadar meşalenin yırtık ucuna dikkatlice üfledi. Ateş yükseldikçe kaşları gevşedi ve bana bakıp gülümsedi.

"Endişelenme, *a nighean*," dedi. "O bir köpekten başka bir şey değil. Gerçekten."

Ben de gülümsedim ama sesinde hâlâ belirsiz bir ton vardı. Bundan sebep onu kapıya kadar takip ederken taş oklavayı sessizce elime aldım. Ağır çubuğu kaldırıp yere bıraktı, sonra tereddüt etmeden mandalı kaldırdı ve kapıyı açtı. Dağ gecesinin soğuk nemi içeri süzülerek geceliğimi dalgalandırdı ve bana pelerinimi giymem gerektiğini hatırlattı. Yine de bunun için zaman yoktu. Bir cesaretle Jamie'yi arka sahanlığa kadar takip ettim.

Gürültü burada daha yüksekti ama birden daha az tedirgin görünüyordu. Ses baykuş çığlığı gibi bir şeye dönüştü. Evin arkasında yükselen yamaca bakınmama rağmen odun ateşinin zayıf titreşiminde hiçbir şey göremedim. Bu kadar açıkta olmama rağmen kendimi daha dengeli hissediyordum. Jamie'nin kendi şüpheleri olabilirdi ama bu gizemli tazının tehlikeli olduğunu düşünmüyordu, yoksa burada onunla durmama izin vermezdi.

Jamie derin bir iç çekip iki parmağını ağzına götürdü ve keskin bir ıslık çaldı. Gürültü kesildi.

"Haydi o zaman," dedi Jamie sesini yükselterek, ardından ikinci ıslığı çaldı.

Orman sessizdi ve bir dakika ya da daha uzun bir süre hiçbir şey olmadı. Sonra bir şey hareket etti. Tuvaletin etrafındaki domates sarmaşıklarından bir leke koptu ve yavaşça bize doğru geldi. Uzaktaki merdivenlerden inen ayak seslerini ve boğuk sesleri duydum ama tüm dikkatim köpeğe odaklanmıştı.

Evet, köpeğe benziyordu; karanlıkta parlayan altın rengi gözlerini bir an için yakaladım, sonra uzun bacaklı, karmakarışık yürüyüşünü, omurgasının ve kuyruğunun kıvrımlarını görebilecek kadar yaklaştı.

"Tazı mı?" diye sordum.

"Öyle." Jamie meşaleyi bana uzatıp kalçalarının üzerine çöktü ve bir elini uzattı. Köpek –mavi-siyah benekleri tüylerinin çoğunu kaplamış, mavi tazı dedikleri türdendi– ona doğru gelirken biraz alçaldı, başı öne eğikti.

"Sorun yok, *a nighean*," dedi köpeğe, sesi alçak ve boğuktu.

"Bu *köpeği* tanıyor musun?"

"Tanıyorum," dedi Jamie. O an sesinde bir pişmanlık tınısı duyduğumu sandım. Yine de köpeğin başını okşadı ve köpek yaklaştı, kuyruğunu belli belirsiz sallıyordu.

"Açlıktan ölüyor, zavallı şey," dedim. Tazının kaburgaları meşale ışığında bile görünüyordu, karnı bir kese ipi gibi yukarı çekilmişti.

"Biraz etimiz var mı, Sassenach?"

"Eminim vardır." Diğerleri mutfaktaydı ama dışarıdaki seslerimizi duyunca konuşmayı bırakmışlardı. Birazdan burada olurlardı.

"Jamie," dedim ve elimi onun çıplak sırtına koydum. "Bu köpeği daha önce nerede gördün?"

Yutkunduğunu hissettim.

"Onu sahibinin mezarı başında ulurken bıraktım," dedi sessizce. "Çocuklara bundan bahsetme, olur mu?"

Köpek, arka verandaya akın eden bu kadar çok insanı görünce gözle görülür bir şekilde şaşırmış gibi göründü ve çalıların arasına kaçmak istercesine arkasını döndü. Ancak yemek kokusunu bırakmaya bir türlü cesaret edemedi ve uzun tüylü kuyruğunu özür dilercesine sallayarak daireler çizmeye devam etti.

Sonunda Jamie gürültüyü bastırmayı ve herkesin mutfağa gitmesini sağlamayı başardı, bu arada tazıyı pastırma yağına batırılmış küçük mısır ekmeği parçalarıyla kendine çekti. Ben kalıp meşaleyle arkasında bekledim. Tazı, yemeğe istekle geldi, başını itaatkâr bir şekilde eğdi ve Jamie kulaklarının arkasını kaşımak için geçici bir şekilde uzandığında, kuyruğunu hızla sallamaya devam etti.

"Aferin kızıma," diye mırıldandı Jamie ona bir parça daha ekmek vererek. Açlığına rağmen ekmeği adamın elinden nazikçe alsa da koparmadı.

"Senden korkmuyor," dedim sessizce. Ona sormak niyetinde değildim, asla da sormayacaktım. Ama bu merak etmediğim anlamına gelmiyordu.

"Hayır," diye yanıt verdi Jamie aynı yumuşak sesle. "Hayır, korkmuyor. Sadece onu gömerken gördü beni."

"Ondan... rahatsız olmuyor musun? Buraya gelmesinden yani." Jamie'nin köpeğin ulumasından rahatsız olduğu belliydi; kim rahatsız olmazdı ki? Ama şimdi bunu anlayamıyordum; yüzü meşale ışığının titreşiminde sakindi.

"Hayır," dedi Jamie ve çocukların duymadığından emin olmak için omzunun üzerinden baktı. "Onu gördüğümde öyleydim ama..." Yağlı eli bir an için köpeğin kaba tüyleri üzerinde durdu. "Sanırım bana gelmesi... belki de bir günah çıkarmaydı."

Köpek içeride doymak bilmez bir şekilde ama tuhaf bir incelikle yemek yiyor, ekmek ve et parçalarını kemiriyordu. Bir şekilde pek doğru görünmediğinden onu daha yakından izlemeye başladım. Çocuklar büyülenmiş gibiydiler, sırayla avuçlarına yiyecek parçaları alıp ona uzatıyorlardı ama Jamie'nin kaşlarını hafifçe çatarak onu izlediğini gördüm.

"Sanırım ağzında bir sorun var," dedi bir süre sonra. "Bir bakalım mı?"

"Bırakın da yemeğini bitirsin, lütfen, Bay Fraser," dedi Fanny ciddi bir ifadeyle ona bakarak. "O kadar aç ki!"

"Evet, öyle," dedi Jamie yanlarına çömelerek. Elini köpeğin yumrulu omurgasında hafifçe gezdirince kuyruğu kısa bir süre kıpırdadı ama tüm dikkati yemeğe odaklanmıştı. "Acaba neden bu kadar aç?"

"Neden mi?" diye sordum. Ne söylediğime dikkat ederek ona baktım. "Belki de efendisini kaybetmiştir."

"Evet, ama o bir tazı. Kendi başına avlanabilir ve yaz mevsimindeyiz. Her yerde yiyecek var. Efendisi olsun ya da olmasın, bu durumda aç kalmamalı."

Merakla dizlerimin üzerine çöktüm ve ona yakından baktım. Haklıydı; küçük lokmaları yutuyor, çok az çiğniyor ya da hiç çiğnemiyordu. Bu onun kişisel alışkanlığı olabilirdi ya da her köpek

böyle küçük yiyecek parçalarıyla böyle yapardı, ama... *ters* giden bir şeyler vardı. Tam bir irkilme sayılmazdı ama...

"Haklısın," dedim. "Bırak bitirsin, sonra bir bakarım."

Tazı son kırıntıları da bitirdikten sonra daha fazlası var mı diye etrafı kokladı. Gerçi artık midesi gözle görülür bir şekilde şişmişti, ardından su içip toplanan kalabalığa baktıktan sonra Jamie'nin bacağının yanına kıvrılıp uzandı.

"*Bi sàmhach, a choin...*" dedi Jamie, hafifçe elini onun uzun sırtında gezdirerek. Köpek kuyruğunu hafifçe sallayıp kocaman esneyerek döşeme tahtalarının arasında eriyecekmiş gibi göründü. "Peki, o zaman..." Jamie aynı yumuşak tonda konuşmuştu. "...gel de ağzına bakalım, *mo nighean gorm.*" Köpek şaşırmış görünse de Jamie onu yan yatırırken direnmedi.

"Benekleri mi var?" Fanny büyülenmiş bir tavırla biraz daha yaklaştı ve köpeğe tam olarak dokunmasa da belli belirsiz elini uzattı.

"Evet, bu türe benekli tazı derler, tüyleri minik beneklerle kaplıdır. Bırak parmaklarını koklasın, kızım, böylece kim olduğunu anlar. Yavaş hareket et, gerçi fazlasıyla dost canlısı bir eniğe benziyor."

Fanny bu söz üzerine gözlerini kırpıştırdı ve Jamie'ye baktı.

"Senin hiç köpeğin olmadı mı, Fanny?" diye sordu Bree bu küçük oyunu görünce.

"Hayır," diye cevap verdi Fanny belli belirsiz. "Yani... bir köpek hatırlıyorum. O zaman çok küçüktüm. Onu sevdiğimi hatırlıyorum." Eli köpeğin sırtına dokundu ve tazı kuyruğunu kıpırdattı. "Gemideydi. Hava güzel olduğunda büyük yelkenin altında otururdum ve o da gelip yanıma oturur, onu sevmeme izin verirdi."

Bree, oturduğu yerde yarı uykulu bir hâlde Amanda'yı kucağına almış olan Roger'la bakıştı.

"Gemi," dedi Bree, Fanny'ye; sesi hafif ve rahattı. "Bir gemideydin. Philadelphia'ya gelmeden önce mi?"

Fanny başını olumlu anlamda sallarken dikkatini doğru düzgün vermiyordu. Parmağımı köpeğin siyah iç dudağı bo-

yunca gezdirip dişlerinin üzerinden yukarı kaldırıp ağzına bakarken beni izliyordu. Ateş ışığında görebildiğim kadarıyla diş etlerinde bir sorun yoktu; kanama yoktu, belki biraz soluktu, belki de değildi. Köpeklerde parazitlere sık rastlanırdı ve bu da kan kaybından dolayı diş etlerinin solmasına neden olabilirdi ama ağızda meydana gelen herhangi bir parazit enfeksiyonu bilmiyordum.

Jem bizimle birlikte yere oturmuştu ve köpeğin kulaklarının arkasını bilmiş bir tavırla kaşıyordu.

"İşte böyle, Fanny," dedi. "Köpekler kulaklarının kaşınmasından hoşlanır." Köpek mutlulukla iç çekti ve biraz rahatlayarak ağzını açmama izin verdi. Dişleri iyiydi, çok temizdi...

"Neden insanlar 'tazı dişi gibi temiz' der?" Çenesinin eklemlerini kontrol ettim, belirgin bir hassasiyet yoktu. Ardından boynundaki lenf düğümlerine –pütürlü değil ama alt çenesinin yan tarafında biraz şişlik vardı ve dokunduğumda irkilerek sızlandı– baktım. "Dişleri temiz ama tazıların dişleri gerçekten diğer köpeklerden daha mı *temiz?*"

"Ah, belki." Jamie köpeğin ağzına bakmak için öne doğru eğildi. "Genç dişi köpek, belki de yaşı bir yılı aşmıştır. Avlarını yiyen av köpeklerinin dişleri genellikle temiz olur, kemiklerden dolayı."

"Gerçekten mi?" Ne dediğini doğru düzgün dinleyememiştim. Köpeğin başını biraz daha ateşe doğru çevirdiğimde bir şeyin gölgesini gördüm. "Jamie, buraya bir mum ya da başka bir şey getirebilir misin? Sanırım dişlerinin arasına bir şey sıkışmış."

"Ailen seninle miydi, Fanny?" Roger belli belirsiz konuşmuştu, ateşin çıtırtısından zar zor duyuluyordu. "Gemide mi?" Fanny'nin eli bir an için köpeğin başında öylece durdu ama sonra daha yavaş bir şekilde kaşımaya devam etti.

"Sanırım öyleydi," dedi tereddütle.

Jamie, Fanny'ye bakarken mum alevi dalgalandı, sonra sabitlendi.

"Evet, işte orada!" Köpeğin alt azı dişlerinin arasına sıkışmış küçük bir kemik parçası vardı. Keskin olduğu belliydi; diş

eti kesilmişti ve yaralanma bölgesinin etrafı şişerek süngerimsi bir görünüm almıştı. Hafifçe bastırdım ve köpek inleyerek başını çekmeye çalıştı.

"Jemmy, muayenehaneye koş ve bana küçük ilk yardım kutusunu getir. Hangisi olduğunu biliyor musun?"

"Elbette, büyükanne!" Jemmy yerinden zıpladı ve hiç tereddüt etmeden ön koridorun karanlığına doğru yola koyuldu.

"O iyi olacak mı, Bayan Fraser?" Fanny endişeyle öne doğru eğildi, görmeye çalışıyordu.

"Sanırım," dedim, kemik parçasını tırnağımla oynatmaya çalışarak. Köpek bundan hoşlanmadı ama hırlamadı ya da ısırmaya çalışmadı. "Dişlerinin arasına bir parça kemik sıkışmış ve bu da ağzını acıtmıştı, ama eğer dişinin altında apse yapmadıysa... Onu bir dakikalığına bırakabilirsin, Jamie. Jem pensimle gelene kadar çıkaramam."

Serbest bırakılan köpek ayağa fırladı, kendini şiddetle salladı, sonra fırlayarak Jem'in peşinden koridorda koşmaya başladı. Fanny dizlerinin üzerinde doğruldu ama o daha ayağa kalkamadan köpek kükreyerek geri geldi, pençeleri ahşap zeminde gürlüyordu. Bizi görünce heyecanlı bir havlama sesi çıkardı, odanın içinde daireler çizerek koşturdu. Sonunda Fanny'nin üzerine atlayarak onu yana devirdikten sonra üzerinde durdu, mutlu bir şekilde nefes alıyor ve sallanıyordu.

"Çekil üstümden!" dedi Fanny, kıkırdayarak köpeğin altından sıyrıldı. "Seni tüylü şey." Gülümsedim ve Jamie'ye baktığımda onun da gülümsediğini gördüm. Fanny çocuklarla birlikte gülerdi ama bunun dışında nadiren gülerdi.

"Al, büyükanne!" Jem ilk yardım kutusunu kucağıma bıraktı, sonra dizlerinin üzerine çöktü ve köpekle oyun oynamaya başladı, yüzünün bir tarafına, sonra diğer tarafına çalımlı tokatlar attı. Tazı mutlu bir şekilde nefes nefese kaldı ve başını Jem'in ellerine doğru uzatarak soludu.

"Seni kıstıracak, Jem," dedi Jamie eğlenerek. "Senden daha hızlıdır."

Öyleydi ve sert olmasa da ısırdı. Jem irkilip kıkırdadı. "Seni Thilly," dedi. "Ona Thilly diyelim mi?"

"Hayır," dedi Fanny de kıkırdayarak. "Bu çok acayip bir isim."

"Zavallı köpek, eğer hepiniz onu kışkırtmayı bırakmazsanız ağzına bakamayacağım," dedim sertçe, çünkü Brianna ve Jamie de gülüyordu. Roger gülümsüyor ama gülmüyordu, omzunda mışıl mışıl uyuyan Mandy'yi uyandırmak istemediği belliydi.

Bree turta tepsisine gidip büyük bir elmalı turtanın yarısını çıkararak yeni başlayan isyanı yatıştırdı ve herkese dağıttı, köpeğe de küçük bir parça verdi, o da sevinçle yedi.

"Pekâlâ." Kendi dilimimden kalan son tarçın kokulu lokmayı yutup parmaklarımdaki kırıntıları yere silkeledim. Köpek de hemen onları yerden topladı. Ardından küçük kıymık pensini, bir tomar kalın gazlı bezi ve –bir an düşündükten sonra– sahip olduğum en hafif antibakteriyel olan ballı su şişesini çıkardım. "Haydi bakalım."

Köpeği yan yatırıp –kolay bir iş değildi; yılanbalığı gibi kıvrandı ama Jem onun üzerine abandı ve Jamie bir elini omzuna, diğerini de boynuna koyarak onu bastırdı– hareketsiz hâle getirdikten sonra kemik parçasını gevşetmek birkaç dakikadan fazla sürmedi. Fanny mumu bana ya da köpeğe damlatmamak için dikkatle tutuyordu.

"İşte!" Alkışlar arasında pensin içinde kemiği tuttum, sonra da ateşe attım. "Şimdi sadece biraz temizlik..." Gazlı bezi dişetinin üzerine sıkıca bastırdım. Köpek biraz sızlandı ama mücadele etmedi. Yırtılmış dişetinden az miktarda kan ve irin çıkmış gibi görünüyordu; mum ışığında bunu söylemek zordu ama gazlı bezi burnuma götürdüm ve herhangi bir çürüme kokusu alamadım. Et artıkları, elmalı turta ve köpek nefesi ama belirgin bir enfeksiyon kokusu yoktu.

Kemik parçasını çıkardıktan sonra faaliyetlerime olan ilgi azaldı ve sohbet tekrar köpek isimlerine döndü. Lulu, Sassafras, Ginny, Monstro (bu, Bree'den geldi ve başımı kaldırıp gülümseyerek onunla göz göze geldim, Disneyland'deki dişlek balinayı onun kadar benim de gözümün önüne gelmişti). "*Seasaidh*..."

Jamie isim verme tartışmasına katılmadı ama ilk kez köpeğin başını nazikçe okşadı. Adının ne olduğunu zaten biliyor muydu? Merak ettim. Dişetini ballı suyla iyice çalkaladım –köpek yatarken bile yaladı ve yuttu– ama dikkatimin çoğu Jamie'deydi.

"*Onu sahibinin mezarı başında ulurken bıraktım.*" Ürperti olamayacak kadar hafif bir esinti tüm bedenimi sardı ve ön kollarımdaki tüylerin ılık hava akımında kıpırdanarak kalktığını hissettim. Jamie'nin köpeğin sahibini mezara koyduğundan ve buna istemeyerek de olsa benim sebep olduğumdan neredeyse emindim.

Yüzü ateşin gölgesiyle sakin bir ifadeye bürünmüştü. Ne düşünüyor olursa olsun, hiçbir şey belli etmiyordu. Köpeğin benekli tüylerini nazikçe okşuyordu. "*Bağışlanma*," demişti.

"Köpeğinin adı neydi, Fanny?" diye sordu Jem arkamdan. "Gemide sahip olduğun köpeğin."

"Bbbenekli," dedi, "b" harfi için çaba sarf ederek. Dil bağını keseli sadece birkaç ay olmuştu ve hâlâ bazı sesleri çıkarmakta zorlanıyordu. "Beyaz lekesi vardı. Burnunda."

"Buna da Benekli diyebiliriz," diye önerdi Jem. "Eğer istersen. Bir sürü lekesi var. Bir sürü beneği var," diye tekrarladı tekerlemeye kıkırdayarak. "Bir sürü, bir sürü benek ve benek."

"İşte, şimdi saçmaladın," dedi Fanny kahkaha atarak.

"Belki de bekleyip büyükannen onu istiyor mu diye öğrenmelisin, Jem," dedi Roger. "Ona bir isim vermeden önce."

Köpeğin bizde kalmayabileceği ihtimali çocukların aklına bile gelmemişti ve bu fikir onları dehşete düşürmüştü.

"Lütfen, Bay Fraser!" dedi Fanny ısrarla. "Onu besleyeceğim, söz veriyorum!"

"Ben de kürkündeki keneleri temizleyeceğim, büyükbaba!" diye araya girdi Jemmy. "Lütfen, lütfen, onu alamaz mıyız?"

Jamie'nin gözleri benimkilerle buluştu ve ağzının bir tarafı hafifçe yukarı kalktı; mizahtan ziyade teslimiyet içinde olduğunu düşündüm.

"Bana yardım için geldi," dedi bana. "Onu geri çeviremem."

"O zaman belki de ona bir isim vermelisin, baba," diye araya girdi Bree, Jem ve Fanny'nin rahatlamış sevinç gösterilerini bastırarak. "Ona ne isim vereceksin?"

"Bluebell," dedi Jamie tereddüt etmeden. Buna şaşırmıştım. "Güzel bir İskoç ismi ve ona uyuyor, değil mi?"

"Bulubell." Fanny köpeğin sırtını okşarken köpeğin uzun tüylü kuyruğu tembelce sağa sola hareket etti. "Ona Bluey diyebilir miyim? Kısaca?"

Jamie o zaman güldü ve yavaşça ayağa kalktı, uzun süre tahtaların üzerinde diz çökmekten dizleri çatırdamıştı.

"Ona ne dersen de, kızım. Ama şimdilik onun uykuya ihtiyacı var, benim de öyle."

Çocuklar yeni isimlendirilmiş Bluebell'i kendileriyle gelmesi için ikna ederek daha fazla turta ikram ederken yetişkinler de yatmak üzere toplanmaya başladı. Bree, Mandy'yi Roger'dan alırken bir anlık sessizlik oldu. Aceleyle karıştırılmış ateşi yeniden tüttürmek için diz çöktüğümde, merdiven sahanlığında Jem ve Fanny'nin seslerini duydum.

"Köpeğin Benekli'ye ne oldu?" diye sordu Jem, soru uzak ama netti. Fanny'nin cevabı da bir o kadar netti ve Jamie'nin bunu duyunca başını hızla açık kapıya doğru çevirdiğini gördüm.

"Kötü adamlar onu denize attı," dedi Fanny. "Bluey bu gece benimle uyuyabilir mi? Onu yarın alırsın."

17

ATEŞ IŞIĞINDA OKUMA

İkinci katın iskeleti tamamlanmıştı. Duvarların tamamen örülmesi ve çatının yapılması biraz daha zaman alacaktı ama Claire'le çıplak yıldızların altında serin serin uyuyacakları geceler artık sayılıydı. Jamie bu düşünceyle hafif bir pişmanlık duydu ama bu, üç ay sonra uğuldayan rüzgâra ve lapa lapa yağan kara karşı panjurları kapalı, sıcak bir şöminenin önünde kuştüyü bir yatakta uyudukları rahat hayalle hemen gölgelendi.

Ateşin yanındaki büyük sandalyeye yavaşça çöktü, eklemleri gevşedikçe acıdan az da olsa keyif alıyordu, hem zihni hem de dizleri dinlenmenin mutluluğunun yakın olduğunu biliyordu. Ev halkı uyuyordu ama Claire koyun dibine yakın bir yerde doğum yaptırmaya gitmişti. Onu özlüyordu ancak bu, belkemiğindeki gerginlik gibi hoş bir acıydı. Claire muhtemelen yarın dönecekti. Şimdilik ayaklarını ısıtan güzel bir ateş, bir kadeh yumuşak kırmızı şarap ve elinin altında kitaplar vardı. Cebinden gözlüğünü çıkarıp açtı ve burnuna yerleştirdi.

Evin tüm kütüphanesi şarap kadehinin yanındaki masanın üzerinde iki mütevazı yığın hâlinde duruyordu. Fazlasıyla yıpranmış yeşil kumaş kaplı küçük bir İncil gözüne çarptı. Her gördüğünde yaptığı gibi ona hafifçe dokundu; eski bir yoldaştı, onu birçok kötü zamanından kurtarmış bir dost. *Roxana: Şanslı Metres*'in kapaksız bir kopyası... Bunu yatak odasına götürse iyi olacaktı. Jem henüz kitaba ilgi göstermemişti ama delikanlı ilgi gösterseydi ne hakkında olduğunu anlayacak kadar okuyabiliyordu.

Bay Pope'un *Odysseia* çevirisinin hiç de fena olmayan bir kopyasını da belki Jem'le birlikte okurdu. Jem gemileri ve canavarları ilginç bulabilirdi, bu arada çocuğun kafasına biraz Latince sokmak için de bir bahane olurdu. *Joseph Andrews*... kâğıt israfıydı; belki de böyle saçmalıklardan hoşlanan Hugh Grant'la takas edebilirdi. *Manon Lescaut*, Fransızca ve güzel maroken bir cilt. Buna kısa bir süre kaşlarını çattı; açmamıştı. John Grey bunu ona daha önce göndermişti.

Sinirli bir şekilde homurdandı ve bir dürtüyle yığının en altındaki kitabı aldı. Mandy'nin büyük, parlak turuncu *Yeşil Yumurtalar ve Salam*'ını. Renk, başlık ve kapaktaki komik canavar onu gülümsetti ve Benim Adım Sam ile geçirdiği birkaç dakika sinirini yatıştırdı.

Merdivenlerden inen adımların gümbürtüsü onun ayağa fırlamasına neden olsa da gelen sadece Bluebell'di. Köpek kuyruğunu hafifçe sallayarak ona doğru ilerledi, üzerinde yiyecek olup olmadığını kokladı, bundan vazgeçti ve anlamlı bir şekilde arka kapının yanında durmaya başladı.

"Evet, *a nighean*," dedi Jamie ona kapıyı açarken. "Boyalara dikkat et." Köpek kuyruğunu sallayarak gecenin içinde kaybolurken Jamie bir an durup dışarı baktı ve karanlığı dinledi.

Ağaçların kendi aralarında konuşmaları haricinde etraf sessizdi. Jamie dışarı adımını atıp yıldızlara baktı ve *Manon Lescaut*'yu görmesiyle içinde uyanan öfkeden arınıp huzurun onu sarmasına izin verdi. Çam kokusunu derin derin soluyarak nefesini yavaşça verdi.

"Tamam, seni affediyorum, lanet olası küçük oğlancı," dedi John Grey'e ve farkında olmadan aradığı hafiflemeyi hissetti.

Tuvaletin yanındaki çalılardan gelen hışırtı köpeğin döndüğünü gösteriyordu. Jamie, köpeğin hummalı koklamasını bitirmesini beklerken içeri geçmesi için kapıyı açık tuttu. Köpek kuyruğunu sallayarak içeri girdi ve usulca üst kata çıktı.

Jamie kendini daha rahat hissederek yıldızların aydınlattığı gecede su içmek ve bir dal koparmak için kuyunun yakınında yetişen kırmızı sedir ağacına doğru biraz yürüdü. Böğürtlenlerin kokusu hoşuna gitmişti. Claire ona bunların cini tatlandırmak için kullanıldığını söylemişti, bu pek dikkatini çekmese de kokusu güzeldi.

Tekrar içeri giren Jamie, kapıyı sürgüledi. Ateş yanıyordu. Kitaplara geri döndü, sedir dalı onun için şarapla iyi giden küçük bir taze koku yayıyordu. Bree'nin kendisi için getirdiği hobbitlerle ilgili küçük, kalın kitaplardan birini eline aldı ama gözlüğüyle bile bakarken yoruldu. Yazılar çok yoğundu. Bu yüzden kitabı yerine koyup yığının içinde başka bir şey aradı.

Manon değil, henüz değil. Bağışlaması içtendi ama açıkça isteksizdi ve John Grey'le tekrar konuşmadan önce bunu birkaç kez tekrarlaması gerekeceğini çok iyi biliyordu.

Brianna'nın kendisi için getirdiği kitabı eline almasına neden olan şeyin isteksiz bağışlama düşüncesi olduğuna hiç şüphe yoktu. Frank Randall'ın kitabı. *Bir Asinin Ruhu*.

"Hımm," dedi ve kitabı yığından çıkarıp elinde evirip çevirdi. Garip bir kitaptı; ağırlığı ve boyutu iyiydi, cildi sağlamdı

ama kapağında pembe ve yeşil renklerde çok tuhaf bir ekose zemin basılmıştı. Bu zeminin üzerinde soluk yeşil bir kare vardı ve bu karenin üzerinde bir İskoç kılıcının kabzasıyla kılıcın bir kısmı resmedilmişti. Karenin altında ise *Amerikan Devrimi'nin İskoç Kökleri* alt başlığı yer alıyordu. Yine de onu tuhaf hissettiren şey, kâğıt olmayan, dokunulduğunda kayganlaşan şeffaf bir tabakaya sarılmış olmasıydı. Brianna sorduğunda ona plastik olduğunu söylemişti. Bu kelimeyi biliyordu ama bu anlamıyla değil. Fotoğrafa bakmak için kitabı ters çevirdi; fotoğraflara yarı yarıya alışmaya başlamıştı, yine de adamın kendisine öyle baktığını görmek onu biraz geçmişe götürdü.

Başparmağını Frank Randall'ın burnunun üzerine sıkıca bastırdı, sonra kaldırdı. Kitabı bir o yana bir bu yana eğerek ateşin ışığının plastik kaplamanın üzerinde oynamasına izin verdi. Belli belirsiz bir leke oluşmuştu, doğrudan bakınca görünmüyordu.

Birden bu çocukça davranışından utanarak gömleğinin koluyla izi sildi ve kitabı dizinin üzerine koydu. Fotoğraf, koyu çerçeveli gözlüğünün ardından sakince ona bakıyordu.

Onu rahatsız eden sadece yazar değildi. Claire'den, Bree'den ve Roger Mac'ten gelecekle ilgili bazı şeyler duymak onu sık sık endişelendiriyordu ama onların fiziksel varlıkları güven veriyordu; yaşanacak korkunç olaylar ne olursa olsun, birçok insan bunlardan kurtulmuştu. Yine de ailesinin ona yalan söylemeyeceğini bilmesine rağmen çoğu zaman söylediklerini yumuşatırlardı. Frank Randall başka bir konuydu: Önümüzdeki birkaç yıl içinde neler olacağını anlatan bir tarihçi.

Ee, neler olabileceğini kesin olarak bilmiyordu. Belki korkutucuydu. Ya da üzücü. Belki de... bazı açılardan iç rahatlatıcı.

Frank Randall gülmüyordu ancak memnun bir tavırla bakıyordu. Yüzünde derin çizgiler hâkimdi. Savaşı atlatan bir adam.

"Claire'le evli olmaktan bahsetmiyorum bile," dedi yüksek sesle ve sesinin tınısına şaşırdı. Şarap kadehini eline alıp bir yudum içti, yudumunu bir an ağzında tuttuktan sonra yutkundu ve kitabı ters çevirdi.

"Seni affedip affetmediğimi bilmiyorum, İngiliz," diye mırıldandı, kapağı açıp sedir ağacı kokusunu içine çekerek. "Ya da senin beni, ama bakalım bana ne söyleyeceksin?"

—

Jamie ertesi sabah boş yatakta uyandığında derin bir iç çekip gerindi ve ayağa kalktı. Randall'ın kitabında anlattığı olaylarla ilgili rüyalar göreceğini sanmıştı ama öyle olmamıştı. Rüyası daha çok Aşil'in gemileriyle ilgiliydi ve bunu Claire'e anlatmak için can atıyordu. Uyku mahmurluğunu üzerinden atmak için başını iki yana sallayıp yüzünü yıkadı, ardından unutmamak için rüyasındaki önemli yerleri not aldı. Neyse ki Claire akşam yemeğinden önce evde olurdu.

"Bay Fraser?" Kapının hafifçe tıklatılmasıyla Frances'in sesi duyuldu. "Kızınız kahvaltının hazır olduğunu söyledi."

"Öyle mi?" Karnını guruldatacak hoş kokuları almıyordu ama "hazır" kelimesi buna bağlı bir terimdi. "Geliyorum, kızım. *Taing.*"

"Tıngırtı mı?" dedi Frances, şaşırmış bir sesle. Jamie gülümseyip gömleğini başından aşağı geçirdi ve kapıyı açtı. Frances âdeta bir kır papatyası gibi nazik ama dik bir şekilde karşısında duruyordu. Jamie başıyla selam verdi.

"*Taing*," dedi olabildiğince dikkatli bir şekilde telaffuz ederek. "Galcede 'teşekkür ederim' anlamına gelir."

"Emin misiniz?" dedi Frances kaşlarını hafifçe çatarak.

"Eminim," diye yanıt verdi Jamie. "*Moran taing* de 'çok teşekkür ederim' anlamı taşır, daha güçlü tabir kullanmak istersen."

Kızın yanakları hafifçe kızardı.

"Affedersiniz, emin olup olmadığınızı sorgulamak istememiştim. Elbette, öylesiniz. Sadece Germain bana 'teşekkür ederim'in 'tabag leet' olduğunu söylemişti. Benimle dalga geçmiş olmalı ama ben öyle düşünmemiştim."

"*Tapadh leat*," dedi Jamie kahkaha atmamak için kendini zor tutarak. "Hayır, bu da doğru. Sadece *moran taing*... biraz

daha günlük kullanım için. Diğeri daha resmi olmak için. Eğer biri hayatını kurtarırsa ya da sana borcunu öderse, '*Tapadh leat*' dersin ama sofradayken biri sana ekmek verirse ona '*Taing*' dersin, anladın mı?"

"Anladım," dedi Frances, Jamie gülümseyince genç kızın yüzü daha da kızardı. Yine de gülümsedi ve Jamie onu merdivenlerden aşağıya kadar takip etti, kızın ne kadar tuhaf bir şekilde ilgi çekici olduğunu düşündü; suskundu ama hiç utangaç değildi. Bir fahişe olma beklentisiyle yetiştirilen birinin utangaç olamayacağını düşünüyordu.

İşte, şimdi yulaf lapası kokusunu alabiliyordu, biraz yanmış yulaf lapası... Burnunu kırıştırdı ve yüz ifadesini soğukkanlı bir şekilde düzeltip çalışma odasının bitmemiş duvarlarına ve zar zor iskelesi yapılmış ön odaya göz atarak mutfağa doğru ilerledi. Bu öğleden sonra çalışma odasında bir saat geçirebilirdi, eğer zamanında dönebilirse.

"*Madainn mhath*," dedi ailesinin toplanmış üyelerini selamlamak için –belki gelecek hafta– kapının olacağı açık alanda durakladı.

"Büyükbaba!" Mandy oturduğu yerde ayağa fırlarken yulaf lapası kâsesini süt sürahisine çarptı. Zar zor oturan Brianna ileri atıldı ve tam zamanında sürahiyi yakaladı.

Jamie, Mandy'yi yakalayıp kollarının arasına aldı ve Jem, Fanny, Germain ve Brianna'ya gülümsedi.

"Annem yulaf lapasını yaktı," diye haber verdi Jem. "Ama bal var, o yüzden pek fark etmiyorsun."

"Güzel olur," diyerek oturdu Jamie, Mandy'yi de dizine oturtarak. "Bal Claire'in arılarından değil, değil mi? Arıların biraz daha alışması lazım."

"Evet," dedi Brianna ve bir kâseyi ona doğru itti, ardından süt sürahisiyle bal kâsesi geldi. Kendisi de ateşin sıcaklığından olsa gerek kızarmıştı. "Bu, annemin Hector MacDonald'ın kırık bacağını tedavi ederken aldığı ücretin bir kısmı. Yulaf lapası için özür dilerim, tekrar karıştırmaya gerek kalmadan tütsüleme kulübesine kadar gidip gelebileceğimi düşünmüştüm." Pas-

tırma dilimlerinin büyük ocağın içinde yeni yeni fokurdamaya başladığı ocağa doğru başıyla işaret etti.

"Kocan nerede, kızım?" diye sordu Jamie, onun özrünü nazikçe görmezden gelirken lapasına biraz bal katıyordu.

"MacKinnon çocuklarından biri şafaktan hemen sonra onu almaya geldi. Sen yorgundun," diye ekledi Brianna, babasının ziyaretçiyi duymadığını düşünerek kaşlarını çattığını görünce. "Hiç şaşırmadım. Merak etme," dedi hemen, "gerçekten acil bir durum değildi. Yaşlı Büyükanne MacKinnon yine ölmek üzereyken uyanmış, bu ay üçüncü kez oluyor ve bir papaz istemiş. Ah, pastırma!" Brianna ayağa fırladı ama Fanny çoktan cızırdayan dilimleri çevirmek için harekete geçmişti ve Jamie'nin dudakları lezzetli dumanla hoş bir şekilde büzüştü.

"Teşekkür ederim, Fanny," diyen Bree, yerine oturdu ve kaşığını tekrar eline aldı.

"Bay Fraser?" dedi Fanny dumanı savuşturmak için ellerini sallayarak. "Bay Fraser?"

"Ne oldu, kızım?"

"Galcede 'Rica ederim' nasıl söylenir?"

18

UZAKTAN DUYULAN GÖKGÜRÜLTÜSÜ

Derede sığ, çakıllı bir yer buldum ve nefes almamaya çalışarak aceleyle önlüğümle elbisemden sıyrıldım. Kangren olmuş uzuvlar ve uzun süre önce ölmüş bedenler dışında hiçbir şey domuz dışkısından daha kötü kokamazdı. *Hem de hiçbir şey.*

Nefesimi tutmaya devam ederek lekelenmiş giysileri gevşek bir top hâline getirdim ve sığ noktaya bıraktım. Ayakkabılarımı çıkardım ve elime geçirdiğim birkaç büyük taşla elbisenin peşinden suya daldım. Elbise çoktan çözülmeye başlamıştı ve çakılların üzerine, geçen bir manta vatozunun gölgesi gibi soluk çivit rengi lekeler yayıyordu. Üzerine bir taş bıraktım ve çıplak ayağımla keten bezinden önlüğü yayarak onu da ağırlaştırdım.

Krizi şimdilik atlattıktan sonra biraz daha ilerledim ve akan soğuk suyun içinde baldırıma kadar durup minnetle nefes aldım.

Hayvan yetiştiriciliği benim uzmanlık alanım değildi, tabii Jamie ve çocukları saymazsak ama zorunluluklar hepimizi veteriner yapıyordu. Genç Elmo Cairns'in kulübesini kırık kolunun durumunu kontrol etmek için ziyaret ettiğimde, kendisi gibi genç ve son derece hamile olan domuzu ilk yavrulamasında zorluk belirtileri göstermeye başlamıştı. Domuz, Elmo'nun ayaklarının dibinde yere yayılmış, devasa yanları düzensiz bir şekilde sallanırken, Elmo'nun açıkladığı gibi "evcil bir hayvan" olduğu için bu fark edilebilirdi.

Elmo kırık kolu yüzünden iş göremez hâldeydi, ben de gerekeni yaptım ve sonuç memnuniyet verici olsa da eve kadar bu hâlde gelebileceğimi düşünmemiştim. Sağlıklı bir şekilde dünyaya gelen, altısı dişi sekiz sağlıklı yavru olmuştu ve Elmo "eğer dişi domuz yemezse" birini bana vereceğine dair söz vermişti.

Sıcak bir gündü. Havada gök gürültüsünün habercisi olan o ağır durgunluk vardı ve iç çamaşırlarımın arasından yükselen serin havayla soğuk suyun içinde durmak hoştu. Terli elbiselerimi çıkarmanın daha da keyifli olacağına karar verdim ve tam onları başımın üzerinden çıkaracağım sırada arkamda kalan kıyıdan bir öksürük sesi duydum.

"Lanet olasıca aksi şeytan!" dedim ve korsemi çekip çıkararak arkama döndüm. "Sen de kimsin be?"

İki kişiydiler; oldukça dağılmış kıyafetleriyle beyefendi oldukları ortadaydı. Uygun kıyafet konusunda hava atacak durumda değildim ama ipek çoraplarına tilki kuyruğu yapışmış, ayakkabılarının tokaları çamurla tıkanmış, çuhalarında çam zifti lekeleri vardı ve birinin ceketinde sarı ipek astarı gösteren büyük bir yırtık bulunuyordu.

Her ikisi de beni (darmadağınık) baştan aşağı (çıplak) incelerken ağızları hafifçe açık kaldı; bakışları daha çok sergilenen göğüslerimdeydi. İç gömleğimin nemli muslini üzerlerine yapışmıştı ve suyun serin havası meme uçlarımı sertleştirmişti. Çok uygunsuzdu.

Muslin kumaşı nazikçe tenimden çekiştirip karşımda duran adamlara dikkatle baktım.

Ceketinde yırtık olan önce toparlandı ve gözlerinde temkinli bir ilgiyle bana başıyla selam verdi.

"Benim adım Bay Adam Granger ve bu da..." Genç arkadaşını işaret etti. "...yeğenim Bay Nicodemus Partland. Bize Yüzbaşı Cunningham'ın evinin yolunu tarif edebilir misiniz, güzel hanımefendi?"

"Elbette," dedim saçımı toplama dürtüsüne karşı koyarak. "Şu tarafta..." Kuzeydoğuyu işaret ettim. "...ama beş kilometre kadar var. Korkarım fırtınaya yakalanacaksınız."

Yakalanacaklardı. Yükselen bir hava dere boyunca uzanan söğütlerin yapraklarını dalgalandırıyor, batıda koyu gri bulutlar yoğunlaşıyordu. Dağ tarafından bir fırtınanın yaklaştığını rahatlıkla görebilirdiniz. Ancak beyefendiler hiç vakit kaybetmeden yola koyuldular.

Kısmen misafirperverliğin gerekleri ve daha büyük ölçüde de merakın etkisiyle ıslak giysilerimi toplayarak kıyıya çıktım.

Giysilerimi sıkıp katlarken Bay Granger'a, "Bize gelseniz iyi olur," dedim. "Ev oldukça yakın, hem fırtına geçene kadar orada barınabilirsiniz. Yağmur geçtikten sonra çocuklardan biri sizi Yüzbaşı Cunningham'ın evine götürebilir, kulübesi oldukça uzakta."

Birbirlerine ve kararan gökyüzüne baktıktan sonra aynı anda başlarını sallayıp beni takip etmeye hazırlandılar. Bay Partland'in göğüslerime bakması hoşuma gitmemişti. Yürürken popoma bakmasını da istemiyordum, bu yüzden onlara önümdeki patikayı işaret edip ıslak ayaklarımı ayakkabılarımın içine soktum ve sırılsıklam bir hâlde eve doğru yola koyuldum.

Bay Granger'ın elli yaşlarında, Partland'in ise daha genç, belki otuzlu yaşlarının ortalarında olduğunu tahmin ediyordum. İkisi de şişman değildi ama Nicodemus Partland uzun boylu ve iri yapılıydı. Gözleri size bakarken içinizi delip geçen türdendi. Hâlâ orada olduğumdan emin olmak istercesine sürekli omzunun üzerinden bana bakıyordu.

Eve yirmi dakika içinde ulaşmamıza rağmen hava çoktan ozon kokmaya başlamıştı ve uzaktan gök gürültüsünün sesini duyabiliyordum.

"Yeni Ev'e hoş geldiniz, beyler," dedim ön kapıya doğru başımı sallayarak. Jamie kucağında kedi Adso ile eşikte belirdi. Adso onun kollarından fırlayıp hızla yanımdan geçerken Bluebell mutlulukla havlayarak onu kovalıyordu. Bluebell yabancıları görünce durdu ve ciddi bir niyetle onlara havlamaya başladı.

Jamie verandadan inip köpeği ensesinden tuttu.

"Bu kadar yeter, kızım," dedi ve hafifçe onu sarsıp gitmesine izin verdi. "Affedersiniz, beyler."

Bay Partland, Bluebell onları tehdit ettiğinde geri çekilmişti ve eli, içinde küçük bir tabanca olabileceğini düşündürecek şekilde cebindeydi. Jamie'nin çağırdığı Fanny dışarı çıkıp onu eve girmeye ikna ettiğinde bile gözlerini köpekten ayırmamıştı.

Ancak Bay Granger'ın gözü köpeklerde değildi. Jamie'ye bakıyordu. Jamie bunu fark etti ve hafifçe eğilerek elini uzattı.

"James Fraser, hizmetinizdeyim, efendim."

"Ben..." Bay Granger başını hızla iki yana sallayıp Jamie'nin elini tuttu. "Bay Adam Granger, efendim. Siz *General* Fraser değil misiniz?"

"Öyleydim," dedi Jamie kısaca. "Ya siz, efendim?" Şimdi onu satın almak istediği bir atı inceler gibi inceleyen Partland'e döndü.

"Nicodemus Partland, hizmetinizdeyim efendim," dedi Partland gülümseyerek, ama itaatin niyetlendiği son şey olduğunu gösteren bir tonla. Ya da durumu ele alırsak saygı daha çok uyardı.

"Sizin, şey..." Bay Granger geç de olsa varlığımı hatırlayarak bana baktı. "...eşiniz fırtınadan korunmak için buraya sığınabileceğimizi söyledi. Ama eğer varlığımız sıkıntı yaratacaksa..."

"Hiç de değil." Jamie beni süzerken ağzı hafifçe seğirdi. "Size eşimi tanıştırmama izin verin, efendim... *Bayan* General Fraser."

Fanny arkasında Brianna ile birlikte Bluebell'in neden havladığını görmek için kapıya çıktı. Jamie misafirleri takdim ettikten sonra onları içeri aldı ve itaatkâr şekilde başını olumlu anlamda sallayan Bree'ye bir kaşıyla işaret etti.

"Kızım neye ihtiyacınız varsa yardımcı olacaktır, beyler. Ben de birazdan yanınıza geleceğim."

Jamie benden yana dönmeden önce misafirlerin içeri girmesini bekledi.

"Sen ne halt ettiğini sanıyorsun, Sassenach?" diye tısladı.

"Domuz doğurtuyordum," diye yanıt verdim kısaca ve anlattıklarıma şahitlik eden, domuz dışkısının kusursuz kokusunun hâlâ sızdığı ıslak giysi bohçasını ona uzattım.

"Tanrım," dedi Jamie bohçayı kol mesafesinde tutarak. "Frances, kızım, al şunları. Bir şeye batır, yoksa yakmak mı gerekir?" diye sordu bana dönerek.

"Onları sabunlu, sirkeli soğuk suya bastır," dedim. "Sonra kaynatırız. Ve teşekkür ederim, Fanny."

Fanny başını olumlu anlamda sallayıp yüzünü buruşturarak kıyafetleri aldı.

"Kim bu adamlar?" diye sordu Jamie, çenesini Partland ve Granger'ın kaybolduğu kapıya doğru sallayarak. "Ve nasıl oldu da üzerinde sadece iç gömleğinle onlarla buraya kadar geldin?"

"Onlar geldiğinde derede yıkanıyordum," dedim, oldukça sinirlenmiş bir şekilde. "Herhalde bana katılmalarını söylemedim."

"Hayır, elbette davet etmedin." Jamie derin bir nefes aldı ve sakinleşmeye başladı. "Sadece genç olanın sana bakışı hoşuma gitmedi."

"Benim de. Kim olduklarına gelince..." diye söze başladım ama yan bahçeye ve Bluebell'le birlikte çamaşır teknesine doğru ilerleyen Fanny tarafından sözüm kesildi.

"Genç olan bir subay," dedi Fanny ve gözlemlerini onaylarcasına başını salladı. "Her zaman istedikleri her şeyi yapabileceklerini düşünürler."

Fanny gözden kaybolurken şaşkınlıkla arkasından bakakaldım.

"Asker gibi görünmüyorlar," dedim omuz silkerek. "Gerçi yaşlı olan bana 'güzel hanımefendi' dedi. Muhtemelen beni senin hizmetçin sandılar."

"Benim neyim?" Önce şaşırmış, sonra da gücenmiş görünüyordu.

"Aa... temizlikçi kadın demek," dedim, "hizmetçi" kelimesinin anlamını on sekizinci yüzyıldan kalma mantıksız olmayan bir şekilde yorumladığını fark ederek. "Her neyse, Yüzbaşı Cunningham'ı aradıklarını söylediler. Yağmur yağmak üzereydi..."

Yağıyordu. Rüzgâr otların, yaprakların, iğnelerin ve dalların arasından sıyrılıp geçiyordu. Tüm orman nefes alıyordu ve bulutlar büyük, siyah ve şimşeklerle tehlikeli bir hâl alan gökyüzünün yarısından fazlasını kaplamıştı.

Brianna elinde bir havluyla dışarı çıktı ve havluyu bana uzattı.

"O adamları çalışma odana yönlendirdim, baba," dedi. "Sorun olur mu?"

"İyi yapmışsın," diye onu temin etti.

"Bekle, Bree," dedim, o gitmek için döndüğünde havludan sıyrılarak. "Sen ve Fanny kilere gidip biraz sebze ve belki de... bilmiyorum, tatlı bir şeyler, reçel, kuru üzüm getir. Kim olurlarsa olsunlar onları beslememiz gerekecek."

"Tabii," dedi Bree. "Kim olduklarını bilmiyor musunuz?"

"Fanny genç olanının bir subay olduğunu söyledi," dedi Jamie. "Sonrasını göreceğiz. Haydi gel, Sassenach." İçeriye götürmek için kolunu bana doladı. "Üstünü kurulaman gerek..."

"Ve giyinmem."

"Evet, bir de o var."

Sebze kileri, tütsüleme kulübesinden çok uzakta değildi ama büyük açıklığın diğer tarafında yer alıyordu ve ağaçlar ya da

binalar tarafından engellenmeyen rüzgâr kızları arkalarından kovalayarak eteklerini önlerine savuruyor ve Fanny'nin başlığını başından uçuruyordu.

Brianna elini kaldırdı ve savrulan muslin başlığı kaptı. Bağlanmamış kendi saçları da Fanny'ninki gibi yüzünün etrafında dalgalanıyordu. Doğru düzgün önlerini göremeyerek birbirlerine bakıp gülüştüler. Sonra yağmurun ilk damlaları düşmeye başladı ve soluk soluğa, çığlık çığlığa kilerin sığınağına koştular.

Kiler bir tepenin yamacına oyulmuştu, kaba ahşap bir kapısı vardı ve iki yanı yığma taşlarla çevriliydi. Kapı pervazına sıkışmıştı ama Bree güçlü bir sarsıntıyla kapıyı açınca içeri girdiler. Islanmış olsalar da dışarıda başlayan sağanaktan korunmuşlardı.

"İşte." Hâlâ nefes nefese olan Brianna şapkayı Fanny'ye verdi. "Yine de yağmuru dışarıda tutacağını sanmıyorum."

Fanny başını iki yana sallayıp hapşırdı, kıkırdadı ve tekrar hapşırdı.

"Seninki nerede?" diye sordu, rüzgârda uçuşan buklelerini şapkanın altına sokarken burnunu çekerek.

"Başlığı pek sevmem," dedi Bree ve Fanny gözlerini kırpıştırınca gülümsedi. "Ama yemek pişirirken ya da gösterişli bir şeyler yaparken takabilirim. Bazen avlanırken basit bir şapka takarım ama onun dışında saçımı arkadan bağlarım."

"Ah," dedi Fanny kararsızca. "*Sanırım* Bayan Fraser'ın – yani annenin– başlık takmamasının nedeni de bu mu?"

Bree parmaklarını kendi uzun kızıl saçlarında gezdirerek, "Annemde durum biraz farklı," dedi. "Bu onun savaşının bir parçası..." Bir an duraksadı, düşüncelerinin ne kadarını söylemesi gerektiğine karar vermeye çalışıyordu ama sonuçta Fanny artık ailenin bir parçasıysa böyle şeyleri er ya da geç öğrenecekti. "...ona bir şeyleri nasıl yapması gerektiğini söyleme hakkına sahip olduklarını düşünen insanlarla."

Fanny gözlerini iri iri açtı.

"Öyle değil mi?"

"Birinin denediğini görmek isterdim," dedi Bree kuru bir sesle. Saçlarını dağınık bir topuz hâline getirdikten sonra kilerin içindekileri incelemek için döndü.

Sığ rafların dörtte üçünün dolu olduğunu görür görmez bir rahatlama ve güven duygusu hissetti: patatesler, şalgamlar, elmalar, yer elmaları ve yavaş yavaş olgunlaşan, parlak yeşil papayalar. İki büyük, topak topak çuval uzak duvarın dibinde duruyordu, muhtemelen bir tür fındıkla doluydu (gerçi yerli fındıklar henüz olgunlaşmamıştı? Belki de ailesi onları takas etmişti...) ve kiler, kurutulmak için alçak tavandan kümeler hâlinde sarkıtılmış misket üzümlerinin tatlı şarap kokusuyla doluydu.

"Annem meşguldü," dedi Brianna, bir düzine patatesi bir raftan seçip aldı. Fanny'ye gülümseyerek, "Sanırım senin de emeğin vardır," diye ekledi. "Eminim tüm bunların toplanmasına sen de yardım etmişsindir."

Fanny utangaç bir tavırla başını öne eğse de yüzü parlıyordu.

"Turplarla biraz patates ektim," dedi. "Eski Bahçe dedikleri yerde çok mahsul vardı. Yaban otlarının altında."

"Eski Bahçe," diye tekrarladı Bree. "Evet, sanırım." Kilerin soğuğuyla hiçbir ilgisi olmayan bir ürperti boynundan yukarı yükseldi ve kafa derisini karıncalandı. Malva Christie'nin bahçede öldüğünü duymuştu. Ve doğmamış çocuğunun ölümünü. Yabani otların altında...

Bir soğanı örgüsünden ayırmakta olan Fanny'ye göz ucuyla baktı ama kız bahçeyle ilgili hiçbir şey hissetmiyordu; muhtemelen kimse ona orada neler olduğunu ve bahçenin neden yabani otlara terk edildiğini söylememişti... *henüz*, diye düşündü Bree.

"Biraz daha patates alalım mı?" diye sordu Fanny sepete iki sarı soğan atarak. "Ve belki elma, turta için? Eğer yağmur durmazsa, o adamlar geceyi burada geçirecekler. Kahvaltı için hiç yumurtamız yok."

"İyi fikir," dedi Bree, Fanny'nin mutfakla ilgili ileri görüşlülüğünden oldukça etkilenmişti. Yine de bu söz aklını gizemli ziyaretçilere çevirdi.

"Babama söylediğin şey... adamlardan birinin subay olduğunu söylemişsin. Bunu nereden biliyordun?" *Babam da senin böyle bir şeyi bildiğini nereden biliyordu?* diye ekledi sessizce.

Fanny uzun bir süre ona bakarken yüzü oldukça ifadesizdi. Sonra aniden bir konuda karar vermiş gibi göründü çünkü kendi kendine konuşuyormuş gibi başını salladı.

"Onları gördüm," dedi açıkça. "Birçok kez. Genelevde."

"Genelevde..." Brianna neredeyse üst raftan aldığı papayayı düşürüyordu. Annesi ona Fanny'nin geçmişinden bahsetmişti ama Fanny'nin bu konuyu açmasını beklemiyordu.

"Genelev," diye tekrarladı Fanny kelimeyi kısa keserek. Bree dönüp ona baktı; solgundu ama gözleri başlığının altında sabitti. "Philadelphia'da."

"Anlıyorum." Brianna kendi sesinin ve gözlerinin de Fanny'ninki kadar sabit olmasını umdu ve içindeki, *Tanrım, o daha on bir ya da on iki yaşında!* diyen dehşete düşmüş sese rağmen sakince konuşmaya çalıştı. "Öyle mi... hımm... Babam seni orada mı buldu?"

Fanny'nin gözleri aniden yaşlarla doldu ve elindeki elma rafını karıştırarak telaşla arkasını döndü.

"Hayır," dedi boğuk bir sesle. "Benim... benim kız kardeşim... o... biz... birlikte uzaklara gidiyorduk."

"Kız kardeşin," dedi Bree dikkatle. "Nerede..."

"O öldü."

"Ah, Fanny!" Bree papayayı düşürmüştü ama önemli değildi. Fanny'yi tutup sıkıca kucakladı, aralarına sızan korkunç kederi bir şekilde bastırabilir, varlığından çıkarabilirmiş gibi. Fanny sessizce titriyordu. "Ah, Fanny," dedi yine usulca ve Jem ya da Mandy için yaptığı gibi kızın sırtını sıvazlarken parmaklarının altındaki narin kemikleri hissetti.

Çok sürmedi. Bir süre sonra Fanny kendini toparladı. Bree bunu hissedebiliyordu. Genç kız önce durup kendini büzerek geri adım attı ve Bree'nin kollarından sıyrıldı.

"Her şey yolunda," dedi daha fazla ağlamamak için hızla gözlerini kırpıştırarak. "Her şey yolunda. O artık güvende." Derin bir nefes aldı ve sırtını dikleştirdi. "Olaydan... sonra William beni Bay Fraser'a emanet etti. Ah!" Aklına bir düşünce geldi ve kararsızca Bree'ye baktı. "William'ı biliyor musun?"

Bir an için Bree'nin zihni tamamen bomboştu. *William* mı? Ama birden kızın ne dediğini anlayarak ürkmüş bir tavırla Fanny'ye baktı.

"William. Yani... Bay Fraser'ın... babamın... oğlu?" Bu kelimeyi söylemesiyle oğlan âdeta hayat bulmuştu; Wilmington'daki rıhtımda onunla konuşan kendisi gibi kedi gözlü ve uzun burunlu ama sarışın değil esmer olan uzun boylu genç adam.

"Evet," dedi Fanny, hâlâ biraz ihtiyatlıydı. "Sanırım bu, senin kardeşin olduğu anlamına mı geliyor?"

"Üvey kardeşim, evet." Brianna kendini sersemlemiş hissetti ve düşen meyveleri toplamak için yere eğildi. "Seni babama onun *verdiğini* mi söyledin?"

"Evet." Fanny bir nefes daha aldı ve son elmayı almak için eğildi. Ayağa kalkarak Bree'nin gözlerinin içine baktı. "Sakıncası var mı?"

"Hayır," dedi Bree yumuşak bir sesle ve Fanny'nin şefkatli yanağına dokundu. "Ah, Fanny, hayır. Hiç de değil."

Jamie genç adamın gerçekten de bir asker olduğunu hemen anladı. Yaşlı olanın öyle olmadığını düşünüyordu. Genç adam Granger'a saygı göstermeye özen gösterse de Jamie, Partland'in yaşlı ve zengin adama karşı bir üstünlüğü olduğunu düşündü. *Ya da en azından öyle davrandığını düşünüyor*, diye geçirdi içinden çalışma odasında ziyaretçilerine şarap doldururken hoş bir şekilde gülümseyerek. Partland'den pek hoşlanmamıştı ve nedenini bilmese de bu duygunun karşılıklı olduğunu düşünmeye meyilliydi. Şimdilik.

"Sabaha kadar kalacak mısınız, Bay Granger?" diye sordu Jamie, tavana dikkatli bir bakış atarak. "Gece çöküyor ve yağmur devam edecek gibi. Bu kasvetli karanlıkta ormanda yolunuzu kaybedebilirsiniz. Yağmur pıtır pıtır yağmaya başlamıştı ve kendi yaptığı sağlam tavana sahip olan bir adamın gururu

ile tavanın umduğu kadar sağlam olmayabileceği korkusu birbirine karışmıştı.

"Öyle olacak, General," diye cevap verdi Partland, "amcam ve ben nazik misafirperverliğiniz için size teşekkür ederiz." Kadehini selamlamak için kaldırdı.

Granger kıdeminin bu şekilde gasp edilmesine biraz bozulmuş görünüyordu ama adamlar birbirlerine baktılar ve aralarında geçen bilgi kırıntısı her ne ise etkili oldu. Granger rahatladı ve mırıltı hâlinde teşekkür etti.

"Rica ederim, beyler," dedi Jamie, elinde bardağıyla masasının arkasına otururken. Partland için mutfaktan bir tabure getirmek zorunda kalmıştı, çalışma odasında bir misafir için sadece tek bir baston sandalyesi vardı. En azından odayı duvarla çevirmişti, böylece Claire'in –yine düzgün bir şekilde giyinmiş– inatçı bir geyik etini tokmakla döverek yenilebilir hâle getirdiği mutfaktan ayrı, rahat bir mahremiyet hissi vardı.

"Sizi bana Bay Fraser demeye davet ediyorum," diye ekledi, gülümseyerek herhangi bir azarlama duygusundan kaçındı. "Monmouth'tan sonra görevimden istifa ettim ve şu anda kıta ordusuyla bir ilişkim yok."

"Gerçekten öyle mi?" Granger biraz doğruldu ve ceketindeki yırtığı saklamak için duruşunu düzeltti. "Çok alçakgönüllüsünüz efendim. Genellikle askeri bir görevde bulunmuş bir adamın unvanına ömür boyu bağlı kaldığını görmüşümdür."

Partland'in yüzündeki ifade okunmuyordu. Jamie adamın yüzünü buruşturduğunu düşünerek içinde bir öfke dalgasının kabardığını hissetti ama bunu görmezden geldi.

"Uzun ve onurlu bir hizmetin ardından emekli olan pek çok subayın unvanlarını korumayı hak ettiğini söyleyemem, efendim. Eminim arkadaşınız Yüzbaşı Cunningham için de durum böyledir, değil mi?"

"Şey... evet." Granger biraz mahcup görünüyordu. "Özür dilerim, Bay Fraser, unvan konusunda kendi seçiminizle ilgili olarak sizi gücendirmek istemedim."

"Alınmadım, efendim. Yüzbaşıyı bir süredir mi tanıyorsunuz?"

Granger biraz rahatlayarak, "Evet, öyle," dedi. "Yüzbaşı birkaç yıl önce gemilerimden birini Martinique açıklarında bir Fransız korsanından kurtararak bana büyük bir iyilikte bulundu. Kendisine teşekkürlerimi sundum ve sohbet sırasında birçok ortak görüşe sahip olduğumuzu keşfettim. Arkadaş olduk ve en az yirmi yıldır yazışıyoruz."

"Ah. Demek tüccarsınız?" Bu, adamın muhtemelen Jamie'nin tüm ev halkının gardırobu kadar pahalı olan ceketinin sarı ipek astarını açıklıyordu.

"Evet. Çoğunlukla rom ticareti yapıyorum. Ama şu anki savaş büyük zorluklara neden oldu, korkarım."

Jamie kibarca üzüldüğünü ve politik tartışmalara girmek istemediğini belirten bir ses çıkardı. Bay Granger bu konuyu kapatmaya oldukça istekli görünüyordu ama Partland öne doğru eğilerek bardağını masanın üzerine bıraktı.

"Küstahlığımı bağışlayacağınızı umuyorum... Bay Fraser." Dişlerini göstermeden gülümsedi. "Emin olun ki sadece meraktan bir soru sorabilir miyim? Washington'ın ordusundan ayrılmanızın nedeni neydi?"

Jamie ona bunu yapamayacağını söylemek istedi ama Partland hakkında da bir şeyler bilmek istiyordu, bu yüzden eşit bir şekilde cevap verdi.

"General Washington beni acil bir önlem olarak atadı, efendim... General Henry Taylor savaştan sadece birkaç gün önce ölmüştü ve Washington, General Taylor'ın milis birliklerini yönetecek deneyimli birine ihtiyaç duyuyordu. Ancak bu bölüklerin çoğu sadece üç aylığına askere alınmıştı ve Monmouth'tan çok kısa bir süre sonra askerlik süreleri dolmuştu. Artık benim hizmetlerime ihtiyaç kalmamıştı."

"Ah." Partland ona şaşkınlıkla bakıyor, aklındakini söyleyip söylememeye karar vermeye çalışıyordu. Yine de söyledi ve Jamie onun zihinsel bir kontrol listesi tuttuğunu ve şimdi "Kaz

Yağı Kadar Yağlı" kelimesinin hemen altındaki "Pervasız" kelimesinin yanına bir işaret koyduğunu görünce şaşırdı.

"Ama Kıta Ordusu sizin gibi deneyimli bir askeri sürekli olarak kullanabilir. Duyduğuma göre, Avrupa'daki orduları, deneyimleri ya da ünleri ne olursa olsun, subaylar için arıyorlarmış."

Jamie aynı sesi biraz daha yüksek sesle çıkardı. Granger da aynı şeyin İngilizce versiyonunu yaptı ama Partland ikisini de duymazdan geldi.

"Bazı dedikodular duymuştum, kötü niyetli dedikodular olduğuna eminim." Elini umursamaz bir şekilde salladı. "Görevinizden alınmadan önce savaş alanını terk ettiğinize dair? Peki, bu... bir çekişme mi? Bir şekilde istifanızla mı sonuçlandı?"

"Bu olayda dedikodular genelde olduğundan biraz daha fazla," diye cevap verdi Jamie. "Karım sahada ağır yaralandı. Kendisi bir cerrahtır ve o sırada yaralılarla ilgileniyordu. Onun hayatını kurtarmak için görevimden istifa ettim."

Bu konuda duyacaklarınızın hepsi bu kadar, a gobaire.

Granger tekrar boğazını temizledi ve arkasına yaslanıp umursamaz bir tavırla bardağını eline alan yeğenine sitemkâr bir şekilde baktı, ama yan gözle bakıyordu. Claire'in tokmağının boğuk, düzenli darbeleri yalıtılmamış duvardan duyulabiliyordu, Jamie'nin belirgin bir şekilde hızlanan kalp atışlarından biraz daha yavaştı.

Jamie sakinleşmek için derin bir nefes alarak şarap şişesini eline aldı ve tarttı. Yarısı doluydu; akşam yemeğine kadar onları idare etmeye yeterdi.

"Bana rom ticareti hakkında bir şeyler anlatır mısınız, efendim?" dedi, Granger'ın kadehini tazeleyerek. "Bir süre Paris'te çalıştım, çoğunlukla şarap ticareti yaptım ama az da olsa alkollü içki ticareti de yaptım. Gerçi bu otuz beş yıl önceydi, sanırım bazı şeyler değişmiştir."

Çalışma odasındaki atmosfer yumuşadı ve tokmak darbeleri kesildi. Sohbet genel, dostane bir hâl aldı. Çatı akmıyordu. Jamie şimdilik rahatlamış, şarabını yudumluyordu. Bobby ve

Roger Mac ile Yüzbaşı Cunningham hakkında konuşması gerekecekti. Yarın.

Bobby Higgins ertesi gün öğle saatinde verandadaydı. Temiz bir gömlek ve pantolon giymiş, güzel bir yelekle dantelli bir yaka örtüsü takmıştı ki bu Jamie'yi oldukça telaşlandırmıştı. Bu derece titiz olması, Bobby'nin bir şeyler için endişelendiği ve tanrıların öfkesini örülmüş saçlar, kolalı giysilerle yatıştırmayı umduğu anlamına geliyordu.

"Amy, Bayan Goodwin'in kız kardeşinizin benimle konuşmak istediğinizi söylediğini anlattı, efendim," dedi hemen. Endişeli bir tavırla başıyla selam verirken gözlerini Jamie'ye dikmiş, neler olabileceğine dair bir ipucu arıyordu.

"Ah, önemli değil, Bobby," dedi Jamie geri çekilip ona içeri girmesini işaret ederek. "Sadece Yüzbaşı Cunningham hakkında ne bilebileceğini sormak istemiştim. Dün onu ziyarete giden birkaç arkadaş geldi."

"Ah," dedi Bobby gözle görülür bir şekilde rahatlayarak. "Kötü adamlar."

"Ne?"

"Küçük Mandy onlara böyle dedi," dedi Bobby, Mandy'nin boyunu göstermek için elini kalçasının hizasında tutarak. "Kötü adamlara benzediklerini söyledi ve gidip onları vurmamı istedi."

Jamie gülümsedi, Mandy'nin keskin algılarına pek şaşırmamıştı ama takdir ediyordu.

"Sen onlar hakkında ne düşünüyorsun, Bobby?"

Bobby başını salladı. "Onları görmedim. Ufaklıklar pınar başında oynuyorlardı ve iki yabancı adamın geçtiğini gördüler. Eve gelip durumdan bahsettiler. Ben de kim olduklarını merak edince Germain bana Yüzbaşı Cunningham'ı aradıklarını söyledi. Sanırım aynı adamlar olacak."

"Sanırım. Bir kutu bira içer miyiz, Bobby?"

Bira oldukça kötüydü. Fanny ve Brianna yapmıştı. Öte yandan alkol oranı yüksek olduğundan hiç şikâyet etmeden içip kiracılar ve Bobby'nin endişeleri üzerine konuştular.

"Belki de bir milis birliği kurmamızın zamanı gelmiştir, Bobby," dedi Jamie rahatça.

Bobby şaşkınlıkla başını salladı. "Söylediğim için beni bağışlayın ama belki de zamanı geçti, efendim."

"Sorun değil," dedi Jamie temkinli bir sesle. "Ama bunu sana söyleten nedir?"

"Josiah Beardsley iki gün önce buradaydı ve bana burayla Blowing Rock arasındaki ormanda bir grup adam gördüğünü söyledi. Silahlı adamlarmış ve aralarında en az bir kırmızı urbalı gördüğünden eminmiş." Bobby birasından bir yudum alıp ağzını silerek, "Böyle bir grubu ilk kez duymuyorum ama bu adamlar duyduklarımın hepsinden daha yakındı," diye ekledi.

"Evet," dedi Jamie yumuşak bir sesle. Brianna ona Rob Cameron'dan söz ettiğinde söylediklerini hatırladı ve tüyleri diken diken oldu. *Birileri gelecektir.* Bu adamların, kızını kendi evinde ve kendi zamanında öldürmeye çalışan kötü kalpli heriflerle bir ilgisi olduğundan şüpheliydi ama bugünlerde, ne olursa olsun *birileri* tehdit oluşturabilirdi.

"Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi. Bana bir liste yap, olur mu Bobby? Tepe'deki her adamın elinde ne tür silahlar var, ister tüfek ister tırpan olsun. Bir deri yüzme bıçağı bile iş görür."

Sonunda ona Yüzbaşı Cunningham hakkında her şeyi anlatan Rachel olmuştu. Roger Mac ve Richard MacNeill'a yeni kilisenin çatısı için yardım etmek istemiş ve delikanlının gelip gelmeyeceğini öğrenmek için Ian'ın kulübesine uğramıştı. Dört adamla günbatımına kadar çatının yarısını tamamlayabilirlerdi; büyük bir bina değildi.

Yine de Rachel yalnızdı ve kulübesinin verandasında huzur içinde tereyağı çalkalıyorken kavak gölgeleri şeffaf kelebeklerden oluşan bir bulut gibi üzerinde uçuşuyordu.

"Ian, Beardsleylerden biriyle ava gitti, Jamie," dedi Rachel ona, gülümseyerek ama tereyağını çalkalamaya devam ediyordu. "Kız kardeşin Oggy ile birlikte Aggie McElroy'a ziyarete gitti. Sanırım Aggie'nin en küçük kızının kendisine teklif eden ilk genç adamla evlenmesini engellemek umuduyla onu korkunç bir örnek olarak sergilemeyi amaçlıyor."

"Bu Caitriona mı oluyor?" diye sordu Jamie, aklında Tepe'nin haritasını gözden geçirerek. "On dört yaşında değil mi?"

"On üç ama sanırım fazla iri. Çok beklemeyecektir. Kızda pek akıl yok," dedi Rachel başını sallayarak. Derin bir nefes alıp konuşmasına devam etti. "Gerçi dürüst olmak gerekirse, bu şehvet ya da yenilik arzusu kadar korkudan da kaynaklanıyor," diye ekledi hafifçe soluyarak ama omuzları dengeli bir şekilde hareket etmeye devam ediyordu. "En küçükleri o ve... olur da ölmezlerse... bu durumdan kurtulamadan... yaşlandıklarında anne babasına bakmak için bekâr kalmak zorunda kalacağından korkuyor."

Jamie, Gordon McElroy'un kendisinden beş yaş daha genç olduğunu düşündü, Aggie ise belki kırk beş yaşındaydı. Onun yaşlanıp yaşlanmadığını fark edip etmeyeceğini merak ediyordu.

"İnsan doğasının keskin bir gözlemcisisin, kızım," dedi gülümseyerek.

Rachel gülümseyerek, "Öyleyim," diye yanıt verdi. "Gerçi Caitriona'yla ilgili çok fazla algı iddiasında bulunamam. Çünkü bana duygularını kendisi anlattı." Rachel bir süredir çalışıyordu. Sıcak bir gündü, terden fuları ıslanmıştı ve normalde bir kaşık kahve ile krema renginde olan teni pembe bir çiçek gibi kızarmıştı.

Bir dürtüyle verandaya, onun yanına çıktı ve uzanarak yayığın sapını tuttu, bir vuruşu bile kaçırmadan onu kenara itti.

"Otur kızım," dedi Jamie. "Biraz dinlen ve Yüzbaşı Cunningham hakkında bir şey biliyorsan bana anlat."

"O yayık için çok uzunsun," dedi Rachel, yine de verandanın kenarına oturdu, bacaklarını uzattı ve rahat bir nefes alarak omuzlarını silkti.

"Tereyağı çok geçmeden toparlanacak," dedi Jamie. "Öyle değil mi?" Kendisi tereyağı çalkalamayalı uzun zaman olmuştu. Belki de... elli senesi vardı? Bu düşünce onu rahatsız etti ve biraz daha hızlı çalkalamaya başladı.

"Olacak," dedi Rachel, başını çevirip kaşlarını çatarak ona baktı. "Ama daha yavaş yapmazsan olmaz."

"Ah, tabii." Jamie itaatkâr bir şekilde yavaşladı ve ağır sıvının yumuşak ritmik bir şırıltıyla yayıkta bir ileri bir geri hareket etmesinin keyfini çıkardı. "Yüzbaşıyı hiç gördün mü?"

"Ah, evet," dedi Rachel buna biraz şaşırarak. "Annesiyle birkaç hafta önce, onlar geldikten kısa bir süre sonra tanıştım. Ormanda karakafes otu topluyordu. Biraz konuştuk ve sepetlerini evine taşımasına yardım ettim. Oğlu çok nazikti ve bana çay ikram etti." Bu zekâ pırıltısını takdir edip etmediğini anlamak için bir kaşını kaldırdı.

"Son beş yıl içinde taşrada kimsenin çay gördüğünü sanmıyorum."

"Hayır," dedi Rachel düşünceli bir şekilde. "Denizcilik kariyerinden arkadaşları olduğunu ve ara sıra ona küçük bir sandık dolusu çayla başka yiyecekler gönderecek kadar nazik olduklarını söyledi."

"'Geldikten hemen sonra' dedin... Ne zaman geldiler?"

"Nisan sonunda. Bobby Higgins bana yüzbaşının ona, Odysseus gibi, kimsenin ne olduğunu bilmediği bir yere gelene kadar omzunda bir kürekle denizden uzaklaştığını ve böyle bir yer bulduğunda, eğer yapabilirse kalmayı teklif ettiğini söylediğini anlattı."

Jamie buna gülümsemekten kendini alamadı.

"Bobby, Odysseus'un kim olduğunu biliyor mu?"

"Bilmiyordu ama ona hikâyenin bir kısmını anlattım ve yüzbaşının mecazi anlamda konuştuğunu söyledim. Sanırım yüzbaşı, Bobby'yi biraz sinirlendirdi," diye ekledi Rachel nazikçe. "Ama onu reddetmek için iyi bir neden yoktu ve beş yıllık kirayı peşin ödedi. Nakit olarak."

Yüzünde, askerlik yaptığı Boston'da bir vatandaşın ölümüyle sonuçlanan bir çatışmanın ardından vurulan katil damgasıyla, devlet otoritesinin herhangi bir figürü Bobby'yi tedirgin edebilirdi.

"Görünüşe göre insanlar sana pek çok şey anlatıyor, Rachel," dedi Jamie. Rachel ela gözleriyle ona bakıp başını salladı.

"Dinliyorum," dedi basitçe.

Cunninghamlarla ilgili birkaç ufak tefek şey biliyordu çünkü onların yakınlarında yiyecek ararken ara sıra kulübelerine uğrardı. Evleri oldukça yakındı ve elinde fazladan bir şey varsa onlarla paylaşırdı. Cunningham'ın ona vaaz verme arzusunu açması dışında bildiği hiçbir şey olağandışı görünmüyordu.

"Vaaz vermek mi?" Jamie neredeyse tereyağını çalkalamayı bırakacaktı ama belli bir direnç ona tereyağının oluşmakta olduğunu hatırlattı ve devam etti. "Nedenini söyledi mi? Ya da nasıl?"

"Belli ki deniz kaptanıyken söylemiş. Adamlarına vaaz verirmiş, yani pazar günleri gemisinde. Anladığım kadarıyla bunu tatmin edici bulmuş ve emekli olduktan sonra meslekten olmayan bir vaiz olma düşüncesi varmış. Bunun nasıl başarılabileceği konusunda gerçek bir fikri yok ama annesi Tanrı'nın bir yolunu bulacağına dair ona güvence verdi."

Yüzbaşının vaaz verme arzusuyla ilgili haberler şaşırtıcıydı ama aynı zamanda biraz da teselli ediciydi. Yine de kendi kendine, bir ordunun hizmetinde cehennem ateşini çağıracak pek çok vaiz olduğunu ve vaaz verme mesleğine sahip olmanın bir adamın inançlarını başka yönlerden sınırlamadığını hatırlattı. İngiliz donanmasından emekli bir deniz kaptanının Amerikan kolonilerinin bağımsızlığına yönelik güçlü eğilimleri olması pek olası değildi. Ayrıca küçük Frances'in Bay Partland'le ilgili gözlemlerinin hiçbir şekilde yanlış olduğunu düşünmüyordu.

"Roger ile Brianna'nın onlara uğradığını ve oraya gitme zahmetinde bulundukları için kapıyı gösterdiklerini biliyor muydun?" diye sordu Rachel. "Sanırım tereyağı oldu."

Rachel ayağa kalkıp koyu renk saçlarını başlığının altından geriye doğru düzeltti ve yağa bakmaya geldi. Yayığın sapını aldı, birkaç kez çevirdi ve başını salladı.

"Evet. Brianna söyledi. Bence," diye ekledi nazikçe, "belki de Roger annesinin yokluğunda Yoldaş Cunningham ile konuşmayı denemeli."

"Belki de öyle yapmalı." Jamie yayığın üstünü çekti ve kremanın içinde yüzen soluk altın rengi tereyağı tanelerini ve kümelerini görmek için içeri baktı.

19

GÜN IŞIĞINDA AV

Güzel bir gündü ve biraz zor da olsa Jamie'yi bugün mutfağın kapısını takmazsa dünyanın sonunun gelmeyeceğine ikna etmiştim. Bunun yerine çocukları topladık ve Rachel, Jenny ve Oggy için küçük hediyeler taşıyarak ormanın içinden Ian'ın kulübesine doğru yürüdük.

"Küçük adama bir isim bulduklarına dair bahse var mısın, Sassenach?"

"Ne ihtimali?" dedim dikkatim dağılmıştı. "İsim bulup bulmadıkları konusunda mı bahse var mısın diyorsun?"

"İkiye karşı beş. Bahislere gelince..." Arkadaşlarımızın duyma mesafesinde olmadığını görmek için etrafına baktı ve sesini alçalttı. "Paçalı donların."

"Paçalı donlarım" aslında yaklaşmakta olan kış düşünülerek planlanmış bir çift pazen pijamadan kestiğim parçalardı.

"Peki, benim donlarımla ne yapacaksın?"

"Yak onları."

"Hiç sanmıyorum. Ayrıca henüz bir isim seçtiklerini de sanmıyorum. Son duyduğum öneriler Shadrach, Gilbert ve Mohawk dilinde 'Keçi Gibi Osurur' anlamına gelen her neyse oydu."

"Dur tahmin edeyim. Sonuncusunu Jenny mi önerdi?"

"Keçileri kim daha iyi bilebilir ki?"

Bluebell çatırdayan yaprakların arasından enerjik bir şekilde burnunu çekerken kuyruğu bir metronom gibi ileri geri hareket ediyordu.

"Bu tür bir köpeği belirli şeyleri avlaması için eğitebilir misin?" diye sordum. "Yani, ona rakun tazısı dendiğini biliyorum ama şu anda rakun aramadığı çok açık."

"O bir rakun tazısı değil, yine de bir rakunu kaçırmayacağını sanıyorum. Ne avlamasını istiyorsun, Sassenach?" diye sordu Jamie gülümseyerek. "Yer mantarı mı?"

"Bunun için bir domuza ihtiyacın var, biliyorsun değil mi? Domuz demişken... Jemmy! Germain! Domuzlara dikkat edin ve Mandy'ye göz kulak olun!" Çocuklar bir çam ağacının dibine çömelmiş, yapboz parçalarına benzeyen kabuk parçalarını topluyorlardı ama ben seslendiğimde belli belirsiz bir kümeyi andırıyorlardı.

"Mandy *nerede*?" diye bağırdım.

"Yukarıda!" diye seslendi Germain yokuşu işaret ederek. "Fanny ile birlikte."

"Germain, Germain, bak, kırkayağım var! Hem de *büyük*!"

Jem'in çağrısı üzerine Germain kızlara olan ilgisini hemen kaybetti ve Jem'in yanına çömelip kurumuş yaprakları kenara çekti.

"Gidip baksam iyi olur, ne dersin?" diye sordum. "Kırkayaklar zehirli değildir ama büyük kırkayakların ısırıkları kötü olabilir."

"Çocuk sayabilir," diye beni temin etti Jamie. "Eğer kırk bacağı olduğunu söylüyorsa, eminim vardır; aşağı yukarı birkaç tane." Kısa bir ıslık çaldı ve köpek başını kaldırıp baktı, anında tetikteydi.

"Git Frances'i bul, *a nighean*." Bir kolunu uzatıp yokuşu işaret etti ve köpek tamam dercesine bir kez havladı ve kayalık yamaçtan yukarı fırlarken sarı yapraklar hevesli ayaklarının altında havaya savruldu.

"Sence o..." diye başladım, ama sözümü bitiremeden yukarıda, Bluey'nin heyecanlı selamlama havlamalarına karışan kızların seslerini duydum. "Frances'in kim olduğunu *biliyor* o zaman."

"Elbette biliyor. Artık hepimizi tanıyor ama en çok Frances'i seviyor." Jamie bu düşünceye biraz gülümsedi. Haklıydı; Fanny köpeğe bayılıyordu ve saatlerini onun tüylerini tarayarak, kulaklarındaki keneleri temizleyerek ya da Bluebell ayaklarının dibinde rahatça horlarken bir kitapla ateşin yanına kıvrılıp otururarak geçiriyordu.

"Neden ona hep Frances diyorsun?" diye sordum, meraklanmıştım. "Herkes ona Fanny diyor, o da kendine öyle diyor."

"Fanny bir fahişe adıdır," diye cevap verdi Jamie sertçe. Şaşkın bakışlarımı görünce yüz ifadesi biraz gevşedi. "Evet, bu isimde saygıdeğer kadınlar olduğunu biliyorum. Ama Roger Mac bana Cleland'in romanının sizin zamanınızda hâlâ basıldığını söyledi."

"Cleland... ah, John Cleland, yani *Fanny Hill* mi?" Sesim biraz yüksek çıkmıştı çünkü ünlü pornografik *Bir Zevk Kadınının Anıları* adlı kitabın iki yüz elli yıl sonra hâlâ güçlü bir şekilde etkisine devam ettirmesine şaşırmaktan ziyade –sonuçta bazı şeylerin modası asla geçmez– Roger ile tartıştığı gerçeğine şaşırmıştım.

"Bana bu kelimenin bir kadının mahrem yerleri için kullanılan... kaba söz olduğunu söyledi," diye ekledi Jamie kaşlarını çatarak.

"Olabilir," diye itiraf ettim. "Ya da birinin poposu için, İngiltere'den mi yoksa Amerika'dan mı geldiğine bağlı. Ama *artık* o anlama gelmiyor, değil mi?"

"Hayır," diye itiraf etti Jamie gönülsüzce. "Yine de –Lord John bir keresinde bana 'Fanny Laycock'un fahişe için kullanılan bir terim olduğunu söylemişti." Kaşları çatıldı. "Merak ettim, kız kardeşi onun adını Jane Eleanora Pocock diye söylemişti. Bunun gerçek soyadı değil de daha çok bir..."

"*Takma ad mı?*" diye önerdim. "Merak etme. Bugünlerde 'po' bir lazımlık anlamına mı geliyor?"

"*Pot de chambre?*" diye sordu Jamie şaşkınlıkla. "Elbette öyle."

"Elbette öyle," diye mırıldandım. "Bunu bir kenara bırakırsak, eğer Pocock onun gerçek soyadı değilse, sence Fanny ya da Frances gerçek soyadının ne olduğunu biliyor mudur?"

Başını salladı, biraz sıkıntılı görünüyordu.

"Ona sormak istemiyorum," dedi. "Ailesinin başına gelenler hakkında bir daha konuşmadı, değil mi?"

"Bana söylemedi. Başka birine anlatmış olsaydı, sanırım sana ya da bana anlatırlardı."

"Sence unutmuş mudur?"

"Bence hatırlamak istemiyor, bu da aynı şey olmayabilir."

Jamie başını olumlu anlamda salladı. Bir süre sessizce yürüdük, düşen yaprakların yavaşça yağmasıyla ormanın huzurunun yerleşmesine izin verdik. Kestane ağaçlarının hışırtısı arasında uzaktaki kuşların çağrısı gibi çocukların seslerini duyabiliyordum.

"Ayrıca," dedi Jamie, "William ona Frances adını verdi. Onu bana emanet ettiğinde."

Ara sıra yenilebilir, şifalı veya büyüleyici bir şey gördüğümde duraklayarak ağır ağır yürüdük. Bu da her birkaç adımda bir durmamı gerektiriyordu.

"Oo!" dedim, bir ağacın dibindeki derin, kanlı kırmızı bir yarığa doğru ilerlerken. "Şuna bak!"

"Taze bir geyik ciğeri dilimine benziyor," dedi Jamie omzumun üzerinden bakarak. "Ama kan gibi kokmuyor, o yüzden raf mantarı dediğin şeylerden biri olduğunu tahmin ediyorum."

"Çok zekisin. *Fistulina hepatica*," dedim bıçağımı çıkararak. "Şunu tutar mısın?"

Jamie hafifçe gözlerini devirerek sepetimi kabul etti ve ben etli parçaları ağaçtan keserken sabırla durdu. Sürüklenen yap-

rakların altında, bir dizi kıpkırmızı zambak yastığı gibi gizlenmiş koca bir yuva bulunuyordu. Küçük olanları büyümeye bıraktım, yine de en az iki kilo etli mantarım vardı. Onları nemli yaprakların arasına koydum ama küçük bir parça koparıp Jamie'ye uzattım.

"Bir tarafı seni daha uzun, bir tarafı da daha küçük yapıyor," dedim gülümseyerek.

"Ne?"

"*Alice Harikalar Diyarında* – Tırtıl. Sana sonra anlatırım. Tadının çiğ biftek gibi olduğu söylenir," dedim.

Jamie, "Tırtıl," diye mırıldanarak lokmayı aldı, bir o yana bir bu yana çevirdi, içinde sinsi bacaklar olmadığından emin olmak için dikkatle inceledi, sonra ağzına atıp çiğnedi, gözleri tadına odaklanırken kısılmıştı. Yutkundu ve ben de biraz rahatladım.

"Belki de uzun süredir asılı duran çok eski bir sığır eti gibi," dedi Jamie. "Ama evet, insanın midesi kaldırabilir."

"Bu aslında çiğ bir mantar için çok iyi bir övgü," dedim memnuniyetle. "Elimde birkaç ançüez olsaydı, sana güzel bir tartar sosu hazırlardım."

"Ançüez mi?" dedi Jamie düşünceli bir şekilde. "Yıllardır ançüez yemedim." Tadını hatırlamak istercesine alt dudağını yaladı. "Bir dahaki sefere Wilmington'a gittiğimde biraz bulabilirim."

Ona şaşkınlıkla baktım.

"Yakında Wilmington'a gitmeyi mi planlıyorsun?"

"Evet, gidebileceğimi düşünmüştüm," dedi gelişigüzel. "Gelmek ister misin, Sassenach? Muhafaza konserve işleriyle meşgul olabileceğini düşünmüştüm."

"Uff." Uyanık olduğum her saati yiyecek toplamak, bulmak, yakalamak, tütsülemek, tuzlamak ya da muhafaza etmekle (ilaç öğütmek, demlemek ya da kaynatmak dışında) geçirmem gerektiği tamamen doğruyken... iğne, toplu iğne, şeker stoklarımızı yenilemem gerektiği de aynı derecede doğruydu, iyi bir noktaya değinmiştim çünkü meyve konservesi yapmak için daha fazla şekere ihtiyacım olacaktı. Kaldı ki iplik, diğer ev

eşyaları ve eter gibi bulamadığım ya da yapamadığım ilaçlardan bahsetmiyorum bile.

İşin aslına bakarsanız, vahşi atlar beni onunla gitmekten alıkoyamazdı. Jamie de bunu biliyordu; ağzının kenarının kıvrıldığını görebiliyordum.

Teklifini nazikçe kabul edemeden ya da kaburgalarını dürtmeden önce, ağaçların arasından doğaüstü bir ses duyuldu ve Bluebell önümüzdeki tepeden aşağıya doğru fırlarken dört çocuk da aynı şekilde böğürerek peşimizden geliyordu.

"Rakunlarla ilgili söylediğin neydi, Sassenach?" Jamie gözlerini kısarak tazının altına yerleştiği uzaktaki ağaca doğru baktı. Köpek ön ayaklarını ağacın gövdesine dayayıp ağzını dallara doğru uzatmıştı ve kulak tırmalayıcı şekilde uluyordu.

Şaşırtıcı bir şekilde bu bir rakundu; şişman, gri, iri ve hava kararmadan önce uyandırıldığı için son derece sinirli. Yıldırım düşmüş bir çamın yarısına kadar uzanan sivri bir oyuğu doldurmuştu ve kavgacı bir tavırla dışarı bakıyordu. Hırladığını *sandım* ama köpeklerin ve çocukların vahşi çığlıklarından başka bir şey duyulmuyordu.

Jamie köpek hariç çocukları susturup bir avcının doğal tavrıyla rakunu incelemeye başladı. O an Jem'in de öyle yaptığını fark ettim. Germain ve Fanny kocaman açtıkları gözleriyle rakuna bakarken yan yana duruyorlardı. Mandy de sıkıca bacağıma yapışmıştı.

"Onun beni ısırmasını istemiyorum!" dedi Mandy bacağıma yapışarak. "Beni ısırmasına izin verme, büyükbaba!"

"Vermem, *a nighean*. Endişelenme." Jamie gözlerini rakundan ayırmayarak tüfeği sırtından indirdi ve kemerindeki mermi kesesine uzandı.

"Bunu yapabilir miyim, büyükbaba? Lütfen vurabilir miyim?" Jem ellerini tüfeğe götürmek için can atıyor, pantolonunu aşağı yukarı ovuşturuyordu. Jamie ona bakıp gülümsedi ama sonra bakışları Germain'e kaydı ya da ben öyle sandım.

"Frances denesin, olur mu?" dedi ve elini ürkmüş kıza uzattı. Korkuyla geri çekilmesini bekliyordum ama bir anlık tered-

dütten sonra yanaklarında bir parıltı belirdi ve cesurca öne doğru bir adım attı.

"Bana nasıl yapıldığını göster," dedi Frances, sesi soluğu kesilmiş gibiydi. Gözleri bir silahtan diğerine gidip geliyordu, sanki birinin ya da ikisinin birden kaybolmasından korkuyordu.

Jamie normalde tüfeğini dolu taşırdı ama her zaman tetikte tutmazdı. Bir dizinin üzerine çömelip silahı kalçasının üzerine koydu, ona yarısı dolu bir fişek uzattı ve barutu tüfeğe nasıl dolduracağını anlattı. Jem ve Germain kıskançlıkla izliyor, ara sıra "İşte burası çekiç kısmı, Fanny," ya da "Omzuna yakın tutmalısın ki patladığında yüzünü kırmasın," gibi çokbilmiş sözlerle araya giriyorlardı. Jamie ve Fanny bu yardımcı müdahaleleri duymazdan gelirken ben de Mandy'yi güvenli bir mesafeye çektim ve eski bir kütüğün üzerine oturup onu kucağıma aldım.

Bluebell ve rakun ses savaşlarına devam ederken orman uluma ve bir tür tiz kızgın ciyaklama sesleriyle çınlıyordu. Mandy ellerini dramatik bir şekilde kulaklarının üzerine koymuştu ama silah kullanmayı bilip bilmediğimi sormak için kaldırdı.

"Evet," dedim, ayrıntıya girmekten kaçınarak. Teknik olarak nasıl yapıldığını biliyordum ve aslında hayatımda birkaç kez ateşli silah kullanmıştım. Yine de bunu son derece sinir bozucu bulmuştum. Monmouth Savaşı'nda kendim vurulduktan ve etkilerini gerçekten içgüdüsel bir düzeyde anladıktan sonra daha da fazla sinir bozucu gelmeye başlamıştı. Her şeye rağmen bıçaklanmayı tercih ederdim.

"Annem her şeyi vurabilir," dedi Mandy, şimdi sallanan silahı omzuna dayamış, aynı anda hem heyecanlanmış hem de dehşete düşmüş görünen Fanny'ye kaşlarını çatarak bakarken. Jamie onun arkasına çömelip silahı sabitledi, eli onunkinin üzerinde durarak kabzasını ve nişangâhını ayarlıyordu. Sesi güçlükle duyuluyordu.

"Büyükannenize gidin," dedi çocuklara sesini yükselterek. Gözleri, normal boyutunun iki katına kadar irileşmiş olan ve Bluebell'e hakaretler yağdıran, izleyicilerini tamamen görmez-

den gelen rakuna sabitlenmişti. Jem ve Germain isteksizce ama itaatkâr bir şekilde yanıma, güvenli bir mesafeye geldiler ya da en azından ben öyle umuyordum. Onları daha uzağa götürme isteğimi bastırdım.

Silah Mandy'nin çığlık atmasına neden olan keskin bir patlamayla patladı. Ben atmadım ama çok yakındı. Bluey dört ayak üzerine inip ateşle ağaçtan düşmüş olan rakunu yakaladı. Çoktan ölüp ölmediğini anlayamadım ama rakunun boynunu kırarcasına salladı, kanlı leşi yere bıraktı ve zafer çığlıkları atarak uuu! diye bağırdı.

Çocuklar sevinç naraları eşliğinde öne atılarak Fanny'nin sırtına heyecanla vuruyordu. Fanny şaşkınlıktan ağzı açık hâlde öylece kalakalmıştı. Barut lekesi haricinde beti benzi atmıştı. Yaptığına inanamayarak bir elindeki silaha, bir ölü rakuna bakıyordu.

"Aferin, Frances," dedi Jamie, genç kızın başını hafifçe okşayarak, ardından kızın titreyen ellerinden silahı aldı. "Delikanlılar senin için onu temizleyip yüzsünler mi?"

"Ben... evet. *Evet*, lütfen," diye ekledi Frances. Bana baktı fakat yanıma gelip oturmak yerine dengesiz bir şekilde Bluey'nin olduğu yere gidip köpeğin yanına, yaprakların üstüne oturdu.

"*Uslu* köpek," diyen Frances, tazıya sarılırken hayvan da onu mutlulukla yaladı. Jamie'nin kana bulanmış leşi almak için eğilen köpeğe dikkatle baktığını gördüm ama Bluey hiçbir itirazda bulunmadı, sadece boğazından hırıltılar çıkardı.

Avın gürültüsünden sonra –eğer öyle denebilirse, ki denebileceğini sanıyordum– orman anormal derecede sessiz görünüyordu, sanki rüzgâr bile esmeyi kesmişti. Çocuklar hâlâ heyecanlıydı ama rakunun derisini yüzüp içini boşaltma işine dalmışlardı ve Fanny'nin gelip becerilerine hayran kalması için ısrar ediyorlardı. Gürültülü kısım bittiğinde, Mandy coşkuyla onlara katıldı ve her yeni iç anatomi parçası ortaya çıktıkça, "*Bu* ne?" diye sordu.

Jamie yanıma oturup tüfeği ayaklarının dibine koydu ve rahatlayarak yardımsever bir gözle çocukları izledi. Benim rahat

olduğum söylenemezdi. Tüfek atışının yankısını hâlâ iliklerimde hissedebiliyordum ve bu his beni hem şaşırtmış hem de rahatsız etmişti.

Uzaklara bakıp derin bir nefes aldım, taze kanın parlak kokusunu ormanın daha yumuşak kokuları ve mantarların miskiyle değiştirmeye çalıştım. Bu son düşünce, *Fistulina hepatica*'nın etli çiğ kırmızısının nemli yaprak katmanları arasından yarıklar hâlinde göründüğü sepetime bakmama neden oldu. Birden midem kazındı.

"Sassenach?" Arkamda Jamie'nin sesini duyunca irkildim. "İyi misin?"

Bir kavak ağacına yaslanıp destek için kâğıt beyazı gövdesine tutunmuş bir hâlde birkaç metre ötede devam eden bağırsak deşme seslerini duymamaya çalışıyordum.

"İyiyim," dedim uyuşmuş dudaklarımın arasından. Gözlerimi kısa süreliğine kapattım, açtığımda kavağın gövdesindeki bir çatlaktan akan yarı kurumuş özsuyun –kurumuş kanın koyu kırmızısı– akıp gittiğini gördüm ve yaprakların üzerine ağır ağır oturdum.

"Sassenach." Sesi alçaktı, aceleciydi ama çocukları telaşlandırmamak için yumuşak bir tonda çıkıyordu. Bir iki kez ağır ağır yutkunduktan sonra gözlerimi açtım.

"Ben iyiyim," dedim. "Biraz başım dönüyor, hepsi bu."

"Şu ağaç kadar beyazsın, *a nighean*. Al bakalım..." Kürk torbasına uzanıp küçük bir şişe çıkardı. Viski... İçkiyi minnetle yudumlarken ağzıma dolmasına ve kan tadını yok etmesine izin verdim.

Çocuklardan gelen çığlıklar ve kahkahaları duyunca Jamie'nin omzunun üzerinden baktım ve Bluey'nin atılan iç organların içinde kendinden geçmiş bir şekilde yuvarlandığını gördüm. Kürkünün beyaz kısımları artık kirli kahverengiye boyanmıştı. Yere eğilip kustum, burnumun arkasından viski ve safra geliyordu.

"*A Dhia*," diye mırıldandı Jamie, mendiliyle yüzümü silerek. "Sen şu mantarlardan mı yedin, kızım? Zehirlendin mi?"

Mendili kenara çekip derin nefes aldım.

"Hayır, ben iyiyim. Gerçekten." Yeniden yutkundum. "Alabilir miyim?" Viski şişesine uzanınca Jamie onu elime tutuşturdu.

"Yudumla," dedi Jamie ve ayağa kalkarak hızlıca sıraladığı çocukların yanına gitti. Et ve deri benim sepetime doldurulduu, kalıntılar gözümün önünde olmayan bir ağacın arkasına kürekle atıldı, çocuklar kendilerini ve köpeği yıkamaları için kesin talimatlarla uzaktaki dereye gönderildi.

"Büyükanneniz yürüyüşten biraz yoruldu, *mo leannan*," dedi bana hızlı bir bakış atarak. "Siz dönene kadar burada biraz dinleneceğiz. Amanda, Frances'in yanında kal ve ona göz kulak ol, tamam mı? Siz de gözünüzü dört açın; ormanda kan kokarak dolaşmak iyi bir fikir değil. Domuz görürseniz, kızları ağaca çıkarıp şarkı söyleyin. Bunu alsanız iyi olur," dedi tüfeği alıp Jem'e uzatarak. "Ne olur ne olmaz." Germain'e saçma torbasını verdi ve yamaçtan aşağı, su sesine doğru ilerlemelerini izledi, artık daha sakinleşmişlerdi ama hâlâ kıkırdıyor ve tartışıyorlardı.

"Pekâlâ," dedi Jamie, yanıma oturdu ve beni dikkatle süzdü.

"Gerçekten iyiyim," dedim ve aslında fiziksel olarak çok daha iyi hissediyordum, yine de kemiklerimde derin bir titreme vardı.

"Evet, öyle olduğunu görebiliyorum," dedi alaycı bir tavırla. Yine de daha fazla zorlamadı, sadece yanıma oturdu, kollarını dizlerine dayadı, rahattı ama olabilecek her şeye hazırdı.

"*Je suis prest*," dedim, yüzümü kaplayan ince soğuk ter tabakasına rağmen gülümsemeye çalışarak. "Sanırım kürk torbanda hiç tuz yoktur, değil mi?"

"Elbette var," dedi şaşırarak ve uzanıp küçük bir kâğıt parçası çıkardı. "Betin benzin attığında iyi mi geliyor?"

"Belki." Parmağımı tuza dokundurdum ve dilimin üzerine birkaç tane koydum. Tadı beni şaşırtacak kadar rahatlatıcıydı. Ardından viskiden temkinli bir yudum aldım ve kendimi oldukça iyi hissettim.

"Neden sorduğumu bilmiyorum," dedim tuzu ona geri vererek. "Tuzun hayaletleri kovması gerekiyor, değil mi?"

Bana bakarken ağzında belli belirsiz bir gülümseme belirdi.

"Evet," dedi. "Peki, seni rahatsız eden ne, Sassenach?"

Bunu geçiştirmek, görmezden gelmek kolay olurdu. Ama birden bunu daha fazla yapamayacağımı anladım.

"Köpek seni neden rahatsız etmiyor?" diye sordum açıkça.

Yüzü bir an için kararan Jamie, düşünmek için bir an başını diğer tarafa çevirdi. Bir iki kez gözlerini kırpıştırıp içini çekti ve tatsız bir haber verecek birinin edasıyla benden yana döndü.

"Etti," dedi sessizce. "O ilk gece ulumayı duyduğumda, ne düşündüğümü anlamışsındır belki."

"Belki de efendisi onunla gelmişti? Belki de onu senin peşine takmıştır?" Sesim neredeyse fısıltı gibi çıksa da beni duydu ve yavaşça başını salladı.

"Evet," dedi aynı yumuşak sesle. Yutkunurken boğazının hareket ettiğini gördüm. "Eve bir şey getirmiş olabileceğimi düşünmek..."

Yutkunsam da yanıt vermek zorundaydım.

"Yaptın."

Benimkilerle buluşan gözlerinde sert bir ifade hâkimdi. Kestane ağaçlarının gölgesinde neredeyse siyaha çalan koyu mavi gözler... Ağzı gerildi ama bir dakika boyunca hiçbir şey söylemedi.

"O köpek tek başına geldiğinde," dedi sonunda, "ve bana geldiğinde, sığınacak bir yer, yiyecek aradığında... sonra çocuklar ona hemen alıştığında, o da onlara..." Sanki utanmış gibi gözlerini benden kaçırdı. "Onun gönderilmiş olabileceğini düşündüm, anlıyor musun? Bir... bağışlanma işareti olarak. Belki de onu yanıma alarak..." Sakat eliyle küçük, çaresiz bir hareket yaptı.

"Tüm olanları unutabilmeyi mi?"

Jamie derin bir nefes alırken yumrukları kısa bir süre esnedi, sonra gevşedi.

"Hayır. Bağışlamak bir şeyleri yok etmez. Bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun." Merakla başını çevirip bana baktı. "Öyle değil mi?"

Aramızda birkaç santimden fazla mesafe yoktu ama kalplerimiz arasındaki ağrıyan mesafe kilometrelerce uzanıyordu. Jamie uzun bir süre sessiz kaldı. Kalbimin kulaklarımda attığını duyabiliyordum.

"Dinle," dedi sonunda.

"Dinliyorum." Bana yan yan baktı ve ağzında bir gülümsemenin hayaleti belirdi. Barut lekeli koca avucunu bana doğru uzattı.

"Bunu yaparken ellerini bana ver, tamam mı?"

"Neden?" Ama ellerimi tereddüt etmeden onunkilere koydum ve parmaklarımı sıkıca kavradığını hissettim. Parmakları soğuktu ve Fanny'ye silahı taşımasına yardım etmek için kollarını sıvadığı ön kolundaki tüylerin soğuktan kırıştığını görebiliyordum.

"Seni inciten şey kalbimi parçalıyor," dedi usulca. "Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum," dedim usulca. "Sen de duygularını paylaştığımı biliyorsun. Ama..." Yutkundum ve dudağımı ısırdım. "Öyle görünüyor ki..."

"Claire," diye araya girdi Jamie doğrudan bana bakarak. "O adam öldüğü için rahatladın mı?"

"Şey... evet," dedim hüzünle. "Yine de böyle hissetmek *istemiyorum*. Doğru gelmiyor. Yani..." Bunu ifade etmenin açık bir yolunu bulmakta zorlandım. "Bir yandan bana yaptığı şey... ölümcül değildi. Nefret ettim ama fiziksel olarak canımı yakmadı; beni incitmeye ya da öldürmeye çalışmıyordu. O sadece..."

Jamie alaylı bir tavırla, "Yani Beardsley'de karşılaştığın Harley Boble olsaydı, *onu* soğukkanlılıkla öldürmeme aldırmaz mıydın?" diyerek sözümü kesti.

"Onu gördüğüm yerde kendim vururdum." Uzun, derin bir nefes aldım. "Ama bu başka bir şey. Bir de o adam var, adını biliyor musun bu arada?"

"Evet ama sen bilmeyeceksin, o yüzden bana sorma," dedi sertçe.

Gözlerimi kısarak ona baktıysam da aynı ifadeyle gözlerime baktı. Durumu o an için görmezden gelerek elimi boş ver dercesine savurdum.

"Diğer konu ise," diye tekrarladım kararlılıkla, "Boble'ı kendim vurmuş olsaydım, bunu yapmak zorunda kalmazdın. Bundan... zarar gördüğünü hissetmezdim."

Jamie'nin yüzü bir an için karardı, sonra bakışları yeniden keskinleşti.

"Seni kaçıran adamı öldürmemin bana zarar verdiğini mi düşünüyorsun?"

Ona uzanıp elini sıkıca tuttum.

"Zarar verdiğini kalpten biliyorum," dedim sessizce. Ardından konuşmama fısıldayarak devam ettim. "Seni inciten şey *kalbimi* parçalıyor, Jamie."

Elimi sıkıca tuttu. Uzun bir süre başını eğerek oturdu, sonra elimi kaldırdı ve nazikçe öptü.

"Her şey yolunda, *mo chridhe*," dedi Jamie. "Korkma. Bu konunun başka bir yanı daha var. Ve bunun seninle hiç ilgisi yok."

"Neymiş o?" diye sordum, şaşırmıştım. Jamie elimi kısa bir süre sıkıp bıraktı, ardından arkasına yaslanıp bana baktı.

"Onun yaşamasına izin veremezdim," dedi basitçe. "Seni zorlasa da zorlamasa da. Ian bana ne yapacağımı sorduğunda sen de oradaydın. 'Hepsini öldür' dedim. Beni duydun, değil mi?"

"Duydum." Boğazım aniden daraldı ve göğsümün etrafında demirden bir duvar oluştu, ağzımda kanın tadı pıhtılaştı ve boğulma korkusu zihnimde bir karanlığa dönüştü. O gecenin duygusu soğuk bir duman gibi içime sızdı.

"Bunu öfkeyle yapmış olabilirim, gözüm öfkeden dönmüştü ama kanım buz gibi soğuk olsaydı da aynısını yapardım." Jamie yüzüme dokunup gözümün önüne düşen bir bukleyi düzeltti. "Görmüyor musun? O adamlar hayduttu, hatta daha da kötüsü. Onlardan birini canlı bırakmak, zehirli bir bitkinin kökünü yeniden büyümesi için toprakta bırakmak olurdu."

Her şey gözümün önünde yeniden canlandı sanki... ama daha sonra onu gördüğüm Beardsley ticaret merkezindeki do-

muz ağıllarının arasında ağır aksak dolaşan o iriyarı adamı da hatırlıyordum. Karanlığın içinden çıkıp beni bedeninin ağırlığıyla boğan adama hiç benzemiyordu.

"Ama o kadar... beceriksiz görünüyordu ki," dedim çaresiz bir hareketle. "Böyle biri nasıl... çete kurmaya kalkışır ki?"

Jamie daha fazla oturamayarak aniden ayağa kalktı ve huzursuzca önümde bir o yana bir bu yana volta attı.

"Görmüyor musun, Sassenach? Beceriksiz bir budala olsa bile bir yerlere gitti. Beardsley'deki insanlarla konuştuğunu gördün, değil mi?"

"Evet," dedim yavaşça, "ama..."

Durdu, bana dik dik baktı.

"Ya bir gün Hodgepile ve Brownlarla nasıl ata bindiğini, neler yaptıklarını anlatmaya başlasaydı? Ya kendini içkiye kaptırıp nasıl övündüğünü anlatsaydı..." O an nefesi kesilince derin bir nefes aldı. "Sana yaptıkları hakkında."

Sanki soğuk ve yapışkan bir şey yutmuşum gibi hissettim. Yine de hâlâ hayattaydım. Jamie çenesini sıkarken bana bakıyordu.

"Özür dilerim, Sassenach," dedi sessizce. "Ama bu doğru. Bunun olmasına izin vermeyeceğim. Senin yüzünden. Benim yüzümden. Ama daha da fazlası... çünkü böyle bir şeyin olduğu bilinirse..."

"Biliniyordu," dedim, dudaklarım kaskatı kesilmişti. "Biliniyor." O gece beni kurtaran adamların hiçbiri tecavüze uğradığımdan şüphe duymuyordu, hangi adamın –adamların– yaptığını bilseler de bilmeseler de. Eğer biliyorlarsa, eşleri de biliyordu. Kimse benimle bu konuda konuşmamıştı, konuşmayacaktı da ama bilgi oradaydı ve bunu ortadan kaldırmanın hiçbir yolu yoktu.

"Çünkü böyle bir şey olduğu biliniyorsa," diye tekrarladı Jamie sertçe, "ve buna katılan herhangi bir adamın yaşamasına izin verilseydi... o zaman korumam altındaki herkes kendini çaresiz hissederdi. Haklı olarak."

Burnundan güçlü bir şekilde nefes verdi ve arkasını döndü.

"Kendine Wendigo diyen o adamı hatırlamıyor musun?"

"Tanrım." Omuzlarımdan kollarıma doğru tüylerim diken diken oldu. *Unutmuştum.* Adamın kendisini değil –Wendigo Donner adında bir zaman yolcusuydu– ama tartıştığımız adamla olan bağlantısını da...

Hodgepile'ın çetesinin bir üyesi olan Donner, Jamie ve adamları beni kurtardığında karanlığa kaçmıştı ve aylar sonra, bizde olduğunu bildiği değerli taşları aramak için arkadaşlarıyla birlikte soymak ve öldürmek için Tepe'ye geri gelmişti. Büyük Ev'e yaptığı saldırıyla –dolaylı olarak– evi yerle bir eden yangına neden olmuştu ve külleri hâlâ o açıklıkta hayatlarımızın kalıntılarına karışıyordu.

Jamie haklıydı. Donner kaçmış ve bizi öldürmeye çalışmak için geri gelmişti. Bana tecavüz eden ahmağı serbest bırakmak, aynı şeyin tekrar yaşanması riskini almak demekti. Bunun farkına varmak midemi bulandırdı. Olanların çoğunu bir kenara bırakmayı başarmış, fiziksel yönleriyle gerektiği gibi ilgilenmiş, geri kalanını hatırlamayı kesin bir şekilde bastırmış ya da reddetmiştim. Ama her şey hâlâ oradaydı ve şeytani bir prizma gibi dönerek her şeyi yeni ve sert bir ışık altında gösteriyordu. Jamie'nin her zaman gördüğü o ışığı ben daha yeni görüyordum.

Durumu daha net bir şekilde algılayarak sakin kalıp kendimi konuşmaya zorladım.

"Ya o sonuncusu değilse?"

Jamie reddetmekten ziyade âdeta boyun eğercesine başını iki yana salladı.

"Fark etmez, Sassenach. Eğer kaçan başkaları da olsaydı... çoğu buradan ayrılıp gitmeyecek kadar akıllı olurdu. Ama fark etmez, başka bir çete ortaya çıkacaktır. İşler böyle yürüyor, değil mi?"

"Öyle mi?" Haklı olduğunu düşünüyordum. Savaşlar, hükümetler ve genel olarak insan aptallığı açısından haklı olduğunu biliyordum. Sadece burası için doğru olduğuna inanmak istemiyordum. Burası evimdi.

Jamie yüzünden okunan şefkatle başını olumlu anlamda sallarken beni inceliyordu.

"İskoçya'daki... Gözcü'yü hatırlıyor musun?"

"Evet." Gözcüler, diyebilirdi çünkü çok sayıda vardı. Koruma karşılığında para alan ama bazen de bu korumayı veren organize çeteler. Eğer paralarını alamazlarsa –kara kira deniyordu buna– evinizi ya da ekinlerinizi yakabilirlerdi. Ya da daha kötüsünü yaparlardı.

Jamie ve Roger'ın bulduğu kulübeyi düşündüm. Yanmış bir iskeletten başka bir şey değildi. Sahipleri evin önündeki bir ağaca asılmıştı ve küllerin içinde genç bir kız vardı, o kadar kötü yanmıştı ki hayata tutunamamıştı. Bunu kimin yaptığını asla öğrenemedik.

Jamie düşüncelerimin yüzümden geçtiğini görebiliyordu. Alnımda bir neon tabelası da olabilirdi, diye düşündüm kızgınlıkla ve belli ki o da *bunu* görmüştü, çünkü gülümsedi.

"Artık kanun yok, Sassenach," dedi. "Hükümet gittiğine göre yok." Bu ifadede ne korku ne de tutku vardı; bu sadece işin gerçeğiydi.

"Burada hiçbir zaman *olmadı*. Yani senden başka hiç kimse." Bu onu güldürdü ama ben de en az onun kadar haklıydım.

"O gece seni kurtarmaya yalnız gelmedim değil mi?"

"Hayır," dedim usulca. "Gelmedin." Tepe'deki her eli silah tutan adam çağrısına yanıt vermiş ve onun peşinden gelmişti. İskoçya'da olsaydık, klan mensuplarının onu savaşa kadar takip edeceği gibi.

"Yani," dedim derin bir nefes alarak. "Birlikte çete kurmak istediğin adamlar bunlar mı?"

Jamie başını olumlu anlamda sallarken düşünceli görünüyordu.

"Bazıları," dedi yavaşça ve sonra bana baktı. "Artık durum farklı, *a nighean*. O gece benimle birlikte olup da şimdi beni takip etmeyecek adamlar var çünkü onlar Kral'ın adamları, Muhafazakârlar ve Sadıklar. Beni en uzun süre tanıyanlar asi bir general olmamı pek umursamazlar ama beni hiç tanımayan pek çok yeni kiracı var."

"'Asi General' unvanının kaybedilebilecek bir unvan olduğundan emin değilim," dedim.

"Hayır," dedi Jamie, pek samimi olmasa da gülümsedi. "Sırt çevirmeden olmaz. Evet, pekâlâ." Ayağa kalktı ve yaprakların hışırtısı içinde beni yukarı çekmek için elini uzattı. "Uzun zamandır bir hainim, Sassenach, ama aynı anda iki tarafa birden hainlik etmemeyi tercih ederim. Eğer yapabilirsem."

Yukarıdaki patikadan bağırışlar ve havlamalar yükseldi; çocuklar Ian'ın evine ulaşmıştı. Peşlerinden koştuk ve artık çetelerden, ihanetten ya da karanlıktaki şişman adamlardan bahsetmedik.

20

BAHSE VARIM... BU ŞARKIYI DÜŞÜNÜYORSUN

Ailenin Eski Bahçe dediği yere kimse gitmedi. Tepe'deki insanlar oraya Cadı-Çocuğun Bahçesi derlerdi, gerçi ben pek duymazdım. "Cadı-çocuk" ifadesiyle Malva Christie'nin kendisinin mi, yoksa küçük oğlunun mu kastedildiğinden emin değildim. Her ikisi de bahçede, kan gölünün ortasında ve benim yanımda ölmüştü. O kız on dokuz yaşından fazla değildi.

Bu ismi asla yüksek sesle söylemedim ama benim için orası Malva'nın Bahçesi'ydi.

Bir süredir dehşet hissi olmadan oraya gidemiyordum ama ara sıra uğruyordum. Hatırlamak için. Bazen dua etmek için. Açıkçası, eğer Tepe'nin daha gizli Presbiteryenleri beni bu vesilelerden bazılarında ölülerle ya da Tanrı'yla yüksek sesle konuşurken görselerdi, doğru isme ama yanlış cadıya sahip olduklarından oldukça emin olurlardı.

Öte yandan ormanın kendi ağır büyüsü vardı ve bahçe onlara geri dönüyor, çimenlerin ve yosunların altında iyileşiyor, kan arı otunun kızıl çiçeklerine bürünüp hüznü huzura dönüşüyordu.

Sürünen dönüşüme rağmen bahçeden geriye bazı kalıntılar kaldı ve beklenmedik bir şekilde küçük hazineler ortaya çıktı:

bir köşede inatla gelişen bir soğan yaması, çimenlere karşı savaşan kalın bir karakafes otuyla kuzukulağı ve benim yoğun zevkime göre, uzun zamandır gömülü tohumlardan çıkan birkaç gelişen fıstık fidanı.

Onları iki hafta önce bulmuştum, yaprakları yeni sararmaya başlamıştı ve kazıp çıkarmıştım. Kurumaları için muayenehaneye asmış, kuru fıstıkları toprak ve kök yumaklarından temizlemiş, kabuklarıyla kavurarak evi sirk ve beyzbol maçlarının anılarıyla doldurmuştum.

Bu gece, diye düşündüm, soğumuş fıstıkları kalaylı tasa dökerken, *akşam yemeğinde fıstık ezmeli ve reçelli sandviç yiyeceğiz.*

Veranda esiyordu. Güneşin ve ocağın sıcağından sonra yüzümü yalayan esintiye minnettardım. Ayrıca biraz da hoş mahremiyete sahiptim: Bree, Roger'la birlikte, hâlâ Thurso'dan gelen balıkçı göçmenler olarak bildiğim kiracıları ziyarete gitmişti; bir Katolik olarak Jamie'ye ve daha çok da bana karşı derin bir kuşku duyan, taş kafalı Presbiteryenlerden oluşan huysuz bir gruptu bunlar. Ben sadece bir Katolik değil, aynı zamanda büyücü bir kadındım ve bu birleşim onları hiç de azımsanmayacak derecede tedirgin ediyordu. Yine de Roger'dan hoşlanıyorlardı, isteksiz bir şekilde ve bu hoşlanma karşılıklı gibi görünüyordu. Roger onları anladığını söylüyordu.

Çocuklar işlerini bitirip dört bir yana dağılmışlardı; ara sıra seslerini duyuyordum, evin arkasındaki ormanda kıkırdıyor ve çığlık atıyorlardı ama ne yaptıklarını Tanrı biliyordu. Sadece gözümün önünde yapmadıkları için memnundum.

Jamie çalışma odasında kendi yalnızlığının tadını çıkarıyordu. Büyük yer fıstığı tasını dışarı taşırken yanından geçtim ve onu sandalyesinde arkasına yaslanmış, gözlüğü burnunda, *Yeşil Yumurtalar ve Salam*'a dalmış bir hâlde gördüm.

Bu düşünceye gülümsedim ve saçlarımı gevşetmek için kurdeleyi çıkardım, böylece serin esinti saçlarımın arasından geçebilecekti.

Büyük Ev'i kül eden yangında neredeyse tüm kitaplarımızı kaybetmiştik ama küçük kütüphanemizi yeniden oluşturmaya başlamıştık. Brianna'nın katkıları kütüphanemizi neredeyse ikiye katlamıştı. Getirdiği kitapların yanı sıra –ki kıymetli *Merck El Kitabı*'mı düşünmek bana hâlâ aidiyet heyecanı veriyordu– Jamie'nin küçük yeşil İncil'i, Latince dilbilgisi, *Robinson Crusoe'un Bütün Maceraları* (kapağı yoktu ama canlı resimlerinin çoğunu koruyordu) ve Jonathan Swift'in *Dünyanın Uzak Birkaç Medeniyetine Yolculuk. Dört Cilt Hâlinde. Lemuel Gulliver, Önce Bir Cerrah ve Sonra Birkaç Geminin Kaptanı*, ayrıca Fransızca veya İngilizce tek tük romanlar.

Kabuklar kolayca kırılıyordu ama içlerindeki fıstıkların kuru kabukları hafif ve kâğıt gibiydi, bu yüzden parmaklarıma yapışıyordu. Onları eteğimin üzerinde ufaladıktan sonra soluk kahverengi güve sürüsü tarafından saldırıya uğramış gibi görünüyordum. Bree'nin Roger'la ev ziyaretindeyken okumak için ilginç bir şeyler ödünç alıp alamayacağını merak ettim. Thurso halkının reisi Hiram Crombie okuyan bir adamdı, ancak zevki vaaz koleksiyonları ve tarihi anlatılara dayanıyordu; romanları ahlaksız buluyordu. Gerçi onda *Aeneid*'in bir kopyası vardı. Bunu görmüştüm.

Jamie, Edinburghlu bir matbaacı ve yayıncı olan arkadaşı Andrew Bell'e bir mektup göndererek, kendi yazdığı *Büyükbabanın Hikâyeleri* ve benim mütevazı ev tıbbı kitabımın kopyaları da dahil olmak üzere bir dizi kitap göndermesini ve son iki yıl içinde satışlardan elde edilecek parayla siparişteki diğer kitapların satın alınmasını istemişti. Onların ne zaman ve ne şekilde geleceğini merak ediyordum. Bildiğim kadarıyla Savannah hâlâ İngilizlerin elindeydi ama Charles Town Amerikalıların elindeydi; Bay Bell bu konuda acele ederse kış fırtınalarından önce kitap yüklü bir geminin gelmesi için umut vardı.

Arkamdaki ayak sesleri edebi düşüncelerimi böldü ve arkama dönünce gözlüğünü kürk torbasına geri koyan, yalınayak ve dağınık Jamie'yi gördüm.

"Okumaktan keyif alıyor musun?" diye sordum gülümseyerek.

"Evet." Yanıma oturdu ve tastan bir fıstık alıp kırdı ve ağzına attı. "Brianna, Dr. Seuss'un pek çok kitap yazdığını söylüyor. Hepsini okudun mu, Sassenach?" Doğru Almanca ile "Soys" diye telaffuz edince ben de güldüm.

"Ah, evet. Birçok kez. Bree'de bütün set vardı ya da en azından o zamanlar basılanlar. Sanırım o ve Roger, Dr. Seuss –bu arada Amerikalılar adını 'Soos' diye söylüyorlar– yazmaya devam etseydi, Jem ve Mandy için daha fazlasını satın alabilirlerdi. Ne kadar yaşadığını... yaşayacağını bilmiyorum," diye düzelttim. "1968'de hâlâ yazıyordu."

Jamie biraz hüzünlü bir ifadeyle başını salladı.

"Keşke onları görebilseydim," dedi. "Ama belki Brianna en azından bazı tekerlemeleri hatırlar."

"Jem'e sor," diye önerdim. "Bree onun Mandy'ye bebekliğinden beri kitap okuduğunu ve hafızasının çok iyi olduğunu söylüyor." Seuss'un bazı çizimlerini düşünerek güldüm. "Bree'ye sor bakalım senin için Fil Horton'u ya da Kaplumbağa Yertle'ı çizebilir mi?"

"Yertle?" Jamie'nin yüzü keyifle aydınlandı. "Bu gerçek bir isim değil, değil mi?"

"Hayır, ama 'kaplumbağa' ile yakışıyor." Bir fıstık daha kırdım ve kabuk parçalarını çimlere attım.

"Myrtle da öyle," diye dikkat çekti Jamie.

"Evet, ama Yertle bir erkek. Hiçbir dişi kaplumbağa onun yaptığını yapmazdı."

Jamie'nin dikkati dağılmıştı, eli tastayken durakladı.

"Ne yaptı?"

"Sala-ma-Sond'daki tüm kaplumbağaların kendilerini bir kule hâline getirmesini sağladı, böylece onların tepesinde otururak gördüğü her şeyin kralı olabilecekti. Bu kibir ve gururla ilgili bir benzetme. Dişilerin bu duygulara sahip olmadığından değil, sadece bu kadar kolay resmedilebilecek bir şey yapmayacaklarından kaynaklı."

Jamie bir avuç yer fıstığı aldı ve dalgınca ezerek başını salladı.

"Öyle mi? Peki bu *Yeşil Yumurtalar ve Salam* nasıl bir benzetme?" diye sordu.

"Sanırım çocukları ne yedikleri konusunda titiz olmamaya teşvik etmek için tasarlanmış," dedim kuşkuyla. "Ya da yeni şeyler denemekten korkmamalarını... Ne yapıyorsun?" Çünkü elindeki bir avuç dolusu ezilmiş fıstığı kabuklarıyla birlikte tasa bırakmıştı.

"Sana yardım ediyorum," diye yanıt verdi Jamie bir avuç daha alarak. "Tek tek ayıklamaya kalkarsan bütün gün bununla uğraşırsın, Sassenach." İkinci avucu da ezdi ve enkazıyla birlikte tasa bıraktı.

"Ama bütün kabukları oradan toplamak..."

"Onları ayıklayacağız," diye araya girdi, ardından dönüp çenesiyle Roan Dağı'nın uzak tarafını işaret etti. "Ağaçların arasından esen rüzgârı görüyor musun? Bir fırtına kopacak."

Jamie haklıydı. Zirvenin arkasında bulutlar toplanıyordu; yükselen rüzgâr yapraklarına dokundukça yamaçtaki soluk kavak parçaları titriyor, çamlar koyu yeşil dalgalar hâlinde savruluyordu. Başımı salladım ve avuçlarımın arasında ezmek için birkaç fıstık aldım.

"Frank," dedi Jamie aniden ve olduğum yerde durdum. "Kitaplardan bahsetmişken..."

"Ne?" dedim. Az önce "*Frank*" dediğini duyduğumdan hiç emin olmamıştım. Ama demişti ve içimde bir huzursuzluk hissi kendini gösterdi.

"Bana onun hakkında bir şey söylemeni istiyorum." Dikkati yer fıstığı tasındaydı ama bu konuda rahat davranmıyordu.

"Ne?" dedim yeniden ama tamamen farklı bir tonda. Fıstık kabuklarını eteklerimden yavaşça sıyırırken gözlerim onun yüzündeydi. Hâlâ bana bakmıyordu ama fıstıkları soymaya çalışırken çenesi kasılmıştı.

"Kitabının üzerindeki resmi... fotoğrafı. Sadece merak ediyordum, o benzerlik... yapıldığında kaç yaşındaydı?"

Sorusuna şaşırdıysam da düşünmeden edemedim.

"Bir bakayım... Öldüğünde altmış yaşındaydı..." *Şu an olduğumdan daha genç...* Alt dudağım bir an için istemsizce içeri doğru kıvrıldı ve Jamie bana sertçe baktı. Yere baktım ve daha fazla fıstık parçasını ayıkladım.

"Elli dokuz. O fotoğrafı o kitabın kapağı için çektirmişti. Hatırlıyorum çünkü daha önce en az altı kitabında aynı fotoğrafı kullanmıştı –farklı, daha eski bir fotoğraf yani– ve kendisiyle ilk kez tanışan insanların omzunun üzerinden yarı yaşındaki bir adama bakmalarını istemediğine dair şaka yapmıştı." Hatırlayarak biraz gülümsedim ama Jamie'nin gözlerine bakarken temkinliydim. "Neden sordun?"

"Önceleri, bazen onun neye benzediğini merak ederdim." Yere baktı ve tasa uzandı ama bunu dikkatini dağıtacak bir şeyler arıyormuşçasına yapmıştı. "Onun için dua ettiğim zamanlar."

"Onun için *dua* mı ederdin?" Sesimdeki şaşkınlığı gizlemeye çalışmadım. Jamie bir an bana bakıp gözlerini kaçırdı.

"Evet. Birisi için dua etmekten başka ne yapabilirdim ki?" Bu sözde hüzün hâkimdi; bunu kendisi de fark etti ve boğazını temizledi. "'Tanrı seni korusun, seni lanet İngiliz!' derdim. Geceleri seni ve çocuğu düşündüğümde." Ağzı bir an gerildi, sonra gevşedi. "Sonra çocuğun neye benzediğini merak ederdim."

Uzanıp bileğini tuttum. Büyük ve kemikli bileği esen rüzgârla soğuktu. Jamie fıstık ayıklamayı bırakınca bileğini nazikçe sıktım. Derin bir iç çekince omuzları biraz gevşedi.

"Frank düşündüğün gibi görünüyor mu?" diye sordum merakla. Elimi bileğinden çektim ve o da bir avuç fıstık daha aldı.

"Hayır. Sen bana neye benzediğini hiç söylemedin..." *İyi bir sebepten dolayı. Sen de hiç sormadın*, diye düşündüm. *Neden şimdi?*

Omuz silkti ve ağzındaki seğirme geri döndü ama şimdi biraz daha keyifli görünüyordu.

"Onu kısa bacaklı, belki saçları dökülmüş ve göbekli bir adam olarak düşünmek hoşuma gidiyordu." Bana baktı ve

omuz silkti. Seğirmesi tekrar geri gelmişti. "Yine de zeki olduğunu düşünmüştüm. Aptal bir adamı sevmezdin. Gözlüğü doğru hayal etmişim. Gerçi ben siyah değil de altın çerçeveli sanmıştım. Boynuz mu? Yoksa koyu kaplumbağa kabuğu mu?"

Keyifli bir tavırla kıkırdadım. Yine de tedirginlik hissi geri gelmişti.

"Plastik. Ve hayır, aptal değildi." *Hem de hiç.* Bir an kollarımdaki tüyler diken diken oldu.

"Dürüst bir adam mıydı?" Yumuşak bir çıtırtı, fıstıkların ve kırık kabukların teneke tasa çarpması. Hava yaklaşmakta olan yağmurun ve fıstığın zengin, yağlı tatlılığının kokusunu almaya başlamıştı.

"Çoğu yönden," dedim usulca, Jamie'yi izleyerek. Başını tasın üzerine eğmiş, işine odaklanmıştı. "Sır saklardı. Ama ben de öyle." *Aşkta sırlara yer vardır, bunu bana bir keresinde söylemiştin.* Artık aramızda gerçeklerden başka bir şeye yer olduğunu düşünmüyordum.

Boğazının arkasından küçük bir İskoç sesi çıkardı; ne demek istediğini anlayamadım. Son avuç dolusu parçalanmış fıstık kabuğunu tasa bırakıp gözlerimin içine baktı.

"Sence ona güvenebilir miyim?" Bulutlu gökyüzü hâlâ aydınlıktı ve Jamie gökyüzüne karşı karanlık bir siluet hâlindeydi, saçları başının etrafında serbestçe uçuşuyordu. Kısa bir süre ürperdim ve arkamda birinin durduğuna dair saçma ama kesin bir inançla midem kasıldı.

"Ne demek istiyorsun?" Gergindim ve bu sesimden anlaşılıyordu. "Ona güvendin, değil mi? Bize. Bana ve Brianna'ya."

"Bu konuda seçme şansım yoktu, değil mi? Şimdi var." Doğruldu, avuçlarını birbirine sürttü ve fıstık kabuğunun son parçaları güçlenen rüzgârda savrulup gitti.

Sesimin titremesini engellemek için derin bir nefes aldım ve üzerimdeki kabuk parçalarını silkeledim. "Şimdi biliyor musun? Yani o kitapta yazdıklarına inanıp inanamayacağını mı merak ediyorsun?"

"Evet."

"O bir tarihçiydi," dedim kararlılıkla, başımı çevirip arkama bakmayı reddederek. "Roger'ın İncil'de yazılanları değiştiremeyeceği ya da senin kasıtlı olarak yalan söylemeyeceğin gibi o da hiçbir şeyi *değiştiremezdi.*"

"Tarihin ne olduğunu en iyi sen bilirsin," dedi Jamie açıkça ve dizleri çatırdayarak ayağa kalktı. "Yalan söylemeye gelince... bunu herkes yapar, Sassenach, sık olmasa da. Ben kesinlikle yaptım."

"Bana değil," dedim. Bu bir soru değildi ve o da cevap vermedi.

"Bir kâse getireyim mi?"

Jamie büyük tası alıp avluya çıkarken rüzgâr gömleğini yakaladı ve kumaşını arkasından savurdu. Dağların ardında bulutlar kaynıyordu ve rüzgârda keskin bir yağmur kokusu vardı. Uzun sürmeyecekti.

Kendimi çok tuhaf hissederek ayağa kalktım ve arkamı döndüm. Ön kapı açık duruyordu. Görünürde kimsecikler yoktu ve keten bezi örtüsü kenara itilmişti. Rüzgârın yanımdan esip geçerek eteklerimde hareket ettiğini hissettim ve koridordan aşağıya, odalara doğru gittiğini duydum. O rüzgâr muayenehanemdeki küçük cam kavanozları tıkırdatıyor, Jamie'nin çalışma odasındaki kâğıtları havalandırıyordu.

Mutfağa giderken, Jamie'nin çalışma odasındaki masanın üzerinde duran Frank'in kitabı gözüme ilişti ve tek başıma olmama rağmen istemeden omzumun üzerinden bakarak bir anlık dürtüyle içeri girdim.

Bir Asi'nin Ruhu: Amerikan Devrimi'nin İskoç Kökleri. Yazan Dr. Franklin W. Randall.

Jamie kitabı yüzüstü açık bırakmıştı. Kitaplara asla böyle davranmazdı. Kitap ayracı olarak her şeyi kullanırdı; yapraklar, kuş tüyleri, saç kurdelesi... Bir keresinde okuduğu bir kitabı açtığımda birinin üzerine bastığı küçük, kurumuş bir kokarcanın cesediyle karşılaşmıştım. Ama o her zaman kitabın cildine dikkat ederek kapatırdı.

Frank arka kapaktan bana baktı, sakin ve esrarengizdi. İçimde derinlerde gömülü keder ve pişmanlık hissiyle plastik kapağın üzerinden şefkatle yüzüne dokundum. Neden şimdi dürüst olmayacaktım ki? Kendimden sır saklamama gerek yoktu, rahatlamıştım. Bitmişti.

Garip bir şekilde, eve girdiğimde arkamda birinin durduğu hissi kaybolmuştu.

Kitabı kapatmak için elime alıp içine göz attım. Sayfanın üstündeki başlıkta *On Altıncı Bölüm* diye yazıyordu. *Partizan Çeteler.*

Jamie'nin bana Salem'den getirdiği krem rengi büyük kâseyi alıp dışarı çıktım. Şimdi masanın üzerinde düzgünce kapatılmış duran kitaba bir daha bakmadım ama onun bilincindeydim.

Jamie tasın içindekilerden bir avuç alıp fıstıkla kabuklarını bir elinden diğerine geçirerek ayıklayıp kabukların uçmasına izin verdi, fıstıklar irili ufaklı kâseye dökülüyordu. Rüzgâr yeterince güçlüydü. Çok geçmeden şiddetini arttırarak fıstıkları da uçurmaya başlayacaktı. Kâsenin yanında yere oturdum ve temizlenmiş fıstıklarla birlikte düşen son kabuk parçalarını toplamaya başladım.

"Demek kitabı okumaya başladın?" diye sordum bir zaman sonra, Jamie bana bakmadan başını salladı. "Kitap hakkında ne düşünüyorsun?"

İskoçlara özgü bir şekilde homurdanıp son fıstıkları da kâseye tıkırdatarak attı ve yanımdaki çimlere oturdu.

"Sanırım o piç bunu benim için yazmış," dedi açıkça.

Şaşırmıştım. "Senin için mi?"

"Evet. Benimle konuşuyor." Jamie mahcup bir tavırla omzunu silkti. "Ya da en azından ben öyle düşünüyorum. Satır aralarında. Yani... aklımı kaçırıyor da olabilirim. Bu belki daha olası. Ama..."

"Seninle konuşuyor... Yani, konu şahsi olarak alakalı mı görünüyor?" diye sordum dikkatle. "Olmaması mümkün değil gibi, ne dersin? Şu anda nerede ve hangi zamanda olduğumuzu düşünürsek."

Jamie iç çekerek gömleği çok sıkıymış gibi omuzlarını oynattı, aslında öyle değildi. Gömleği omuzlarının üzerinde rüzgâra kapılan bir yelken gibi dalgalanıyordu. Uzun zamandır onun *böyle* bir şey yaptığını görmemiştim ve içimi bir endişe kapladı.

"O..." Jamie doğru kelimeleri arayarak başını iki yana salladı. "Benimle konuşuyor," diye tekrarladı dalgı bir tavırla. "Benim... *kim* olduğumu biliyor." Bu sözleri vurgulayarak söylemişti, bana bakarken mavi gözlerinde karanlık bir hava hâkimdi. "Karısını ondan çalan İskoç'un kim olduğunu biliyor ve doğrudan benimle konuşuyor. Sanki arkamda durmuş, kulağıma sözleri fısıldıyormuş gibi onu hissedebiliyorum." Şiddetle ürperdim. Jamie bu tepkimi görünce şaşkınlıkla gözlerini kırptı.

"Bu... kulağa pek hoş gelmiyor," derken çenemdeki küçük tüylerin karıncalandığını hissettim.

Jamie'nin dudağının bir köşesi yukarı doğru kıvrıldı. Yaptığı işi bırakıp elimi tuttu, şu an kendimi daha iyi hissediyordum.

"Ee, bu biraz rahatsız edici, Sassenach. Aslında *umurumda* değil, yani Tanrı şahidimdir ki isterse bana bir şeyler söyleme hakkına sahip. Sadece... neden?"

"Şey..." dedi usulca. "Belki... belki... bizim için?" Başımla Jem, Germain, Mandy ve Fanny'nin çığlık çığlığa sülük yakaladıkları uzaktaki dereyi işaret ettim. Dudaklarımın kuruduğunu hissedince onları dilimle ıslattım.

"Demek istediğim, öğrendiğini düşünüyoruz, değil mi? Yani senin ölmediğini. Belki de Bree'nin seni aramak için geri döneceğini biliyor ya da tahmin ediyordu. Belki... beni de bulmuştur. Yani tarihte." Bu sözleri söylerken kendimi oldukça boşlukta hissettim. Frank'in dağınık belgeler girdabında benim hakkımda bir şey –Tanrı bilir ne– keşfettiği düşüncesi... Lanet olsun, ben hâlâ *onun yanındayken* bana söylememeye ve daha fazlasını öğrenmeye karar vermiş olmalıydı.

"Benden bahsetmiyordu, değil mi? Kitapta?" Rüzgârın sesini bastırarak kelimeleri güçlükle söyledim. Soğuk bir damla yanağıma çarptı ve önlüğümde anında dört büyük koyu leke belirdi.

"Hayır," dedi Jamie ve ayağa kalkarak elini bana doğru uzattı. "İçeri gel, *a nighean*, yağmur başlıyor."

Koca tası, kâseyi ve yer fıstığı mahsulümüzü alıp eve zar zor girebildik. Hemen arkamızdan Germain, Jemmy, Fanny, Mandy, Aidan McCallum ve Aodh MacLennan yağmurdan sırılsıklam olmuş ve kolları bahçeden topladıkları ıslak sebzelerle bir hâlde eve geldiler.

Fıstıkları öğütmek, mayalanmış ekmekleri fırına vermek, körpe şalgamların toprağını yıkamak, yeşilliklerin solmasını önlemek için onları soğuk su dolu bir kapta saklamak, şeker gibi yiyen çocuklara taze küçük havuçlar dağıtmakla uğraştım. Sonra dumanı üstünde taze ekmekleri dilimlemek ve sandviçleri hazırlamak, külde tatlı patatesleri kızartmak ve pişmiş yeşillikler için sıcak bir pastırma sosu yapmak gibi işler yüzünden Jamie'yle aramızda Frank'in kitabı hakkında başka bir konuşma geçmedi. Arkamda duran biri olursa, bana dirsek mesafesinde yer açacak kadar düşünceli davranıyordu.

Akşam yemeği boyunca yağmur yağmaya devam etti. McCallum ile MacLennanların çocuklarının nerede olduğunu merak etmeyeceklerinden emin olduktan sonra Jamie şilteleri indirip şöminenin önüne yerleştirdi. Bütün çocuklar şömine karşısında bir arada yatıp uykuya geçti.

Jamie yatak odamızda bir ateş yakmıştı ve kurumuş köknar çırasıyla ceviz odununun kokusu, taze kerestelerin kalıcı terebentin kokusunu bastırıyordu. Jamie üzerinde iç gömleğiyle yatakta yatıyordu ve oda sıcak hayvanların, soğuk samanın ve fıstık ezmesinin kokusuyla hoş kokuyordu. O sırada yatağımın başucunda bıraktığım *Merck El Kitabı'nı* boş boş karıştırıyordu.

"*Sortes Virgilianae*'yi deniyorsun, değil mi?" diye sordum, yanına oturup düğümlenen buklelerimi açmaya çalışarak. "Çoğu insan bunun için İncil'i kullanır ama sanırım Merck de işe yarayabilir."

"Bunu hiç düşünmedim," dedi Jamie gülümseyerek ve kitabı kapatıp bana uzattı. "Neden olmasın? Sen seç o zaman."

"Pekâlâ." Kitabı bir süre ellerimde tartarak düzenli ağırlığının ve parmak uçlarımın altındaki pütürlü kapağın verdiği hissin tadını çıkardım. Gözlerimi kapatıp kitabı rasgele açtım ve parmağımı sayfalarda gezdirdim. "Elimizde ne var?"

Jamie gözlüğünü çıkardı ve kolumun üzerine eğilerek işaretlediğim noktaya baktı.

"*Bu durumun semptomolojisi hem çeşitli hem de belirsizdir, teşhis konulmadan önce kapsamlı gözlem ve tekrarlanan testler gerektirir*," diye okudu. Bana doğru baktı. "Evet, yaklaşık olarak bu boyutta, değil mi?"

"Evet," dedim ve belli belirsiz bir rahatlama hissederek kitabı kapattım. Jamie hafifçe homurdandı ama kitabı benden alıp masaya geri koydu.

"Kapsamlı gözlemleri olduğu gibi kabul edebilirsin," dedi kuru bir sesle. "Tekrarlanan testler olsa da..." İfadesi değişti, zihninin düşüncelerle kaplı olduğu ortadaydı. "Evet, belki. Sadece belki. Bunun üzerinde düşünmem gerekecek."

"Düşün," dedim, yüzündeki ilgili ifade beni biraz tedirgin etmişti. Onunki gibi bir hipotezi test etmek için nasıl bir yol izlenebileceği hakkında hiçbir fikrim yoktu... ya da belki de vardı. Yutkundum.

"Okumamı... ister misin?" diye sordum. "Frank'in kitabını?" Frank'in son kitabı *Bir Asi'nin Ruhu*'nu okuma fikri bende hiçbir teste tabi tutulmadan resmen ürperti teşhisi koyabileceğim bir his uyandırdı. Üstelik Jamie'nin, Frank'in kitabı bir şekilde kendisine kişisel bir mesaj olarak tasarladığı düşüncesini hesaba katmadan.

Şaşkınlıkla bana baktı.

"Sen mi? Hayır."

Aşağıdan aniden bir kıkırdama ve küçük çığlıklar yükseldi. Jamie İskoçvari bir homurtu çıkarıp ayağa kalktı ve çizmelerini giydi. Bana kaşlarını kaldırarak koridora çıktı ve yavaş adımlar-

la merdivenin başına doğru yürüdü. Dördüncü basamağa ulaştığında aşağıdaki gürültü aniden kesildi. Belli belirsiz bir eğlence homurtusu duydum ve hızla aşağı indi. Mutfaktaki sesini duyabiliyordum, çocuklardan da bir koro hâlinde onay sesleri geliyordu ama sadece tek tük sözcükler duyabiliyordum. Bir dakika sonra tekrar hızlı adımlarla merdivenden yukarı çıktı.

"MacLennanların küçük oğlunun adı gerçekten 'Oogh' mu?" Jamie çizmelerini çıkarmak için oturduğunda merakla sordum.

"Aodh, evet," diye yanıt verdi Jamie, sonunda biraz daha gırtlaktan gelen bir sesle telaffuz etse de tanımlanabilir bir şekilde 'Oogh'du. "İngilizce konuşuyor olsaydık, sanırım adı Hugh olurdu. Al, Sassenach." Mutfaktan aldığı keten bezini bana uzattı. İçinde böğürtlen reçeli ve fıstık ezmesi sürülmüş taze ekmek vardı. Müthiş kokuyordu.

"Akşam yemeğinde kendi hakkını almamıştın," dedi Jamie, bana gülümseyerek. "Küçük boğazları doyurmakla meşguldün. Bu yüzde ben de senin sandviçini ayırıp şifalı otlar dolabına kaldırdım. Şimdi aklıma geldi."

"Ah..." Gözlerimi kapayıp sandviçin müthiş kokusunu içime çektim. "Ah, Jamie. Bu harika!"

Jamie hoşnut bir tavırla homurdanıp bana bir bardak su verdi ve oturup ellerini dizlerine bağlayarak beni izlemeye koyuldu. Her lokmamın, fıstık parçalarının, böğürtlen tanelerinin tadını çıkararak tahıllı ekmeğimi çiğnedim ve memnuniyetin pişmanlığa karıştığı bir hisle son lokmamı yuttum.

"Sana hiç taşlardan geçerken yanımda fıstık ezmeli, reçelli sandviç getirdiğimi söylemiş miydim?"

"Hayır, söylemedin. Neden?"

Gerçekten, neden?

"Ee... Sanırım bu bana Brianna'yı hatırlattığı için. Beslenme çantası için ona hep fıstık ezmeli sandviç yapardım. Küçük termosuyla birlikte *Zorro*'lu beslenme çantası vardı."

Jamie kaşlarını kaldırdı. "Zorro mu? İspanyol tilkisi mi?"

Elimi boş ver dercesine salladım. "Sana ondan sonra bahsederim. O adamı severdin. Ama benim beslenme çantam yoktu. Ben kendi sandviçimi plastik bir torbaya sardım."

Jamie hâlâ kaşlarını kaldırmaya devam ediyordu. "Bay Randall'ın gözlüğünün yapıldığı maddeden mi?"

"Hayır, hayır." Streç filmi nasıl tarif edebilirim diye düşünerek ellerimi çırptım. "Daha çok... kitabının üzerini kaplayan şeffaf örtü gibi, o da plastik ama daha hafif. İncecik, şeffaf mendil gibi düşün." O günü hatırlayarak ani bir sızı hissettim.

"Edinburgh'a A. Malcom Matbaası'nı bulmaya çalıştığım zamandı. Başım dönüyordu, daha çok korkudandı. Bu yüzden bir yere oturup sandviçimi açtım ve yedim. O zaman onun yediğim son fıstık ezmeli sandviç olduğunu düşündüm. Yediğim en lezzetli şeydi. Sandviçimi bitirdiğimde o plastik parçasını attım. Onu tutmanın bir anlamı yoktu." Zihnimde o buruşuk plastik parçasının açılarak kaldırım taşında yitip giden zamanımız gibi sürüklendiğini görebiliyordum.

"Ben de kendimi böyle hissediyordum," dedim boğazımı temizleyerek. "Kaybolmuş gibi. O zaman biri bunu bulursa ne düşünür diye merak ettim. O anlık meraktan başka bir şey olmamıştır, elbette."

"Sanırım," diye mırıldandı Jamie, bezin bir köşesiyle ağzımdaki reçeli silip beni öperek. "Ama sonra beni buldun. Artık kaybolmuş hissetmiyorsundur diye düşünüyorum?"

"Hissetmedim. Hissetmiyorum." Başımı omzuna yaslayınca Jamie beni alnımdan öptü.

"Çocuklar uyudu, Sassenach. Yatalım mı?"

Öyle yaptım ve közün ışığında, rüzgârın ve yağmurun sesi eşliğinde yavaşça seviştik.

Bir süre sonra uykunun kıyısında, elim Jamie'nin sıcak kalçasını okşarken Frank'in yüzünü düşündüm; fotoğrafı zihnimde geziniyordu. Siyah çerçeveli gözlüğünün ardındaki o tanıdık ela gözler. Ciddi, zeki, bilgili... dürüst.

21

FİTİL ATEŞLENDİ

Önce kokladılar. Brianna idrar ve sülfürün birbirine karıştığı kokuyu alırken yüzünü buruşturdu. At arabasında otururken yanında duran babası dizginleri tutarak öksürdü. *İnce bir kömür tabakasıyla...*

"Annem bunun tıbbi amaçlı olduğunu söylüyor... ya da en azından bazı insanlar eskiden öyle olduğunu düşünüyordu."

"Ne, barut mu?" Jamie ona yan gözle baktı ama dikkatinin büyük kısmı nehir kıvrımında büyüleyici bir şekilde konumlanmış, yeni ortaya çıkan küçük bina kümesindeydi.

"Hı-hımm. *Paçavraya konan barut, ağızda tutularak dişe değdirilirse, diş ağrılarını anında hafifletir.* Nicholas Culpeper, 1647."

Babası homurdandı.

"Muhtemelen işe yarar. Kusmak mı, yoksa öksürmek mi gerektiğine karar vermekle o kadar meşgul olursun ki dişlerin için endişelenemezsin."

Biri arabanın tekerleklerinin takırtısını duydu. Nehir kenarında pipo içen iki adam dönüp onlara baktı. Brianna binalardan güvenli şekilde uzak olduklarını fark etti. Adamlardan biri başını eğerken kim oldukları hakkında tahmin yürütüyordu ama belli ki konuşmaya değer olduklarına karar vermişti. Piposunun tıpasını suya vurdu ve uzun saplı kil piposunu kemerine takarak yola doğru yürüdü, arkadaşı da onu takip etti.

"Hey, oradaki!" diye seslendi ilk adam el sallayarak. Jamie atları durdurdu ve el sallayarak karşılık verdi.

"İyi günler, efendim. Ben Jamie Fraser, bu da kızım Bayan MacKenzie. Barut almaya geldik."

"Öyle olduğunu tahmin ettim," dedi adam kuru bir sesle. "Kimse buraya başka bir nedenle gelmez." *İrlandalı*, diye düşündü Brianna adama gülümseyerek.

"Ah, bu doğru değil, John." Otuz yaşlarında tıknaz bir adam olan arkadaşı, Brianna'ya sırıtarak onu kaburgalarından dostça dürttü. "Bazılarımız şarabınızı içmeye ve tütününüzü tüttürmeye geliyor."

"John Patton, efendim," dedi İrlandalı, arkadaşını duymazdan gelerek. Jamie'ye elini uzatıp sıktıktan sonra onları suya en yakın taş binanın yanına gitmeye davet etti.

Kendisini Isaac Shelby olarak tanıtan diğer adam gülerek, "Patlama ihtimali en az olan yer," dedi. Brianna, John Patton'ın gülmediğini fark etti.

Taş bina bir değirmendi. Su çarkının gümbürtüsünün altında, duvarlardan suyun çağıldadığı duyuluyordu. Buradaki koku oldukça farklıydı: nemli taş, su otu ve ona kamp ateşiyle ormanda ateş alanındaki külleri ıslatan yağmur kokuyordu. Karnında garip bir ürperti hissetti.

Babası aşağı inip atları çözmeye koyulurken Brianna'ya bir göz attı ve başını, üç kişinin grup hâlinde durduğu ve belli ki bir şey hakkında tartıştığı, kıyının yukarısındaki köhne barakalardan birine doğru eğdi. İçlerinden biri kadındı ve kollarını kavuşturup başını öne eğmiş duruşuyla boyun eğdiğini değil, muhatabının burnuna vurmamak için kendini zor tutan havasıyla Patron'un burada olduğunu gösteriyordu.

Brianna başını olumlu anlamda sallayıp kulübeye doğru yola koyuldu, arkasındaki ani sessizlikten Bay Patton'ın, Bay Shelby'nin ya da her ikisinin de onun arka tarafına baktığını fark etti. Pek bir şey gördükleri söylenemezdi; üzerinde neredeyse dizlerine kadar gelen bir avcı gömleği vardı ama altında pantolon giymiş olması bile...

Shelby'nin aniden öksürdüğünü duydu ve az önce babasıyla göz göze geldiğini anladı.

Brianna, Shelby'nin, "Jamie Fraser," dediğini duydu, adam soğukkanlılığını korumaya çalışıyordu. "Pek çok Fraser tanıyorum. Siz Nolichucky civarından mısınız?"

"Hayır, Rowan County'de Treaty Line yakınlarında bir yerimiz var," dedi babası. "Fraser Tepesi diye bilinir."

"Ah! Sizi şimdi çıkardım, efendim!" Shelby'nin sesi rahatlamış gibiydi. "Benjamin Cleveland bana sizinle tanışacağımı söyledi. O..."

Kulübenin yanındaki grup onu fark edince arkasındaki sesler de azaldı. Hepsi irkilmiş görünüyordu ama kadının bakışı neredeyse anında asık suratlı bir hâle büründü.

"İyi günler, hanımefendi," dedi kadın, Brianna'nın av kıyafetlerine açıkça bakarak. Brianna'nın yaşlarındaydı ve oldukça eski, lekeli, kıvılcımların düştüğü yerlerde küçük kara delikler bulunan kanvas bir önlük takıyordu. Koyu kahverengi eteği ve üstündeki uzun kollu erkek gömleği oldukça temiz olmasına rağmen kumaşı kaba muslindendi. "Sizin için ne yapabilirim?"

"Ben Brianna MacKenzie," dedi Bree, tokalaşmak için elini uzatması gerekip gerekmediğini düşünerek. Kesinlikle öyle olduğunu düşündüğü Bayan Patton, elini uzatmadı, bu yüzden Brianna samimi bir baş hareketiyle yetindi. "Babam ve ben biraz barut almak istiyoruz. Acaba siz Bayan Patton olabilir misiniz?" diye ekledi, kadın kendini tanıtmak için hiçbir girişimde bulunmayınca.

Söz konusu kadın omzunun üzerinden şöyle bir baktı, sonra sanki birini arıyormuş gibi yavaşça sağa sola göz gezdirdi. Tartıştığı genç adamlardan biri kıkırdadı ama Bayan Patton'ın gözü ona takılınca hemen sustu.

"Başka kim olabilirdim bilmiyorum," dedi kadın ama bunu keyifle söylemişti. "Ne tür barut istiyorsunuz ve ne kadar?"

Brianna bu soru üzerine biraz durakladı. Barut türü hakkında hiçbir şey bilmiyordu, hatta onlardan nasıl bahsedeceğini bile bilmiyordu. Bilmek istediği şey, bu malzemenin makul miktarda ve güvenli şekilde nasıl yapılacağıydı.

"Avcılıkta kullanmak için," dedi Brianna basitliği tercih ederek. "Belki de... kütükleri havaya uçurmak için bir şey?"

Mary Patton gözlerini kırpıştırdıktan sonra güldü. İki genç adam da ona katıldı.

"Kütükler mi?"

"Sanırım üzerine biraz barut dökersen bir tanesini yakabilirsin," dedi genç adamlardan ilki, ona gülümseyerek bakıyordu. "Üzerine" lafı geç de olsa sözlerinin farkına varmasına neden oldu ve öfkeyle başına vurdu.

"Lanet olsun," dedi Brianna. "Elbette, dozu ayarlamak zorundasınız. Yani... daha çok el bombası gibi bir şey o zaman."

Bayan Patton'ın oldukça köşeli yüzü bir anda şaşkınlığa ve aynı hızla temkinli bir hesaplama ifadesine büründü.

"O zaman el bombası?" dedi kadın ve Brianna'ya daha büyük bir ilgiyle baktı. Sonra Bree'nin arkasına bakınca gözlerinde bir farkındalık belirdi.

"Babanız, değil mi? Bu o mu?"

"Evet." Kadın öyle dik bir ifadeyle bakıyordu ki Bree dönüp kendi omzunun üzerinden baktı. Babası atları su içirmek için kıyıya götürmüştü ve orada çakılların üzerinde durmuş Bay Shelby ile konuşuyordu. Yüzüne su sıçratmak için şapkasını çıkarmıştı ve güneş, gümüş rengine çalan ama gözle görülür bir kızıllığa sahip olan saçlarını parlatıyordu.

"Kızıl Jamie Fraser mı?" diye sordu Bayan Patton, ona sert bir ifadeyle bakarak. "Eski ülkede Kızıl Jamie dedikleri kişi bu mu?"

"Sanırım öyle." Bree şaşkına dönmüştü. "Bu ismi nereden biliyorsunuz?"

"Hımm." Bayan Patton memnun bir şekilde başını salladı, gözleri hâlâ Jamie'deydi. "Babamın ağabeylerinden ikisi Jakobit Ayaklanması'nın her iki tarafında da savaşmış. Biri Hint Adaları'na götürülmüş ama kardeşi gidip onu bulmuş, sözleşmesini satın almış ve ikisi buraya, John'la benim arazimizin olduğu yere yerleşmeye gelmiş. Bunlar..." Belli bir mesafede duran iki genç adamı küçümseyici bir tavırla gösterdi. "...onların oğulları."

"Tam bir aile meselesi, değil mi?" Bree değirmene ve barakalara doğru başını salladı, şimdi küçük bir kulübe kümesi ve belki de çeyrek mil ötede, akçaağaç ağaçlarının arasında duran büyük bir ev olduğunu fark etti.

"Öyle," diye onayladı Bayan Patton, artık cana yakındı. "Amcalarımdan biri babandan sık sık bahsederdi, Prestonpans ve Falkirk'te onunla birlikte savaşmış. Savaştan hatıra kalan bazı ufak tefek eşyaları vardı. Sahip olduğu şeylerden biri de üzerinde Kızıl Jamie Fraser'ın resminin olduğu ve ödül teklif eden bir broşürdü. Bir broşürde bile yakışıklı bir adam. Kraliyet onun için beş yüz pound ödül koymuştu! Acaba şimdi kaç para eder?" dedi ve söz konusu adama bir kez daha, bu kez daha uzun bir bakış atarak güldü.

Bree bunun bir şaka olduğunu varsayarak gülümsedi. Her ihtimale karşı babasının Ayaklanma'dan sonra affedildiğini nazikçe dile getirdi, ardından konuşmayı kararlı bir şekilde barut konusuna geri döndürdü.

Bayan Patton artık dostça anlaştıklarını hissediyor gibiydi ve ona iki değirmen barakasını göstererek duvarların kaba yapısına dikkat çekti.

"Bir şey havaya uçar, çatı uçar ve duvarlar yıkılır. Tekrar yerine koymak çok zor değil."

"Yani bu değirmen kulübeleri gerçekte değirmen değil mi?" Bree başıyla taş binayı işaret etti. Değirmen olduğu her hâlinden belliydi, su çarkı öğleden sonranın altın ışığında sakin sakin dönüyordu.

"Evet. Kömürü öğütürsün, sonra güherçile yaparsın, bunun ne olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"

"Biliyorum."

"Tamam ve sülfür. Bunu suyla yapıyorsunuz, değil mi? Güherçileyi eritir ve hepsini birlikte öğütürsün. Islakken yanmaz, değil mi?"

"Hayır."

Bayan Patton başını salladı, bu açık anlayıştan memnun olmuştu.

"Öyleyse. Elinizde kara barut var ama bu kaba bir şey, içinde ezilmemiş kömür parçaları, odun parçaları, taş parçaları, fare gübresi, her türlü şey var. Bunları topak hâlinde kurutu-

yorsunuz. Biz diğer barakada saklıyoruz. Sonra boş zamanınızda, tabiri caizse, ezip öğütüyorsunuz ve bunu burada, bu barakada, diğer her şeyden uzakta yapıyorsunuz çünkü bunu yaparken bir kıvılcım çakacak olursanız lanet olasıca *patlar* ve kıvılcım çıktığında bir bulut oluşturmuşsanız, Tanrı yardımcınız olsun, bir meşale gibi yanarsınız."

Bu ihtimal onu endişelendirmiyor gibiydi.

"Sonra onu öğütüyorsunuz. Bu da onu farklı boyutlara ayırmak için eleklerden geçirmek anlamına gelir. En incesi tabancalar ve tüfekler içindir, çoğunlukla avlanmak için bunu istersin. Daha iri boyutlar ise top, el bombası, bomba gibi şeyler içindir."

"Anladım." Anlatıldığı gibi basit bir işlemdi ama Bayan Patton'ın önlüğünün durumuna ve kulübedeki bazı tahtaların üzerindeki yanık izlerine bakılırsa oldukça tehlikeliydi. Gerçekten mecbur kalırlarsa muhtemelen avlanmaya yetecek kadar barut yapmayı başarabilirdi ama bunu büyük miktarlarda yapmaya çalışma fikrini reddetti.

"Peki, o zaman. Avlanmak için kullanacağınız türden bir barut için fiyatınız nedir?"

"Avcılık, öyle mi?" Bayan Patton'ın açık mavi gözleri vardı ve Brianna'ya kurnazca bir bakış fırlattı, sonra nehrin kenarında hâlâ sohbet eden Bay Shelby ve babasına baktı. *Neden?* diye merak etti Brianna. *Onun iznine ihtiyacım olduğunu mu düşünüyor?*

"Benim fiyatım kilosu bir dolar. Peşin parayla satıyorum ve pazarlık yapmıyorum."

"Öyle mi?" dedi Bree kuru bir sesle. Belindeki keseye uzandı ve çocuklarla birlikte Roger'ı bulmaya geldiklerinde etek uçlarına diktiği ince altın şeritlerden birini çıkardı. O zamandan beri binlerce kez yaptığı gibi onu buldukları için sessiz ve dalgın bir tavırla şükretti.

"Tam olarak nakit değil ama kâfidir diye düşünüyorum?" diyerek parayı uzattı.

Bayan Patton'ın kum rengi kaşları kasketinin kenarına kadar kalktı. Parayı yavaşça aldı, ağırlığını hissetti ve sert bir ifa-

deyle Bree'ye baktı. Brianna'yı sevindirecek şekilde gerçekten de ısırdı, sonra metaldeki küçük çukura eleştirel bir gözle baktı. Damgalıydı ama 14 ayar ve 1 ons dışında, işaretlerin Bayan Patton için bir şey ifade edeceğini düşünmemişti ve görünüşe göre etmiyordu da.

"Tamamdır," dedi barutçubaşı. "Ne kadar lazım?"

Hem barutu hem de altını tarttıktan sonra bir altın parçasının yirmi dolara eşdeğer olduğu konusunda anlaştılar. Brianna, şaşkın görünen ama bu hareket karşısında şok olmamış olan Bayan Patton'la el sıkıştı ve on kiloluk iki barut fıçısını taşıyarak arabaya doğru ilerledi, her biri benzer şekilde yüklü iki kuzen de peşinden geldi.

Babası hâlâ Bay Shelby ile konuşuyordu ama ayak seslerini duyunca arkasını döndü. Kaşları Bayan Patton'ınkilerden daha yukarı kalkmıştı.

"Ne kadar..." Sözünü yarıda kesip dudaklarını birbirine bastırarak fıçıları ondan aldı ve Woolam'ın Değirmeni'nde takas ettikleri pirinç, fasulye, yulaf ve tuz çuvallarıyla birlikte arabaya yükledi.

İşini bitirince belindeki keseye uzandı ama kuzenlerden biri başını salladı.

"Parası çoktan ödendi," dedi ve başıyla Bree'yi işaret etti, ardından değirmene geri döndü. Bir süre sonra diğer genç adam omzunun üzerinden bir bakış attı, sonra kuzenine yetişmek için acele etti, ona alçak sesle bir şeyler söyledi ve ilk adamın tekrar arkasına bakmasına neden oldu, sonra başını salladı.

Eve doğru yola çıkana kadar babası hiçbir şey söylemedi.

"Para olarak ne kullandın, kızım?" diye sordu ılımlı bir sesle. "Gelirken yanında biraz getirmiş miydin?"

"Biraz bozuk param vardı... çok fazla telaş ve masraf yapmadan alabildiğim kadar..."

Jamie bunu onaylarcasına başını salladı ama Brianna kesesinden bir külçe demeye bin şahit isteyen bir altın daha çıkarınca aniden durdu.

"Bunlardan otuz tane alıp giysilerimize ve ayakkabılarımın tabanlarına diktim."

Babası Galce anlamadığı bir şey söyledi ama yüzündeki ifade yeterliydi.

"Bunun nesi yanlış?" diye sordu Brianna sertçe. "Altın her yerde işe yarar."

Jamie burnundan sertçe nefes aldı ama aldığı oksijen kendine gelmesini sağlamaya yetmiş gibiydi çünkü çenesi gevşedi ve yüzündeki kan biraz azaldı.

"Evet, öyle." Sağ elinin parmakları kısa bir süre kıpırdadı, sonra dizginleri biraz kaydırınca durdu.

"Sorun şu, kızım," dedi Jamie gözlerini önündeki yola dikerek, "sorun tam da bu. Altın her yerde işe *yarar*. Bu yüzden herkes onu istiyor. Sırf bu yüzden sende altın olduğunun bilinmesini istemezsin, herhangi bir miktarda olması bir yana." Başını bir anlığına ona doğru çevirip tek kaşını kaldırdı. "Ben de öyle düşünmüştüm. Yani, bana Rob Cameron hakkında anlattıklarından sonra. Bunu bildiğini sanıyordum."

Bu sessiz uyarı, göğsünden kafa derisine kadar kızarmasına neden oldu ve altın parçasını sıkıca tuttu. Kendini aptal gibi hissediyordu ama aynı zamanda haksız yere suçlanmıştı.

"Peki, o zaman altını nasıl *harcayacaksın*?" diye sordu.

"Harcamam," dedi babası açıkça. "Saklı olana asla dokunmamaya çalışırım. Bir kere, gerçekten benim olduğunu düşünmüyorum ve sadece acil ihtiyaç durumunda, ailemi ya da kiracılarımı savunmak için kullanırım. Ama o zaman bile doğrudan kullanmam."

Babası omzunun üzerinden bakınca Brianna da baktı. Patton'ın kuyusunu çoktan geride bırakmışlardı ve yol bomboştu.

"Eğer kullanmak zorunda kalırsam... bir milis teçhizatım olacaksa kullanmak zorunda kalacağım, o zaman parçalara ayırıp küçük külçeler hâline getiriyorum, çamurla ovup siliyo-

rum. Sonra Bobby Higgins'e, Tom MacLeod'a ve belki de ailemin hayatını emanet edebileceğim diğer adamlardan bir ya da ikisine birer keseyle gönderiyorum. Aynı anda değil, aynı yere değil ve nadiren aynı yere iki kez. Bu paraları bir şey satın alarak azar azar nakde çevirirler, para üstünü bozuk para olarak geri alırlar, belki bir kuyumcuya bir ya da iki külçe satarlar, başka bir kuyumcuda biraz daha bozdururlar... Ben de geri getirdikleri parayı harcarım. İhtiyatlı bir şekilde."

Bu "ailemin hayatını emanet edebileceğim" kısmı Brianna'nın midesinde sert külçe gibi oturmuştu. Jem'i, Mandy'yi, Roger'ı ve Yeni Ev'in diğer tüm sakinlerini nasıl bir riske attığını görmek artık çok kolaydı.

"Ah, endişelenme," dedi babası, onun sıkıntısını görünce. "Bir şey olmayacak." Yan gülümsemesiyle ona bakıp kızının dizini hafifçe sıktı. Atlar şimdi çok daha hızlı ilerliyordu. Brianna babasının gece çökmeden önce Powder Branch'tan olabildiğince uzaklaşmaya çalıştığını fark etti.

"Sence..." Sözcükler boğazında düğümlendi, arabanın tıkırtısıyla boğuldu ve tekrar denedi. "Sence oradaki adamlar..." Arkalarını işaret etti. "...peşimizden gelirler mi?"

Jamie başını salladı ve öne doğru eğildi, aracı sürmeye odaklanmıştı.

"Pek olası değil. Pattonlar işimizin onlar için taşıdığımızdan daha değerli olduğunu biliyorlar. Ama bahse girerim gençlerden biri ya da bir başkası kemerinde bir kese altınla erkek kıyafetleri içindeki bu genç kız hakkında bir şeyler söyleyecektir. Bunu gelip bizi ziyaret etmek isteyebilecek birine söyleyip söylememeleri sadece şansa bağlı ve söylememeleri için dua edeceğiz."

"Evet." İlk şok ve öfke dalgası geçiyordu. Brianna o an başının döndüğünü hissetti. Sonra midesine yumruk yemiş gibi hissettiği başka bir şey hatırladı.

"Ne oldu?" Babası telaşlanmıştı, gerçekten yumruk yemiş gibi bir ses çıkarmıştı. Atları yavaşlatıyordu ve o da ellerini sallayıp başını iki yana salladı.

"Ben sadece... senin kim olduğunu biliyorlar. Bayan Patton seni tanıdı."

"Kim olduğumu mu? Onlara kim olduğumu söyledim." Yine de onun söyleyeceklerini duyabilmek için atları daha da yavaşlatmıştı.

"Senin Kızıl Jamie olduğunu biliyor," diye ağzından kaçırdı.

"Öyle mi?" Jamie şaşırmış görünüyordu ama endişeli değildi. Hatta biraz eğlenmişti. "Nasıl oldu da bunu öğrendi? Bu kız senden daha genç. Biri bana böyle seslendiğinde daha doğmamıştı."

Brianna ona Bayan Patton'ın amcalarından ve broşürden bahsetti.

"Görünüşe bakılırsa hâlâ bir *Aranıyor* broşüründe resminin çıkmasına neden olacak türden şeyler yapmış gibi görünüyorsun," dedi Brianna zayıf bir mizah denemesiyle.

"Hı-hımm."

Jamie atları yavaşlatıp yürüyüşe geçirmişti. Sarsıntı ve gürültüden uzaklaşmak Brianna'yı sakinleştirmişti. Ardından babasına göz attı; artık kızgın görünmüyordu, hatta üzgün bile değildi. Sadece düşünceli, yüzünde pişmanlık dolu denilebilecek bir ifade vardı.

"Bak," dedi Jamie sonunda, "sana düşünmeden veya merhamet etmeden öldüren bir deli olarak ün kazandıracak türden şeyler yapmış olmak iyi bir şey değil. Ama diğer taraftan bakınca, böyle bir üne *sahip olmak* hiç de kötü bir şey değil."

Jamie dilini şaklatarak atları harekete geçirdi. Atlar önce yavaşça tırısa geçtiler, sonra da hızlandılar. Yine de aciliyet duygusu onu terk etmiş gibi görünüyordu. Brianna yan gözle babasını izledi, Kızıl Jamie olarak tanınmaktan endişe etmediği için rahatlamıştı ve tanınıyor olması onu altın konusunda daha az endişelendirmiş gibi göründüğü için daha da rahatlamıştı.

Daha fazla konuşmadan yollarına devam ettiler, aralarındaki sessizlik rahat bir hâl almıştı. Ancak ay doğduktan hemen sonra kamp kurmak için durduklarında, ateş yakmadan yemek yediler.

Brianna sadece gözlerini dinlendirdi ve sık sık uyandı. Her uyandığında da babasının onun yanında, bir ağacın siyah gölgesine çekilmiş sağ elinde tüfeği, solunda tabancasıyla durduğunu gördü.

22

KÜLLER, KÜLLER...

Devasa kavak ağaçlarının arasından geçerken Roger'ı takip ediyordum. Ağaçların gölgelikleri yürüdüğümüz patikadan o kadar yüksekteydi ki sessiz bir kiliseye girmişiz gibi hissediyordum, kirişlerinde yarasalardan ziyade kuşlar cıvıldıyordu. Görevimiz göz önüne alındığında bunun çok uygun olduğunu düşündüm.

Öte yandan benim rolüm diplomasiden çok gizlilikti. Eteğimin yırtmacından uzanıp cebimi üçüncü kez kontrol ettim: Altta üç tane büyük boy, yumrulu zencefil kökü ve onların üstünde de buralarda bulamayacağınız birkaç paket kurutulmuş bitki.

Benim işim, Roger'ın ikimiz de kovulmadan önce tanıştırmayı başardığını varsayarsak Bayan Cunningham'la uzun uzun sohbet etmekti. Önce Cizvit kabuğu için teşekkür ederek (Mandy'nin huysuzluğu için sessiz özürler eşliğinde), ardından karşılığında getirdiğim hediyelerimi, temellerini, kullanımları ve hazırlanışları hakkında ayrıntılı açıklayarak sohbetimi yapmaya çalışmıştım.

Tüm bunlar Roger'a Yüzbaşı Cunningham'ı dışarıya çekmesi için yeterli zamanı verecekti. Ne de olsa sağduyulu adamlar doğal olarak iki bitki uzmanının en inatçı kabızlık vakasını iyileştirecek lavmanın nasıl yapılacağı konusunda fikir alışverişinde bulunduklarını duymak istemezdi. Bundan sonrası Roger'a kalmıştı. Önümde yürürken omuzlarını kararlılıkla dik tutuyordu.

Kavakların arasından geçmiştik ve güneşin altında yoğun reçineli köknarla baldıran otlarının bulunduğu kayalık bir bölgeye tekrar tırmanıyorduk.

"Noel gibi kokuyor," dedi Roger, omzunun üzerinden gülümseyerek büyük bir dalı benim için tutarken. "Sanırım ailece bir Noel geçireceğiz, değil mi? Jem ve Mandy için yani. Buna alışıklar, ayrıca hatırlayacak yaştalar." Noel, İskoçlar arasında tamamen dini bir bayramdı, kutlamalar Hogmanay'da* yapılırdı.

"Bu harika olur," dedim özlem dolu bir tavırla. Çocukken Noeller, en azından hatırladıklarım, çoğunlukla Hristiyan olmayan ülkelerde geçmişti ve İngiltere'den gelen Noel kurabiyeleri, kutulu Noel pudingi, çanlarla kaplı süslemeler ve küçük kıyafetleriyle yerel tohumdan yapılmış Meryem, Yusuf, Bebek İsa ile kralların, çobanların ve meleklerden oluşuyordu.

Brianna'ya her sene düzgün bir Noel hazırlamak muhteşemdi. Tüm bu şenlik bana hazırlanmış gibi hissederdim. Okuduğum, duyduğum ama hiç yapıp görmediğim tüm bu şeyleri hazırlamanın zevkini yaşardım. Aramızda geleneksel İngiliz Noel'ini hakkıyla tecrübe eden Frank, menülerde, hediye paketlemede, ilahi söylemede ve diğer işlerde otoriteydi. Ağacın süslenmesinden yılbaşından sonra ağacın indirilmesine kadar ev, altında yatan huzur duygusuyla birlikte heyecanlı sırlarla doluydu. Bunu yeni evimizde, herkesle birlikte yaşamak...

"Sana ne diyeceğim," dedim, tam zamanında düşüncelerimden sıyrılarak mavi ladin ağacının dalına çarpmamak için başımı eğerek. "Yüzbaşı Cunningham ile konuşurken sakın Noel Baba'dan bahsetme."

"Bunu da sakınılacaklar listeme ekleyeceğim," dedi Roger ciddi bir tavırla.

"Listenin başında ne var?"

"Ee, normalde, sen vardın," dedi açıkça. "Ancak şu anki şartlarda Beardsleyler ile Jamie'nin viskisi arasında gidip geliyorum. Cunninghamlar her ikisini de keşfetmek üzere, tabii çoktan öğrenmedilerse ama hiçbir şekilde benden öğrenemeyecekler."

---

* İskoç kültürüne özgü bir yeni yıl kutlamasıdır. Her yıl aralık ayının otuz birinci günü kutlanır. O gün İskoç aileleri geleneksel kıyafetlerini giyerler, o güne özel yemekler ve tatlılar yapılır. (ç.n.)

"Beardsleyleri bildiklerinden eminim," dedim. "Bayan Cunningham bana Cizvit kabuğu getirdi. Biri ona ihtiyacım olduğunu söylemiş, tabii nedenini de... Söyledilerse de Lizzie ve iki kocasını anlatmayı ihmal etmemiştir."

"Doğru." Roger bana yan gözle bakarken dudağının bir köşesi yukarı doğru kıvrıldı. "Şans eseri senin bildiğini sanmıyorum... yani..."

"Aynı anda ikisiyle birlikte mi?" Kahkaha attım. "Tanrı bilir ama o evde küçük çocuklar var ve en azından ikisi hâlâ anne babalarının yatağında yatıyor. Uyurken fazla gürültücü olmalılar," diye ekledim düşünceli bir tavırla, "ama yer sıkıntısını düşününce..."

"İşte kuyu, şurada bir yol var," dedi Roger bana. "Hava hâlâ açık."

Patika yan yana yürümemize yetecek kadar genişlemişti. "Neyse Brianna ve bana cadılıkla ilgili söylediği sözlerine rağmen o yaşlı kadının nezaketine şaşırdım ama..."

"Ee, ben ve Mandy de dahil olmak üzere hepimize cehenneme kadar yolunuz var dedi."

İşte, buna kahkahayı patlattım.

"Mandy'yi Bayan Cunningham'ı taklit ederken gördün mü?"

"Görmek için sabırsızlanıyorum. Burası ne kadar uzakta?"

"Neredeyse geldik. Hâlâ düzgün görünüyor muyum?" diye sordu Roger, yeleğinin eteğindeki akçaağaç yapraklarını temizleyerek.

İyi bir pantolon, temiz bir gömlek ve Bree'nin normalde bronz olanların yerine aceleyle diktiği ahşap düğmeleri olan mütevazı bir yelek giymişti. Ayrıca Brianna saçlarını örmüş, bu konularda çok daha tecrübeli olan Jamie de örgüsünü düzeltip toplamıştı ve kendi geniş siyah grogren kurdelesiyle ensesinden sıkıca bağlamıştı.

"Tanrı'ya emanet ol, *a charaid*," demişti Jamie, Roger'a sırıtarak. Tanrı'ya emanet ol...

"Mükemmel," diye yanıt verdim.

"İlerleyelim o zaman."

Daha önce bu bölgede Cunninghamların kulübesine kadar hiç gitmemiştim. Bina yeniydi ve sırtın güney ucuna doğru uzanıyordu. Bir saatten fazla süredir yürüyor, yaprak döken ağaçlardan hafif yeşil yağmur hâlinde düşen yaprakları ve onlarla birlikte sivrisinekleri, eşek arılarını ve örümcekleri savuşturuyorduk. Yine de hava çok sıcaktı ve Roger bir açıklığa az kala durduğunda keşke yanıma biraz sıvı bir şeyler alsaydım diye düşünmeye başlamıştım.

Brianna bana beyaz badanalı taşlardan ve parlayan cam pencerelerden bahsetmişti. Evin arkasında geniş bir sebze ve bitki bahçesi de vardı ama Bayan Cunningham'ın geyik ve tavşanları bahçeden uzak tutacak bir çit yapmayı henüz başaramadığı belliydi. Çiğnenmiş toprağı, kırılmış sapları, şalgamların kemirilmiş ve yeşilliklerinden arındırılmış güdük tepelerini görmek beni üzmüştü fakat iyi tarafından bakarsak, cebimdeki eşyaları daha cazip hâle getirebilirdi.

Sıcak bir günde yedi kilometreye yakın yürüdükten sonra böyle bir şey mümkünse, şapkamı çıkardım ve aceleyle saçımı topladım.

Şapkamı tekrar takamadan kapı açıldı.

Yüzbaşı Cunningham bizi görünce gözle görülür bir şekilde irkildi. Eğer birini bekliyorduysa da bu biz değildik. Minnettarlığımı ifade eden girizgâh cümlelerimi zihnimde tekrarlarken kalbim biraz hızlandı.

"İyi günler, Yüzbaşı!" diye seslendi Roger gülümseyerek. "Kayınvalidem Bayan Fraser'ı Bayan Cunningham'ı ziyaret etmesi için getirdim."

Yüzbaşının bakışları bana kayarken ağzı hafifçe aralandı. Soğukkanlı değildi ve annesinin benim hakkımda söyledikleriyle benim görünüşümü bağdaştırmaya çalıştığını görebiliyordum... ki görünüşüm olabildiğince saygındı.

"Ben... o..." diye başladı. Roger koluma girmiş ve beni hızla patikaya doğru götürürken havayla ilgili samimi bir şeyler söylüyordu ama yüzbaşı ona yanıt vermiyordu.

"Ee... iyi günler, madam." Durup önünde reverans yaptığımda belli belirsiz başıyla selam verdi.

"Korkarım annem burada değil," dedi beni dikkatle süzerek. "Özür dilerim."

"Ah, ziyarete mi gitti?" diye sordum. "Çok üzüldüm, hediyesi için ona teşekkür etmek istemiştim. Onun için birkaç şey getirdim..." Roger'a *Şimdi ne olacak?* der gibi bir bakış attım.

"Hayır, sadece dere kenarında yiyecek aramaya gitti," dedi yüzbaşı elini belli belirsiz bir şekilde ormana doğru sallayarak. "O, hımmm..."

"Bu durumda," dedim aceleyle, "gidip onu bulabilecek miyim bir bakayım. Ben onu ararken sen de yüzbaşıyla biraz sohbet eder misin, Roger?"

Roger daha yanıt vermeden eteklerimi toplayıp beyaz taş yoldan dikkatle yürümeye başladım ve Roger'ı kendi hâline bırakarak ormana doğru yola koyuldum.

"Ah... lütfen içeri girin." Cunningham bu şartlar altında nezaketle kapıyı açıp Roger'ı içeri davet etti.

"Teşekkürler, efendim." Kulübe ilk ziyaretine göre daha düzenliydi ve farklı kokuyordu. Havada kahve kokusunu alabiliyordu. *Tanrım, kahve...*

"Otursanıza, Bay MacKenzie."

Cunningham hâlâ Roger'a yan bakışlar atsa da tavrını düzeltmişti. Roger birkaç açılış konuşması hazırlamıştı ama bunlar Claire kendi derdini anlatana kadar Bayan Cunningham'ı oyalamak için tasarlanmıştı. *En iyisi, ikisi de geri gelmeden önce konuşmak...*

"Geçenlerde kuzenim Rachel Murray ile ilginç bir konuşma gerçekleştirdik," dedi Roger. Ocakta ısınmakta olan kahve fincanını almak için eğilmiş olan Cunningham, bacaya kafasını çarpmaktan kıl payı kurtularak yerinden fırladı ve arkasını döndü.

"Ne?"

"Bayan Ian Murray," dedi Roger. "Genç Quaker kadın? Uzun boylu, esmer, çok güzel? Gür sesli bir bebeği var?"

Yüzbaşının yüzü kızarmış, sıkıntılı bir hâl almıştı.

"Kimi kastettiğinizi biliyorum," dedi soğuk bir sesle. "Ama konuşmamızı size tekrarladığını duyduğuma şaşırdım." "Siz" kelimesinin üzerinde hafif bir vurgu vardı ama Roger bunu duymazdan geldi.

"Anlatmadı," dedi Roger rahatlıkla. "Ama bana bilmem gerektiğini düşündüğü bir şey söylediğinizi anlattı ve gelip sizinle bu konuda konuşmamı tavsiye etti." Bir elini kaldırarak etrafındakileri gösterdi.

"Bana donanmadaki adamlarınıza pazar günleri vaaz verdiğinizi ve bunu... 'memnuniyet verici' bulduğunuzu söyledi. Kullandığı kelime 'memnuniyet verici' idi. Gerçekten durum böyle mi?"

Yüzbaşının yüzündeki kızarıklık biraz azalmıştı. Cunningham kısa ve isteksiz bir şekilde başını salladı.

"Bunun sizi ilgilendirdiğini sanmıyorum, efendim, ama evet, kiliseyi donattığımızda, papaz olmadan denize açıldığımız zamanlarda vaaz verdim."

"Peki, o zaman. Size bir teklifim var, efendim. Oturabilir miyiz?"

Merak galip geldi; Cunningham ocağın bir tarafında duran büyük tekerlek desenli sandalyeye doğru başıyla işaret etti ve kendisi de diğer taraftaki daha küçük bir sandalyeye oturdu.

Roger öne doğru eğilerek, "Bildiğiniz gibi," dedi, "ben bir Presbiteryenim ve nezaketen rahip olarak anılıyorum. Bununla henüz rahip olmadığımı kastediyorum, ancak gerekli tüm çalışmaları ve sınavları tamamladım, yakında rahip olmayı umuyorum. Ayrıca kayınpederimin ve bu arada eşimin, kayınvalidemin ve çocuklarımın Katolik olduğunu da biliyorsunuzdur."

"Biliyorum." Cunningham onaylamadığını gösterecek kadar rahatlamıştı. "Böyle bir durumu vicdanınızla nasıl bağdaştırabiliyorsunuz, efendim?"

"Her şey zamanla," diye yanıt verdi Roger ve bunu önemsemediğini gösterircesine omuz silkti. "Ama mesele şu ki kayınpederimle iyi ilişkilerim var ve okul binası olarak kullanmak üzere bir kulübe inşa ettirdiğinde, beni pazar günleri kilise ayinleri için kullanmaya da davet etti. O zamanlar küçük bir Mason Locamız vardı. Bu üç yıldan fazla bir süre önceydi ve Bay Fraser da locanın bu yapıyı akşamları kendi amaçları doğrultusunda kullanmasına izin verdi."

O âna kadar Cunningham'ın yüzüne ciddiyetle bakıyordu ama şimdi masonlardan bahsederken, adama karar vermesi için zaman tanımak amacıyla, tabii karar vermesi gereken bir şey varsa, yanan ocağa baktı.

Muhtemelen vardı. Yüzbaşının daha önceki hoşnutsuzluğu ve durumu onaylamadığı eriyen bir buzul gibi yavaşça ama kesin olarak azalmıştı. Konuşmasa da sessizliği artık farklı bir nitelik taşıyordu; Roger'a değerlendiren gözlerle bakıyordu.

Kaybedecek bir şey yok...

"Düzlükte buluştuk," dedi Roger sessizce.

Cunningham görünür bir nefes aldı ve çok hafifçe başını salladı. "Ve meydanda ayrıldık," dedi aynı sessizlikle.

Odadaki atmosfer değişti.

"Size biraz kahve koymama izin verin." Cunningham ayağa kalkıp Londra'daki evinden kaçırılmış gibi görünen bir büfeden fincanlar getirdi ve birini Roger'a uzattı.

Gerçekten de kahveydi. Taze çekilmiş. Roger bir anlık coşkuyla gözlerini kapadı ve Rachel'ın çay servisi hakkında söylediklerini hatırladı. Belli ki yüzbaşı denizci bağlantılarını *sürdürmüştü*. O iki gizemli ziyaretçi onlar mıydı? Kaçakçıdan başka bir şey değil miydi?

Bir iki dakika boyunca ihtiyatlı sessizlik içinde kahvelerini yudumladılar. Roger son yudumunu alıp yutkundu.

"Ne yazık ki," dedi, "kulübeye bir yıl önce yıldırım düşmüş ve yanıp kül olmuş."

"Bayan Murray bana öyle söyledi." Yüzbaşı kendi kahvesini bitirip fincanını yerine koydu ve Roger'a kaşlarını kaldırarak başıyla cezveyi işaret etti.

"Buyurun lütfen." Roger fincanını uzattı. "Jamie Fraser o sırada Tepe'de yaşıyor olsaydı, eminim orayı yeniden inşa ederdi ama... savaşın gidişatı yüzünden... o ve ailesi hemen geri dönemedi. Ama sanırım bunu biliyorsunuz."

"Evet. Buraya yerleşmek için başvurduğumda Robert Higgins beni bu konuda bilgilendirdi." Yüzüne bir kez daha onaylamadığını gösteren gölgesi düştü. "Bay Fraser alışılmadık derecede esnek ilkelere sahip bir beyefendi gibi görünüyor. Hüküm giymiş bir katili, mülkünün yöneticisi olarak atamaktan bahsediyorum."

"Benim bir kâfir olduğumu düşünüyor ve *bana* katlanıyor. Belki de 'esnek prensipler' derken bunu kastediyordunuz?" "Kâfir" kelimesini duyunca kahvesi boğazında düğümlenen Cunningham'a gülümsedi. *Sakin olsan iyi olur; mason kardeşliğinin sınırları olabilir...*

Roger öksürdü ve Cunningham'a işini bitirmesi için zaman tanıdı.

"Şimdi, size bahsettiğim teklife gelelim. Bay Fraser kulübenin asıl yerinde yeniden inşa edilmesini ve önceki tüm amaçları için kullanılmasını istiyor. Ayrıca bina için ham kereste tedarik etmeye de istekli. Ancak eminim biliyorsunuzdur, kendisi kendi evini inşa etme sürecinde ve kulübeyi gelecek yıla kadar tamamlamak için ne zaman ne de para ayırabilir. Bu yüzden size önermek istediğim şey, siz, ben ve Bay Fraser'ın kaynaklarımızı bir araya getirerek kulübenin yeniden inşasını mümkün olan en kısa sürede tamamlamanız. Bina oturulabilir hâle geldiğinde pazar günleri dönüşümlü olarak ikimizin vaaz vermesini öneriyorum."

Cunningham elinde fincanıyla donakaldı ama soğukluk ve çekingenliğin dış kabuğu erimişti. Düşünceler gözlerinin ardında yakalayamayacağı kadar hızlı akan balıklar gibi uçuşuyordu.

Roger yarım kalan fincanını yere bırakıp ayağa kalktı.

"Benimle birlikte araziye bakmak ister misiniz?"

Dereyi bulmak kolaydı. Evin yakınında henüz bir kuyu yoktu, bu yüzden Cunninghamlar su taşıyor olmalıydılar. Durum böyle olduğu için... evet, kızılcık çalılarının arasına doğru giden bir patika vardı ve birkaç dakika içinde gürül gürül akan suyun sesi kulaklarıma ulaştı.

Bayan Cunningham'ı bulmak biraz daha zor olabilirdi. Akıntıya karşı mı gitmişti, yoksa aşağıya mı? Zihnimden bir yazı tura attım ve aşağı yöne döndüm. İyi bir tahmindi; derede hafif bir kıvrım ve kıyıya yakın yerde birçok ayak izini gösteren çamurlu bir nokta vardı. Daha doğrusu, sık sık ziyaret eden bir veya iki çift ayağın izi ve bir kovanın nereye bırakıldığını gösteren bir dizi dairesel izle sürtünme.

Son zamanlarda yağmur yağmış ve dere yükselmişti. Derenin uzak tarafında suya kadar uzanan sık bir bitki örtüsü bulunuyordu, bu sebeple Bayan Cunningham'ın buradan geçmeye çalışmayacağını düşündüm. Dere yatağında basamak olarak kullanılabilecek taşlar olsa da çoğu su altındaydı. Yavaşça yürüyüp etrafı dikkatle dinleyerek derenin kenarına doğru ilerledim. Bayan Cunningham'ın yiyecek ararken ilahi söylemesini beklemiyordum ama yakınındaki kuşların çığlık atmasına ya da sessiz kalmasına neden olacak kadar gürültü çıkarıyor olabilirdi.

Gerçekten de onu buldum çünkü varlığından rahatsız olan bir yalıçapkınının dikkatini çekmişti. Kuşun uzun, cıvıltılı ötüşlerini takip ettim ve onu gördüm; uzun gagalı, pas rengi, beyaz ve gri–mavi bir leke, bir anaforun oluşturduğu küçük bir havuza uzanan uzun bir dalın üzerinde rüzgâra kapılmış gidiyordu. Sonra Bayan Cunningham'ı gördüm. Göletin içinde. Çırılçıplaktı.

Neyse ki beni görmemişti. Hemen aceleyle çalının arkasına çömelip şapkamı çıkardım.

Yalıçapkını beni *görmüştü* ve küplere binmişti; küçük, canlı vücudu öfkeyle kabararak bana bağırıyordu ama Bayan Cunningham onu görmezden geldi. Gözleri zevkten yarı kapalı, uzun gri saçları sırtından aşağı ıslak bir şekilde akarken, rahat ve yavaş bir şekilde yıkanıyordu. Bir damla ter sırtımdan aktı

ve bir diğeri de çenemden damladı. Karşımda yıkanan kadını kıskanarak teri elimin tersiyle sildim.

Bir an için soyunup ona katılmak gibi saçma bir dürtü geldi içimden ama anında bastırdım. Ben de hemen oradan ayrılmalıydım ama yapmadım.

Bunun bir kısmı, insanların güldüklerinde, kızdıklarında, çıplak olduklarında ya da cinsel eylemlerde bulunduklarında diğer insanlara bakmalarına neden olan ortak ilgiydi. Geri kalanı ise basit bir meraktı. Bazen biliminsanı ile röntgenci arasında ince bir çizgi vardır ve ben bu çizgide yürüdüğümün farkındaydım ancak Bayan Cunningham inkâr edilemez bir gizemdi.

Vücudu hâlâ güçlü, geniş omuzlu ve dikti. Kollarıyla memelerinin derisi pörsümüş olsa da kasları hâlâ görünür durumdaydı. Karnının derisi sarkmıştı ve birden fazla doğumun izleri açıkça görülüyordu. Demek ki yüzbaşı onun tek çocuğu değildi.

Gözleri zevkten kapalıydı ve ciddi ifadesi olmasa da hoş bir kadındı. Güzel sayılmazdı; yılların, tecrübenin ve öfkenin derin izlerini taşıyordu, yine de yüz hatlarında güçlü, simetrik bir çekicilik vardı. Kaç yaşında olabileceğini merak ettim. Yüzbaşı kırk beş yaşlarında görünüyordu ama onun en büyük çocuğu mu, yoksa en küçüğü mü olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu. O zaman altmışlarında ya da yetmişlerinde olabilir miydi?

Bayan Cunningham dağınık saçlarındaki suyu sıkıp kulaklarının arkasına sıkıştırdı. Göletin uzak tarafında yarı batık bir kütük vardı. Yaşlı kadın sırtını dikkatlice ona yaslayıp gözlerini tekrar kapattı ve bir elini bacaklarının arasından suya doğru uzattı. Gözlerimi kırpıştırdım, sonra eteklerimi yukarı toplayıp elimde şapkamla olabildiğince sessizce geriye doğru yürüdüm. Çizgi kesinlikle aşılmıştı.

Topuğum çıkıntılı bir ağaç köküne takılınca neredeyse düşüyordum ama bu sırada hem eteklerimi hem de şapkamı düşürmeme rağmen kendimi kurtarmayı başardım. Ağır cep kalçama çarparak bana asıl niyetimi hatırlattı.

O işini bitirip sudan çıkana ve giyinene kadar oyalanamazdım. Kulübeye dönüp yüzbaşına annesini bulamadığımı söyleyecek, zencefil ve otları teşekkürlerimle birlikte bırakacaktım.

Tam elbisemi düzeltiyordum ki gizlendiğim nemli çamurda çok belirgin ayak izleri bıraktığımı fark ettim. İçimden küfrederek arkamdaki çalıların altına girdim, avuç avuç ölü yaprak, dal ve çakıl taşı toplayıp bunları aceleyle izlerimin üzerine serptim. Bir avuç nemli yaprağı temizlemek için ellerimin arasında ovuyordum ki yaprakların arasında bir çakıl taşı olduğunu fark ettim.

Onu fırlatıp attım ama havada uçarken gözüme canlı bir renk ilişti ve tekrar yakaladım.

Bu saf zümrüttü, kaba bir kaya parçası içinde uzun dikdörtgen şeklinde bulutlu yeşil kristaldi.

Birkaç dakika boyunca ona bakıp başparmağımı hafifçe yüzeyine sürttüm.

"Ne zaman işe yarayacağını asla bilemezsin, değil mi?" diye söylenip zümrüdü çantama tıkıştırdım.

Yüzbaşı kapının kırılgan siyah iskeletine başını sallayarak, "Asıl bina kaç kişi alabiliyordu?" diye sordu.

"Yaklaşık otuz kişi, ayakta. Başlangıçta banklarımız yoktu. Toplantılarımız olduğunda loca kardeşlerinin her biri evlerinden bir tabure ve genellikle de bir şişe getirirdi." Jamie'nin kendi damıttığı ilk şişelerden birini elden ele dolaştırırken, içenlerden biri düşer ya da aniden ölür diye onları dikkatle izlediğini hatırlayınca gülümsedi.

"Ah," dedi. "Bu bana bir şey hatırlattı. Bay Fraser'ın kardeşimiz olduğunu bilmelisiniz. Aslında kendisi Mason Locası Başkanı. Buradaki locayı o kurmuştur."

Cunningham elindeki kömür parçasını yere bıraktı, gerçekten şaşıp kalmıştı.

"Bir mason mu? Ama Katoliklerin masonluk yemini etmelerine izin verilmediğine eminim. Papa bunu yasaklıyor..." Bu söz üzerine dudağı hafifçe kıvrıldı.

"Bay Fraser, Jakobit Ayaklanması'nın ardından İskoçya'da hapisteyken mason oldu. Kendisinin de size söyleyeceği gibi, 'Papa Ardsmuir Hapishanesi'nde değildi ama ben oradaydım." Roger şimdiye kadar yüzbaşıyla konuşurken hep Oxford aksanını kullanmıştı ama şimdi Jamie'nin Kuzey İskoçya aksanının ifadenin arkasında durmasına izin verdi ve Cunningham'ın gözlerini kırptığını görünce keyfi yerine geldi, ancak aksandan mı, yoksa Jamie'nin eylemlerinin büyüklüğünden mi kaynaklıydı bunu söyleyemedi.

"Belki de bu Bay Fraser'ın prensiplerinin ne kadar... esnek... olduğunun bir başka göstergesidir," dedi yüzbaşı kuru bir sesle. "Bunu destekleyen bir şey var mı, mesela dua?"

Roger öfkesine hâkim olarak, "Bence böyle zamanlarda esnek olmayı bilen akıllı bir adamdır," diye karşı çıktı. "İki ateş arasında yürüyebilme yeteneğine sahip olmasaydı, çoktan kül olurdu, ona güvenen insanlar da öyle."

"Siz de mi onlardan birisiniz?" Düşmanca bir tavırla söylenmemişti ama uçlarda geziniyordu.

"Ben de onlardan biriyim," dedi Roger, derin bir nefes alıp burnunu çekti ama öfke havası çoktan gitmişti. Biraz çabayla açıklık bir kez daha barışa hazır hâle gelebilirdi.

"Jamie Fraser'ın arkasında duracağı ilkeler olup olmadığına gelince, evet, var," diye devam etti Roger. "Tanrı onunla yapması gerektiğini düşündüğü şey arasında duran herkesin yardımcısı olsun. Sizce binayı genişletmeli miyiz? Artık Tepe'de çok daha fazla aile var."

Cunningham başını salladı ve elinin tersiyle bir parça karakalemle ölçülerini karaladığı yere baktı.

"Kaç tane olduğunu biliyor musunuz? Ayrıca onların dini eğilimlerini biliyor musunuz? Bay Higgins bana Bay Fraser'ın dürüst ve çalışmaya istekli görünmeleri koşuluyla kimsenin yerleşmesine karşı çıkmadığını söyledi. Yine de kiracıların büyük çoğunluğunun İskoç olduğu görülüyor." Bu son cümleye biraz yüksek sesle söylemişti. Roger başını olumlu anlamda salladı.

"Öyle. Buraya yerleşmeye Ayaklanma sırasında onunla birlikte olan bazı İskoçlarla ve Piedmont'tan tanıdığı diğerleriyle akraba olan insanlarla başladı; orada çok sayıda İskoç var," diye ekledi. "İlk yerleşimcilerin çoğu Katolik, doğal olarak ama aralarında birkaç Protestan vardı, çoğunlukla Presbiteryenler... İskoçya Kilisesi. Daha sonra Thurso'dan büyük bir grup göç etti, hepsi Presbiteryen." *Kesinlikle öyle...* "Gerçi ben de Tepe'ye yeni döndüm. Bana bazı Metodist ailelerimizin de olduğu söylendi. Efendim, sormamın sakıncası yoksa sizi buraya yerleşmeye iten sebep neydi?"

Cunningham kısaca iç çekti ama bu tereddütten ziyade toparlamak için duraksadığını gösteriyordu.

"Diğer pek çokları gibi ben de buraya tanıdıklarım olduğu için geldim. Denizcilerimden ikisi Kuzey Carolina'ya yerleşti, Teğmen Ferrell da öyle. Kendisi üç görev boyunca benimle birlikte hizmet etti ve ağır bir şekilde yaralanınca emekli maaşı alarak ordudan ayrılmak zorunda kaldı. Karısı da burada."

Roger emekli maaşının ödenmeye devam edip etmeyeceğini ve nasıl ödeneceğini merak ediyordu ama neyse ki şu anda bu onun sorunu değildi.

"Yani," diye devam etti Cunningham, Roger'ın gözleriyle alaycı bir şekilde buluşarak, "bu bana en az altı kişilik bir cemaat sağlayacaktır."

Roger mecburen gülümsedi ama Cunningham'a eğlencenin yeterince az olduğunu ve bunu sağlamak isteyen herkesin salonu doldurabileceğini söylerken doğruyu söylüyordu.

"Eğlence," dedi Cunningham, oldukça kasvetli bir şekilde. "Oldukça." Öksürdü. "Bu düzenlemeyi neden önerdiğinizi sorabilir miyim, Bay MacKenzie? Tek başınıza istediğiniz sayıda insanı eğlendirebilecek kapasiteye sahip görünüyorsunuz."

Çünkü Jamie sizin bir Sadık olup olmadığınızı ve eğer öyleyseniz bu konuda ne yapmaya eğilimli olabileceğinizi bilmek istiyor. Sizi vaaz vermeye ve halk önünde insanlarla konuşmaya ikna etmek muhtemelen ona bunu gösterecektir.

Cunningham'a yalan söylemezdi ama ona alternatif bir gerçek sunmaktan da çekinmezdi.

"Dediğim gibi buradaki yerleşimcilerin yarısından fazlası Katolik ve daha iyi bir teklif yoksa beni dinlemeye gelecekler ama sanırım sizi de dinleyebilirler. Kendi alışılmışın dışındaki aile durumum göz önüne alındığında..." Roger küçümser bir tavırla omzunu silkti. "...insanların farklı bakış açılarını duymalarına izin verilmesi gerektiğini düşünüyorum."

"Gerçekten de öyle," dedi arkasından yumuşak, eğlenen bir ses. "Buna kendi kalplerinin içinde konuşan İsa'nın sesi de dahil."

Cunningham kömürünü tekrar yere bıraktı. "Bayan Murray," dedi öne eğilerek. "Hizmetinizdeyim, madam!"

Rachel Murray'ye bakmak her zaman Roger'ın yüreğini ferahlatırdı ve onu şimdi burada görmek gülme isteği uyandırdı.

"Merhaba Rachel," dedi. "Küçük adam nerede?"

"Brianna ve Jenny ile birlikte," diye yanıt verdi Rachel. "Amanda ona 'kaka' dedirtmeye çalışıyor, anladığım kadarıyla bununla dışkıyı kastediyor."

"Ona 'dışkı' dedirtmeye çalışarak fazla uzağa gidemez."

"Çok doğru." Önce ona, sonra da Cunningham'a gülümsedi. "Brianna burada kaptanla birlikte yeni toplantı evinin işlerini ayarlayacağınızı söyledi, ben de tartışmanıza katılmam gerektiğini düşündüm." Koyu mavi bir atkıyla soluk gri patiska giymişti ve bu kombinasyon gözlerini derin, gizemli bir yeşile dönüştürmüştü.

Cunningham cesur olmasına rağmen aklının karıştığı belliydi. Roger şaşırmış olsa da aklı *karışmamıştı*.

"Yani... şapeli de mi kullanmak istiyorsunuz? Toplantı için mi?"

"Elbette."

"Bir dakika. Quaker toplantısı mı demek istiyorsunuz?" Yüzbaşı kaşlarını çattı. "Şu anda Tepe'de kaç Quaker yaşıyor?"

"Bildiğim kadarıyla sadece bir kişi," dedi Rachel. "Gerçi Oggy'yi de sayabilirim, o da iki eder. Ama Yoldaşların toplantı

yeter sayısı diye bir kavramı yoktur ve hiçbir Yoldaş ziyaretçileri sıradan bir toplantıdan dışlamaz. Jenny ve Ian, kocam ve annesi olur, Yüzbaşı, kesinlikle bana katılacaklardır. Claire, Jamie ile kendisinin de geleceğini söylüyor. Doğal olarak sen ve Brianna da davetlisiniz, Roger. Siz de Yoldaş Cunningham, annenizle birlikte."

Rachel yüzbaşıya gülümseyince yüzbaşı hemen tepki olarak gülümsediyse de utanarak öksürdü. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Roger adamın tüm kiliselerin birleşimi fikrine fazla maruz kaldığını düşünerek araya girdi.

"Yeri ne zaman kullanmak istersiniz, Rachel?"

"İlk Gün'de; siz ona pazar diyorsunuz," diye açıkladı Rachel, Cunningham'a. "Biz pagan isimleri kullanmıyoruz. Ama günün hangi saatinde olduğu önemli değil. Yaptığınız anlaşmalarda sıkıntı çıkarmayız."

"Pagan mı?" diye sordu Cunningham dehşetle bakarak. "Sizce *pazar** bir pagan terimi mi?"

"Elbette, öyle," dedi Rachel makul bir şekilde. "Anlamı 'güneş günü,' yani eski Roma'da bu adı taşıyan festival *dies solis*, İngilizcede Sunnendaeg oldu. Sizi temin ederim ki öyle." Ardından yüzünü buruşturarak Roger'a baktı. "Kulağa bir İskandinav tanrısının adını taşıyan 'Salı'dan** biraz daha az pagan geliyor. Ama gerçek bu." Bir el salladı ve gitmek için döndü. "İkinizin de vaaz vermeyi düşündüğünüz saatleri bana bildirin, ben de işleri ona göre ayarlayayım. Ah..." diye ekledi omzunun üzerinden. "...doğal olarak biz de bina yapımına yardım edeceğiz."

Adamlar onun meşeler arasında kayboluşunu sessizce izledi.

Cunningham bir kömür parçası daha almış, baş ve işaret parmakları arasında dalgın dalgın ovuşturuyordu. Roger'a bir keresinde Brianna'yla birlikte Inverness'teki Aziz Mary Kilise-

---

* İngilizcede *Sunday*. (ed.n.)

** İngilizcede *Tuesday*, Tiw adındaki bir İskandinav tanrısına ithafen Tiw's Day'den gelir. (ed.n.)

si'nde Kül Çarşambası ayinine gittiğini hatırlattı. Rahip elinde küçük bir kül tabağıyla (Bree ona bunların bir önceki yılın Palmiye Pazarı'ndan kalan palmiye yapraklarının külleri olduğunu söylemişti) başparmağını siyah küle sürdükten sonra cemaatteki herkesin alnına hızlıca bir çarpı işareti koymuş ve her birine, "Unutma insan, sen topraksın ve toprağa döneceksin," diye mırıldanmıştı.

Roger kendi sırası için ayağa kalkmıştı ve hem küllerin garip kum hissini hem de huzursuzluk ve kabullenişin birbirine karıştığı tuhaf duyguyu canlı bir şekilde hatırlayabiliyordu.

Şu andakine benziyordu.

23

AMERİKA'DA ALABALIK AVI, İKİNCİ KISIM

Birkaç gün sonra...

Renkleri âdeta düşen bir yaprağı andıran yeşil-sarı kuş, yükselen ambarın halkaları arasına konmak için aşağıya doğru kanat çırptı. Yüzeyde bir, belki de iki saniye süzüldükten sonra küçük bir sıçramayla gözden kaybolurken açgözlü çeneler tarafından çekilip alındı. Roger kancayı takmak için oltasının ucunu sertçe salladı ama buna gerek yoktu. Alabalıklar bu akşam çok açtı, her şeye atlıyordu. Tuttuğu balığı kancayı o kadar derine yutmuştu ki onu ancak kaba kuvvetle dışarı çıkarabilecekti.

Gün ışığının son demlerinde balık gümüşi rengiyle savaşarak, mücadele ederek dışarıya çıktı. Roger oltadaki yaşamı hissedebiliyordu, vahşi ve parlak, balığın kendisinden çok daha büyüktü ve kalbi onu karşılamak heyecanla atıyordu.

"Sana olta atmayı kim öğretti, Roger Mac?" Kayınpederi kıyıya vuran alabalığı aldı, hâlâ çırpınıyordu ve bir taşın üzerine düzgünce vurdu. "Bu gördüğüm en güzel dokunuştu."

Roger mütevazı bir hareket yaptı ama iltifattan dolayı biraz kızardı. Jamie böyle şeyleri kolay kolay söylemezdi.

"Babam," dedi.

"Öyle mi?" Jamie şaşırmışa benziyordu.

Roger kendini düzeltmek için acele etti. "Peder, yani. Aslında o benim büyük amcamdı, beni evlat edinmişti."

"Hâlâ baban," dedi Jamie yüzünde gülümsemeyle. Germain ve Jemmy'nin en büyük balığı kimin yakalayacağı konusunda didiştikleri havuzun uzak tarafına doğru baktı. Ellerinde hatırı sayılır bir dizi vardı ama yakaladıklarını ayrı tutmayı akıl edemedikleri için kimin ne yakaladığı anlaşılmıyordu.

"Bunun bir fark yaratacağını düşünmüyorsun, değil mi? Jem'in kan bağıyla, Germain'in de sevgi bağıyla benim olması?"

"Düşünmediğimi biliyorsun." Roger iki çocuğu görünce kendi kendine gülümsedi. Germain, Jem'den bir yaştan biraz daha büyüktü ama her iki ebeveyni gibi hafif yapılıydı. Jem büyükbabasının uzun kemiklerine ve geniş omuzlarına sahipti. Roger kendi omuzlarını düzelterek, *babasının*, diye düşündü. İki çocuğun boyları birbirine çok yakındı ve ikisinin de saçları o anda kızıla boyanmıştı, batan güneşin kızıl ışığı Germain'in sarı saçlarını tutuşturuyordu. "Bu arada Fanny nerede? O hallederdi."

Frances on iki yaşındaydı ama bazen çok daha küçük, çoğu zaman da şaşırtıcı derecede büyük görünüyordu. Jem, Tepe'ye geldiğinde Frances Germain'le zaten arkadaştı ve Jem'in tek arkadaşıyla arasına girmesinden korktuğu için ona oldukça soğuk davranıyordu. Ama Jem açık sözlü, tatlı huylu bir delikanlıydı ve Germain de insanların nasıl çalıştığına dair on bir yaşındaki eski yankesiciden çok daha fazla şey biliyordu. Kısa bir süre sonra üçü her yerde birlikte görülmeye başladı; çalılıkların arasından gizemli bir iş için süzülürken kıkırdıyorlardı ya da yayık yayma işinin sonunda ortaya çıkıyorlardı, işe yardım etmek için çok geç kalmışlardı ama bir bardak taze ayran için tam zamanında gelmişlerdi.

"Kız kardeşim ona keçilerin nasıl taranacağını gösteriyor."

"Öyle mi?"

"Kıl için. Duvar sıvasına karıştırmak istiyorum."

"Ah, evet."

Roger başını salladı ve balığın koyu kırmızı solungaç yarığından bir ip geçirdi.

Güneş ağaçların arasından alçalıyordu ama alabalıklar hâlâ kendilerini gösteriyordu. Suda düzinelerce parlak halka ve sıçrayan bir balığın sık sık çıkardığı sesler hâkimdi. Roger bir an baştan çıkarak oltasını sıktı ama akşam yemeğine ve ertesi sabahın kahvaltısına da yetecek kadar balıkları vardı. Daha fazlasını yakalamanın anlamı yoktu. Soğuk mahzende bir düzine tütsülenmiş ve tuzlanmış balık fıçısı vardı ve hava kararıyordu.

Öte yandan Jamie'nin gitmeye niyeti yok gibiydi, hiç hareket etmiyordu. Bacakları açık bir şekilde rahat bir kütüğün üzerinde oturuyordu, üzerinde gömleğinden başka bir şey yoktu. Eski avcı tartanı arkasında yere dökülmüştü. Sıcak bir gündü ve havadaki esintisi hâlâ devam ediyordu. Tartışmalarını unutmuş ve bir çift yalıçapkını gibi dikkatle sıralarına geri dönmüş olan çocuklara baktı.

Jamie sonra Roger'a döndü ve oldukça sıradan bir ses tonuyla, "Presbiteryenlerde günah çıkarma ayini var mı, *mac mo chinnidh*?" diye sordu.

Roger hem sorudan ve sorunun dolaysız sonuçlarından hem de Jamie'nin ona "evimin oğlu" diye hitap etmesinden dolayı bir an için yanıt vermedi. Bunu yıllar önce Helicon Dağı'ndaki klanların çağrısında bir kere daha söylemişti.

Yine de sorunun kendisi açıktı ve o da bu şekilde cevapladı.

"Hayır. Katoliklerin yedi töreni vardır ama Presbiteryenler sadece ikisini tanır: Vaftiz ve Rab'bin Sofrası." Bu kadarla da kalabilirdi ama sorunun ilk anlamı açıkça ortadaydı.

"Bana söylemek istediğin bir şey mi var, Jamie?" Kayınpederinin yüzüne karşı ikinci kez Jamie diyor olabileceğini düşündü. "Senin günahlarını bağışlayamam... ama dinleyebilirim."

Jamie'nin yüzünde herhangi bir gerginlik olduğunu söyleyemezdi. Ama şimdi rahatlamıştı ve aradaki fark o kadar belirgindi ki kendi kalbi de adama açılmış, söyleyeceği her şeye hazır hâle gelmişti ya da öyle sanıyordu.

"Evet." Jamie'nin sesi boğuktu. Boğazını temizledi, biraz da utanarak başını eğdi. "Evet, bu iyi olur. Claire'i haydutların elinden kurtardığımız geceyi hatırlıyor musun?"

Roger ona bakarak, "Unutmam mümkün değil," dedi. Gözlerini çocuklara dikti ama onlar hâlâ bulundukları yerdeydiler, ardından gözlerini yeniden Jamie'ye doğrulttu. "Neden?" diye sordu ihtiyatla.

"En son Hodgepile'ın boynunu kırdığımda ve Ian bana diğerlerini ne yapacağımı sorduğunda yanımda mıydın? 'Hepsini öldür' dedim."

"Oradaydım." Oradaydı. O âna da geri dönmek istemiyordu. Tek kelimeyle tüm anı zihninde canlandı. O soğukluğu hâlâ kemiklerinde hissedebiliyordu. Ormanda siyah bir gece, gözlerinde bir ateş parıltısı, ürpertici rüzgâr ve kan kokusu. Davullar; koluna çarpan bir *bodhrán*, arkasında iki tane daha. Karanlıkta çığlıklar. Gözlerin ani parıltısı ve bir kafatasının kırılışının mideyi sıkıştıran hissi.

"Onlardan birini öldürdüm," dedi Roger aniden. "Bunu biliyor muydun?"

Jamie gözlerini kaçırmamıştı ve şimdi de kaçırmıyordu. Dudaklarını bir an için birbirine bastırıp başını olumlu anlamda salladı.

"Yaptığını görmedim," dedi. "Ama ertesi gün yüzünde yeterince açıktı."

"Şaşırmadım." Roger'ın boğazı düğümlenmişti, kelimeler kalın ve hırıltılı çıkıyordu. Jamie'nin o gün Claire dışında herhangi bir şeyi fark etmiş olmasına şaşırmıştı. Claire'in bir dere kenarında diz çökmüş, sudaki yansımasının yanında kendi kırık burnunu düzeltirkenki görüntüsü, morarmış ve çıplak vücudundan akan kan, karnına inen bir yumruk şiddetiyle aklına geldi.

"Nasıl olacağını asla bilemezsin." Jamie omzunu silkti. Saçını bağladığı dantel bir ağaç dalına takılmıştı ve kalın kırmızı teller akşam esintisinde kıpırdandı. "Böyle bir kavgayı kastediyorum. Neyi hatırlarsın, neyi hatırlamazsın. Yine de o geceyle ilgili her şeyi hatırlıyorum... ve ondan sonraki günü de."

Roger başını olumlu anlamda salladıysa da konuşmadı. Presbiteryenlerde günah çıkarma ayini olmadığı doğruydu ve olmadığı için de oldukça üzgündü; cepte olması yararlı bir durumdu. Özellikle de Jamie'nin yaşadığı türden bir hayat sürüyorsanız diye düşündü. Ama her papaz ruhun konuşmaya ve anlaşılmaya ihtiyacı olduğunu bilirdi ve o da bunu sağlayabilirdi.

"Öyle olduğunu sanıyorum," dedi Roger. "Pişman mısın peki? Adamlara hepsini öldürmelerini söylediğin için."

"Bir an bile pişman değilim." Jamie ona kısa ve sert bir bakış attı. "Sen kendi payına düşenden pişman mısın?"

"Ben..." Roger aniden durdu. Bunu hiç düşünmemiş değildi ama... "Bunu yapmak zorunda kaldığım için pişmanım," dedi dikkatle. "Hem de çok. Ama bunu yapmak zorunda olduğuma da eminim."

Jamie derin bir iç çekti. "Claire'in tecavüze uğradığını biliyorsundur herhalde." Bu bir soru değildi ama Roger başını salladı. Claire bu konuda Brianna'ya bile konuşmamıştı ama konuşmak zorunda da kalmamıştı.

"Bunu yapan adam o gece öldürülmedi. Onu iki ay önce Beardsley'de canlı olarak görmüş."

Akşam esintisi serinlemişti ama Roger'ın kollarındaki tüylerin ürpermesinin nedeni bu değildi. Jamie kesin konuşan bir adamdı ve bu konuşmaya "İtiraf" kelimesiyle başlamıştı. Roger cevap vermek için acele etmedi.

"Sanırım bu konuda ne yapman gerektiği konusunda benim fikrimi sormuyorsun."

Jamie bir an sessiz kaldı, kızıla boyanan gökyüzüne karşı karanlıktı.

"Hayır," dedi usulca. "Sormuyorum."

"Büyükbaba! Bak!" Jem ve Germain kayalarla çalılıkların üzerinden atlayarak koşarlarken her birinin elinde bir dizi parıldayan alabalık vardı. Çocukların pantolonlarından aşağı koyu renkli kan ve su damlıyordu, sallanan balıklar akşamın son ışığında bronz ve gümüş renginde parlıyordu.

Roger tam zamanında başını çocuklardan çevirip Jamie'ye odaklanmıştı. Jamie'nin yüzünde beliren sıkıntılı ifade torunlarına gülümseyip yakaladıkları balıklara hayranlıkla bakmak için eline kaldırırken kaybolmuştu. Torunlarına bakarken gözleri ışıl ışıl parlıyordu.

Tanrım, diye düşündü Roger. Bir an için göğsünden bir elektrik teli geçmiş gibi hissetti, küçük ve cızırtılı. *Henüz yeterince büyük olup olmadıklarını merak ediyordu. Böyle şeyleri öğrenmeleri için.*

Jemmy gururla misinasını havaya kaldırıp babası ve büyükbabasının avının büyüklüğüyle güzelliğini takdir edebilmeleri için çevirerek, "Her birimize altı tane düşmesine karar verdik," diye açıklıyordu.

"Bunlar da Fanny'nin," dedi Germain, üzerinde üç tombul alabalığın sallandığı daha küçük bir misinayı kaldırarak. "Burada olsaydı biraz yakalardı diye düşündük."

"İyi düşünmüşsünüz, çocuklar," dedi Jamie gülümseyerek. "Kızın bunu seveceğine eminim."

"Hı-hımm," dedi Germain, ama kaşları hafifçe çatılmıştı. "Bizim balık tutmaya gelecek mi, *Grand-père*? Bayan Wilson, artık bir kadın olduğunda gelemeyeceğini söyledi."

Jemmy hoşnutsuz bir tavırla homurdanıp dirseğiyle Germain'i dürttü. "Saçmalama," dedi. "Annem de bir kadın ama balık tutuyor. Ayrıca avlanıyor, değil mi?"

Germain başını olumlu anlamda salladıysa ikna olmamıştı.

"Evet, öyle," diye kabullendi. "Bay Crombie bundan hoşlanmıyor, Heron da öyle."

"Heron mu?" diye sordu Roger, şaşırmıştı. Hiram Crombie'nin kadınların sadece yemek pişirip temizlik yapması, di-

kiş dikmesi, çocuklara bakıp beslemesi ve dua sırasında sessiz olmaları gibi bir görüşe sahipti. Ancak Heron Bradshaw, Salem'den gelen Moravyalı kızlardan biriyle evlenmiş ve Tepe'nin diğer tarafına yerleşmiş bir Cherokee'ydi. "Neden? Cherokee kadınları kendi ekinlerini eker, eminim onları tarlalarda ağlarla ve balık tuzaklarıyla balık yakalarken görmüşümdür."

"Heron balık yakalamaktan söz etmedi," diye açıkladı Jem. "Kadınların avlanamayacağını çünkü kan koktuklarını ve av hayvanlarını kaçırdıklarını söylüyor."

"Bu doğru," dedi Jamie, Roger'ı şaşırtarak. "Ama sadece âdet gördüklerinde. Öyle bile olsa, eğer rüzgârın altında kalırsa..."

"Kan kokan bir kadın ayıları ya da dağ aslanlarını çekmez mi?" diye sordu Germain. Bu düşünce karşısında biraz endişeli görünüyordu.

"Muhtemelen hayır," dedi Roger kuru bir sesle, haklı olduğunu umarak. "Ayrıca senin yerinde olsaydım, teyzene böyle bir şey önermezdim. Yanlış anlayabilir."

Jamie küçük, eğlenmiş bir ses çıkardı ve çocukları kışkışladı. "İşinize bakın, çocuklar. Daha konuşmamız gereken birkaç şey var. Büyükannenize akşam yemeğine yetişeceğimizi söyleyin, olur mu?"

Bekleyip çocukların güvenli bir şekilde seslerini duyana kadar izlediler. Esinti artık kesilmişti ve suyun üzerindeki son yavaş halkalar da yayılıp düzleşerek toplanmakta olan gölgelerin içinde kayboldu. Ambar kapağından kurtulan minik sinekler havayı doldurmaya başladı.

"O zaman yaptın?" diye sordu Roger. Cevaptan çekiniyordu ya yapmadıysa ve Jamie bu konuda ondan yardım istiyorsa?

Ancak Jamie başını olumlu anlamda sallarken geniş omuzları gevşedi.

"Claire bana bundan bahsetmedi. Onu rahatsız eden bir şey olduğunu hemen anladım, tabii..." Sesine alaycı bir eğlence karışmıştı; Claire'in camdan yüzü meşhurdu. "Ama bunu ona söylediğimde, düşünmek için zaman vermemi istedi."

"Peki, öyle mi yaptın?"

"Hayır." Eğlencesi gitmişti. "Bunun ciddi bir şey olduğunu anladım. Ablama sordum, o da bana anlattı. Claire'le birlikte Beardsley'deydi, değil mi? Adamı o da görmüş ve Claire'den sorunun ne olduğunu öğrenmiş. Ne olup bittiğini anladığımı söylediğimde Claire bana her şeyin yolunda olduğunu, o piçi affetmeye çalıştığını söyledi. Bu konuda ilerleme kaydettiğini düşünüyordu. Çoğunlukla." Jamie soğukkanlılıkla konuşuyordu ama Roger içinde bir pişmanlık duyduğunu düşündü.

"Hiç... bu durumu kendi başına atlatması için zaman tanıman gerektiğini düşündün mü? Bu bir... süreç, yani affetmek için. Hemen aniden karar verilecek bir durum değil demek istiyorum." Roger fazlasıyla tetikte olduğundan boğazını temizlemek için öksürdü.

"Biliyorum," dedi Jamie, sesi buz gibiydi. "Birkaç kişi daha biliyor."

Roger'ın göğsü ve boynu utançtan kıpkırmızı kesilmişti. Boğazının sıkıştığını hissedince bir an konuşmadı.

"Evet," dedi Jamie bir süre sonra. "Evet, durum bu. Ancak burnunun dibinde dolaşmasındansa ölü bir adamı affetmek daha kolay olur diye düşündüm. Claire'in beni ona nazaran daha kolay affedeceğini düşünmüştüm." Omzunu silkti. "Ayrıca... adamın yakınımızda yaşaması düşüncesine katlanıp katlanamayacağı... ben katlanamazdım."

Roger onaylarcasına homurdandı ama söyleyecek başka yararlı bir şey yok gibiydi.

Jamie hareket etmedi ya da konuşmadı. Başını hafifçe yana çevirmiş, esintinin dokunduğu yüzeyde kaçak bir ışığın parıldadığı suya bakıyordu.

"Belki de hayatımda yaptığım en kötü şeydi," dedi sonunda, çok sessiz bir şekilde.

"Ahlaki açıdan mi demek istiyorsun?" diye sordu Roger sakin bir sesle. Jamie başını ondan yana çevirdi ve güneşin son ışıkları yüzünün yan tarafına değdiğinde Roger mavi bir şaşkınlık parıltısı yakaladı.

"Ah, hayır," dedi kayınpederi hemen. "Sadece yapması zor."

"Evet." Roger sessizliğin kendini göstermesine izin vererek bekledi. Jamie hareket etmese de onun düşündüğünü *hissedebiliyordu*. Birine anlatması, olayı yeniden yaşaması ve böylece tam bir itirafla ruhunu rahatlatması mı gerekiyordu? İçinde korkunç bir merak ve aynı zamanda duymamak için umutsuz bir istek hâkimdi. Nefes aldı ve aniden konuştu.

"Brianna'ya söyledim. Boble'ı öldürdüğümü ve nasıl öldürdüğümü. Belki de söylememeliydim."

Jamie'nin yüzü tamamen gölgede kalmıştı ama Roger batan güneşin aydınlattığı o mavi gözleri kendi yüzünde hissedebiliyordu. Çaba göstererek aşağı bakmadı.

"Öyle mi?" dedi Jamie sakin ama meraklı bir ses tonuyla. "Sana ne söyledi? Bana söylemenin bir sakıncası yoksa, tabii."

"Ben... şey. Doğruyu söylemek gerekirse, kesin olarak hatırladığım tek şey 'Seni seviyorum' dediğiydi." Davulların yankısı ve kendi nabzının kulaklarında çınlaması arasında duyduğu tek şey buydu. Tüm bunları diz çöküp başını onun kucağına yaslamış bir hâlde anlatmıştı. Brianna da o sözleri söylemeye devam etmişti: "Seni seviyorum," kolları omuzlarını sarıyor, düşen saçları onu koruyor, gözyaşlarıyla onu bağışlıyordu.

Bir an için o âna geri döndü ve Jamie'nin bir şey söylediğini fark etmesiyle irkilerek kendine geldi.

"Ne dedin?"

"Dedim ki Presbiteryenler nasıl oluyor da evliliğin kutsal bir tören olduğunu düşünmüyor?"

Jamie kayanın üzerinde hareket ederek doğrudan Roger'a baktı. Güneş batmak üzereydi, saçlarında bronz bir ışıktan fazlası yoktu; yüz hatları karanlıktı.

"Sen bir rahipsin, Roger Mac," dedi, herhangi bir doğa olayını tanımlamak için kullanabileceği tonda, örneğin alaca bir at ya da yeşilbaş ördekler gibi. "Bana göre... ve sanırım sana göre de... Tanrı seni böyle çağırdı ve bunu yapman için seni bu yere, bu zamana getirdi."

"Ee, rahip olma kısmı ortada," dedi Roger yavan bir sesle. "Gerisine gelince... senin tahminin benimkinden daha iyi değil. Tahmin etmek elimdeki en iyi şey."

"Bu seni hepimizin önüne geçirir, dostum," dedi Jamie, sesindeki gülümseme belirgindi. Ayağa kalktı, elinde oltasıyla siyah bir gölge hâlinde aceleyle hasır balık kovasına eğildi. "Geri dönsek iyi olur, değil mi?"

Alabalık göletinin kıyısı ile sırtın alt yamaçları boyunca uzanan geyik patikası arasında gerçek bir geçit yoktu ve solan ışıkta kayaların, ağır çalıların arasından tırmanma çabası onları daha fazlasını konuşmaktan alıkoydu.

"İlk kez bir adamın öldürüldüğünü gördüğünde kaç yaşındaydın?" Roger aniden Jamie'nin arkasından konuştu.

"Sekiz," diye yanıtladı Jamie tereddüt etmeden. "İlk sığır baskınım sırasında bir kavgada. Bu konuda pek endişelenmedim."

Tam o sırada ayağının altından bir taş yuvarlanınca kaydı, tam zamanında bir köknar ağacının dalını yakaladı. Dengesini yeniden sağlayarak istavroz çıkardı ve nefesinin altında bir şeyler mırıldandı.

Zemini izleyerek daha yavaş ilerlediklerinde havada çürük köknar yapraklarının kokusu hâkimdi. Roger alacakaranlıkta her şeyin gerçekten daha mı güçlü koktuğunu, yoksa görme duyusunun zayıflamasıyla diğer duyularına daha fazla mı dikkat ettiğini merak etti.

Jamie aniden, "İskoçya'da," dedi, "Ayaklanma sırasında dayım Dougal'ın kendi adamlarından birini öldürdüğünü gördüm. Merhamet için yapılmış olsa da bu korkunç bir şeydi."

Roger nefesini tuttu, ne demek istiyordu emin değildi ama önemi yoktu.

"Sonra Dougal'ı öldürdüm, savaştan hemen önce." Jamie arkasına dönmedi; yavaş ve inatçı bir şekilde tırmanmaya devam etti, çakıllar arada bir ayaklarının altından kayıyordu.

"Biliyorum," dedi Roger. "Nedenini de biliyorum. Claire bize anlattı. Geri döndüğünde," diye ekledi Jamie'nin omuzlarının sertleştiğini görünce. "Senin öldüğünü sandığında."

Uzun bir sessizlik oldu, sadece ağır nefes sesleri ve avlanan kırlangıçların yüksek, ince ötüşleri duyuluyordu.

"Bilmiyordum," dedi Jamie, kelimelerine dikkat ettiği ortadaydı, "bir fikir uğruna ölmeyi göze alıp alamayacağımı bilmiyordum? İyi bir şey olmadığından değil," diye ekledi aceleyle. "Ama... Brianna'ya o adamlardan herhangi birinin, fikirleri ve onları gerçeğe dönüştürmek için ihtiyaç duyacağın kelimeleri düşünenlerin, gerçekten savaşıp savaşmadığını sordum."

"Devrim'de mi demek istiyorsun? Yaptıklarını sanmıyorum," dedi Roger kuşkuyla. "Yani yapacaklarını... George Washington'ı saymazsak, onun da çok fazla konuştuğuna inanmıyorum."

"Askerleriyle konuşuyor, inan bana," dedi Jamie, sesinde alaycı bir mizah vardı. "Ama belki Kral'la ya da gazetelerle değil."

"Hayır," diye ekledi Roger, avcunu yapış yapış bırakan keskin bir özsuyuyla kaplı bir çam dalını kenara iterek, "John Adams, Ben Franklin, hepsi düşünenler ve konuşanlar... Onlar da en az senin kadar... en az bizim kadar... kellelerini riske atıyorlar."

"Evet." Zemin iyiden iyiye dikleşmeye başlamıştı. Rampayı tırmanırlarken fazla konuşmadılar, ayaklarının altında çakılların kaymasıyla ilerlemeye çalışıyorlardı.

"Düşünüyorum da sadece özgürlük fikri için ölemem... ya da insanları kendi ölümlerine götüremem. Şimdi olmaz."

"Şimdi olmaz mı?" diye tekrarladı Roger, şaşkınlıkla. "Daha önce yapabilir miydin?"

"Evet. Sen, kızım ve çocuklarınız... oradayken." Roger uzak geleceğe doğru uzanan bir elin kısa hareketini yakaladı. "Çünkü o zaman burada yaptığım şey *önemli* olacaktı, değil mi? Hepiniz için, sizin için savaşabilirim." Sesi yumuşadı. "Nasılsa ben bunu yapmak için yaratıldım, öyle değil mi?"

"Anlıyorum," dedi Roger sessizce. "Ama bunu hep biliyordun, değil mi? Ne yapmak için yaratıldığını."

Jamie yarı şaşkın bir tavırla genzinden bir ses çıkardı.

"Ne zaman öğrendiğimi bilmiyorum," dedi, sesinden gülümsediği anlaşılıyordu. "Belki Leoch'ta, diğer çocukları yaramazlığa sürükleyebileceğimi anladığımda ve sürükledim de. Belki de bunu itiraf etmeliyim?"

Roger bunu bir kenara itti.

"Bu, Jem ve Mandy için ve onlardan sonra gelen bizim kanımızdan olanlar için önemli olacak," dedi. *Jem ve Mandy'nin hayatta kalıp kendi çocuklarına sahip olmaları koşuluyla*, diye zihninden ekledi ve bu düşünceyle karnında soğuk bir sızı hissetti.

Jamie aniden durunca Roger ona çarpmamak için kenara çekilmek zorunda kaldı.

"Bak," dedi Jamie ve Roger da dediğini yaptı. Küçük bir yükseltinin tepesinde duruyorlardı; ağaçlar bir an için gözden kaybolmuş, Tepe ve altındaki koyun kuzey tarafı, soluk gökyüzünün çivit mavisine karşı simsiyah kocaman bir yığın olarak önlerinde uzanıyordu. Yine de küçük ışıklar karanlığı deliyordu: bir düzine kulübenin pencereleri ve kıvılcım saçan bacaları.

"Söz konusu sadece karılarımız ve çocuklarımız değil, anlıyorsun değil mi?" dedi Jamie ve başıyla ışıkları işaret etti. "Onlar da var. Hepsi." Sesinde tuhaf bir tını hâkimdi; bir tür gurur ama aynı zamanda pişmanlık ve boyun eğme.

Hepsi.

Roger'ın bildiği kadarıyla toplam yetmiş üç hane vardı. Jamie'nin tuttuğu defterlere bakarken topraklarını ve zihnini işgal eden her ailenin ekonomisini ve refahını not eden acı verici bir özenle yazılmıştı.

"*Şimdi kulum Davut'a şöyle diyeceksin: Her Şeye Egemen Rab şöyle diyor: Halkımın, İsrail'in başına yönetici olman için seni çobanlıktan, koyun gütmekten aldım.*" Bu sözler aklına gelince daha düşünemeden yüksek sesle söyledi.

Jamie derin, duyulabilir bir nefes aldı.

"Evet," dedi. "Koyun daha kolay olurdu." Sonra aniden konuşmasına devam etti. "Frank Randall'ın kitabı, savaşın gü-

neyden geleceğini söylüyor, bunu bana söylemesine ihtiyacım olduğundan değil, tabii.

"Ama Claire, Brianna ve çocuklar –ve onlar– savaş yaklaşırsa onları koruyamam." Uzaktaki kıvılcımlara doğru başını salladı. Roger'a "onlar" derken kiracılarını, halkını kastettiği ortadaydı. Cevap almak için duraklamadı ama sepeti omzuna yerleştirip aşağıya inmeye başladı.

Patika daraldı. Roger'ın omzu Jamie'ninkine değip yaklaşınca bir adım geri çekilerek kayınpederini takip etti. Ay bu gece geç doğuyordu ve incecikti. Karanlıktı ve hava soğumaya başlamıştı.

"Onları korumana yardım edeceğim," dedi Jamie'nin arkasından. Sesi hırçındı.

"Bunu biliyorum," dedi Jamie, yumuşak bir sesle. Kısa bir duraklama oldu, sanki Jamie onun daha fazla konuşmasını bekliyordu ve Roger da konuşması gerektiğini fark etti.

"Bedenimle," dedi Roger sessizce, geceye doğru. "Eğer gerekirse ruhumla."

Jamie'yi kısa bir siluet hâlinde gördü, onun derin bir nefes aldığını ve nefesini verirken omuzlarının gevşediğini gördü. Şimdi daha hızlı yürüyorlardı; patika karanlıktı ve ara sıra çıplak bacaklarına takılan çalılar yüzünden yollarından sapıyorlardı.

Kendi açıklıklarının kenarına geldiklerinde Jamie, Roger'ın da kendisiyle birlikte gelmesi için durdu ve elini onun koluna koydu.

"Savaşta olan şeyler, yaptığın şeyler... sende iz bırakır," dedi sessizce. "Rahip olmanın seni kurtaracağını sanmıyorum, demek istediğim bu ve bunun için üzgünüm."

Sende iz bırakır. Bunun için üzgünüm. Ama hiçbir şey söylemedi, sadece Jamie'nin elinin kolunun üzerinde durduğu yere hafifçe dokundu. Sonra Jamie elini çekti ve birlikte sessizce eve doğru yürüdüler.

24

GECE TELAŞI

Masanın üzerine sere serpe yatan Adso, gözlerini açtı ve kazıma sesi üzerine meraklı bir tavırla miyavladı.

"Yenilebilir bir şey değil," dedim ona, kaşıktaki son yılan otu merhemine dokunarak. İrileşmiş gözleri yeniden ince çizgi hâlini aldı. Yine de tamamen kapanmadı ve kuyruğunun ucu kıpırdanmaya başladı. Bir şey izliyordu. Arkamı döndüğümde Jemmy babasının eski mavi patiska gömleğine bürünmüş hâlde kapıda duruyordu. Gömlek neredeyse ayaklarına değiyordu ve kemikli küçük omzundan düşüyordu ama bunun bir önemi yoktu; uyanık ve aceleciydi.

"Büyükanne! Fanny'nin durumu kötü!"

"Tamam," dedim hemen, Adso dokunmasın diye yağ kavanozunu kapattım. "Sorun nedir?"

"Domuz böceği gibi kıvrılıp duruyor, karnı ağrıyormuş gibi homurdanıyor ama büyükanne, geceliğinde kan var!"

"Ah," dedim, elimi almak için uzandığım nane yaprağı kavanozundan çekerek, onun yerine en yüksek raftaki küçük sargı bezi paketine uzandım. Son iki aydır bunu hazırlamıştım. "Bence o iyi, tatlım ya da iyi olacak. Mandy nerede?" Çocukların hepsi aynı odayı paylaşıyordu, çoğu zaman da tek bir yatağı; gece geç saatlerde içeri girip yerde bir şilte bulmak ve dördünün de şiltenin üzerinde tatlı nemli bir kol bacak ve giysi karmaşası içinde yayıldığını görmek sık rastlanan bir durumdu. Germain, Bobby Higgins ve Aidan'la ava gitmişti. Dün ayağını kestiği için Jimmy gelememişti ama Mandy buradaydı ve onun ısrarlı merakının ve uçarı fikirlerinin şu anki durumda yardımcı olacağını sanmıyordum.

"Uyuyor," diye yanıt verdi Jem, bitkilerle dolu sargı bezi paketindekileri bakır bir demliğe koyup üzerine sıcak su koymamı izleyerek. "Bu ne için, büyükanne?"

"Bu zencefil kökü ve biberiye çayı," dedim. "Biraz da civanperçemi var. Bu âdet hızlandırıcı." Anlaması için ağır ağır söylemiştim. "Bir kadının döngüsüne yardımcı olmak için. Âdet döngüsünü duydun mu?"

Jemmy'nin gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Fanny'nin kızgınlık dönemini mi kastediyorsun?" diye ağzından kaçırdı. "Onu kim besleyecek?"

"İnsanlarda işler *pek* öyle yürümez," dedim, kurnaz bir tavırla konuşmama devam ettim. "Annene sor, sabah sana açıklasın. Haydi, sen büyükbabanın yanına git, ben de bunu Fanny'ye götüreyim."

Muayenehaneden çıkmadan önce masanın altından nehir taşları kutusunu çıkardım ve en sevdiğimi seçtim: Jamie'nin yumruğu büyüklüğündeki yıpranmış gri bir kalsit parçası... Bir tarafında ince, canlı yeşil bir zümrüt çizgisi görünüyordu, bana dereden aldığım zümrüdü hatırlatıyordu. Onu da ilaç çantama, yani tılsımıma eklemiştim. Taşı ocağa koydum ve her ihtimale karşı üzerine sıcak köz attım.

Çocukların odasında mum yanıyordu ve Fanny kendi dar yatağında, üstü açık şekilde kirpi gibi kıvrılmış, sırtı kapıya dönük yatıyordu. Ayak seslerimi duyunca başını çevirmedi ama omuzları kulaklarına doğru yükseldi.

"Fanny?" diye seslendim usulca. "İyi misin, tatlım?" Jemmy'nin kanla ilgili bariz endişesinden dolayı biraz huzursuzlanmıştım ama muslin geceliğinde sadece küçük bir kan izi ve bir iki leke görebiliyordum, ilk âdet kanamasının paslı kahverengi lekesi.

"Ben iyiyim," dedi küçük, soğuk bir ses. "Sadece kan."

"Kesinlikle doğru," dedim, ama bunu söylerkenki tonu beni oldukça endişelendirmişti. Yanına oturup elimi omzuna koydum. Tahta gibi sertti ve teni soğuktu. Ne zamandır orada çıplak yatıyordu?

"Ben iyiyim," dedi. "Paçavraları aldım. Sabah başlığımı *yıkarım*."

"Zahmet etme," dedim ve huysuz bir kediymiş gibi başının arkasını hafifçe okşadım. Daha fazla gerilebileceğini düşünmezdim ama öyle oldu. Elimi çektim.

"Sancın var mı?" Muayenehaneme gelen birinden fiziksel öykü alırken kullandığım ses tonuyla sormuştum. Bunu daha önce duymuştu ve ince omuzları hafifçe gevşedi.

"Yok değil, yani *çok* değil," dedi Fanny, belirgin bir şekilde telaffuz ederek. Onu dil bağından kurtaran frenektomiyi yaptıktan sonra kelimeleri doğru telaffuz edebilmesi için biraz pratik yapması gerekmişti ve esaretinin peltekliğine geri dönmenin onu rahatsız ettiğini söyleyebilirdim.

"Sadece *sıkı* hissettiriyor," dedi. "Sanki bir yumruk beni tam şuramdan sıkıyor." Kendi yumruklarını karnının alt kısmına doğru itti.

"Bu gayet normal görünüyor," diye onu temin ettim. "Bu sadece rahminin uyanması, tabiri caizse. Daha önce belirgin bir şekilde hareket etmemişti, bu yüzden bunun farkında olmadın." Ona kadın üreme sisteminin iç yapısını çizimlerle anlatmıştım ve "rahim" kelimesinden hafifçe tiksinmiş gibi görünse de dikkatini *vermişti.*

Şaşkınlıkla ensesinin solduğunu, omuzlarının tekrar kamburlaştığını gördüm. Omzumun üzerinden baktım ama Mandy yorganın içinde dünyadan bihaber horluyordu.

"Fanny?" dedim ve kolunu okşayarak ona tekrar dokunmaya cesaret ettim. "Daha önce de kızların âdet olduğunu görmüştün, değil mi?" Tahmin edebildiğimiz kadarıyla beş yaşından beri Philadelphia'da bir genelevde yaşıyordu; kadın üreme sisteminin yapabileceği neredeyse her şeyi görmemiş olsaydı hayret ederdim. Sonra birden aklım başıma geldi. Bu kadar aptal olduğum için kendimi azarladım. Tabii ya. O her şeyi *görmüştü.*

"Evet," dedi o soğuk, mesafeli hâliyle. "Bu iki anlama geliyor. Çocuk sahibi olabilirsin ve para kazanmaya başlayabilirsin."

Derin bir nefes aldım.

"Fanny," dedim, "otur ve bana bak."

Bir an donup kaldı ama itaat etmeye alışık olduğundan bir an sonra dönüp oturdu. Bana bakmadı ama gözlerini dizlerine sabitledi, muslin geceliğinin altında küçük ve sert duruyordu.

"Tatlım," dedim daha nazikçe ve yüzünü kaldırmak için elimi çenesinin altına koydum. Gözlerini gözlerime dikti, yumuşak kahverengi kısımları korkudan neredeyse kararmıştı. Çenesi kaskatı kesilince elimi çektim.

"Gerçekten senin bir fahişe olmanı istediğimizi düşünmüyorsun, değil mi Fanny?" Sesimdeki kuşkuyu duydu ve gözlerini kırpıştırdı. Bir kez. Sonra tekrar yere baktı.

"Ben... başka bir şeyde iyi değilim," dedi cılız bir sesle. "Ama... bunun için çok para ederim." Elini kucağının üzerinde hızlı, neredeyse kızgın bir hareketle salladı.

O an karnıma bir yumruk yemişim gibi hissettim. Gerçekten düşünüyor muydu... ama düşündüğü ortadaydı. Bizimle yaşadığı onca zaman boyunca bunu düşünmüş olmalıydı. İlk başlarda tehlikeden uzakta ve iyi beslenmiş bir şekilde, çocukların arkadaşlığında başarılı görünüyordu. Ancak son bir aydır içine kapanık ve düşünceliydi, çok daha az yiyordu. Fiziksel belirtileri görmüş ve bunların yaklaşan değişimi hissetmesinden kaynaklandığını düşünmüştüm; hazır olmak için âdet döngüsü rahatlatıcı bitkileri hazırlamıştım. Görünüşe göre durum buydu ama belli ki yarısını bile tahmin edememiştim.

"Bu doğru değil, Fanny," dedim elini tutarak. Bana izin vermişti vermesine ama eli ölü bir kuş gibi benimkinin içinde duruyordu. "Seni değerli kılan tek şey bu *değil.*" Tanrım, sanki başka bir değeri varmış ve biz de bu yüzden...

"Demek istediğim... bir şekilde... senin bize gelir getireceğini düşündüğümüzden seni yanımıza almadık. Böyle bir şey yok." Fanny belli belirsiz burnunu çekerek başını diğer tarafa çevirdi. Bu durum gittikçe daha kötü bir hâl alıyordu. Birden Brianna'nın genç kızlık dönemini ve yatak odasında saatlerce boşa dil döktüğüm zamanları hatırladım. *Hayır, çirkin değilsin; elbette zamanı geldiğinde bir erkek arkadaşın olacak; hayır,*

herkes senden nefret etmiyor. O zamanlar bu konuda iyi değildim ve belli ki bu özel annelik becerileri yaşla birlikte gelişmemişti.

"Seni istediğimiz için yanımıza aldık, tatlım," dedim herhangi bir tepki göstermeyen elini okşayarak. "Seninle ilgilenmek istedik." Fanny elini çekip benden uzaklaştı ve yeniden top gibi kıvrılarak yastığa gömüldü.

"Siz yapmadınız." Sesi boğuktu ve sertçe boğazını temizledi. "William, Bay Fraser'ın beni yanına almasını sağladı."

O anda yüksek sesle kahkaha attım. Fanny şaşkın bir tavırla bana bakmak için başını benden yana çevirdi.

"Gerçekten, Fanny," dedim. "Her ikisini de yakından tanıyan biri olarak seni temin ederim ki dünyada hiç kimse bu adamlardan birine kendi iradesi dışında bir şey yaptıramaz. Bay Fraser kaya gibi inatçı ve oğlu da tıpkı onun gibi. William'ı ne zamandır tanıyorsun?"

"Çok değil," dedi Fanny kararsız bir tavırla. "Ama... ama o J-Jane'i kurtarmaya çalıştı. Onu severdi." Gözlerinden aniden yaşlar süzüldü ve yüzünü tekrar yastığa çevirdi.

"Ah," dedim, çok daha yumuşak bir sesle. "Anlıyorum. Onu düşünüyorsun. Jane'i." Elbette.

Fanny başını olumlu anlamda sallarken küçük omuzları kamburlaşmıştı ve titriyordu. Saç örgüsü çözülmüş, yumuşak kahverengi bukleleri dökülmüş, beyazlatılmış bir kuşkonmaz sapı gibi ince boynunun beyaz derisini ortaya çıkarmıştı.

"Ağlamasını ancak t-timdi çözebiliyorum," dedi, sözcükler duygu ve boğukluk arasında ancak yarı duyulabiliyordu.

"Jane? Ne olmuştu?"

"İlk tefer... seferi. Bir erkekle. Geri gelip kanlı havluyu Bayan Abbott'a verdiğinde. Bunu yaptı, sonra benimle yatağa girip ağladı. Ona sarıldım ve onu okşadım ama onu sakinleştiremedim." Kollarını altına alıp sessiz hıçkırıklarla sarsıldı.

"Sassenach?" Jamie'nin sesi kapı aralığından duyuldu, uykudan boğuklaşmıştı. "Ne oluyor? Yanıma bir döndüm, yata-

ğımda senin yerine Jem'i buldum." Sakince konuşuyordu ama gözleri Fanny'nin titreyen sırtına sabitlenmişti. Tek kaşını kaldırarak bana baktı ve başını hafifçe kapı pervazına doğru hareket ettirdi. Gitmesini istiyor muydum?

Fanny'ye baktım ve omzumu çaresizce kıpırdatarak ona baktım, o da hemen odaya girdi ve Fanny'nin yatağının yanına bir tabure çekti. Kan izlerini hemen fark ederek tekrar bana baktı. Bu kadınların işi değil miydi? Ancak başımı iki yana sallarken bir elim Fanny'nin sırtındaydı.

"Fanny kız kardeşini özlüyor," dedim, olayların şu anda etkili bir şekilde ele alınabileceğini düşündüğüm tek yönüne değinerek.

"Ah," dedi Jamie usulca ve ben onu durduramadan eğilip Fanny'yi nazikçe kollarının arasına aldı. Bir an için kaskatı kesildim. Bir erkeğin ona dokunmasından korkacağını sanmıştım ama hemen ona döndü, kollarını onun boynuna doladı ve göğsüne doğru hıçkırarak ağlamaya başladı.

Jamie, Fanny'yi dizine yerleştirerek oturdu. Onun Fanny'nin saçlarını düzelttiğini ve genç kızın konuşmadığı ama bir at ya da köpek kadar iyi anladığı belli olan Galcede ona bir şeyler mırıldandığını görünce kendi omuzlarımdaki mutsuz gerginliğin hafiflediğini hissettim.

Fanny bir süre daha hıçkıra hıçkıra ağlamaya devam etti ama onun dokunuşuyla yavaş yavaş sakinleşti, sadece arada bir hıçkırıyordu.

"Kız kardeşini sadece bir kez gördüm," dedi usulca. "Adı Jane'di, değil mi? Jane Eleanora. Çok güzel bir kızdı. Seni çok severdi, Frances. Bunu biliyorum."

Fanny başını olumlu anlamda sallarken gözyaşları yanaklarından süzülüyordu. Başımı Mandy'nin yattığı köşeye çevirdim. Hâlâ uyuyordu, başparmağını ağzına sıkıca sokmuştu. Fanny birkaç saniye içinde sakinleşirken ben onun genelevde ağladığı ya da şiddetli duygular sergilediği için dayak yiyip yemediğini merak ettim.

"Bunu benim için yaptı," dedi, sesinde çaresizlik hâkimdi. "Yüzbaşı Harkness'ı öldürdü. Artık kendisi de yok. Hepsi benim suçum." Yumruklarını sıkmasına rağmen gözlerinden daha fazla yaş süzülüyordu. Jamie başının üzerinden bana baktı, sonra sesini kontrol altına almak için yutkundu.

"Kız kardeşin için her şeyi yapardın, değil mi?" dedi küçük kemikli kürekkemiklerinin arasından sırtını nazikçe okşayarak.

"Evet," dedi Fanny, sesi Jamie'nin omzunda boğuk çıkıyordu.

"Evet, elbette. O da senin için aynı şeyi yapardı ve yaptı da. Onun için hayatını feda etmekte bir an bile tereddüt etmezdin, o da etmedi. Bu senin hatan değildi, *a nighean.*"

"*Öyleydi*! Yaygara koparmamalıydım, yapmalıydım... Ah, Janie!"

Fanny kendini kedere bırakarak ona sarıldı. Jamie onun sırtını okşayarak ağlamasına izin verdi ama başının darmadağınık tepesinden bana baktı ve kaşlarını kaldırdı.

Ayağa kalkıp arkasında durdum, bir elimi omzuna koydum ve mırıldanarak Fransızca birkaç kelimeyle ona Fanny'nin üzüntüsünün diğer kaynağını anlattım. Bir an için dudaklarını büzdüyse de sonra başını salladı, onu okşamaktan ve yatıştırıcı sesler çıkarmaktan hiç vazgeçmedi. Çay soğumuştu, biberiye ve öğütülmüş zencefil parçacıkları bulanık yüzeyde yüzüyordu. Demlikle fincanı aldım ve tazelemek için sessizce dışarı çıktım.

Jemmy kapının hemen dışında karanlıkta duruyordu ve neredeyse ona çarpıyordum.

"Hay lanet olsun aksi şeytan!" dedim, ancak fısıltıyla söylemeyi başarabilmiştim. "Ne yapıyorsun burada? Neden uyumuyorsun?"

Bunu duymazdan geldi, yatak odasının loş ışığına ve duvardaki kambur gölgeye bakarken yüzünde kederli bir ifade hâkimdi.

"Fanny'nin kız kardeşine ne oldu, büyükanne?"

Ona bakarak tereddüt ettim. Daha dokuz yaşındaydı. Elbette, bilmesi gerektiğini düşündüğü şeyleri ona anlatmak anne

babasının göreviydi. Ama Fanny onun arkadaşıydı ve Tanrı biliyordu ki güvenebileceği bir arkadaşa ihtiyacı vardı.

"Benimle aşağıya gel," dedim, bir elimi omzuna koyup onu merdivene yönlendirdim. "Biraz daha çay yaparken sana anlatırım. Sakın annene bunu yaptığımı söyleme."

Ona elimden geldiğince basitçe anlattım ve Fanny'nin ölen Yüzbaşı Harkness'in alışkanlıklarından bana anlattığı şekilde bahsettim.

"'Fahişe' kelimesini biliyor musun?" Daha anlaşılır bir şekilde dile getirince yüzündeki anlayışsızlık ifadesi gevşedi.

"Elbette. Germain söyledi. Fahişeler evli olmadıkları erkeklerle yatan kadınlardır. Fanny fahişe değil ama, kız kardeşi öyle miydi?" Bu düşünceden rahatsız olmuş görünüyordu.

"Şey, evet," dedim. "Bunun çok detayına girmeyeceğim ama fahişe olan kadınlar –ya da kızlar– bunu yaparlar çünkü hayatlarını kazanmak için başka yolları yoktur. Yani istedikleri için değil."

Kafası karışmış görünüyordu. "Nasıl para kazanıyorlar?"

"Ah. Erkekler... ee... onlarla yatmaları için para ödüyor. Sözüme güven," dedim ve gözlerinin şaşkınlıkla açıldığını gördüm.

"Ben her zaman Mandy ve Fanny ile yatıyorum," diye itiraz etti. "Ayrıca Germain'le de. Onlara kız oldukları için para vermem!"

"Jeremiah," dedim demliğe taze sıcak su doldururken. "'Yatmak' bir üstü kapalı bir ifade... Bu kelimeyi biliyor musun? Cinsel ilişki için kulağa gerçekte konuştuğundan daha iyi gelen bir şey söylemek anlamına gelir."

"Ah, *o* mu?" dedi, yüzü aydınlanmıştı. "Domuzlar gibi mi? Ya da tavuklar gibi mi?"

"Daha ziyade öyle, evet. Bana temiz bir bez bul, olur mu? Alt dolapta birkaç tane olmalı." Diz çökerken dizlerim hafifçe gıcırdadı ve sopayla sıcak taşı küllerin içinden çıkardım. Muayenehanenin soğuk havası sıcak yüzeye çarptığında küçük bir tıslama sesi çıkardı.

"Yani," dedim bana getirdiği bezi alıp olabildiğince gerçekçi konuşmaya çalışarak, "Jane ve Fanny'nin ebeveynleri ölmüştü ve kendilerini beslemek için hiçbir yolları yoktu, bu yüzden Jane bir fahişe oldu. Ama bazı erkekler çok kötüdür, bunu zaten bildiğini sanıyorum, değil mi?" Jemmy ciddiyetle başını salladı.

"Evet. Jane ve Fanny'nin yaşadığı yere kötü bir adam geldi ve Fanny'nin böyle bir şey yapmak için çok genç olmasına rağmen onunla yatmasını istedi. Ve... şey... Jane onu öldürdü."

"Vay canına."

Bunu büyük bir saygıyla söylediği için gözlerimi kırpıştırdım. Öksürdüm ve bezi katlamaya başladım.

"Çok kahramanca bir davranıştı, evet. Ama o..."

"Onu nasıl öldürdü?"

"Bıçakla," dedim biraz ters bir şekilde, ayrıntıları sormayacağını umarak. Onları biliyordum ve bilmemeyi diliyordum. "Ama adam bir askerdi ve İngiliz ordusu bunu öğrenince Jane'i tutukladı."

"Aman Tanrım," dedi Jem, dehşete kapılmış bir ses tonuyla. "Babamı asmaya çalıştıkları gibi onu da mı asmışlar?"

Ona Tanrı'nın adını boş yere ağzına almamasını söylesem mi diye düşündüm ama bir yandan öyle demek istemediği açıktı, diğer yandan da ben bu konuda kararmış bir çömlek gibiydim.

"Niyetleri buydu. Jane yalnızdı ve çok korkuyordu. Sonra... şey, kendini öldürdü, tatlım."

Jem uzun bir süre boş bir ifadeyle yüzüme bakıp güçlükle yutkundu.

"Jane cehenneme mi gidecek, büyükanne?" diye sordu, usulca. "Fanny bu yüzden mi çok üzgün?"

Taşı güzelce bir beze sardım. Taşın sıcaklığı avuçlarımı ısıtıyordu.

"Hayır, tatlım," dedim elimden geldiğince inandırıcı olmaya çalışarak. "Öyle olmadığına eminim. Tanrı kesinlikle durumu anlayacaktır. Hayır, Fanny sadece kız kardeşini özlüyor."

Jem üzgün bir hâlde başını olumlu anlamda salladı.

"Ben de Mandy'yi özlerdim, eğer birini öldürürse ve..." Bu düşünce karşısında yutkundu. Mandy'nin birini öldürmesi fikrinin ona makul göründüğünü fark ettiğimde biraz endişelendim ama sonra...

"Mandy'nin başına asla böyle bir şey gelmeyeceğinden eminim. Al bakalım." Ona sarılı taşı verdim. "Dikkatli ol."

Sıcak zencefil buharını izleyerek yavaşça yukarı çıktık. Jamie yatakta Fanny'nin yanında oturuyordu, aralarındaki yorganın üzerine birkaç eşyadan oluşan küçük bir koleksiyon serilmişti. Jamie başını kaldırıp bana baktı ve Jem'e bir kaşını kaldırıp başıyla yorganı işaret etti.

"Frances bana kız kardeşinin bir resmini gösteriyordu. Bayan Fraser ve Jem'in bakmasına izin verir misin, *a nighean*?"

Fanny'nin yüzü hâlâ ağlamaktan kıpkırmızıydı ama az çok kendine gelmişti ve biraz kenara çekilerek ağırbaşlı bir şekilde başını salladı.

Yanında getirdiği küçük bohçayı açtı ve ortaya acınası bir yığın eşya çıktı: bir bit tarağı, bir şarap şişesinin mantarı, düzgünce katlanmış iki iplik demeti, birine iğne batırılmış kâğıt iğne ve birkaç küçük mücevher parçası. Yorganın üzerinde katlanmış ve buruşturulmuş, üzerinde karakalemle çizilmiş bir kız resmi bulunan bir kâğıt vardı.

Fanny bakabilmemiz için biraz kenara çekilerek, "Bir gece salondaki adamlardan biri *çizdi*," dedi.

Bir taslaktan fazlası değildi ama ressam bir yaşam kıvılcımı yakalamıştı. Jane ana hatlarıyla çok güzeldi: burnu düzdü ve narin, dolgun bir dudağı vardı, fakat ifadesinde ne flört ne de ağırbaşlılık hâkimdi. Yarı omzunun üzerinden bakıyor, yarı gülümsüyordu, fakat bakışlarında hafif bir küçümseme havası vardı.

"Çok güzel, Fanny," dedi Jemmy onun yanına gelerek. Farkında olmadan Fanny'nin kolunu bir köpeği okşar gibi okşadı.

Jamie'nin Fanny'ye bir mendil verdiğini gördüm. Genç kız burnunu çekip sildi ve başını salladı.

"Sahip olduğum tek şey bu," dedi, sesi küçük bir kurbağanınki gibi kısıktı. "Sadece bu ve madalyonu."

"Bu mu?" Jamie büyük işaret parmağıyla küçük yığını hafifçe karıştırdı ve bir zincire asılı pirinçten yapılma küçük, oval bir kolye çıkardı. "Jane'in bir minyatürü mü, yoksa saçından bir tutam mı?"

Fanny başını sallayarak madalyonu ondan aldı.

"Hayır," dedi. "Bu annemizin resmi." Küçük tırnağını madalyonun kenarına sokup kolyeyi açtı. Bakmak için öne doğru eğildim ama Jamie'nin gölgesi üzerine düştüğünden içindeki minyatürü görmek zordu.

"Bakabilir miyim?"

Fanny madalyonu bana uzattı, ben de onu muma yakın tutmak için döndüm. İçindeki kadının Fanny'ninki gibi koyu renkli, yumuşak kıvırcık saçları vardı ve çok ustaca yapılmış bir tasvir olmasa da burun ve çene yapısının Jane'e benzediğini fark ettim.

Arkamda Jamie'nin gayet rahat bir şekilde, "Frances, ben yaşadığım sürece hiçbir erkek seni zorla alamayacak," dediğini duydum.

Ortamda tuhaf bir sessizlik hâkim olunca arkama dönüp Fanny'ye baktım. Jamie nazik bir tavırla onun eline dokundu.

"Bana inanıyor musun, Frances?" dedi sessizce.

"Evet," diye fısıldadı Fanny, uzun bir süre sonra ve tüm gerginliği doğu rüzgârı gibi bir iç çekişle bedenini terk etti.

Jemmy bana yaslanıp başını dirseğime dayadı. O an gözümde yaşlarla öylece ayakta dikildiğimi fark ettim. Kolumla gözümdeki yaşları silip madalyonu kapattım. Aslında kapatmaya çalıştım. Madalyon parmaklarımın arasından kayınca içinde minyatürün karşısında bir ismin yazılı olduğunu gördüm.

Faith, yazıyordu.

Gözüme uyku girmedi. Fanny'ye çayıyla uygun bezleri verdim, bezleri nasıl kullanacağını daha şimdiden bilmesi beni hiç şa-

şırtmadı. Sonra zihnine hücum eden hayaletleri uyandırmamaya dikkat ederek onunla kibarca konuştum.

Fanny bizim yanımıza geldiğinde Jamie ile birlikte aklını kurcalayan anılarıyla ilgili hiçbir soru sormayacağımıza dair anlaşmıştık. Gemideki tüm adamlar, Benekli adındaki köpeğe olanlar... ta ki o bizimle bunlar hakkında konuşmak isteyene kadar konuyu açmayacaktık. Er ya da geç onun konuşmak isteyeceğini düşünüyordum. Her ne kadar Brianna'nın meraklı olduğunu görebilsem de Bree ve Roger da bizimle aynı fikirdelerdi.

Fanny arada sırada Jane'den söz ederdi. Söylemleri üstünkörü de olsa kız kardeşiyle ilgili bir duyguyu canlı tutmaya niyetliydi. Yine de bu gece onun sıkıntısını görmek... Jane ona düşündüğümden çok daha yakındı. Şimdi Jane'in yüzünü görmüştüm. Bunu unutamazdım.

Kızların Philadelphia'daki genelevde hayatları hakkında bildiklerim üzücüydü. Oraya nasıl geldiklerini öğrenmeyi gerçekten istememiştim. Hâlâ da istemiyordum ama spekülasyon kurdunu uzak tutamıyordum; beynimin içine girmişti ve düşüncelerimin arasında yoğun bir şekilde kıpırdanıyor, uykuyu öldürüyordu.

Gemideki kötü adamlar. Denize atılmış bir köpek. Evcil bir köpek mi? Bir aile; Fanny ve Jane aileleriyle birlikte korsanlarla karşılaşan bir gemiye bindilerse... hatta Stephen Bonnet gibi kötü bir kaptanla karşılaştılarsa... Onu düşündüğümde kollarımdaki tüylerin diken diken olduğunu hissettim ama sebebi korku değil, hatırladığım öfkeydi. Onun gibi biri iki güzel genç kıza bakıp anne babalarından vazgeçilebileceğine kolayca karar verebilirdi.

Faith. *Annemiz*, demişti Fanny. Madalyonun içindeki minyatüre birden fazla kez bakmıştım ama siyah saçlı, belki doğal kıvırcık, belki de o zamanın modasına göre bukle yapılmış ve giyinmiş genç bir kadından fazlasını gösteremeyecek kadar küçüktü.

Hayır, olamaz. Onuncu kez yuvarlanıp yüzüstü yattım ve kendimi temiz çarşafla kaz tüyü kokusunda kaybetme umuduyla yüzümü yastığa gömdüm.

"Ne olamaz, Sassenach?" diye sordu Jamie kulağıma doğru eğilerek, sesinden uyku akıyordu. "O her neyse sabahı bekleyemez mi?"

Jamie'ye bakmak için yorganın arasında ondan yana döndüm.

"Affedersin," dedim özür dilercesine ona dokunarak. Hemen elimi tuttu, sıcak ve güven verici bir tutuştu. "Bunu sesli söylediğimin farkında değildim. Ben... sadece Fanny'nin madalyonunu düşünüyordum."

Faith.

"Ah," dedi Jamie, ardından homurdanarak gerindi. "İsmi kastediyorsun. Faith?"

"Ee... evet. Yani... tamam, mümkün değil... herhangi bir bağlantısı yoktur..."

"Ender bir isim değil, Sassenach." Jamie başparmağıyla parmaklarımı okşuyordu. "Elbette, bunu... hissettin. Ben de öyle."

"Öyle mi?" dedim usulca. Ardından boğazımı temizledim. "Ben... ben artık o kadar çok düşünmüyorum, arada sırada... Bazen... Faith'imiz aniden aklıma geliyor. Onu yanımda hissettiğimi hayal ediyorum."

"Büyüseydi... nasıl biri olacağını mı hayal ediyorsun?" Jamie'nin sesi yumuşacıktı. "Bunu bazen ben de yaptım. Çoğunlukla hapishanedeyken. Geceleri düşünmek için çok zaman olurdu. Tek başınayken..."

Hafifçe mırıldanıp ona doğru yaklaştım ve başımı omzunun kıvrımına yasladım. Jamie de kolunu bana doladı. Geceyi ve etrafımızdaki evi dinleyerek bir süre sessizce yatmaya devam ettik. Tüm aile evimizdeydi... ama tüten bir duman gibi sakin, huzurlu tatlı havada süzülen küçük bir melekle birlikte...

"Madalyon," dedim sonunda. "Bunun muhtemelen bir bağlantısı yoktur..."

"Hayır, olamaz," dedi Jamie, sesinde ihtiyat hâkimdi. "Aklında ne var, Sassenach? Çünkü söylediğin şeyi düşünmüyorsun, bunu rahatlıkla anlayabiliyorum."

Haklıydı. O an küçük bir suçluluk duygusu içimi kemirmeye başladı.

"*Olamaz*," dedim yutkunarak. "Sadece..." Sözlerim yarım kalınca Jamie omzumu okşadı.

"Ee, bana söylemen en iyisi olur, Sassenach," dedi Jamie. "Ne kadar aptalca olursa olsun, nasılsa ikimiz de sen bunu anlatana kadar uyuyamayacağız."

"Ee... Roger'ın bana Kuzey İskoçya'da karşılaştığı doktoru ve mavi ışığı anlattığı hikâyeyi biliyorsun?"

"Evet, biliyorum. Ne..."

"Roger, bana... insanları iyileştirirken daha önce bunun gibi bir mavi ışık görüp görmediğimi sordu."

Jamie'nin sırtımdaki eli duraksadı.

"Gördün mü?" Sesi temkinli geliyordu ama bilmek istemediği bir şeyi öğrenmekten mi, yoksa sadece aklımı kaçırdığımı öğrenmekten mi korktuğunu bilmiyordum.

"Hayır," diye yanıt verdim. "Ya da değildi... şey, hayır. Ancak... onu görmüştüm. Hissettim. İki kere. Malva'nın bebeği öldüğünde sadece bir anlığına." *Ellerimde öldü, annesinin kanına bulandı.* "Ama Faith doğduğunda, ben çok hastayken. Ölüyordum... gerçekten ölüyordum, bunu hissettim... ve Usta Raymond geldi."

"Bana bu kadarını anlatmıştın," dedi Jamie. "Daha fazlası mı var?"

"Bilmiyorum," dedim dürüstçe. "Ama ben öyle olduğunu *düşünüyordum*." Ona kemiklerimin mavi renkle parladığını gördüğümü, ışığın vücuduma yayılarak enfeksiyonun öldüğünü, beni dayanıksız ama bütün ve iyileşmiş bıraktığını anlattım.

"Yani... hımm... Bunun saf hayalden başka bir şey olmadığını *biliyorum*, gecenin bir yarısı uyuyamadığında düşündüğün türden bir şey..."

Jamie özür dilemeyi bırakıp devam etmem gerektiğini belirten alçak bir ses çıkardı. Ben de derin bir nefes aldım ve kelimeleri göğsüne fısıldayarak söyledim.

"Usta Raymond oradaydı. Ya... bulduysa... Faith'i bulduysa ve onu bir şekilde geri getirebildiyse?"

Ölüm sessizliği. Yutkunup konuşmama devam ettim.

"İnsanlar... her zaman ölü değildir, öyle görünseler bile. Yaşlı Bayan Wilson'a bak! Her doktor, öldüğü ilan edilen ve daha sonra morgda uyanan insanları bilir ya da duymuştur."

"Ya da bir tabutun içinde." Jamie'nin sesi acımasızdı ve o an içimi bir ürperti kapladı. "Evet, böyle hikâyeler duydum. Ama... küçük bir bebek ve çok erken doğmuş biri... nasıl..."

"Nasıl olduğunu *bilmiyorum*!" diye söylendim. "Tamamen hayal ürünü olduğunu, gerçek olamayacağını söyledim! Ama... ama..." Boğazım düğümlendi, sesim çatallaştı.

"Ama öyle olmasını ister miydin?" Jamie eliyle başımın arkasını kavradı ve sesi yine kısıldı. "Evet. Ama... öyle olsaydı, *mo chridhe*, neden sana söylemesin ki? Onu tekrar gördün, değil mi? Seni iyileştirdikten sonra yani."

"Evet." Bir an için Fransa Kralı'nın Yıldız Odası'nın etrafımı sardığını, havada kralın parfümünün, ejderhanın kanının, şarabın kokusunu... ve önümde ölüm cezamı bekleyen iki adamı hissedince ürperdim.

"Evet, biliyorum. Ama... kont öldüğünde Raymond sürgüne gönderildi ve onu götürdüler. O zaman bana söyleyemezdi ve biz Paris'ten ayrılmadan önce geri dönememiş olabilirdi.

Bana bile çılgınca geliyordu. Ancak –şimdi– görebiliyordum: Usta Raymond, beni bıraktıktan sonra L'Hôpital des Anges'tan gizlice kaçıyordu, belki de fark edilmemek için kenara sinerek rahibelerin Faith'i kundaklı hâliyle bir rafa, sarılı olarak koydukları yerde saklanıyordu. Beni tanıdığı gibi onu da tanırdı...

Herkesin bir rengi vardır, demişti basitçe. *Etrafını bir bulut gibi sarar. Seninki mavi, madonna. Meryem'in pelerini gibi. Benimki gibi.*

Onun renklerinden biri. Bu düşünce birdenbire ortaya çıktı ve ben o an kaskatı kesildim.

"Hay lanet olasıca aksi şeytan." Peki ya... *delirmiş* gibi konuşuyordum ama bunun bir fark yaratması için çok geçse...

"Ya o... eğer ben, biz... ya Usta Raymond... bir şekilde benimle akrabaysa?"

Jamie bir şey söylemedi ama elinin saçlarımın altında hareket ettiğini hissettim. Orta parmağı aşağı katlandı ve dıştakiler kötülüğe karşı boynuz işareti yaparak dimdik ayağa kalktı.

"Ya değilse?" dedi kuru bir sesle. Beni kendinden uzaklaştırıp yüzüme bakmak için bana doğru döndü. Karanlık yavaş yavaş soluyordu ve onun yorgunluktan çizilmiş, keder ve şefkatle dokunmuş, yine de kararlı yüzünü görebiliyordum.

"Aklından geçen *her şey* bir şekilde doğru olsa bile... ki doğru değil, Sassenach, öyle olmadığını biliyorsun ama bir şekilde doğru olsaydı hiçbir şey fark etmezdi. Frances'in madalyonundaki kadın artık öldü, bizim Faith'imiz de öyle."

Sözleri kalbimdeki yaraya dokundu. Gözlerim yaşlı bir hâlde başımı olumlu anlamda salladım.

"Biliyorum," diye fısıldadım.

"Ben de biliyorum," diye fısıldadı Jamie, ardından ben ağlarken beni kollarının arasına aldı.

25

VOULEZ-VOUS COUCHER AVEC MOI

Gündüz hava hâlâ güzeldi ama tütsü kulübesi kayalık bir uçurumun gölgesinde duruyordu. Burada bir aydan uzun süredir ateş yakılmamıştı ve hava acı külle bayatlamış kan kokuyordu.

"Sence bu şeyin ağırlığı ne kadardır?" Brianna iki elini arka duvardaki kaba masanın üzerinde yatan devasa siyah-beyaz do-

---

* (Fr.) Benimle uyumak ister misin? (ç.n.)

muzun omzuna koydu ve ağırlığını tatmak için deneme amaçlı ona yaslandı. Omuz hafifçe kıpırdadı –sertlik çoktan geçmişti– ama domuzun kendisi bir santim bile kıpırdamadı.

"Tahminimce, başlangıçta babandan biraz daha ağırdı. Toynak üzerinde belki dört yüz kilo?" Jamie domuzu öldürdüğünde kanını akıtıp iç organlarını temizlemişti. Bu muhtemelen ağırlığını yüz kilo kadar hafifletmişti, yine de çok fazla et vardı. Kışlık yiyecek için hoş bir düşünce olsa da şu anda ürkütücü bir olasılıktı.

Büyük cerrahi aletlerimi sakladığım cepli bezi açtım, bu sıradan bir mutfak bıçağının yapacağı bir iş değildi.

"Bağırsaklar hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordum. "Kullanılabilir mi?"

Brianna bunu düşünerek burnunu kırıştırdı. Jamie bedenin ötesinden fazla bir şey taşıyamamıştı –aslında onu da sürüklemişti– ama düşünceli bir şekilde yirmi ya da otuz kilo bağırsak kurtarmıştı. İçindekileri kabaca sıyırmasına rağmen iki gün boyunca bir keten bezi torbanın içinde kalması, temizlenmemiş bağırsakların durumunu iyileştirmemişti. Onlara kuşkuyla baktım ama dokuların sosis zarı olarak kullanılmalarını engelleyecek kadar bozulmamış olma ihtimaline karşı bir gece tuzlu su dolu bir kovada beklettim.

Bree gönülsüzce, "Bilmiyorum, anne," dedi. "Sanırım çoktan çürümüşler. Ama bir kısmını kurtarabiliriz."

"Kurtaramazsak da önemli değil." Ampütasyon testerelerimin en büyüğünü çıkarıp dişleri kontrol ettim. "Her şeye rağmen kare sosis yapabiliriz." Zarlı sosisleri muhafaza etmek çok daha kolaydı; bir kez düzgünce tütsülendikten sonra sonsuza dek dayanırdı. Sosis köftesi de iyiydi ama daha dikkatli kullanılması gerekiyordu ve saklamak için ahşap fıçılara ya da kutulara domuz yağı katmanları hâlinde paketlenmesi gerekiyordu... Fıçımız yoktu ama...

"Domuz yağı!" diye bağırdım başımı kaldırarak. "Hay aksi... Aklımdan tamamen çıktı gitti. Bizim büyük kazanımız

yok, sadece mutfakta kullandığımız var. Onu da kullanamayız." Domuz yağının işlenmesi birkaç gün sürüyordu ve mutfak kazanı, sıcak su bir yana, pişmiş yemeğimizin en az yarısını sağlıyordu.

"Bir tane ödünç alabilir miyiz?" Bree kapıya doğru baktı, orada hareketlilik vardı. "Jem, sen misin?"

"Hayır, benim hala." Germain başını içeri uzatmış, temkinli bir şekilde kokluyordu. "Mandy, Rachel'ın *petit bonbon*'unu ziyaret etmek istedi ve *grand-père*, Jem ya da ben onu götürürsek gidebileceğini söyledi. Kemik fırlattık ve o kaybetti."

"Ah. İyi o zaman. Mutfağa gidip büyükannenin muayenehanesinden bir torba tuz getirir misin?"

"Hiç yok," dedim domuzu bir kulağından tutup testereyi boynunun kıvrımına yerleştirerek. "Fazla yoktu ve bağırsakları ıslatmak için bir avuç hariç hepsini kullandık. Onu da ödünç almamız gerekecek."

Testereyi ilk kesiğe doğru sürükledim ve deri ile kas arasındaki bağın gevşemeye başlamış olmasına rağmen (deri sertçe tutulduğunda biraz kayıyordu) alttaki etin hâlâ sağlam olduğunu görmekten memnun oldum.

"Bak ne diyeceğim, Bree," dedim dişlerin boyun kemiklerini ısırdığını hissettiğimde testereye yüklenerek, "bunun derisini yüzüp eklemlerini birleştirmem biraz zaman alacak. Neden etrafı arayıp hangi hanımın bize birkaç günlüğüne kazanla yarım kilo tuzu ödünç verebileceğini sormuyorsun?"

"Tamam," dedi Bree bu fırsatı bariz bir rahatlamayla değerlendirerek. "Ona ne teklif edeyim? Jambonlardan birini mi?"

"Ah, hayır, hala," dedi Germain, oldukça şaşırmıştı. "Bir kazan ödünç vermek için bu çok fazla! Hem zaten teklif etmemelisin," diye ekledi küçük, güzel kaşları çatık bir şekilde birbirine yaklaşarak. "İyilik için pazarlık yapamazsın. Kişi doğru olanı vereceğini bilir."

Brianna ona yarı sorgulayan, yarı eğlenen bir bakış attı, sonra bana baktı. Başımı salladım.

"Uzun zamandır ortalarda olmadığım belli," dedi Brianna hafifçe ve Germain'in başını okşayarak işinin başına döndü.

Biraz zorlamam gerekti ama testereyi yerleştirirken şanslıydım. Tüm alçakgönüllülüğümle becerikli olduğumu söyleyebilirdim. Ardından kafayı koparmak sadece birkaç dakika sürdü. Kas liflerinin son telleri de ayrıldı ve devasa kafa, çarpmanın etkisiyle titreyen gevşek kulaklarıyla birkaç santimlik bir gürültüyle masa üstüne düştü. Onu yerden kaldırdığımda ağırlığının otuz kilo civarında olduğunu tahmin ediyordum ama elbette, buna dil ve gerdan da dahildi. Kafasını yemek için kaynatmadan önce onları alacaktım... Gerçi bu gece boyunca mutfak tenceresinde işi halledebilirdim... Yulaf ezmesini bir gece önceden ıslatmalıydım, sonra yulaf lapasını külde ısıtabilirdim... ya da belki biraz kurutulmuş elma ile kavurabilirdim?

Hummalı çalışmadan dolayı biraz terlemiştim ki hafif esinti içimi rahatlattı. Ayakları çıkardım, salamura edilmek üzere küçük bir kovaya attım, sonra testereyi bir kenara bırakıp tırtıklı büyük bıçağı seçtim. Tabaklanmamış domuz derisi bile sert olurdu. Bedeni neredeyse yarı yarıya kestiğimde nefes nefeseydim. Bir an soluklanmak için durup yüzümü önlüğüme sildim ve önlüğü aşağıya indirdiğimde Germain'in Jamie'nin Salemli Moravianlardan biri olan Georg Feinbeck ile yaptığı ticaret sonrası getirdiği tuzlu balık fıçısının üzerinde oturduğunu gördüm.

"Burası gözetleme noktası değil," dedim onu çağırıp bana yardım etmesini isteyerek. "Al bakalım, tut şunu." Küçük bıçaklardan birini ona verdim. "Deride geriye doğru çek. Çok kesmene gerek yok, sadece bıçağı deriyi bedenden ayırmak için kullan."

"Nasıl olduğunu biliyorum, büyükanne," dedi sabırla bıçağı alarak. "Sincap yüzmek gibi bir şey, sadece daha büyük, o kadar."

"Bir yere kadar, evet," dedim, nereyi yüzmesi gerektiğini ayarlamak için bileğini tutarak. "Ama bir sincap postu için bütün bir parçanın derisini yüzüyorsun. Domuzun derisini par-

çalara ayırmamız gerekiyor, ancak parçaların kullanışlı olacak kadar büyük olduğundan emin olmalıyız çünkü bir kalçadaki deriden bir çift ayakkabı yapabilirsin." Kesiklerin çizgisini kalçanın etrafından bacağın iç kısmına kadar takip ettim ve ön kısmı nasıl yapmam gerektiğini düşünerek onu orada bıraktım.

Birkaç dakika sessizce çalıştık. Sessizlik Germain'e pek yakışmayan bir durumdu ama ben onun kendini işine kaptırdığını düşünüyordum ama sonra Germain yaptığı işi bıraktı.

"Büyükanne..." diye başladı ve sesindeki bir şey beni de durdurdu. İçeri girdiğinden beri ilk kez ona gerçekten bakıp bıçağımı yere bıraktım.

"*Voulez-vous coucher avec moi?* Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?" diye ağzından kaçırdı. Yüzü bembeyaz ve gergindi ama bunu duyunca renklendi, bu da anlamını bildiğini açıkça ortaya koyuyordu.

"Evet," dedim olabildiğince sakin bir şekilde. "Bunu sana biri mi söyledi, tatlım?" Kim, merak etmiştim. Tepe'nin kilometrelerce ötesinde hiçbir yerde Fransızca konuşan birini duymamıştım. Olabilecek tek kişi...

"Ee... Fanny," dedi Germain, bir anda kıpkırmızı kesildi. Hâlâ deri yüzme bıçağını tutuyordu ve küçük eklemleri bıçağı tutmaktan bembeyaz olmuştu. *Fanny?* diye düşündüm, şaşırmıştım.

"Öyle mi?" dedim dikkatlice. Yavaşça uzanarak bıçağı elinden aldım ve yarı yüzülmüş domuzun yanına koydum. "Burası biraz yakın olmuş. Biraz hava almak için dışarı çıkalım, olur mu?"

Taze ve sarı yapraklarla dolu rüzgâr girdabına girene kadar tütsü kulübesindeki atmosferin ne kadar bunaltıcı olduğunu fark etmemiştim. Germain'in derin derin nefes aldığını duydum. Bana biraz önce söylediklerine rağmen kendimi daha iyi hissediyordum. O da öyle; kulakları hâlâ kızarık olmasına rağmen yüzünün rengi normale dönmüştü. Ona gülümsedim ve o da kararsızca gülümsedi.

"Hadi, pınara çıkalım," dedim yola doğru dönerek. "Ben bir bardak soğuk süt istiyorum ve sanırım büyükbaban akşam yemeğinin yanında biraz peynir ister."

"Yani," diye gelişigüzel devam ettim, patikanın yukarısına doğru ilerleyerek. "Fanny sana bunu söylediğinde sen ve Fanny neredeydiniz?"

"Derenin aşağısında, büyükanne," dedi hemen. "Bacaklarında sülükler vardı ve ben onun için onları çekiyordum."

Pekâlâ, bu oldukça romantik bir ortam, diye içimden geçirdiysem de söylemedim, Fanny'yi eteklerini yukarı kaldırmış, sülük yapışmış, uzun süt gibi bacaklarıyla bir kayanın üzerinde otururken hayal ettim.

"Bak," diye devam etti Germain ve yanıma geldi, şimdi durumu açıklamak istiyordu, "ona Fransızca öğretiyordum, öğrenmek istiyor, bu yüzden ona sülük ve su otu kelimelerini, 'Bana yemek getirin, lütfen' ve 'Defol git, seni adi herif' gibi şeylerin nasıl söyleneceğini anlatıyordum."

"'Defol git, seni adi herif' nasıl denir?" diye sordum, dikkatim dağılmıştı.

"*Va t'en, espèce de méchant*," diye yanıt verdi, omzunu silkerek.

"Bunu unutmayacağım," dedim. "Ne zaman işe yarayacağı belli olmaz."

Germain cevap vermedi. Belli ki zihnini meşgul eden konu oyalanmak için fazla ciddiydi. Gördüğüm kadarıyla fena hâlde sarsılmıştı.

"*Voulez-vous coucher*'ın ne anlama geldiğini nereden biliyorsun, Germain?" diye sordum, meraklı bir tavırla. "Fanny mi söyledi?"

Omuzlarını kamburlaştırdı ve yanaklarını bir kurbağa gibi şişirdi, sonra başını sallayarak nefesini bıraktı.

"Hayır. Babam bir gece yemek pişirirken anneme söyledi, o da güldü ve... tam olarak duyamadığım bir şey söyledi..." Gözlerini kaçırdı. "Ben de ertesi gün babama sordum, o da bana söyledi."

"Anlıyorum." Muhtemelen söylemişti, hem de fazlasıyla doğrudan. Jamie istemeden onu yanına aldığı zamana kadar Fergus, Paris'te doğduğu bir genelevde büyümüştü. Geçmişiyle dürüstçe yüzleşirdi ve ne sorarlarsa sorsunlar çocuklarının sorularından kaçmak aklına gelmezdi.

Yeni pınar evine ulaşmıştık. Ev Pınarı'ndan gelen suyun aktığı, aynı şekilde taşla kaplı bir hendeğin üzerinde yer alan, taştan inşa edilmiş bodur bir yapıydı. Süt kovaları ve tereyağı çömlekleri suya batırılarak soğutuluyor, sarılmış peynirler yukarıdaki bir rafta sessizce sertleşiyor, ara sıra misk farelerinin ulaşamayacağı bir yerde duruyordu. İçerisi loş ve çok soğuktu. Adım attığımız anda nefesimiz kesildi.

Su kabağı kepçesini çivisinden indirip çömeldim ve sabahki sütün bulunduğu kovanın kapağını açtım. Kabarmış kaymağı tekrar içine katmak için karıştırıp bir kepçe aldım ve içtim. Boğazımdan aşağı kaydığını hissedecek kadar soğuk ve lezzetliydi. Son bir yudum aldım ve Germain'e kepçeyi uzattım.

"Sence Fanny ne söylediğini biliyor muydu?" diye sordum, Germain ona uzattığım sütü içmek için çömelirken, onu izliyordum. Kafasını kaldırıp bakmadı ama başını salladı, güzel başının tepesi kepçenin üzerinde sallanıyordu.

"Evet," dedi sonunda ve ayağa kalktı, kepçeyi çivisine asmak için uzanırken bana arkasını döndü. "Evet, bunun ne anlama geldiğini biliyordu. Bana dokundu. Bunu söylediğinde..." Loş olduğu için ensesinin arkasının karardığını görebiliyordum.

"Peki, sen ne dedin?" diye sordum sesimin tamamen sakin çıkmasını umarak.

Sanki bu benim suçummuş gibi dönüp bana ters ters baktı. Saçma bir şekilde dokunaklı, krem rengi bir bıyığı vardı.

"Defol git başımdan dedim! Başka ne diyecektim ki?"

"Gerçekten mi?" dedim usulca. "Bu konuyu büyükbabanla konuşacağım."

"Fanny'nin bana söylediklerini ona söylemeyeceksin, değil mi? Onun başının belaya girmesini istemedim!"

"Sorun yok," diye temin ettim onu. En azından, onun kastettiği şekilde yoktu. "Sadece bir konu hakkında büyükbabanın fikrini merak ediyorum. Şimdi yola koyulalım." Onu kovarcasına bir el hareketi yaptım. "Uğraşmam gereken koca bir domuz var."

Germain'in söylediklerinin yanında üç yüz kiloluk domuz eti, yağı ve sakatatları ıvır zıvır geliyordu.

26

ÜZÜMLERİN İÇİNDE

Brianna bir avuç üzümü saplarından ayırdı ve tek parmağıyla yuvarlayarak yarılmış, solmuş ya da böcekler tarafından kemirilmiş olanları ayıkladı. Böceklerden bahsetmişken, üzümlerin arasından çıkan birkaç karıncayı aceleyle avcunun içinden üfledi. Küçücük ama azılı dişleri vardı.

"Ah!" Iskaladığı küçük karıncalardan biri, onu orta ve yüzük parmaklarının arasındaki kısımdan ısırmıştı. Üzümleri kovasına atıp elini sertçe pantolonuna sürterek yanmayı bir anlığına hafifletti.

"*Gu sealladh sealbh orm!*" Amy aynı anda bir avuç üzüm bırakıp elini salladı. "Bu üzümlerde yüzlerce küçük *a phlàigh bhalgair*** var!"

"Dün bu kadar kötü değildi," dedi Bree parmaklarının arasındaki karınca ısırığını ön dişleriyle törpülemeye çalışarak. Kaşıntı sinir bozucuydu. "Onları ne ortaya çıkardı acaba?"

"Ah, yağmur yüzünden," dedi Amy. "Onları her zaman... İsa, Meryem aşkına!" Eteklerini sallayıp ayaklarını yere vurarak asmadan uzaklaştı. "Çekilin üstümden, sizi kötü kalpli pislikler!"

"Hadi gidelim," diye önerdi Brianna. "Burada bir sürü üzüm var, karıncalar hepsine girmiş olamaz."

---

* (Galce) Demek bana sahip olmak istiyorsun. (ç.n.)

** (Galce) Baş belası. (ç.n.)

"Bu konuda pek bir şey bilmiyorum," diye mırıldandı Amy karamsar bir sesle, ama kovasını aldı ve Brianna'yı küçük vadide biraz daha takip etti. Bree abartmıyordu. Kayalık duvar, güneşe sarılıp kıvranan dolgun sarmaşıklarla, koyu renkli yaprakların altında parıldayan ve havayı yeni şarap kokusuyla saran inci gibi bronz meyvelerle doluydu.

"Jem!" diye bağırdı Brianna. "Gidiyoruz! Mandy'yi takip et!"

Yukarıdan belli belirsiz bir "Tamam!" sesi geldi. Çocuklar kayalık yarığın tepesinde oynuyordu. Burada bir dere taşları yarıp güzel kalelerle hisarlar yapan sarmaşıklar ve fidanlarla süslenmiş küçük çıkıntılar bırakmıştı.

"Yılanlara dikkat edin!" diye bağırdı. "Oradaki sarmaşıkların altına girme!"

"Biliyorum!" Yukarıda kızıl saçlı biri kısa süreliğine görünüp Brianna'ya bir sopa salladı ve gözden kayboldu. Brianna gülümsedi ve biri tatmin edici derecede ağır, diğerinin yarısı dolu kovalarını almak için eğildi.

Amy aniden şaşkınlıkla *ayy!* diye bağırınca Brianna ondan yana döndü.

Amy orada değildi. Asmalar uçuruma doğru sallanırken kayanın üzerinde kara bir leke gördü.

"Ne..." dedi Brianna, o an keskin kan kokusu alırken körü körüne eline geçen ilk şey olan yarı dolu kovaya uzandı.

Amy'nin iç gömleğinin beyaz kumaşı seçiliyordu. Kızsa birkaç metre ötede yerde yatıyordu. Elbisesi kan içindeydi ve bir ayı kızın başını ağzına almış, kendisini endişelendiren tuhaf bir ses çıkarıyordu.

Brianna hemen kovayı fırlattı. Kova kayalığa çarpıp düşerken bronz üzümleri Amy'nin üzerine ve yere saçtı. Ayı dişlerinde kanla başını kaldırıp baktı ve hırladı. Brianna sarmaşıkların arasından tırmanıp çocuklara geri çekilin, uzaklaşın, *koşun* diye bağırırken ağırlığının altında dallar çatırdayarak eğildi ve dallardan biri kırıldı. Brianna dengesini kaybederek dizlerinin üzerine yere düştü ve aşağıya doğru kayarak uzaklaşmaya baş-

ladı... Tanrım, Tanrım... Brianna sendeleyerek ayağa kalkıp tekrar asmalara doğru koştu. Yapraklar, ezilmiş üzümler, toprak, kaya parçaları ve karıncalar yağmuru içinde onu kayadan yukarı çekmeye çalışan çocuklar için dehşet verici bir andı.

"Anne! Anne!" Jem ve Germain kenardan uzağa eğilerek onu yakalamaya, yardım etmeye çalışıyorlardı.

"Geri çekilin!" diye soludu Brianna kayaya tutunarak. Aşağıya bir göz atma riskini göze aldı ve bunu yapmamayı diledi. "Jem, *geri* çekil! Mandy'yi ve diğerlerini götürün! *Hemen*!"

Manzarayı görmeleri için artık her şey çok geçti. Uçurumun tepesinde bir çığlık korosu ve küçük, dehşete kapılmış yüzlerden oluşan kalabalık vardı.

"*Anne! ANNE!*"

Yolun geri kalanında onu parçalayıp kanatan bu kelimeydi. Uçurumun tepesinde sürünerek çıktıktan sonra inleyen çocukları yakalayıp geri çekti ve kollarının arasına aldı. Ardından saymaya başladı. Kaç tane, kaç tane olmalı? Jem, Mandy, Germain, Orrie, küçük Rob...

"Aidan," dedi nefes nefese. "Aidan nerede?" Jem bembeyaz kesilmiş yüzüyle tek kelime etmeden ona baktı, ardından başını diğer tarafa çevirdi. Aidan uçurumun tepesindeydi, annesine ulaşmak için sarmaşıklardan aşağıya inmeye çalışıyordu.

"Aidan!" diye bağırdı Germain. "Yapma!"

Bree diğer çocukları Jem'e doğru itti.

"Onları al," dedi nefes nefese ve Aidan'ın peşinden atılıp tam kenarda gözden kaybolurken onu kolundan yakaladı. Çocuğu var gücüyle yukarı çekti ve debelenip ağlayan çocuğa sıkıca sarıldı.

"Gitmeliyim, annemi almalıyım, bırak gideyim, bırak *gideyim*...!" Gözyaşları teninde sıcacıktı ve sıska bedeni bir yılan, asmalar ve ısıran karıncalar gibi kıvranıyordu.

"Hayır," dedi Brianna kendi sesini kulaklarındaki uğultudan ancak belli belirsiz duyarak. "HAYIR." Çocuğa sıkıca sarıldı.

Fanny'ye mikroskobu nasıl kullanacağını gösteriyor, içindeki dünyalar karşısında duyduğu şaşkınlıktan zevk alıyordum. Gerçi bu, bazı durumlarda içme suyumuzda neyin yüzdüğünü keşfettiğinde olduğu gibi düpedüz şoktu.

"Merak etme," diye güvence verdim ona. "Çoğu oldukça zararsızdır ve mide asidin onları eritecektir. Bazen suda kötü şeyler olabilir, özellikle de içinde dışkı varsa, yani... kaka," diye ekledim, dudakları sessizce "dışkı" kelimesini tekrarlarken. Sonra söylediklerimin geri kalanı onu etkiledi ve gözlerini iri iri açmıştı.

"Asit mi?" dedi ve aşağıya, karnına baktı. "*Midemde?*"

"Ee, evet," dedim gülmemeye çalışarak. Espri anlayışı vardı ama bu yeni hayatında hâlâ çok çekingendi ve kendisine gülünmesinden ya da kendisiyle dalga geçilmesinden korkuyordu. "Yemeğini böyle sindiriyorsun."

"Ama bu..." Durup kaşlarını çattı. "Bu çok... *güçlü*. Asit. Her şeyi yiyip bitiriyor." Dağ güneşinin ona verdiği hafif bronzluğun altında solgunlaşmıştı.

"Evet," dedim ona bakarak. "Ama midenin duvarları çok kalın ve mukusla kaplı, bu yüzden..."

"Midem *sümükle* mi dolu?" Fanny öyle dehşete düşmüş bir ses tonuyla konuşmuştu ki dilimi ısırmak zorunda kaldım ve temiz bir mikroskop camı getirme bahanesiyle bir an için arkamı döndüm.

"Vücudunun hemen hemen her yerinde mukus bulunur," dedim ifademi kontrol altına alarak. "Mukoza zarları ve seröz zarlar denen şeylere sahipsin. Bunlar biraz kayganlığa ihtiyaç duyduğun her yerde mukus salgılar."

"Ah." Fanny'nin yüzünde boş bir ifade hâkimdi, sonra tuttuğu ellerinin altına baktı. "Bacaklarının arasında olan şey bu mu? Seni... kayganlaştırmak için mi?"

"Evet," dedim aceleyle. "Hamileyken, kayganlık bebeğin rahatça çıkmasına yardımcı olur. Bak, sana göstereyim..."

Jamie'ye Germain'in söylediklerini anlatmıştım. Kısa bir süre kaşlarını kaldırdıktan sonra başını iki yana sallamıştı.

"Nerede olduğunu düşünürsek buna şaşmamalı," dedi. "Bırak beklesin. O becerikli bir kız, yolunu bulacaktır."

Kara kaplı kitabımın arka sayfalarına kadeh hücrelerinin resimlerini çiziyordum ki verandada koşturan ayak sesleri duydum. Bir an sonra Jem gözleri fal taşı gibi açılmış, yüzü bembeyaz bir hâlde ameliyathaneye girdi.

"Bayan Higgins," diye bağırdı soluk soluğa. "Bir ayı tarafından öldürüldü. Annem onu getiriyor."

"Öldürülmüş," diye tekrarladım hemen. "*Ne!*"

Fanny küçük, sözsüz bir çığlık attı ve önlüğünü başına geçirdi. Jem'in dizlerinin bağı çözülürken nefes nefese kalmış bir hâlde yere oturdu.

Dışarıdan telaşlı sesler duyunca acil durum çantamı kaptığım gibi neler olduğuna bakmak için koştum.

Brianna belli ki yolda Jamie'yle karşılaşmıştı. Jamie, Amy Higgins'i kucaklamış, elinden geldiğince hızlı bir şekilde tepeden aşağı iniyordu, Bree de arkasında tökezliyor, sarhoş gibi hareket ediyordu. Üçünün de üstü başı kan içindeydi.

"Tanrım," dedim ve onları karşılamak için tepeye koştum. Çok fazla gürültü vardı. Dört bir yana dağılan çocuklar, feryat figan ediyor, Bree olan biteni nefes nefese anlatmaya çalışıyordu. Net sorular soran Jamie, beni gördü ve telaşla yaptığım el hareketiyle çömelip Amy'yi yere yatırdı.

Amy'nin yanına diz çökünce şakağındaki kopmuş bir damardan fışkıran kanamayı gördüm.

"Ölmemiş," dedim ve çantamdan sargı bezi rulolarıyla bir avuç tiftik çıkardım. "Henüz."

"Ben Bobby'yi getireyim," diye fısıldadı Jamie kulağına. "Brianna... Sen çocuklara göz kulak ol."

Önce kanamayı durdur. Sonra İngiliz şansı seninle olsun, dedim kendime kararlı ve sessiz bir şekilde. Amy'nin yüzünün sol tarafı büyük oranda parçalanmıştı. Kafa derisi yırtılmıştı,

bir gözü yuvasından oyulmuştu, göz çukuruyla elmacıkkemiği parçalanmıştı ve kırılan çenesinin beyaz kemiği açığa çıkmıştı. Kalan kırmızı lekeli dişlerinin etrafından sızan kan boynunun yanından aşağı süzülüyordu.

Garip bir şekilde eğri büğrü yatıyordu, o an sol omzunun ezildiğini fark ettim. Koyu yeşil elbisesi ve kolları kandan simsiyahtı. Kolunun üst kısmına turnike yaparken hareket ettirdikçe kırık kemik uçlarının aşındığını hissettim. Yüzünün parçalanmış tarafına elimden geldiğince nazikçe havlu bastırdım ve kumaşın bir anda karardığını, sırılsıklam olduğunu gördüm. Tamamen beyhude bir hisle başparmağımı şakağındaki küçük atardamara bastırdım. Atardamar durdu.

Başımı kaldırdım ve yüzü bembeyaz kesilip sessizliğe bürünen Mandy'yi gördüm. İnleyip çırpınarak annesine ulaşmaya çalışan küçük Rob'a şiddetle sarılmıştı.

Amy hâlâ hayattaydı; ellerimin altında etinin titrediğini hissedebiliyordum. Ama o kadar çok şey kaybedilmişti ki –o kadar çok kan, o kadar çok travma, o kadar çok şok– yakında kontrolünü kaybedeceğini biliyordum. Bu farkındalıkla olanı kabul etmeye çalıştım. Onu iyileştiremezdim. Şu anda yapabileceğim tek şey yanında kalıp onu rahatlatmaya çalışmaktı.

Amy usulca öksürür gibi ses çıkarırken ağzının görünen köşesinde kan kabarcıkları belirdi. Bir eli havaya kalkmış, boş yere tutunacak bir şey arıyordu. Roger çimenlerin üzerinde koşup kadının vücudunun diğer tarafında dizlerinin üzerine çöktü ve havadaki eli kavradı.

"Amy," dedi nefes nefese. "Amy. Bobby geliyor. Sesini duyuyorum, neredeyse geldi."

Amy'nin gözkapağı aralanıp ışığa karşı titreyerek kapandı, temkinli bir şekilde, sadece bir aralık açıldı.

"Anneciğim!" "Anne! Anne!" Çocuklarının tiz çığlıkları yürek parçalıyordu. Amy'nin harap ağzı seğirdi ve onlara cevap vermek için mücadele ederek açık düştü.

"Benimle kal, Orrie. Aidan... Aidan, hayır!" Bree çimlerin üzerine diz çökmüş, annesine gitmek için çırpınan Aidan'ı bile-

ğinden tutarken küçük Orrie dehşet içinde Bree'nin avcı gömleğine yapışmıştı.

Kan artık fışkırmıyordu; hızlı ve sessiz şekilde yayılıyor, yeri ıslatıyordu. Ellerim bileklerime kadar kızarmıştı.

"Amy! *Amy!*"

Bobby, vahşi gözlerle yokuşu tırmanıyordu, hemen arkasında da Jamie vardı. Tökezledi ve dizlerinin üzerine düşer gibi oldu, göğsü hava almak için inip kalkıyordu. Roger onun elini tutup Amy'ninkini ona verdi.

"Hayır," dedi Bobby, nefes almak için mücadele ederek. "Hayır. Amy, yapma, lütfen gitme, lütfen!" Amy'nin parmaklarının seğirerek kocasının elini bir anlığına sıktığını gördüm, sonrası yoktu.

"Tanrım," dedi Roger. "Ah, Tanrım." Bir an bana baktı ve yüzümdeki ifadeyi gördü. Roger başını kaldırıp Bree ve çocuklara baktı. O an yüzündeki ani karar değişimini gördüm.

"Onları buraya getir," dedi feryat figan hâlinde sesi duyulsun diye bağırarak. "Hemen."

Brianna başını iki yana sallarken gözleri Amy'nin harap olmuş yüzündeydi. Çocuklar annelerini *böyle* mi hatırlayacaktı?

"Buraya getir," dedi Roger yüksek sesle. "Hemen."

Brianna irkilerek başını olumlu anlamda sallayıp Aidan'ı bıraktı. Aidan yerinden fırlayıp yere diz çökerek hıçkırarak Bobby'ye sarıldı. Bree gözlerinden yaşlar süzülen Orrie ve Rob'u ellerinden tutarak onun arkasından geldi.

Roger küçük çocukları kucağına alıp annelerine yaklaştırdı.

"Amy," dedi, hıçkırıkların arasından. "Oğulların yanında. Bobby de burada." Bana bakarak tereddüt etti ama başımı salladığımda Orrie'yi bıraktı ve elini nazikçe kadının göğsüne koydu. "Tanrım, bize merhamet et," diye fısıldadı. "Merhamet et. Ona göz kulak ol. Onu her zaman çocuklarının kalbinde tut."

Amy kımıldadı. Başını biraz çocuklara doğru çevirdi ve dünyayı taşımaya çalışıyormuş gibi tek gözünü ağır ağır açtı. Ağzı bir kez seğirdi ve sonra öldü.

27

YÜZÜNÜ ÖRTÜN

İncelik için zaman yoktu. Adamlar Amy'nin cesedini eve getirmişler ve benim talimatımla ameliyathanemdeki masanın üzerine yatırmışlardı. Hava sıcaktı. Amy de hâlâ dokunulmayacak kadar sıcaktı ama bedeni ıslak kumla doldurulmuş çuval gibi rahatsız edici bir şekilde ağırdı. Sertlik yakında onu hayatın yumuşak esnekliğinden ayıracaktı; çok sertleşmeden onu soymam gerekecekti.

Ama önce yüzünü keten bir havluyla kapattım. Bu kadar incelik için zaman var diye düşündüm. Eşikten gelen ayak sesiyle başımı çevirip Bree'yi gördüğümde de zaman ayırdığıma sevinmiştim, hâlâ kanlı av gömleğinin içindeydi, yüzü kolundaki katlı eski çarşaftan çok daha beyazdı. Arkamdaki tezgâha başımla işaret ettim.

"Onu yere bırak ve çocuklarla birlikte dışarıda güneşin altında otur," dedim kararlı bir şekilde. "Onlara göz kulak olacak birine ihtiyaçları var. Roger nerede?" Brianna gözlerini masadan ayırmayarak başını iki yana salladı. Amy'nin şalı korsesinden yarıya kadar dışarı çıkmıştı ve masanın üzerinde belli belirsiz lekeler bırakıp hızla kuruyan kanla ıslanmış bir şekilde aşağıya sarkıyordu. Bezi çekip çıkardım ve ayaklarımın dibindeki soğuk su dolu kovaya attım.

"Roger, Bobby'nin yanında," dedi Brianna donuk bir sesle. "Fanny, Mandy ve küçük çocuklarla ilgileniyor. Yardıma ihtiyacın yok mu? Şey için..." Lafı yarım kaldı, duyulabilir şekilde yutkunarak başını diğer tarafa çevirdi.

"Biri birazdan yardıma gelecek," dedim, bu düşünce bir nebze olsa beni rahatlatmıştı. Ceset görmeye alışkındım ama bu alışacağım anlamına gelmiyordu. "Baban Germain'ı Genç Ian'a haber versin diye gönderdi. Rachel ve Jenny de gelecekler. Jem de Gilly MacMillan için gitti. Karısı dere boyunca yaşayan kadınları toplayacak."

Başını salladı, biraz sakinleşmiş görünüyordu ama elleri hâlâ titriyordu, katlanmış çarşaf iki elinin arasında duruyordu.

"Babam neden Bay MacMillan'ı çağırıyor?" diye sordu.

"İki iyi av köpeği var," dedim sakin bir sesle. "Ayrıca bir yaban domuzu mızrağı."

"Yüce Tanrım. Ayıyı mı avlayacaklar? *Şimdi* mi?"

"Evet," dedim hafifçe. "Çok uzaklaşmadan önce. Aidan nerede?" diye sordum, "küçük çocuklar" dediğini fark ederek. Aidan on iki yaşındaydı ama bana göre hâlâ küçüktü. "Jem'le mi gitti?"

"Hayır," dedi, sesi tuhaf çıkıyordu. "Babamla birlikte."

Aidan süt gibi beyazdı ve selam vermeyi bırakmış olmasına rağmen şişmiş kırmızı gözlerini kırpıştırmaya devam ediyordu. Titremesi durmamıştı. Jamie elini delikanlının omzuna koyduğunda Aidan'ın baştan ayağa titrediğini fark etti.

"B-b-ben geliyorum," dedi Aidan, çenesi o kadar titriyordu ki ne dediğini anlamakta güçlük çekiyordunuz. "A-ayıyı avlamak için."

"Elbette, geliyorsun." Jamie çocuğun kırılgan omzunu sıktı ve bir an tereddüt ettikten sonra bırakıp eve doğru döndü. "Benimle gel, *a bhalaich*," dedi. "Dışarı çıkmadan önce kendimizi toparlamamız gerekecek."

Bütün içgüdüleri Claire ve kadınların Amy'yi yatıracakları evden uzak durmak yönündeydi. Ama kendi annesi öldüğünde Aidan'dan daha küçüktü ve kadınlar pencerelerle kapıları açıp aynanın üzerini örterken ve ellerinde su kapları ve otlarla kasıtlı olarak dolaşıp annesini ondan uzaklaştırmanın gizli ritüellerini tamamlarken, dışarıda bırakılmanın, evden uzaklaştırılmanın ıssızlığını hatırlıyordu.

Ayrıca, diye düşündü kasvetli bir şekilde, yanında tökezleyerek yürüyen bembeyaz kesilmiş küçük çocuğa bakarak, onun bir saatten biraz daha uzun bir süre önce annesinin kanlar için-

de öldüğünü, yüzünün yarısının parçalandığını görmüştü. Şimdi göreceği ya da duyacağı hiçbir şey daha kötü olamazdı.

Kuyunun başında durdular ve Jamie, Aidan'a soğuk su içirip yüzünü ve ellerini yıkattı, Jamie de aynı şeyi yaptı ve onun için Av Duası'nın başlangıcını söyledi:

"Kutsal Üçlü adına,
Sözde, eylemde ve düşüncede,
Ellerimi yıkıyorum,
Aydınlık gökyüzünün altında.

Hayatım boyunca asla geri dönmeyeceğime yemin ederek,
Balık tutmadan, avlanmadan da,
Av hayvanı olmadan, tepeden inen geyik eti olmadan,
Yağsız, çalılıklardan gelen etsiz."

Aidan soğuk suyun etkisiyle zor nefes alsa da yeniden konuşabildi.

"Ayılar yağlı olur," dedi.

"Öyle. Ama biz o yağı ondan söküp alacağız." Jamie eline su alıp üç parmağını avucundaki su birikintisine daldırarak Aidan'ın alnına, göğsüne ve omuzlarına serperek istavroz çıkardı.

"Konuşmamda yaşam,
Sözlerimde his,
Dudaklarımda çiçek,
Ben geri dönene dek.

Korulardan, ormanlardan,
Uzun ve vahşi vadilerden geçiyorum.
Güzel beyaz Meryem hâlâ beni koruyor,
Çoban Jesu kalkanım olsun."

"Bu kısmı benimle birlikte söyle, delikanlı."

Aidan biraz doğrulup ona eşlik etmeye başladı.

"Güzel beyaz Meryem hâlâ beni koruyor,
Çoban Jesu kalkanım olsun."

"Pekâlâ." Jamie gömleğinin eteğini çekiştirip Aidan'ın yüzüyle kendi yüzünü sildi. "Bu duayı daha önce duymuş muydun?"

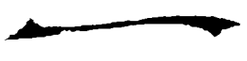
Aidan başını iki yana salladı. Jamie duyduğunu sanmamıştı. Aidan'ın gerçek babası Orem McCallum bunu ona öğretmiş olabilirdi, fakat Bobby Higgins bir İngiliz'di ve her ne kadar iyi bir adam olsa da bu eski yolları bilmezdi.

Aidan, sanki bu düşünce aklına gelmiş gibi yüzünde ciddiyetle, "Bobby Baba da bizimle ayı avına gelecek mi?" diye sordu.

Jamie içtenlikle gelmemesini umuyordu. Bobby bir askerdi ama avcı değildi. Üzüntüsünden ve dikkatinin dağılmasından dolayı kendini ya da bir başkasını kolayca öldürebilirdi. Bir de düşünmesi gereken küçük çocuklar vardı. "Yapmak zorunda olduğunu hissediyorsa, yapabilir," dedi. "Ama umarım yapmaz." Roger, tamamen yıkılmış görünen Bobby'yi Higgins kulübesine geri götürmüştü.

Jamie kovayı kuyunun üzerine koydu ve elini tekrar Aidan'ın omzuna yerleştirdi. Çocuk şimdi daha sakindi ve çenesinin titremesi durmuştu.

"Hadi o zaman," dedi Jamie. "Tüfeğimi getirip işleri düzene sokacağız. Genç Ian ve Bay MacMillan birazdan burada olurlar."

"Git," dedim Brianna nazikçe. Hâlâ elinde tuttuğu çarşafı alıp bıraktım ve onu kollarımın arasına aldım.

"Anlıyorum," dedim usulca. "O senin arkadaşındı ve yapabilecekken onun için bir şeyler yapmak istiyorsun. Dahası neden orada yattığını bilmiyorsun, sen burada kanlı canlı ayaktasın ve her şey bir anda olup bitti."

Brianna onaylarcasına bir ses çıkarıp hıçkırarak nefesini tuttu. Bir an bana sıkıca sarıldı, sonra bıraktı. Kirpiklerinde gözyaşları titriyordu ama artık bana değil kendine sarılıyordu.

"Bana ne yapacağımı söyle," dedi doğrulurken. "Bir şeyler *yapmalıyım.*"

"Amy'nin çocuklarıyla ilgilen," dedim. "Her şeyden önce bunu yapmanı isterdi."

Brianna başını sallayıp dudaklarını kararlılıkla birbirine bastırdı, sonra masanın üzerinde hareketsiz duran, idrar, dışkı ve parçalanmış et kokan figüre baktı. Sinekler pencereden içeri girmeye başlamıştı; tembel daireler çizerek uçuyor, fırsat kolluyor, yumurtalarını bırakacak bir yer arıyordu. Cesedin üzerine. O artık Amy değildi ve sinekler onu sahiplenmeye gelmişti.

Brianna gerektiğinde duygularını saklamakta neredeyse Jamie kadar iyiydi, fakat şimdi hiçbir şey saklamıyordu ve şokun altındaki korkuyla ıstırabı rahatlıkla görebiliyordum. Amy'nin paramparça olmuş bedeniyle uğraşmaya dayanamazdı, yine de bunu yapmak için gelmişti. *Fraser*, diye düşündüm, kederinden olduğu kadar cesaretinden de güç alıyor.

Diğer havluyu alıp tezgâha vurdum ve yanıma konacak kadar dikkatsiz olan iki sineği öldürdüm.

"Biri gelecek," diye tekrarladım. "Git. Fanny'yi de yanına al."

28

*MATHGHAMHAINN**

Açık ön kapıdan içeri giren ilk kişi, elbette Ian'dı. Buna şaşmamak gerekirdi. Jamie, Ian muayenehanede Claire'le konuşmadan bir an önce mokasenlerinin yumuşak adımlarını duydu. Şoktan bir an çığlık attı. Germain ona ne yapması gerektiğini söyleyecekti ama bir Mohawk bile Amy Higgins'in cesedini görünce etkilenmeden duramazdı. Sonra yumuşak adımlar mutfağa doğru ilerlemeden önce sesi bir saygı mırıltısına dönüştü.

"Bu Ian olmalı," dedi Jamie, mutfak masasının üzerinde yavaşça ve özenle fişek dolduran Aidan'a. Jamie'nin matarasından barut doldururken dili ağzının kenarından dışarı çıkmıştı. Aidan bu sözleri duyunca durup kapıya baktı.

---

* (Galce) Ayı. (ed.n.)

Ian delikanlıyı hayal kırıklığına uğratmadı. Kendi uzun tüfeğini, barut kesesi ve fişek kutusuyla birlikte getirmiş, aynı zamanda çok büyük ve korkutucu görünümlü bir bıçak da getirmişti. Bıçak kemerine kılıfsız olarak sokulmuştu ve omzunda gerilmiş bir yayla huş ağacı kabuğundan bir ok kılıfı da vardı. Üzerinde gömlek yoktu, geyik derisinden tozlukla peştamal giymişti ama kendi duasını etmek ve av boyasını sürmek için biraz zaman ayırmıştı. Kaşlarının üzeri kırmızıya boyalıydı ve burun kemiğinden aşağıya doğru kalın beyaz bir şerit uzanıyordu. Bu şerit her iki elmacık kemiğinden çeneye doğru ilerliyordu. Jamie'ye beyazın intikam almak ya da ölüyü anmak için olduğunu söylemişti.

Ian'ı İskoç hâliyle oldukça iyi tanıyan Aidan, onu daha önce hiç Mohawk şeklinde görmemişti. Dehşete düşmüş bir hâlde ofladı. Jamie gülümsemesini gizleyerek kendi kamasını ve onu bileyeceği yağ taşını aldı.

"Ah, Ian," dedi Jamie aniden yeğeninin çıplak göğsüne dikkat ederek. "Pençemin nereye gittiğini biliyor musun? Tuscarora'nın bana verdiği ayı pençesi yani." O şey yıllardır aklına gelmemişti. Bir süre önce bir av gezisinde takması için Ian'a ödünç vermişti. Belki de şu anda yanında olması fena olmazdı, tabii işe yarayacaksa...

"Evet, biliyorum." Ian, Aidan'ın fişeklerini hızlı ve düzgün bir şekilde yerleştirmek için oturmuştu ve başını kaldırıp bakmadı. "Kuzenim William'a verdim."

"Kuzenin," dedi Jamie, hâlâ başını kaldırmayan Ian'a bakarak. "Peki, bu ne zaman oldu?"

"Hımm, bir süre önce," dedi Ian havalı bir şekilde. "Onu bataklıktan çıkardığımda. Ona bunu almasını istediğini söyledim." O zaman başını kaldırıp baktı, tıpkı babası gibi ince bir kaşı kalkmıştı. "Yanılmamışım, değil mi?"

"Hayır," dedi Jamie, ensesindeki tüyler diken diken olsa da ani bir sıcaklık hissederek. "Hayır, yanılmadın."

Arka kapının etrafında dolanan Bluebell aniden döndü ve havlayarak evin verandasına doğru fırladı. Evin önündeki

yamacın dibinden derin sesli bir havlama korosu ona cevap verdi.

"Bu Gillebride olmalı," dedi Jamie kamasını kınına sokarak. "Hazır mıyız, beyler?"

Amy'nin elbiseleriyle eteğini çıkarmıştım. Etek yırtık değildi; yıkanırsa iş görürdü. Amy'nin onu kullanabilecek bir kızı yoktu ama giysiye ve kumaşa her zaman ihtiyaç vardı. Tepe'deki biri bunu memnuniyetle alırdı. Daha sonra yıkamak üzere bir kenara koydum. Korse omuzdan kötü bir şekilde yırtılmıştı ve kandan dolayı sertleşmişti. Onları diğer tarafa koydum. Teneke çubukları çıkardıktan sonra kumaşı yakacaktım. İç etekliği de yırtılmıştı ama tamir edilebilir, yama ya da kapitone olarak kullanılabilirdi. Yine de Amy'nin onunla gömüldüğünü göremiyordum; kanlı ve kirlenmişti. Üzerinde sadece hafif bir kombinezon ve çorapları vardı. Onları da yıkayıp...

Yakın mesafeden Gillebride'ın köpeklerinin havlamalarını ve onları karşılamak için koridorda koşturan Bluebell'in ayak seslerini duydum. Birlikte iyi geçiniyorlardı. MacMillan köpeklerinin ikisi de erkekti. Bluey dişiydi ve kızgınlıkta değildi. Jamie'nin bana keyifli bir anda söylediği gibi köpekler dişileri ısırmazdı.

"İşler her zaman tersine dönmez," demişti Jamie. Bu anıyı hatırlayınca tam anlamıyla gülümsemedim fakat bir an için gerginliğin üzerimdeki baskısının azaldığını hissettim.

Ardından koridorda bir ses duyup Gillebride'ın olduğunu düşünerek başımı kaldırdım. Değildi. Göğsüm bir anda sıkıştı.

"Bayan Fraser." Bayan Cunningham âdeta Azrail gibi zayıf, ince ve uzun boyuyla siyahlar içinde kapıda belirmişti. Kolunda katlı bir bez vardı. Eşikte beceriksizce durunca ben de aynı beceriksizlikle ona içeri girmesini işaret ettim.

"Bayan Cunningham," dedim ve ona başka ne söyleyeceğimi bilemediğim için durdum. Boğazını temizleyip Amy'nin yarı

çıplak cesedine baktı, sonra hızla uzaklaştı. Başı örtülü olsa da parçalanmış kolu ve omzu açıkça görülüyordu, çatlamış ve parçalanmış kemikler hareketsiz etin arasından keskin bir şekilde göze çarpıyordu.

"Dere kenarındaydım. Torununuz MacMillan'a giderken yanımdan geçti ve bana neler olduğunu anlattı. Ben de Bay Higgins'e gidip karısının kefenini istedim." Örtüyü hafifçe kaldırınca yeşiller, maviler ve pembelerle işlenmiş kenarları gördüm.

"Ah." Amy'nin kefenini çoktan hazırlamış olabileceği hiç aklıma gelmemişti ama gelmeliydi. "Ee... teşekkür ederim, Bayan Cunningham. Çok düşüncelisiniz."

Bir omzunu hafifçe silkip gözle görülür bir şekilde derin bir nefes alarak masaya doğru yürüdü. Bir an için durumu dikkatle gözden geçirip burnundan nefes verdi, sonra Amy'nin iç gömleğinin kurdelesini çözmek için uzandı.

"Eğer onu sabit tutarsanız iç gömleğini çıkaracağım."

Yardıma ihtiyacım olmadığını söylemek için ağzımı açtıysam da kapattım. Bir şey demedim çünkü ölüleri yatırma konusunda biraz deneyimi olduğu ortadaydı. Onun yaşındaki her kadın bunu yapardı. İç gömleğini Amy'nin omuzlarından sıyırırken bir elimi çıplak sağ omzuna soktum, oradaki nemli saçlar rahatsız edici derecede sıcak ve canlı hissettiriyordu, sonra kontrol edilemez bir kıpırdanma hissiyle parmaklarımı ıslak sol omzunun altından geçirip kavradım.

O kadar yakındı ki üzerindeki ayı kokusu yeterince güçlüydü. O an tüm bedenimin ürperdiğini hissettim. Bayan Cunningham da bunu hissetti. Ağzından sesli bir şekilde nefes alıyordu. Yine de kombinezonun düğümlerini çözdü, iç gömleği ve çorapları sağlam elleriyle çıkardı.

"Peki, o zaman," dedi ve etrafına bakınırken gömleği yıkamak için bir kenara koyduğumu ve geri kalan giysileri de yığına eklediğimi gördü. "Diğer kadınlar geldiğinde bunları hemen yıkatırız." Bu sözleri emir vermeye ve yerine getirilmesine alışık birinin ses tonuyla söylemişti. "Koksun istemeyiz..."

"Evet," dedim bana sertçe bakmasına neden olan hissedilir bir gerginlikle. "Şimdi onu temizlememiz gerekecek. Mutfağa gidip bir kova sıcak su getirir misiniz? Şunu yırtacağım..." Brianna'nın getirdiği yıpranmış ince çarşafı gösterdim. "...şeritleri bağlamak için."

Dudaklarını büzdü ama gücenmekten ziyade otorite kurma çabam karşısında acımasızca eğlendiğini belli edecek bir şekilde ve tek kelime etmeden gitti.

Ön taraftan havlama sesleri geliyordu. Gillebride'ın –adı "İstiridye Kapan" demekmiş, Jamie bana öyle söylemişti– köpekleri çağırdığını duydum. Yıpranmış çarşafı geniş şeritler hâlinde yırttım. Bacaklarını birbirine, kollarını da mümkün olduğu kadar yanlarına bağlayacaktık, sol omzuna kuşkuyla baktım. Saçlarını örüp Amy'yi kefenine koymadan önce vücudunu güzelleştirdik.

Bayan Cunningham kollarını sıvamış, bir elinde kazandan aldığı buharlı suyla dolu bir kova, diğer elinde bir çekiç ve kolunun üzerinde yatağımdan aldığı bir yorganla yeniden ortaya çıktı.

Başını koridora doğru sallayarak, "Birazdan bir sürü adam gelip gidecek," dedi.

"Ah," dedim. Muayenehane kapısını kapatacaktım ama henüz bir kapı yoktu. Başını sallayıp kovayı yere bıraktı, cebinden bir avuç on penilik çivi çıkardı ve çekicin birkaç keskin vuruşuyla yorganı açık kapının üzerine astı.

Büyük pencereden bolca ışık geliyordu ama yorgan bir şekilde hem ışığı hem de sesi boğuyor, dışarıda artan seslere rağmen odayı bir tür huşu hâline sokuyor gibiydi. Bir avuç kurutulmuş lavanta alıp sıcak suya attım, ardından tatlı fesleğen yaprakları ve nane koparıp onları da içine kattım. Bayan Cunningham beni biraz şaşırtarak raflarımdaki kavanozlara baktı, tuzu indirdi ve küçük bir avuç dolusu suya attı.

"Günahlardan arınmak için," diye kesin bir ifadeyle bilgilendirdi beni, bakışımı görünce. "Ve hayaletinin dolanmasını engellemek için."

Bunun üzerine başımı salladım, biriktirdiğim küçük sakinlik havuzuna bir çakıl taşı düşürmüş ve içime huzursuzluk dalgaları göndermiş gibi hissediyordum.

Bedenin temizlenmesiyle bağlanmasını sessizce hallettik. Emin bir dokunuşla hareket ediyordu ve birlikte şaşırtıcı derecede iyi çalışıyorduk. Her birimiz diğerinin hareketlerinin bilincindeydi, sorulmadan gerekeni yapmak için uzanıyordu. Sonra başa ulaştık.

Derin bir nefes alıp havluyu kaldırdım. Amy'nin başının üzerinde kan lekeleri vardı ve biraz yapışmıştı. Bayan Cunningham'ın sarsıldığı ortadaydı.

"Ben sadece başını örtebileceğimizi düşünüyordum," dedim özür diler bir ifadeyle. "Temiz bir bezle yani."

Bayan Cunningham kaşlarını çatarak Amy'nin yüzüne bakıyordu, üst dudağındaki kırışıklıklar bir akordeon gibi içeri çekilmişti.

"Ona biraz çekidüzen veremez misiniz?"

"Şey, kafa derisinden geriye kalanları yerine dikebilirim ve saçlarının bir kısmını eksik kulağın üzerine çekebiliriz, ama... şey... konusunda yapabileceğim bir şey yok." Yerinden çıkmış göz küresi, ezilmiş yanakta acayip bir şekilde asılı duruyordu, yüzeyi şeffaftı ama hâlâ bakan bir gözdü. "Bu yüzden yüzünü kapatmayı düşündüm."

Bayan Cunningham'ın başı yavaşça bir o yana bir bu yana hareket etti.

"Hayır," dedi usulca, gözleri Amy'ye sabitlenmişti. "Ben de üç kocamı ve dört çocuğumu gömdüm. Her daim onların yüzlerine son bir kez bakmak istersin. Onlara ne olduğunun hiçbir önemi yok."

Frank. Ben de ona bakıp son kez vedalaşmıştım. Bu şansı elde ettiğim için mutluydum.

Başımı salladım ve cerrahi makasıma uzandım.

"Germain bana ayının onlara nerede saldırdığını söyledi," dedi Ian. "Aşağı inerken hemen oraya gittim ve küçük vadinin sonundaki sarmaşıkların arasından nereye yol aldığını görebildim. Oradan başlayacağız, tamam mı?"

Jamie ve MacMillan başlarını olumlu anlamda salladılar. Tam o sırada MacMillan arkasına dönüp mutfağı bir uçtan diğer uca kadar koklayıp geniş kafalarını ocağa sokan ve kapaklı bulaşık kovasını karıştıran köpeklerini azarladı.

"Germain'den bahsetmişken," dedi Jamie birden torununun kayıp olduğunun farkına vararak, "hangi cehennemde o?" Germain'in ilginç durumlarda ortalıkta görünmemesi alışıldık değildi. O daha çok olayların tam ortasın...

"Seninle birlikte ayının izini sürmeye gitmemiş miydi?" diye sordu Jamie, Gillebride'in atışmalarını yarıda keserek. Ian bir an boş boş baktı, hatırlamaya çalıştı ama sonra başıyla onu onayladı.

"Evet, geldi. Ama... Aşağı inerken hemen arkamda olduğundan emindim..." İstemsizce döndü ve Germain'in döşeme tahtalarının arasından fırlamasını bekliyormuş gibi arkasına baktı. Jamie derin bir önseziyle dönüp Gillebride'ın yüzüne baktı.

"Jem seninle mi döndü, Gilly?"

Uzun boylu, yumuşak sözlü bir adam olan MacMillan, şapkasını çıkarıp kel kafasını kaşıdı.

"Evet," dedi yavaşça. "Sanırım. Ben köpekleri toplarken o önden koşturdu. Onu bir daha görmedim."

"*Crìosd eadar sinn agus olc.*" Jamie boynuz işareti yaparak Şeytan'ı taklit etti, ardından aceleyle istavroz çıkardı. "İsa bizimle şeytan arasında. Hadi gidelim."

Acaba Bayan Cunningham kaç yaşındaydı? Aklımdaki soru buydu. Üzerindeki kıyafetlerle yaşlı görünüyordu. Üç koca, dört çocuk... ama ölüm bugünlerde alışılageldik ziyaretçiydi.

Kalın mavi damarları ve boğumlu eklemleriyle elleri yaşlı duruyordu ama hâlâ çevikti. Kanı nemli bir bezle sildi, Amy'nin kafatasının sağlam tarafındaki yumuşak kahverengi saçı taradı ve hasarı gizlemek için olabildiğince düzelterek, Amy'nin göğsüne nazikçe koyduğu tek bir kalın örgü hâline getirdi.

Bense arkamdaki tezgâhta duran gözle ilgilenmiştim. Gözü dikkat çekmeyecek şekilde sarıp kefen parçasının içine sokmuştum ve ezilmiş yuvaya küçük bir tiftik tomarı yerleştirip gözkapağını üzerine dikerek kapatmıştım. Amy'nin şiddet sonucu öldüğünü gizlemenin bir yolu yoktu ama en azından ailesi ona bakabilecekti.

"Bayan... Hıristiyan isminizle hitap etmemin bir sakıncası var mı?" diye sordum.

Önümüzdeki bedene dikkatle bakarken birden irkilerek başını kaldırdı.

"Elspeth," diye yanıt verdi.

"Claire," dedim ve ona gülümsedim. Kendi dudaklarına da bir gülümseme değdiğini düşündüm ama emin olamadan kapının üzerinde asılı duran yorgan şiddetle kıpırdandı ve Gillebride'ın büyük ayı köpeklerinden biri omuzlarını kaldırarak içeri girip zemini hevesle kokladı.

"Peki, *sen* burada ne yapıyorsun?" diye sordum. Köpek beni görmezden geldi ve tezgâha doğru bir hamle yaparak arka ayakları üzerinde zarif bir şekilde yükselip gözü yuttu, sonra efendisinin koridordan gelen sinirli çağrısına cevap olarak aşağıya atlayıp dışarı koştu.

Av grubu ön kapıdan gürültüyle ayrılıp köpekler mutlu bir heyecanla havlarken Elspeth ve ben olduğumuz yerde donakaldık.

Ev sessizliğe gömülürken Elspeth gözlerini kırpıştırdı. İlk çocuğunu beklerken ördüğü işlemeli kefenin içinde huzurlu ve sakin duran Amy'ye baktı. Kefenin kenarları pembe ve mavi çiçekler, sarı arılarla süslü bir sarmaşıkla çevriliydi.

"Evet, tamam," dedi sonunda. "Bir insanın solucanlar tarafından mı, yoksa köpekler tarafından mı yenildiğinin çok

önemli olduğunu sanmıyorum." Yine de sesi kuşkuluydu ve içimden gelen gülme isteğini bastırdım.

Onun yerine, "Köpekler tarafından yenmek İncil'de yazıyor," dedim. "Jezebel." İncil'i gerçekten okuduğumun beklenmedik bir şekilde ortaya çıkmasına şaşırarak seyrek gri bir kaşını kaldırdı ama sonra başını salladı.

"Peki, o zaman," dedi.

Jamie'nin acımasız sabırsızlığı giderek artıyordu. Saat çoktan öğleni geçmişti ama yapılması gereken bir şey daha vardı. Bobby Higgins'e ne yapacaklarını anlatmalı, adamın ya gelmekte ısrar etmeyecek kadar yıkılmış ya da gelmeyecek kadar akıllı olmasını ummalı ve Aidan'ın onlarla birlikte gelmesinin doğru olduğuna onu ikna etmeliydi. Küçük çocukları almamalıydı; Bobby'nin yerinde kalması için en iyi neden onlardı ama bunu zamanında düşünememişti.

Higgins'in kulübesinin dışında dolaşan Jem'i görünce endişesi biraz olsun hafifledi. Yine de delikanlıyı bulduğu için duyduğu rahatlama, Jem'in av grubuna katılma konusundaki ateşli arzusuyla hemen alevlendi.

"Aidan gidiyorsa..." Jem yaklaşık dördüncü kez çenesini öne çıkararak konuşmuştu. Jamie eğilip onu kolundan tuttu ve Aidan'ı üzmemek için alçak sesle konuştu.

"*Anneni* bir ayı yemedi, sen de yenilirsen hiç memnun olmaz. Burada kalıyorsun."

"O zaman Aidan da gitmesin! Eğer o da yenilirse babası bundan hoşlanmaz, değil mi?"

Bu, Jamie'nin içini kemiren bir düşünceydi ama çocuğun gelmesine izin verdiği için pişman değildi.

"Annesini bir ayı yedi ve gelip onun intikamının alındığını görmeye hakkı var," dedi Jem'e. Delikanlının kolunu bırakıp omzundan tuttu ve onu kulübeye doğru çevirdi. "Git babanı getir, onunla konuşmak istiyorum."

Av grubunun diğer üyeleri huzursuzdu. Jamie, Ian'a Gillebride ve köpeklerle birlikte önden gidip Germain'ı bulmalarını söyledi. Aidan bembeyaz yüzü, diken diken olmuş siyah saçıyla hâlâ darmadağın görünüyordu. Jamie onu sakinleştirmek için tekrar elinden tuttu.

"Yanımda kal, Aidan. Bir dakikadan fazla kalmayacağız ama babana ne yapacağımızı söylemeliyiz."

Bir dakikadan az bir süre sonra Roger kulübeden çıktığında güneş ışığında gözlerini kırpıştırıyordu. Arkasında Jem vardı, heyecanlı ama ciddi görünüyordu. Roger Mac'te de hepsinde olan şokun izleri vardı ama kendini çok iyi kontrol ediyordu ve Jamie'yi görünce yüzü biraz gevşedi. Sonra tüfeği görünce tekrar gerildi.

"Sen..."

"Biz." Çocukları sert bir ifadeyle yanlarından uzaklaştırıp kısık sesle konuşmasına devam etti. "Bobby'ye bahsetmem gerek ama onun gelmesini istemiyorum. Onunla konuşmamda bana yardımcı olur musun?"

"Elbette. Ama..." Kulübenin yanında duran Aidan ve Jemmy'ye göz attı. "*Onları* almayacak değil mi?"

"Hayır dersen Jem'i götürmeyeceğim. Buna yanıt verecek olan sensin. Ancak Aidan'ın gelmesi gerektiğini düşünüyorum."

Roger ona şüpheyle bakınca Jamie omzunu silkti.

"Gelmeli," diye tekrarladı inatçı bir tavırla. Olmaması için tüm *nedenler* kafasının etrafında sinekler gibi kümeleniyordu ama yetim bir çocuğun o umutsuz çaresizliğini hatırlamak kalbine demir bir kıymık gibi saplanmıştı ve bu diğerlerinden daha ağırdı.

Ocak sönmüştü. Kulübe ve Bobby de... Soğuk ocağının yanındaki köşede omuzları çökmüş hâlde oturan Bobby, avuçlarındaki çizgilerde bir anlam arıyormuş gibi başını açık ellerinin üzerine eğiyordu. Onlar içeri girdiğinde başını kaldırıp bakmadı.

Jamie bir dizinin üzerine çöküp elini Bobby'ninkinin üzerine koydu. Âdeta canı gitmiş gibi duran eli soğuktu ve ama parmakları hafifçe kıpırdadı.

"Robert, *a charaid*," dedi sessizce. "Şimdi ayıyı avlamaya gidiyorum. Tanrı'nın yardımıyla onu bulup öldüreceğiz. Aidan da bizimle gelmek istiyor ve bence gelmesi doğru olur."

Bobby irkilerek kafasını kaldırdı.

"Aidan mı? Aidan'ı o ayının peşine mi sürmek istiyorsun?"

"Evet," dedi Jamie, Bobby'nin diğer elini tutup sıkarak. "Kendi torunumun üzerine yemin ederim ki ona zarar gelmesine izin vermeyeceğim."

"Jem'i mi kastediyorsun? Onu da mı götürüyorsun?" Bobby'nin donuk gözlerinde bir an şaşkınlık pırıltısı belirdi ve Jamie'nin omzunun üzerinden Roger Mac'e baktı. "Öyle mi?"

"Evet." Roger Mac'in sesi kelimeyi söylerken bozuldu ama söyledi, sağ olsun. Jamie'nin zihninde ilham çiçekleri açtı ve içinden dua ederek zarını attı.

"Roger Mac de gelecek," dedi bundan tamamen emin olduğunu umarak. "Her iki çocuğa da bakacak ve onları güvende tutacak." Roger Mac'in gözlerinin, kendi kafasının içinde bir delik açtığını hissedebiliyordu ama bunun doğru şey olduğundan emindi. *Ulu Mikail, dilime rehberlik et...*

"Yeğenim Ian ve Gillebride MacMillan köpekleriyle birlikte benimle olacaklar. Üçümüz –ve üç köpek– ne kadar vahşi olursa olsun bir ayıya karşı üstünlük sağlayacağız. Roger Mac ve çocuklar sadece eşinin uğruna tanıklık etmek için orada olacaklar. Güvenli bir mesafede," diye ekledi.

Bobby doğrulup ellerini serbest bıraktı ve telaşla sağa sola baktı.

"Ama o zaman ben de seninle gelmeliyim. Öyle değil mi?"

Roger görevini hatırlayarak boğazını temizledi.

"Küçük çocuklarının sana ihtiyacı var, Bobby," dedi nazikçe. "Onlara bakman gerek. Onlar için bir tek sen varsın."

Jamie bu sözlerin aniden kendi utancının derinliklerinden vurduğunu hissetti. Bir bez parçasının göğsüne sıkıca yapıştığı-

nı, içindeki bir saatlik bebeğin minik ıkınmalarını hissetti, oğlunu kurtarmak için yaptığı şeyden dolayı dehşetle titredi.

Düşündüğü şey buydu. Korku ve şok sisinin içinden gelen tek düşünce: *Annesi öldü. Sahip olduğu tek şey benim.*

Aynı tecrübeyi yaşadığından Bobby'nin başına gelenleri anlıyordu. Hayatın gözlerine geri dönmek için savaştığını, vücudunun kederle erimiş kemiklerinin yeniden sertleşmeye ve şekillenmeye başladığını gördü. Bobby dudaklarını birbirine bastırarak başını salladı. Gözyaşları hâlâ yüzünden akıyordu ama yaşlı bir adam kadar ağır hareket ederek oturduğu yerden kalktı.

"Neredeler?" diye sordu kısık sesle. "Orrie ve Rob?"

"Kızımla birlikteler," dedi Jamie. "Evde." Kaşlarını kaldırıp Roger Mac'e bakınca o da ona şüpheli bir bakış atıp başını salladı.

"Ben de seninle geliyorum Bobby," dedi Roger, ardından Jamie'den yana dönerek konuşmaya devam etti. "Seni yakalarım. Seni ve çocukları."

Kadınlar geliyordu. Uzaktan, derinin yukarısından seslerini duyabiliyordum. Bunlar Gillebride'ın karısı, büyük kızı Kirsty ve yakınlarda oturan Peggy Chisholm, iki büyük kızı Mairi ve Agnes, ayrıca Peggy'nin kafası arada bir gittiğinden yalnız bırakmadıkları yaşlı kayınvalidesi Kadim Anne'ydi. Sonra salonda daha yakından gelen kadın sesleriyle adımları duydum. Fanny yüzünde vakur bir ifadeyle Rachel ve Jenny ile birlikte içeri girdi. Yorgan asılı kapıya bir göz attıktan sonra gözlerini kaçırdı.

Onları görünce tuttuğum nefesimi bıraktım ama Jem'in bana olanları anlatmak için nefes nefese muayenehaneye girmesinden beri içimde oluşan o korkunç hissiyatı yeniden yaşamaya başladım.

Jenny sepetini yere bırakıp hızlı ve sert bir şekilde bana sarıldı, sonra tek kelime etmeden asılı yorganın altından mua-

yenehaneye girdi. Rachel da bir kolunda sepet, diğer kolunda Oggy'yi taşıyordu. Bebeği yapacak bir işi olduğu için rahatlamış görünen Fanny'ye verdi.

"Sen iyi misin, Claire?" diye sordu yumuşak bir sesle, sonra ellerini belinde kavuşturmuş, kapalı muayenehane kapısının yanında yerini almış olan Bayan Cunningham'a baktı. "Ya siz, Yoldaş Cunningham?"

"Evet," diye yanıt verdim. Elspeth Cunningham'la samimi bir balonun içinde olmanın tuhaf duygusu, arkadaşların ve ailenin gelişiyle bir anda patlamıştı ama bu deneyim beni yarı açık bir midye gibi tuhaf şekilde nemli ve açıkta bırakmıştı. Elspeth de kabuğunu sıkıca kapatmış ama yeni gelenlere başıyla selam vermişti. Kendi yakın komşuları da haber onlara ulaşır ulaşmaz aşağıya ineceklerdi ama bu biraz zaman alacaktı; Crombylerin ve Wilsonların kulübesi bizden en az birkaç kilometre uzaktaydı.

Jenny yumuşak bir sesle Galce dua ediyordu. Kelimeleri tam anlayamadığım için ne söylediği hakkında bir fikrim yoktu ama içinde yasın kendine özgü tınısı vardı.

Rachel bana usulca, "Haydi gel," dedi ve yorganı biraz geriye çekerek başka kimsenin gelmesine gerek olmadığını belirten bir baş hareketiyle beni çağırdı.

Jenny duasını yeni bitirmişti. Elini uzattı ve bir an için Amy'nin beyaz başlıklı başına hafifçe koydu. "*Biodh sith na Màthair Beannaichte agus a mac Iosa ort, a nighean.*" dedi sessizce. Kutsal Anne'nin ve oğlu İsa'nın huzuru senin üzerinde olsun kızım.

Rachel, Amy'nin cesedine bakıp yutkundu fakat ne ürktü ne de gözlerini kaçırdı.

"Germain bunu yapanın bir ayı olduğunu söyledi," dedi. O an gözlerinin acınacak hâldeki yırtık pırtık, kan lekeli giysilere kaydığını gördüm. "Sen de... orada mıydın, Claire?"

"Hayır. Brianna olay sırasında onunla birlikteydi, üzüm topluyordu. Çocuklardan bazıları da oradaydı. Jemmy, Germain ve Aidan. Küçük oğlanlar. Ve Mandy."

"Yüce Tanrım. Onlar da *gördü* mü?" diye sordu Rachel şoke olmuş bir hâlde.

Başımı iki yana salladım.

"Yukarıda oyun oynuyorlarmış. Bree ve Amy derenin ötesindeki küçük geçitte üzüm topluyorlardı. O... Brianna... çocukları uzaklaştırdıktan sonra Jamie'ye gitmiş. Ona ulaştığımda Amy ölmek üzereydi." Roger'ın tuttuğu küçük solgun eli, çocuklarına veda etmeye çalışırken ağzının kenarındaki seğirmeyi gördüğüm ânı hatırlayınca boğazım düğümlendi. Kararlılığıma rağmen yanağımdan küçük, sıcak bir gözyaşı süzüldü.

Rachel hüzünle iç çekip saçımı yanağımdan uzaklaştırdı. Jenny boğazını temizledi, elini cebine atıp bana temiz bir mendil uzattı.

"İçeri girdiğimizde ön kapı açıktı," dedi Jenny, zihnindeki kontrol listesini gözden geçirerek. Dışarının görüldüğü kocaman, camsız muayenehane penceresine baktı. "Ayrıca pencereleri açmanıza gerek yok."

Küçük de olsa bu kuru espri gerginliğimi azalttı ve belim saatler değil, günler sonra ilk kez gevşerken kürekkemiklerimin arasında küçük bir çıtırtı hissettim.

"Hayır," derken gözyaşlarımı silip burnumu çektim. "Başka ne var, aynalar mı? Yatak odamda sadece el aynası var ve o da zaten yüzüstü duruyor."

"Evde kuş yok mu? Görüyorum ki tuzunuz var..." Elspeth suya tuz attığında tezgâhın üzerine birkaç tane dökülmüştü. "...ve ekmek fena olmaz." Hâlâ siyah olan kaşlarını mutfağa doğru kaldırdı. Yeni gelenleri karşılayan, sepetleri boşaltan, eşyaları hazırlayan kadınların seslerini duyabiliyordum. Acaba gidip işleri düzenlesem mi, tabutu nereye koyacaklarını söylesem mi diye düşündüm. Salona mı, yoksa çok daha büyük olan mutfağa mı yönlendirmeliydim? Tanrım, bir tabut; bunu hiç düşünmemiştim bile.

"Ah," dedi Jenny farklı bir sesle. "İşte Bobby, Roger Mac'le birlikte tepeye doğru geliyor." Hep birlikte önce Amy'nin ce-

sedine, sonra merakla birbirimize baktık. Onu elimizden geldiğince güzelleştirmiştik ama Bobby'yi onunla yalnız bırakabilir miydik? Bu doğru görünmüyordu ama biri gözyaşlarına boğulursa birbirini etkileyen muhtemel bir kadın kalabalığı da doğru görünmüyordu...

"Ben Bobby'nin yanında kalırım," dedi Rachel yutkunarak. Jenny kaşlarını kaldırarak bana baktı, sonra başını olumlu anlamda salladı. Böyle konularda Rachel soğukkanlı biriydi.

"Ben küçük adamımıza bakarım," dedi Jenny ve Rachel'ı şefkatle alnından öpüp dışarı çıktı. Elspeth Cunningham çoktan ortadan kaybolmuştu, muhtemelen şu anda mutfakta mırıldanan kadınlara yardım ediyordu. Yoğun ama duygularını belli etmemeye çalışan kadınlar, evin duvarlarında çalışan termitler gibi ses çıkarıyorlardı.

Rachel'la birlikte Bobby'nin gelmesini bekledim, zihnimde bir liste hazırlıyordum. Kilerde bir buçuk fıçı viski vardı ama bira yoktu. Caitlin Breuer biraz getirebilirdi. Jem ve Germain'ı istemeleri için yukarı göndermeliydim. Belki Roger da gidip Tom MacLeod'la tabut hakkında konuşurdu.

Koridorda ayak sesleriyle birlikte iç çekme sesi duydum. Bobby kapıda belirdi ama beni şaşırtan, ona destek olan Roger değil Brianna'ydı. Neredeyse Bobby kadar yıkılmış görünüyordu ama kolunu sıkıca Bobby'nin omuzlarına dolamıştı. Ondan on beş santim daha uzundu ve bariz sıkıntısına rağmen kaya gibi sağlam duruyordu.

"Amy," dedi Bobby, beyaz kefeni görünce ve adı acı dolu bir soluktan öteye geçmedi. "Aman Tanrım. Amy..." Kızarmış gözlerle ve sessiz bir çaresizlik içinde bana baktı. Onun ölmesine nasıl izin verebilirdim?

Hiçbir şey onu kurtaramazdı ve bunu ikimiz de biliyorduk, yine de çaresizliğin ve suçluluğun acısını hissettim.

Bobby ağlamaya başladı, erkeklerin yaptığı o korkunç, iç burkan şekilde. Keder ve şoktan bembeyaz kesilen Brianna'nın da gözleri yaşarmış, yüzü kızarmıştı.

Rachel yanıma yanaştı. Bobby'yi taze yumurta gibi Brianna'nın elinden kolaylıkla almıştı.

"Haydi, gel de biraz karının yanında oturalım," dedi Rachel usulca ve onu bir tabureye yönlendirdi. Omzunun üzerinden Brianna'ya hızlıca bir göz attı ve Bobby'nin yanına oturmadan önce bana başıyla işaret etti.

Diğer kadınların onu böyle perişan görmesini istemeyeceğini düşünerek Bree'yi muayenehaneden, sonra doğruca evden çıkardım. Yaşadığı şok için ona bir şeyler vermeliyim diye düşündüm ama daha bir şey öneremeden dönüp beni dirseğimden kavradı, ıslak gözleri gözyaşlarının arasından parlıyordu.

"Babam gitti," dedi. "Roger, Jem ve Aidan'ı da yanında götürdü! O lanet ayıyı avlamak için!"

"Ah, evet," dedi Jenny arkamdan, ben daha konuşamadan. Elini Brianna'nın koluna koyup sıktı. "Korkma, kızım. Jamie öldürülmesi zor bir adam. Ian da yüzünü boyadı. İçlerindeki savaşçı ruhunu çıkarmaları için dua okudum. İyi olacaklar."

Roger, Jamie ve iki çocuğa yetişti. Yola çıktıklarında Germain'ı buldukları için sevinmişti. Üzüm asmalarının bolca yetiştiği küçük vadinin girişine az kalmıştı. Onun hızla geldiğini duyup onu beklemek için durmuşlardı.

Roger nefes nefese durdu ve hafif rüzgârda sallanan asmaların olduğu kayalığı gösterdi. "Olayın olduğu yer burası mı?" Olgun üzümlerin kokusu yaprakların sert, acı miskinin yanında güçlü ve tatlıydı. İster istemez karnı guruldadı. Kahvaltıdan beri bir şey yememişti. Jamie kesesine uzandı ve yorum yapmadan ona ufalanmış yarım çörek uzattı.

"Daha ileride, baba," dedi Jemmy. "Orada, uçurumun tepesindeydik. Annemle Bayan Higgins aşağıdaydı, şu büyük gölgenin olduğu yeri görüyor musun, işte orası..." Aniden sözünü kesti, dikkatle baktıktan sonra çığlık attı. "Ayı! Ayı! İşte orada!"

Roger çöreğini yere düşürüp Jemmy'yi kolundan, Aidan'ı da yakasından tutup geri sürükledi. Jamie ve Ian hareket etmedi. Vadinin aşağısına göz attıktan sonra birbirlerine baktılar ve başlarını iki yana salladılar.

"Korma, *a bhalaich*," dedi Jamie Aidan'a nazikçe. "O ayı değil."

"Bundan... eminsin, değil mi?" Roger sanki nefesi kesilmiş gibi hissetti. Jemmy'nin gördüğünü o da görebiliyordu. Vadinin sol kenarındaki küçük baldıran ağacı kümesi sağdaki sarmaşıkların üzerine derin bir gölge düşürmüştü ve bu gölgede bir şey hareket ediyordu.

"Tilkiler," dedi Ian omzunu silkerek. "Gel... ah..." Bir buhar makinesi gibi nefes alıp veren Aidan'ı fark edince sözünü tamamlayamadı.

"*Sanguinem culum lingere*," dedi Jamie sertçe. "Bluebell! Yanıma gel, *a nighean*."

Bütün köpekler tilkilerle ilgileniyor, tasmalarını çekiştiriyor, mızmızlanıyor ama havlamıyordu.

Kanı yalamak için. Roger bu Latince sözü zihninde tercüme etti ve sadece birkaç saat önce burada neler olduğunu mide bulandırıcı bir şekilde hatırladı.

Jamie şimdi Ian ve Gillebride ile Galce konuşuyor, tepe boyunca el kol hareketleri yapıyordu. Jem ve Aidan, iri gözlerle sessizce durumu gözleyen Roger'ın yanında kümelenmişlerdi. Rüzgâr yön değiştirmişti ve Roger tilkilerin ciyaklamalarıyla havlamalarını duyabiliyordu.

"Bayan Higgins'e ne olduğunu gördün mü?" diye sordu Roger Jem'e alçak sesle.

Jem başını iki yana salladı. "Mandy gördü," dedi. "Annem üzüm asmalarından yukarı çıkıp bizi yakaladı. Tarzan gibi," diye ekledi.

"Ne gibi?" Ian bunu anladı ve dönüp şaşkınlıkla Jem'e baktı. Roger önemsiz dercesine bir hareket yaptı ve Ian tartışmaya geri döndü. Bu birkaç dakikadan fazla sürmedi, ardından vadi boyunca yola koyuldular, köpekler hevesle sağı solu kokluyorlardı.

29

HATIRLA ADAMIM...

"Git," demişti anne sert bir ifadeyle. "Gitmen gerek. Biri Tom MacLeod'a tabuta ihtiyacımız olduğunu söylemeli. Hızlıca." Annesi eve şöyle bir bakış attı. "Bunu akşama kadar halledebilirsek, sabah..."

"Bu kadar çabuk mu?" Brianna yaşadığı şoktan uyuştuğunu düşünmüştü. "O... o... daha öleli birkaç saat oldu!"

Annesi başını olumlu anlamda sallayarak iç çekti.

"Biliyorum ama dışarı hâlâ sıcak."

"Sinekler," diye ekledi Bayan Cunningham karamsar bir tavırla. Kapıya gelmiş, muhtemelen Claire'e bakıyordu. Umutsuz bir ifadeyle Brianna'ya başını salladı. "Sıcak havalarda kefenden kurtçukların düştüğü ve yerde kıvrıldığı cenaze törenlerine katıldım. En azından bir tabut varsa, onlar..."

Annesi aceleyle, Elspeth Cunningham'a sitem dolu bir bakış atarak, "Cenazeyi şimdilik pınar evine koyarız," dedi. "Her şey yoluna girecek. Git, hayatım."

Brianna da gitti.

Tom MacLeod, Cherokee Sınırı ile Salem arasındaki tek tabut yapımcısı olmakla övünürdü. Brianna bunun doğru olup olmadığını bilmiyordu ama ona söylediği gibi ani ihtiyaçlar için genellikle en az bir tabutu hazır bulundururdu.

"Bu neredeyse bitmek üzere," dedi ve Brianna'yı zemini kaplayan taze talaş kokusunun hâkim olduğu açık kenarlı bir barakaya götürdü. "Higgins, demiştiniz... Hangi kadın olduğunu bildiğimden emin değilim. Sizce ne kadar büyük...?"

Brianna sessizce bir elini göğsünün hizasında tuttu ve Bay MacLeod başını salladı. Yaşlı adamın teni kösele gibiydi ve çoğunlukla keldi, yarı filizlenmiş gri bir sakalı vardı ve sürekli

işinin üzerine eğilmekten omuzları çökmüştü ama sakin bir yetkinlik duygusu yayıyordu.

"Bu iş görür o zaman. Şimdi, ne zaman..." Gözlerini kısarak ahşap testereler üzerinde dengede duran yarı bitmiş tabuta baktı. Farklı hazırlık aşamalarındaki çam kalaslar duvarlara yaslanmıştı. Brianna gölgelerin arasında muhtemelen farelere ait olan hışırtıyı duyabiliyordu ve bunu tuhaf bir şekilde rahatlatıcı, neredeyse evcil buluyordu.

"Size yardım edebilirim," diye ağzından kaçırdı ve adam irkilerek ona baktı.

"Ben iyi bir inşaatçıyım," dedi Brianna. Bir duvarda asılı aletler vardı ve Brianna karşıya geçip aldığı kalası onunla ne yapacağını bilen birinin güveniyle tutuyordu. Bunu izleyen Bay MacLeod yavaşça gözlerini kırpıştırdı. Sonra gözleri yavaşça kadının vücudunda gezindi, boyunu ve kanlı giysilerini inceledi.

"Sen o Uzun'un kızısın, değil mi?" dedi ve kendi kendine konuşur gibi başını salladı. "Evet, eğer düz çivi çakabiliyorsan ne âlâ. Yoksa odun zımparalayabilirsin."

Vadiden geçerlerken Roger içinden dua okudu. Biri Amy Higgins'in ruhu, diğeri de av grubunun güvenliği içindi. Çocuklar kendilerine söylendiği gibi ona yakın durarak, ayının asmalardan fırlamasını bekliyormuş gibi sağa sola bakarak ağırbaşlı bir şekilde yürüyorlardı.

Belki yarım saat sonra vadinin duvarları birbirinden ayrılıp ormana dönüştü ve uzun çamlarla kavakların gölgesine doğru yürüdüler; köpekler dökülmüş yaprakların arasından geçerek yol açıyordu. Önden giden Ian, dik bir yamacın dibinde durdu ve diğer adamlara başıyla yukarı doğru işaret etti.

"Ayı orada mı?" diye fısıldadı Aidan, Roger'a.

"Bilmiyorum." Roger sopasını sıkıca kavradı. Kemerinde bir bıçak vardı ama bir ayının derisini delmeye yetmezdi.

"Köpekler bakar," dedi Germain.

Öyle de yaptılar. Ayı köpeklerinden biri başını kaldırıp hevesli bir şekilde uluyarak ileri atıldı. Gillebride onu hemen serbest bıraktı. Köpek yamaçtan ağaçlara doğru fırladı, onu Bluebell ve diğer tazı izledi. Üçü de su gibi hızlıydı ve giderken birbirlerine haber veriyordu.

O sırada adamlar da çıtırdayan yaprakların arasından köpeklerin peşinden hızla koşuyorlardı. Roger'ın göğsü yanmaya başlamıştı ve çocukların nefes nefese kaldıklarını duyabiliyordu, yine de koşmaya devam ettiler.

Kokuyu alan bütün köpekler, heyecanla havlıyor, uzun kuyruklarını şiddetle sallıyordu.

Ian ve Jamie uzun bacaklarıyla yamacı tırmanıyor, devrilmiş kütüklerin üzerinden atlayıp ağaçlardan kaçınıyorlardı. Gillebride, Roger'ın yanında koşuyor, arada bir köpekleri cesaretlendirmek için bağıracak kadar nefes alıyordu.

"*Sin e! An sin e!*"

Roger kimin bağırdığını bilmiyordu. Jamie ve Ian gözden kaybolmuşlardı ama Galce kelimeler ağaçların arasından belli belirsiz çınlıyordu. *İşte orada! İşte orada!*

Aidan boğulur gibi bir ses çıkarıp başını öne eğdi ve sanki hayatı buna bağlıymış gibi koşmaya başladı. Roger, Jemmy'nin elini tuttu ve Germain'le birlikte onları takip etti.

Yamacı aşarken dengelerini kaybettiler ve kayarak küçük bir çukura yuvarlandılar. Köpekler uzun bir ağacın etrafında yerden otuz metre yükseğe sıçrıyor, iki gövde arasına sıkışmış büyük –çok büyük– karanlık bir şekle doğru uluyorlardı.

Roger ayağa fırlayıp üstüne yapışan kuru yaprakları silkeledi ve çocukları aradı. Aidan yakınlardaydı, ayağa kalkmaya çalışıyordu ve olduğu yerde kalakalmıştı. Ağzı hareket ediyordu ama konuşmuyordu. Roger çılgınca Jemmy'ye bakındı.

"Jem! Neredesin?"

Jem köpeklerin sesini bastırarak hemen arkasından, "Buradayım, baba," diye yanıt verdi. "Aidan iyi mi?"

Roger, Jem'in kızıl kafasını görünce rahatladı. Saç örgüsü çözülmüştü ve saçları çam iğneleriyle doluydu. Yanağında bir sıyrık vardı ama belli ki yaralanmamıştı. Roger onu kısaca okşadı ve Aidan'a dönerek çocuğun yanına çömeldi.

"Aidan? İyi misin?"

"Evet." Sersemlemiş görünüyordu ve bunda şaşılacak bir şey yoktu. Gözlerini ayıdan ayırmamıştı. "Aşağı inip bizi yiyecek mi?"

Roger ağaçtaki ayıya temkinli bir bakış attı. Bildiği kadarıyla pekâlâ yiyebilirdi.

"Ben ve diğerleri ne yapacağımızı biliyoruz," diyerek Aidan'a güvence verdi ve çocuğun küçük, kemikli sırtını okşadı. Haklı olduğunu umuyordu.

"Eğer sana doğru gelirse, burnuna vurabildiğin kadar sert vur," demişti Jamie ona. *"Eğer ısırmaya kalkarsa, sopanı boğazından içeri sapla..."*

Roger aşağıya yuvarlanırken sopayı kaybetmişti. Mavi gökyüzüne karşı simsiyah bir leke gibi duran ayıdan gözlerini ayırmadan yamaçtan aşağıya indi. Ayı hareket etmeye niyetli görünmüyordu ama elindeki sopayla kendini çok daha iyi hissediyordu.

Avcılar biraz ötede toplanmıştı ve gözleri kısık bir şekilde ayıyı izliyorlardı. Kendini kaybeden köpekler, sıçrayıp ağacı tırmalıyor ve havlayıp duruyorlardı. Bunu ne kadar sürerse sürsün yapmaya istekliydiler.

"Haydi gelin." Roger çocukları topladı ve onları Jamie ile diğerlerinin arkasından yamaçtan yukarı çıkardı. Onları güvenli bir şekilde kontrol altına aldıktan sonra ayıya gerçekten bakma şansı yakaladı. Başını huzursuzca bir o yana bir bu yana hareket ettiriyor, köpeklere bakıyor ve açıkça, *Ne oluyor?* diye düşünüyordu. Ağaçtaki hayvana sempati duyması onu şaşırtmıştı. Sonra Amy'yi hatırladı ve sempatisi öldü.

"...buradan düzgün atış yapamıyorum," dedi Jamie tüfeğini doğrultup nişan alırken. Tüfeğini indirdi ve Ian'a baktı. "Benim için onu hareket ettirebilir misin?"

"Ah, evet." Ian hiç panik yapmadan yayını alıp bir ok yerleştirdi ve doğrudan ayının sırtına fırlattı. Ayı öfkeyle bağırdı ve ağacın gövdesinin yarısına kadar geri çekilip köpeklere kısa bir bakış attıktan sonra inanılmaz bir zarafetle on adım ötedeki başka bir ağaca atlayıp gövdesini yakaladı.

Adamların hepsi bağırdı ve ayı aşağı inmeye başladığında köpekler anında yeni ağaca üşüştü. Ayı sırtında okla tekrar yukarı çıktı, daha iyi bir fikir bulmak için sağa sola bakındı ve bir fikir bulamayınca ilk ağacına geri atladı. Jamie onu vurdu ve kocaman bir un çuvalı gibi yere yığıldı.

"Kahretsin," dedi Jemmy dehşete düşmüş bir hâlde. Germain onun elini tuttu. Aidan öfkeyle uludu ve yere düşmüş ayıya doğru hamle yaptı. Roger da öne atılarak Aidan'ı yakasından tuttu ama yıpranmış gömlek yırtıldı ve Aidan, Roger'ın avcunda bir avuç kumaş bırakarak kaçtı.

"Sakın kıpırdayayım deme!" diye bağırdı Roger, Jem ağzı açık bir hâlde manzaraya bakakalmıştı. Ardından Roger dallara takılıp bacaklarını çarparak Aidan'ın peşinden gitti.

Diğerleri de bağırıp koşuyordu. Ama Aidan kemerindeki bıçağı çıkarmıştı ve ayıya doğru son birkaç adımda tökezlerken yüksek bir tiz sesle kükrüyordu. Köpekler çoktan ona ulaşmışlardı ve leşi parçalıyorlardı; eğer leşse tabii.

Gillebride iki elinde mızrakla yamaçtan aşağı inerken köpeklere bağırıyordu. Ayı aniden sallanarak ayağa kalktı ve Bluebell'i savurarak uzaklaştırdı. Köpek çığlık atarak ağaca çarptı ve düştü. O sırada Aidan var gücüyle bağırarak küçük bıçağını ayının böğrüne sapladı sonra Roger, Aidan'ı yakaladı ve altına alarak kendisiyle birlikte diğer tarafa atladı. Arkasında mızrağın gümbürtüsünü ve ayının uzun, uzun iç çekişini duyabiliyordu. Ayı yere düşerken yapraklar havalandı. Yapraklar Roger'ın yüzüne değdi ve köpeklerden biri hışımla ölü ayıya doğru atılırken tırnakları Roger'ın sırtına saplandı.

"Baba! Baba! İyi misin?" Jemmy onu çekiştiriyor, bağırıyordu. Gillebride ve Ian'ın köpekleri leşten uzaklaştırdığını belli be-

lirsiz duydu ve dirseğinin altında büyük, sert bir elin onu dik tuttuğunu hissetti. Tepesinde yükselen orman âdeta dönüyordu.

"Köpek iyi," dedi Jamie, Roger onu fark etmediği için mi böyle dediğini, yoksa Jamie'nin sadece sohbet mi ettiğini merak etti. "Belki bir kaburgası kırılmıştır, belki de daha fazlası. Ufaklık da iyi," diye ekledi. "Al bakalım." Kürk kesesinden küçük bir şişe çıkarıp Roger'ın ellerini şişenin etrafına sardı.

"Baba?" Jem yüzünde endişeli bir ifadeyle onun yanında diz çöktü. Roger ona gülümsedi ama yüzü erimiş lastik gibiydi, ifadesini birkaç saniyeden fazla koruyamadı.

"Her şey yolunda, *a bhalaich*."

Ayının güçlü kokusu, viski ve ölü yaprakların kokusuna karıştı. Aidan'ın hıçkırıklarını duyabiliyordu. Çocuğu görmek için etrafına bakındı. Ian onu kucaklamış, sarı yaprakların arasında devrilmiş bir kütüğe yaslanmış oturuyorlardı. Ian'ın kendi yüzündeki ayı yağıyla karıştırılmış beyaz boyadan biraz alıp Aidan'ın alnına sürdüğünü gördü.

Jamie ve Gillebride ayının yanına gitmiş onu inceliyorlardı. Germain ise büyükbabasının arkasından dikkatle bakıyordu. Roger büyük bir çabayla ayağa kalkıp Jem'e elini uzattı.

"Gel bakalım."

Yaralarına rağmen çok güzel bir yaratıktı. Ağzının yumuşaklığı, vücudunun renkleri ve pençelerinin mükemmel canlı kıvrımları, kocaman yuvarlak sırtı onu gözyaşlarına boğdu.

Jamie ayının kafasının yanına diz çöküp onu ellerinin arasına aldı. Yüzünü kendisine doğru çevirirken kolayca hareket etti ve dudağı büyük dişlerden uzaklaştırdı, parmakları çene boyunca ilerledi. Yüzünü buruşturdu ve ayının ağzının içine doğru yavaşça uzanarak arka dişlerin arasından küçük bir parça çıkardı; koyu yeşil bir bitki parçasına benzeyen bir şeydi bu. Jamie avucunu açıp o şeye dokunarak açtırdı. O an Roger onun bir kenarı siyaha çalan koyu yeşil muslin kumaş olduğunu gördü. Jamie'nin avcuna yayılan siyahlığın kan olduğunu fark etti.

Jamie başını olumlu anlamda sallayarak Amy'nin korsesinin parçasını kürk torbasına tıktı. Ardından Jamie savaşta ölen bi-

rinin ruhu için dua ederken, Ian'ın da ayağa kalkmasına neden olan bir hareketle ayağa kalktı ve Aidan'ın gelip hepsinin yanında durmasını sağladı.

Brianna ve Tom MacLeod aralarında tabutu taşıyarak günbatımında Büyük Ev'e indiler. Bay MacLeod tabutun başında dururken, Brianna da arkasında duruyordu.

Brianna, uzun ağaç gölgeleri arasında ilerlerken Tom'un kafasına bakarak onun kaç yaşında olabileceğini merak etti. Saçları ince ve çoğunlukla beyazdı, bir tutam hâlinde arkaya bağlanmıştı, derisi bir kaplumbağanınki gibi pullu ve kahverengiydi. Ama gözleri de bir kaplumbağanınki kadar parlak ve vahşiydi, ayrıca geniş elleri tahtadan anlıyordu.

Akşamüstü boyunca bir düzineden fazla kelime konuşmamışlardı ama buna gerek de yoktu.

İlk başta bir tabut düşüncesiyle derin bir üzüntü hissetmişti; Amy gömülecek, bir kenara kaldırılmış olacaktı. Ancak ruhu çoktan korku, şok ve endişe duygularından arınarak işe koyulmuş ve huzuru hissetmeye başlamıştı. Bu, Amy için yapabileceği bir şeydi: onu temiz ahşapta dinlenmeye yatırmak. Elleri zımparalamaktan nasır tutmuştu ve giysileri talaş doluydu. Ter ve taze çam kokuyordu ve çamsakızı tabutu kokusuyla sarıyordu. *Tütsü*, diye düşündü.

Brianna, Tom'u ve tabutu avluda bırakıp aceleyle tuvaletini yapıp giysilerini değiştirmek için yukarı çıktığında hava neredeyse kararmak üzereydi. Ter ve talaşla ağırlaşmış giysiler çıkardı ve günün yükünün küçük bir kısmından kurtulmuş gibi bir an rahatladığını hissetti. Atılan giysileri ayağıyla bir köşeye itti ve çıplak bir şekilde hareketsiz durdu.

Aşağıdaki ev, açık kapıdan giren ziyaretçilerin hummalı sesleriyle arı kovanı gibi uğulduyor, sonra bir anlığına sessizlik

kendini gösteriyordu. Brianna gözlerini kapadı ve ellerini yavaşça vücudunda gezdirdi. Tenini ve kemiklerini, sırtından aşağı dökülen nemli, ağır saçlarının yumuşaklığını hissetti.

Suçlu hissetmesi gerektiğini düşündü. Yorgunluğun sisi içinde kendini suçlu hissediyordu ama annesinin de söylediği gibi –birden fazla kez– bedenin vicdanı yoktu. Vücudu serin, karanlık bir odada, mum ışığında yatıştırıldığı, yıkandığı ve tarandığı için minnettardı.

Kapı hafifçe vuruldu ve Roger içeri girdi. Giymek üzere olduğu tarlatanı bırakıp iç gömleği ve korsesiyle onun yanına gitti.

Brianna birkaç dakika sonra ona sarılarak, "Ayıya ne yaptınız?" diye mırıldandı. Roger kan kokuyordu.

"İç organlarını boşalttık, halatla bağladık ve eve sürükledik. Sanırım baban onu diğer hayvanlar yemesin diye sebze kilerine koydu. Yarın Gilly MacMillan'la birlikte derisini yüzüp keseceklerini söylüyor. Bir sürü et olacak," diye ekledi.

Roger, Brianna'nın hafiften ürperdiğini hissederek ona iyice sarıldı.

"Sen iyi misin?" diye sordu Roger usulca saçına doğru. Brianna herhangi bir şey demeden başını olumlu anlamda salladı, ardından bir süre evin boğuk sesini dinleyerek öylece ayakta durdular.

"Peki, *sen* iyi misin?" diye sordu Brianna sessizliği kırarak. Brianna ona bakmak için biraz geri çekildi. Roger'ın gözlerinde yorgunluk hâkimdi, daha yeni tıraş olmuştu. Yüzü nemliydi ve birkaç çizik seçiliyordu. Hemen çenesinin altında küçük bir kesikle birlikte kurumuş kan lekesi vardı.

"İyiyim, sadece o... gerçekten çok güzeldi." Roger başını iki yana sallayıp yerdeki tarlatanı almak için öne eğildi. "Sana sonra anlatırım. Üstümü değiştirip ziyaretçilerle konuşmak için gitmem gerek." Konuşurken omuzlarını dikleştirmişti. Onun kendi duygularının ve yorgunluğunun ötesine uzandığını, çağrısını başka bir adamın kılıcını kavrayabileceği gibi kavradığını görebiliyordu.

"Daha sonra," diye yineledi Brianna ve bir anlığına belki de yola çıkan bir savaşçının kutsandığı sözleri öğrenmesi gerektiğini düşündü.

Brianna'nın yatak odasındaki sığınaktan çıkıp aşağı inecek kadar kendini toparlaması biraz zaman aldı.

Amy'nin tabutu mutfaktaki sehpaların üzerine yerleştirilmişti çünkü onu uyandırmaya gelen kalabalık küçük salona sığmayacaktı. Herkes yiyecek getirmişti; Rachel ve Chisholm'un en büyük iki kızı sepetlerle çantaları açıp eşyaları yerleştirme işini üstlenmişlerdi. Brianna odaya girerken tereddütlü bir şekilde derin nefes aldı. Eğer bir ayı ya da çürüme kokusu varsa bile yanan odun, mum, dut reçeli, elma şarabı, peynir, ekmek, soğuk et ve bira kokuları tarafından maskelenmişti ve babasının viskisinin rahatlatıcı hayaleti kalabalığın arasında süzülüyordu.

Siyah çuhasıyla papaz yakalığını giyen Roger, ocağın yanında insanları sessizce selamlayıp ellerini sıkıyor, sakinlik ve rahatlık sunuyordu. Brianna'yla göz göze geldiğinde ona samimi bir ifadeyle baktıysa da parmak uçlarında yükselip eliyle kolundan destek alarak kulağına bir şeyler bağıran Kadim Anne'yle meşguldü.

Brianna tabuta bir göz attı. Gidip saygılarını sunmalı, Bobby'ye söyleyecek birkaç kelime bulmalıydı.

Evet, ne gibi? Sadece "Çok üzgünüm" diyemem. Sadece ona bakarken bile gözleri yaşarmıştı.

Yaslı koca dik durup kendisini çevreleyen şefkat seline karşılık vermek için cesurca çaba sarf ediyordu. Babası Bobby'nin yanında durmuş, ona göz kulak oluyor, daha hararetli konuşmaları dinliyor ve Bobby'nin bardağını doldurmaya devam ediyordu. Brianna'nın bakışlarını üzerinde hissedince ona doğru baktı. Göz göze geldiklerinde kalın kaşlarını kaldırarak gün gibi açık bir ifadeyle, "İyi misin, kızım?" diye sordu.

Brianna başını salladı ve gülümsemek için elinden geleni yaptı ama içinde bir panik duygusu yükseliyordu ve aniden dö-

nüp hızlı, sığ nefes alarak koridora çıktı. Soğuk koridorda ilerlerken, arkasında ağır ağır ilerleyen, tahta üzerinde pençelerin sürtünme sesini duyar gibi oldu.

Annesi ona küçük çocukların muayenehanede, asılı yorganın arkasında güvende olacak şekilde beslendiğini ve yatırıldığını söylemişti. Brianna durup dinledi ve içeride her şey sessiz olmasına rağmen yorganın kenarını geri çekip odaya baktı.

Küçük bedenler büyük masanın altında üstleri başlarıyla ebeveynlerinin kıyafetleri üzerinde kıvrılıp uyumuşlardı. Her ne kadar ateş söndürülmüş ve kazaları önlemek için mutfaktan ocak siperi getirilmiş olsa da ocağın yanında yatak yapılmıştı. Kıvrılmış bedenlerin arasında Mandy'yi gördü, uzuvları bir denizyıldızı gibi yayılmıştı. Jem başka bir yerde, büyük oğlanlarla dışarıda olmalıydı. Bütün oda uykunun derin ve yavaş ritmiyle nefes alıyor gibiydi. O an birden onların yanına uzanıp bilincini terk etmeyi arzuladı.

Onuncu kez büyük pencereye baktı. Soğuk hava cereyanını engellemek için üzerine bir Kızılderili battaniyesi örtülmüştü. Ona bakarken ensesindeki tüyler diken diken oldu; geceleri yürüyen şeylerin hiçbirini uzak tutamazdı.

"Sorun yok, Bree. Ben buradayım." Yumuşak ses onu ürküttü ve geri çekilip etrafına baktı. Ses ocağın yanındaki köşeden gelmişti. Gölgelere bakınca Fanny'yi seçti, bağdaş kurmuş oturuyordu, Bluebell yanında yerdeydi, mışıl mışıl uyuyordu. Köpeğin ağzı Fanny'nin kalçasına yaslanmıştı, Bluey'nin kaburgalarının etrafındaki tül bandajlar karanlıkta yumuşak beyaz bir leke gibi görünüyordu.

"İyi misin, Fanny?" diye fısıldadı Bree. "Yiyecek bir şey ister misin?"

Fanny başını sallarken düzgün beyaz başlığı toprağın içinden çıkan mantarı andırıyordu.

"Bayan Fraser bana akşam yemeği getirdi. Bluey ile birlikte Orrie ve Rob'la kalacağımızı söyledim," dedi r'lere dikkat ederek. "Eğer uyanırlarsa..."

"Pek olası değil," dedi Bree tedirginliğine rağmen gülümseyerek. "Ama uyanırlarsa beni çağırabilirsin."

Brianna muayenehaneden çıkarken uyuyan çocukların verdiği huzurun bir kısmı yanında kaldı ama sıcak ve insanlarla dolu mutfağa geri adım attığı anda kayboldu. Korsesi birden daha çok sıkmaya başladı ve karnının alt kısmından nasıl nefes alacağını hatırlamaya çalışarak duvarın yanında oyalandı.

"Bobby'nin oturduğu kulübe ona mı ait?" diye sordu Moira Talbert, gözleri spekülatif bir şekilde Bobby Higgins'in etrafını saran küçük kalabalıktaydı. "Kendisi inşa etti ve bir süre kızıyla eşinin orada yaşadığını biliyorum ama Joseph Wemyss, Andrew Baldwin'e lordun Bobby ve Amy'yi kendisine nasıl verdiğini anlattı. Ama evin ve arazinin tapusunu mu, yoksa sadece kullanımı mı olduğunu söylemedi."

Peggy Chisholm, "Bilmiyorum," diye cevap verdi, kendi gözleri de şüpheyle kısılmıştı. İki kızının, Mandaidh MacLeod'un getirdiği viskiyle ıslatılmış büyük meyveli kek dilimlerini kesip yerleştirmeye yardım ettiği odanın uzak tarafına doğru baktı. "Sence o adamın aklında küçük yetim kızını Bobby'yle evlendirmek var mıdır? Eğer olsaydı, Bobby'yi kulübeye uygun görürdü, eminim..."

"Çok genç," dedi Sophia MacMillan başını iki yana sallayarak. "Ayrıca o hizmetçiden başka bir şey değil."

"Evet, hem küçük çocuklarına bakması için bir anneye ihtiyacı var," diye araya girdi Annie Babcock. "O kız gıkını bile çıkaramaz. Hem kuzenim Martina var, on yedi yaşında ve..."

"Öyle bile olsa, adam bir katil," diye araya girdi Peggy. "İyi bir evi olsa bile onu damat olarak isteyeceğimi sanmıyorum."

Brianna şaşkınlıktan boğulmak üzereyken sesini buldu.

"Bobby bir katil değil," dedi ve sesinin ne kadar kısık çıktığını duyunca şaşırdı. Boğazını sertçe temizleyip sözlerini tekrarladı. "O bir katil *değil*. O bir askerdi ve bir isyan sırasında birini vurdu. Boston'da."

"Boston" kelimesi bir hareketlenmeye neden oldu. Arkasında Eski Devlet Binası ve trafik kokusu, ayaklarının dibin-

de asfalta yerleştirilmiş büyük yuvarlak bronz plaket. Beşinci sınıftaki sınıf arkadaşları levhanın etrafında kümelenmiş, limandan esen rüzgârda titriyorlardı. Levhada *Boston Katliamı* yazıyordu.

"Bir isyan," dedi daha kararlı bir şekilde. "Büyük bir grup az sayıda askere saldırdı. Bobby askerlerin hayatını kurtarmak için birini vurdu."

"Öyle mi?" dedi Sarah MacBowen, kaşlarını şüpheyle çatarak. "Peki, o zaman neden yüzünde *K* harfi var?"

Yara izi aradan geçen on yıl içinde solmuştu ama şimdi açıkça görülebiliyordu; Bobby tabutun yanında oturuyordu ve mumun soluk ışığında yüzünün beyazlığına karşı koyu renkte olan damganın izi görünüyordu. Bobby'nin hâlâ çam tabutun kenarını tuttuğunu gördü, sanki Amy'nin kendisinden uzaklaşmasını engelleyebilecekmiş gibi, onun çoktan gitmiş olduğunu kabul etmeyi reddediyordu.

Brianna yanına gidip Amy'ye bakmak zorundaydı. Özür dilemek zorundaydı.

"Affedersiniz," dedi aniden ve Moira'yı iterek geçti.

Bobby'nin arkadaşlarından oluşan küçük bir grup onun etrafında kümelenmiş, taziyelerini sunuyor, arada bir omzunu sıkarak onu teselli ediyorlardı. Brianna geride durmuş, kalp atışları kulaklarında gümbür gümbür atarken bir açıklık bekliyordu.

"Ah, Brianna!" Bir el kolunu kavradı. Ruthie MacLeod ona bakmak için öne eğilmişti. "İyi misin, *a nighean*? O uğursuz yaratık Amy'ye saldırdığında senin de onunla birlikte olduğunu söylüyorlar, öyle mi?"

"Evet," dedi. Dudakları kaskatı kesilmişti.

"Ne oldu?" Beathag Moore ve bir başka genç kadın Ruthie'nin arkasında toplanmış, parıldayan meraklı gözlerle ona bakıyordu. "Ayıya ne kadar yakındınız?"

"Ayı" kelimesi bir işaretmiş gibi herkes Brianna'dan yana döndü.

"Şu anda sana ne kadar yakınsam o kadar yakındım," dedi. Kendi sözlerini zar zor duyabiliyordu; kalbi hızlanmıştı ve... Tanrım. Sanki içine bir serçe sürüsü hapsolmuşçasına göğsünde şiddetle çarpıyordu ve görüş alanının kenarlarında siyah noktalar belirmeye başladı. Nefes alamıyordu.

"Ben... gitmek zorundayım..." Brianna etrafını saran beklenti dolu yüzlere devam edemeyeceğini belirtircesine bir hareket yapıp arkasına döndü ve odadan dışarı fırladı, yarı koşar adımlarla merdivenlere yöneldi.

Sahanlığa ulaştığında korsesini çekiştiriyordu ve tökezleyerek yatak odasına girip kapıyı arkasından iterek kapatırken korsesini söküp attı.

Korseyi çıkarmak zorundaydı, nefes alamıyordu. Omuzlarındaki tokaları çıkardı ve nefes nefese kalarak yarı bağlanmış korseden kurtuldu. Eteğini ve tarlatanını çıkarıp duvara yaslandı, kalbi hâlâ gümbürdüyordu. *Hava.*

Terli ve titrek hâlde kapıyı açıp merdivenlerden yukarı, bitmemiş çatı katının açık havasına doğru çıkmaya başladı.

Roger, Brianna'nın bembeyaz kesildiğini, sonra dönüp mutfaktan sendeleyerek çıktığını, açık duran kapıya çarparak arkasından sertçe kapandığını gördü.

Kalabalığın arasından olabildiğince hızlı bir şekilde ilerledi ama koridora çıktığında Brianna yoktu. Belki de sadece hava almaya ihtiyacı vardı. Tanrı biliyordu ya, onun da vardı. Gece serinliğini avluya taşıyan esinti büyük rahatlık sağlıyordu.

"Bree!" diye seslendi Roger kapı eşiğinden ama cevap gelmedi, sadece bir çam fenerinin titremesiyle yokuş yukarı çıkan ziyaretçilerin ayak sesleri ve mırıltıları duyuldu.

O hâlde muayenehaneye, çocuklara bakmaya gitmiş olmalıydı.

Sonunda onu evin içinde buldu. Açık havada yüksekte, bitmemiş tavan arasını çevreleyen ahşapların dikmelerinden bi-

rine tutunmuş, gece gökyüzüne karşı beyaz bir gölge şeklinde duruyordu.

Roger sessiz olmaya çalıştıysa da Brianna onu duymuş olmalıydı. Sadece tek bir tahta katmanı (şimdilik) hem ikinci katın tavanı hem de çatı katının zemini olarak hizmet ediyordu. Rüzgârla sallanan saçı ve iç gömleği haricinde hareket etmiyordu. Yerleşkede gök gürültülü fırtına hâkimdi; uzaktaki dağın arkasında kaynayan ve sürekli canlı şimşek çıtırtılarıyla vuran çelik gibi bir bulut kütlesini görebiliyordu. Rüzgârda temiz hava kokusu vardı.

"Gemi başı süsüne benziyorsun," dedi Roger arkasından yaklaşarak. Kollarını nazikçe ona dolayarak soğuktan korudu. "Sen de öyle hissediyorsun, o kadar üşümüşsün ki tahta gibi sertleşmişsin."

Brianna hafifçe mırıldanınca Roger bunun onu gördüğüne sevindiğini ve zayıf şakasını kabul ettiğini ama ya konuşamayacak kadar üşüdüğünü ya da ne diyeceğini bilemediği anlamına geldiğini varsaydı.

"Böyle bir şey olduğunda kimse ne söyleyeceğini bilemez," dedi Roger ve dudaklarını onun soğuk kulağına değdirdi.

"Sen bilirsin. Sen yaptın."

"Hayır," dedi. "Bir şey söyledim, evet, ama bunun doğru bir şey olup olmadığını ya da böyle bir durumda herhangi bir şeyin doğru olup olamayacağını Tanrı bilir. Bu konuda ciddiyim. Sen oradaydın," dedi daha yumuşak bir sesle. "Yardım getirdin, çocuklarla ilgilendin. Daha fazlasını yapamazdın."

"Biliyorum." Ardından Brianna ondan yana dönünce yanağında nemliliği hissetti. "Asıl korkunç olan da bu. Düzeltecek, her şeyi daha iyi hâle getirecek *hiçbir* şey yoktu. Bir an oradaydı ve sonra..." Brianna titriyordu. Roger bir pelerin, bir battaniye getirmeyi düşünmeliydi... ama sahip olduğu tek şey kendi bedeniydi ve onu olabildiğince yakın tutarak kollarında titreyen onun o katı varlığını hissetti ve bu rahatlıktan dolayı korkunç bir suçluluk duydu.

"Ben de olabilirdim," diye fısıldadı Brianna, sesi de en az kendisi kadar titriyordu. "Amy benden en fazla üç metre uzaktaydı. Ayı diğer taraftan da gelebilirdi ve Jem ile Mandy bu gece yetim kalırlardı." Hafifçe iç geçirdi. "Mandy beş dakika önce ayaklarımın dibindeydi. O... olabilirdi..."

"Üşüyorsun," diye fısıldadı Roger saçına doğru. "Yağmur yağacak. Haydi, aşağıya gel."

"Yapamam. Gelmemeliydik," dedi Brianna. "Buraya gelmemeliydik." Dik durmayı bırakarak başını Roger'ın omzuna yaslayıp hıçkırarak ağlamaya başladı. Soğuk, genç kadının bedeninden kendi bedenine sızmıştı ve karısının sözlerinin soğuk saçmaları zihninde donmuş saçmalar gibi duruyordu. *Mandy.*

Ona her şeyin yoluna gireceğini söyleyemezdi. Ama onu burada bir yıldırımsavar gibi tek başına da bırakamazdı.

"Eğer seni kucağıma almak zorunda kalırsam, muhtemelen çatıdan düşerim ve ikimiz de ölürüz," dedi Roger onun soğuk elini tutarak. "Aşağıya gel, tamam mı?"

Brianna başını olumlu anlamda sallayıp doğruldu ve gözlerini elbisesinin koluna sildi.

"Hayatta olmak yanlış değil," dedi Roger usulca. "Hayatta olmana memnunum."

Brianna tekrar başını sallayıp onun elini soğuk dudaklarına götürdü ve öptü. Karanlıkta merdivenden birbiri ardına inerken her biri kendi yalnızlığında olsa da yan yanaydılar, aşağıdaki ocağın uzak ışığı onları bekliyordu.

30

BİLMELİSİN...

Ertesi gün Amy'yi Tepe'nin mezarlığı olarak kabul ettiğimiz küçük yüksek çayırlara defnettik. Huzurlu güneşli bir gündü ve çimlerin arasından atılan her adımda karşımıza yıldızçiçeğinin ve altın başakların sarı, mor renkleri bizi karşılıyordu. Omzu-

muza vuran güneş iç rahatlatıcıydı. Roger'ın dua ve vaizi de aynı derecede huzuru sağlıyordu.

Belli bir yaşa gelen herkes gibi kendimi cenaze törenim böyle olsun diye düşünürken buldum. Dışarıda, dostlar, ailem ve beni tanıyan, yıllarca hizmet verdiğim insanlarla birlikte... Derin keder duygusu, elbette olacaktı ama daha derin ciddiyet duygusu, güneş ışığı ve yakındaki ormanın yoğun yeşil nefesiyle çelişmiyordu.

Yığılmış mezarın üzerine son bir kürek toprak atılırken herkes sessizdi. Roger, babalarının etrafında sessiz ve şaşkın bir şekilde toplanmış, her birinin elinde küçük bir buket kır çiçeği olan çocuklara başıyla selam verdi. Brianna çiçekleri toplamalarına yardım etmişti ve Mandy de elbette kendi buketini yapmakta ısrar etmişti. Buketi bir avuç dolusu pembe renkli yabani yonca ve tohuma dönüşmüş çimenden oluşuyordu.

Rachel, Bobby Higgins'in yanında sessizce duruyordu. Sakat elini şefkatle tutup papatyalardan oluşan bir demeti bu ele tutuşturdu. Rachel adamın kulağına bir şeyler fısıldayınca Bobby güçlükle yutkunup oğullarına baktı, ardından Amy'nin mezarına çiçeği bırakmak için peşinde Aidan, küçük çocuklar, Jem, Germain, Fanny ve doğru yapmak için fazlasıyla odaklanarak kaşlarını çatan Mandy ile birlikte yürümeye başladı.

Diğerleri mezarın yanında kısa bir süre durup Bobby'nin kollarına ve sırtına dokunarak ona bir şeyler mırıldandılar. İnsanlar evlerine, işlerine, akşam yemeklerine dağılarak normal hayatlarına geri döndüler, şimdilik ölümün yanlarından geçip gittiğine şükrediyorlardı ve şükranlarından dolayı belli belirsiz suçluluk duyuyorlardı. Birkaçı oyalanıyor, birbirleriyle sessizce konuşuyordu. Rachel yine Bobby'nin yanında belirmişti. Sanki Bree'yle birlikte onu yalnız bırakmamak için sözsüz bir sıraya girmişlerdi.

Sonra sıra bize geldi. Hiçbir şey söylemeyen Jamie'yi takip ettim. Bobby'yi omuzlarından tuttu ve başını eğdi, böylece bir an için alın alına durdular, acıyı paylaştılar. Sonra başını kaldırıp salladı, Bobby'nin omzunu sıktı ve benim için kenara çekildi.

"O çok güzeldi, Bobby," diye fısıldadım, dökülen onca gözyaşından sonra boğazım hâlâ düğüm düğümdü. "Onu hatırlayacağız. Her zaman."

Bobby ağzını açtı ama tek kelime bile etmedi. Elimi sertçe sıkıp başını sallarken gözyaşları birer sicim gibi yanaklarından süzülüyordu. Cenaze için tıraş olmuştu ve solgun teninde kırmızı çizikler belli oluyordu.

Jamie ile birlikte patikadan eve doğru yavaşça yürüdük. Konuşmuyor ama birbirimize hafifçe dokunarak ilerliyorduk.

Bahçeye yaklaştığımızda durakladım.

"Biraz alacağım..." Parmaklıklara doğru belli belirsiz el salladım. Ne? Merak ettim. Kalbimdeki ölümcül yaraya lapa yapmak için ne toplayabilir ya da kazabilirdim?

Jamie başını salladı, sonra beni kollarına alıp öptü. Geri çekildi ve bir elini yanağıma koydu, zihnindeki görüntümü sabitlemek istercesine bana baktı, sonra dönüp aşağı indi.

Aslında bahçede yalnız kalmak dışında hiçbir şeye ihtiyacım yoktu.

Bir süre orada öylece durdum, asla sessiz olmayan sessizliğin içime işlemesine izin verdim; yakındaki ormanın esintiyle kıpırdanması ve iç çekmesi, kuşların uzaktan konuşmaları, yakındaki dereden seslenen küçük kurbağalar. Bitkilerin birbirleriyle konuşma hissi.

Öğleden sonraydı ve güneş geyik çitleri ile fasulye sarmaşıklarının arasından süzülüyor, arıların tembel bir zarafetle gelip gittiği sepet kovana benekli bir ışık saçıyordu.

Uzanıp elimi kovanın üzerine koydum ve içindeki işleyişin hoş, derin uğultusunu hissettim. *Amy Higgins öldü. Onu bilirsiniz, bahçesinde gülhatmi çiçekleri, ahırının yanında yasemin-ler ve yakınında da kızılcık ağaçları vardı.*

Kıpırdamadan durdum, hayatın titreşiminin elime gelmesine ve şeffaf kanatların gücüyle kalbime dokunmasına izin verdim.

Çiçekleri hâlâ büyüyor.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖRGÜ KURALLARININ ARI SOKMASI VE AHLAKİ DÜZENİN YILAN ISIRIĞI

31

AİLE BABASI

Savannah, Georgia Kraliyet Kolonisi

William, Lord John Grey'i sorduğunda ya hiç haber alamayacağını ya da lord hazretlerinin İngiltere'ye döndüğünü öğreneceğini umuyordu. Ama öyle bir şans yoktu. Tümgeneral Prévost'un kâtibi onu hemen Aziz James Meydanı'ndaki bir eve yönlendirebilmişti ve Prévost'un karargâhının merdivenlerinden inip sokakta bekleyen Cinnamon'la karşılaştığında kalbi küt küt atıyor, midesinde bir kurşun yumağı oluşuyordu.

Ancak Savannah garnizonunun eski komutanı ve William'ın başdüşmanı Albay Archibald Campbell, yanında iki yaveriyle birlikte yürüyüşe çıktığında endişesi hemen dağıldı. William'ın ilk dürtüsü şapkasını takmak, yüzüne çekmek ve tanınmamak umuduyla yanından sıvışmak oldu. Zaten kırılgan olan gururu buna izin vermedi ve bunun yerine, başı dik bir şekilde yürüyüşe devam etti ve geçerken albaya başıyla selam verdi.

"İyi günler, efendim," dedi. Yaverlerden birine bir şey söylemekte olan Campbell dalgın dalgın başını kaldırdı, sonra aniden durdu ve kaskatı kesildi.

"Burada ne halt *ediyorsun?*" dedi, geniş yüzü kızarmış bir pirzola gibi kararmıştı.

"Efendim, benim işim sizi ilgilendirmez," dedi William kibarca ve yanından geçip gitti.

"Korkak," dedi Campbell arkasından küçümseyen bir tavırla. "Korkak ve zampara. Seni tutuklatmadan önce gözümün önünden kaybol."

William'ın mantıklı tarafı ona bu hakaretin arkasında Campbell'ın Hal Amca'yla olan ilişkisinin yattığını ve bunu kişisel olarak algılamaması gerektiğini söylüyordu. Duymamış gibi yoluna devam etmeliydi.

Topuğunun altındaki çakıllar gıcırdayarak döndü ve sadece yüzündeki ifadenin Campbell'ın bembeyaz kesilmesine ve geriye doğru sıçramasına neden olması, John Cinnamon'a üç büyük adım atıp William'ın kollarını arkadan tutması için zaman tanıdı.

"*Amène–toi, imbécile!*" diye tısladı William'ın kulağına. "*Vite!*" Cinnamon, William'dan yirmi kilo daha ağırdı ve istediğini elde etti, daha doğrusu William ona karşı koymadı. Yine de arkasını dönmedi, Cinnamon'ın zorlamasıyla yavaşça kapıya doğru geri çekildi, alev saçan gözleri Campbell'ın benekli yüzüne sabitlendi.

"Neyin var senin, *gonze*?" diye sordu Cinnamon, kapıdan güvenli bir şekilde çıkıp fıçı malikâne alanından uzaklaştıklarında. Sesindeki merak William'ı biraz olsun yatıştırdı ve yanıt vermeden önce eliyle yüzünü sıvazladı.

"Affedersin," dedi William derin nefes alarak. "O... adam genç bir hanımefendinin... ölümünden sorumlu. Tanıdığım bir kadının."

"*Merde*," dedi Cinnamon arkasında kalan eve öfkeyle bakarak. "Jane mi?"

"Ne... nasıl... bu adı nereden biliyorsun?" diye sordu William. Karnındaki kurşun alev alıp erimiş, arkasında kavrulmuş bir oyuk bırakmıştı. Göğsüne koyduğu küçük, narin ve beyaz ellerini hâlâ görebiliyordu; kesik bilekleri simsiyahtı.

Cinnamon özür dilercesine omzunu silkerek, "Bunu bazen uykunda söylüyorsun," dedi. Tereddüt etti ama kendi dürtüsü güçlüydü ve "Yani?" diye sormaktan kendini alamadı.

"Evet." William yutkundu ve daha kararlı bir şekilde tekrarladı. "Evet. O burada. On İki Numara Oglethorpe Sokağı. Hadi, gidelim."

---

* (Fr.) Haydi, seni aptal! (ç.n.)
** (Fr.) Çabuk ol! (ç.n.)

Mütevazı ama temiz, beyaz boyalı, mavi kapılı ahşaptan bir evdi. Benzer şekilde düzenli evlerden oluşan bir sokakta bulunuyordu ve sokağın sonunda kırmızı kumtaşından küçük bir kilise vardı. Yağmurun parçaladığı yapraklar ön bahçedeki bir ağaçtan düşmüş ve nemli sarı damlalar hâlinde tuğladan bir yürüyüş yolunun üzerine serilmişti. William, kapıya geldiklerinde Cinnamon'ın nefesini tuttuğunu hissetti ve kapıya doğru giderlerken onun her ayrıntıyı gizlice hafızasına kaydederek sağa sola baktığını gördü.

William köpek başı şeklindeki pirinç tokmağı görmezden gelerek tereddüt etmeden kapıya vurdu. Bir anlık sessizliğin ardından evin içinden bir bebeğin ağladığı duyuldu. İki genç adam birbirlerine baktı.

"Lord hazretlerinin aşçısının çocuğu olmalı," dedi William umursamaz bir tavırla. "Ya da hizmetçinin. Şüphesiz kadın..."

Kapı açıldığında başında şapkası olmayan, üzerinde sadece gömleğiyle duran Lord John kaşlarını çatmış bir hâlde kucağında küçük, uluyan bir çocukla belirdi.

"Bebeği uyandırdın, lanet olsun," dedi. "Ah, merhaba Willie. İçeri gelsenize, orada dikilip içeriyi soğutma. Küçük şeytan diş çıkarıyor ve bunun üstüne bir de soğuk algınlığına yakalanmak onun öfkesini hiç de yatıştırmayacaktır. Arkadaşın kim? Hizmetinizdeyim, efendim," diye ekledi, bir elini bebeğin ağzının üzerine koydu ve misafirperver bir tavırla Cinnamon'a başını salladı.

"John Cinnamon," dedi iki genç adam aynı anda, sonra durdular, eşit derecede telaşlanmışlardı. William önce toparlandı.

"Senin mi?" diye sordu kibarca, bir an için ulumayı kesmiş olan ve Lord John'un eklemini vahşice kemiren çocuğu başıyla işaret ederek.

"Şaka yapıyorsun, değil mi William?" diye yanıtladı babası, geri çekilip başını davet edercesine sallayarak. "İzin verirseniz sizi ikinci kuzeniniz Trevor Wattiswade Grey ile tanıştırayım. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, Bay Cinnamon. Bira alır mıydınız? Ya da daha sert bir şey?"

"Ben..." Paniğe kapılan Cinnamon, ne yapacağına karar vermek için William'a baktı.

"Eğer uygun olursa daha sert bir şeyler içebiliriz, efendim." William bebeğe uzandı ve onu Lord John'un ıslak, rahatlamış avuçlarından nazikçe aldı. Babası elini pantolonuna silip Cinnamon'a uzattı.

"Hizmetinizdeyim ef..." Lord John birden durup Cinnamon'a dikkatle baktı. "Cinnamon," dedi usulca, gözlerini iri Kızılderili'nin yüzünde gezdirerek. "*John* Cinnamon dediniz değil mi?"

"Evet, efendim," diye yanıt verdi Cinnamon boğuk bir sesle, büfedeki porselenleri sallayan ve küçük Trevor'ın porsuklar tarafından karnı deşiliyormuş gibi kaskatı kesilip çığlık atmasına neden olan bir gürültüyle aniden dizlerinin üzerine çöktü.

"Tanrım," dedi Lord John, Trevor'dan Cinnamon'a bakarak. "Gel bakalım." Çocuğu William'dan tekrar aldı ve alışıldık bir tavırla hoplatmaya başladı.

"Bay Cinnamon," dedi. "Lütfen. Ayağa kalkın. Gerek yok..."

"Tanrı aşkına, o bebeğe ne yapıyorsun, John Amca?" Öfkeli kadın sesi odanın uzak tarafındaki kapı aralığından gelince William kafasını kapı aralığına doğru çevirdi. Kapı aralığında orta boylu, sarışın bir kız duruyordu; göğüsleri hariç çok büyüktü, teni süt gibi beyazdı ve giydiği açık ceketi ve önü açık iç gömleği yüzünden bedeni ortada sayılırdı.

"Ben mi?" diye sordu Lord John öfkeyle. "Ben o küçük yaratığa hiçbir şey yapmadım. Buyurun hanımefendi, alın onu."

Kadın öyle yaptı ve küçük Trevor hemen yüzünü kadının koynuna sokarak memesini iştahla emmeye başladı. Genç kadın, William'ın yüzüne bir an baktı, ardından öfke saçmaya başladı.

"Peki, sen kimsin?" diye sordu.

"Adım William Ransom, madam," diye yanıt verdi William oldukça sert bir sesle. "Hizmetinizdeyim."

"Bu kuzenin Willie, Amaranthus," dedi Lord John, öne çıkıp Cinnamon'ın yanından geçerken özür diler bir tavırla başını okşayarak. "William, sana Amaranthus'u takdim edebilir miyim, Vikontes Grey, kuzenin Benjamin'in... dul eşi." O duraksama neredeyse hiç yoktu ama William bunu duydu ve genç kadından babasına doğru keskin bir bakış attı ama Lord John'un yüzü sakin ve sevecendi. William'ın bakışlarına karşılık vermemişti.

Ya Ben'in cesedini buldular ya da bulamadılar ama karısının öldüğüne inanmasına izin veriyorlar.

"Başınız sağ olsun, Leydi Grey," dedi eğilerek.

"Teşekkür ederim," dedi kadın. "Ah! Trevor, seni küçük canavar *Myotis*!" Trevor'ı ceketinin aceleyle öne doğru çekiştirdiği bir parçasının altına soktu, belli ki aynı hareketle iç gömleğini de aşağı çekmişti çünkü çocuk göğsüne yapışmıştı ve şimdi utanç verici derecede yüksek emme sesleri çıkarıyordu.

"Ee... *Myotis*?" Kulağa belli belirsiz Yunanca gibi geliyordu ama William'ın aşina olduğu bir kelime değildi.

"Bir yarasa," diye cevap verdi kadın, çocuğu daha rahat tutmak için elini kaydırarak. "Çok keskin dişleri vardır. Özür dilerim, lordum." Bununla birlikte çıplak topuğunun üzerinde dönüp gözden kayboldu.

"Ö-hö," dedi Cinnamon görmezden gelerek sessizce ayağa kalkmıştı. "Lordum. Umarım buraya haber vermeden geldiğim için beni bağışlarsınız. Sizi nerede bulacağımı bilmiyordum, ta ki arkadaşım..." William'ı işaret etmişti. "...sizin şimdi. Belki de beklemeliydim. Ben... sonra geri gelebilirim...?" diye ekledi, kapıya doğru tereddütlü bir hareketle.

"Hayır, hayır." Amaranthus ve Trevor'ın varlığından kurtulan Lord John, her zamanki soğukkanlılığını yeniden kazanmıştı. "Lütfen oturur musunuz? Ben gönderirim... Ah. Aslında korkarım gönderecek kimse yok. Uşağım orduya katıldı ve aşçım da oldukça sarhoş. Ben getiririm..."

Lord John mutfağa doğru giderken William onu kolundan tuttu.

"Hiçbir şeye ihtiyacımız yok," dedi nazikçe. Çelişkili bir şekilde son birkaç dakikanın kaosu kendi tedirginlik duygusunu yatıştırmıştı. Elini babasının omzuna koyduğunda vücudunun sert kemiklerini ve sıcaklığını hissetti, ona bir daha "baba" deyip diyemeyeceğini merak etti ve onu John Cinnamon'a doğru çevirdi.

Kızılderili çocuğun yüzü onun ten renginde birinin olabileceği kadar solgunlaşmıştı ve sanki hastalanmak üzereymiş gibi görünüyordu.

"Teşekkür etmeye geldim," diye ağzından kaçırdı ve daha fazlasını söylemekten korkuyormuş gibi dudaklarını kapadı.

Lord John'un yüzü aydınlandı, uzun boylu genç adamı aşağı yukarı süzerken yumuşadı. William'ın kalbi biraz sıkıştı.

"Önemli değil," dedi ve boğazını temizlemek için durdu. "Önemli değil," dedi tekrar, daha güçlü bir sesle. "Sizinle tekrar karşılaştığım için çok mutluyum, Bay Cinnamon. Beni bulmaya geldiğiniz için teşekkür ederim."

William kendi boğazında da bir yumru olduğunu fark etti ve onları biraz yalnız bırakması gerektiğini düşünerek pencereye doğru döndü.

"Bana Manoke söyledi," dedi Cinnamon, onun sesi de boğuktu. "Yani sizin olduğunuzu."

"Size o söyledi... şey, evet, şimdi hatırladım da sizi kiliseye götürdüğümde Quebec'teydi... anneniz öldükten sonra yani. Yakın zamanda Manoke'u gördün mü?" Lord John'un sesinde tuhaf bir ton vardı ve William ona baktı. "Nerede?"

William arkasını dönerek, "Josiah Dağı'nda," diye cevap verdi. "Ben... şey... oraya gittim. Bay Cinnamon'ı Manoke'u ziyaret ederken buldum. O... yani Manoke sana selam söyledi ve onunla tekrar balığa gelmeni belirtti."

Lord John'un gözlerinde çok tuhaf bir ifade belirdi ama sonra tekrar John Cinnamon'a odaklanınca kayboldu. William Kızılderili'nin hâlâ gergin olduğunu ama artık paniğe kapılmadığını görebiliyordu.

"Beni kabul etmeniz çok nazik bir davranış, efendim," dedi John, Lord John'a doğru garip bir baş hareketiyle. "Size yük olmak... ya da sorun çıkarmak istemedim. Bunu asla yapmam."

"Ah... elbette," dedi Lord John, şaşkınlığı sesinden ve yüzünden okunuyordu.

"Kabul görmeyi beklemiyordum," diye devam etti Cinnamon. "Ya da başka bir şey. Hiçbir şey istemiyorum. Sadece sizi görmem gerekiyordu." Sesi son kelimelerde aniden kesildi ve aceleyle arkasını döndü. William onun kirpiklerinde titreyen gözyaşlarını gördü.

"Kabul görmek..." Lord John, John Cinnamon'a bakıyordu, yüzü bomboştu ve William aniden buna daha fazla dayanamadı.

"Oğlunuz olarak," dedi William kabaca. "Onu kabul etmekten bahsediyor. O, sahip olduğun oğlundan daha iyi." Ardından hızla kapıya ulaşıp açtı ve dışarı çıktı.

William hızlı adımlarla kapıya kadar gidip orada durdu. Tamamen ortadan kaybolup Lord John ve oğlunu her ne düzenleme yapacaklarsa ardında bırakmak istiyordu. Sohbetlerine ne kadar az maruz kalırsa o kadar iyiydi. Ancak eli sürgüde öylece kalakaldı.

Bu konuşmanın sonucunun ne olacağını bilmeden Cinnamon'ı terk etmeyi kendine yediremiyordu. Eğer işler ters giderse... Cinnamon'ın reddedilmiş ve perişan bir hâlde evden çıkıp uzaklara, Tanrı bilir nereye, tek başına savrulduğunu hayal etti.

"Aptal olma," diye mırıldandı kendi kendine. "Babamın böyle bir şey yapmayacağını biliyorsun..." *Baba* kelimesi boğazına bir diken gibi takıldı ve yutkundu.

Yine de elini sürgüden çekip geri döndü. On beş dakika beklemeye karar verdi. Korkunç bir şey olacaksa, muhtemelen çabucak olacaktı. Yine de pencerelerin altında sinsice dolaşmak bir yana, küçük ön bahçede bile oyalanamazdı. Avlunun etrafından dolaştı ve evin yanından aşağıya, arka tarafa doğru gitti.

Arka bahçe oldukça büyüktü, bir sebze tarlası vardı, bir sonraki ekim için kazılmıştı ama hâlâ lahanalar toplanmamıştı. Bahçenin sonunda küçük bir aşçı kulübesi, bir tarafında da içinde bir bank bulunan bir üzüm çardağı bulunuyordu. Bankta Amaranthus oturuyordu ve küçük Trevor'ı omzuna yaslamış, iş yapar gibi sırtını sıvazlıyordu.

"Ah, merhaba," dedi kadın, William'ı görünce. "Arkadaşın nerede?"

"İçeride," dedi William. "Lord John'la konuşuyor. Onu bekleyebileceğimi düşündüm ama sizi rahatsız etmek istemem." William tam arkasını dönüp gideceği sırada Amaranthus onu kolundan tutarak durdurdu.

"Otursana," dedi, onu ilgiyle süzerek. "Demek şu meşhur William sensin. Yoksa sana Ellesmere mi demeliyim?"

"Kesinlikle. Ve hayır, dememelisin." William dikkatle onun yanına oturdu. "Ufaklık nasıl?"

"Son derece tok," dedi kadın, küçük bir yüz ifadesiyle. "Her an... hoppala, işte gidiyor." Trevor gürültülü bir geğirme sesi çıkarmış, buna annesinin omzunun üzerinden akan sulu süt karışımı kusmuk eşlik etmişti. Görünüşe göre bu tür patlamalar yaygındı; William kadının bunun için ceketinin üzerine bir bez koyduğunu gördü, ancak bez Trevor'ın kusmuğunun hacmi için yetersiz görünüyordu.

"Şunu bana uzatır mısın?" Amaranthus çocuğu ustalıkla bir omzundan diğerine geçirdi ve ayaklarının yanında yerde duran başka bir beze doğru başıyla işaret etti. William onu nazikçe aldı ama şimdilik temiz olduğu anlaşıldı.

"Bakıcı yok mu?" diye sordu William bezi uzatırken.

"Vardı," diye yanıt verdi Amaranthus, çocuğun yüzünü silerken hafifçe kaşlarını çatarak. "Onu kovdum."

"Sarhoş muydu?" diye sordu William, Lord John'un aşçı hakkında söylediklerini hatırlayarak.

"Sırf bu olsa iyi. Arada sırada sarhoş –çok fazla sarhoş– oluyordu ve pis davranışlar içerisindeydi."

"Pis derken... şey... karşı cinsle ilişkilerinde titizlikten yoksun muydu?"

Amaranthus konuya rağmen güldü.

"Her ikisi de. Lord John'un oğlu olduğunu zaten bilmeseydim bu soru bunu açıkça ortaya koyardı. Daha doğrusu," diye düzeltti kadın, ceketini etrafına daha sıkı sararak, "sorunun kendisinden ziyade ifade ediliş biçimi. Bütün Greyler, şimdiye kadar tanıştıklarımın hepsi böyle konuşuyor."

"Ben lord hazretlerinin üvey oğluyum," diye cevap verdi William. "Dolayısıyla konuşmamdaki herhangi bir benzerlik kalıtımdan ziyade maruz kalma meselesi olmalı."

Amaranthus ilgiyle küçük bir ses çıkardı ve bir kaşını kaldırarak ona baktı. Gözlerinin gri ile mavi arasındaki o değişken renkte olduğunu gördü. Şu anda, sarı ceketinin üzerine işlenmiş gri güvercinlerle eşleşiyorlardı.

"Bu mümkün," dedi kadın. "Babam, bir tür ispinozun şarkılarını ebeveynlerinden öğrendiğini söyler. Bir yuvadan yumurtayı alıp kilometrelerce ötedeki başka bir yuvaya koyarsan, yavru yumurtayı bırakanların değil, yeni ebeveynlerin şarkılarını öğrenir."

William, birinin ispinozlarla neden ilgilenmesi gerektiğini sorma isteğini kibarca bastırarak sadece başını salladı.

"Üşümedin mi, madam?" diye sordu William. Güneşin altında oturuyorlardı ve ahşap bank bacaklarının altında sıcaktı ama ensesinde oynayan esinti soğuktu. Ayrıca kadının ceketinin altında sadece iç gömleğiyle durduğunu biliyordu. Bu düşünce onu ilk görüşünü, süt gibi göğüslerini ve belirgin meme uçlarını canlı bir şekilde hatırlamasına neden oldu ve hemen başka bir şey düşünmeye çalışarak gözlerini kaçırdı.

"Babanın mesleği nedir?" diye sordu William rasgele.

"O bir doğa bilimci, parası yettiği zaman," diye cevap verdi Amaranthus. "Ayrıca hayır, üşümüyorum. Ev her zaman çok sıcak ve ocaktan çıkan dumanın Trevor için iyi olduğunu sanmıyorum. Öksürmesine neden oluyor."

"Belki de baca düzgün çekmiyordur. 'Gücü yettiği zaman' dedin. Baban kendi özel ilgi alanlarının peşinden gitmeye gücü yetmediğinde ne yapıyor?"

"O bir kitapçı," dedi kadın, meydan okurcasına. "Philadelphia'da. Benjamin'le orada tanıştım," diye ekledi, sesinde zorlukla algılanabilen bir tutuklukla. "Babamın dükkânında." Başını hafifçe çevirdi, onun bu konuda ne düşündüğünü görmek istiyordu. Onu bir tüccar kızı olarak tanıdığı için bu bağlantıyı onaylamayacak mıydı? *Pek olası değil*, diye düşündü alaycı bir tavırla. *Bu şartlar altında.*

"Kocanın kaybından dolayı en derin taziyelerimi sunarım, madam," dedi William. Benjamin'in ölümü hakkında ne bildiğini –daha doğrusu kendisine ne söylendiğini– merak ediyordu ama bunu sormak nezaketsizlik gibi görünüyordu. Bilinmeyen bir bölgeye girmeden önce babasıyla Hal Amca'nın bu konuda ne bildiklerini öğrense iyi olacaktı.

"Teşekkür ederim." Amaranthus gözlerini kaçırdı ama dudaklarını –daha ziyade güzel dudaklarını– dişlerinin sıkılı olduğunu düşündürecek şekilde birbirine bastırdığını gördü.

"Lanet olası Kıtalılar!" dedi Amaranthus ani bir şiddetle. Kadın başını kaldırınca William kadının gözlerinin yaşla dolmak şöyle dursun, öfkeyle parladığını gördü. "Lanet olsun onlara ve onların ahmak cumhuriyetçi felsefelerine! Bütün o inatçı, karmakarışık kafalı, vatan haini saçmalıkların... Ben..." Onun irkildiğini anlayınca birden sözünü kesti.

"Özür dilerim, lordum," dedi kadın sertçe. "Duygularıma... yenik düştüm."

"Çok... normal," dedi William beceriksizce. "Yani, koşullar göz önüne alındığında gayet anlaşılabilir." Yan gözle eve baktı ama kapıların açılma sesi ya da vedalaşmak için yükselen sesler yoktu. "Yine de bana William de, biz kuzeniz, değil mi?"

Amaranthus bunun üzerine gülümsedi. Çok hoş bir gülümsemesi vardı.

"Öyleyiz. O zaman bana Kuzen Amaranthus demelisin, bir bitki adı," diye ekledi, sık sık bu açıklamayı yapmak zorunda

kalan birinin hafif teslimiyetçi havasıyla. "*Amaranthus retroflexus*. Amaranthaceae familyasından. Genelde horoz ibiği olarak bilinir."

O âna kadar annesinin dizine tünemiş, yüzünde şapşal bir ifadeyle William'a bakan Trevor, şimdi acil bir ses çıkararak ona doğru uzandı. Çocuğun annesinin elinden kurtulup yüzüstü tuğla patikaya düşmesinden korkan William, onu karnından yakalayıp kendi dizinin üstüne kaldırdı ve küçük çocuk sallanıp mızıldanarak William'ın yüzüne baktı. William kendisine rağmen gülümsedi. Çocuk çığlık atmadığı zamanlarda tatlıydı, yumuşak siyah saçları ve Greylerde yaygın olan soluk mavi gözleri vardı.

"Ne oldu Trev?" dedi William, başını eğip kıkırdayan ve saçlarına yapışan çocuğa vuruyormuş gibi yaparak. "Benjamin'e çok benziyor," diye ekledi, kulaklarını Trevor'ın elinden çekerek. "Bir de amcama. Umarım bunu söyleyerek sana acı vermiyorumdur?" Birden emin olamamıştı. Yine de Amaranthus başını salladı ve gülümsemesi hüzünlü bir hâl aldı.

"Hayır. Öyle olması iyi oldu. Sanırım amcan benden biraz şüpheleniyordu. Aceleyle evlendik," diye açıkladı Amaranthus, William'ın sorgulayan bakışına karşılık, "Benjamin babasına evlendiğimizi bildirmek için mektup yazmış olsa da anlaşılan mektubu Majesteleri kolonilere gitmeden önce İngiltere'ye ulaşmamış. Ben de Majesteleri'nin Philadelphia'da olduğunu öğrendiğimde ona kendim yazdım..." Zarif bir hareketle omzunu silkti ve eve doğru baktı.

"Bana arkadaşından bahset," dedi. "Kızılderili mi?"

William son birkaç dakikadır fark etmeden üzerinden attığı bir ağırlığın aniden geri geldiğini hissetti.

"Evet," dedi. "Annesinin yarı Kızılderili, yarı Fransız olduğunu söylüyor. Yine de hangi Kızılderili ulusuna ait olabileceğini söyleyemem. Annesi o daha bebekken ölmüş ve çocuk Quebec'te bir Katolik yetimhanesinde büyümüş."

Amaranthus'un ilgisini çekmişti. Öne doğru eğilip eve doğru baktı.

"Ya babası?" diye sordu. "Yoksa babasını bilmiyor mu?"

William gönülsüzce yine eve baktı ama o taraftan hiç ses duyulmuyordu.

"O konuya gelince," dedi, her ne kadar yalan olmasa da tam olarak gerçeği de açıklamaya çalışarak, "bu uzun bir hikâye ve benim anlatabileceğim bir hikâye değil. Tek söyleyebileceğim babasının bir İngiliz askeri olduğu."

Amaranthus yüzünü buruşturarak, "Saçlarını fark ettim," dedi. "Çok dikkat çekici." Yeniden eve doğru bir göz atıp bebeği almaya uzandı. "Lord hazretleriyle mi kalacaksın?"

"Sanmıyorum," diye yanıt verdi William. Yine de evde olma düşüncesi –ev daha önce hiç gitmediği bir yer olsa bile– ani bir özlemle onu sarstı. Görünüşe göre Amaranthus bunu anlamıştı çünkü ona doğru eğilip bir elini onunkinin üzerine şefkatle koydu.

"Kalsan olmaz mı... sadece birazcık? John Amca'nın hoşuna gideceğini biliyorum. Seni çok özlüyor. Ayrıca ben de seni daha yakından tanımak isterim."

Bu ifadenin basit içtenliği William'ı etkiledi.

"İsterim," dedi beceriksizce. "Bilmiyorum, yani bu arkadaşıma bağlı olabilir. Babamla konuşmasına bağlı."

"Anlıyorum." Amaranthus, Trevor'ı okşayıp yumuşak saçlarını düzeltti ve bebeği omzuna yasladı. William bunu görünce ani bir kıskançlık duygusuna kapıldı. Amaranthus ayağa kalktı ve kucağındaki çocukla birlikte sallanarak durdu, eve bakarken kendi açık renk saçları da esintiyle havalanıyordu.

"İçeri girmem gerek ama onları rahatsız etmek istemiyorum. Acaba bu kadar uzun süren ne olabilir?"

32

LHUDE SING CUCCU!

John Grey bir an durup oğlunun az önce kaybolduğu kapıya gözlerini kırpıştırarak baktı ve hemen arkasında, küçük yaldızlı

bir sandalyeye tünemiş muazzam ikilemi hissetti. Bundan sonra ne olabileceğine dair en ufak bir fikri olmadan arkasını döndü ve bu koşullar altında mümkün olan tek şeyi söyledi.

"Biraz konyak ister misiniz, Bay Cinnamon?"

Genç adam hemen ayağa fırladı, cüssesine ve geniş yüz hatlarına damgasını vuran derin endişe ifadesine rağmen zarifti. John Cinnamon'ın gözlerindeki korku ve umut karışımı ifade Grey'in yüreğini burktu ve bir elini nazikçe genç adamın koluna koyarak onu mevcut en sağlam mobilya olan meşe iskeletli, geniş kollu bir sandalyeye doğru çevirdi.

"Oturun," dedi Lord John sandalyeyi işaret ederek. "Size içecek bir şeyler getireyim. Sanırım buna ihtiyacınız var." *Kesinlikle ihtiyacım var*, diye düşündü, mutfağa açılan kapıya doğru ilerlerken. *Tanrı aşkına, ona ne diyebilirim ki?*

Ne konyak bulmak için harcanan zaman ne de konyağın törenle dökülmesi ona herhangi bir cevap vermedi. Yeşil çizgili berjer koltuğa oturdu ve kendi konyağını alırken dehşet ve coşkunun tuhaf bir karışımını hissediyordu.

"Sizinle yeniden karşılaştığıma çok memnun oldum, Bay Cinnamon," dedi gülümseyerek. "Sizi en son altı aylıkken görmüştüm sanırım. Büyümüşsünüz."

Cinnamon bunun üzerine biraz kızardı –odaya girdiğindeki solgunluğa göre bir gelişme sayılırdı– ve başını beceriksizce salladı.

"Teşekkür ederim," diye geveledi. "Bunca yıldır refahımla ilgilendiğiniz için."

Grey önemi yok dercesine bir elini kaldırarak, "Kaç yıl oldu? Kaç yaşındasınız?" diye sordu.

"Yirmi efendim, yoksa size 'lordum' ya da 'ekselansları' mı demeliyim?" diye sordu, endişesi hâlâ belirgindi.

"'Efendim' gayet uygun," diye temin etti Grey onu. "Benim... William'la nasıl arkadaş olduğunuzu sorabilir miyim?"

Anlatacak açık bir hikâyesi olması genç adamı biraz rahatlatmışa benziyordu ve hepsini anlattığında kadehindeki konyak

kehribar rengine dönüşmüş, tavırlarındaki endişe büyük ölçüde azalmıştı. Grey, Cinnamon'ın cüssesini göz önünde bulundurarak kadehi cömertçe doldurmuştu.

Manoke, diye düşündü, öfke ve eğlence karışımı bir duyguyla. Kızmanın anlamı yoktu. Manoke kendi kurallarını koyuyordu ve her zaman da koymuştu. Yine de aynı zamanda... İlişkilerinin aralıklı ve sıradan doğasına rağmen Grey, Kızılderili'ye herkesten çok güveniyordu, kendi kardeşi ya da Jamie Fraser hariç. Manoke, Cinnamon'ı yaramazlık olsun diye peşine takmamıştı ya Cinnamon'ın kendi oğlu olduğunu ve bunu bilmeye hakkı olduğunu düşünmüştü ya da William'la bir yetişkin olarak tanıştıktan sonra Grey'in başka bir oğula ihtiyacı olabileceğini düşünmüştü.

Belki de öyledir, diye geçirdi aklından, karnını hafifçe sıkarak. Eğer William babalık sorununu ortadan kaybolmakla halletmeyi seçerse... ya da seçmezse... ama hayır. Şaşırtıcı bir pişmanlık duygusuyla bunun işe yaramayacağı sonucuna vardı.

"Burada olmanıza sevindim, Bay Cinnamon," dedi Lord John, genç adam için bir bardak daha doldururken gözleri konyaktaydı. "Özür dileyerek başlamalıyım."

"Ah, hayır!" dedi Cinnamon oturduğu yerde doğrularak. "Sizden asla özür dilemenizi beklemiyorum, yani özür dileyecek bir şey yok."

"Evet, var. Sizi Gareon'daki Katolik kardeşlerin himayesine verdiğimde, sizi orada sadece bir isimle bırakmak yerine durumunun kısa bir açıklamasını yazmalıydım. Yine de..." Gülümseyip konuşmasına devam etti. "...altı aylık bir çocuğa bakmak ve geçen zamanın nihai sonucunu hayal etmek zor. Nedense insan çocukların büyüyeceğini hiç düşünmüyor." Willie'nin iki buçuk yaşındaki hâlini gözünün önüne getirdi, ufak tefek ve hiddetliydi; gerçek babasına benzemeye başlamıştı bile.

Cinnamon dizlerinin üzerine dayadığı geniş ellerine baktıktan sonra elinde değilmiş gibi Grey'in hâlâ konyak şişesine sarılmış olan ince eline göz attı. Ardından akrabalık bağını bulmak istercesine Grey'in yüzüne baktı.

"Babana çok benziyorsun," dedi Grey, genç adamın gözlerine doğrudan bakarak. "Keşke o adam ben olsaydım... hem senin hem de kendi iyiliğim için."

Odada derin sessizlik hâkimdi. Cinnamon'ın yüzü bembeyaz kesildi. Birkaç kere gözlerini kırpıştırdıysa da ne hissettiğini yansıtamamıştı. Sonunda başını olumlu anlamda sallayıp ruhunun derinliklerinde hissettiği derin derin nefes aldı.

"Babamdan... bahsedebilir misiniz, efendim?"

İşte sorun, diye düşündü Grey. Hemen seçeneklerini gözden geçirdi. Ya oğlana ben senin babanım diyecekti ya da ona gerçeği anlatacaktı. Ancak gerçeğin ne kadarını anlatmalıydı?

Aslında Cinnamon'ın varlığı onun derdi değildi, sadece durumun içindeki insanlar onu ilgilendiriyordu. Grey'in danışmadan ya da izin almadan onların işlerine karışma hakkı var mıydı? Öte yandan çocuğa *bir şey* söylemesi gerektiğini düşündü ve bardağına uzandı.

"Manoke'un sana söylediği gibi o bir İngiliz askeriydi," dedi dikkatle. "Annen yarı Fransız yarı... Korkarım diğer ebeveyninin hangi ulustan geldiği hakkında hiçbir fikrim yok."

"Ben hep Assiniboine sanıyordum," dedi Cinnamon. "Yani bir parçamın Kızılderili olması gerektiğini biliyordum. Gareon'dan gelen erkeklere bakardım, acaba ülkenin o bölgesinde çok fazla Assiniboine var mı diye. Genellikle uzun boylu ve..." Büyük elini kaldırdı ve yarı bilinçli bir şekilde omuzlarının genişliğini işaret etti.

Grey şaşkın bir tavırla başını salladı ama genç adamın haberi sakince karşılamasından memnundu.

"Onu gördüm, annenizi," dedi ve konyağından bir yudum daha aldı. "Sadece bir kez ama aslında bir kadına göre uzun boyluydu. Belki benden bir santim kadar daha uzun. Ve çok güzeldi," diye ekledi nazikçe.

"Ah." Bu bir onaylamadan biraz daha fazlasıydı ama Grey çocuğun yüzünün değiştiğini görünce irkildi ve duygulandı. Grey bir an için Jamie Fraser'ın İrlandalı bir rahibin elinden

Komünyon aldığında, ikisi birlikte bir suçluyu aramak için İrlanda'ya gittiklerinde yüzünde beliren ifadeyi hatırladı. Bir hürmet, minnettar bir huzur ifadesi.

"Anneniz çiçek hastalığından öldü, bir salgında. Ben... sizi büyükannenizden beş gine, iki battaniye ve bir fıçı rom karşılığında satın aldım. Fransız bir kadındı," diye özür dileyen bir açıklama yaptı. O an Cinnamon'ın dudakları kısa bir süre kıpırdadı.

"Ya... babam?" Cinnamon ellerini dizlerine dayayarak öne doğru eğildi. "Bana onun adını söyler misiniz? Lütfen," diye ekledi, endişesinin bir kısmı geri dönmüştü.

Grey tereddüt etti, William'ın gerçek ailesini öğrendiği zaman yaşananların canlı görüntüleri zihninde hâlâ tazeliğini koruyordu fakat durumların oldukça farklı olduğu konusunda kendini ikna etti.

"Adı Malcolm Stubbs," dedi. "Siz, şey, boyunu ondan miras almadın."

Cinnamon bir an şaşkınlıkla ona baktı, sonra imayı kavrayarak kısa, şok bir kahkaha attı. Utanç içinde elini ağzına götürdü ama Grey'in rahatsız olmadığını görünce elini indirdi.

"Siz öyle diyorsanız, efendim. Yaşıyor o zaman?" Eve girerken taşıdığı tüm umut ve korku gözlerine geri dönmüştü.

"Ondan en son haber aldığımda yaşıyordu ama görüşmeyeli bir yıldan fazla oldu. Karısıyla birlikte Londra'da yaşıyor."

"Londra," diye fısıldadı Cinnamon ve sanki Londra gerçek bir yer olamazmış gibi başını salladı.

"Dediğim gibi, Quebec'i aldığımızda yaralanmıştı. Çok kötü yaralanmıştı, bir ayağını ve bacağının alt kısmını bir top güllesine kaptırmıştı. Hayatta kalmasına şaşırmıştım ama çok dirençliydi. Eminim bu özelliğini size de geçirmeyi başarmıştır, Bay Cinnamon." Genç Kızılderili'ye sıcak bir şekilde gülümsedi. Genç adam kadar çok konyak içmese de yeterince alkol tüketmişti.

Cinnamon başını sallayıp yutkundu, sonra başını öne düşürüp yerdeki Türk kilimine bir süre baktı. Sonunda boğazını temizleyip başını kaldırdı.

"Evli olduğunu söylediniz, efendim. Karısının... benim varlığımdan haberdar olduğunu sanmıyorum."

"Yüze karşı bir," diye garanti verdi Grey, genç adama dikkatle bakarak. Gerçekten Londra'ya doğru yola çıkabilir miydi? Şu anda cesur bir tavırla otururken her şeyi yapabilecek gibi görünüyordu. Grey, John Cinnamon'ın bir sabah kapısının önünde belirmesi durumunda Malcolm'ın karısının ne yapacağını hayal etmeye çalıştı ve başaramadı.

"Herhalde *beni* suçlar," diye mırıldandı içinden, sürahiye uzanırken. "Biraz daha, Bay Cinnamon? Bunu tavsiye ederim, gerçekten."

"Evet. Lütfen." Konyağı içine çekti ve bardağı kesin bir havayla yerine koydu. "Emin olun efendim, babama ya da karısına en ufak bir rahatsızlık verecek bir şey yapmak istemiyorum."

Grey kendi taze kadehinden temkinli bir yudum aldı.

"Çok düşünceli bir davranış," dedi. "Ama aynı zamanda oldukça ihtiyatlı. Sorabilir miyim, gerçekten babanız olduğumu kanıtlamış olsaydım –ve tekrar edeyim, olmadığım için üzgünüm..." Bardağını bir santim kaldırdı ve Cinnamon gözlerini yere indirdi ama başını hafifçe salladı. "...Ne yapmak niyetindeydiniz? Ya da ne umduğunuzu sormam mı gerekiyor?"

Cinnamon bir şey söyleyecekmiş gibi ağzını açtı ama soruyu düşünerek yeniden kapadı. Grey genç adamın tavırlarından etkilenmeye başlamıştı. Cüretkâr ama hiç de utangaç değildi; açık sözlü ama düşünceliydi.

Cinnamon sonunda, "Doğrusu pek bilmiyorum, efendim," diye yanıt verdi. Kendini toparlayarak arkasına yaslandı. "Ne bir beklentim ne de bir arayışım vardı..." Başını öne eğerek konuşmasına devam etti. "...ne bir kabul görme ne de maddi yardım. Sanırım bu biraz da meraktan kaynaklanıyordu. Ama daha çok, belki de bir aidiyet duygusunu hissetme arzusu. Bunu beklemek aptallık olur ama bir bağlantı bilgisi. Sadece benimle aynı kanı paylaşan biri olduğunu bilmek için. Ve babamın neye benzediğini."

"Ah!" dedi Cinnamon sonra utanarak. "Elbette, babama benim iyiliğimi düşündüğü için teşekkür etmek istedim." Tekrar boğazını temizledi. "Sizden özel bir iyilik isteyebilir miyim, efendim?"

"Elbette," diye yanıtladı Grey. Kendi sorusu zihnini harekete geçirmişti: Terk edilmiş bir çocuk bilinmeyen bir ebeveynden ne isteyebilirdi? William kesinlikle Jamie Fraser'dan bir şey istemiyordu ama bu tamamen farklı bir durumdu. William, Jamie'yi çocukluğundan beri tanıyordu ama onu bir erkek olarak tanımak farklı bir şeydi... Ayrıca William'ın bir ailesi vardı, düzgün bir aile, onun kanını değil, dünyadaki yerini paylaşan insanlar. Grey kendini tamamen yalnız hissetmenin nasıl bir şey olduğunu hayal etmeye çalıştı ve tamamen başarısız oldu.

"...eğer böyle bir mektup gönderecek olsaydım," diyordu Cinnamon, Grey o an irkilerek şimdiki âna döndü.

"Bir mektup göndermek," diye tekrarladı Grey. "Malcolm'a. Evet, sanırım bunu yapabilirim. Sormamın sakıncası yoksa ne yazacaksınız?"

"Sadece benim refahımı sağlama konusundaki nezaketine teşekkür etmek için, efendim... ve eğer ihtiyacı olursa ona hizmet edeceğime dair güvence vermek için."

"Ah... Onun... evet, onun nezaketi..." Cinnamon ona keskin bir ifadeyle bakınca Grey içtiği konyaktan bağımsız yanaklarının kızardığını hissetti. Lanet olsun, Cinnamon'ın onca yıl Malcolm'ın bakımını üstlendiğini düşündüğünü fark etmeliydi. Öte yandan geçeklere gelince...

"Sizdiniz," dedi Cinnamon, şaşkınlığı neredeyse yüzünü kararan hayal kırıklığını silmişti. "Yani... Bay Stubbs hiç..."

"Yapamadı," dedi Grey aceleyle. "Dediğim gibi... kötü yaralanmıştı. Ölmek üzereydi ve hemen İngiltere'ye gönderildi. Aslında o... durumda değildi..."

Ardında bıraktığı oğlunu soracak durumda değildi. Malcolm, Grey'e ne oğlundan bahsetmiş ne de onu sormuştu.

"Anlıyorum," dedi Cinnamon. Delikanlı dudaklarını birbirine bastırıp büfede duran kahve demliğine baktı. Grey konuşmayı uzatmaya niyetli değildi, bu durumu daha kötüleştirirdi.

Sonunda Cinnamon'ın gözleri berraklaştı ve Grey'e ciddi bir ifadeyle baktı. Genç adamın çok güzel hafif çekik, koyu renk gözleri vardı. Bu gözleri annesinden almıştı. Grey bunu ona söyleyebilmeyi isterdi ama şu an bu tür ayrıntıların sırası değildi.

"O hâlde size teşekkür ederim, efendim," dedi Cinnamon yumuşak bir sesle ve Grey'e selam verdi. "Arkadaşınız için böyle bir hizmette bulunmakla çok cömertlik ettiniz."

"Bunu Malcolm'ın hatırı için yapmadım," diye ağzından kaçırdı Grey. Bardağı boşalmıştı –nasıl olmuştu bu– ve dikkatlice küçük sehpanın üzerine koydu.

Bir an birbirlerine bakarak otururken ikisi de ne söyleyeceğini tam olarak bilmiyordu. Grey, aşçı Moira'nın dışarıda konuştuğunu duyabiliyordu. Sarhoş olmadığı zamanlarda bile sık sık bahçedeki perilerle konuşurdu. Şöminenin üzerindeki saat yarımı vurunca Cinnamon şaşkınlıkla irkildi ve dönüp baktı. Müzik çanları ve cam bir kubbenin altında, emaye kanatlarını kaldırıp indiren mekanik bir kelebek vardı.

Yine de bu hareket garip sessizliği bozmuştu ve Cinnamon başını Grey'den yana çevirip hiç tereddüt etmeden konuştu.

"Peder Charles, beni kiliseye bıraktığınızda bana bir isim verdiğinizi söyledi. Annemin bana ne isim verdiğini bilmiyordunuz sanırım?"

"Ah, hayır," dedi Grey şaşkınlıkla. "Bilmiyordum."

"Yani bana John diyen sizdiniz?" Cinnamon'ın yüzünde hafif bir gülümseme belirdi. "Bana kendi adınızı mı verdiniz?"

Grey kendi yüzünde de cevap niteliğinde bir gülümseme hissetti ve bir omzunu küçümser bir tavırla kaldırdı.

"Ah, şey..." dedi. "Sizi sevmiştim."

33

SEÇİM ŞANSI YOK

Babası ve John Cinnamon her ne yapıyorsa saatler sürmüştü. Trevor'ın durmaksızın ciyakladığı birkaç dakikanın ardın-

dan Amaranthus mazeretlerini sıraladı ve temiz bez aramak için eve çekildi.

Kasabada ya da kampta bir işi ya da tanıdığı olmayan ve kendisi de eve girmeye isteksiz olan William'ın eli kolu bağlıydı. Tanıdığı biriyle karşılaşmak isteyeceği son şeydi zaten. Geniş kenarlı siyah fötr şapkasını alnına iyice indirdi ve kendini kasabadan kampa doğru adım atmak yerine yürümeye zorladı. Burası özel askerler, uşaklar ve destek birlikleriyle doluydu; dikkatlerden kaçmak kolay olacaktı.

"William!"

Bağırış karşısında kaskatı kesildi ama bir anlık kaçma dürtüsünü bastırdı. Bu sesi tanıyordu, tıpkı sesin sahibinin onun boyunu ve endamını tanıdığı gibi. Hemen arkasındaki bir evden çıkan amcası Pardloe Dükü'nü selamlamak için isteksizce döndü.

"Merhaba Hal Amca," dedi William olabildiğince kibar bir şekilde. Bunun önemli olmadığını düşündü. Lord John nasıl olsa kardeşine William ve John Cinnamon'ın varlığından bahsedecekti.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordu amcası. Keskin bakışları William'ın çamurlu botlarından omzundaki lekeli sırt çantasına ve kolundaki yıpranmış pelerine kadar her şeyi inceledi. "Orduya yazılmaya mı geldin?"

"Haha," dedi William soğuk bir sesle, ama kendini hemen daha iyi hissetti. "Hayır. Kampta işi olan bir arkadaşımla geldim."

"Babanı gördün mü?"

"Pek sayılmaz." William açıklama yapmadı. Hal düşünceli bir tavırla kendi gri askeri pelerinini silkeleyip omuzlarına attı.

"Akşam yemeğinden önce biraz hava almak için nehre iniyorum. Sen de gelir misin?"

William omuz silkti. "Neden olmasın?"

Kasabadan çıkıp kayalıklardan aşağı indiklerinde William kürekkemiklerinin arasındaki gerginliğin azaldığını hissetti.

Amcası boş sohbetlerden hoşlanmazdı ve sessizliğe de hiç aldırmazdı. Tek bir kelime bile etmeden dar kumsalın kenarına ulaştılar ve çalılık çamlarla çalılarının arasından yavaşça gelgit bölgesinin temiz, sert kumuna doğru ilerlediler.

William ayaklarını yere batırıp gri kumda izler bırakmanın keyfini çıkardı. Üstlerinde uçsuz bucaksız masmavi bir yaz göğü vardı, sarı bir güneş yavaşça dalgalara doğru iniyordu. Kumsal boyunca turuncu gagalı bir istiridye kuşu grubunun bulunduğu küçük kumlu kayalığa vardılar. Kuşlar yan yan yürürken başlarını çevirip ters ters bakarak kötü bir zarafetle yol veriyordu.

Burada birkaç dakika durup suya baktılar.

"İngiltere'yi özlüyor musun?" diye sordu Hal birden.

"Bazen," diye yanıt verdi William samimiyetle. "Ama bu konuyu çok düşünmüyorum." Son sözünde pek dürüst sayılmazdı.

"Ben de özlüyorum." Amcasının yüzü rahatlamış, solan ışıkta neredeyse hüzünlü görünüyordu. "Ama orada bir karın ya da çocukların yok. Henüz kendine ait bir yerin yok."

"Hayır."

Arkalarındaki tarlalarda çalışan kölelerin sesleri hâlâ duyulabiliyordu ama ayaklarının dibindeki dalgaların ritmi, başlarının üstündeki sessiz bulutların geçişiyle sesler boğuktu.

Sessizliğin sorunu, kafasındaki düşüncelerin boş bir odadaki saatin tik takları gibi bıktırıcı bir ısrara bürünmesine izin vermesiydi. Cinnamon'ın arkadaşlığı, zaman zaman rahatsız edici olsa da ihtiyaç duyduğunda onlardan kaçmasına izin veriyordu.

"İnsan bir unvandan nasıl vazgeçer?"

Aslında henüz bunu sormaya niyetlenmemişti ve kelimelerin ağzından çıktığını duyunca şaşırdı. Hal Amca ise hiç şaşırmış görünmüyordu.

"Yapamazsın."

William, hâlâ nehrin aşağısına, denize doğru kayıtsızca bakmakta olan amcasına dik dik baktı, rüzgâr siyah saçlarını havalandırıyordu.

"Ne demek yapamam? Unvanımdan vazgeçip vazgeçmemem kimi ilgilendirir?"

Hal Amca ona sevecen bir sabırsızlıkla baktı.

"Laf olsun diye konuşmuyorum, seni aptal. Tamamen bunu kastediyordum. Bir asaletten feragat edemezsin. Bunu yapmak için yasalarda ya da geleneklerde belirlenmiş bir yol yok; dolayısıyla bu yapılamaz."

"Ama sen..." William durdu, şaşırmıştı.

"Hayır, yapmadım," dedi amcası kuru bir sesle. "O zaman yapabilseydim yapardım ama yapamadım, bu yüzden yapmadım. *Yapabildiğim* en fazla şey 'Dük' unvanını kullanmayı bırakmak ve bana atıfta bulunarak ya da hitap ederek bu unvanı kullanan herkesi fiziksel olarak sakatlamakla tehdit etmek oldu. Bunu kastettiğimi açıkça belirtmem birkaç yılımı aldı."

"Gerçekten mi?" diye sordu William alaycı bir tavırla. "Kimi sakatladın?"

Aslında amcasının nükteli konuştuğunu sanmıştı ama bir zamanların ve şimdinin dükü hatırlama çabasıyla kaşlarını çatınca şaşırdı.

"Ah... birkaç karalayıcı... Hamamböcekleri gibidirler, bilirsin. Birini ezdiğinde diğerleri gölgelerin içine kaçar ama arkanı döndüğün an leşinle mutlu bir şekilde ziyafet çeken ve hayatına pislik yayan kalabalıklar tekrar geri döner."

"Sana kelimelerle aranın iyi olduğunu söyleyen oldu mu amca?"

"Evet," diye yanıt verdi amcası kısaca. "Ama birkaç gazeteciyi yumruklamanın ötesinde George Mumford'ı çağırdım. Şimdi Clermont Markisi, ama o zamanlar değildi. Herbert Villiers, Vikont Brunton ve Radcliffe adında bir beyefendi. Bir de Otuz Dördüncü Ordu'dan Albay Phillips, Kont Wallenberg'ün kuzeni."

"Düellolar mı demek istiyorsun? Hepsiyle dövüştün mü?"

"Kesinlikle. Villiers'la değil çünkü karaciğerini üşüttü ve benden önce öldü, ama onun dışında... ama bu konumuzun

dışında." Hal kendini tuttu ve aklını toplamak için başını iki yana salladı. Akşam olmak üzereydi ve kıyıdan esen rüzgâr sertti. Pelerinine sarınıp başıyla kasabaya doğru işaret etti.

"Haydi gidelim. Sular yükseliyor ve yarım saat içinde General Prévost'la yemeğe çıkacağım."

Alacakaranlıkta yavaşça ilerlerken otlar botlarına sürtüyordu.

"Ayrıca," diye devam etti amcası, başını rüzgâra karşı önde tutarak, "başka bir unvanım daha vardı; lekesiz bir unvan. Pardloe unvanını kullanmayı reddetmek, unvanın mülklerinden elde edilen geliri kullanmayı da reddettiğim anlamına geliyordu, ancak günlük hayatım açısından neredeyse hiçbir şey ifade etmiyordu, toplumda biraz göz devirme dışında. Arkadaşlarım büyük ölçüde arkadaşlarım olarak kaldı, gitmeye alışkın olduğum yerlerin çoğunda kabul gördüm ve önemli olan nokta, yapmak istediğim şeyi yapmaya devam ettim. Bir alay yetiştirmek ve komuta etmek... Sen..." William'a bakarken şapkasından çizmesine kadar onu değerlendirdi.

"Çok ince bir noktaya değinmek istemem William, yapmak istemediğin şeyi nasıl yapmayacağını sormaktansa, ne yapmak istediğini sormak daha kolay olabilir."

William durup gözlerini kapadı ve suyu dinleyerek zihnini bulandıran düşüncelerinden bir an olsun arındığını hissetti. Kafasının içinde kesinlikle hiçbir şey yoktu.

"Pekâlâ," dedi sonunda, derin bir nefes aldı ve gözlerini açtı. "Yapmak istediğin şeyin bu olduğunu hep biliyor muydun?" diye sordu merakla.

"Sanırım öyle," diye yanıtladı amcası yavaşça, yeniden yürümeye başlamıştı. "Bir askerden başka bir şey olmayı düşündüğümü hiç hatırlamıyorum. *İstemek* konusuna gelince... Bu sorunun aklıma geldiğini hiç sanmıyorum."

"Kesinlikle," dedi William. "En büyük oğlun yaptığı şeyin bu olduğu bir ailede doğdun ve bu sana uygun oldu. Ben kutsal görevimin topraklarımla ve kiracılarımla ilgilenmek olduğuna inanarak büyüdüm, istediğim şeyin buna dahil olduğu bir an bile aklıma gelmedi; sende olduğu kadar...

"Gerçek şu ki," diye devam etti William, şapkasını çıkarıp rüzgârda savrulmasını önlemek için kolunun altına sıkıştırarak, "kendimi doğuştan sahip olduğum varsayılan unvanların hiçbirine hak kazanmış hissetmiyorum... Ayrıca..." Aklına bir düşünce geldi ve gözlerine kısarak amcasına baktı.

"Düklük gelirini kabul etmediğini söylemiştin. Kazanç elde etmediğin mülklerin bakımını da ihmal ettiğini sanmıyorum."

"Elbette, ha..." Hal sözünü kesti ve William'a öfkenin saygınlığa karıştı bir ifadeyle baktı. "Sana düşünmeyi kim öğretti, evlat? Baban mı?"

"Lord John'un küçük bir etkisi olduğunu düşünüyorum," dedi William nezaketle. Eski babasından söz edildiğinde son zamanlarda sıkça yaşadığı gibi kendini yine kötü hissetti. O bakışı unutamıyordu. John Cinnamon'ın gözlerindeki korku dolu hevesi... Ah, lanet olsun, elbette unutabilirdi. Bu bir irade meselesiydi, hepsi bu. Elinden geldiğince bunu göz ardı etmeye çalıştı.

"Ama aslında sorumluluklarından feragat etmedin, onlardan faydalanmayacak olsan bile... Yine de bana bunu yapamayacağını söylüyorsun. Bir akranın akran olmaktan vazgeçebileceği bir durum yok mu?"

"Kendi isteğiyle değil, hayır. Unutma, asalet minnettar bir hükümdarın hediyesidir. Minnettarlığını yitiren bir hükümdar gerçekten de bir asilzadenin unvanlarını elinden alabilir, ancak Lordlar Kamarası'nın desteği olmadan herhangi bir hükümdarın bunu yapabileceğinden şüpheliyim. Asiller kendilerini tehdit altında hissetmekten hoşlanmaz. Bugünlerde başlarına çok nadiren geliyor, buna alışık değiller," diye ekledi alaycı bir tavırla.

"Öyle bile olsa, bu kralın kapris meselesi de değildir. Sanırım bir unvanın geri alınması için gerekçeler oldukça sınırlı. Aklıma gelen tek şey Kraliyet'e karşı bir isyana karışmak."

"Ciddi olamazsın."

William hafifçe konuşmuştu ya da öyle demek istemişti ama Hal durdu ve yeğenine keskin bir bakış attı.

"Eğer ihaneti ve kralına, ülkene ve ailene ihanet etmeyi kişisel sorunlarını çözmek için uygun bir yol olarak görüyorsan, William, o zaman belki de John sana sandığım kadar iyi eğitim vermemiştir."

Amcası cevap beklemeden arkasını döndü ve kumda şekilsiz ayak izleri bırakarak çürümeye yüz tutmuş su yosunlarının arasından geçip gitti.

William bir süre daha sahilde durdu. Ne bir şey düşünebiliyor ne de hissedebiliyordu. Sadece nehirdeki akıntıyı izliyor, yorgun beynini yıkıyordu. Beyaz başlı kahverengi pelikanlardan oluşan bir sürü gökyüzünden süzülerek geldi, su yüzeyinin iki metre üzerinde süzülürken şekillerini koruyorlardı. İlginç bir şey görmediklerinden, hep birlikte tekrar yükselip bataklıkların üzerinden açık denize doğru yelken açtılar.

İnsanların denize kaçmasına şaşmamalı, diye düşündü küçük bir özlem duygusuyla. Günlük yaşamın küçük kaygılarından sıyrılmak ve istenmeyen bir yaşamın taleplerinden kaçmak için. Sadece kilometrelerce uzanan sınırsız su, sınırsız gökyüzü.

Ayrıca kötü yemek, deniz tutması ve her an korsanlar, katil balinalar ya da çok daha büyük olasılıkla hava tarafından öldürülme ihtimali...

Katil balinalar düşüncesi onu güldürdü ve kötü ya da değil, yiyecek düşüncesi ona açlıktan ölmekte olduğunu hatırlattı. Gitmek için döndüğünde, kendisi orada öylece dururken, büyük bir boğa timsahının arkasındaki çalılıktan sürünerek çıktığını ve yaklaşık bir metre ötede dinlendiğini fark etti. Çığlık atınca sürüngen ürküp kızgın bir şekilde korkunç çenesini açarak hırlama ile devasa bir geğirme arasında bir ses çıkardı.

Bunu tam olarak nasıl yaptığına dair hiçbir fikri yoktu ama nefes nefese ve terden sırılsıklam bir hâlde durduğunda ordu kampının ortasındaydı. Kalbi hâlâ çarpıyordu, çadırların düzenli koridorlarında ilerledi, akşam yemeğine doğru yerleşen

bir kampın normal sesleri arasında bir kez daha güvende hissetti. Hava odun ateşi, kamp mutfaklarından gelen sıcak toprak, ızgara et ve kaynayan güveç kokularıyla doluydu.

Babasının evine vardığında çok acıkmıştı ama yazın bu saatinde en az bir saat daha gündüz olacaktı. Gün ışığına rağmen Trevor'ın uyumuş olacağını düşündü ve olabildiğince sessiz bir şekilde, taşlı yürüyüş yolunun yanındaki nemli çimleri kullanarak yürüdü.

Aklında Trevor –ve mutlaka Trevor'ın annesi– olduğu için evin yan tarafına baktı ve üzüm çardağındaki bankın dolu olduğunu fark etti. Ama bebekli ya da bebeksiz Amaranthus orada değildi.

"*Guillaume!*" John Cinnamon onu fark etti ve çardaktan öyle hızlı kalktı ki yapraklar ve salkım salkım üzümler çakılların üzerine saçıldı.

"John! Nasıl geçti?" Cinnamon'ın sevinçle parlayan geniş yüzünü görebiliyordu. O an içi bir tuhaf oldu. Babası John Cinnamon'ı oğlu olarak kabul etmiş miydi?

"Ah! Güzeldi... baban harika, iyi bir adam, *Guillaume*! Ona sahip olduğun için çok şanslısın."

William kuşkulu bir tavırla, "Evet," dedi. "Ama ne dedi..."

"Bana babamla ilgili her şeyi anlattı," dedi Cinnamon ve kelimenin büyüklüğü karşısında yutkunmak için durdu. "Benim babam. Adı Malcolm Stubbs. Sen hiç onunla tanıştın mı?"

"Emin değilim," dedi William hatırlama çabasıyla kaşlarını çatarak. "Adını bir ya da iki kez duyduğuma eminim ama eğer onunla tanıştıysam, bu ben çok küçükken olmuş olmalı."

Cinnamon koca elini savurarak bunu geçiştirdi.

"O bir askerdi, bir yüzbaşıydı. Quebec şehri için Abraham Ovası'nda yapılan büyük savaşta ağır yaralanmıştı, biliyor musun?"

"Savaşı biliyorum, evet. Kurtulmuş mu?"

"Kurtulmuş. Londra'da yaşıyormuş." Cinnamon bu isimden duyduğu sevinçle William'ın omzunu sıktı ve William köprücük kemiğinin kaydığını hissetti.

"Anlıyorum. Bu iyi bir şey sanırım?"

"Lord John, mektup yazmak istersem Yüzbaşı Stubbs'ın eline geçmesini sağlayacağını söylüyor. *Londra*'da!" Londra'nın Periler Diyarı'na komşu olduğu açıktı. William arkadaşına gülümsedi, bir yandan Cinnamon'ın bu durumdan heyecan duymasına gerçekten sevinirken, gizliden gizliye ve utanarak Cinnamon'ın babasının öz oğlu olmadığı için rahatlamıştı.

Cinnamon'ın tam olarak ne söylediğini, Lord John'ın ne anlattığını ve Lord John bunlardan bahsederken ne düşündüğünü heyecanla anlatmasını dinlemek için avluda birkaç kez aşağı yukarı yürümek gerekti ve...

"Yani bir mektup yazacaksın, değil mi?" William sonunda soracak kadar sözünü kesmeyi başarmıştı.

"Ah, evet." Cinnamon onun elini tutup sıktı. "Bana yardım eder misin, *Guillaume*? Ne söyleyeceğime karar vermeme yardım eder misin?"

"Ah. Evet, elbette." Ezilmiş elini geri aldı ve parmaklarını nazikçe büktü. "Peki. Sanırım bu, Yüzbaşı Stubbs'tan bir cevap gelmesi ihtimaline karşı biraz daha burada, Savannah'da kalmak istediğin anlamına mı geliyor?"

Cinnamon böyle bir cevap alma düşüncesinden mi, yoksa alamama ihtimalinden mi bilinmez, rengi atmış gibiydi ama derin bir nefes alıp başını olumlu anlamda salladı.

"Evet. Lord John onunla kalmam için bizi davet etme nezaketi gösterdi ama bunun doğru olmayacağını düşünüyorum. Bir işle kalacak yer bulacağımı söyledim. Ah, *Guillaume*, çok mutluyum. *Je n'arrive pas à y croire!**"

"Ben de mutluyum, *mon ami*," dedi William gülümseyerek. Cinnamon'ın neşesi bulaşıcıydı. "Ama sana ne diyeceğim... haydi, gidip bunun üzerine bir güzel ziyafet çekelim. Açlıktan ölmek üzereyim."

---

* (Fr.) Buna inanamıyorum. (ç.n.)

Ayışığı Kitaplığı

34

BİR VAİZİN OĞLU

Fraser Tepesi

Tepe'ye okul, Mason Locası, Presbiteryen ve Metodist ayinleri için kilise ve Quaker toplantıları için bir mekân olarak hizmet verecek olan kulübeye, herkesin verdiği isimle TOPLANTI EVİ artık bitmişti. O gün öğleden sonra, isteksiz öğretmen, Locanın İbadet Üstadı ve üç rakip vaiz, mekânı incelemek ve kutsamak için bir araya geldi.

"Bira gibi kokuyor," dedi aday öğretmen burnunu kırıştırarak.

Gerçekten de şerbetçiotu kokusu, duvarların ve yeni sıraların ham çam ağacının kokusuyla yarışacak kadar güçlüydü. Keresteler yeni kesildiğinden yer yer soluk altın rengi bir özsu sızıyordu.

"Evet," dedi Efendi. "Ronnie Dugan ve Bob McCaskill, vaizlerin zeminden başka üzerinde duracakları bir şey olup olmaması konusunda fikir ayrılığına düşmüşler ve biri fıçıyı devirmiş."

"Büyük bir kayıp değil," diye cevap verdi Fraser Tepesi'ndeki tek Quaker'ın kocası. "Küçük Markie Henderson annesinin bira fıçısına işediğinden beri içtiğim en kötü biraydı ve bira servis edilmeden önce kimse bunu fark etmedi."

"O kadar da kötü değildi," dedi Presbiteryen rahip, haksız yere yargılamak istemiyordu ama genel bir anlaşma uğultusu onu bastırdı.

"Kim yaptı bunu?" diye sordu Rachel alçak sesle, kötü niyetli bira üreticisinin duyma ihtimaline karşı omzunun üzerinden bakarak.

"Fıçıyı tedarik ettiğimi itiraf etmekten utanıyorum," dedi Yüzbaşı Cunningham kaşlarını çatarak, "ama imalatı hakkın-

da hiçbir fikrim yok. Cross Creek'ten bazı kitaplarımla birlikte geldi."

Genel bir anlayış mırıltısı odayı doldururken Bayan Cunningham'dan gelen hoşnutsuzluk homurtusu buna müsaade etmedi ve bira konusu dile getirilmeyen genel bir mutabakatla masaya yatırıldı.

"Evet, şimdi." Jamie, artık Toplantı Evi'nin işlerine ayrılmış olan yedek defterlerinden birini açarak toplantıyı başlattı. "Brianna küçük haşerelere, ee... yani çocuklara iki saatliğine, sabah saat dokuzdan on bire kadar eğitim vermek istediğini söyledi. Buna hasattan sonra başlamak istediğini belirtti. Daha büyük delikanlı ve kızlardan okuma yazma öğrenmek isteyen olursa, onlar da gelebilirler... Ne zaman demiştin, *a nighean*?"

"Randevuyla diyebiliriz," diye yanıt verdi Bree. "Peki, ya yazı tahtası, hiç var mı?"

"Hayır," diye yanıtladı Jamie ve defterine kurşun kalemle *Yazı tahtası-10 adet* diye yazdı.

"Sadece on tane mi?" dedim, kolunun üzerinden deftere bakarak. "Elbette, eğitim alacak bundan daha fazla çocuk var."

Roger karısına sırıtarak, "Brianna'nın onları dövmeyeceğinden emin olduklarında gelirler," dedi. "Sanırım Moravyalı okul müdürü Gustav Grunewald'dan yazı tahtalarını nereden bulabileceğimizi öğrenebiliriz. Onu tanıyorum, iyi biridir. Onları bulana kadar kullanman için sana bir kara tahta yapacağım."

"Nerede iyi bir tebeşir yatağı olduğunu biliyorum," diye ekledim. "Yarın turnagagası bitkisi topladıktan sonra oraya gittiğimde biraz getiririm."

"Sıralar?" diye sordu Bree tereddütle, etrafına göz gezdirerek. Oda geniş ve iyi aydınlatılmıştı, dört duvarın üçünde –şimdilik keşfedilmemiş– pencereler vardı ama bankların ötesinde hiçbir mobilya yoktu. Belli ki bir podyum inşa etmek isteyen her kimse tartışmayı kaybetmişti.

"Birinin vakti olur olmaz, *mo chridhe*. Yazı tahtalarını biraz dizlerinin üzerinde tutmaları onlara zarar vermez ve sonbahar-

dan önce birkaç taneden fazla olmaz. Ekinler çıkana kadar çalışmaları gerekiyor, kızım." Jamie bir sayfayı çevirdi.

"Loca'nın işleri... şey, bu Loca'nın ilgilenmesi gereken bir konu. Şimdi, biz son kez bir toplantı yerimiz olduğunda olağan Loca toplantısını çarşamba günü yapmaya alışmıştık ama anladığım kadarıyla yüzbaşı o akşamı kilise ayini için kullanmak istiyor?"

"Eğer sizi çok rahatsız etmeyecekse, efendim?"

"Hiç sıkıntı değil," dedi Roger ve yüzbaşının ona sertçe bakmasına neden oldu. "Elbette, Loca'da bize katılmanızdan memnuniyet duyarız, Yüzbaşı."

Cunningham başını olumlu anlamda sallayan Jamie'ye baktı. Yüzünden rahatladığı belli olan yüzbaşı da başıyla onu onayladı.

"O zaman salı günü Loca'nın olağan toplantısı olacak ve... diğer akşamlarda da kulübeyi toplantı yeri olarak kullanmaya alışkınız, sadece etkinlikler için, tamam mı?"

"Kendi taburenle şişeni getir," diye açıkladı Roger. "Ve ocak için bir çubuk."

Bayan Cunningham bir hanımefendi edasıyla homurdandı ve erkeklerin içmek için bir araya gelmeleri hakkında ne düşündüğünü belirtti. Haklı olduğunu düşünmüştüm ama Jamie, Roger ve Ian, bu resmi olmayan akşamların Tepe'de neler olup bittiğini öğrenmemde ve işler kontrolden çıkmadan önce bir şeyler yapabilmemde bana çok yardımcı olduğunu söylemişlerdi.

"Tamam öyleyse." Jamie yeni bir sayfaya geçti, bu sayfanın başında büyük siyah harflerle *Kilise* yazıyordu ve altı çiziliydi. "Pazar günlerini nasıl idare etmek istersin, yoksa Yoldaşlar Pazar Günü mü, Rachel?"

"Ona İlk Gün diyoruz ama gerçekte pazar günü olur, evet," diye araya girdi Ian. Rachel keyifle bakıp başını salladı.

"O zaman üçünüz her pazar ayin ya da toplantı yapacaksınız?" diye ekledi Jamie, Rachel'a başıyla işaret ederek. "Yoksa dönüşümlü mü yapmak istersiniz?"

Roger ve yüzbaşı birbirlerine baktılar, çatışmacı görünebilecek bir şey söylemekten çekiniyorlardı ama yeni oluşan cemaatleri için zaman ve mekân talep etmeye kararlıydılar.

Rachel sakince, "Her İlk Gün burada olacağım," dedi. "Ama Quaker toplantısının doğası gereği, öğleden sonra gelmemin daha iyi olacağını düşünüyorum. Günün erken saatlerinde ayine katılanlar oturup kalplerinin sessizliğinde duyduklarını düşünmeyi ya da başkalarıyla paylaşmayı faydalı bulabilirler."

Ian kararlı bir şekilde, "Annem ve ben de olacağız," dedi.

İki vaiz şaşırmış görünüyordu ama sonra başlarını salladılar.

"Biz de her pazar ayin düzenleyeceğiz," dedi Roger. "Ne de olsa üçüncü emirde '*Tanrı'nın gününü ayda iki kez hatırlayacaksın*' denmiyor."

"Çok doğru," dedi yüzbaşı, ama o daha fazla konuşamadan Bayan Cunningham herkesin aklından geçeni söyledi.

"İlk kim yapacak?"

Huzursuz bir sessizlik oldu, Jamie kürk kesesini karıştırıp gümüş bir şilin çıkarıp havaya fırlattı, elinin tersiyle yakaladı ve diğer eliyle üzerine vurdu.

"Yazı mı tura mı, Yüzbaşı?"

"Hımm..." Gafil avlanan Cunningham tereddüt etti ve annesinin "yazı" demeye hazırlandığını gördüm. Tamamen farkında değildi. "Tura," dedi kararlılıkla. Jamie paraya bakmak için elini kaldırdı, sonra da gruba gösterdi.

"Tura geldi. Birinci mi, yoksa ikinciyi mi seçiyorsunuz, Yüzbaşı?"

"Şarkı söyleyebilir misiniz, efendim?" diye sordu Roger, Cunningham'ı yeniden şaşırtarak.

"Evet," dedi, şaşırmış bir hâlde. "Neden?"

"Ben söyleyemiyorum," dedi Roger boğazına dokunarak. "Önce siz vaaz verirseniz bir veda ilahisiyle cemaatin moralini yüksek tutabilirsiniz. Böylece belki söyleyeceklerime daha açık olurlar." Gülümsedi ve küçük bir kahkaha dalgası oluştu ama şaka yaptığını düşünmedim.

Jamie başını salladı.

"İlk ya da son olmak konusunda endişelenmene gerek yok, Yüzbaşı. Eğlence az bulunur."

John Quincy Myers, bizimle birlikte kaldığı kısa süre boyunca dağ sakinlerinin eğlence fırsatlarından o kadar yoksun olduklarını, boyanın kurumasını izlemek için yaklaşık otuz kilometre yol katedebileceklerini söylemişti. Bu düşünce onun kendi içinde eğlenceli olma konusundaki mütevazı feragatinin bir parçasıydı ama haksız değildi.

Kalabalığı çekmek için yeni bir vaiz yeterli olabilirdi. İki tanesi duyulmamış bir şeydi ve Hristiyanlığın farklı yüzlerini temsil eden iki vaiz...! Jamie ile birlikte yeni Toplantı Evi'nin dışında durup Yüzbaşı Cunningham'ın ayininin başlamasını beklerken, arkamda mırıldanılan bahisleri duydum; birincisi, iki rahip kavga edecek miydi ve ederlerse hangisi kazanacaktı.

Bunu duyan Jamie de arkasını dönerek yarı yetişkin çocuklardan oluşan güruha seslendi.

"Bahse varım, birbirleriyle dövüşmeyecekler," dedi gür bir sesle, sonra daha alçak bir tonla ekledi. "Ama dövüşürlerse, Roger Mac'e beş on şilin koyuyorum."

Bu sözler çocuklar arasında küçük bir kargaşa yarattı ve orada bulunan az sayıdaki gerçek Metodist ile Anglikan arasında homurdanmaya sebep oldu. Ancak yüzbaşı, altın dantelli şapkası da dahil olmak üzere tam bir denizci üniforması içinde, bir kolunda cüppe, diğer kolunda siyah dantel korseli güzel annesi ile yaklaşırken tüm homurtular kayboldu. Beğeni dolu bir uğultu yükseldi ve Jamie ile ben onlara hoş geldiniz demek için kalabalığın önüne doğru ilerledik.

Yüzbaşı biraz terliyordu, sıcak bir sabahtı ama hem neşeli hem de soğukkanlı görünüyordu.

"General Fraser," dedi Jamie'yi selamlayarak. "Bayan General Fraser. Umarım bu mübarek sabahta iyisinizdir."

"Öyle efendim," dedi Jamie, eğilerek. "Teşekkür ederim. Bize daha mütevazı ama daha uygun bir unvan verdiğiniz için size daha fazla teşekkür edeceğim. Ben Albay Fraser, bu da leydim."

Patiska eteklerimi açtım ve nasıl yapıldığını hatırladığımı umarak reverans yaptım. Yüzbaşının Jamie'nin bir milise komuta ettiğini ya da edebileceğini ima edip etmediğini merak ettim. Evet, yapmıştı...

Yüzbaşı gözle görülür bir şekilde kaskatı kesildiyse de Bayan Cunningham Jamie'ye hoş bir reverans yaptı ve usulca ayağa kalktı.

"Biz teşekkür ederiz, Albay," dedi gözünü bile kırpmadan, "oğluma Tanrı'nın sözünü en çok ihtiyacı olanlara ulaştırma fırsatı verdiğiniz için."

Roger, Yüzbaşı Cunningham'ın ayinine katılma konusunda farklı düşüncelere sahipti.

"Annemle babam gidiyor," diye karşı çıkmıştı Bree. "Fanny ve Germain da. Zavallı adamdan kaçıyormuşuz gibi görünmek istemeyiz, değil mi ya da onun vaizini yüceltiyor muyuz?"

"Şey, hayır. Ama yarışmayı yargılamaya gelmişim gibi de görünmek istemiyorum. Ayrıca babanın gitmesi gerekiyor. O... kısmi görünemez."

Brianna güldü ve Mandy'nin eteklerinden birinin kenarını kıvırmak için diktiği ipliği ısırarak kopardı. Etek sahibi, Claire Nine'nin elma püresi yapmasına yardım etmekle güya erdemli bir şekilde meşgulken eteğini sökmeyi başarmıştı.

"Babam, tabiri caizse, Tepe'de arkasından iş çevrilmesinden hoşlanmaz," dedi Brianna. "Yüzbaşı Cunningham'ın kürsüden ayaklanma ve isyan vaazları vereceğini düşündüğümden değil."

"Ben de sanmıyorum," diye temin etti Roger onu. "En azından ilk etapta."

"Haydi ama," dedi Brianna. "Merak etmiyor musun?"

Merak ediyordu. Hem de çok. Presbiteryen bir papazın oğlu olarak büyüdüğü için vaazlardan payına düşeni almamış de-

ğildi ama o zamanlar papaz olmak gibi en ufak bir düşüncesi yoktu ve ince noktalara çok dikkat ederdi. Tepe'de ilk vaaz verme denemesinde çok şey öğrenmişti ve papazlığa atanma denemesinde daha fazlasını öğrenmişti ama bu birkaç yıl önceydi ve şimdiki dinleyicilerin çoğu onu lordun damadından başka bir şey olarak tanımıyordu.

"Ayrıca," diye ekledi Brianna, eteği kaldırıp gözlerini kısarak yaptığı işi değerlendirirken, "gitmezsek göze batarız. Tepe'deki *herkes* orada olacak, inan bana. Hepsi de senin vaazın için orada olacak. Babamın eğlence hakkında söylediklerini hatırla."

Onun her konuda haklı olduğunu kabul etmek zorundaydı. Jamie ve Claire uyumlu ve sevecen tavırlarıyla oradaydılar. Germain ve Fanny de yanlarındaydı, doğal olmayan bir şekilde temiz ve daha da doğal olmayan bir şekilde bastırılmış görünüyorlardı.

En azından temiz ve –tamamen bastırılmamış olsalar da– Brianna'yla arasındaki bankta sıkı sıkıya kapalı duran kendi çocuklarına şöyle bir göz attı. Jemmy hafifçe seğiriyordu ama oldukça sakindi ve Mandy, Esmeralda'ya yüksek sesle fısıldayarak Tanrı'nın Duası'nı öğretmekle meşguldü –ya da en azından ilk satırı, Mandy'nin bildiği tek şey buydu– ve bebeğin tombul bez ellerini dindarca birbirine bastırıyordu.

"Vaazın ne kadar süreceğini merak ediyorum," dedi Bree çocuklara bir bakış atarak.

"Eh, denizcilere vaaz vermeye alışkındır. Sanırım ayrılmaya ya da sözünü kesmeye cesaret edemeyen tutsak bir dinleyici kitlesiyle, biraz daha devam etmek isteyebilirsin." Odanın arka tarafındaki karışıklık ve mırıldanmalardan kendi ilk vaazı sırasında yılan çıkaranlara benzer birkaç büyük çocuğun orada durduğunu duyabiliyordu.

Bree omzunun üzerinden bakarak, "Onunla alay etmeyi planlamıyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Hayır, düşünmüyorum."

"Alay etmek ne demek, baba?" Jem kelimeye kulak kesilmişti.

"Biri konuşurken sözünü kesmek ya da ona kaba şeyler söylemek anlamına gelir."

"Ah."

"Bunu asla yapmayacaksın, duydun mu beni?"

"Of." Jem ilgisini kaybetti ve tavana bakmaya devam etti.

Yüzbaşı Cunningham ve annesi içeri girince cemaatte bir ilgi kıpırtısı oldu. Yüzbaşı sağa sola başını salladı, tam olarak gülümsemiyordu ama hoşnut görünüyordu. Bayan Cunningham bir sorun olup olmadığını anlamak için etrafına dikkatle bakıyordu.

Gözü Esmeralda'ya takıldı ve ağzını açtı ama oğlu yüksek sesle boğazını temizleyip dirseğinden tutarak onu öndeki bankta bir yere yönlendirdi. Bayan Cunningham başını kısa bir süreliğine çevirdi, ancak yüzbaşı yerini almıştı ve cemaatin itişip kakışmaları ve suskunlukları arasında geri döndü.

"Kardeşlerim," dedi yüzbaşı ve herkes aniden doğruldu çünkü Roger'ın güvertede kullandığı, yelkenlerin şakırtısı ve topların gürültüsünden duyulacak şekilde yükseltilmiş bir ses olduğunu düşündüğü bir sesle onlara hitap etmişti. Cunningham öksürdü ve daha sessiz bir şekilde tekrarladı: "Dindar kardeşlerim, size hoş geldiniz diyorum.

"Çoğunuz beni tanıyorsunuz. Tanımayanlar için söylüyorum. Ben Yüzbaşı Charles Cunningham, majestelerinin donanmasından emekli oldum. İki yıl önce Tanrı'dan bir çağrı aldım ve bu çağrıya elimden geldiğince cevap vermeye çalışıyorum. Benim ve sizin Tanrı'ya olan yolculuğunuz hakkında daha fazla bilgi vereceğim ama şimdi bu sabahki ayinimize 'Ey Tanrı, Geçmiş Çağlarda Yardımcımız' ilahisini söyleyerek başlayalım."

"Bence gerçekten iyi olacak," diye fısıldadı Bree, Roger'a cemaat mecburen ayağa kalkarken.

Yüzbaşı iyiydi. İlahiden sonra –ki cemaatin yaklaşık yarısı bunu biliyordu, ama basit bir melodiydi ve geri kalanların mırıldanması için yeterince kolaydı– yıpranmış deri İncil'ini açtı ve onlara Matta 4:18–22'yi okudu:

"İsa Taberiye Gölü'nün kıyısında yürürken, Petrus adındaki Simon'la kardeşi Andreas'ın denize ağ attıklarını gördü.

Onlara, 'Ardımdan gelin, sizi balıkçı yapacağım,' dedi.

Onlar da hemen ağlarını bırakıp onu izlediler.

Oradan ayrıldıktan sonra Zebedi oğlu Yakup'la kardeşi Yuhanna'yı, babaları Zebedi'yle birlikte bir gemide ağlarını onarırken gördü ve onları çağırdı.

Onlar da hemen gemiyi ve babalarını bırakıp onun ardından gittiler."

Ardından yıpranmış deri İncil'ini bırakıp büyük bir sadelikle kendisini buraya neyin getirdiğini anlattı.

"İki yıl önce, Kuzey Amerika İstasyonu'nda majestelerinin gemilerinden biri olan İngiliz kraliyet gemisi *Lenox*'un kaptanıydım. Görevimiz koloni limanlarını abluka altına almak ve isyancı topluluklara karşı zaman zaman baskınlar düzenlemekti."

Roger odaya alçak bir sis gibi yayılan anlık tedirginliği hissetti. Orada bulunanlardan bazılarının gizli Sadıklar olması kaçınılmazdı, ancak kendilerini açıkça ilan edenlerin çoğu bunu isyancı olarak yapmıştı, ister inançtan ister işgüzar bir şekilde ev sahipleriyle –üçüncü sırada oturan ev sahibiyle– ittifak kurma arzusundan olsun, bilmiyordu.

"Oğlum Simon kısa bir süre önce ikinci teğmen olarak gemiye katılmıştı. Birbirimizi en az iki yıldır görmediğimiz için çok mutlu olmuştum çünkü o Manş Denizi'nde görev yapmıştı."

Kaptan sanki geçmişe bakıyormuş gibi bir an durakladı.

"Onunla gurur duydum," dedi sessizce. "Hem beni donanmada takip etmeyi seçtiğinden hem de davranışlarından dolayı gurur duydum. Çok genç bir teğmendi, sadece on sekiz yaşındaydı ama girişimci, cesur ve adamlarına çok değer veren biriydi."

Bir an için dudaklarını birbirine bastırdıktan sonra duyulabilir bir nefes aldı.

"Rhode Island kıyılarında devriye gezerken bir isyancı kayığıyla karşılaştık ve onu takip ederek çatışmaya girdik. Oğlum bu çatışmada öldürüldü."

Cemaatten şaşkınlık ve sempati dolu boğuk bir ses yükseldi ama Cunningham bunu duyduğuna dair hiçbir işaret vermedi ve sözlerine devam etti.

"Kurşun ona isabet ettiğinde birkaç metre uzağındaydım ve onu kollarımın arasına aldım. Öldüğünü hissettim.

"Öldüğünü hissettim," diye tekrarladı yumuşak bir sesle ve şimdi gözleri cemaati tarıyordu. "Bazılarınız bu duyguyu bilir."

Çoğu biliyordu.

"Elbette, bir çatışmanın ortasında yas tutacak zaman yoktu. Yaklaşık bir saat sonra gemiyi ele geçirdik ve mürettebatını esir aldık. Gemiyi kıdemli astsubay komutasında limana gönderdim, normalde bu görev teğmen olan oğluma düşerdi. Ama o anda tüm hareketlilik, liderlik ve komuta etme ihtiyacı, bunların hepsi yok oldu. Oğluma veda etmeye gittim."

Roger istemsizce Jemmy'ye, başının tepesindeki yumuşak saç kıvrımına, temiz, pembe kulaklarının arkasına baktı.

"Aşağıda, revirdeki bir karyolada yatıyordu ve ben de yanına oturdum. Ne hissettiğimi ya da ne düşündüğümü söyleyemem. Tek hissettiğim derin bir boşluktu. Elbette, bana ne olduğunu biliyordum, bir parçamı kaybettiğimi, herhangi bir uzuv kaybından ya da fiziksel yaralanmadan daha büyük bir kayıp olduğunu biliyordum, yine de hiçbir şey hissetmiyordum. Sanırım..." Sözüne ara verdi ve boğazını temizledi. "...sanırım bir şey hissetmekten korkuyordum. Ama otururken yüzünü izledim, o çok iyi tanıdığım yüzünü... ve ışığın tekrar yüzüne girdiğini gördüm.

"Değişti," dedi yüzbaşı, cemaatteki yüzlere bakarak, anlamaları için ısrar eder bir hâli vardı. "Yüzünde... âdeta nur vardı. Güzelleşti, aniden, bir meleğin yüzü gibi. Sonra gözlerini açtı."

Bu şok odadaki herkesi ayağa kaldırdı. Roger, Bayan Cunningham'ın zaten olabildiğince dimdik durduğunu gördü. Katı ve hareketsiz bir şekilde oturuyordu, yüzü başka tarafa dönüktü.

"Benimle konuştu," dedi yüzbaşı boğuk bir sesle. "Dedi ki 'Merak etme, baba. Seni tekrar göreceğim. Yedi yıl sonra.'"

Sert bir şekilde boğazını temizledi. "Sonra gözlerini kapadı ve... öldü."

Mırıltıların ve solukların kesilmesi birkaç dakika sürdü. Cunningham sessizlik geri gelene kadar sabırla bekledi.

"Oğlumun yanından kalkarken Rab'bin bana hem bir kutsama hem de bir işaret verdiğini fark ettim," dedi. "Ruhun ölümle yok olmayacağı bilgisi –kesin bilgi– ve Rab'bin beni halkına bu mesajı vermem için çağırdığı inancı..."

"Böylece Tanrı'nın çağrısına yanıt olarak aranıza geldim. Size Tanrı'nın iyiliğinin kelamını getirmek, yapabildiğim yerde alçakgönüllülükle rehberlik etmek ve kralına, ülkesine ve Tanrı'sına her zaman onur ve sadakatle hizmet eden oğlum Üsteğmen Simon Elmore Cunningham'ın anısını onurlandırmak için."

Roger duygu seline kapılarak ayağa kalktı. Her kelimesinde Cunningham'ın yanındaydı, kendini tamamen kaptırmış, hüzün, gurur, sıcaklık ve coşkuyla dolmuştu. Yüzbaşının vaazının tamamen duygusal yönlerini bir kenara bıraksa bile dini açıdan gerçekten iyi bir çalışma olduğunu kabul etmek zorundaydı.

Roger, Brianna'ya döndü ve yükselen ilahinin altında, "İsa Mesih," dedi, hiçbir küfür kastetmeden.

"Bunu tekrar söyleyebilirsin," diye karşılık verdi Brianna.

Roger'ın Yüzbaşı Cunningham'ın hareketini nasıl takip etmeyi önerdiğini merak ettim. Cemaat ağaçların altına dağılmıştı. Ama yanından geçtiğim her grup büyük bir heyecan ve ilgiyle yüzbaşının anlattıklarını tartışıyordu. Anlattığı hikâyenin büyüsü bende kaldı; merak ve umut duygusu.

Bree de merak ediyor gibiydi. Onu Roger'la birlikte büyük meşenin gölgesinde konuşurlarken gördüm. Yine de başını salladı, gülümsedi ve başlığını düzeltti. Mütevazı bir papaz eşi gibi giyinmiş, eteğini ve korsesini düzeltmişti.

Jamie, bakışlarımın yönünü takip ederek, "İki ay sonra kiliseye geyik derisiyle gelecek," dedi.

"Neye göre?" diye sordum.

"Üçe bir. Bahse girmek ister misin, Sassenach?"

"Pazar günü bahis mi? Doğruca cehenneme gideceksin, Jamie Fraser."

"Umurumda değil. Benden önce orada olacaksın. Bana bahis oranlarını soruyorsun... Ayrıca bir günde üç kez kiliseye gitmek en azından Araf'tan birkaç gün uzak kalmanı sağlamalı."

Başımı salladım.

"İkinci tura hazır mısın?"

Roger, Brianna'yı öptü ve gölgelikten güneşli güne çıktı. Uzun boylu, esmer ve yakışıklıydı, en iyi siyah –yani tek– takım elbisesini giymişti. Bize doğru gelirken Bree de peşindeydi ve yakındaki gruplardan birkaç kişinin bunu fark edip ekmek, peynir ve bira parçalarını kaldırmaya, özel bir an için çalıların arkasına çekilmeye ve açıkta kalan çocukları toplamaya başladığını gördüm.

Roger yanımıza geldiğinde selam verdim.

"Zirveye mi?"

"Yehuu," diye kısaca cevap verdi. Omuzlarını gözle görülür bir şekilde dikleştirerek cemaati selamlamak ve onları içeri almak için döndü.

Tanrı'ya şükür henüz sıcak olmasa da içerisi hissedilir derecede sıcaktı. Yeni çam kokusu şimdi daha yumuşaktı, ev dokumalarının hışırtısı ve hoş bir ev sisi içinde yükselen yemek pişirme, çiftçilik ve çocuk yetiştirmenin dağınık işlerinin hafif kokuları tarafından yumuşatılmıştı.

Roger bir süreliğine cemaatin yerlerine yerleşmelerine izin verdi ama bu konuşmaların başlamasına yetecek kadar uzun sürmedi. Kolunda Bree ile içeri girip onu ön sıraya bıraktı ve cemaate gülümsemek için döndü.

"Burada beni tanımayan var mı?" diye sordu ve hafif bir kahkaha tufanı koptu.

"Evet, beni tanıyor olmanız, yine de burada olmanız güven verici. Bazen bildiğimiz şeyler çok şey ifade eder, kısmen onları

iyi bildiğimiz ve güçlerini anladığımız için. O hâlde ayağa kalkın ve birlikte Tanrı'nın Duası'nı okuyalım."

Ayağa kalktılar ve duada ona eşlik ettiler; bazılarının duayı Galce, çoğunun ise farklı aksanlarda İngilizce okuduğunu fark ettim.

Hepimiz tekrar oturduğumuzda, Roger boğazını sertçe temizledi. O an endişelenmeye başladım. Sesinin eskisinden daha iyi olduğundan emindim, ister doğal iyileşmeden isterse de Dr. McEwan'ın elleri üzerine koyması gibi basit ama bir o kadar da tuhaf tedaviden kaynaklansın. Ama bırakın vaaz vermeyi, şarkı söylemeyi, toplum önünde bile konuşmayalı uzun zaman olmuştu ve beklentinin yarattığı stresle başa çıkmak zordu.

"Bazılarınızın Adalardan ve Kuzey'den geldiğini biliyorum. Bu yüzden şarkı söylemenin ne demek olduğunu bilirsiniz."

Hiram Crombie'nin kürsüden aşağıya, toplanan ailesine baktığını gördüm ve kalabalığın içinde gerçekten de bilen diğerlerinin ilgiyle kıpırdadığını hissettim.

"Son zamanlarda başka yerlerden gelenler için bu bir zahmet değil, sadece aranızda birden fazla dua kitabı olmadığında Mezmurlar ve ilahiler gibi şeylerle başa çıkmanın bir yolu. Ya da biri." Jamie'nin Salisbury'de bir tavernada bulup üç peni ve iki domuz paçası karşılığında satın aldığı, kapağı olmayan, yırtık pırtık sayfalardan oluşan kendi ilahi kitabını havaya kaldırdı.

"Bugün Mezmur Bir Otuz Üç'ü söyleyeceğiz. Kısa bir ilahi ama sevdiğim bir ilahi. Ben söyleyeceğim ya da ilahi söyleyeceğim." Onlara gülümsedi ve boğazını temizledi. "İlk satırı söyleyeceğim, sonra siz bana gerisini söyleyeceksiniz. Bir sonrakini ben söylerim ve böyle devam ederiz, tamam mı?"

Kitabı işaretlediği sayfaya kadar açıp en azından duyulabilecek kadar güçlü ve takip edilebilecek kadar ritmik bir sesle ilk cümleyi söylemeyi başardı:

"Bakın ne kadar iyi!"

Bir anlık duraksamanın ardından kendinden emin birkaç ses bu cümleyi tekrarladı:

"Bakın ne kadar iyi!"

Yüzünde bir sevinç ifadesi belirdi ve ancak o zaman bunun işe yarayacağından emin olmadığını anladım.

"Ve ne kadar hoş..."

"Ve ne kadar hoş!"

Kendinden emin olan daha fazla ses, üçüncü cümlede Roger'ın mutluluğunu paylaşıyor, kelimeleri ve anlamlarını hissediyorduk.

Oldukça kısa bir mezmurdu ama o kadar iyi vakit geçiriyorlardı ki iki kez baştan sona okudu ve sonunda durdu, ter içindeydi. Sıcaktan ve çabadan kızarmıştı. *"Sonsuza kadar yaşam bile!"* sözü hâlâ havada çınlıyordu.

"Bu iyiydi," diye mırıldandı Roger ve cemaat nazik bir tavırla güldü. "Jamie, gelip bize Eski Ahit'ten bir şeyler okur musun?"

Jamie'ye şaşkınlıkla baktım ama anlaşılan buna hazırdı çünkü yanında getirdiği küçük yeşil İncil'i alıp odanın önüne geldi. İki kiltinden en iyisini giymişti ve sahip olduğu tek ağırbaşlı görünümlü ceketinden cebinden gözlüğünü çıkarıp taktı ve arkadaki çocuklara baktı, onlar da hemen fısıldaşmayı kestiler.

Sert bakışın yeterli olacağından emin bir şekilde kitabı açtı ve Yaratılış'tan İbrahim'i ziyaret eden meleklerin hikâyesini okudu. Misafirperverliğinden hoşnut kalarak tekrar geldiklerinde karısı Sare'nin ona bir oğul doğuracağına dair güvence verdiği kısmı okuyordu: *"Bu yüzden Sare kendi kendine gülümsedi ve şöyle dedi: Ben yaşlandıktan sonra, efendim de yaşlandıktan sonra zevk alacak mıyım?"*

Bu satırda kısa bir süre başını kaldırdı ve gözleri benimkilerle buluştu. Boğazının arkasından "Hımm," dedi ve sözlerini şöyle bitirdi: *"Rab için çok zor diye bir şey var mı? Belirlenen zamanda, yaşam süresine uygun olarak sana döneceğim ve Sare'nin bir oğlu olacak."*

Arkamda bir yerden küçük bir kıkırdama duydum ama anında son ayet tarafından boğuldu: *"O zaman Sare inkâr etti, gülmedim dedi çünkü korkuyordu. Ve dedi: Hayır, sen güldün."*

Jamie kitabı dikkatlice kapatıp Roger'a uzattı ve gözlüğünü katlayarak yanıma oturdu.

"İnsanların Tanrı'nın kötü bir mizah anlayışı olmadığını nasıl düşünebildiklerini anlamıyorum," diye fısıldadı bana.

Roger, kısa bir ilahi deneyeceklerini söyleyerek beni cevap vermekten kurtardı ve burada kaç kişi "İsa Hüküm Sürsün"ü biliyordu? Çoğu elin havaya kalktığını görünce, ilahiyi söylemeleri için teşvik etti ve sesi ilk satırın ortasında kırık bir fincan gibi çatlarken, Roger'ın el hareketiyle ilk birkaç kelimesini yönetmesi ile devam etmelerini sağlayacak kadar ilahiyi biliyorlardı.

Küçük odada hava otuz iki derece ve yüzde bin nem olmasaydı bile Roger'a duyduğum sempati yüzünden sırılsıklam olurdum.

Bree bir matara getirmişti, şimdi ayağa kalkıp ona uzattı. Roger büyük yudumlarla içti, nefes aldı ve kolunu yüzüne sildi.

"Evet," dedi, sesi hâlâ çok pürüzlüydü ama işe yarıyordu. "Karımdan sizin için Yeni Ahit'ten bir parça okumasını istedim." Odanın sıcaklığından yüzü kızarmış olan ama şimdi iyice pembeleşen Brianna'ya eliyle işaret etti. Brianna göz teması kurarak ciddiyetle odaya baktı, sonra ön hazırlık yapmadan Jamie'nin küçük yeşil İncil'ini açtı ve İsa'nın annesinin emriyle suyu şaraba dönüştürerek damadı aşağılanmaktan kurtardığı Kanna'daki düğün şölenini anlatan bölümü okudu.

Brianna güçlü ve net bir sesle okuyup biraz isteksiz bir kabullenişle başını sallayarak yerine oturdu. Okuma sırasında oturmuş olan Roger ayağa kalktı ve bir kez daha boğazını temizledi.

"Sizin de anlayabileceğiniz gibi... uzun süre konuşamayacağım. Bu yüzden vaaz kısa olacak." Bu, başlarını sallayıp yerlerine oturan cemaatin hoşuna gitmiş görünüyordu.

"Bu sabah Bay Cunningham'ın konuşmasını çoğunlukla hepinizin dinlediğini ve tanıklığından etkilendiğinizi biliyorum.

Ben de öyle." Sesi bir zımpara kâğıdı gibi çatallı çıksa da anlaşılabilirdi. Cemaat mırıldanıp başlarını olumlu anlamda sallayarak ona katıldığını gösterdi.

"Büyük olayları, vahiyleri ve mucizeleri duymak önemlidir. Bunlar bize Tanrı'nın büyüklüğünü ve yüceliğini hatırlatır. Ama çoğumuz..." Nefes almak için durakladı. "...çoğumuz hayatımızı büyük tehlikeler ya da maceralar içinde yaşamıyoruz. Bizden sık sık büyük bir jest yapmamız, kahraman olmamız istenmiyor. Yine de aramızda birkaç tane var." Kalabalığın arasındakilerle göz göze gelerek gülümsedi.

"Ama her birimiz hayatlarımızı daha küçük anlarda yaşamaya çağrılıyoruz; iyilik yapmaya, duygularımızı riske atmaya, bir başkası için şansımızı denemeye, değer verdiğimiz insanların ihtiyaçlarını karşılamaya. Çünkü Tanrı her yerdedir ve hepimizin içinde yaşar. Bu küçük anlar O'nundur. Ve O, bu... küçük şeyleri... yüceltecek ve O'nun büyüklüğünün sizde... parlamasına izin verecektir."

Her kelimeyi vurgulamak için nefesini zorlayarak son satırı güçlükle tamamladı ve ağzı yarı açık, nefes almak için mücadele ederek durmak zorunda kaldı.

Jamie en kararlı sesiyle, "Âmin," dedi ve insanlar büyük bir coşkuyla koro hâlinde "Âmin!" diye bağırdı.

Roger bir anda ön tarafa akın edip iyi niyetlerini sunanlar arasında kaldı. Brianna'nın bir köşede gözyaşları içinde gülümsediğini gördüm ve belli belirsiz benim de aynı şeyi yaptığımı fark ettim.

İlk iki vaazdan sonra çoğu insanın dine olan iştahını kaybedeceğini düşünmüştüm. En azından yarısı akşam yemeği için evlerine geri döndü, hâlâ rakip ayinlerin erdemlerini ve kusurlarını tartışıyorlardı. Ancak ailemizi saymazsak yirmi kadar kişi öğleden sonra geç saatlerde ormanın içinden geri döndü ve kolları sıvayarak neyle karşılaşacaklarını açıkça merak eder hâlde bir kez daha Toplantı Evi'ne girmeye hazırlandı.

Rachel ve Jenny bankları, odanın ortasına bakacak şekilde kare bir alan oluşturmuşlardı. Ortada, şimdi bir sürahi suyla emaye bardağın durduğu küçük alet masam vardı.

Rachel insanları karşılamak için kapının yanında dururken Jenny ve Ian da yanındaydı.

"Sana ve ailene hoş geldiniz diyorum, Yoldaş McHugh," dedi Rachel, Sean McHugh'ya. "Bizim geleneğimize göre kadınlar odanın bir tarafına, erkekler de diğer tarafına oturur." Mairi McHugh'ya gülümsedi. "İlk kadın siz olduğunuza göre istediğiniz yeri seçebilirsiniz."

"Ah. Peki, o zaman. Teşekkür ederim, doğru mu?" diye fısıldadı kocasına.

"Nereden bileyim?" diye yanıt verdi kocası makul bir şekilde, ardından Rachel'dan yana döndü. "Buradayken eski dil mi kullanıyoruz?" O da hiç istifini bozmadan, ruh onları harekete geçirmedikçe sade dil kullanmalarına gerek olmadığını ama kullanırlarsa kimsenin gülmeyeceğini söyledi.

Arkamdaki insanlardan bir rahatlama mırıltısı duydum ve oldukça iri olan McHugh çocukları birer birer kapıdan geçerken herkesin rahatladığını hissettim.

Jamie ve ben herkes içeri girene kadar bekledik.

"Üstesinden geleceksin, kızım," dedi Jamie, Rachel'a içeri girmek için dönerken omzunu okşadı.

"Bir şey yapmak niyetinde değilim," diye temin etti Rachel onu. "Ruh beni konuşmak için harekete geçirmedikçe bu durumda uygun bir şey söyleyeceğimi sanıyorum."

"Bu mutlaka bir kargaşa başlatmayacağı anlamına gelmez," diye mırıldandı Ian kulağıma. "Ruh fikirlerinde çok özgür olma eğilimindedir."

Akşam yemeği sadeydi çünkü gün boyunca evde kalıp yemek pişirecek kimse yoktu. Sabah kocaman bir kazanda sütlü mısır çorbası yapmıştım; içine soğan, domuz pastırması ve dilimlen-

miş patates koymuştum. Ocağı ve kömürleri her zamanki gibi takıntılı bir şekilde kontrol ettikten sonra kazanın üzerini kapatıp kaynamaya bırakmıştım, bir yandan da yokluğumuzda evin yanmaması için dua ediyordum. Dünden kalma ekmek ve puding olarak da dört soğuk elmalı turtayla biraz peynir vardı.

Mandy bunu söylediğimi duyunca kaşlarını çatarak, "Bu puding değil ki," demişti. "Turta!"

"Doğru, hayatım," dedim. "Bu bir İngiliz tabiri, tüm tatlılara 'puding' denir."

"Neden?"

"Çünkü İngilizlerin bildiği tek tatlı da ondan," dedi Jamie ona.

"Tatlıya 'kremalı bulamaç' diyen şu İskoç'a bakın hele," diye yanıt verdim, Jem ve Mandy kahkahalarla yerde yuvarlanıyor, nefes almak için durduklarında birbirlerine "kremalı bulamaç" diye tekrarlıyorlardı.

Doğduğundan beri puding yerine kremalı bulamaç yiyen ve bunu İskoç usulü telaffuz eden Germain onlara başını salladı ve dünyevi bir tavırla içini çekti, ardından küçümsemesini paylaşmak için Fanny'ye baktı. Tatlı kuyruğunda muhtemelen ekmek-tereyağı ya da turta dışında bir şeyle karşılaşmamış olan Fanny şaşkınlıkla baktı.

"Her şeye rağmen," dedim kâselere çorba doldururken. "Ekmeği getirir misin lütfen, Jem? Her şeye rağmen," diye tekrarladım, "akşam yemeğine oturabilmek güzel, değil mi? Oldukça uzun bir gündü." Önce Roger'a, sonra da Rachel'a gülümsedim.

"Harikaydın, Roger," dedi Rachel ona gülümseyerek. "Daha önce sıralı şarkı söylediğini duymamıştım. Ya sen, Ian?"

"Ah, evet. Skye'da küçük bir Presbiteryen Kilisesi vardı, bir keresinde babamla birlikte koyun almaya gittiğimizde oraya uğramıştık. Pazar günleri Skye'da yapacak başka bir şey yok," diye açıkladı. "Kilise, yani koyun almak değil."

"Tanıdık geliyor," dedim, büyük bir parça soğuk tereyağını kalıbından çıkarırken. "Bu tür bir şarkı, yani Skye değil. Ama neden öyle olması gerektiğini bilmiyorum."

Roger belli belirsiz gülümsedi. Fısıltının ötesinde konuşamıyordu ama gözlerinden mutluluk okunuyordu.

"Afrikalı köleler," dedi, zar zor duyuluyordu. "Bunu yapıyorlar. Çağrı ve yanıt, bazen buna denir. River Run'da onları duymuş olabilir misin?"

"Evet, belki," dedim biraz kuşkuyla. "Ama daha... yeni gibi görünüyor?" Bir kara kaşını kaldırarak "yakın zamanda" demek istediğimi anladığını gösterdi.

"Evet." Roger birasını eline alıp yudumlamaya başladı. "Evet. Siyahi şarkıcılar, sonra diğerleri... bunu yaptı. Bu..." Önce Fanny'ye, sonra Rachel'a baktı. "...daha... hımm... modern müzikte gördüğünüz köklerden biri."

Rock 'n' roll ya da muhtemelen rhythm and blues'u kastettiğini tahmin ediyordum. Müzik uzmanı falan değildim.

"Müzikten bahsetmişken, çok güzel bir sesin var, Rachel," dedi Bree masaya doğru eğilip Oggy'nin burnunun dibinde bir parça ekmek sallayarak.

"Teşekkür ederim, Brianna," dedi Rachel gülümseyerek. "Köpeğin de öyle. İlk toplantımıza çok şey kattı, gerçi belki de toplantıda şarkı söylemenin dikkat dağıtıcı olduğu argümanına gerçeklik kazandırdı." Ekmeği aldı ve Oggy'nin onu avucunun içinde ezmesine izin verdi. "Bu kadar çok insanın toplantımızı paylaşmayı seçmesine sevindim; gerçi bunun çoğunlukla meraktan kaynaklandığını sanıyorum. Artık Yoldaşlar hakkındaki korkunç gerçeği bildiklerine göre muhtemelen bir daha gelmeyecekler."

"Yoldaşlar hakkındaki korkunç gerçek nedir, Rachel Teyze?" diye sordu Germain hayranlıkla.

"Sıkıcı olduğumuz," dedi Rachel ona. "Fark etmedin mi?"

"Ee, Bluebell hariç, kendisi zaten sıkıcıydı," dedi Jem domuz pastırması bulmak için kâsesini didikleyerek. "Ama kötü anlamda değil," diye ekledi aceleyle, Ian'ın ona baktığını hissederek. "Sadece... anlarsınız ya... huzurlu." Çorbayı höpürdetip başını eğdi.

"Mesele de bu, değil mi? Hiç biberimiz var mı?" Jamie çorbasına tuz kattı ve tuzluğu masanın altından verdi ama biber değirmeni yuvarlanıp yere düşmüştü.

"Evet, var. Ah... Bluebell aldı. İşte, köpek..." Masanın altına uzanmak için eğildiğimde Bluey biber değirmenini dikkatle kokluyordu. Birkaç kez patlarcasına hapşırdı ve ben de sümük sıçramış karabiber değirmenini bulup önlüğüme sildim.

Roger masanın altından bakarak, "O bibere dikkat etsen iyi olur, köpek," diye homurdandı. "Ses tellerine iyi gelmez."

Bluebell sevimli bir ses çıkardı ve cevap olarak kuyruğunu salladı. Rachel, Fanny'ye Bluebell'in –sahiplerine eşlik eden diğer köpeklerle birlikte ormanda dolaşması için sabah ayinleri sırasında dışarıda bırakılmıştı– toplantıya da gelebileceğini söylemişti. Bluey de Rachel'ın söylemeye teşvik ettiği basit ilahinin nakaratına coşkuyla katılarak bu nezaketin karşılığını cömertçe vermişti. Bana toplantılarda genellikle müzik çalınmadığını çünkü bunun ibadetin doğallığına müdahale edeceği varsayımından hareket edildiğini, ancak bir kişinin kendisini çok etkilenmiş hissetmesi hâlinde şarkı söylemesinin kabul edilebilir olduğunu söylemişti. Cemaatin moralini yükseltmek için Yüzbaşı'nın ve Roger'ın vaazları kadar işe yaradığı kesindi.

"Toplantınızı beğendim, *a leannan*," dedi Jamie, çorbasının üzerine bolca biber dökerken Rachel'a gülümseyerek. "Sanırım gelecek hafta geldiğinde şaşıracaksın. Halk konuşur, kızım."

"Öyle," diye güvence verdi Rachel. "Ne söyleyeceklerini Tanrı bilir. Ama geldiğin için teşekkür ederim Jamie, hepinize de," diye ekledi, beni, Bree'yi, Roger'ı ve üç ayine de katılmak zorunda kalan diğer çocukları da içine alacak şekilde gülümseyerek. Daha önceki ayinlerden farklı olarak konuşmalarına izin verilmiş, hatta teşvik edilmişlerdi.

Rachel katılımcılara bir Yoldaş toplantısının temel işleyişini açıklamıştı: paylaşmak istediğiniz bir endişe, yapmak istediğiniz dua, söylemek istediğiniz şarkı ya da tartışmak isteyebileceğiniz düşünce olsun, ruh sizi bir şey söylemeye itene kadar sessizce oturup içinizdeki ışığı dinliyordunuz.

Birçok toplantı sessizlik içinde başlayıp biterken, bugünkü toplantıya şarkı söyleyerek başlamak için ruhunun harekete geçtiğini hissettiğini ve bunu Yoldaş Cunningham ya da Yoldaş Roger'ın becerisiyle yaptığını iddia etmese de (MacKenzieler elbette gelmişti, ancak Cunninghamlar gelmemişti, bu beni şaşırtmadı), ona katılmak isteyen olursa, arkadaşlıkları için minnettar olacağını eklemişti.

Şarkının ve Bluebell'in katkısının yarattığı sıcaklıkla herkes birkaç dakika sessizce oturdu. Yanımda oturan Jamie'nin karar vermiş gibi biraz doğrulduğunu hissettim, ardından cemaate, Philadelphia yakınlarındaki evinde tesadüfen tanıştığı ve beli tutmadığı için birkaç gün boyunca kendisine bakan Quaker bir kadın olan Silvia Hardman'dan bahsetmeye başlamıştı.

"Nezaketinin yanı sıra," dedi Jamie, "üç küçük kızlarını da çok sevmiştim. Anneleri kadar kibardı ama en çok isimleri hoşuma gitmişti. Patience, Prudence ve Chastity... Yani sabır, sağduyu ve iffet. Sana şunu sormak istiyorum Rachel, Yoldaşlar hep çocukları erdem isimleri mi koyarlar?"

"Öyle," dedi Rachel ve hafifçe gülümsemeye başlayan Jemmy'ye gülümseyerek konuşmasına devam etti. "Jeremiah, eğer adın Jeremiah olmasaydı, hangi ismi seçerdin? Yani bir erdemin adını alacak olsaydın."

"Erdem nedir?" diye sordu Mandy kardeşine kaşlarını çatarak, sanki bir an önce bir erdem çıkarmasını bekliyormuş gibi.

"İyi bir şey," demişti Germain ona. "Mesela..." Onay için Rachel'a şüpheyle baktı. "...barış mı? Ya da belki iyilik?"

"Kesinlikle," dedi Rachel, ciddi bir ifadeyle başını sallayarak. "Jemmy düşünürken sen hangi ismi seçerdin, Germain? Dindarlık mı? Ya da belki İtaat?"

"Hayır!" demişti Germain dehşete kapılarak ve genel kahkahalar arasında insanlar hem kendileri hem de çeşitli aile üyeleri için erdem önermeye başlamıştı, ardından kahkaha patlamaları ya da –bir ya da iki kez– önerinin uygunluğuna dair hararetli tartışmalar yaşanmıştı.

"Bunu sen başlattın, baba," dedi Brianna, keyfi yerindeydi. "Ama toplantıda erdemli bir isim seçmediğini fark ettim."

"Zaten üç İskoç kralının adını taşıyor," diye itiraz etti Roger. "Ona daha fazla isim verirsen kendini aşmış olacak."

"Sen de birini seçmedin, değil mi anne?" Bree'nin zihninde dönen çarkları görebiliyordum ve onu engellemek için harekete geçtim.

"Ee... Nezaket nasıl?" dedim ve masadakilerin çoğunun kahkahalara boğulmasına neden oldum.

"Acımasızlık bir erdem mi?" diye sordu Jamie, bana sırıtarak.

"Muhtemelen değil," dedim oldukça soğuk bir şekilde. "Gerçi sanırım bu koşullara bağlı."

"Doğru," dedi Jamie ve elimi tutup öptü. "Çözüm, o zaman ya da belki Azim?"

"Azim Fraser'ın kulağa hoş gelen bir tınısı var," dedim. "Ben de senin için bir tane buldum."

"Öyle mi?"

"Sebat."

Gülümsemeyi kesmedi ama gözlerinde belli bir pişmanlık ifadesi belirdi.

"Evet," dedi. "Bu iş görür."

35

TALİHSİZLİK

General James Fraser'a
Fraser Tepesi Kuzey Carolina Kolonisi
Yüzbaşı Judah M. Bixby'den

Sevgili General Fraser,

Umarım siz ve eşiniz Bayan Fraser iyisinizdir. Şu anda General Wayne'in emrindeki bir piyade bölüğünün yüzbaşısıyım, kendisini tanıyorsunuz ve size selamlarını iletmemi istedi, ben de buradan iletiyorum. General Wayne bana Kuzey Caroli-

na'daki evinize döndüğünüzü duyduğunu belirtti. Umarım, bu doğrudur ve bu mektup sağ salim elinize ulaşır.

Mektubum elinize ulaşmazsa diye yazacaklarımı kısa keseceğim ve daha sonra size ulaştırmak üzere yeni haberler içeren bir mektup daha yazacağım.

Şimdilik size ilk olarak, geçen hafta Hudson Nehri kıyısındaki Stony Point adlı İngiliz kalesi yakınlarında İngilizlerle bir çatışma yaşadığımızı söylemek istiyorum. Kaleye saldırmadık ama onları akıllıca geri püskürttük!

İkinci olarak, Doktor Hunter'ın çatışma sırasında yakalandığını ve kalede esir tutulduğunu söylemekten büyük üzüntü duyuyorum. Bildiğim kadarıyla yaralanmadı ve eminim, bir doktor ve aynı zamanda onlara karşı savaşmamış bir Quaker olduğu için İngilizler ona iyi davranacak ve onu asmayacaklardır.

Doktorun sizin ve Bayan Fraser'ın iyi bir dostu olduğunu, başına ne geldiğini bilmek isteyeceğinizi düşündüm. Her ikinizi de geceleri dualarımdan eksik etmiyorum, Doktor ve eşini de öyle.

En Mütevazı ve İtaatkâr Hizmetkârınız (ve Yardımcınız),
Judah Mordecai Bixby, Kıta Ordusu'nda Yüzbaşı

Jamie elimdeki mektubu alıp kaşlarını çatarak bir kez daha okudu. Bahçenin dışında bir kütüğün üzerinde oturuyorduk. Omzunun üzerinden bakmak için yanına yanaştım. "Yakalandı" kelimesiyle midem düğümlendi ve "asıldı" kelimesiyle nefesim daraldı.

"Stony Point," dedim sakin olmaya çalışarak. "Neresi olduğunu biliyor musun?" Jamie başını salladı, gözleri hâlâ mektuptaydı.

"Sanırım New York'ta bir yerde." Ardından mektubu bana uzattı. "Karısı... Sence Dottie Denny'nin nerede olduğunu biliyor mudur? Ya da onunla birlikte olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Hapishanede mi?" diye sordum inanmaz bir tavırla. Denzell ve Dottie'yi son gördüğümüzden bu yana neredeyse bir yıl geçmişti ve "Doktor Hunter" kelimelerini gördüğümde elim istemsizce yanıma gitmişti. Denny'nin Monmouth Savaşı'ndan

sonra karaciğerimden bir saçma çıkardığı küçük yara iyileşmişti ama hâlâ bir şeye uzanmak için döndüğümde yanımda derin bir sızı hissediyordum, ayrıca ara sıra gecenin bir yarısı aniden derin bir kafa karışıklığıyla uyanıyor, vücudum çarpışmanın anısıyla titriyordu. Yara iyileştiğinde beden yüzeydeki izlerin yanı sıra içsel izler de oluşturuyordu; zihin de öyle.

"Belki de." Kaşları çatılmıştı ama hâlâ sıkıntılı görünüyordu. "En azından kasabada. Ona yardım edebilir," diye ekledi Jamie şaşkın ifademe cevap olarak. "Yiyecek, ilaç, battaniye. Bir mesaj almış, değil mi?" Elindeki kâğıdı salladı.

Anladığım kadarıyla Dottie hapishanede olabilirdi fakat muhtemelen kendisi bir mahkûm değildi. Eşlerin –ve bazen çocukların– hapisteki kocalarıyla birlikte yaşamaya gitmeleri, gündüzleri yiyecek dilenmek ya da belki biraz iş bulmak için dışarı çıkmaları bilinmeyen bir şey değildi. Mahkûmlar normalde yetersiz beslenir, bazen de hiç beslenmezdi. Evlerinden uzakta hapsedilmişlerse ailelerinden, arkadaşlarından ya da toplumdaki hayırsever insanlardan yardım beklemek zorunda kalırlardı. Muhtemelen eşlerin askeri bir hapishaneye girmesine izin verilmezdi.

"Çalışma odanda hiç kâğıt var mı?" diye sordum oturduğum kütükten kalkarak.

"Evet. Neden?" Jamie mektubu katladı ve kaşlarını kaldırarak bana baktı.

"John Grey'e yazacağım," dedim, bu hem basit hem de yapılması gereken bir şeymiş gibi konuşmaya çalışarak. Aslında çok açıktı. Ya da ben öyle sanıyordum.

"Hayır, yazmayacaksın." Jamie, bunu sakin bir şekilde söyledi, ancak o kadar hızlı yanıt vermişti ki bunu tamamen refleks olarak söylediğini düşündüm. Sonra gözlerine baktım. Sırtımı dikleştirdim, kollarımı göğsümde kavuşturdum ve gözlerimi gözlerine diktim.

"Bunu yeniden söylemek ister misin?" diye sordum kibarca.

Uzun evliliğin faydalarından biri de bazı konuşmaların nereye varacağını çok net görebilmenizdir; bazen de bubi tuzakla-

rını atlatıp sessizce karşılıklı onay vererek başka bir yol seçebilirsiniz. Jamie dudaklarını biraz büzdü ve düşünceli bir şekilde bana baktı. Sonra derin bir nefes alıp başını olumlu anlamda salladı.

"Dorothea babasına yazacak, eğer hâlâ yazmadıysa," dedi makul bir şekilde. Judah'nın mektubunu kürk kesesine yerleştirip ayağa kalktı. "Majesteleri yapılabilecek her şeyi yapacaktır."

"Dottie'nin babasına yazıp yazamayacağını bilmiyoruz. Denzell'in yakınında olmayabilir, hatta onun hapiste olduğunu bile bilmiyor olabilir! Bu nedenle Hal'in, yani dükün nerede olduğunu da bilmiyoruz," diye ekledim. *Lanet olsun, Hal'e ilk ismiyle hitap etmemeliydim.* "Ama en azından o ve John bulunabilir. İngiliz ordusu nerede olduklarını kesinlikle biliyor."

"Ben Savannah ya da New York'a mektup gönderene kadar Denzell muhtemelen serbest bırakılmış ya da şartlı tahliye edilmiş olacak. Ya da taşınmıştır."

"Ya da ölmüş," dedim kollarımı yeniden göğsüme kavuşturarak. "Tanrı aşkına, Jamie. Bir İngiliz hapishanesindeki şartları bilecek biri varsa o da sensin!"

Jamie tam gitmek üzereydi ki âdeta bir yılan gibi kafasını çevirdi.

"Evet, bilirim."

Evet, öyle. Hapishane John'la tanıştığı yerdi.

"Ayrıca," dedim daha güvenli bir zemine geri dönmeye çalışarak, "ona *yazacağımı* söyledim. Denzell senden çok benim arkadaşım. Senin bu işe karışmana hiç gerek yok."

Kan boynundan yukarı doğru yükseliyordu, bu asla iyiye işaret değildi.

"'Karışmak' niyetinde değilim," dedi Jamie kelimeyi sanki pireler varmış gibi ele alarak. "Ben de senin John Grey'e 'bulaşmanı' istemiyorum. Hem de hiç." Ardından bahçe için yeni bir kuyu kazmakta olduğu küreği, John Grey'i... ya da beni... onunla taçlandırmaktan başka bir şey istemeyeceğini ima eden bir tavırla kaptı.

"Çok da dahil olmayı düşünmüyorum," dedim sakin bir tavırla.

"*Bunun* için biraz geç," dedi Jamie kanın yanaklarıma doğru yükselmesine neden olan kötü bir vurguyla.

"Tanrı aşkına! Ne olduğunu *biliyorsun*. Nasıl olduğunu da. Biliyorsun ben..."

"Evet, ne olduğunu biliyorum. Seni yatağına yatırdı, kalçalarını ayırdı ve seni düzdü. Adamın adını duyup da bunu düşünmeyeceğimi mi sanıyorsun?" John'un testisleriyle ilgili Gal dilinde çok kaba bir şeyler söyledi, küreğinin bıçağını yere sapladı, sonra tekrar yukarı çekti.

Burnumdan yavaşça nefes alıp dudaklarımı sıkıca birbirine bastırdım.

"Bu konuyu kapattığımızı sanıyordum," dedim bir süre sonra.

Gerçekten böyle düşünmüştüm. Görünüşe göre bu benim açımdan hüsnükuruntu olmuştu. Birdenbire, Bartram'ın Bahçesi'nde beni bulmaya geldiğinde söylediği şeyi –daha doğrusu söylediği şeylerden birini– hatırladım, o ölümden dirilmiş ve lahana kokuyordu, ben çamur içindeydim ve sevinçten paramparça olmuştum.

"*Seni gördüğüm günden beri seviyorum, Sassenach. Seni sonsuza dek seveceğim. Bütün İngiliz ordusuyla yatsan da fark etmez... Hayır...*" diye düzeltmişti kendini, "*fark ederdi ama seni sevmeme engel olmazdı.*"

Biraz daha sakin bir nefes aldım ama aklım hemen devreye girerek bana o konuşmanın ilerleyen bölümlerinde söylediği başka bir şeyi sundu:

"*Bunu umursamadığımı söylemiyorum çünkü umursuyorum. Daha sonra bu konuda yaygara koparmayacağımı da söylemiyorum çünkü muhtemelen koparacağım.*"

Jamie bana yaklaşıp yüzüme baktı, mavi gözleri amacını belirtircesine kararmıştı.

"Sana daha önce kıskanç bir adam olduğumu söylemiş miydim?"

"Söyledin, ama..."

"Peki, sana başka bir adamın yatağında geçirdiğin her saati kıskandığımı söyledim mi?"

İçimde kaynadığını hissettiğim aceleci sözcükleri bastırmak için derin bir nefes aldım.

"Söyledin," dedim hafifçe sıkılmış dişlerimin arasından.

Uzun bir süre bana ters ters baktı.

"Ciddiydim," dedi Jamie. "Hâlâ ciddiyim. Canın ne isterse onu yapacaksın, Tanrı biliyor ya, hep *yapıyorsun* ama bu konuda ne hissettiğimi bilmiyormuş gibi davranma!"

Jamie arkasına dönüp küreği omzunda bir tüfek gibi taşıyarak uzaklaştı.

Yumruklarımı o kadar sert sıkmıştım ki tırnaklarımın avuç içlerimi kestiğini hissedebiliyordum. Ona bir taş atabilirdim, ancak çoktan uzaklaşmıştı, omuzlarını öfkeden yukarı kaldırmış hâlde hızla gidiyordu.

"William ne olacak?" diye bağırdım arkasından. "Eğer o John'a 'bulaştıysa', sen de bulaşmış sayılırsın, seni dikkafalı İskoç!"

Jamie omuzlarını daha da yukarı kaldırdı ama dönüp bakmadı. Ancak öfkeli sesini duyabilmiştim.

"William'a da lanet olsun!"

Arkamdan yükselen hafif öksürük sesi "lanet İskoç!" kelimesinin eş anlamlılarının derlediğim zihinsel listesinden uzaklaştırdı. Arkamı döndüğümde Fanny'nin orada durduğunu gördüm. Önlüğü toprak kaplı şalgamlarla şişmişti ve tatlı yüzü sıkıntılı bir kaş çatmayla sabitlenmişti, bu kaş çatma derenin kenarındaki ağaçların arasında gözden kaybolan Jamie'ye yönelikti.

"William ne yaptı, Bayan Fraser?" diye sordu başlığının altından bana bakarak. Son zamanlardaki kargaşaya rağmen gülümsedim. Üzgün olduğu ya da hızlı konuştuğu zamanlar dışında konuşması artık çok akıcıydı ama William'ın adının heceleri arasında hâlâ hafif bir duraksama vardı.

"William yanlış bir şey yapmadı," diye temin ettim onu. "Bildiğim kadarıyla yapmadı. Onu... ne zamandır görmedik..." Lafımı son anda kestim.

"Jane'in cenazesi," dedi Fanny ciddiyetle ve mor-beyaz şalgam yığınına baktı. "Belki... Bay Fraser bir mektup almıştır diye düşündüm. William'dan. Ya da belki onunla ilgili bir haber," diye ekledi, kaşları yeniden çatılmıştı. Ağaçlara doğru başını salladı. "O kızgın."

"O bir İskoç," diye düzelttim, iç çekerek. "Bu da inatçı demek. Ayrıca mantıksız, hoşgörüsüz, inatçı, çatık kaşlı, dikkafalı ve birkaç sakıncalı şey daha. Ama merak etme, William'la bir ilgisi yok. Şalgamları tekneye koyalım ve üzerlerini suyla kapatalım. Bu üst kısımlarının solmasını engeller. Akşam yemeği için şalgam püresi yapıyorum ama üstlerini pastırma yağıyla pişirip yanında servis etmek istiyorum. İskoçyalılara yeşil yapraklı sebzeleri yedirecek bir şey varsa o da pastırma yağıdır."

Fanny bu mantıklı bir şeymiş gibi başını salladı ve önlüğünü yavaşça indirdi, böylece şalgamlar bir çağlayan hâlinde tenekeye yuvarlanırken koyu yeşil tepeleri ponpon gibi dalgalandı.

"Muhtemelen ona söylememeliydin." Fanny fazlasıyla sakin bir ifadeyle konuşmuştu.

"Kime neyi söylememeliydim?" dedim, bir kova su alıp çamurlu şalgamların üzerine dökerek. "Bir kova daha getir, olur mu?"

Fanny suyu getirip tekneye boşalttı, sonra kovayı yere bırakıp bana baktı ve ciddi bir ifadeyle, "'Düzmek' ne demek biliyorum," dedi.

Sanki az önce bacağıma sert bir tekme atmış gibi hissettim.

"Gerçekten biliyor musun?" Çalışma bıçağımı elime alırken bunu söyleyebilmiştim. "Sanırım... hımm... öyle." Kısa hayatının yarısını Philadelphia'da bir genelevde geçirmişti, muhtemelen ortalama on iki yaşındaki bir çocuğun kelime dağarcığında olmayan pek çok başka kelime biliyordu.

"Bu çok kötü," dedi Fanny, başka bir kova getirmek için döndü. Çocuklar bu sabah hepsini doldurmuştu, altı tane su

dolu kova kalmıştı. "Lord hazretlerini çok severim. Bana ve... ve Jane'e karşı çok iyiydi. Bay Fraser'ı da seviyorum," diye ekledi, kesin bir kararla.

"Bu güzel düşüncenin hoşuna gideceğine eminim," dedim, ama aklımdaki düşünce şöyleydi: *Bu da ne demek şimdi?* "Ayrıca lord hazretleri gerçekten iyi bir adamdır. Bizim de iyi bir dostumuzdur." *Biz* kelimesini bastırarak söylemiştim.

"Ah." Fanny hafifçe kaşlarını çatınca mükemmel alnı kırışmıştı. "Sanırım bu durumu daha da kötüleştiriyor. Onunla yatağa girmiş olman," diye açıkladı, demek istediğini anlamamış olabilirdim. "Erkekler bir kadını paylaşmayı sevmezler. Bir talihsizlik olmadığı sürece."

"Talihsizlik mi?" Bu konuşmadan kendimi nasıl onurlu bir şekilde kurtarabileceğimi merak etmeye başlamıştım. Ayrıca giderek endişeleniyordum.

"Bayan Abbott öyle derdi. İki erkek bir kıza aynı anda bir şeyler yapmak istediğinde. İki kıza sahip olmaktan daha pahalıya mal olur çünkü genellikle kıza zarar verirler. Çoğunlukla sadece çürükler," diye ekledi adil bir şekilde.

"Ah." Bir an durakladım, sonra son kovayı alıp tekneyi doldurmayı bitirdim. Küçük şalgamlar suda süzülüyor, tüylü kökleri toprak girdapları saçıyordu. Gözlerimi sakin bir ilgiyle karşılayan Fanny'ye baktım. İlginç düşüncelerini Tepe'deki başka kimseyle paylaşmamasını tercih ederdim ve Jamie'nin de aynı şeyi hissedeceğinden oldukça emindim.

"İçeride biraz oturalım mı, Fanny?" Kabul etmesini beklemeden beni eve kadar takip etmesi için işaret ettim. Derme çatma durumdaki evimizin ön kapısı yerine kullanılan keten bezi örtüsünü bir kenara ittim ve mutfağın boşluğuna doğru ilerledim. Kapıyı örten keten bezi, yelken sesleriyle hafifçe kıpırdıyordu. İçeride sadece açık arka kapıdan, kuyuya ve bahçe yoluna bakan iki pencereden gelen ışıkla kırılan rahatlatıcı bir loşluk hâkimdi.

Bir masamız ve banklarımız vardı ama bunlara ek olarak iki adet kullanışlı üç ayaklı tabure, Maggie MacAllan'ın to-

rununun doğumuna ebelik yapmam karşılığında bana verdiği oldukça eskimiş bir tahta sandalye, iki küçük tuzlu balık fıçısı ve henüz keresteleri için parçalanmamış, varlıkları yelkenli bir geminin ambarında olduğumuz yanılsamasını artıran birkaç ambalaj sandığı bulunuyordu. Fanny'ye bir tabureyi işaret edip diğerine oturdum ve ayaklarımdaki yükü hafifletmenin verdiği keyifle iç çektim.

Fanny de oturdu, hafif endişeli görünüyordu ve onu rahatlatmak umuduyla gülümsedim.

"William için gerçekten endişelenmene gerek yok," dedim. "O çok becerikli bir delikanlı. Sadece biraz kafası karışık sanırım. Belki de kızgın ama eminim bunu yakında atlatacaktır."

"Ah," dedi Fanny yavaşça, "yani kimse ona Bay Fraser'ın babası olduğunu söylemedi ama sonra kendisi mi bunu öğrendi?" Kaşlarını çatarak ellerini kavuşturdu, sonra başını kaldırıp bana baktı. "Sanırım ben de kızardım. Ama Bay Fraser neden kızgın? William'ı ele mi verdi?"

"Ah... tam olarak değil." Biraz endişeyle Fanny'ye baktım. Birkaç dakika içinde farkında olmadan Lord John'la olan ilişkim de dahil olmak üzere aile sırlarının çoğuna değinmeyi başarmıştı.

"Bay Fraser bir Jakobit'ti, bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?"

Fanny emin olmayarak başını salladı.

"Jakobitler, James Stuart'ın destekçileriydi ve İngiltere kralına karşı savaştılar," diye açıkladım. "O savaşı kaybettiler." Ben konuşurken kaburgalarımın altında bir boşluk açıldı. Bu kadar çok hayatı paramparça eden bir olay için bu kadar az kelime...

"Bay Fraser daha sonra hapse girdi, William'a bakacak durumda değildi. Lord John onun arkadaşıydı ve William'ı oğlu gibi büyüttü çünkü ikisi de Bay Fraser'ın asla serbest bırakılacağını düşünmüyordu ve Lord John da asla kendi çocuğu olmayacağını düşünüyordu." Frank'in öğüdünün, boş ocağın arkasındaki bir örümceğin fısıltısı gibi uzak bir yankısını hatırladım: *Her zaman mümkün olduğunca gerçeğe sadık kal.*

"Lord John yaralandı mı?" diye sordu Fanny. "Savaşta mı?"

"Yaralanmak mı? Ah, çocuk sahibi olamadığı için mi demek istiyorsun? Bilmiyorum ama kesinlikle yaralıydı." Yara izlerini görmüştüm. Boğazımı temizledim. "Sana bir şey söyleyeyim, Fanny. Kendim hakkında."

Gözleri merakla açıldı. Mutfağın gölgesinde gözbebekleri büyüdükçe neredeyse siyahlaşan yumuşak açık kahverengiydi.

"Ben de bir savaşta savaştım," dedim. "Aynı savaşta değil. Başka bir savaşta, farklı bir ülkede; Bay Fraser ya da Lord John'la tanışmadan önce. Şifacıydım, yaralılarla ilgileniyordum ve askerlerin arasında, kötü yerlerde çok zaman geçirdim." O zamanlar ve mekânlar zihnimde canlanınca derin bir nefes aldım. Anıların yüzüme yansıması gerektiğini biliyordum ve buna izin verdim.

"Çok kötü şeyler gördüm," dedim basitçe. "Senin de gördüğünü biliyorum."

Fanny'nin çenesi hafifçe titredi ve genç kız başka tarafa baktı, yumuşak dudaklarını birbirine bastırmıştı. Yavaşça uzandım ve omzuna dokundum.

"Bana her şeyi söyleyebilirsin," dedim, "her şeyi" hafifçe vurgulayarak. "Bana ya da Bay Fraser'a istemediğin hiçbir şeyi söylemek zorunda değilsin. Ama konuşmak istediğin şeyler varsa –kız kardeşin ya da başka bir şey– konuşabilirsin. Ailedeki herkes; ben, Bay Fraser, Brianna ya da Bay MacKenzie... Herhangi birimize istediğin her şeyi anlatabilirsin. Şaşırmayız..." *Aslında muhtemelen şaşırırız,* diye düşündüm, *ama önemli değil.* "Eğer bir konuda sıkıntın varsa belki yardımcı olabiliriz. Ama..."

Fanny hemen başını kaldırdı ve bu tavrı beni biraz tedirgin etti. Bu çocuk muhtemelen hayatta kalma meselesi olarak ses tonlarını algılama ve yorumlama konusunda çok deneyimliydi.

"Ama," diye kararlı bir şekilde tekrarladım, "Tepe'de yaşayan herkes böyle deneyimler yaşamadı ve birçoğu yaşayan biriyle hiç tanışmadı. Çoğu İskoçya'nın küçük köylerinde bulundu, birçoğu eğitimli değil. Onlara yaşadığın yer hakkında çok şey anlatırsan şaşırabilirler. Senin ve kız kardeşinin..."

"Hiç fahişelerle tanışmadılar mı?" diye sordu Fanny ve gözlerini kırpıştırdı. "Sanırım bazı erkekler tanışmış olmalı."

"Şüphesiz, haklısın," dedim, sohbet konusunu dağıtmamaya çalışarak. "Ama konuşan kadınlar olur."

Fanny ağırbaşlı bir şekilde başını salladı. Aklına bir şey geldiğini görebiliyordum. Bir an için gözlerini kaçırdı, gözlerini kırpıştırdı, sonra tekrar bana baktı, gözleri düşünceli bir şekilde kısılmıştı.

"Ne oldu?" dedim.

"Bayan MacDonald'ın annesi senin bir cadı olduğunu söylüyor," diye yanıt verdi Fanny. "Bayan MacDonald onu dinlediğimi görünce susturmaya çalıştı, fakat yaşlı kadın yemek yediği zamanlar hariç hiçbir şey hakkında konuşmayı bırakmaz."

Janet MacDonald'ın annesi Büyükanne Campbell ile bir ya da iki kez karşılaşmıştım ve bunu duyduğuma pek şaşırmadım.

"Sadece onun olduğunu sanmıyorum," dedim biraz sert bir ifadeyle. "Ama Philadelphia'daki yaşamın hakkında aile dışından insanlara söylediklerin konusunda dikkatli olmanı öneriyorum."

Fanny söylediklerimi kabul ederek başını salladı.

"Büyükanne Campbell'ın senin bir cadı olduğunu söylemesi önemli değil," dedi düşünceli bir şekilde. "Çünkü Bay MacDonald, Bay Fraser'dan korkuyor. Büyükanneyi senin hakkında konuşmaktan vazgeçirmeye çalıştı," diye ekledi ve omuz silkti. "Her neyse, kimse benden korkmuyor."

Onlara zaman ver, çocuğum, diye düşündüm, ona bakarak.

"İnsanların Bay Fraser'dan *korktuğunu* söyleyemem, gerçekten ama ona saygı duyuyorlar," dedim dikkatle.

Fanny başını hafifçe yana eğdi, daha iyi bildiğini ama benimle tartışmayacağını gösteriyordu.

"Bazen," dedi, "kızlardan biri bir koruyucu bulurdu. Çok uzun bir süre sonra onunla evlenirdi bile..." Bu düşünceyle derin bir iç çekti. "ama genellikle sadece iyi yemek yemesini, güzel kıyafetler giymesini ve kimsenin ona zarar vermemesini ya da onu kötü kullanmamasını sağlardı."

Bunun nereye varacağını tam olarak bilmiyordum ama başımı sorgulayıcı bir şekilde eğdim.

"Kız kardeşim Philadelphia yakınlarında William'la tekrar karşılaştığında, onu ve beni koruması altına alacağını *söyledi.* Kız kardeşim çok mutlu oldu." Küçük, berrak sesi birden gözyaşlarıyla boğuldu. "Keşke onunla kalabilseydik..."

Jamie bana Fanny'nin kız kardeşi Jane'e ne olduğunu tam olarak anlatmıştı ve bunu en az kelimeyle yapmıştı. O anki gerginliği bunun onu ne kadar derinden sarstığını, hem onu hem de William'ı ne kadar derinden yaraladığını ele veriyordu. Ayağa kalktım ve Fanny'nin yanına diz çökerek onu kollarımın arasına aldım. Ceza almaktan korktuğu için kederini ya da acısını saklayan bir çocuk gibi neredeyse sessizce ağlıyordu. Ona sıkıca sarılırken gözlerim yaşlarla dolmuştu.

"Fanny," diye fısıldadım sonunda. "Güvendesin. Bir daha asla sana bir şey olmasına izin vermeyeceğiz."

Hıçkırdı ve kısa bir süre ürperdi ama bana sarılmadı. Uzaklaşmadı da... sadece taburesinde oturdu, tüyleri sahip olduğu hayatı korumak için kabarık olan yaralı bir kuş gibi sessiz ve kırılgandı.

"William," dedi, o kadar alçak sesle konuşmuştu ki onu zar zor duyabildim. "Bay Fraser'dan bana göz kulak olmasını istedi. Ama... Bay Fraser'ın bakmasına gerek yok. Ben aslında onun koruması altında değilim."

"Öylesin Fanny," dedim, başlığının gevşek keten kokusuna doğru ve onu nazikçe okşadım. "William seni ona emanet etti ve..."

"Ve şimdi de William'a kızgın." Fanny gözyaşlarına boğularak benden uzaklaştı.

"Ah, Tanrım. Bay Fraser... William hakkında farklı görüş belirtti diye seni kapı dışarı edeceğimizden mi korktun? Hayır. Hayır, gerçekten böyle bir şey olmayacak, Fanny. Bana inan, olmayacak."

Fanny şüpheli bir ifadeyle bakıp başını olumlu anlamda salladı. Bana *inanmadığı* gün gibi ortadaydı.

"Bay Fraser sözünün eridir."

Uzun bir süre bana baktı, kaşlarının arasındaki yumuşak deriyi kırıştırarak kaşlarını hafifçe çatmıştı. Sonra aniden ayağa kalkıp burnunu koluna sildi ve bana reverans yaptı. "Kimseyle konuşmayacağım," dedi. "Hiçbir şey hakkında."

36

GÖRÜNMEYEN YALANLAR

Denny hakkında ne yapacağıma Jamie'ye "dikkafalı İskoç!" diye bağırdıktan birkaç dakika sonra karar vermiştim ama Fanny'yle aramızda geçen konuşma yüzünden aklımdan çıkıp gitmişti ve Brianna'yı yalnız bulana kadar bir sonraki akşamüstü gelip çatmıştı.

Sean McHugh ve en iriyarı iki arkadaşı sabah çekiçleriyle birlikte mutfağın çatısıyla üçüncü katın iskeletine yardıma gelmişlerdi. Jamie ve Roger da onlarla birlikte yukarıdaydı ve çekiçlerle silahlanmış beş iri adamın yarattığı etki, tepelerinde yakın düzende yürüyen kilolu ağaçkakanlardan oluşan bir müfrezenin yarattığı etkiye çok benziyordu. Sabahtan beri uğraşıyorlardı –diğer herkesin evden kaçmasına neden olmuşlardı– ama dere kenarında geç bir öğle yemeği için mola vermişlerdi. O sırada Bree'nin Mandy ile birlikte içeri girdiğini gördüm.

Onu ilkel muayenehanemde, Yeni Ev'in en büyük penceresinden giren akşamüstü güneşinin altında otururken buldum. Henüz cam yoktu, bahardan önce de olmayabilirdi ama öğleden sonra gelen engelsiz ışık seli muhteşemdi, zeminin yeni sarı çam tahtalarından, Bree'nin ev dokuması eteğinin yumuşak bordo renginden ve uzun, gevşek bir örgüyle yarıya kadar bağlanmış saçlarının ateşli tellerinde parlıyordu.

Brianna resim yapıyordu. Onu kucağındaki masaya iliştirdiği kâğıda dalmış hâlde izlerken, yeteneğine karşı derin bir kıskançlık hissettim. Bu ilk defa olmuyordu. Derin ve berrak ışıkta âdeta ateşle bronz rengin temsilcisi gibi görünen Brian-

na'nın, ahşap bloklar ve ispirtoyla bitkilerle doldurduğum şişelerle oynayıp şarkı söyleyen Mandy'yi çizdiği sahneyi yansıtabilmeyi çok isterdim.

"Ne düşünüyorsun, anne?"

"Bir şey mi dedin?" Bree'ye bakıp gözlerimi kırpıştırdım, o da bana gülümseyerek karşılık verdi.

"Dedim ki," diye tekrar etti sabırla, "ne düşünüyorsun? Yüzünde o *bakış* vardı."

"Hangi bakış o?" diye sordum temkinli bir tavır takınarak. Aile üyeleri arasında sır saklayamayacağıma, düşündüğüm her şeyin yüzümde göründüğüne dair bir inanç vardı. Ne tamamen haklı ne de haksızlardı. Onların hiç aklına gelmeyen şey, *bana* karşı ne kadar şeffaf olduklarıydı.

Brianna başını yana yatırıp yüzümü incelerken gözlerini kısmıştı. Hoş bir şekilde gülümsedim ve elinde üç ilaç şişesiyle yanımdan hızla geçen Mandy'nin önünü kesmek için elimi uzattım.

"Büyükannenin şişelerini dışarı çıkaramazsın, tatlım," dedim ve şişeleri onun tombul avuçlarından ustalıkla aldım. "Büyükannenin onlara ilaç koymak için ihtiyacı var."

"Ama ben Jemmy, Aidan ve Germain'le sülük yakalayacağım!"

"O büyüklükteki bir şişeye bir sülük bile sığdıramazsın," diyerek ayağa kalktım ve şişeleri ulaşamayacağı bir rafa yerleştirdim. Bir sonraki rafa göz attım ve kapağı hafifçe yontulmuş bir çömlek kâse buldum.

"Bunu al bakalım." Kâsenin etrafına küçük bir keten havlu sardım ve önlüğünün cebine soktum. "Biraz çamur koymayı unutma, tamam mı? Bir tutamdan fazla olmasın ve biraz da sülükleri bulduğun su otundan. Bu onları mutlu eder."

Mandy'nin siyah bukleleri zıplaya zıplaya kapıdan çıkışını izledim, sonra kendimi toparlayıp Bree'ye döndüm.

"Madem bilmek istiyorsun, sana ne kadar çok şey anlatmam gerektiğini düşünüyordum."

Brianna yüzünde şefkatle bana gülümsedi.

"İşte bu bakış, tamam. Birine söyleyip söylemeyeceğine karar veremediğin bir şey olduğunda hep suya bakan bir balıkçıl kuşu gibi bakıyorsun."

"Balıkçıl mı?"

"Boncuk gözlü ve bir amacı olan," diye açıkladı. "Düşünceli bir katil. Bir gün seni bunu yaparken çizeceğim, böylece görebilirsin."

"Düşünceli... Senin sözüne güveniyorum. Hiç Denzell Hunter'la karşılaştın mı?"

Brianna başını iki yana salladı. "Hayır. Ian ondan bir iki kez bahsetmişti sanırım, Quaker doktor? Rachel'ın kardeşi değil mi?"

"Evet, o. Şimdilik kısa kesmek gerekirse, harika bir doktordur, iyi bir arkadaşımdır ve Rachel'ın kardeşi olmasının yanı sıra, Pardloe Dükü'nün kızıyla evlidir ki kendisi Lord John Grey'in ağabeyi oluyor."

"Lord John mu?" Brianna'nın zaten ışıkla parlayan yüzü aydınlandı. "Ailem dışında en sevdiğim kişi. Ondan haber aldınız mı? O nasıl?"

"Bildiğim kadarıyla iyi. Birkaç ay önce onu Savannah'da kısa bir süre gördüm; İngiliz ordusu hâlâ orada, muhtemelen o da oradadır." Garip bir durumdan kaçınmak umuduyla ne söyleyeceğimi düşünmüştüm ama senaryo bir konuşma değildir. "Ona yazabileceğini düşünüyordum."

"Sanırım yazabilirim," dedi Brianna, başını yana eğip bana baktı, bir kızıl kaşını kaldırdı. "Hemen şimdi mi?"

"Ee... yakın zamanda. Yalnız Jamie ordudaki yaverlerden birinden mektup aldı, sana sonra anlatırım. Neyse Denzell Hunter'ın İngiliz ordusu tarafından yakalandığı ve Stony Point'teki bir askeri esir kampında tutulduğu yazıyor."

"Ne yaparken yakalanmış?" diye sordu Brianna oturduğu yerde doğrularak, ardından kucağındaki masayı bir kenara bıraktı. Gördüğüm kadarıyla kızının duygusal bir portresini çizmiyordu; küçük maymun eskizleriyle süslenmiş bir şeyin planına benziyordu. "Onun bir Quaker olduğunu mu söylemiştin?"

"Evet," diyerek iç çektim. "Ona Savaşçı Quaker diyorlar ama o savaşmıyor. Yine de Kıta Ordusu'na cerrah olarak katılmış ve belli ki bir yerlerde bir savaş alanından toplanmış."

"İlginç bir adama benziyor," dedi Brianna, kaşları hâlâ kalkıktı. "Lord John'a yazmamla onun ne ilgisi var?"

Mümkün olduğunca kısa bir şekilde bağlantıları ve olasılıkları açıklamaya başladım. "Dük'ün Denny'nin nerede olduğunu bilip bilmediğini görmek istiyorum, istiyoruz... Onu doğrudan serbest bıraktıramasa bile –ki Hal'i tanıdığım için bunu yapmayacağına bahse girmezdim– Denny'nin iyi muamele gördüğünden emin olabilir ve doğal olarak Dottie'yi bulup onunla ilgilenilmesini sağlayabilir."

Bree yüzünde tuhaf, analitik ifadeyle beni izliyordu, sanki bir köprünün kirişleri üzerindeki kesme kuvvetlerini tahmin ediyormuş gibi.

"Ne?" diye sordum. "John senin iyi bir arkadaşındı. Önceden yani. Her halükârda ona yazmak isteyeceğini düşünmüştüm."

"Ah, isterim," diye beni temin etti Brianna. "Sadece ona neden *senin* yazmadığını merak ediyorum. Ya da bu konuda, neden 'Hal'e yazmıyorsun? İlk isimle hitap ettiğin için yani."

Lanet olsun. Yalan söylemeyi beceremezdim; dürüstlükle ilgili sorular bir yana, bunu anında fark ederdi. *Mümkün olduğunca gerçeğe sadık kalmalıyım, o zaman...*

"Şey, ben Jamie," dedim isteksizce. Öyleydi ama bunu Bree'ye anlatmak konusunda biraz tereddüt ettim. "Kısa süre önce Greylerle anlaşmazlığa düştü. Araları pek iyi değil ve eğer John ya da Hal'e yazarsam bunu yanlış anlar."

Babasının kızı olduğu için hemen meselenin özüne parmak bastı.

"Ne tür bir anlaşmazlık?" diye sordu Brianna. Analitik bakışı gitmiş, yerini merak almıştı.

İşte bu kadar. Ya "Babana sor" diyecektim ve o da soracaktı ya da elimi taşın altına koyup en iyisini umacaktım. Ben hâlâ kararımı vermeye çalışırken, o bir sonraki düşünceye geçti.

"Babam senin Lord John'a yazmanı sorun ediyorsa, benim yazmamı neden sorun etmesin?" Sorusu mantıklıydı. Çizimi tezgâhın üzerine, açıkça görebileceğim bir yere koymuştu. Küçük maymunların hepsi Mandy'ye benziyordu.

"Çünkü teorik olarak sana bir anlaşmazlık olduğunu söylediğimi bilmeyecek." *Şansım yaver giderse, senin yazdığını da öğrenmeyebilir.* Oda güneş ışığıyla ısınmıştı ama neredeyse sıcaktan boğulacak gibiydi tenim karıncalanıyor, giysilerim batıyordu.

"Tamam," dedi Brianna, bir süre düşündükten sonra ve tüy kaleme uzandı. "Bunu hemen yapacağım. Ama..." Tüy kalemi bana doğrultarak konuşmasına devam etti. "...konunun ne olduğunu bana anlatmazsan bunu Lord John'a sorarım. O bana anlatır." Lanet olası anlatabilirdi. Nasılsa Jamie'ye anlatmıştı...

"Pekâlâ," dedim, gözlerimi kapayarak. "Jamie'nin öldüğünü sandığımız zaman benimle evlendi." Derin sessizlik. Gözlerimi açtığım zaman Bree'nin kaşlarını kaldırıp tamamen boş bir ifadeyle bana baktığını gördüm. Sonra aklıma Fanny ile yaptığım konuşma geldi. Çıkardığı sonuç konusunda sessiz olacağını düşünüyordum ama ya olmazsa...

"Onunla yattım. Ama düşündüğün gibi değil..."

Bu tuhaf anda Jamie, Sean McHugh ile pencerenin önünden geçti. İkisi de konuşurken yukarı bakıyor, Jamie üst katta bir şeyi gösteriyordu. Brianna sanki bir pençeyi bütün olarak yutmaya çalışmış gibi bir ses çıkardı ve Jamie irkilerek bize baktı.

Kendimi el bombası yutmuş gibi hissettim ama aceleyle Brianna'nın sırtına vurdum ve Jamie'ye "Bir şey yok" der gibi bir hareket yaptım. Kaşlarını çattı, ama McHugh bir şey söyleyince gözlerini kaçırdı, sonra tekrar bana baktı, hâlâ kaşları çatıktı. Ona daha sert bir şekilde el salladım ama omzunun üzerinden Sean'a, "Bir dakika, *a charaid*," dedi ve pencereye doğru yürüdü.

"Hay lanet olasıca şeytan," diye mırıldandım nefesimin altında ve Brianna'nın hafifçe kahkaha attığını duyar gibi oldum.

"Kızım iyi misin?" Jamie başını pencereden uzatıp çenesini kaldırarak, taburesinde büzülmüş, biraz soluk soluğa kalmış olan Bree'ye baktı.

"Ben... iyiyim," diye mırıldandı Brianna. "Boğazıma b-bir şey kaçtı..." Kurutulmuş otların ve çanak çömleklerin arasında bir fincanın durduğu tezgâha doğru güçsüzce el salladı.

Jamie tek kaşını kaldırdı ama konuyu devam ettirmedi, onun yerine bana döndü.

"Yukarı gelebilir misin? Geordie başparmağını çekiçle ezmiş. Bir şey olmadığını söylüyor ama bana yamulmuş gibi geldi."

Kendimi tok karnına bir kilometre koşmuş gibi hissediyordum.

"Pekâlâ," dedim, terli avuçlarımı önlüğüme silerek. Omzumun üzerinden baktım. "Bree, hemen döneceğim." Yüzündeki kızarıklık kaybolmaya başlamıştı.

"Hı-hımm." Öksürdü ve derin bir nefes aldı. "Sakın çatıdan düşme."

Brianna olası bir okul binasının krokisini eline aldı ve bir dakika boyunca ona baktı ama pencereler ve sıralar görmüyordu. Dehşet ve derin merak karışımı bir duyguyla annesini Lord John Grey ile yatakta hayal ediyordu.

"Bu nasıl oldu?" diye sordu taslağa. Krokiyi tekrar yere bırakıp boş, sakin olan, çiçekli otlar ve kızılcık kümeleriyle dolu, evin altına doğru inen uzun yamacı gören pencereden dışarı baktı. "Bir dahaki sefere John Grey'i gördüğümde gözlerinin içine nasıl bakabileceğim?"

Babasının gözlerinin içine bakmak... Tamam, babasının annesinin John Grey'e yazmasını neden sorun ettiğini anlayabiliyordu. Tedirginliğine rağmen şoke olmuş bir kıkırdama duydu ve bir elini ağzına götürdü.

"*Kadınlardan hoşlanıyorum,*" demişti bir keresinde ona bezgin bir tavırla. "*Onlara hayranlık duyuyor ve onurlandırıyorum,*

bazı kadınlara karşı hatırı sayılır bir sevgi besliyorum... annen de bunlardan biri, ancak bu duygunun karşılık bulacağından şüpheliyim." Kendini birden tuhaf hissetti. "Gerçekten mi?" diye mırıldandı, son sözünü hatırlayarak. *"Ancak ben onların yataklarında zevk aramıyorum. Yeterince açık konuştum mu?"*

"Yeterince açık konuştun, lord hazretleri," dedi yüksek sesle, şaşkınlık ve eğlence arasında gidip gelirken. İnsanlar değişmişti elbette ama o kadar da değil. Başını iki yana salladı. Nefes alış verişi yavaşlamıştı ama korsesi hâlâ sıkıyordu. Bir parmağını kalçalarının üst kısmına sokarak onları biraz dışarı çekti ve sonra göğsündeki titremeyi hissetti.

"Ah, lanet olsun..." diye fısıldadı ve düşmemek için taburenin kenarına tutundu. Tüm kan kafasını terk etmiş ve görüşü bembeyaz olmuştu. Kalbi tekrar durmuştu. Gerçekten durmuştu. Durmuştu.

Bir... iki... üç... at, lanet olsun, at! Panik içinde elinin tabanıyla göğüs kemiğine sertçe vurdu. Kalbi atmaya başlayınca da göğsündeki irkiltici gümbürtünün şokuyla olduğu kadar rahatlamayla da soluk soluğa kaldı. Sonra tazı yarışındaki bir tavşan gibi göğsünde titreyerek uzaklaştı, onu nefessiz ve dehşet içinde bıraktı, elini göğsüne bastırdı.

"Dur, dur, dur..." diye fısıldadı Brianna dişlerini sıkarak. Daha önce durmuştu, koşturmadan önce... yine duracaktı... Ama durmadı.

"Bree? Nerede kaldın... Ah, lanet olsun kör olasıca şeytan!"

Annesi aniden oradaydı, buruşturulmuş kâğıdı elinden kaptığı gibi güçlü bir kolla onu belinden yakaladı.

"Eğil," dedi annesi, sakin ve otoriter bir sesle. "Oturabildiğin kadar otur. Evet, işte böyle..." Brianna yere çökerken etekleri etrafında uçuştu, beyaz sisin içinde sarımsı bir bulut titriyordu. Ellerini düz bir şekilde yere koyarak annesinin uzanması için yaptığı baskıya direndi ve başını salladı.

"Hayır." Annesinin sesiyle bir bağlantısı varmış gibi görünmüyordu ama sesini duydu, boğuk ama netti. "Tamam, her şey yolunda."

"Tamam." Tahtaların gıcırtısı, annesi yanına diz çökmüştü ve tahta bir bardağın döşeme tahtalarına sürtünme sesini duydu. Sıcaklık... annesinin eli bileğini sarmış, başparmağı nabız arıyordu.

İyi şanslar, diye düşündü puslu zihninin arasında. Ama o bunu düşünürken, koşuşturma hafifledi. Karışık bir durakla-ma, bir iki rasgele atış ve sonra kalbi hiçbir şey olmamış gibi sessizce normal çalışmasına devam etti.

Yine de olmuştu ve başını kaldırdığında annesinin gözlerinin, çok iyi bildiği düşünceli bir bakışla yüzüne sabitlendiğini gördü. Balıkçıl kuşu.

"Ben iyiyim," dedi Brianna kararlılıkla, yine de denedi. "Sadece bir an için başım döndü."

Annesinin kaşlarından biri kalktı ama Claire hiçbir şey söylemedi. Eli hâlâ Brianna'nın bileğine sarılıydı.

"Gerçekten. Önemli bir şey değil," dedi Brianna ve kendini annesinin elinden kurtardı.

Her seferinde kendine bunun önemsiz olduğunu söylemişti.

"Ne zaman başladı?" Claire'in gözleri normalde yumuşak kehribar rengiydi, doktorluk yaptığı zamanlar hariç... O zaman yırtıcı bir kuşun gözleri gibi keskin, koyu sarı bir renk alırdı.

"Bana söylediğinde... Lanet olasıca ile başlayan cümleni söyledin mi..." Brianna ayaklarını altına alıp ayağa kalktı. Temkinli bir şekilde... ama kalbi atması gerektiği gibi sessizce atmaya devam etti. *Önemli bir şey değil.*

"Evet, söyledim. Bu sefer demek istemiyorum," dedi annesi kuru bir sesle ve ayağa kalktı. "*İlk* ne zaman oldu?"

Brianna yalan söylemeyi düşündü ama gerçekten yanlış bir şey olduğunu inkâr etmeye devam etme dürtüsü, güven tazelenme ihtiyacına –umuduna– karşı hızla azalıyordu.

"Ocracoke'taki taşlardan geçtikten hemen sonra. Başarabileceğimi sanmıyordum." Sersemlik, o ânın hatırasıyla birlikte geri gelme tehdidinde bulundu. Midesi aniden kazındı ve eğilip kustu, yarı sindirilmiş yulaf lapası muayenehanenin yeni ve temiz tahtalarına hafifçe sıçradı.

"Aman Tanrım," dedi annesi yumuşak bir sesle. "Hamile değilsin, değil mi?"

"Aklından bile *geçirme*!" Brianna ürperip ağzını önlüğüne sildi. "Hamile olamam." Böyle bir olasılığı aklına bile getirmemişti ve getirmeye de niyeti yoktu. Zaten ölebileceği ve Jem ile Mandy'yi terk edebileceği fikri aklından çıkmıyordu.

"Ocracoke'ta," diye tekrarladı Brianna kendini toparlayarak. "Mandy kollarımdayken taşların arasından çıktım. Göremiyordum, her yer siyah ve beyaz lekelerle doluydu, bayılacağımı sandım, sonra bayıldım sayılır. Yerde yatıyordum ve Mandy hâlâ kollarımın arasındaydı. Kurtulmak için mücadele ediyor ve 'Anne, anne!' diye bağırıyordu ama ona cevap veremiyordum, sonra kalbimin atmadığını fark ettim. Öleceğimi sandım." Tatlı ve keskin bir koku aldı, annesi Bree'nin parmaklarını bir fincana sarıp dudaklarına götürdü.

"Ölmeyeceksin," dedi annesi inançla. Bree başını salladı, kalbi hâlâ atıyor ve göğsünde boşluk anları bırakıyor olsa da buna inanmak istiyordu. Sıvıyı yudumladı; viskiydi, balla tatlandırılmıştı ve içinde çok hoş kokulu bir bitki vardı.

Brianna gözlerini yumup bardağındaki sıvıyı usulca içmeye odaklanırken her şeyin durulmasını, normale dönmesini diledi. Çevresi eski hâline dönmeye başlamıştı. Büyük pencereden gelen güneş omuzlarına ılık ılık düşüyordu.

"Bu ne kadar sıklıkla oldu?"

Kan dolaşımına sızan tatlılığın tadını çıkararak yutkundu ve gözlerini açtı.

"Şimdiye kadar dört kez. Ocracoke'ta, sonra ertesi gece tekrar. Kamp yapıyorduk, yoldaydık." Hatırlayınca irkildi; Roger'ın yanında yerde kaskatı yatıyordu, çocuklar aralarında uyuyordu. Kalbi hızla çarpıyor, Roger'ın kolunu tutup onu sarsmamak için yumruklarını sıkıyordu. "Çok kötüydü, saatlerce sürdü. Ya da en azından saatler gibi geldi. Sonunda, şafaktan hemen önce durdu." Kendini bitkin hissetmişti, uzuvlarını saran çiy nemli giysiler kadar gevşekti. Ayağa kalkıp bir ayağını

diğerinin önüne koymak için gereken korkunç çabayı hâlâ hatırlıyordu...

Bir sonraki sefer bir hafta sonra Yadkin Nehri'ndeki bir mavnada, bundan önceki son sefer ise Cross Creek'ten Salisbury'ye giden yolda olmuştu.

"Onlar o kadar kötü değildi. Sadece birkaç dakika, tıpkı bunun gibi." Bir yudum daha aldı, ağzında tuttu, sonra yutkunup annesine baktı. "Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

Annesi ham döşeme tahtalarındaki son kusmuğu temizlerken dudaklarını birbirine bastırıyor, yumuşak kaşlarının arası kırışıyordu.

"Elimde EKG sonucu olmadığı için söyleyebileceklerim sınırlı olacaktır," dedi Claire, gözleri kullandığı bezdeydi. "Ama çok genel olarak konuşursak, atriyal fibrilasyon, yani kalp kapakçıklarından kaynaklı ritim bozukluğu denen bir şey sergiliyorsun gibi görünüyor. Hayati tehlikesi yok," diye hızla ekledi, başını kaldırıp Bree'nin yüzündeki telaşı görünce.

Bree'nin kalbi annesinin sözleri üzerine bir tür sıçrama yapmıştı ve şimdi belli belirsiz bir şekilde atıyordu. Dizleri titreyince aniden oturdu. Annesi bezi bırakıp yanına oturup onu kendine çekti. Yüzünün yarısı annesinin yağ, biberiye, yumuşak sabun ve elma şarabı kokan kaba gri önlüğüne gömülmüştü. Kumaşın, annesinin bedeninin kokusu gözlerini çaresizce yaşarttı. Belki hayati tehlikesi yoktu ama hiçbir şey olmadığını da anlayabiliyordu.

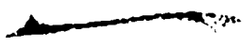
"Her şey yoluna girecek," diye fısıldadı annesi saçlarına. "Her şey yoluna girecek, bebeğim."

Annesinin kolunu sıkıca tutuyordu, ince kemiği bir cankurtaran salı gibiydi.

"Eğer bir şey olursa, benim yerime çocuklara sen bakarsın." Bu bir soru değildi ve annesi de bunu bir soru olarak algılamadı.

"Tamam," dedi annesi hiç tereddüt etmeden ve Bree'nin göğsündeki titreme hissi hafifledi. Zor nefes alıyordu ama yeterince hava alacak yer yok gibiydi.

"Tamam," dedi Brianna. Parmaklarının annesinin kolunda titrediğini hissedebiliyordu ve bir çabayla bıraktı. Tekrar, "Tamam," dedi ve dik oturarak saçlarını yüzünden uzaklaştırdı. "Tamam. Şimdi ne olacak?"

BUM–BUM–BUM... Sağlıklı bir kalbin yoğun sesi ahşap Pinard stetoskopumdan net bir şekilde duyuluyordu. Normalden biraz daha hızlı atıyordu ve bunda şaşılacak bir şey yoktu ama sağlıklıydı. Doğrulunca Bree de hemen bluzunun boynunu sıkıca kavradı, yüzünden gerildiği anlaşılıyordu.

"Kalbinin sesi mükemmel geliyor, hayatım," dedim. "Biraz ritim bozukluğu olduğundan eminim ama bu sadece başıboş elektriksel uyarılar meselesi. Kalp krizi ya da benzeri bir şey geçirmeyeceksin."

Yüzündeki gerginlik azaldı, bu sefer benim kalbim biraz sıkıştı.

"Tanrı'ya şükürler olsun." Saçının kalın bir tutamı kurdelesinden kurtulmuştu ve onu yüzünden geriye doğru atarken elinin titrediğini gördüm. "Ama bu... bu olmaya devam edecek mi?"

"Bilmiyorum." Kötü haberler bir yana, "Bilmiyorum" bir doktorun hastasına söyleyebileceği en kötü şeydir, ama ne yazık ki en olağan şey de budur. Derin bir nefes aldım ve ilaç raflarıma döndüm.

"Tanrım," dedi Bree, sesindeki gerçek endişeye isteksiz bir eğlence karışmıştı. "Daha fazla viski çıkarıyorsun. Ciddi bir durum olmalı."

"Ee, sen istemezsen ben içerim," dedim. Hastalara verdiğim tamamen tıbbi viski yerine iyi kalitede olan Jamie Fraser Spesiyal'ı seçmiştim. Viskinin ılık kokusu canlı bir şekilde yükseldi, terebentin, yanmış metal ve polen bağcıklı toz kokularının yerini aldı.

"Ah, içeceğime oldukça eminim." Brianna teneke bardağı aldı ve rahatlatıcı dumanı içine çekti, gözleri istemsizce kapanıp yüzü gevşedi.

"Ee," dedi Brianna, kaşlarını kaldırarak. "Ne biliyorsun?"

Kendi viskimi yavaşça dilimde yuvarladım, sonra ben de yutkundum.

"Dediğim gibi ritim bozukluğu düzensiz elektriksel uyarılar meselesidir. Kalp kasın sağlam ama –arada bir– tabiri caizse sinyalleri karışıyor. Normalde kulakçıklarındaki tüm kas lifleri aynı anda kasılır. Kalbinde onları besleyen elektrik düğümünden senkronize bir mesaj almadıklarında, aşağı yukarı rasgele kasılır."

Brianna viskisinden bir yudum daha alıp içti.

"Aşağı yukarı böyle hissettiriyor, tamam. Ama tehlikeli olmadığını söylemiştin? Bu çok korkutucu."

Tereddüt ettim, bir saniye bile fazla uzun sürdü. Jamie'den başka hiç kimse yüzümün şeffaflığına karşı bu kadar hassas değildi ve gözlerinin arkasında alarmın yeniden yükseldiğini gördüm.

"*Çok* tehlikeli değil," dedim aceleyle. "Sen gençsin ve çok formdasın. Bu çok daha az olası."

"*Ne* daha az olası?" Tedirgin bir şekilde bardağı yere bıraktı ve istemsizce tavana baktı. Mandy çocuk odasına geri dönmüş, oyuncak bebeği Esmeralda'ya yüksek sesle "Frère Jacques" şarkısını söylüyordu.

"Eee... felç. Kulakçıklar çok uzun süre düzgün kasılmazsa, kanı odacıklara doğru sıkıştırmaları gerekir, sağ odacık kanı akciğerlere, sol odacık ise vücudun geri kalanına pompalar..." Brianna'nın kırmızı kaşlarının birbirine yaklaştığını görünce sadede geldim. "Kan kulakçıklarda pıhtı oluşturacak kadar uzun süre birikebilir. Öyle olursa vücuda girmeden önce çözülebilir, ama olmazsa."

"Perdeler mi?" Brianna içkisinden çok daha büyük bir yudum aldı. Ataktan sonra bir balık karnı kadar solgundu ve şimdi de aynı şekilde görünüyordu. "Ya da sadece engelli olduğum için salyalarım akıyor, konuşamıyorum ve insanlar beni beslemek, sürüklemek ve kıçımı silmek zorunda mı kalıyor?"

Mümkün olduğunca güven verici bir ses tonuyla, "Böyle bir şey olması pek mümkün değil," dedim, bu koşullar altında pek

de güven verici değildi. Olası iğrenç sonuçları ben de onun gibi gözümde canlandırabiliyordum. Aslında biraz daha iyi çünkü ölüm de dahil olmak üzere felç sonrası etkilere maruz kalan pek çok insan görmüştüm. Ona felçten ölen erkeklerle ilgili büyüleyici bir gerçeği anlatmak için bir anlık saçma bir dürtü duydum ama şimdi sırası değildi.

"Peki, bu konuda ne yapabilirsin?" diye sordu Brianna, doğrulup dudaklarını birbirine bastırdı. Gözlerinin yeni *Merck El Kitabı*'na döndüğünü gördüm ve kitabı ona uzattım.

"Emin değilim," dedim. "Bir göz at." Ritim bozukluğunun gerçekte ne olduğu düşünüldüğünde pek umutlu değildim; kalbin elektrik sisteminin aralıklı olarak bozulması.

"Yani," dedim, kaşları çatık bir şekilde kitabı karıştırmasını izlerken, "şiddetli bir atağı durdurabilirsin; günlerce devam eden bir atağı..."

"*Günlerce* mi?" diye söylendi Brianna, gözlerini iri iri açarak bana bakıyordu.

"Sende böyle bir şey olacağını sanmıyorum," dedim. *Dikkat et, bunun artmasına neden olabilirsin...* "Sadece gelip giden ve bir gün tamamen ortadan kaybolabilecek küçük, nöbet şeklinde olan bir tür." *Tanrım, lütfen, lütfen öyle olsun.*

"Ancak şiddetli bir atak için 1960'larda uygulanan normal tedavi göğse yapıştırılan pedlerle kalbe elektrik şoku verilmesiyle yapıldı. Bu, ritmik bozukluğun durmasını ve kalbin yeniden normal çalışmaya başlamasını sağlar." *Çoğu zaman...*

"Bunu burada yapamayacağımız çok açık," dedi Bree, kaynaklarını tahmin ediyormuş gibi muayenehanenin etrafına bakarak.

"Hayır. *Ama tekrar ediyorum, durumun öyle ağır değil.* Buna ihtiyacın olmayacak." Kardiyoversiyonu hatırlayınca ağzım kurudu. İşe yaradığında bile, defalarca şok verilen bir hasta görmüştüm; zavallı bedeni elektrik tarafından ele geçirilmiş ve havaya kaldırılmıştı, tekrar gevşeyip masaya işkenceyle düşüyordu, sadece EKG kalemi bir sismograf gibi çırpındığında bir tur daha yüzleşiyordu. Viskimin kalanını yuttum, öksürdüm ve bardağı yere bıraktım.

"İşe yarar bir şey söylüyor mu?"

"Hayır," dedi ve kitabı kapattı. Ses tonu kasıtlı olarak rahattı ama ne kadar sarsılmış olduğunu açıkça görebiliyordum. "Senin söylediğin gibi, elektrik şoku uygulaması. Bazı hastalarda bazen işe *yaradığını* söyledikleri bir ilaç var ama eminim o da burada yapabileceğimiz bir şey değildir. Digoksin?"

Başımı iki yana salladım. Penisilin elimdeki tek ilaçtı ve o bile hiçbir şekilde güvenilir değildi. Hâlâ standart bir dozaj üretmenin ya da belirli bir partinin güçlü olup olmadığını söylemenin bir yolu yoktu.

"Hayır," dedim üzülerek. "Yani yüksükotu yapraklarından digoksin elde edebilirsin, insanlar bunu yapıyor. Ama bu son derece tehlikeli çünkü dozajı tahmin edemezsin ve biraz fazlası bile seni öldürür. Elimizde birkaç şey var." Elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyordum. "Elimizde iyi bir beyaz söğüt çayı stoğu bulundurduğumuzdan emin olacağız; en güçlüsü bu." Beyaz söğüt Kuzey Carolina'da yetişmiyordu ama şehir eczanelerinden makul ölçüde temin edilebiliyordu ve Jamie'nin bana Salisbury'den getirdiği iyi bir stoğum vardı.

"Çay mı?" diye sordu Brianna kuşkuyla.

"Aslına bakarsan, söğüt kabuğu çayının içindeki etken madde aspirinde bulunan kimyasalla tamamen aynı. İnsanlar bunu çoğunlukla ağrı kesici olarak kullansa da kanı seyreltmek gibi ilginç bir yan etkisi vardır."

"Ah, anladım... Yani kalbim seğirmeye başlarsa bir fincan söğüt kabuğu çayı demlemeliyim ve bu en azından kanımın pıhtılaşmasını önleyecek, öyle mi?" Brianna kuşkulu ses tonunu korumaya çalışıyordu ama küçük bir umut ışığının yandığını görebiliyordum. Şimdi benim işim ona üflemek ve tutuşup yanması için cesaretlendirmeye çalışmaktı.

"Evet, aynen öyle. Şimdi, çay rahatsız edici belirtileri ortadan kaldırmayacak ancak bunlar için deneyebileceğin birkaç seçenek var."

"Ne gibi?"

"Şey, yüzüne soğuk su çarpmak bazen işe yarar..."

"Sana öyle mi söylendi? Eminim bunu yapan birini hiç görmemişsindir, değil mi?" Yine de kesinlikle ilgileniyordu.

"Aslında gördüm. Paris'teki L'Hôpital des Anges'de." Vücudun çeşitli kısımlarını soğuk ya da bazen sıcak suya sokmak, hastanede pek çok farklı hastalık için yaygın olarak reçete edilen bir tedaviydi, su hem yaygın olarak bulunur hem de ucuzdu. Ayrıca şaşırtıcı bir şekilde, en azından kısa vadede çoğu zaman işe yarıyordu.

"Ya da... eğer soğuk suya yakın değilsen vagal manevralardan birini deneyebilirsin."

Bu onu gafil avladı ve bana gözlerini kısarak baktı.

"Eğer seks yapmayı kastediyorsan..."

"*Vajinal* manevralar değil," dedim, "gerçi ritim bozukluğunun bunu yapmak istemeyecek kadar dikkat dağıtıcı olabileceğini düşünüyorum. *Vagal* manevralar dedim; vagus sinirini uyarmak gibi. Bunu yapmanın birkaç farklı yolu var ama en basiti ve muhtemelen en iyisi Valsalva manevrası denen şey. Kulağa oldukça büyük geliyor ama aslında derin bir nefes alıp tutuyorsun, sanki hıçkırığı tedavi etmeye çalışıyormuşsun gibi, sonra karın kaslarını olabildiğince sert bir şekilde aşağı doğru bastırıyorsun; nefesini tutarken işbirlikçi olmayan bir bağırsak hareketini zorlamaya çalışıyormuşsun gibi düşün."

Bana uzun ve düşünceli bir bakış attı, tam da Jamie'nin bu tür bir tavsiye aldığında bana atacağı türden bir bakıştı. Onun üzerinde çalıştığımdan derin bir şüphe duyuyor ama içten içe çalışmadığımdan korkuyordu.

"Bu beni partilerde çok popüler yapardı," dedi Brianna.

37

"V" HARFİ İLE BAŞLAYAN MANEVRALAR

Tartışmamızın ortasında çekip gittiğinden beri ne Jamie ne de ben birbirimize Lord John Grey, cinsel kıskançlık ya da genel dikkafalılıkla ilgili bir şey söyledik. Tartışmaya bir son vermek

için mi, yoksa sadece beni boğazlama dürtüsünü bastırmak için mi, bilmiyordum.

Akşam yemeğine geldiğinde son derece sakin ve cana yakındı ama ben onu çok iyi tanıyordum. O da beni tanıyordu. Yan yana yatarken birbirimize iyi geceler ve *oidhche mhath* sözlerini kullandık, sonra sırtımızı döndük ve uykuya dalana kadar sırayla ağır ağır nefes aldık, hangi bilge gazabının üzerine güneşin batmasına izin vermemeyi öğütlediyse belli ki hiç İskoç tanımıyormuş diye düşündüm.

Ertesi gün onu tek yakalayıp hesaplaşmak istemiştim ama çatı, Geordie McHugh'nun ezilen başparmağı ve Brianna'nın kalp atışlarındaki bozukluk gibi endişe verici haberler yüzünden buna fırsat bulamamıştım.

Akşam yemeği dışarıdan bakıldığında huzurluydu. Misafir yoktu, mutfak felaketleri yoktu ve çocuklardan birinin alev alması gibi acil bir durum da yoktu. Aslında birkaç gün önce Mandy'nin başına böyle bir durum gelmişti, ancak Jamie'nin küçük kızın elbisesinin tutuşmasını fark etmesiyle kurtulmuştu. Jamie çevik hareketlerle masanın üzerinden atlayıp Mandy'yi yakaladı, ocak halısının üzerinde yuvarladıktan sonra onu alıp yarıya kadar patates ve havuç dilimlenmiş olan su dolu kazanın içine soktu. Neyse ki yemek henüz kaynamamıştı. O ve Esmeralda bu çetin sınavdan sırılsıklam, histerik ve kenarları hafifçe yanmış ama temelde sağlam bir şekilde çıkmışlardı.

Kendimi neredeyse alev alacakmışım hissediyordum ve şu anda üzerinde yürüdüğümüz için için yanan korları söndürmeye kararlıydım.

Akşam yemeğinden kalktığımızda bulaşıkları masada bıraktım ve Jamie'yi benimle gezintiye çıkmaya davet ettim; muhtemelen bulduğum gece açan bir begonyayı aramak için. Begonyanın ne olduğu hakkında biraz fikri olan Fanny önce bana, sonra Jamie'ye, sonra da boş tabağına sertçe baktı.

"Begonyalar tuvaletin etrafına ektiğin şeyler mi?" diye sordu Jamie, dışarı çıkana kadar koruduğumuz sessizliği bozarak. Şu anda evin ana tuvaletinin önünden geçiyorduk ve domate-

sin acı kokusu yaseminin baş döndürücü kokusunu bastırmaya başlamıştı. "Kokusunu aldığım şey bu mu?"

"Hayır, o yasemin. Gerçi çiçekleri ağustostan sonra açmıyor, o yüzden asmaların altında domates bitkileri yetişiyor. Domates bitkilerinin güçlü bir kokusu vardır ve bu koku yapraklarından gelir, bu yüzden neredeyse soğuk havalara kadar bu kokuyu alırsın. O zaman zaten hiçbir şey kokmaz çünkü her şey donmuştur."

"Ocak ayında tuvalette otuz saniyeden fazla zaman geçiren herkes de öyle," dedi Jamie. "Tuvaletini tam yapamadan kakanın buza dönüşebileceğini düşündüğünde çiçek koklamak için oyalanmazsın."

Güldüm ve aramızdaki gerginliğin hafiflediğini hissettim, şaka ne kadar zayıf olsa da. Demek ki o da aramızdaki buzları çözmek istiyordu.

"Kadın kıyafetlerinin takdir edilmeyen yönlerinden biri," dedim. "Yalıtım. Hava soğuduğunda bir tarlatan daha giyersin. Ya da iki tane. Elbette," diye ekledim, herhangi bir kaçağı yakalamadığımızdan emin olmak için eve dönüp bakarken, "hava koşullarına maruz kalabilecek özel bölgelerin olmaması da oldukça yardımcı oluyor."

Ay kısa bir süre için uzun süre kullanılmaktan cilalanmış ahşabın, otlağın üst korkuluğunda parıldadı. Ötede, yarı karanlık gökyüzüne karşı devasa bir ev vardı, alt pencerelerden sadece birkaçı aydınlıktı. Sağlam ve güzeldi, tıpkı onu yapan adam gibi.

Otlak çitinin yanında durdum ve yüzümü ona döndüm.

"Yalan söyleyebilirdim, biliyorsun."

"Hayır, söyleyemezdin. Bırak beni, kimseye yalan söyleyemezsin, Sassenach. Lord hazretlerinin bana zaten gerçeği söylediğini düşünürsek..."

"Bunun doğru olduğundan emin *olamazdın*," dedim. "Her iki tarafın da bana o kavga hakkında anlattıkları göz önüne alındığında. Sana John'un seni kızdırmak istediği için kıçından uydurduğunu söyleyebilirdim ve sen de bana inanırdın."

"Kelimelerini biraz daha dikkatli seçmelisin, Sassenach," dedi Jamie sert bir tavırla. "Lord hazretlerinin kıçıyla ilgili bir şey duymak istemiyorum. Yine de sana inanacağımı nereden çıkardın? Kendi gözlerimle görmediğim hiçbir şeye inanmam."

"Şimdi kim sinir bozucu oluyor?" diye söylendim soğuk bir tavırla. "Sen bana inanırdın çünkü inanmak isterdin ve bana aksini söyleme çünkü buna *inanmayacağım*."

Jamie belli belirsiz homurdandı. Çite yaslanmış öylece dururken yasemin, domates ve insan dışkısı kokularının yerini gübrenin daha tatlı kokusu ve ötedeki ormanın yavaş, ağır esansı almıştı: köknar ve çamların keskin, temiz reçineleriyle kaplanmış ölmekte olan yaprakların baharatlı kokusu.

"O zaman neden yalan söylemedin?" diye sordu Jamie uzun bir sessizlikten sonra. "Eğer inanacağımı düşündüysen."

Kelimelerimi seçerken duraksadım. Hava durgun, ılık ve cırcır böceklerinin şarkılarıyla doluydu. *Beni bul, bana gel, beni sev...* kalp çarpıntısı mı? Yoksa sadece çekirge şehveti mi?

"Çünkü sana uzun zaman önce dürüst olacağıma dair sözü verdim," dedim. "Eğer dürüstlük iki ucu keskin bir kılıca dönüşürse bence yaralar genellikle buna değer."

"Frank de böyle mi düşünüyordu?"

Çok yavaşça nefes aldım ve gözlerimin kenarlarında lekeler görene kadar nefesimi tuttum.

"Bunu ona sorman gerekir," dedim kesin bir dille. "Bu seninle ve benimle ilgili."

"Ve lord hazretleri."

O an dizginlediğim öfkem yeniden belirdi.

"Ne söylememi istiyorsun? John'la yatmamış olmayı dilediğimi mi?"

"Öyle mi?"

"Aslında," dedim dişlerimi sıkarak, "durum göz önüne alındığında ya da durumun ne olduğunu düşündüğümde..."

Jamie gecenin karanlığında uzun siyah bir şekilden fazlası değildi ama bana doğru sertçe döndüğünü gördüm.

"Hayır dersen Sassenach, pişman *olacağım* bir şey yapabilirim, o yüzden söyleme, tamam mı?"

"Neyin var senin? Beni affetmiştin, öyle demiştin..."

"Hayır, demedim. Seni sonsuza dek seveceğimi söyledim ve seveceğim de... ama..."

"Affedemediğin birini sevemezsin!"

"Seni affediyorum," dedi.

"Bu ne cüret?" diye bağırdım, yumruğumu sıkarak ondan yana döndüm.

"Neyin var senin?" Jamie kolumu tutmaya çalıştıysa da ben ondan uzaklaştım. "Önce seni affettiğimi söylemediğim için kızdın, şimdi de affettiğim için mi öfkeleniyorsun?"

"Çünkü en başından beri yanlış bir şey yapmadım, seni koca kafalı pislik, bunu sen de biliyorsun! Yapmadığım bir şey için beni affetmeye nasıl cüret edersin?"

"Yaptın!"

"Yapmadım! Sana sadakatsizlik ettiğimi düşünüyorsun, ama ben... Lanet olsun. *Yapmadım!*"

Cırcır böceklerini bastıracak kadar yüksek sesle bağırırken öfkeden titriyordum.

Cırcır böceklerinin temkinli bir şekilde tekrar seslerini yükselttikleri uzun bir sessizlik ânı oldu. Jamie çitlere döndü ve üst taraftaki ahşabı kavrayıp şiddetle sallayarak ahşabın gıcırdamasına neden oldu. Galce konuşuyor olabilirdi ama her ne söylüyorsa sesi öfkeli bir kurdun sesine benziyordu.

Hâlâ burnumdan soluyordum. Gece sıcaktı ve nem yüklüydü, bütün bedenim ter içindeydi. Şalımı çıkarıp çitin üzerine attım. Jamie'nin de hızlı ve derin nefes alışını duyabiliyordum, ancak kıpırdamadan duruyor, omuzları kaskatı, başı eğik bir şekilde çitin parmaklıklarına tutunuyordu.

"Neyim olduğunu bilmek ister misin?" diye sordu Jamie sonunda. Sesi alçak perdeden geliyordu ama sakin değildi. Doğruldu, ay ışığında bir devi andırıyordu.

"Bu... şeyi... kafamdan atacağıma dair kendime yemin ediyorum ve çoğunlukla başarıyorum. Sonra o oğlancı bana bir

mektup gönderiyor, sanki hiç olmamış gibi! Her şey yeniden başlıyor." Sesi titriyordu. Bir an durdu, sanki zihnini arındırmak istercesine şiddetle salladı.

"Bunu düşündüğümde ve sonra seni gördüğümde... hemen oracıkta sana sahip olmak istiyorum. İster salatalık doğruyor ol ister saçların açık derede çıplak yüzüyor ol, beni tahrik ediyorsun. Seni çok istiyorum, Sassenach. Ama o kafamın içinde ve eğer... eğer..." Söyleyecek söz bulamayınca yumruğunu çite indirdi, o an omzumun yanında tahtanın titrediğini hissettim.

"İkinizin benim arkamdan iş çevirdiğiniz fikrine katlanamıyorken, o varken seninle aynı yatağı paylaştığımızı düşünmeye nasıl katlanabileceğimi sanıyorsun?"

Canımın yanacağını bilmesem çiti kendim de yumruklayabilirdim. Bunun yerine yüzümü sertçe sıvazladım ve parmaklarımı kafa derime batırarak tokamı çıkardım. Orada dururken oflayıp pufluyordum.

"Böyle bir şey olmayacak," dedim kendimden emin bir tavırla. "Olmayacak çünkü ben böyle bir şey yapmıyorum. Senin yatağındayken bir saniye bile senden başkasını düşünmedim. Bunu düşündüğün fikrine gerçekten kırılmam gerekirdi ama..."

"Düşünmüyorum," dedi Jamie derin nefes alarak, ardından beni kollarımdan tuttu. "Düşünmüyorum, Claire. Sadece yapabileceğimden korkuyorum."

Olması gerekenden daha hızlı nefes alıp verdiğim için başım döndü. Ayakta sabit durabilmek için ellerimi göğsüne koydum ve vücudunun ani keskin misk kokusunu içime çektim. Onu uyandırmıştım.

"Bak, sana ne diyeceğim," dedim sonunda ve ona bakmak için başımı kaldırdım. Artık tamamen karanlıktı ama gözlerim onun yüzünü görebilecek kadar karanlığa alışmıştı, gözleri beni arıyordu. "Sana ne diyeceğim," dedim tekrar ve yutkundum. "Bunu bana bırak."

Jamie hafifçe titredi. Belli belirsiz kahkaha atmış olabilirdi.

"Kendini çok büyük görüyorsun, Sassenach," dedi Jamie boğuk bir sesle. "Sikimi sokacak sıcak bir yer unutmam için yeterli mi sanıyorsun?"

Ona bakakaldım.

"Sen hangi cüretle benimle böyle..." Kelimeler kifayetsiz kaldı ve şaşkın bir hayal kırıklığıyla kollarımı çırparak ondan kurtarmaya çalıştım. "Neden böyle bir şey söyledin? Bunun doğru olmadığını biliyorsun!"

Jamie çenesini kaşıdı, bıyıklarının törpü gibi ses çıkardığını duyabiliyordum.

"Hayır, değil," diye kabul etti. "Sadece bana vurmanı sağlayacak kadar kırıcı bir şey düşünmeye çalışıyordum."

Kendimi tutamayıp kahkaha attım ama mizahtan çok şaşkınlıktan.

"Beni kışkırtma. Neden sana vurmamı istiyorsun?"

Jamie hafifçe ileri geri sallandı ve beni yavaşça çözülmüş saçlarımdan hırpalanmış mokasenlerime kadar inceledi. Sonra geri döndü.

"On saniye kadar sonra seni çimenlerin üzerine sırtüstü yatırıp eteklerini kaldıracağım ve sana belli bir güçle hitap edeceğim. Önce beni kışkırtırsan, bunu yapmak konusunda kendimi daha iyi hissedeceğimi düşündüm."

"Ben... *seni* kışkırtmak mı?"

Üç saniye boyunca kıpırdamadan durdum, öfkeden kulaklarım uğulduyor ve nabzım hızla atıyordu. Sonra ona doğru yürüdüm.

"Yedi," dedim.

"Altı," dedim ve gömleğinin yakasına uzandım.

"Beş... Dört..." Aşağı doğru çektim, oldukça yüksek sesle, "Üç," dedim, öne doğru eğildim ve göğüs ucunu ısırdım. Alaycı bir aşk ısırığı da değildi.

Jamie geri çekilerek beni yakaladı ve eliyle başımı kavrayıp kendine doğru çekti. Dudaklarımız uyumsuz şekilde çarpıştı ve o şekilde kaldı, açık, doymak bilmez, aşk dolu... Dudaklarımız, kulaklarımız, burunlarımız, dillerimiz ve dişlerimiz birbirine karışıyordu. Aletini bulup pantolonunun üzerinden sertçe ovaladım. Jamie derin bir hırıltı çıkarıp kalçalarımı kavradı, sonra kollarımız dizlerimiz birbirine dolaşarak buruşuk giysi-

lerimizin üzerinde uzanıp kaldık. Yıldızlı gökyüzü tepemizde yükseliyordu.

Çok uzun sürmüş gibi görünüyordu ama sürmüş olamazdı. Yavaşça kendime geldim, yankılar yavaş, hoş bir zonklamayla içimden geçti. Kışkırtma.

Jamie yanımda sırtüstü yatıyordu, yüzü aya dönüktü, gözleri kapalıydı ve denizden kurtarılmış biri gibi nefes alıyordu. Sağ eli hâlâ kalçalarımın arasındaydı ve ben de onun yanına kıvrılmıştım, deniz kabuğu kadar güzel kulağının kıvrımları ağzımdan birkaç santim uzaktaydı.

"Bunu sistemimizden çıkardık mı sence?" dedim mahmur bir sesle.

"Bizim mi?" Sağ eli kıpırdadı ama çekmedi.

"Bizim."

Derin bir iç çekti ve başını bana doğru çevirip gözlerini açtı.

"Biz." Jamie hafifçe gülümsedi ve gözlerini tekrar kapattı, göğsü elimin altında yükselip alçalıyordu. Gömleğinin içinden göğüs uçlarını hissedebiliyordum, küçüktü ama avucuma değdiğinde hâlâ sertti.

"Derini mi yüzdüm?"

"Bana her dokunduğunda bunu yapıyorsun, Sassenach. Yine de kanatmadın."

Bir süre sessizce yattık, cırcır böceklerinin sesleri ve yaprakların hışırtısı üzerimizden su gibi akıyordu.

Jamie usulca konuşunca ben onu doğru duymadığımı düşünerek başımı çevirdim ama duymuştum. Sadece hangi dilde konuştuğunu bilmiyordum.

"Galce miydi?" diye sordum, şüpheli bir tavırla. Jamie başını yavaşça salladı, gözleri hâlâ kapalıydı.

"Galce," dedi. "İrlandaca. Ayaklanma sırasında Stephen O'Farrell'dan duymuştum. Şimdi aklıma geldi.

"Bedenim kontrolümden çıktı," dedi usulca. "O kadın bedenimin yarısıydı, ruhumun yarısıydı."

38

AZRAİL

Bahçeme ekmek için birkaç dört yapraklı ipekotunu söktüğüm sırada sinirli bir katırın kusursuz anırmasını duydum. Clarence ve birkaç arkadaşı sayesinde selamlaşma ile düşmanlık narası arasındaki farkı anlayacak kadar deneyimim olmuştu. İkisi de kulak tırmalıyordu ama farklıydı.

Tartışmaya birkaç erkek sesi ve bir başka katır daha katıldı. Söktüğüm ipekotlarını aceleyle sepetimdeki ıslak yosunların arasına sıkıştırıp sepeti elime aldım ve neler olduğuna bakmaya gittim.

Seslerin hiçbiri tanıdık gelmiyordu. Gürültünün geldiği alanın kenarında durup gümüş köknarların ve uzun, sıska kavakların arasından baktım. İki adam ve iki katır vardı, buraya kadar tamam, ancak açık doru rengindeki katırlardan biri, patikanın yanındaki çiçekli otlara göz atarken diğer koyu renkli katır iki adamın onu zorlama çabalarına şiddetle direniyordu. Yeniden baktım, evet, o bir erkekti; dar, kayalık sapaktan yukarı doğru devam ediyordu.

Açıkçası katırı zerre kadar suçlamadım. Hem o hem de arkadaşı ağır yüklüydü. Her ikisinin de iki yanında uzun tahta sandıklar ve üstlerindeki yük iskeletine dağınık bir şekilde bağlanmış büyük bezlerle kaplı bohçalar vardı.

Ne olduğunu tahmin edebiliyordum. Koyun bu tarafına giden iyi ve geniş bir patika vardı ama bu patika Yaralı Kadın denen bir noktada ikiye ayrılıyordu. Burada, kenarında bir kavak ağacının bulunduğu küçük, parlak mavi bir pınar vardı. Beyaz kabuklu ama oldukça sağlam duran ağaç, yuva yapan böceklerin ve onları avlayan ağaçkakanların açtığı yaralardan usulca damlayan kan kırmızısı özsu izleriyle kaplıydı. Ana patika keskin bir dönüş yaparak doğuya doğru devam ederken, daha dar bir geyik yolu, yuvarlanan taşlar tarafından büyük ölçüde engellenerek kavağın sağ tarafına doğru ilerliyordu.

Öncü katır ya taşlara ya da patikayı çevreleyen ağaçların dallarına takılmıştı. Buna her ne sebep olduysa, yükünün bağları kopmuş ya da kaymıştı ve yükün yarısı kuyruğundan aşağı sarkarak küçük kutularla deri çantalar etrafa saçılmıştı. Uzun kutulardan birinin bir ucu yerde duruyordu, diğeri gökyüzünü gösteriyordu ve kırılgan bir ip teli onu hâlâ katıra bağlıyordu.

Ateşli silahları taşımak için kullanılan bu tür çantaları birçok kez görmüştüm. Fransa'da, İskoçya'da, Amerika'da... Hangi zaman diliminde olduğu fark etmezdi, silah silahtır ve eğer çok sayıda silah taşımak istiyorsanız uzun, dar bir kutuya ihtiyacınız vardır.

Adamların ikisini de tanımıyordum ve kendimi tanıtmak için beklemedim. Sepetimde ipekotlarımla oradan uzaklaştım.

Neyse ki yarım saat içinde Jamie'yi buldum, tabutçu Tom MacLeod ile vakit geçiriyordu.

"Kim öldü?" diye soludum dağ eteğinden nefes nefese aşağıya inerken.

"Henüz kimse ölmedi," dedi Jamie beni inceleyerek. "Ama şanslı kişi sen olabilirmişsin gibi duruyorsun, Sassenach. Ne oldu?"

Sepetimi bir testerenin üzerine koyup başka bir testerenin üzerine oturdum ve Tom'un bana uzattığı mataradan su içmek ya da nefes almak için duraklayarak gördüklerimi onlara anlattım.

"Yolun yukarısında Yüzbaşı Cunningham'ın evinden başka bir ev yok, değil mi?" diye sordu Tom konuya dikkat çekerek.

"Ee, belki de kazara o tarafa gitmişlerdir, olamaz mı?" Jamie başını tabut kulübesinden çıkarıp gökyüzüne baktı. "Yakında yağmur yağacak. Arkadaşlarımız kendilerini çamurun içinde bulurlarsa yazık olur."

Tom onaylarcasına homurdandı ve daha fazla konuşmadan evine girdi, bir dakikadan kısa bir süre içinde başında eski deri şapka, elinde iyi bir tüfek, kemerinde bir tabanca ve eğik omzuna asılı bir fişek kutusuyla geri döndü. Diğer elinde Jamie'ye verdiği ikinci bir tabanca vardı. Jamie başıyla onayladı, fişek

yatağını kontrol etti ve tabancayı kendi kemerine taktı. Dalgın bir tavırla kamasına dokunarak bana başını salladı.

"Gidip Genç Ian'ı getir, olur mu Sassenach? Bir saat kadar önce onu tarlasında ot biçerken gördüm."

"Ama ne..."

"Git dedim," dedi Jamie yumuşak bir sesle. "Endişelenme, Sassenach. Her şey yoluna girecek."

—

Genç Ian'ı tarlasında değil, yakındaki ormanda elinde tüfekle buldum.

"Ateş etme!" diye seslendim, çalılıkların arasından onu fark ederek. "Benim!"

"Seni küçük bir ayı ya da büyük bir domuzdan başka bir şeyle karıştıramam, yenge," diye beni temin etti Ian, kızılcık ağaçlarının arasından ona doğru ilerlerken. "Ayrıca bugün onlardan birini avlamak istemiyorum."

"İyi. Güzel, şişman bir çift silahşora ne dersin?"

Ian tarlaya geçip tırpanını aldı. Onun peşinden koşar adımlarla gidip olanları olabildiğince anlatmaya çalışırken tırpanı elime tutuşturdu.

"Kullanman gerekeceğini sanmıyorum, yenge," dedi Ian yüzümdeki ifadeye bakıp sırıtarak. "Ama orada durup yolu kapatırsan, gözü dönmüş bir adam seni geçmeye çalışır."

Oraya vardığımızda, patikanın ilk katırın yüküyle çoktan kapatılmış olduğunu ve katırın yükünü tamamen atmayı başardığını gördük. Ian ve ben silah kaçakçılarının biraz aşağısında durduğumuzda, ilk katır yeni hafifliğinin tadını çıkararak çuval, kutu ve hasır yığınının üzerinden çevik bir şekilde bize doğru tırmanıyor, kendi yükünün patikanın hemen kenarındaki büyük böğürtlen çalılıklarına göz atmasına engel olmasına izin vermeyen arkadaşına katılmaya çalışıyordu.

Belli ki Jamie ve Tom MacLeod'la hemen hemen aynı anda gelmiştik çünkü Jamie ve Tom patikanın yukarısında görün-

dükleri anda iki silahşor bana ve Ian'a aval aval bakmaya başlamıştı.

Adamlardan biri şaşkınlıkla bir bana bir Ian'a bakarak, "*Siz* de kimsiniz?" diye sordu. Ian rahat hareket edebilmek için saçını toplamıştı ve üzerinde gömleği yokken bronz ve dövmeli teniyle bir Mohawk'a çok benziyordu. Darmadağınık ve yapraklarla dolu saçlarımla nasıl göründüğümü düşünmek istemedim ama tırpanımı kavrayıp onlara sert bir bakış attım.

"Ben Ian Òg Murray," dedi Ian yumuşak bir sesle ve başıyla beni işaret etti. "Bu da benim yengem. Aman." İlk katır kararlı bir şekilde aramıza girerek ikimizin de yoldan çıkmasına neden oldu.

"Ben Ian Murray," diye tekrarladı Ian tüfeğini göğsünde rahatlıkla hizalayarak.

"Ben de..." dedi yukarıdan derin bir ses, "Fraser Tepesi'nden Albay James Fraser ve bu da benim karım." Geniş omuzlu ve ışığa karşı uzun boylu duran albay görüş alanına girdi. Tom da arkasındaydı ve tüfeği güneş ışığıyla parlıyordu.

"Şu katırı yakala, olur mu Ian? Burası benim toprağım. Siz kimsiniz beyler, sorabilir miyim?"

Adamlar şaşkınlıkla irkildi ve yukarı doğru bakmak için arkalarına döndüler, ancak biri arkadaki tehdidi gözlemek için omzunun üzerinden endişeli bir bakış attı.

"Ee... biz... hımm..." Genç adam –yirmi yaşından fazla olamazdı– kendisinden daha yaşlı olan arkadaşıyla endişeyle bakıştı. "Ben Teğmen Felix Summers, efendim. Majestelerinin gemisi *Revenge*'ten."

Tom tehdit ya da eğlence olabilecek bir ses çıkardı.

"Arkadaşın kim o zaman?" diye sordu Jamie, kasabanın serserisinden taşralı bir avcıya kadar her şey olabilecek, ama içkiden dolayı biraz daha kötü görünen, burnu ve yanakları kırık kılcal damarlarla perdelenmiş yaşlı beyefendiyi başıyla işaret ederek.

"Sanırım... adı Voules, efendim," dedi teğmen. "O benim arkadaşım değil." Bembeyaz kesilen yüzü şaşkınlıktan kırmızı-

ya dönmüştü. "Onu Salisbury'de... valizlerime yardım etmesi için tuttum."

"Anlıyorum," dedi Jamie kibarca. "Kaybolmuş olabilir misiniz, Teğmen? Sanırım en yakın okyanus yaklaşık beş yüz kilometre arkanızda."

Genç adam saygınlığını yeniden kazanarak, "Gemimden izinliyim," dedi. "Birini... ziyarete geldim."

"Kim olduğunu tahmin edene ödül yok," dedi Tom, Jamie'ye ve tüfeğini indirdi. "Onlarla ne yapmak istiyorsun, Jamie?"

Jamie, Summers'ı nezaketle selamlayarak, "Karım ve ben teğmenle adamını biraz soluklanmaları için evde ağırlayacağız," dedi. "Ian'a yardım edebilir misin..." Kayaların arasına dağılmış kaosa doğru başıyla işaret etti. "Ian, işleri hallettikten sonra yukarı çıkıp Yüzbaşı Cunningham'ı bize katılması için aşağı getirir misin?"

Summers "davet etmek" ile "getirmek" arasındaki ince farkı en az Ian kadar iyi anladı ve kaskatı kesildi ama başka seçeneği yoktu. Kemerinde bir tabancayla kaması vardı ancak ilkinin hazır olmadığını görebiliyordum. Muhtemelen dolu da değildi ve kamasını cilalamaktan başka bir amaçla çektiğinden şüpheliydim. Jamie teslim etmelerini istemek bir yana, silahlara bakmadı bile.

"Teşekkür ederim, efendim," dedi Summers, topuklarının üzerinde döndü ve benimle tırpanımın yanından geçerken utanmış ve sırtı kaskatı kesilmiş hâlde patikadan aşağı inmeye başladı.

Yüzbaşı Cunningham neredeyse akşam yemeği vaktinde geldi. Genç Ian'ın gözetiminde olmasa da kesinlikle onunla birlikteydi ve bu durumdan pek de memnun değildi.

Jamie, Teğmen Summers ve Bay Voules'u salona oturtup onlara bira ikram ederken, neyse ki yıkanmak, saçlarımdaki meşe yapraklarıyla ladin iğnelerini temizleyip genel olarak kendime

çekidüzen vermek için zamanım olmuştu. Voules hevesle, Summers isteksizce biralarını kabul etmiş olsalar da içtiler. Şimdi iki saat ve dört litre biradan sonra mutlu olmasalar da biraz daha rahatlamışlardı.

"Kim bu adamlar?" diye fısıldadı Fanny, bir başka bira servisinden sonra mutfağa dönerken. "Bay Fraser'ı pek sevmiyor gibiler."

"Yüzbaşı Cunningham'ın arkadaşları," dedim. "Sanırım kaptan da kısa süre sonra onlara katılacak. Yiyebilecekleri bir şeyimiz var mı? Karınları tok olduğunda erkeklerle başa çıkmak her zaman daha kolaydır."

"Doğru," dedi Fanny bilgece başını sallayarak. "Birinci sınıf bir genelevin iyi bir aşçısı vardır. Ama bir adamın bir şey yapmasını istiyorsan çok fazla yemesine izin veremezsin. Abbott Anne'nin dediğine göre, bir adamın karnı sikini göremeyecek kadar dışarı çıkmışsa, en iyisi ona uyuyacak kadar şarap verip uyandığında iyi vakit geçirdiğini söylemektir. O..."

"Bayan Chisholm'un gönderdiği turtaya ne dersin?" diye araya girdim aceleyle. "Ondan hiç kaldı mı?" Fanny'ye bana her şeyi anlatabileceğini söylemiştim ve bunda ciddiydim ama hatırladıklarının canlı ayrıntıları zaman zaman beni hâlâ rahatsız ediyordu.

Yüzbaşının hâlinden aç olduğu belliydi.

"Böyle adamlar tehlikelidir," diye mırıldandım, Genç Ian'ın güler yüzlü bir kurt gibi peşinden salona girişini izlerken.

Sonra Cunningham'ı selamlamak için ayağa kalkan Jamie'ye bir an gözüm ilişti. *Sadece o da değil,* diye geçirdim aklımdan.

Fanny'yi turtayla ilgilenmesi için bıraktım ve bir şişe JFS viskisi, küçük bir sürahi su ve en iyi bardaklarımızdan beşinin bulunduğu bir tepsiyle adamların peşinden salona girdim. Bunlar, kadeh kaldırıldıktan sonra masaya vurulduğunda tabanca atışını andıran bir ses çıkardıkları için shot bardağı olarak bilinen ağır tabanlı küçük bardaklardı. Bu küçük sosyal toplantıdan sonra hâlâ beş tane kalacağını umuyordum.

"Yüzbaşı," dedim tepsiyi masaya bırakırken hoş bir şekilde gülümseyerek. "Sizi görmek ne güzel."

Yüzbaşı bana ters ters baktı ama açıkça ne düşündüğünü söyleyemeyecek kadar iyi yetiştirilmişti. Varlığımın işleri daha iyi mi, yoksa daha kötü mü yapacağından emin değildim, ancak Jamie gözlerini kısa bir süreliğine yana çevirerek varlığımın gerekli olmadığını belirtti, ben de topluluğa reverans yapıp koridordan mutfağa doğru yürüdüm, orada ayakkabılarımı çıkardım ve Fanny'yi fazlasıyla eğlendirecek şekilde çoraplı ayaklarımla sessizce geri döndüm.

"Sanırım yeğenim size bu öğleden sonra tanıdıklarınızla karşılaştığımız koşulları anlatmıştır?" Jamie hoş bir ses tonuyla konuşuyordu. Bir sıçrama sesi ve bardak şıngırtısı duyuldu.

"Koşullar," diye tekrarladı Cunningham sertçe. "Teğmen Summers rahmetli oğlumun yakın bir arkadaşıdır. Simon'ın ölümünden bu yana hep irtibat hâlindeyizdir. Felix benim oğlum olsaydı ona da aynı saygıyı gösterirdim. Ona ve hizmetçisine karşı davranışlarınızdan büyük rahatsızlık duyuyorum, efendim!"

"Viski ister misiniz, efendim? *Slàinte mhath!*"

Duvara yaslanmış olduğum için Jamie'yi göremiyordum ama yüzbaşıyı görebiliyordum. Yüzbaşı bu cevap karşısında irkilmiş görünüyordu.

"Ne?" dedi sertçe ve zehirli olabilirmiş gibi viski bardağına baktı. "Ne dediniz efendim?"

"*Slàinte mhath*," diye tekrarladı Jamie yumuşak bir sesle. "Anlamı, 'sağlığınıza' demek."

"Ah." Yüzbaşı Summers'a baktı, Summers bu noktada kafasına tokmakla vurulmuş bir domuzu andırıyordu. "Ee... evet. Sağlığınıza, Bay Fraser."

"Albay Fraser," diye araya girdi Ian yardımsever bir şekilde. "*Slàinte mhath!*"

Yüzbaşı, viskisini kafasına dikip yutkundu ve morardı.

"Belki biraz su, Yüzbaşı." Jamie'nin kolunu uzattığını gördüm, elinde ibrik vardı. "Viskinin tadını açtığı söylenir. Ian?"

Ian sürahiyi aldı ve viskiyi ustalıkla karıştırdı, bu kez yarısını suyla doldurmuştu, gözleri sulanarak içen kaptan için.

"Tekrar ediyorum... efendim..." dedi yüzbaşı kısık sesle. "İtiraz ediyorum..."

"Ben de öyle efendim," dedi Jamie aynı sevimli tonda. "Sanırım kendine saygısı olan her adam, burnunun dibinde, topraklarında, uyarı ya da haber verilmeden bir savaş girişiminde bulunulduğunu fark ettiğinde aynı şeyi yapardı. Aynı fikirde değil misiniz?"

"'Savaş girişimi' derken neyi kastettiğinizi anladığımı iddia edemem, Albay." Cunningham kendine geldi ve oturduğu yerde doğruldu. "Teğmen Summers, donanmadaki dostlarımdan istediğim bazı malzemeleri bana getirme nezaketini gösterdi. Onlar..."

Jamie onun sözünü keserek, "Bir Lowlandlının, bir ovalının, özellikle de deniz yüzbaşısı olan birinin yerleşmek için neden Fraser Tepesi'ni seçtiğini merak ediyordum," dedi. "Neden sırtın bu kadar yukarısında bir arazi istediğini de. Ama elbette, sizin yeriniz Cherokee köylerinden yaklaşık yirmi kilometreden daha uzak, değil mi?"

"Bilmediğime eminim," dedi yüzbaşı. "Ama bunun konuyla ne alakası..."

"Bir süre Kızılderili ajanı olarak çalıştım," diye devam etti Jamie aynı yumuşak tonda. "Müfettiş Johnson'ın emrinde. Cherokeelerle hatırı sayılır bir zaman geçirdim ve onlar beni dürüst bir adam olarak bilirler."

"Dürüstlüğünüzü sorgulamıyordum, *Albay* Fraser." Cunningham'ın sesi oldukça sinirli çıkmıştı, ancak bunun onun için yeni bir şey olduğu belliydi. "Durumu sizinle ele al..."

"Sanırım İngiliz hükümetinin bu savaşın yürütülmesinde çeşitli Kızılderililerle işbirliği içinde olduğunu, onları isyancı eğilimlerinden şüphelenilen yerleşimlere saldırmaya teşvik ettiğini biliyorsunuzdur. Onlara zaman zaman silah ve barut sağlıyor."

"Hayır, efendim." Yüzbaşının ses tonu değişmişti, kavgacı tavrına şimdi biraz da temkinlilik eklenmişti. "Bundan haberim yoktu."

Jamie ve Ian şüpheci olduklarını belirten kibar İskoç sesleri çıkardılar.

"Benim bir asi olduğumu bildiğinizi kabul ediyor musunuz, Yüzbaşı?"

"Bu konuda oldukça açıksınız, efendim!" diye tersledi Cunningham. Oturduğu yerde doğrulup yumruklarını sıktı.

"Öyleyim," diye kabul etti Jamie. "Kendi sadakatinizi gizlemiyorsunuz..."

"Krala ve ülkeye sadakat ne gizlilik ne de savunma gerektirir, Albay!"

"Öyle mi? Sanırım bu, sadakatin bana ve aileme zarar verebileceği düşünülen eylemlerle sonuçlanıp sonuçlanmadığına bağlı, Yüzbaşı. Davama *ya da* aileme."

"Niyetimiz..." Teğmen Summers telaşlanmaya başlamıştı. Konuşmanın tonunun yükselmesiyle uyuşukluğundan sıyrılıp dik oturmaya çalıştı, yuvarlak yüzü ciddiydi. "Kızılderilileri üzerinize salmak istemezdik, efendim, Tanrı yardımcım olsun!"

"Bay Summers." Yüzbaşı bir elini kaldırdı ve teğmen kıpkırmızı kesilerek yatıştı.

"Albay. Tekrar ediyorum, sadakatimi gizlemiyorum. Bunları her pazar, Tanrı'nın ve insanların önünde dile getiriyorum."

Jamie kuru bir sesle, "Sizi duydum," dedi. "Sanırım bunu yapmanızı engellemek için hiçbir girişimde bulunmadığımı da fark edeceksiniz. Fikirlerinize bir itirazım yok, istediğiniz gibi konuşun ve bırakın şeytan dinlesin."

Gözlerimi kırptım. *Kızgındı* ve bunu belli etmeye başlamıştı.

"İstediğiniz kadar konuşun, Yüzbaşı. Ama Fraser Tepesi'ni tehdit eden hiçbir eylemi onaylamayacağım."

Teğmen Summers küçük, istemsiz bir hareket yaptı ve Yüzbaşı Cunningham onu susturdu.

"Size söz veriyorum, Albay," dedi dişlerini sıkarak.

Uzun sessizliğin ardından Jamie'nin derin bir nefes aldığını duydum, bunu viskinin dökülmesi izledi.

"O hâlde aramızdaki anlaşmaya içelim, Yüzbaşı," dedi sakince ve hepsi kadehlerini kaldırırken bardağın tahtaya sürtünüp kısa süreli kaymasını duydum.

"Barışa," dedi Jamie. Bardağını boşalttı ve Bay Voules'u sersemleten bir gürültüyle masaya vurdu.

"O da neydi öyle?" Bay Voules ayağa kalktı ve gözlerini sağa sola dikti. "Bize kendi silahlarımızla mı ateş ediyorlar?"

Kısa süren sessizliği Jamie bozdu.

"Silahlar mı?" dedi hafifçe. "Yüzbaşının eşyalarını toplarken hiç silah gördün mü Ian?"

"Hayır, dayı," dedi Ian aynı tonda. "Silah yok."

Tuhaf yönlerine rağmen yüzbaşının silahlarıyla ilgili olay gerçekten endişe vericiydi. Bir pazar günü kilisede Kral'a sadakat vaazı vermek başka bir şeydi, Jamie'nin burnunun dibinde silahlı bir çatışmaya hazırlanmak bambaşka bir şeydi.

"Onu evden çıkarabilir misin?" diye sordum çekingen bir tavırla. Akşam yemeğinden sonra çocukların hepsi yatmıştı ve Jamie, ben, Brianna ve Roger mısır pudingi tabakları üzerinde küçük bir savaş konseyi düzenliyorduk.

"Yapabilirim," dedi Jamie sütlüğe kaşlarını çatarak. "Ama bir süredir bu konuyu kafamda evirip çeviriyordum. Belki de benim gözetimim altında olacağı bir yerde kalmasının, olmadığı bir yerde taşkınlık yapmasından daha iyi olacağını düşünüyorum."

"Sence ne yapmayı planlıyordu ya da planlıyor?" diye sordu Roger. "Yani en azından korunmak için silah istemiş olması mümkün. Evi Cherokee Sınırı'na çok yakın."

"Başıboş Kızılderilileri evinden uzak tutmak için yirmi tüfek biraz fazla olabilir," diye cevap verdi Jamie. "Eğer silah aldıysa, onları kullanmak için bir planı vardır. Ama ne için? Aklında bana suikast düzenlemek ve kiracılarımı yakmak mı var? Bunun ne anlamı olabilir ki?"

"Belki o da seninle aynı şeyi yapıyordur, baba." Bree önce kendi pudingine, sonra da Jamie'ninkine krema döktü. "Mülkünü korumak için kişisel bir milis yetiştiriyordur."

Jamie'ye baktım. O da bana baktı ama neredeyse belli belirsiz başını salladı ve kaşığını aldı. Tepe'ye yapılacak saldırıları önlemek Jamie'nin adamlarından bazılarını silahlandırmasının nedenlerinden *biri* olsa da eminim başka nedenleri vardı. Yine de Roger ve Bree'ye bunları anlatmanın zamanı olmadığını düşündüğü belliydi.

"Ian silahları getiren adamlardan birinin deniz teğmeni olduğunu söyledi, sanırım yüzbaşının denizcilik kariyerindeki adamlarından biri?" diye sordu Bree.

"Ben de öyle sanıyorum," dedi Jamie sertçe.

"Hâlâ donanmayla bağlantıları olduğunu ima ediyor," dedi Bree. "Muhtemelen silahlar da oradan geliyordur. Gemilerde tüfek kullanıyorlar mı?"

"Evet, kullanıyorlar." Jamie gömleği çok darmış gibi hafifçe kıpırdandı. "Gemiler birbirine yaklaşıp savaşmaya başladığında, denizciler tüfeklerini armaya çıkarır ve diğer gemiye ateş eder. Donanmada çok fazla silah var."

"Bunu nereden biliyorsun?" diye sordu Bree merakla.

"Okudum, kızım," dedi Jamie tek kaşını kaldırarak. "Salisbury gazetesinde bir deniz savaşıyla ilgili haber vardı ve küçük denizcileri direklerin arasında patlatırken gösteren bir çizim."

"Evet," dedi Roger, pudinginin üzerindeki olgun, dilimlenmiş çilekleri kaşıklayarak, "Cunningham'ın bir daha o tarafa silah getirmeye çalışacağından şüpheliyim. Eğer yaparsa..."

"O zaman kendisi yerine bizi silahlandırıyor demektir." Tartışmanın ciddiyetine rağmen Bree eğleniyordu. Yine de eğlence ifadesi soldu ve bize doğru eğildi.

"Ama yüzbaşıdan aldığından daha fazla silaha ihtiyacın olacak, değil mi?"

"İhtiyacım olacak," diye itiraf etti Jamie. "Ama onları bulmak biraz zaman alabilir. *Tabii*, ateşlemek için barut ve fişek satın almak da..."

Roger ve Bree bakışırken Jamie başını olumlu anlamda salladı.

"Bu konuda yardım edelim, baba," dedi Bree ve elini cebine atarak mum ışığında parlayan, ancak altın olabilecek üç küçük, yassı şerit çıkardı.

"Bunları nereden buldun?" Birini elime alıp nazik bir şekilde okşadım. Boyutuna göre şaşırtıcı derecede ağırdı; kesinlikle altındı.

"1980'de Newbury Caddesi'ndeki bir kuyumcudan," dedi Bree. "Bunlardan elli tane yaptırdım; bazılarını giysilerimizin kenarlarına diktim, bazılarını da ayakkabılarımızın topuklarına sakladım. Yolculuk ve İskoçya'dan gemiye binmek için sadece on tanesi yetti. Geriye çok para kaldı, yani barut ya da başka bir şey alman gerekirse diye söylüyorum."

"Emin misin, kızım?" Jamie işaret parmağıyla şeritlerden birine dokundu. "Yeterince altınım var. Sadece..."

"Sadece kullanımı biraz daha zor," dedi Roger gülümseyerek. "Kendini kandırma. Devrim'in finansmanına yardımcı olmaktan onur duyarız."

39

BEN DÖNDÜM

Georgia Kraliyet Kolonisi, Majestelerinin Savannah Kuvvetlerinin Komutanı Lord John Grey'e

Sevgili Lord John,

Ben geldim. Gerçi "Geri döndüm!" demeliydim. Böylesi kulağa daha dramatik geliyor değil mi? Bunu yazarken yüzümde bir gülümseme hâkim, senin drama eksikliğinin benim kusurlarımdan biri olmadığı hakkında bir şeyler söylediğini hayal ediyorum. Seninki de öyle, dostum.

Biz –kocam Roger ve iki çocuğumuz Jeremiah (Jem) ve Amanda (Mandy)– Fraser Tepesi'ne yerleştik. (Gerçi yerleşke

daha çok bizim etrafımızda var oluyor gibi, babam kendi kalesini inşa ediyor). Öngörülebilir bir gelecek için burada olacağız, ancak insanın geleceği ne kadar az öngörebileceğini çoğu insandan daha iyi biliyorum. Ayrıntıları seni yeniden gördüğümde anlatırım.

Sana her halükârda yazacaktım ama bunu bugün yapıyorum çünkü babam üç gün önce Monmouth Savaşı'nda (bu savaşa katılmış mıydın? Öyleyse, umarım yaralanmamışsındır) yaveri Judah Bixby adında genç bir adamdan bir mektup aldı. Bay Bixby, babama Dr. Denzell Hunter adındaki bir arkadaşının New York'ta yakalandığını ve şu anda Stony Point'teki askeri hapishanede tutulduğunu söylemek için yazmış.

Annem, Denzell Hunter hakkında sana neden onun değil de benim yazdığımı çok iyi bildiğini söylüyor. Babam kimsenin sana yazmasına gerek olmadığını, Dr. Hunter'ın eşinin babasına (yanlış anlamadıysam ağabeyin oluyor) çoktan yazmış olacağını söylüyor ama ben de anneme katılıyorum. Bayan Hunter'ın kocasının nerede olduğunu bilmemesi ya da başka bir nedenle sana yazamaması ihtimaline karşı yazmanın daha iyi olacağını düşündüm.

Sana ve ailene en iyi dileklerimi sunuyorum. Lütfen oğlun William'a da en iyi dileklerimi ilet. Onunla ve elbette, seninle yeniden karşılaşmak için sabırsızlanıyorum!

("En itaatkâr, alçakgönüllü vs." diye bir mektup imzalanır mı, eğer bir kadınsa? Elbette hayır...)

Saygılarımla,
(Bayan) Brianna Randall Fraser MacKenzie

Not: Yeni Ev'in (babamın deyimiyle) şu anki inşaat hâliyle yaptığım birkaç eskiz ve ailemin üyelerini gösteren küçük bir çizim mevcut. (Annemle babamı görmeyeli ne kadar oldu?) Kimin kim olduğunu ("kim kimdir" mi demeliydim? Eğer öyleyse dilbilgisi hatamı düzeltirsin.) anlayabileceğinden eminim.

40

SİYAH KONYAK

Savannah

Pardloe Dükü *M* harfini yazıp durdu. Tüy kalemini tekrar mürekkebe daldırarak "Sevgili" kelimesini dikkatlice yerleştirdi, ancak yazmaya çok soldan başladığı için sayfaya sıkıştırmak için yukarı doğru eğmek zorunda kaldı. Bir süre boş sayfaya baktı, sonra başını kaldırdığında küçük kardeşinin tek kaşını kaldırmış hâlde kendisine baktığını gördü.

"Ne istiyorsun?" diye tersledi.

"Konyak," diye yanıt verdi John usulca. "Görünüşe bakılırsa sen de öyle. Ne halt ediyorsun sen?" Odayı geçerek tek dizinin üzerine çöktü ve seferberlik sandığını karıştırarak, güven verici bir şekilde ağırlaşan yuvarlak karınlı siyah bir şişeyle ayağa kalktı.

"Bu konyak mı? Emin misin?" Hal yine de yazı masasının üzerine tünediği küçük masanın etrafına uzandı ve bir çift ezik kalaylı kupayı çıkarmak için kendi sandığını karıştırdı.

"Stephan von Namtzen öyle olduğunu söyledi." John omzunu silkti ve masaya gelerek Hal'in çakısını aldı, ardından şişenin üzerindeki balmumu mührü çıkarmaya başladı. "Dostumuz Graf von Erdberg'i hatırlıyor musun? Tam olarak siyah konyak olduğunu söylüyor."

"Gerçekten siyah mı?" diye sordu Hal meraklı bir ifadeyle.

"Şey, şişe öyle ama mektubundan anladığım kadarıyla adı bu. Çünkü Kara Orman'ın kenarında yaşayan küçük bir keşiş grubu tarafından yapılıyormuş. Gerçek adı Almanca bir şey... Balmumunun son parçalarını da atarak şişeyi gözlerine yaklaştırdı ve el yazısıyla yazılmış etikete gözlerini kısarak baktı. "*Blut der Märtyrer*. Şehitlerin Kanı."

"Aman ne güzel." Hal kupasını uzattı ve her zamankinden biraz daha kırmızı olsa da iyi bir konyak olduğu belli olan zengin aroması burnunu doldurdu. Bardağına kaşlarını çatarak bakıyordu. "Demek Almancanı geliştirdin?"

John konyağını yudumlarken bir kaşını kaldırarak bardağının üzerinden ona baktı.

"Unutmak için neredeyse hiç zamanım olmadı," dedi John. "Monmouth'un ve yeryüzündeki her çatlaktan çıkan kanlı Hessianların üzerinden ancak bir yıl geçti. Ama sanırım..." Gözlerini ondan kaçırdı. "...dostumuz kontu son zamanlarda görüp görmediğimi soruyorsun. Görmedim. Bu, Stephan'ın Trier'da olduğunu söyleyen kısa bir notla birlikte geldi, Tanrı bilir neden."

"Ah." Hal konyaktan bir yudum aldı ve hem tadın keyfini çıkarmak hem de John'a bakmamak için gözlerini yumdu.

Konyak John'un uzuvlarını rahatlatırken sıcaklığı düşüncelerini yumuşattı. Muhtemelen kararlarını da...

"Minnie'ye yazmaya karar verdin mi?" John'un sesi rahattı ama soru öyle değildi.

"Vermedim."

"Ama sen... ah. Anlıyorum, tam olarak karar vermediğini söylüyorsun, bu yüzden o kâğıdın üzerinde bir şeyin ölmesini bekleyen bir akbaba gibi gezinip duruyordun."

Hal gözlerini açıp doğruldu, John'a onu anında susturacak türden bir bakış fırlattı. John yine de şişeyi aldı ve Hal'in bardağını doldurdu.

"Biliyorum," dedi açıkça. "Ben de istemezdim. Ama Ben'in gerçekten öldüğünü mü düşünüyorsun? Yoksa ona Dottie ve kocası hakkında mı yazıyorsun?"

"Hayır, hiç sanmıyorum." Kupa Hal'in elinde yana eğildi. Neyse ki durumu yeleğine konyak sıçramasından başka bir şey olmadan kurtardı ama bunu görmezden geldi. "Buna inanmıyorum ve Bayan MacKenzie'nin Dottie'nin bana yazması konusunda haklı olduğunu düşünüyorum. Minnie'yi telaşlandırmadan önce ondan haber alana kadar beklemek istiyorum."

John durumu incelerken yüzünden herhangi bir ifade okunmuyordu.

"Sadece senin hiç kimseye yazdığın bir mektuba 'Sevgili' diye başladığını görmedim."

"Gerek yok," dedi Hal sinirli bir şekilde. "Beasley tüm bu saçmalıkları resmi olduğunda yapıyor, resmi olmadığında ise kime yazıyorsam zaten kim olduklarını ve onlar hakkında ne düşündüğümü biliyor, Tanrı aşkına. Anlamsız bir gösteriş. Onları imzalıyorum ya," diye ekledi kısa bir duraksamadan sonra.

John kayıtsız bir şekilde mırıldandı ve konyağını yudumlayıp düşünceli bir şekilde ağzında tuttu. Kalem masanın üzerinde, kardeşinin düşürdüğü yerde mürekkepli bir leke oluşturmuştu. Bunu gören Hal, tüy kalemi kavanozuna geri koydu ve elinin yanıyla izi ovuşturdu.

"Sadece mektuba nasıl başlayacağımı bilemedim, kahretsin."

"Seni suçlamıyorum."

Hal ithamlı selamın yazılı olduğu kâğıda baktı.

"Ben de... sadece 'M' yazdım. Mektuba başlamak için işte, sonra devam edip onun adını mı yazacağıma, yoksa 'M' olarak mı bırakacağıma karar vermem gerekti... Bunu düşünüyordum..." Sesi kesildi ve Şehitlerin Kanı'ndan hızlı, sarsıcı bir yudum aldı.

John, ara sıra mektup yazan Stephan von Namtzen'in kendisine her zaman Alman resmiyetiyle "Saygıdeğer ve Asil Dostum" diye hitap ettiğini düşünerek biraz daha çekimser bir tavırla konyağını yudumladı, ancak mektupların kendileri çok daha az resmi olma eğilimindeydi... Jamie Fraser'ın selamlaması sıradan "Sevgili John"dan biraz daha sıcak "Sevgili dostum"a ve ilişkilerinin durumuna göre "Sevgili Lord"a ya da soğuk ve ani bir "Lordum"a kadar değişiyordu.

Muhtemelen Hal haklıydı. Mektuplaştığı insanlar onun kendileri hakkında ne düşündüğünden asla şüphe *duymazlardı* ve aynı şey Jamie için de geçerliydi. Belki de Jamie'nin adil bir uyarıda bulunması iyiydi, böylece mektubu okumaya devam etmeden önce bir şişe açabilirdiniz...

Konyak iyiydi, koyu ve çok sertti. Su katması gerekirdi ama Hal'in kaskatı kesilen bedenini düşününce su katmamasının daha iyi olacağını düşündü.

Sevgili M. Hal'in *ona* yazdığı mektuplarda her zaman sadece "J." diye hitap ettiği doğruydu. İyi ki Hal'in kâtibi Bay Beasley, Hal'in yazışmalarına çekidüzen vermişti, yoksa kral kendisine "G." diye hitap edildiğini görebilirdi. Ya da "Rex" için "R" mi olacaktı?

Her ne kadar saçma olsa da bu düşünce mektubu gördüğünden beri kafasını kurcalayan anıyı yeniden canlandırdı ve önce mektuba, sonra da kardeşinin yüzüne baktı.

Hal, Esmé'ye böyle hitap etmişti; "Em." İlk karısı doğum yaparken ölmüştü ve Hal'in ilk çocuğu da onunla birlikte bu dünyadan göçmüştü. Sadece bu şekilde, yani basit bir "M" ile başlayan notlar yazmaya alışmıştı. John birkaç tane tam bir selamlamayla başlayan mektuplar yazdığına şahit olmuştu. Belki de bu tek harfi görmek, beyaz kâğıda karşı siyah ve kalın, kalbine saplanan bir kurşunun beklenmedik aniliğiyle her şeyi geri getirmişti.

Hal boğazını patlarcasına temizleyip konyağından içti, bu da öksürmesine neden oldu, kehribar kırmızısı damlacıklar kâğıdın üzerine sıçradı. Hal kâğıdı tutup buruşturdu, sonra ateşe attı ve kâğıt mavi bir alevle tutuşup parladı.

"Yapamam," dedi kesin bir tavırla. "Yapmayacağım! Yani Ben'in öldüğünü *bilmiyorum*. Kesin olarak değil."

John bir elini yüzünde gezdirdi, sonra başını olumlu anlamda salladı. En büyük yeğenini düşündükçe yüreği buz gibi oluyordu.

"Pekâlâ. Minnie'ye söyleyecek başka biri var mı? Adam ya da Henry? Belki de Dottie?" diye ekledi çekingen bir tavırla.

Hal'in yüzündeki kan çekildi. John'un bildiği kadarıyla Ben'in kardeşlerinden hiçbiri iyi bir mektup arkadaşı değildi. Ancak kız kardeşi Dottie, annesine düzenli olarak yazmaya alışkındı. Hatta ailesine bir Quaker doktoruyla kaçtığını bil-

dirmek için bile yazmıştı *ve* bir asi olmuştu. Annesinin bilmesi gerektiğini düşündüğü her şeyi Minnie'ye söylemekten çekinmiyordu.

"Dottie de bilmiyor," dedi Hal kendini ikna etmeye çalışarak. "Ona tek söylediğim Ben'in kayıp olduğuydu."

"Kayıp, öldü varsayılan kelime," diye dikkat çekti John. "Peki, William..."

"Yazmaktan bahsetmişken, William nerede?" diye sordu Hal, karşı çıktığını gösteriyordu. "Benim bilmediğim bir şey bilmiyorsan, tek kelime etmeden çekip gitti."

John güçlü bir şekilde nefes verdiyse de öfkesini korudu.

"William, Ben'in New Jersey'deki o esir kampında *ölmediğine* dair sağlam kanıtlar buldu," diye belirtti. "*Ayrıca* bizim için Ben'in karısını ve çocuğunu buldu."

"Üzerinde Ben'in adının yazıldığı mezarda bir ceset buldu ve bu Ben değildi... ama bildiğimiz tek şey, Ben'in adının yazıldığı bir mezarda olduğu ve onları her kim gömdüyse cesetleri karıştırdığı." Hal, birinin Ben'in adıyla bir yabancıyı gömdüğüne inanmak istiyordu ama bunu kim neden yapsındı ki?

John bu düşünceyi sanki Hal alnına kazımış gibi düzgünce kavradı.

"Yapmış olabilirler. Ama bunu kasıtlı olarak da yapmış olabilirler... Ben'in adıyla bir yabancıyı gömmüş olabilirler. Birinin bunu yapmış olması için pek çok neden var. Ben'in kaçışını örtbas etmek için bunu yönetmesi en iyisi."

"Biliyorum," dedi Hal kısaca. "Hayır. Haklısın, onun öldüğünden emin değilim. Minnie'ye öldüğünü düşündüğümü söylemeyecektim, yine de büyük bir ihtimal olduğunu düşünüyorum." Bunu söylerken çenesi kasıldı. "Ama ona bir şey söylemek zorundayım. Eğer yakında yazmazsam bir şeylerin ters gittiğini anlayacaktır. İnsanın bilmesini istemediği şeyleri bilmekte çok iyidir."

Bu John'u güldürürken Hal biraz ofladı, omuzlarındaki gerginlik hafifçe gevşedi.

"Peki," diye önerdi John, "Ben'in evlendiğini ve bir oğlu olduğunu ona söyledin, değil mi? Neden ona bir mektup yazıp kızla –yani Amaranthus'la– ve torununla tanıştığını, Ben yokken onu burada kalmaya davet ettiğini söylemiyorsun? Bu kesinlikle bir mektup için yeterli bahane."

Eğer Ben öldüyse bir oğul bıraktığını bilmek biraz teselli olacaktır. John bunu yüksek sesle söylemedi ama kelimeler aralarında havada asılı kaldı.

Hal başını sallayıp soluk verdi.

"Bunu yapacağım." O anki dehşetten kurtulan zihni uçuşa geçti. "Şu Penobscot denen adam ya da adı her neyse, Campbell'ın haritacısı, sence genç Trevor'ı çizebilir mi? Minnie'nin onu görmesini isterim."

Eğer çocuğa bir şey olursa en azından elimizde bu olurdu...

"Alexander Penfold demek istiyorsun," dedi John. "Pusula gülünden daha karmaşık bir şey çizdiğini hiç görmedim ama etrafı soruşturayım. İyi bir portre ressamı tanıyor olabilirim." Gülümsedi ve yeni doldurduğu kupasını kaldırdı. "O hâlde torununa. *Şerefe!*"

"*Şerefe*," diye yineledi Hal ve nefes almadan konyağın geri kalanını içti.

41

BECERİKSİZ HERİF

John Grey çakısını –gül ağacından yapılmış, son derece keskin, küçük bir Fransız çakısı– eline aldı ve büyük bir heyecanla yeni bir tüy kalem kesti. Bugüne kadarki yaşamı boyunca Jamie Fraser'a yüzden fazla mektup yazdığını fark etti ve hep yaklaşmakta olan bir bağlantı düşüncesiyle hafif bir ürperti yaşamıştı. Bu bağlantının sebebi ne olursa olsun önemli değildi. Mektuplar ister dostlukla ister sevgiyle yazılmış olsun ister endişeli bir uyarıyla ister öfkeyle ister alevler ve yanık kokusu içinde sönen,

ardında acı bir kül bırakan özlemlerle yazılmış olsun, her zaman böyle olurdu.

Yine de bu seferki farklı olacaktı.

13 Ağustos, M.S. 1779

James Fraser'a, Fraser Tepesi
Kuzey Carolina Kraliyet Kolonisi

Jamie'yi vahşi doğanın ortasında, elleri nasırlarla sert ve pürüzsüz, saçları deri bir dantelle arkadan bağlı, Kızılderililere, kurtlara ve ayılara yoldaşlık ederken hayal etti. Emin olmak için kadın kıyafetleri de ona eşlik ediyordu...

Lord John Grey'den, Oglethorpe Caddesi, No. 12
Savannah, Georgia Kraliyet Kolonisi

"Sevgili Jamie" diye selamlayarak başlamak istedi ama henüz bunu yapma hakkını kazanmamıştı. Yine de kazanacaktı.

"Bin yıl kadar sonra..." diye mırıldandı, tüy kalemi mürekkebe tekrar daldırarak. "Ya da... belki daha erken."

"General Fraser" mı olmalıydı?

"Ha," diye mırıldandı. Adamın arkasını önden doldurmanın bir anlamı yok...

Bay Fraser,

Kızınıza bir iş teklif etmek için yazıyorum. Dostlarıma ve tanıdıklarıma sık sık onun bir ressam olarak yeteneklerinden bahsettim ve geçenlerde böyle bir tanıdık –Savannahlı bir tüccar olan Bay Alfred Brumby– bana gönderdiği birkaç eskizi çok beğendi ve kızınızın yeni karısının bir portresini yapmak üzere Savannah'ya gelmesi için onayınızı almak üzere onun için bir elçilik görevi yapma nezaketini gösterip gösteremeyeceğimi sordu.

Brumby varlıklı bir beyefendidir ve hem iyi bir ücreti (kızınız isterse, onun için fiyatta pazarlık yapmaktan mutluluk duyarım) hem de Savannah'dayken yolculuk ve konaklama masraflarını karşılayabilecek durumdadır.

Brianna Fraser MacKenzie'yi, Claire Fraser'ı ve her iki kadının da onun işlerine yardım teklifine ne cevap vereceğini düşününce kendi kendine biraz gülümsedi.

Sizi temin ederim ki Bay Brumby bir beyefendidir ve müessesesi de kınanamaz (genç kadını kendi çıkarlarım için kaçırmak istediğimden korkmayın).

"Ki," diye mırıldandı kendi kendine, "tam da yapmak istediğim şey bu, seni beceriksiz herif..."

Eğer bu konuda biraz ihtiyatlı davranırsa Fraser onun niyetinden hemen kuşkulanırdı. Ama uzun askerlik ve diplomasi kariyerinde, ciddiyetle söylenen bir gerçeğin ne kadar sık mizah sanılabileceğini görmüştü. Hafifçe gülümseyerek mektubuna devam etti:

Tüm ciddiyetimle, onun ve onunla birlikte göndermeyi tercih edebileceğiniz herhangi bir arkadaşınızın ya da aile üyenizin güvenliğini temin ediyorum.

Jamie kendisi gelebilir miydi? Bu son derece ilginç olurdu... ama çok tehlikeli...

Bu huzursuz zamanlarda, elbette yolcuların refahı için büyük endişe duyacaksınız ve belki de Cumhuriyetçi duyguları açık olan genç bir kadını, şu anda majestelerinin ordusunun kontrolü altında olan bir şehirde geçici olarak ikamet etmeye davet etmenin ihtiyatsızca olabileceğini düşünebilirsiniz.

Muhalifle ilgili olası duygularınızdan sebep size nedenlerimi sıralamaktan kaçınacağım ama sizi temin ederim ki Savannah'nın istilaya uğraması ya da Amerikalılar tarafından fethedilmesi ve Brianna'nın fiziksel zarara maruz kalması söz konusu olamaz.

Düşünmek için durdu, tüy kalemini evirip çevirdi. Fransızlardan bahsetmeli miydi?

Fraser dağlık ininde tünemişken ne biliyor olabilirdi ki? Adamın mektup yazdığı –ve muhtemelen aldığı– doğruydu ama Monmouth'ta general rütbesinden istifa etmesinin dramatik

koşulları göz önüne alındığında John, Jamie'nin George Washington, Horatio Gates ya da bu tür istihbarata sahip başka bir Amerikalı komutanla günlük mesaj alışverişinde bulunduğundan oldukça şüpheliydi.

Ama ya Amiral d'Estaing ve kurbağalardan oluşan donanmasının birkaç hafta içinde Charles Town ya da Savannah sahillerine gelme ihtimali varsa?

Jamie Fraser'la yıllarca satranç oynamıştı ve adamın yeteneklerine büyük saygı duyuyordu. En iyisi o piyonu feda edip onu gizlenen attan uzaklaştırmaktı.

Şu doğru ki Fransızların...

Hayır, bir dakika. Durakladı, yarım yazılmış cümleye kaşlarını çattı. Ya James Fraser *olmayan* biri bu mektubu ele geçirirse? İşte burada, hassas olduğu kesin olan bir bilgiyi doğrudan isyancıların eline veriyordu.

"Şey, bu işe yaramaz..."

"Ne işe yaramaz? Sen neden giyinmedin?" Hal fark edilmeden içeri girmişti ve çalışma odasının uzak tarafındaki Fransız kapılarını yansıtan büyük aynada kendine bakıyordu. "Neden kanamam var?" Sesi oldukça ürkmüş geliyordu.

John bir an durup Fransızlarla ilgili satırı hızlıca mürekkeple sildi, sonra ayağa kalkıp sol kulağının hemen önündeki derin sıyrıktan kan sızan ağabeyini inceledi. Kanın şalına bulaşmasını engellemeye çalışıyordu ama bu amaçla kullanabileceği bir mendili yok gibiydi. John ceketinin cebine uzandı ve Hal'e kendi mendilini verdi.

"Tıraş kesiğine benzemiyor. Maskesiz mi eskrim yapıyordun?" Bu bir şakaydı. Hal yeni tel maskelerden birini hiç denememişti çünkü bugünlerde birini öldürmek istemedikçe nadiren kılıç kullanıyordu ve bir maskenin arkasına saklanarak düello yapmanın korkaklık olacağını düşünüyordu.

"Hayır. Ah... Hatırladım. Tam sokağa dönüyordum ki ara sokaktan genç bir delikanlı fırladı ve hemen arkasından iki asker 'Dur hırsız!' diye bağırdı. İçlerinden biri bana çarpınca ben

de kilisenin köşesine savruldum. Kendimi yaraladığımı fark etmedim." Mendili yüzüne bastırdı.

Sıyrık acı verici olmalıydı ama Hal'in bunu hissetmediğine inanıyordu. Hal, Hal'di; bu da stresli anlarda fiziksel durumdan habersiz olduğu ya da aynı etkiyi yaratmak için öyleymiş gibi davrandığı anlamına geliyordu. Bugünlerde stres altında olduğu kesindi.

John mendili geri aldı, yudumlamakta olduğu şarap bardağına batırdı ve tekrar yaraya bastırdı. Hal hafifçe yüzünü buruşturduysa da mendili kendisi tuttu.

"Şarap mı?" diye sordu.

John omuz silkerek, "Claire Fraser," diye cevap verdi. Eski karısının tıpla ilgili düşünceleri zaman zaman mantıklı geliyordu ve ordu cerrahları bile arada sırada bir yarayı şarapla yıkardı.

"Ah." Hal, Claire Fraser'ın tıbbi ilgisini yakın mesafeden tecrübe etmişti ve sadece başını sallayarak lekeli mendili yanağına bastırdı.

"Neden giyinmem gerekiyor?" diye sordu John, yan gözle bitmemiş mektubuna bakarak. Niyetini Hal'e söyleyip söylememeyi düşünüyordu. Ağabeyi, havasında olduğu zaman alışılmadık derecede keskin bir zekâya sahipti ve Jamie Fraser'ı oldukça iyi tanıyordu. Öte yandan John'un Jamie Fraser'la olan ilişkisinde öyle şeyler vardı ki kardeşinin bunlara nüfuz etmesini istemezdi.

"Yarım saat içinde Prévost ve ekibiyle buluşmam gerekiyor. Senin de benimle birlikte olman lazım. Sana söylemedim mi?"

"Hayır. Görevim sadece süs mü, yoksa silahlı mı geleceğim?"

"Silahlı. Prévost, Maitland'ın birliğini Beaufort'tan getirmeyi görüşmek istiyor," dedi Hal.

"Bu tartışmanın sert geçmesini mi bekliyorsun?"

"Hayır, ama toplantıya ben de biraz hırçınlık katabilirim. Adamların burada içki ve yerel fahişeler dışında kendilerini meşgul edecek hiçbir şey olmadan oturmalarından hoşlanmıyorum."

"Ah." John fahişelerden bahsedilince göğsünde bir anlık sıkışma hissetti ama Hal'in yüzünde bu kelimenin Jane Pocock'u akla getirdiğine dair hiçbir belirti yoktu. John kamasını, tabancasını ve barut torbasını göğsünden çıkarıp yatağın üzerine, temiz beyaz çoraplarının yanına koydu. "Pekâlâ o zaman."

Az çok etkili bir şekilde giyindi ve Hal'e deri tokasını uzattı, kardeşinin arkadan bağlayabilmesi için arkasını döndü. Saçları henüz omuzlarını geçmemişti; Hal, kuyruk yerine geçen güdük kuyruğu sinirli bir şekilde kenara itti.

"Yeni bir uşak bulamadın mı daha?"

"Birini eğitecek zamanım yok." Hal'in ılık nefesini ve serin parmaklarını ensesinde hissedebiliyor ve bu dokunuşu rahatlatıcı buluyordu.

"Seni bu kadar meşgul eden ne?" Hal'in sesi *keskindi*, gergin olduğu belliydi.

"Gelinin, oğlum, oğlum olduğu varsayılan kişi, *senin* oğlun ve bilirsin, alayın ufak tefek işleri." Hal'e bakmak için arkasına dönünce gerdanlığın zinciri başının üzerine düştü. Hal biraz mahcup görünme nezaketini gösterse de homurdandı.

"Bir uşağa ihtiyacın var. Sana bir tane bulacağım. Haydi gel."

Prévost'un karargâhı Aziz James Meydanı'nın kenarında, yürüyerek on dakikadan fazla sürmeyen büyük bir malikânede bulunuyordu ve gün güzeldi. Hava ılık ve güneşliydi, denize doğru hafif bir meltem esiyordu, ayrıca günlerden pazardı. Grey kardeşler Körfez Caddesi boyunca Şehir Pazarı'na doğru ilerlerken insan kalabalığının, sebze ve taze balık kokularının arasından geçtiler.

"Sana bir sorum var," dedi John, boynundan sarkan bir tepsi dolusu istiridye ve iki elinde birer kova bira olan bir kadından kaçınırken. "Jamie Fraser'ı tanıyorsun. Sence paraya karşı duyarlı mıdır?"

Hal kaşlarını çattı.

"Nasıl yani? Doğru koşullar altında herkes paraya karşı duyarlıdır. Rüşveti kastetmediğini varsayıyorum."

"Hayır. Aslında ona teklif ettiğim şeyin rüşvet olarak *algılanmamasından* endişe ediyorum."

Hal şaşkın bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı. "Ondan ne yapmasını istiyorsun?"

"Kızının bir portre çizmek için Savannah'ya gelmesi fikrine destek vermesini ve cesaretlendirmesini. Bunun için ona iyi bir ödeme yapılmasını sağlayacağımı söyledim ama ben..."

"Senin portreni mi?" Hal ona dalga geçer ifadeyle baktı. "Görmek isterdim. Annem için bir hediye mi, yoksa kur mu yapıyorsun?"

"Aklımda bu olasılıklardan hiçbiri yoktu. Zaten portre benim değil. Alfred Brumby yeni karısının resmini yaptırmak istiyor."

Hal sırıttı. "Güzel Angelina mı?"

John da gülümsedi. Genç Bayan Brumby güzeldi ama onda insanı güldüren bir şey vardı.

"Bayan Brumby'nin tarifsiz doğasını tuvale aktarabilecek biri varsa o da Brianna MacKenzie olabilir."

"Ama genç kadını ininden çıkarmak istemenin nedeni bu değil, değil mi? Georgia kolonisinde başka portre ressamları da olmalı?"

Prévost'un karargâhına yaklaşıyorlardı. Jones Sokağı'nın sonundaki açık araziden sabah sisinin içinden bağırışlar ve ölçülü sondaj sesleri belli belirsiz geliyordu. Montgomery Sokağı'na akın eden insan kalabalığının içinde kırmızı ceketliler yoğunlaşmaya başlamıştı.

"Amacımı yanlış anladın," dedi John, geniş çantaları, şemsiyesi, iki hizmetçisi ve küçük bir köpeği olan aceleci bir kadının yanından geçmesine izin vermek için yana dönerek. "Affedersiniz madam... Umarım Jamie Fraser da öyle düşünüyordur."

Hal ona sertçe baktı ama yüzlerine atkılar sarmış, aralarında kocaman bir sepet taşıyan ve içinden şeytani, göz yaşartıcı bir köpek pisliği kokusu yayılan iki tabakçı delikanlının geçişi konuşmasını engelledi.

Görünüşe bakılırsa Hal, bir ciğer dolusu o şeyden almıştı ve gözleri sulanana kadar öksürdü. John ona baktı; kardeşi hırıltılı soluma ve nefes darlığı krizlerine eğilimliydi. Ama bu sefer Hal kendini kontrol etti, birkaç kez tükürdü, yumruğuyla göğsüne vurdu ve ağır ağır nefes alarak kendini toparladı.

"Ne... amacı?" dedi John.

"Oğlumdan bahsettim mi? Brianna Fraser, William'ın üvey kardeşi."

"Ah. Öyle olmalı. Bunu hiç düşünmemiştim." Hal öksürük krizinden dolayı dağılmış olan şapkasını düzeltti. "Onunla tanışmadı mı?"

"Açıkçası birkaç yıl önce... ama kim olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Genç kadını oldukça iyi tanıyorum, her ne kadar anne ve babası kadar inatçı olsa da iyi kalpli biri. Kardeşini merak ediyordur ve onunla yaşadığı zorluklar hakkında mantıklı bir şekilde konuşabilecek biri varsa o da muhtemelen odur."

"Hımm." Hal yürümesini devam ettirirken bunu biraz düşündü. "Bunun akıllıca olduğuna emin misin? Eğer Fraser'ın kızıysa... Bir dakika, 'hem annesi hem babası' dedin. Aynı zamanda Claire Fraser'ın kızı mı?"

John, kardeşinin Brianna hakkında bilmesi gereken tek şeyin muhtemelen bu olduğunu belirten bir tonda, "Öyle," dedi. Görünüşe göre öyleydi çünkü Hal güldü.

"Onu ceketini değiştirip isyancılar için savaşmaya ikna edebilir, değil mi?"

"Jamie Fraser'ın tüm çocuklarına geçirmeyi başardığı bir özellik varsa," dedi John kuru bir sesle, "o da inatçılıktır. Ne kadar güçlü olursa olsun, William'ı herhangi bir konuda ikna edebileceğinden şüpheliyim."

"O zaman..."

"Onun kalmasını istiyorum," diye ağzından kaçırdı John. "Burada. En azından kararını verene kadar. Her şey hakkında." "Her şey" William'ın soy bağı, ordudaki kariyeri, unvanı ve henüz reşit olduğu için kontrolüne geçtiği mülkleri kapsıyordu.

"Ah." Hal durup kardeşine, sonra da aşağıya baktı. Sokak. Prévost'un karargâhı uzak köşede duruyordu, kapıyı koruyan iki askerin gözleri altında subayların ve sivillerin girip çıktığı büyük gri bir evdi.

Hal, John'un koluna girdi ve onu daha az kalabalık olan yan sokağa çekti.

John'un kalbi güm güm atıyordu. Korkularını kendisine bile ifade etmemişti ama Jamie'ye yazdığı mektup onları açıkça zihninin yüzeyine çıkarmıştı.

Hal ona baktı, kara kaşlarından biri kalkıktı.

John gözlerini kapadı ve sesini aynı seviyede tutabilmek için derin bir nefes aldı.

"Rüyalar görüyorum," dedi. "Her gece değil. Ama sık sık."

"William'la ilgili." Bu bir soru değildi ama John başını sallayıp gözlerini açtı. Hal'in yüzünde temkinli bir ifade vardı, gözleri kan çanağına dönmüştü. "Ölüler mi?" diye sordu Hal. "Kaybolmak mı?"

John yine başını salladı, tek kelime etmedi. Yine de boğazını temizledi ve birkaç kelime buldu.

"Isobel bana bir keresinde Helwater'da kaybolduğunu söyledi, üç yaşındayken ya da öylesine, sisli bir havada tek başına dolaşıyormuş. Bazen bunu görüyorum. Bazen de başka şeyler."

William ona hep öyküler anlatmış, mektuplar yazmıştı. Uzun, soğuk bir kış boyunca Quebec'te mahsur kaldığına dair hikâyeler. Avlanmak, bir gecede kaybolmak, ayakların donması, Kuzey Kutbu gökyüzünün ürkütücü ışığının tepede uğuldaması, buzun içinden karanlık suya düşmek... William'a göre bunlar sadece maceraydı ve John bunları dinlemekten hoşlanıyordu fakat rüyalarının karanlığında bu tür şeyler çarpık, hayaletler gibi soğuk ve önseziyle dolu olarak geri geliyordu.

"Ve savaş," dedi Hal, neredeyse belli belirsiz. Bir tavernanın tuğla duvarına yaslanmıştı, gözleri çizmelerinin cilalı parmaklarındaydı. "Evet. Baba olunca böyle şeyler görüyorsun. Uyumadığın zamanlarda bile."

John başını salladı ama bir şey söylemedi. Konuştuğu için kendini biraz daha iyi hissediyordu. Hal, elbette böyle şeyler düşünüyordu. Henry savaşta ağır yaralanmıştı ve Benjamin... William'ı düşündü, kuzeninin cesedini bulmayı umarak karanlıkta bir mezar kazıyordu... Kendisi de bir mezar kazmayı ve içinde William'ı bulmayı hayal etmişti.

Hal iç geçirip doğruldu.

"Fraser'a William'ın burada olduğunu söyle," dedi Hal sessizce. "Sadece bahset, öylesine. Başka bir şey yok. Kızı gönderecektir."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

Hal ona baktı ve dirseğini tutarak ara sokaktan çıkmasını sağladı.

"William'ı senden daha az önemsediğini mi düşünüyorsun?"

42

*SASSENACH CLANN NA GALLADH!**

Jamie mektubu iki kez baştan sona okudu, ilk sayfanın aşağı kısmına geldiği zaman dudaklarını yerde birbirine bastırdı, sonra sonunda bir kez daha aynı hareketi yaptı. John'un mektuplarından birine bu şekilde tepki vermesi aslında alışılmadık bir şey değildi ama böyle bir tepki verdiğinde bunun nedeni genellikle savaşla, William'la ya da İngiliz hükümetinin Jamie'nin yakında tutuklanmasına ya da başka bir iç sıkıntıya yol açabilecek bazı yeni eylemleriyle ilgili hoş olmayan haberler içermesiydi.

Ancak bu, John'un yaklaşık iki yıldır gönderdiği ilk mektuptu; Jamie'nin ölümden dönüp beni John Grey'le evli bulmasından ve bu haberin bir sonucu olarak John'un gözüne yumruk atıp istemeden de olsa lord hazretlerinin Amerikan milisleri tarafından tutuklanmasına ve neredeyse asılmasına neden olmasından önce. Sanırım bu adil bir davranıştı...

---

* (Galce) Kaltak Sassenach! (ç.n.)

Bunu ertelemenin bir anlamı yoktu.

"John ne diyor?" diye sordum sakin bir ses tonuyla konuşmaya çalışarak. Jamie bana bakıp homurdandı ve gözlüğünü çıkardı.

"Brianna'yı istiyor," dedi kısaca ve mektubu masanın üzerinden bana doğru itti.

İstemsizce omzumun üzerinden baktım ama Bree bir kutu taze yapılmış keçi peyniriyle pınar evine gitmişti. Cebimden gözlüğümü çıkardım.

"Sanırım son kısım dikkatini çekti?" Okumayı bitirdiğimde başımı kaldırıp baktım.

"'Oğlum William görevinden istifa etti ve şu anda Savannah'da benimle birlikte kalıyor, artık reşit olduğu için yeni bulduğu boş zamanını geleceğini düşünmek için kullanıyor' kısmı mı? Evet, o kısım." Önce mektuba, sonra bana ters ters baktı. "Geleceğini düşünmek mi? Tanrı aşkına, düşünecek ne var? O bir kont."

"Belki de kont olmak istemiyordur," dedim usulca.

"Bu senin seçebileceğin bir şey değil, Sassenach," dedi Jamie. "Bu bir doğum lekesi gibi, onunla doğuyorsun."

Kaşlarını çatmış mektuba bakıyordu, dudakları gergindi.

Ona bezgin bir ifadeyle baktım. Jamie de bu bakışlarımı hissetti çünkü başını kaldırıp kaşlarını kaldırarak bana baktı.

"Bana neden öyle bakıyorsun?" diye sordu. "Bu benim h..." Neredeyse tam zamanında durdu.

"Ee, 'hata' demeyelim... Kimse seni suçlamıyor ama..."

"William hariç kimse. O beni suçluyor." Jamie burnundan soludu, sonra bir nefes aldı ve başını salladı. "Ayrıca sebepsiz yere değil. Bak, işte *bu* yüzden Brianna'nın ona söylemesini istemedim! Eğer beni hiç görmemiş ya da gerçeği öğrenmemiş olsaydı, şu anda İngiltere'de topraklarıyla ve kiracılarıyla ilgileniyor, mutlu bir şekilde tıpkı..." Sonra durdu.

"İstiridye?" diye önerdim. "Şu anda mutlu olmadığını düşündüren ne? Belki de henüz İngiltere'ye dönüş yolculuğunu ayarlayamamıştır."

"İstiridye mi?" Jamie bir an için bana bakıp kaşlarını kaldırdı, sonra ani bir hareketle tüm istiridyeleri reddetti. "Onun yerinde olsam mutlu *olmazdım* ve onurlu bir adamın nasıl olabileceğini anlamıyorum."

"O da sana çok benziyor." Konuşmanın William'a odaklanmasını ve John'un fark edilmemesini umuyordum fakat bunun boşuna olduğunu bilmeliydim. Mektubu kaptı, buruşturdu ve çok kaba bir Galce ifadeyle ateşe attı.

"*Mac na galladh*! Önce oğlumu aldı, sonra karımla yattı, şimdi de kızımı kandırmaya çalışıyor!"

"Ah, öyle bir şey yapmadı!" Kendi öfkemi kontrol altında tutuyordum ama odanın kenarlarında kıvrılan öfke alevleri hararetlenmeye başlamıştı; kahverengi ve çıtır çıtır yanan bir oduna dönüşmek üzereydim. "O sadece Bree'nin gidip kardeşiyle *konuşmasını* istiyor! Bunu göremiyor musun, seni lanet... İskoç?"

Bu onu bir anlığına durdurdu. Gözlerinde şaşkın bir neşe kıvılcımı gördüm ama bu kıvılcım ağzına ulaşmadı. Yine de nefes aldı, bu bir gelişmeydi.

"Kardeşiyle konuşması," diye tekrarladı Jamie. "Neden? Brianna'nın beni övüp William'ın kendisinin bir piç olmasının sebebinin ben olduğumu unutacağını mı düşünüyor? Bunun için beni affetmeye karar verse bile bu onun kont olmayı kafasına koymasına yardımcı olmaz." Yine homurdandı. "O yılan yuvasının etkisine bırakılırsa, Brianna onlarla birlikte İngiltere'ye kraliçenin portrelerini çizmeye giderse hiç şaşırmam."

"John'un ne düşündüğü hakkında hiçbir fikrim yok," dedim açıkça. "Ama 'geleceğini düşündüğünü' söylediğine göre, William'ın şüpheleri olduğunu kastettiğini varsayıyorum. Brianna bu işe dışarıdan bakan biri, olaylara farklı bir açıdan bakabilir. Kişisel olarak dahil olmadan dinleyebilir."

"Ha," dedi Jamie. "O kız dokunduğu her lanet şeye kişisel olarak dahil oluyor. *Sana* çekmiş," diye ekledi bana suçlayıcı bir bakışla.

"Yapmayı kafasına koyduğu hiçbir şeyden vazgeçmiyor," dedim sandalyeme geri yerleşip ellerimi kucağımda birleştirerek. "Bunu *senden* almış."

"Teşekkür ederim."

"Bu bir iltifat değildi."

Jamie ayakta kalmasına rağmen bir kahkaha attı. Konuşmasının zirvesindeyken bahçemdeki domateslerin rengine bürünmüştü ama bu normal kızıl bronz rengiydi. Ben de biraz rahat nefes aldım.

"Yine de John hakkında bir şey biliyorsun."

"Onun hakkında pek çok şey biliyorum. Çoğu keşke bilmeseydim dediğim şeyler. Hangi şeyden bahsediyorsun?"

"Kızının seni sevdiğini biliyor. O ve William birbirlerine ne söylerlerse söylesinler, *bu* da konuşmanın bir parçası olacak."

Şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı.

"Şey, evet, belki... ama..."

"William'a senden daha az değer verdiğini mi düşünüyorsun?"

Ortam soğumuştu ve kalp atışlarımın yavaşladığını hissedebiliyordum. Jamie arkasını dönmüş, şöminenin üzerine eğilmiş hâlde ateşe bakıyordu. Mektup yanmıştı ama hâlâ görülebiliyordu, ocağın üzerinde kıvrılmış siyah bir yaprak gibi duruyordu. Jamie sağ elinin parmaklarını yavaşça taşa vuruyordu.

Sonunda içini çekip arkasını döndü.

"Brianna'yla konuşacağım," dedi.

"Brianna ile konuştun mu?" diye sordum ertesi gün.

"Konuşacağım," diye yanıt verdi Jamie biraz gönülsüzce, "ama ona William'dan bahsetmeyeceğim."

Akşam yemeği için yaptığım yahniyi dikkatle koklarken ona yan yan bakmak için vazgeçtim. "Neden olmasın?"

"Çünkü eğer söylersem benim istediğimi düşündüğü için gidecektir, gitmek istemese bile..."

Bu muhtemelen doğruydu, gerçi ben şahsen Jamie'nin istediği bir şeyi yapmasını istemekte bir yanlışlık görmüyordum. Ama *o* açıkça öyle düşünüyordu, ben de başımla onayladım ve kaşığı ona uzattım.

"Tadına bak ve insan tüketimine uygun olup olmadığını söyle."

Jamie durakladı, kaşığı ağzının yarısına kadar götürmüştü.

"İçinde ne var?"

"Bana söyleyebileceğini umuyordum. Geyik eti olabileceğini düşünüyorum ama Bayan MacDonald emin değildi. Kocası Cherokee köylerine yaptığı bir geziden eve bu etle dönmüş ve üzerinde hiç deri yoktu, ayrıca bir zar oyununda kazandığında soramayacak kadar sarhoş olduğunu söylemişti."

Jamie kaşlarını olabildiğince yukarı kaldırdı, yemeği hafifçe koklayıp sıcak yahninin olduğu kaşığı üfledi, sonra birazını yalarken yeni Rhône'un erdemlerini değerlendiren bir Fransız gurme gibi gözlerini kapadı.

"Hımm," dedi Jamie, yemekten biraz daha yalarken. Bu cesaret vericiydi ve sonunda tam bir ısırık aldı, yavaşça çiğnedi, gözleri hâlâ odaklanmış hâlde kapalıydı.

Jamie sonunda yutkunup gözlerini açarak, "Biber lazım. Belki de sirke?" dedi.

"Tadı için mi, yoksa dezenfeksiyon için mi?" diye sordum. Telli mutfak dolabına baktım, acaba ekstra bir akşam yemeği için kalan malzemelerden bir şey uydurabilir miyim diye merak ediyordum.

"Tadı için," dedi Jamie kaşığı tekrar yemeğe daldırmak için yanımdan geçerken. "Yine de yeterince sağlıklı. Sanırım koca boynuzlu geyiklerden ve çok yaşlı, sert bir geyiğin eti. Senin bir cadı olduğunu düşünen Bayan MacDonald değil miydi?"

"Eğer öyle düşünüyorsa, dün bacağı kırık olan küçük oğlunu bana getirdiğinde herhangi bir şey demedi. Büyük oğlu bu sabah eti getirdi. Kaynağı ne olursa olsun oldukça büyük bir et parçasıydı. Kalanını tütsü odasına koydum ama biraz tuhaf kokuyordu."

"Tuhaf kokan ne?" O sırada arka kapı açıldı ve Brianna elinde küçük bir balkabağıyla, Roger da arkasında bahçeden topladığı bir sepet kara lahana ile içeri girdi.

Kaşımı kaldırarak balkabağına baktım. Turta için çok küçük ve yeşildi. Brianna omzunu silkti.

"Sıçan ya da ona benzer bir şey bahçeye girdiğimizde onu kemiriyordu," dedi Brianna, diş izlerini göstermek için balkabağını çevirdi. "Balkabağını orada bıraksaydık ya da sıçan onu bitirmeye geri gelmezse çürüyüp gidecek diye düşündüm, o yüzden biz de alıp getirdik."

"Ee, kızarmış yeşil balkabağı gibi bir şey *duymuştum*," dedim, şüpheli bir tavırla hediyeyi kabul ederek. "Ne de olsa bu da fazlasıyla deneysel bir yemek."

Brianna ocağa bakıp kokuyu dikkatle içine çekti.

"Kokusundan... yenilebilir gibi duruyor," dedi.

"Evet, ben de öyle dedim," diye lafa karıştı Jamie, bir eliyle toptan gıda zehirlenmesi ihtimalini bir kenara bırakarak. "Otursana kızım. Lord John bana kısa bir mektup gönderdi ve senden bahsediyor."

"Lord John mu?" Brianna bir kızıl kaşını kaldırırken yüzü sevinçle aydınlandı. "Ne istiyormuş?"

Jamie ona baktı.

"Neden senden bir şey istediğini düşünüyorsun?" diye sordu temkinli ama merakla.

Brianna eteğini bir yana savurup oturdu, balkabağı hâlâ bir elindeydi ve avuç içi yukarı bakacak şekilde Jamie'ye elini uzattı.

"Bana bir dakikalığına kamanı verir misin, baba. Lord John'a gelince, o sosyal sohbetlerden hoşlanmaz. *Benden* bir şey isteyip istemediğini bilmiyorum ama bir amacı olmadıkça yazmaya zahmet etmediğini bilecek kadar çok mektubunu okudum."

Hafifçe homurdandığım sırada Jamie ile bakıştık. Bu tamamen doğruydu. Gerçi amacı bazen Jamie'yi John'un düşüncesizce girişiği bir işte başını, boynunu ya da taşaklarını riske attığı konusunda uyarmak oluyordu ama kesinlikle bir amacı *vardı*.

Bree uzatılan kamayı alıp küçük balkabağını dilimlemeye başladı ve masaya karışık yeşil tohumlardan oluşan parlak kümeler döküldü.

"Ee?" dedi, gözleri işindeydi.

"Ee," dedi Jamie ve derin bir nefes aldı.

Kızarmış yeşil balkabağı gerçekten de yenilebilirdi ancak bunun için daha fazlasını söyleyemezdim.

Jemmy'nin yorumu "Ketçap lazım" olmuştu.

"Evet," diye onayladı büyükbabası, lokmasını nazikçe çiğneyerek. "Cevizli ketçap olabilir mi? Ya da mantarlı."

"Cevizli *ketçap* mı?" Jemmy ve Amanda kıkırdamaya başladılar ama Jamie onlara hoşgörüyle bakmakla yetindi.

"Evet, sizi küçük cahiller," dedi. "Ketçap, etin ya da sebzelerin üzerine koyduğunuz herhangi bir çeşnidir, annenizin sizin için yaptığı domates püresi değildir."

"Cevizli ketçabın tadı neye benziyor?" diye sordu Jem.

"Cevize," dedi Jamie, hiç yardımcı olmamıştı. "Sirke, ançüez ve birkaç şey daha var. Şimdi sus, annenle konuşmak istiyorum."

Ben çocuklarla birlikte masayı toplarken Jamie, Lord John'un Brianna'ya yaptığı teklifi ayrıntılarıyla anlattı. Kendi duygularını konunun dışında tutmaya özen gösterdiği dikkatimi çekti.

"Düşünmen biraz zaman alabilir, *a nighean*," dedi sözlerini bitirirken. "Ama uzun bir yolculuk için geç bir zaman. Eğer gidersen... bahara kadar geri dönemeyebilirsin."

Brianna ve Roger birbirlerine uzun uzun baktılar, o an yüreğimin burkulduğunu hissettim. Bunu hiç düşünmemiştim fakat Jamie haklıydı. Karla kaplı geçitler yüksek dağları alçak araziden binlerce metrelik bir taş duvar kadar etkili bir şekilde ayırıyordu.

Brianna yine de başını sallıyordu.

"Gideceğiz," dedi basitçe.

"Biz mi?" dedi Roger ama gülümsedi.

"Emin misin?" diye sordu Jamie ve sağ elinin parmaklarının kısa bir süre masanın kenarında oynadığını gördüm.

Bree makul bir şekilde, "Eğer çok fazla silah alacaksan, muhtemelen altın ve viskini sahile götürmen gerekir," dedi. "Lord John oraya gitmem için bana güvenli bir geçiş ve istersem silahlı refakatçi teklif ediyor ama bunu istemiyorum." Omzunu silkti. "Bundan daha kolay ne olabilir ki?"

Jamie kaşlarını kaldırdı. Roger da öyle.

"Ne?" diye sordu Brianna, bir babasına bir Roger'a bakarak. Jamie hafif bir İskoç sesi çıkardı ve gözlerini kaçırdı. Roger konuşacakmış gibi derin bir nefes aldıysa da tekrar bıraktı.

"Küçük boya kutunda altı fıçı viski ve beş yüz pound altın saklamayı mı düşünüyorsun?" dedi Jamie.

"Hem de silahlı muhafızların burnunun dibinde," diye ekledi Roger, "muhtemelen silahlı İngiliz askerleri olacaklar, şeyleri... tutuklamakla görevli..."

"İçki kaçakçıları," dedim.

Jamie diğer kaşını kaldırdı.

"Gerçekten mi?" dedim. "Yasa dışı içki imalathaneleri olan insanların bunları çoğunlukla geceleri işlettiği düşünülüyor sanırım."

"Benim bir planım *var*," dedi Brianna biraz sert bir sesle. "Çocukları da yanımda götüreceğim."

"Vay canına!" dedi Jemmy. Ne konuşulduğu hakkında hiçbir fikri olmayan Amanda da sadık bir şekilde "Vay canına" dedi ve bu da Fanny ile Germain'ı güldürdü.

Jamie belli belirsiz Galce bir şeyler mırıldandı. Roger söylemedi ama alnına "Tanrı hepimizin yardımcısı olsun" sözlerini dövme olarak yaptırmış olabilirdi. Ben de aynı şekilde hissediyordum ama ilk kez duygularımı, duygularını gizlemeye çalışmayan adamlardan daha iyi gizlediğimi düşündüm. Yüzümü bir havluyla sildim ve tatlı olarak elmalı, üzümlü turtayı dilimlemeye başladım.

"Muhtemelen eklenebilecek birkaç detaylar olacaktır," dedim, mümkün olduğunca yatıştırıcı bir şekilde, arkam hâlâ onlara dönüktü. "Neden bunu çocuklar yattığında konuşmuyoruz?"

Çocukların hepsini üst kattaki yataklarına kışkışladıktan sonra Jamie bir şişe viski getirmişti. Şeri fıçılarında yedi yıl bekletilmişti. Ağırlığınca altın değerinde değildi, yine de ters gitme potansiyeli yüksek olan toplantılar için paha biçilmez bir eşlikçiydi.

Her birimize birer büyük bardak doldurdu ve kendisi de oturarak sessizlik için elini kaldırdı, bir yudum alıp uzun bir süre tuttu, sonra yutkunup iç çekti.

"Pekâlâ," dedi Jamie elini indirerek. "Aklında ne var bakalım, *mo nighean ruadh*?"

Roger onun Brianna'ya "kızıl saçlı kızım" dediğini duyunca hafiften keyiflendi, ben de viskimi içerken gülümsedim. Aklından geçen her neyse, muhtemelen endişe verici derecede pervasız olduğunu ve bu pervasızlık eğiliminin muhtemelen kızıl saçlı babasından geldiğini aynı anda ima ediyordu.

Bree bunu da anladı, kızıl kaşlarını kaldırdı ve kadehini ona doğru kaldırdı.

"Pekâlâ," dedi Bree kendi ilk yudumunu alıp tadını çıkardıktan sonra. "Silah ve at alman gerekiyor."

"Öyle," dedi Jamie sabırla. "Dikkatli olduğumuz sürece atlar çok önemli değil. Onları Cherokeelerden alabilirim."

Bree başını sallayıp eliyle bunu onayladı.

"Pekâlâ. Silahlar konusunda aslında iki sorunun var, değil mi?"

"Sadece iki tane olsa mutlu olurdum," dedi Jamie viskisinden bir yudum daha alarak. "Hangi sorunlardan bahsediyorsun, kızım?"

"Silahları satın almak... Ah, ikiden fazla sorun hakkında ne demek istediğini anladım. Ama bunu bir dakikalığına bir

kenara bırakırsak, silahları satın alman, sonra onları buraya geri getirmen gerekiyor. Bu arada onları nereden alacağın konusunda bir fikrin var mı?"

"Fergus," dedi Jamie hemen.

"Nasıl?" diye sordum ona bakarak.

"Fergus, Charles Town'da," diye yanıt verdi Jamie. "General Lincoln komutasındaki Amerikalılar şehri ellerinde tutuyor. Ordunun olduğu yerde silah da vardır."

"Kıta *Ordusu*'ndan silah çalmayı mı planlıyorsun?" diye ağzımdan kaçırdım. "Ya da bunu Fergus'a yaptırmayı, bu daha da kötü?"

"Hayır," dedi Jamie sabırla. "Bu vatana ihanet olur, değil mi? Silahları kim çalıyorsa ondan satın alacağım. Her zaman birileri çalar. Fergus muhtemelen yerel kaçakçıların kim olduğunu zaten biliyordur ama bilmiyorsa da bulabileceğine inancım tam."

Roger kaşlarını kaldırarak, "Oldukça pahalıya mal olacak," dedi.

Jamie yüzünü buruşturarak başını salladı. "Evet. O altını bunca yıldır devrim için ihtiyaç duyulacağı zamanı beklemek üzere sakladım ve... şimdi de öyle."

"Tamam," dedi Bree sabırla. "Diyelim ki Fergus senin için öyle ya da böyle silah bulabilir. Eğer silahların parasını ödemek zorundaysa..." Burada Jamie konuşmanın ciddiyetine rağmen gülümsedi. "...o zaman altını ona götürmen ve birinin de silahları geri getirmesi gerekir. Yani..." Derin bir nefes aldı ve Roger'a baktı, sonra başparmağını kaldırdı.

"Bir. Hasat zamanı geldi, Germain'ı bir an önce Charleston'daki ailesinin yanına götürmeliyiz. Annesini ve yeni doğan kardeşlerini görmek için can atıyor. İki..." İşaret parmağını kaldırdı. "...Lord John bir portre çizmem için benim Savannah'ya gelmemi istiyor, bunun için gerçek para alacağım, kıyafet ve alet edevat gibi şeyler için buna ihtiyacımız var. Ve üç..." Orta parmağını kaldırdı ve Roger'a bakmadan şöyle dedi: "Roger'ın papaz olması gerekiyor. Ne kadar erken olursa o kadar iyi."

Jamie başını çevirip bu sözler üzerine iyice kıpkırmızı kesilen Roger'a baktı.

"Ee, *olacaksın*," dedi Bree. Cevap beklemeden Jamie'ye döndü ve iki elini masanın üzerine koydu.

"Hemen Lord John'a yazıp ona bunu yapacağımı söyleyeyim, muhafızlara ihtiyacım yok, teşekkür ederim, ama Roger benimle seyahat ediyor ve çocukları da getiriyoruz. Çünkü kar yağmadan önce geri dönemezsek," diye açıkladı yüzünü bana çevirerek, "onları bir daha görmemiz beş ya da altı ay sürebilir. Ve..." diye ekledi Jamie'ye bakarak, "...bence bizimle gelmeleri burada kalmalarından daha güvenli olur. Ya Yüzbaşı Cunningham'ın arkadaşları geri dönüp Tepe'ye bir milis getirmeye karar verirse ve bunu yaparken bu evi yağmalayıp yakarlarsa?"

Bu dobra soru beni şaşırtırken belli ki Jamie ile Roger'ı da tedirgin etti. Jamie boğazını dikkatle temizledi.

"Gafil avlanacağımı mı düşünüyorsun?" diye sordu hafifçe.

"Hayır, bence sen onları paspas gibi çiğnersin," dedi Bree, yarı gülümseyerek. "Ama bu, çocukları böyle bir kavganın ortasında istediğim anlamına gelmiyor, özellikle de ben ve Roger onları ateş hattından uzak tutmak için burada değilken."

Elleri hâlâ masanın üzerindeydi, Jamie'ninkiler de öyle. Her ikisinin yansımasını görebiliyordum. Jamie'nin elleri büyük ve hırpalanmış, eklemleri iş ve yaşla şişmiş, bir parmağı eksik ve diğerleri yaralıydı, yine de uzun parmaklı, güçlü bir zarafete sahipti. Brianna'nınkiler de aynı zarafete sahipti, yara almamış ve pürüzsüzdü ama aynı şekilde güçlüydü.

"O hâlde," dedi Brianna nefes alarak, "Lord John'a bunu yapacağımı ama önce Charleston'dan geçeceğimizi, böylece Roger'ın papazlık için yapması gereken diğer şeyleri kontrol edebileceğini ve Germain'ı ailesine geri götürebileceğini söyleyeceğim.

"Lord John, Germain'ı sever," diye devam etti Bree durumun ciddiyetine rağmen gülümseyerek. "Yardım etmek isteyecektir. Bu yüzden ondan bana kardeşi tarafından imzalanmış bir pasaport ya da bugünlerde ne deniyorsa onu göndermesini

isteyeceğim. İngiliz ordusunun elindeki yollardan ve şehirlerden hiçbir müdahale olmadan geçmemizi sağlayacak resmi bir mektup. Üç çocuklu masum bir rahip ailesi olacağız ve alayı her neyse onun albayı olan Pardloe Dükü'nün koruması altında seyahat edeceğiz. Birinin bizi soyarak arama ihtimali nedir ki?"

Jamie'nin kaşları birbirine yaklaştı. Bu olasılıkları hesapladığını görebiliyordum ve hoşuna gitmese de bunun bir plan olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

"Evet, pekâlâ," dedi Jamie isteksizce. "Altını Fergus'a ulaştırmak için bu işe *yarayabilir* ve belki viski için bir şeyler ayarlayabilirim. Her zaman lahana turşusu vardır. Ama arabanda bir sürü kaçak tüfekle dönmeni istemiyorum. Papaz ol ya da olma," diye ekledi Roger'a kaşlarını kaldırarak. "Hayatım boyunca Tanrı'dan çok yardım istedim ve yanıtımı aldım ama ondan beni –ya da seni– kendi aptallığımdan kurtarmasını istemiyorum."

"Bu konuda seninle aynı fikirdeyim," dedi Roger ona. "Sence lord hazretlerinden izin belgeleriyle birlikte bir yanıt almak ne kadar sürer?"

"Belki iki ya da üç hafta, eğer hava böyle giderse."

"O zaman silahlarla ne yapacağımızı düşünmek için zamanımız olacak, tabii onları aldığımızı varsayarsak." Roger şimdiye kadar hiç tatmadığı kupasını kaldırdı ve benimkiyle tokuşturdu. "Suça ve ayaklanmaya içelim."

"Lahana turşusu mu dedin?" diye sordu Brianna.

43

ÇETE KURDUĞUN ADAMLAR

Önümüzdeki birkaç hafta boyunca Toplantı Evi'nde Tanrı'ya sunulan farklı yaklaşımlar kendi taraftarlarını toplamıştı. Pek çok kişi, ritüele eklektik bir yaklaşım, kararsızlık, topluluğa karışmak için bir arzu duymaksızın veya sadece kiliseye

gitmenin evde oturup ailelerine yüksek sesle İncil okumaktan daha ilginç olduğu için ayinlere katılmıştı.

Yine de her ayinin her pazar gelen kendi duacı çekirdeği vardı, ayrıca bu sayı zamana göre değişiyordu. Hava güzel olduğunda birçok insan gün boyunca kalır, ağaçların altında piknik yapar, Metodist ayini ile Presbiteryen ayini hakkında notlarını karşılaştırırdı. Büyük ölçüde güçlü kişisel görüşlere sahip İskoçyalılar olarak vaazın mesajından rahibin ayakkabılarının durumuna kadar her şey hakkında tartışırdı.

Rachel'ın Vaazı'nda daha az insan ve daha az tartışma oluyordu ama sessizlik içinde oturmak ve içlerindeki ışığı dinlemek için gelenler her hafta geliyordu ve yavaş yavaş daha fazlası da buna katılıyordu.

Her zaman tamamen sessiz değildi –Ian'ın da belirttiği gibi, ruhun kendi fikirleri vardı ve bazı toplantılar çok canlıydı– ama en azından bazı kadınlar için sessiz bir yerde bir saat oturma fırsatının en ilham verici vaazlardan veya şarkılardan bile daha değerli olduğunu düşünüyordum.

Jamie ve ben her zaman her üç ayine de katılırdık çünkü Presbiteryen papaz kendi damadı ve Quaker-önder? kışkırtıcı? olsa bile ev sahibinin taraf tuttuğu görülemezdi. Rachel'a ne denebileceğinden emin değildim, belki de bir incinin içindeki kum tanesi –evlilik yoluyla yeğeni– dışında. Çünkü bu sayede başparmağını Tepe'nin nabzında sıkı sıkı tutabiliyordu.

Her sabah ayininden sonra belirli bir büyük kestane ağacının altındaki yerimi alır ve bir saat kadar sıradan muayenehane işlerini yapar, küçük yaralanmaları pansuman eder, boğazlara bakar ve gizlice (ne de olsa pazar günüydü) bir şişe "tonik" ile birlikte tavsiyelerde bulunurdum. Bu, vitamin eksikliğini tedavi etmek, diş ağrısını hafifletmek, ağrı veya hazımsızlık ya da (şüphelendiğim durumlarda) kancalı kurtları öldürmek için bir miktar terebentin eklediğim, çeşitli bitkisel maddelerle zenginleştirilmiş, çiğ ama iyi sulandırılmış viski ve şekerden oluşan bir karışımdı.

Bu arada Jamie –genellikle yanı başında Ian'la– bir gruptan diğerine dolaşıyor, herkesle selamlaşıyor, sohbet ediyor ve dinliyordu. Her zaman dinlerdi.

"Politikayı gizli tutamazsın, Sassenach," demişti bana. "İsteseler bile –ki çoğunlukla istemezler– dillerini tutamazlar ya da düşündüklerini gizleyemezler."

"Siyasi ilkeler açısından ne düşünüyorlar ya da komşularının siyasi ilkeleri hakkında ne düşünüyorlar?" diye sordum, bu tartışmaların yankılarını pastoral pazar ameliyatımın büyük bölümünü oluşturan kadınlardan yakaladığım için.

Güldü ama içinde pek de mizah yoktu.

"Eğer sana komşularının ne düşündüğünü söylüyorlarsa, Sassenach, ne *düşündüklerini* anlamak için çok fazla zihin okumaya gerek yok."

"Senin ne *düşündüğünü* bildiklerini mi sanıyorsun?" diye sordum merakla. Jamie omzunu silkti.

"Bilmiyorlarsa bile yakında bilecekler."

İki hafta sonra Yüzbaşı Cunningham son duayı bitirip cemaati dağıtmadan önce Jamie ayağa kalktı ve yüzbaşıdan halka hitap etmek için izin istedi.

Elspeth Cunningham'ın her zaman bir çam fidanı kadar dik olan sırtının kaskatı kesildiğini, kiliseye gelirken taktığı şapkasındaki siyah tüylerin uyarıcı bir şekilde titrediğini gördüm. Yine de yüzbaşının fazla seçeneği yoktu ve nezaket göstererek geri çekilip Jamie'ye söz alması için işaret etti.

"Hepinize günaydın," dedi Jamie cemaati selamlayarak. "Pazar günü huzurunuzu bozmak zorunda kaldığım için sizden ve Yüzbaşı Cunningham'dan..." Bir reverans daha. "...özür dilerim. Ama bu hafta benim de huzurumu kaçıran küçük bir not aldım ve umarım bunu sizinle paylaşma fırsatını bana verirsiniz."

Odada bir anlaşma, şaşkınlık ve ilgi mırıltısı yükseldi. Yeraltından gelen ve zorlukla hissedilen bir endişe gümbürtüsüyle birlikte...

Jamie ceketinin içine uzanıp katlanmış bir mektup çıkardı, kâğıdın içine yağ sızmış kırık bir mum mumu mührü vardı, böylece açtıkça kelimelerin gölgeleri görünüyordu. Jamie gözlüğünü takıp mektubu yüksek sesle okumaya başladı.

"Bay Fraser–

General Gates'in Camden yakınlarında Lord Cornwallis'in kuvvetlerine saldırdığı ve Tümgeneral De Kalb'in acıklı ölümü de dahil olmak üzere büyük bir yenilgiye uğradığı haberini aldığımı söyleme özgürlüğünü kendimde görüyorum. Gates'in kuvvetlerinin geri çekilmesiyle Güney Carolina düşmana terk edildi. Bu arada Savannah'nın işgalini desteklemek üzere Florida'dan kuzeye ek birlikler gönderildiğini duydum. Böyle haberler endişe verici, ancak bazı dostlardan duyduklarım beni daha da endişelendiriyor. General Clinton'ın taşraya daha başka ve daha sinsi yollarla saldırmayı planladığını öğrendim. Aramıza casuslar göndererek Sadıklar'ı askere almayı ve silahlandırmayı, böylece Tennessee ve Carolinas Bölgesi'ndeki herhangi bir olası isyanı bozguna uğratıp bastırmak için düzenli ordu tarafından desteklenen büyük bir milis gücü oluşturmayı öneriyor.

Bunun boş bir söylenti olmadığına inanıyorum ve elime geçtikçe size çeşitli kanıtlar göndereceğim. Bu nedenle..."

O okurken içimde bu anı daha önce yaşamıştım hissi uyandı. Midem düğümlenirken kollarım diken diken oldu. Oda bir Türk hamamı kadar sıcak ve nemliydi ama sanki soğuk, boş bir odada duruyormuşum, buz gibi bir İskoç yağmuru pencereye vuruyormuş ve kaçınılmaz kıyametin sözlerini duyuyormuşum gibi hissettim.

"Kuzey İskoçya Klanlarının Beyleri, Jakobit Lordlar ve Majesteleri Kral James'in diğer çeşitli sadık tebaaları, bu ilahi kakları desteklediklerini ve bunun göstergesi olarak bu birlik senedine isimlerini yazdırdıklarını kabul ederler."

"Hayır. Ah, Tanrım, hayır..." Bunu yüksek sesle söylemek istemesem de ağzımdan kaçtı, ancak her iki tarafımdaki insan-

ların göz ucuyla bana bakıp sanki aniden cüzzam olmuşum gibi uzaklaşmalarına neden oldu. Jamie sözlerini bitirdi:

"Bu nedenle sizi, gücünüzün yettiği her türlü hazırlığı yapmaya ve acil ihtiyaç hâlinde hayatlarımızı ve özgürlüğümüzü savunmak için bize katılmaya hazır olmaya çağırıyorum."

Bir an herkes sessizleşti, sonra Jamie mektubu katladı ve kalabalığın tepkisi patlak vermeden önce konuşmaya başladı.

"Bana bu mektubu gönderen beyefendinin ismini size söylemeyeceğim çünkü kendisi ismiyle ve ünüyle tanıdığım bir beyefendidir, onu tehlikeye atmak istemem. Söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorum."

Etrafımdaki insanlar kıpırdanıyordu ama ben donmuş bir şekilde ona bakıyordum.

Hayır. Yine mi? Lütfen, yine olmasın...

Ama sen biliyordun, diyordu aklımın mantıklı kısmı. Geri geleceğini biliyordun. *Jamie'nin kenara çekilemeyeceğini ve çekilebilse bile çekilmeyeceğini biliyordun.*

"Buradaki bazılarının krala sadakat duyduğunu çok iyi biliyorum. Ama benim öyle olmadığımı hepiniz biliyorsunuz. Vicdanınız size ne diyorsa onu yapacaksınız, ben de öyle yapacağım." Dinleyiciler arasında bir oraya bir buraya bakan adamlarla göz göze geldi ama bir kenarda ifadesiz bir şekilde duran Yüzbaşı Cunningham'a bakmaktan kaçındı.

"İnandığı şey uğruna hiç kimseyi toprağından sürmeyeceğim." Jamie bir an durdu, gözlüğünü çıkardı ve devam etmeden önce doğrudan yüzlere baktı. Sadık olduklarını bildiği adamlara baktığını biliyordum ve etrafıma bakma isteğimi bastırdım.

"Ama bu topraklar ve kiracıları benim korumam altında. Ben de bunu yapacağım. Bu çabamda yardıma ihtiyacım var ve bu amaçla bir milis gücü oluşturacağım. Bana katılmayı seçerseniz, sizi silahlandıracağım, yolda besleyeceğim ve atları olmayanlar için at sağlayacağım."

Yanımda oturan on sekiz yaşlarındaki Samuel Chisholm'un kaskatı kesildiğini ve ayaklarını hafifçe altına doğru hareket et-

tirdiğini, açıkça ayağa fırlayıp gönüllü olup olmayacağına karar verdiğini hissedebiliyordum. Jamie onun hareketini gördü ve kısa bir gülümsemeyle elini hafifçe kaldırdı.

"Bugün bana katılmak isteyenler gelsin ve benimle dışarıda konuşsun. Bu konu üzerinde düşünmek isteyenler istedikleri zaman evime gelebilirler. Gündüz ya da gece," diye ekledi, birkaç kişinin endişeyle titremesine neden olan alaycı bir ağız büküşüyle.

"Hizmetinizdeyim efendim," dedi taş suratlı Yüzbaşı Cunningham'a dönerek, "nezaketiniz için teşekkür ederim."

Sıraların arasındaki koridorda ağır adımlarla yürüdü, elini bana doğru uzatarak beni ayağa kaldırıp kolunu uzattı ve arkamızda bir sessizlik bırakarak hızlı adımlarla dışarı çıktık.

Presbiteryen ayininde de aynı şeyi yapmıştı, Roger arkasında ciddi bir şekilde durmuş, gözlerini yere indirmişti. Ancak burada dinleyiciler hazırlıklıydı. Herkes Metodist ayininde neler olduğunu duymuştu. Konuşmasını bitirir bitirmez Bill Amos ayağa kalktı.

"Seninle geleceğiz, *Mac Dubh*," dedi kararlı bir sesle. "Ben ve adamlarım."

Bill Amos yakışıklı, siyah saçlı, hem fiziksel hem de karakter olarak sağlam bir adamdı. Cemaat mırıldanmaya başladı. Üç ya da dört adam daha söz vermek için ayağa kalktı, o an nemli havayı karıştıran heyecanın uğultusunu hissedebiliyordum.

Kadınlar arasındaki soğuk korkuyu da hissedebiliyordum. Birkaçı ayin arasında gerçekleştirdiğim tedavilerde benimle konuşmuştu.

"Kocanızı başka türlüsüne ikna edemez misiniz?" diye sormuştu Mairi Gordon bana alçak sesle ve duyulmadığından emin olmak için etrafına bakınarak. "Sadece büyük torunum var ve o da öldürülürse açlıktan ölmeye mahkûm kalacağım." Mairi benim yaşlarıma yakındı ve Culloden'dan sonraki gün-

leri yaşamıştı. Gözlerinin arkasındaki korkuyu görebiliyor ve hissedebiliyordum.

"Onunla... konuşacağım," dedim beceriksizce. Jamie'yi Hugh Gordon'ı almaması için ikna etmeye çalışabilirdim ve çalışırdım da ama cevabının ne olacağını gayet iyi biliyordum.

"Açlıktan ölmene izin vermeyeceğiz," dedim elimden geldiğince kendime güvenerek. "Ne olursa olsun."

"Evet, peki," diye mırıldandı ve sessizce kolundaki yanığı sarmama izin verdi.

Heyecan duygusu bizi kilisenin dışına kadar takip etti. Erkekler Jamie'nin etrafında toplanıyordu; diğer erkekler de kendi kümelerinde, ağaçların altında, çamların gölgesindeydi. Baktım ama aralarında Yüzbaşı Cunningham'ı göremedim. Belki de kendini açıkça ilan etmekten kaçınıyordu.

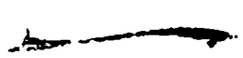
Yine de.

Kilisede hissettiğim soğukluk, karnımda bir cıva havuzu gibi değişen bir ağırlığa dönüştü. Kadınlarla ve çocuklarla hoş bir şekilde konuşmaya devam ettim. Ara sıra parmağı ezilmiş ya da gözüne kıymık batmış bir adamla karşılaşıyordum ama neler olduğunu çok net bir şekilde hissedebiliyordum.

Jamie, Tepe'yi bölmüştü ve kırık hatları yayılıyordu.

Bunu bilerek ve zorunluluktan yapmıştı fakat bu gerçeği daha kolay katlanılır kılmıyordu. Üç saat içinde ne kadar çekişmeli olursa olsun bir topluluktan açıkça karşıt kamplara dönüşmüştük. Deprem vurmuştu ve artçı sarsıntılar devam edecekti. Komşular artık komşu değil, açıkça düşman olacaktı.

Savaş ilan edilmişti.

Normalde insanlar kiliseden sonra yavaşça toplanır, gruplar oluşur, ayrılır ve arkadaşlar selamlanıp haberler değiş tokuş edilirken, çamaşırlar asılırken, yiyecekler paketinden çıkarılırken, ağaçların altında çalışan bir kovanın rahatlatıcı vızıltısı gibi yükselen sohbetlerle yeniden oluşurdu.

Bugün öyle olmadı.

Aileler kendi içlerine çekildi, kendilerini hâlâ aynı tarafta bulan arkadaşlar güven tazelemek için birbirlerini ziyaret etti ama Tepe ikiye ayrılmıştı ve bölünmüş parçaları orman patikaları boyunca yavaşça uzaklaşarak sıcak, yoğun havayı huzurdan yoksun, boş kilisenin üzerine bıraktı.

Son hastam, sırtında romatizma olduğunu söyleyen Kadim Anne, bir kızıyla birlikte bir şişe ekstra güçlü tonikle geri dönerken, ben de derin ve ferahlatıcı bir nefes alıp aletlerimle malzemelerimi yerleştirmeye başladım. Bree çocukları eve götürmüştü, açıkçası bu pazar günü ağaçların altında piknik olmayacaktı ama Roger hâlâ Jamie ve Ian'la birlikte kilisenin dışında duruyor, üçü sessizce konuşuyordu.

Bu manzara beni biraz rahatlattı. En azından Jamie bu konuda yalnız değildi.

Ian, Roger ve Jamie'ye başıyla selam verip kendi evine doğru gitti ve veda ederken bana kısaca el salladı. Jamie yanıma gelirken hâlâ Roger'la konuşuyordu.

"Özür dilerim, *a mhinistear*," diyordu, onlar duyma mesafesine geldiklerinde. "Bunu kilisede yapmak istemezdim ama isyancılarla aynı zamanda Sadıklar'a da ulaşmam gerekiyordu, anlıyor musun? Çoğu artık locaya gelmiyor."

"Sıkıntı değil, dostum." Roger onun sırtını kısaca sıvazlayıp gülümsedi. Biraz zoraki bir gülümsemeydi ama samimiydi. "Anlıyorum." Bana başıyla selam verdikten sonra Jamie'ye döndü.

"Rachel'ın toplantısına da gitmeyi düşünüyor musun?" Sesinde herhangi bir gerginlik olmamasına dikkat ediyordu ama Jamie bunu anladı.

"Evet," dedi ve iç çekerek doğruldu. Sonra Roger'ın yüzünü görünce küçük, alaycı bir yüz ifadesi takındı. "Birliğe çağırmak için değil, *a bhalaich*. Sessizlikte oturup af dilemek için."

44

KÜÇÜK KIRMIZI GÖZLÜ BÖCEKLER

Savannah
Ağustosun sonu

William, kalbinin derinliklerinde kendisinin bile kabul ettiği basit bir inatçılık yüzünden (gerçi bunu vicdanına dürüstlük ve gurur olarak yansıtıyordu; şaşırtıcı derecede cumhuriyetçi bir doğası vardı, yine de gururluydu) John Cinnamon'la birlikte bataklıkların kenarındaki küçük, barakaya benzer bir evde yaşamaya başlamıştı. Gerçi Lord John ona Oglethorpe Sokağı 12 Numara'da bir oda vermişti ve akşam yemeği için geldiğinde sık sık orada uyuyordu. Ayrıca Savannah'ya geldiği kıyafetleri giymeye devam etmişti ama Lord John'un uşağı her gece onları alıp götürüyor, sabah geri getirmeden önce fırçalıyor, yıkıyor ya da onarıyordu.

Yine de bu sabah William gözünü açtığında koyu gri kadifeden bir takım elbise, koyu sarı ipekten bir yelek ve her biri minik kırmızı gözlü, farklı renklerde küçük böceklerin zevkle işlendiği bir kıyafetin olduğunu gördü. Yanına yeni keten ve ipek çoraplar serilmişti, ancak eski ordu kıyafeti ortadan kaybolmuştu, sadece lavabosunun yanında bir sitem gibi duran, çizikleri ve yara izleri yeni kararmaya yüz tutmuş, itibarsız botları kalmıştı.

Bir an durakladı, sonra babasının ona ödünç verdiği, gece yağmur yağdığı için soğuk bir sabahta rahatlatıcı olan ince dokunmuş mavi yün ceketi giyip yüzünü yıkadı ve kahvaltıya indi.

Babası ve Amaranthus masadaydı, ikisi de yataktan kalkmak yerine kazılmış gibi görünüyordu.

William oldukça yüksek sesle, "Günaydın," dedi ve masaya oturdu. "Trevor nerede?"

"Arkadaşın Bay Cinnamon ile birlikte bir yerlerde," dedi Amaranthus, uykulu gözlerle gözlerini kırpıştırarak. "Tanrı onu korusun. Seni ziyarete geldi ve sen hâlâ uyukladığın için Trevor'ı yürüyüşe çıkaracağını söyledi."

"Küçük şeytan bütün gece miyavladı," dedi Lord John, bir kâse hardalı William'a doğru iterek. "Tütsülenmiş ringa balığı geliyor," diye ekledi hardalı açıklamak için. "Bebeğin sesini duymadın mı?"

"Bazı insanların aksine ben mışıl mışıl uyudum," dedi William bir parça kızarmış ekmeğe yağ sürerken. "Hiçbir şey duymadım."

Her iki yakını da kızarmış ekmek tabağının üzerinden ters ters baktı.

"Bu gece onu *senin* yatağına koyacağım," dedi Amaranthus karışık saçlarını düzeltmeye çalışarak. "Bakalım şafak sökerken kendini ne kadar mışıl mışıl uyumuş hissedeceksin."

Evin arkasından dumanlı ve tatlı bir pastırma kokusu yayılıyordu. Aşçı sadece pastırma değil, aynı zamanda sosis, kakaolu puding ve ızgara mantar içeren cömert bir gümüş tabak getirdiğinde üç dinleyici istemsizce ayağa kalktı.

Lord hazretleri hafifçe omuz silkerek, "*Elle ne fera pas cuire les tomates*," dedi. *Artık domates pişirmeyecek.* "*Elle pense qu'elles sont toxiques.*" *Onların zehirli olduğunu düşünüyor.*

"*La facon dont elle les cuits, elle a raison*," diye mırıldandı Amaranthus iyi ama tuhaf aksanlı bir Fransızcayla. *Onları pişirme şekline bakılırsa, haklı.* William babasının kaşlarını kaldırdığını gördü. Belli ki onun Fransızca konuştuğunu hiç fark etmemişti.

"Ee... Benim için nazikçe hazırladığınız giysileri gördüm," dedi William konuşmayı kibarca başka yöne çekerek. "Çok minnettarım elbette, ama şu anda onları giyme fırsatım olacağını sanmıyorum. Belki..."

"Gri sana çok yakışacak," dedi Lord John, Moira içeri girip yanına viski ile kahve gibi kokan bir bardak koyduğunda daha

mutlu görünüyordu. William'ın karşısında oturan Amaranthus'a başıyla işaret etti. "Kuzenin yeleğin üzerindeki böcekleri kendisi işledi."

"Teşekkür ederim, kuzen," dedi William, Amaranthus'a gülümseyerek başıyla selam verdi. "Şimdiye kadar sahip olduğum en süslü, en hayali yelek."

Amaranthus kızgın bir ifadeyle doğruldu ve şalını göğsüne doğru çekti.

"Hiç de hayali değil! O böceklerin her biri bu kolonide bulunuyor ve hepsi de doğru renk ve şekillerde! Şey..." diye ekledi, öfkesi yatışırken. "...kırmızı gözlerin gerçekten benim tarafımdan bir fantezi dokunuşu olduğunu kabul edeceğim. Sadece desenin tek bir uğurböceğinin sağlayabileceğinden daha fazla kırmızı gerektirdiğini düşündüm."

Lord John ona, "Tamamen uygun," diye güvence verdi. "Sen hiç *licencia poetica* diye bir şey duymadın mı, Willie?"

"William," diye düzeltti William soğukkanlılıkla, "ve evet, duydum. Büyüleyici şiirsel böceklerim için teşekkür ederim kuzen, isimleri var mı?"

"Elbette," dedi Amaranthus. Çay ve sosisin etkisiyle canlanmıştı, yanakları al aldı. "Onları sana sonra söyleyeceğim, onu giydiğinde..."

"Giydiğin zaman" deyince William'ın içinden hafif ama kesin bir *ürperti* geçti ve bir anda ince parmağının göğsünün üzerinde bir böcekten diğerine yavaşça hareket ettiğini gördü. Hayal görmüyordu, bunu söylediğinde babası Amaranthus'a sertçe bakmıştı. Yine de yüzünde kasıtlı bir flört belirtisi yoktu; gözleri önüne konan dumanı tüten ringa tabağına sabitlenmişti.

William bir kaşık hardal aldı ve kâseyi ona doğru itti.

"Böcekler ve süsler bir yana," dedi, "Cinnamon'la birlikte bir kulübeyi temizlemek için gri kadife pantolon giyemem, bugünkü başlıca işim bu."

"Aslında olmaz, *William*," dedi Lord John, ismine hafif bir ironi katarak. "General Prévost ile öğle yemeğinde hazır bulunman gerekiyor."

William balık dolu çatalını ağzına götürürken yarı yolda durdu.

"Neden?" diye sordu ihtiyatla. "General Prévost'un benimle ne ilgisi var?"

"Umarım bir şey yoktur," dedi babası hardala uzanarak. "İyi bir askerdir ama ağır İsviçre aksanı ve espri anlayışı olmadığı için onunla sohbet etmek bir tütün yığınını yokuş yukarı itmeye benzer. Ancak..." Lord John masanın üzerinden bakarak konuşmasına devam etti. "Biber tabağını görüyor musun? Neyse, şu anda Londra'dan bir grup politikacıyı ağırlıyor ve Cornwallis'in üst düzey subaylarından birkaçı onlarla tanışmak için Güney Carolina'dan geldi."

"Ve...?"

"Aha... Buldum seni!" Lord John bir peçeteyi kaldırınca altındaki biber tabağını gördü. "Duyduğuma göre Denys Randall, namıdiğer Denys Randall-Isaacs da grupta yer alacakmış. Bu sabah bana bir not gönderdi, benimle kalacağını öğrendiğini ve seni Hal ile birlikte yemeğe davet etme nezaketini göstermemi istedi, senin için bir davetiye temin etmiş."

Hava sıcak ve bunaltıcıydı ama bulutlar tepede toplanarak hoş bir gölge oluşturuyordu.

"Çay saatinden önce yağmur yağacağını sanmıyorum," dedi Lord John evden çıktıklarında yukarı bakarak. "Yeni yeleğinin hatırına bir pelerin ister misin?"

"Hayır." William'ın aklı her ne kadar iyi olsa da giysilerinde değildi. Denys Randall da değildi, Randall ne söyleyecekse yakında duyacaktı. Aklı Jane'deydi.

Cinnamon'la birlikte Savannah'ya vardıklarından beri Barnard Caddesi'nde yürümekten kaçınıyordu. Garnizon karargâhı Barnard'da, Oglethorpe Caddesi 12 Numara'dan en fazla birkaç kilometre uzaklıktaki bir evdeydi. Karargâhın karşısındaki meydanda komutanın evi vardı; ön kapısında oval bir

cam bölme bulunan büyük, güzel bir evdi. Meydanın ortasında yosun tutmuş kocaman bir meşe ağacı yükseliyordu. Darağacı için kullanılan ağaç.

Babası bir şeyler söylüyordu ama William dinlemiyordu. Lord John'un bunu fark ettiğini ve konuşmayı kestiğini belli belirsiz hissetti. Sessizce Hal Amca'nın evine doğru yürüdüler ve onu üniformasıyla beklerken buldular. William'ın takım elbisesine baktı ve başıyla onayladı ama "Prévost sana bir görev teklif ederse, kabul etme," demekten başka bir şey söylemedi.

"Neden kabul edeyim ki?" diye cevap verdi William kısaca, amcası da muhtemelen aynı fikirde olduğunu gösteren bir şekilde homurdandı. Babası ve amcası arkasından birlikte yürüyor, uzun adımlarına yer açıyorlardı.

Jane'i asmayı başaramamışlardı. Ama onu evin oval pencereli, ağaca bakan bir odasına kilitlemişlerdi. Dünyadaki son gecesini beklemesi için onu yalnız bırakmışlardı. Mum ışığında, kırık bir şişeyle bileklerini keserek ölmüştü. Kendi kaderini seçerek. Biranın ve kanın kokusunu alabiliyordu. O mumun loş ışığında onun yüzünü gördü; sakin, mesafeliydi ve korkudan eser yoktu. Bunu bilmek hoşuna giderdi; insanların korktuğunu bilmesinden nefret ederdi.

Neden seni kurtaramadım? Senin için geleceğimi bilmiyor muydun?

Ağacın dallarının altından geçerken botları yağmurun devirdiği nemli yaprakların arasında yere sürtüyordu.

"*Stercus*," dedi Hal Amca arkasından ve o da irkilerek döndü.

"Ne?"

"Ne, gerçekten." Hal Amca başıyla meydanın diğer tarafından gelen küçük bir grup adamı işaret etti. Bazıları beyefendi gibi giyinmişti –belki de Londra'nın politikacıları– ama yanlarında birkaç subay vardı. Aralarında Albay Archibald Campbell da bulunuyordu.

William bir an için arkasında babası ve amcası yerine John Cinnamon'ın olmasını diledi. Öte yandan...

Babasının homurdandığını ve Hal Amca'nın boğazından bir tür uğultu çıktığını duydu. William biraz gülümseyerek, beyefendilerden birine bir şey söylemek için duraklamış olan Campbell'a doğru kararlı adımlarla yürüdü.

"İyi günler, efendim," dedi William, Campbell'a ve kararlı bir şekilde kapıya doğru ilerledi, Campbell'a, onun otomatik olarak geri adım atmasına neden olacak kadar yaklaştı. Arkasından Hal Amca'nın zarif bir nezaketle, "Hizmetinizdeyim, efendim," dediğini duydu ve ardından babasının içtenlikle, "Sizi tekrar görmek ne büyük bir zevk, Albay. Umarım iyisinizdir?" dediğini işitti.

Bu hoş sözlere bir cevap verildiyse de William duymadı fakat Campbell'ın yüzündeki ifadeye bakılırsa –kızıl yanaklı ve küçük yaban mersini gözleri Greylere hançer gibi saplanmıştı– bir cevap verildiği anlaşılıyordu.

Kendini çok daha iyi hisseden William, Hal Amca'nın gelip General Prévost ve ekibiyle tanışma faslını yönetmesini bekledi. Prévost ile amcası arasında bir sevgi bağı olmadığını, birbirlerini profesyonel askerler olarak kabul ettiklerini ve askeri bir durum karşısında kişiliklerine bakmaksızın ne gerekiyorsa yapacaklarını anlamıştı.

Prévost'la el sıkıştı ve yara izinin görünüp görünmediğine gizlice baktı. Babası, Quebec Savaşı'nda kafasına isabet eden bir kurşunla kafatası kırıldığı için Prévost'a "İhtiyar Kurşun Kafa" dendiğini söylemişti. Bu manzarayı rahatlıkla görebiliyordu. Prévost'ın peruğunun kenarının altında çukur bir gölge olarak seçilen, şakağın hemen üzerindeki kemikte gözle görülür bir çöküntü.

"Lordum?" dedi dirseğindeki bir ses, öğle yemeği servis edilmeden önce açlıktan ölmemeleri için konuklara şeri ve tuzlu bisküviler verilmek üzere toplanılan kabul salonuna girerken.

"Bay Ransom," dedi William kararlı bir ifadeyle, ardından üniformalı ve bir önceki karşılaşmaya göre çok daha ağırbaşlı görünen Denys Randall'ı görmek için döndü. "Hizmetinizdeyim, efendim."

Arkasına baktı ve Campbell'ın grubunun içeri girdiğini ama bu arada Hal Amca ile babasının bir şekilde Prévost'ı kuşatmayı başardıklarını, resmi karşılama hattının bir parçasıymış gibi davrandıklarını, Campbell onları takdim etmeden önce Londra'daki politikacıların her birini –Hal Amca'nın tanıdığı birkaç kişiyi– coşkulu bir şekilde karşıladıklarını gördü.

William gülümseyerek Denys'e döndü.

"Kuzenimden haber var mı?"

"Tam olarak değil." Randall yoldan geçen bir tepsiden iki bardak şeri kaptı ve birini William'a uzattı. "Ancak kuzeninizin ölüm haberini içeren orijinal mektubu alan İngiliz subayının adını biliyorum."

"Albay Richardson mı?" diye sordu William, hayal kırıklığına uğramış bir hâlde. "Evet, biliyorum." Ancak Denys başını iki yana sallıyordu.

"Hayır. Mektup *Richardson'a* Albay Banastre Tarleton tarafından gönderildi."

William'ın şeri bardağı yan yatarken delikanlı nefes almakta zorlandı.

"Ne? *Tarleton* mektubu Amerikalılardan mı almış? Nasıl? Neden?" William'ın Ban Tarleton'la son görüşmesi, Monmouth'taki savaş alanında Jane için yapılan bir meydan savaşıyla sona ermişti. William onun kazandığından oldukça emindi.

"Bunu gerçekten bilmek isterim," diye yanıtladı Denys, odanın öbür ucundaki mavi kadife giysili bir beyefendiyi selamlayarak. "Öğrenip bana söyleyeceğinizi samimiyetle umuyorum. Bu arada dostumuz Ezekiel Richardson'dan haber aldınız mı?"

"Evet, ama muhtemelen çok yararlı bir şey değil. Babam tanıdığı bir yelkenli kaptanından bir mektup almış, Richardson'ı Charles Town'daki rıhtımda gördüğünden bahsetmiş."

"Ne zaman?" Denys bu haber karşısında heyecanlandığını belli etmedi ama yeraltında bir köstebeğin kazıma sesini duyup duymadığını merak eden bir teriyer gibi başını yana eğdi.

"Mektup bir ay önce yazılmış. Kaptanın adamı o zaman mı, yoksa daha önce mi gördüğü belli değil. Schermerhorn'un —yani kaptanın— Ezekiel Richardson'ın dönek olduğunu bildiğine dair bir ipucu yok, bu arada sanırım üniformalı değildi. Amerikan üniforması değildi yani."

"Başka bir şey yok mu?" Terrier hayal kırıklığına uğramıştı ama William'ın verdiği bir sonraki bilgiyle yeniden canlandı.

"Görünüşe göre Richardson, Haym adında bir beyefendiyle birlikteymiş. Ama ne yaptıkları ya da Haym'ın kim olabileceği hakkında hiçbir şey söylemedi."

"Kim olduğunu biliyorum." Denys yüz ifadesini kontrol altında tutuyordu ama ilgisi açıkça ortadaydı.

Konuşma bu noktada küçük bir gongun çalması ve uşağın öğle yemeğinin servis edildiğini duyurmasıyla kesildi. Başka bir tanıdık Denys'i selamlarken durumdan uzaklaşmıştı.

"İyi misin, Willie?" Kabul odasının çift kapısından geçip, Roma villalarının mozaiklerine benzetilmiş, boyalı tuvalden yapılmış fantastik bir yer döşemesinin bulunduğu geniş bir salona girerken babası yanında belirdi. "Ben hakkında bir şey öğrendi mi?"

"Pek sayılmaz ama bir şeyler olabilir." William Randall'la yaptığı konuşmanın özünü aceleyle aktardı.

"Richardson'ın Charles Town'da birlikte görüldüğü adamı tanıdığını söylüyor. Haym."

"Haym mı?" Hal Amca bunu duymak için tam zamanında onlara yetişmişti ve bu isim karşısında kaşlarını kaldırdı.

"Muhtemelen," dedi William. "Onu tanıyor musun?"

"Tanıyorum demek doğru olmaz," dedi amcası omzunu silkerek. "Ama Haym Salomon adında zengin bir Polonyalı Yahudi duymuştum. Charles Town'da ne işi olabilir ki? En son duyduğumda New York'ta casusluktan idama mahkûm edilmişti."

Öğle yemeği, ufak tefek öfke nöbetleriyle birlikte sıkıntılıydı. William kendini Sykes-Hallett adında, anlaşılmaz aksanına

bakılırsa Yorkshire'da bir yerden bir parlamento üyesi olduğu anlaşılan bir adamla, Fungo (ya da muhtemelen Fungus) adındaki koyu yeşil ceketli, ince, şık bir beyefendinin arasında oturuyordu. Bu beyefendi Güney Seferi'nin parlaklığı hakkında gevezelik ediyordu (ki bu konuda hiçbir şey bilmediği açıktı, yanında oturan askerlerin buz gibi bakışlarını da fark etmemişti) ve bu şekilde hitap etmemesi uyarısına rağmen William'a "Lord Ellesmere" diye hitap etmeye devam ediyordu.

William yan masadaki Hal Amca'nın sempatik bakışını yakaladığını düşündü ama emin değildi.

"Görevinizden istifa ettiğinizi doğru mu anlıyorum, Lord Ellesmere?" diye sordu yeşil mantar, haşlanmış somon lokmaları arasında. "Albay Campbell bir... kızla ilgili sorun yaşadığınızı söyledi. Sizi hiç suçlamıyorum." Adam ince kaşını bilmiş bir tavırla kaldırdı. "Askeri kariyer, kapasitesi olan ama imkânı olmayan erkekler için yeterince iyidir, lakin anladığım kadarıyla siz neyse ki hayat yolunuzu kanınız pahasına –en azından potansiyel pahasına– çizmek zorunda değilsiniz?"

William olumsuz koşullarda bile nezaket gösterecek şekilde yetiştirilmişti, bu nedenle Fungo'nun boğazına saplamak yerine tavşan yahnisinden bir çatal dolusu alıp ağzına attı.

Şimdi Campbell olsaydı... ama onu rahatsız eden Campbell'ın kötü niyetli olması değildi. Artık bir asker olmamanın onu ne kadar rahatsız edeceğini fark etmemişti. Kendini sahtekâr, yabancı, işe yaramaz ve hor görülen bir yığın gibi hissediyordu, burada askerlerin arasında lanet böceklerle kaplı bir yelekle oturuyordu, Tanrı aşkına!

Üçte ikisi üniformalı otuz kadar adamdan oluşan büyük bir topluluktu ve siviller ile askerler arasındaki çizgileri açıkça hissedebiliyordu. Saygı, kesinlikle ama her iki tarafta da altta yatan bir küçümsemeyle birlikte saygı.

Masanın karşısındaki adam gülümseyerek, "Ne kadar hoş bir yelek, efendim," dedi. "Böceklere büyük bir düşkünlüğüm olduğunu itiraf etmeliyim. Onları toplayan bir amcam vardı, öldüğünde koleksiyonunu British Museum'a bıraktı."

Adamın adı Preston'dı, diye düşündü William, savaş müsteşarının ikinci sekreteri gibi bir şeydi. Yine de ne alaycı ne de küçümseyici bir hâli vardı. Güçlü ama oldukça sade bir yüzü, bir *pins-nez** gözlüğünü taşıyan büyük, çarpık bir burnu vardı ve belli ki dostça sohbetten başka bir şey amaçlamıyordu.

William hafifçe başını eğerek, "Onları benim için kuzenim işledi, efendim," dedi. "Babası bir doğa bilimcidir ve bana bunların tamamen gerçek olduğunu garanti ediyor, özellikle kendi hayal dünyasını yansıtan gözler dışında."

"Kuzenin mi?" Preston yan masaya baktı, babası, Hal Amca, Prévost ve onun iki önemli misafiriyle sohbet ediyordu. Kolonilerden sorumlu devlet bakanı Lord George Germain'in temsilcisi olarak gönderilen küçük bir soylu ve şık bir Fransız. "Doğa bilimci olan dük değildir herhalde. Ama elbette, amcanız anne tarafından olmalı?"

"Ah. Hayır, efendim, sizi yanılttım. O benim kuzenimin dul eşi, amcamın gelini olur," William, başıyla Hal Amca'sını göstererek. "Kocası New Jersey'de savaş esiri olarak öldü, sonra o ve küçük oğlu... bize sığındı."

Preston gerçekten endişeli görünerek, "Genç kadının acısını paylaşıyorum, lordum," dedi. "Sanırım kocası bir subaydı, alayını biliyor musunuz?"

"Evet," dedi William, "lordum" kelimesinin geçmesine izin vererek. "Otuz dördüncü. Neden?"

"Ben Savaş Bakanlığı'nda kıdemsiz bir müsteşarım lordum, savaş esirlerimizin desteklenmesini denetlemekle görevliyim. Korkarım ki çok yetersiz bir destek," diye ekledi ağzını gererek.

"Çoğu durumda yapabildiğim tek şey, hapishanelerin çevresindeki kiliselerden ve merhametli Sadıklar'dan yardım isteyip onları organize etmek. Amerikalılar o kadar zor durumdalar ki bırakın esirleri, kendi birliklerini bile beslemeye güçleri yetmi-

---

* Pins-nez 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında popüler olan, kulaklıksız olarak desteklenen bir gözlük stilidir, burun köprüsünü sıkıştırarak kullanım sağlardı. Adı Fransızcadan *pincer*, "çimdik" ve *nez*, "burun" anlamından gelmektedir. (ç.n.)

yor ve utanarak söylüyorum, aynı durum İngiliz ordusu için de neredeyse geçerli."

İki uşak çorbayı getirirken Preston arkasına yaslandı. "Bu tür tartışmaların ne yeri ne de zamanı," dedi Preston, önüne konulan kâseye bakarak. "Ama daha sonra boş vaktiniz olursa, lordum, kuzeniniz ve içinde bulunduğu koşullar hakkında bana anlatabileceklerinizden bahsederseniz çok minnettar olurum. Eğer çok acı verici olmayacaksa..." diye ekledi aceleyle, Hal Amca'ya bir kez daha bakarak.

"Memnuniyetle," dedi William gümüş çorba kaşığını eline alıp ıstakoz çorbasını denerken. "Belki... bu akşam Arches'ta buluşabiliriz? Pembe Ev, biliyorsunuzdur. Amcamı üzmek istemem." Hal Amca'ya baktı. Amcası fiziksel ya da ruhsal bir hazımsızlık yaşıyor gibiydi ve babası da çorbasına sabit bir ifadeyle bakıyordu.

"Elbette." Bay Preston hızla düke baktı ve sesini alçalttı. "Sormaktan... çekiniyorum ama babanızın daha sonra size eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Mahkûmlarla ilgili deneyimi elbette uzun zaman önceydi ama..."

"Mahkûmlar mı?" William sanki yanlışlıkla bir golf topu yutmuş gibi karnında küçük ve sert bir şeyin sallandığını hissetti. "Babam mı?"

Bay Preston geri çekilerek gözlerini kırpıştırdı.

"Bağışlayın beni, lordum. Düşünmüştüm ki..."

"Bunun bir önemi yok," dedi William, elini sallayarak. "Ne demek istediniz, mahkûmlarla olan deneyimi mi?"

"Lord John İskoçya'da bir hapishanenin müdürüydü, belki... yirmi, yirmi beş yıl önce? Adı neydi? Tabii ya. Ardsmuir. Bunu bilmiyor muydunuz? Çok özür dilerim."

"Yirmi beş yıl önce," diye tekrarladı William. "Sanırım mahkûmlardan bazıları Ayaklanma'dan gelen Jakobit hainler olabilir?"

"Ah, aslında," dedi Bay Preston, William'ın gücenmediği anlaşıldığı için daha mutlu görünüyordu. "Hatırladığım kadarıyla çoğu. Hapishane reformu konusunda bir ya da iki küçük kitap

yazdım ve Jakobit mahkûmlara yapılan muamele araştırmalarımın önemli bir bölümünü oluşturdu. Bu konuda size biraz daha bilgi verebilirim, belki bu akşam? Saat onda diyelim mi?"

"Fevkalade," dedi William içtenlikle ve soğuk çorba dolu kaşığı ağzına götürdü.

45

CÜZZAM GİBİ DEĞİL

Lord John çorbasından bir kaşık alıp soğuması için havada tutarken bakışlarını masanın karşısında, Prévost'ın yanında oturan beyefendiden ayırmadı. Hal'in yanında titrediğini hissedebiliyordu ve kısa bir süre için çorbayı Hal'in bacağına döküp dökmemeyi düşündü, böylece onu uygunsuz bir şey söylemeden ya da yapmadan önce yemek odasından çıkarabilirdi.

Az önce kendilerine Şövalye Saint-Honoré olarak tanıtılan eski üvey ağabeyleri, varlığına verdikleri tepkinin farkındaydı ama bakışlarını Grey kardeşlerin üzerinde boş boş gezdirip hiçbiriyle göz göze gelmeyerek soğukkanlılığını korudu. Prévost'la Paris Fransızcası konuşuyordu ve Grey'in anlayabildiği kadarıyla aslında bir Fransız gibi davranıyordu, gözlerine lanet olsun!

Percy. Sen... sen... Grey şaşkınlıktan uygun bir sıfat bulamamıştı. Percy'den ne hoşlanıyor ne de ona güveniyordu ama bir zamanlar onu sevmişti ve bunu itiraf edecek kadar da dürüsttü.

Percival Wainwright –gerçek adı Perseverance'tı ama John bunu dünyada bilen tek kişinin kendisi olduğuna bahse girmeye hazırdı– soluk mavi ve beyaz çizgili yelekli, mor ipekten pahalı ve şık bir takım elbise içinde iyi görünüyordu. Hâlâ narin, çekici yüz hatları ve yumuşak kahverengi gözleri vardı fakat son yıllarda her ne yaptıysa ona yeni bir ifade sertliği ve ağzını çevreleyen yeni çizgiler vermişti.

John, Percy'ye doğrudan, "Mösyö," dedi ve onu selamlayarak Fransızca devam etti. "Kendimi tanıtmama izin verin, ben Lord John Grey. Bu da..." Oldukça gürültülü bir şekilde nefes alan Hal'e doğru başını salladı. "...kardeşim Dük Pardloe. Bize eşlik etmenizden onur duyduk ama sizi buraya hangi talih kuşunun getirdiğini merak ediyoruz."

"*A votre service.* Hizmetinizdeyim," diye karşılık verdi Percy aynı nezaketle. John onun gözlerindeki kıvılcımı hayal mı etmişti? Hayır, hayal etmedim, diye düşündü ve elini gelişigüzel kardeşinin dizine koyarak, Hal'in tek bir sözüyle saatlerce topallayacağını ima edecek şekilde sıktı.

Hal tehditkâr bir ses tonuyla boğazını temizledi ama aynı şekilde eğilip bunu yaparken gözlerini Percy'den ayırmadı.

Percy hafif Fransız aksanıyla İngilizceye geçerek, "Bay Robert Boyer'in daveti üzerine buradayım," dedi. Başını hafifçe yana eğerek komşu masada oturan ve şarap rengi takım elbisesi, şiş burnundaki patlamış kan damarlarının tonuna uyan iriyarı bir beyefendiyi gösterdi. "Mösyö Boyer'in birkaç gemisi var ve hem Kraliyet Donanması hem de orduyla erzakla diğer ihtiyaç malzemelerinin tedariki için sözleşmeleri bulunuyor. Tümgeneralle görüşmesi gereken bazı önemli konular varmış ve benim de ayrıntılar konusunda yardımcı olabileceğimi düşünmüş."

Kıvılcım daha da belirginleşti ama Percy, Hal'in çizgili yeleğindeki deliklere baktığını göz önünde bulundurarak neyse ki açık bir şey yapmaktan kaçındı.

"Aslında," dedi John kayıtsız bir tavırla İngilizce. "Ne ilginç." Percy'ye küçümseyici bir selam vererek Hal'in dizini bıraktı ve sağ taraftaki refakatçisine, yani Bayan Tümgeneral Prévost'a döndü. Madam General belli ki askeri yemeklerde tek kadın olmaya alışkındı ve kendisiyle konuşulmasından ürkmüş görünüyordu.

John ona bahçesinden ve şu anda hangi bitkilerin iyi yetişip hangilerinin yetişmediğinden bahsetti. Ne yazık ki bu konu John'un dikkatini pek de çekmiyordu. Yanındaki Hal'in *diğer*

refakatçiyle, yani çok saygın ama yaşlı ve uyuşuk bir topçu albayıyla konuştuğunu duyabiliyordu. Hal'in yarı bağırarak sorduğu sorular, o âna kadar bunları duymazdan gelen Percy'yi hedef alan, nefesinin altındaki küçük, alaycı sözlerle noktalanıyordu.

Eklemlerinin acil *bir şey* yapma ihtiyacıyla düğümlendiğini hisseden ve Percy'yi masanın altından tekmeleyemeyen ya da Hal'i dirseğiyle kaburgalarından sarsamayan John, sandalyesini geriye itti ve aniden ayağa kalktı.

Yemek odasının köşesinde bulunan ve işeme yerlerini gözlerden saklayan perdeye doğru yöneldi ama ıstakoz yiyenlerin idrarının ılık kokusu yüzüne çarptı ve yönünü değiştirerek açık Fransız kapılarından bahçenin temiz havasına çıktı. Yağmur yağıyordu fakat sağanak durmuştu ve her ağaçla çalıdan su damlıyordu.

Evden çıkarken göğsünde demir bir şerit varmış da kopmuş gibi hissetti ve yağmurla yıkanmış serin havayı derin derin içine çekti. Yüzünün yandığını hissedebiliyordu. Elini bir ortanca çalısının ıslak yaprakları arasında gezdirerek yüzünü soğuk suyla sıvazladı.

"John," dedi arkasından bir ses. Kaskatı kesildi ama arkasını dönmedi.

"Git buradan," dedi. "Seninle konuşmak istemiyorum."

Cevap olarak belli belirsiz bir homurtu duyuldu.

Percy her zamanki İngiliz aksanıyla, "Sanırım," dedi. "Seni suçladığımı söyleyemem. Ama korkarım buna mecbur kalacaksın, biliyorsun."

"Hayır, öyle bir şey olmayacak." John döndü, Percy'nin yanından geçip içeri girmek istiyordu, ancak Percy kolunu yakaladı.

"O kadar çabuk değil," dedi. "Düğünçiçeği."

John'un omurgası bilinçli zihninden çok daha hızlı tepki verdi. Hem midesi hem de hayaları onu soluk soluğa bırakacak bir güçle kasıldı, ta ki zihni ona lanet adamın gerçekten de az önce takma adını kullandığını söylemeyi başarana kadar. Londra'daki Kara Oda'da üç ölümlü yıl boyunca altında çalıştığı gizli kod adıydı bu.

John, Percy'ye ağzı açık baktığını fark edince ağzını kapattı. Percy biraz titreyerek gülümsedi. Kibirli, ele avuca sığmaz Fransız havası kaybolmuştu ve karşısında gerçekten Percy duruyordu. Koyu renk bukleleri pürüzsüz, pudralı peruğun altına gizlenmişti ama gözleri her zamanki gibiydi; koyu, yumuşak ve umut vadediyordu. Çeşitli türlerde...

"Sakın söyleme," dedi John kendi sesinin normal çıkmasına şaşırarak. "Mösyö Citròn?"

"Evet."

Percy'nin sesi boğuktu ama John hangi duygularla bunu söylediğini bilemiyordu. Mizah, korku, heyecan, şehvet...? Son düşünce Percy'nin elinden kurtulmasına ve bir adım geri atmasına neden oldu.

"Ne zamandır biliyordun?" diye sordu John. "Mösyö Citròn" Fransa'nın Kara Oda'sına eşdeğer bir yerde onun lakabının karşıtıydı. İsimleri farklı olsa da tüm ülkelerde bir tane vardı. İşçi arıların zekâ polenlerini tane tane toplayıp özenle bala ya da zehre dönüştürdükleri yeraltı kovanı.

Percy omzunu silkti.

"Seni bana tayin etmelerinden önce yaklaşık iki yıldır Secret du Roi* için çalışıyordum. Senin gerçekte kim olduğunu keşfetmem altı ayımı aldı."

John ilk kez Jamie Fraser'ın kelime bulma zahmetine girmeden ruh hâlini belli eden gırtlak sesleri çıkarma yeteneğine sahip olmayı dilemiyordu. Ama o bir İngiliz'di ve bu nedenle birkaç kelime bulmuştu.

"Artık Hirondelle için mi çalışıyorsun?" diye sordu. Secret du Roi; XV. Louis'in özel casusluk ağı kralın ölümüyle tam olarak yok olmamıştı ama bu tür şeylerde olduğu gibi sessizce daha resmi olarak tanınan bir kurumun içine çekilmişti. Kendisi de birkaç yıl önce Londra'nın Kara Oda'sının başı Hubert Bowles'ın pençesinden kurtulmuş ve resmi sırlar dünyasını, bir

* Fransız tarihinde, özellikle XV. Louis döneminde önemli bir rol oynamış gizli bir istihbarat ağıdır.

ipin ucunda gürültülü bir bataklıktan çıkarılan birinin rahatlamış duygusuyla geride bırakmıştı.

Percy gülümseyerek omzunu silkti.

"Eğer hâlâ La Belle France'a –ve efendilerine– sadık olsaydım, sana bu konuda doğruyu söyleyip söylemediğimi anlayamazdın, değil mi?"

John'un kalbi yavaşlamaya başlamıştı ama bu "eğer" onu tekmelenmiş bir at gibi hızlandırdı. Yine de hemen cevap vermedi. Percy'yi baştan ayağa inceledi.

"Cüzzam *gibi* değil, biliyorsun," dedi Percy bu incelemeye gözle görülür bir eğlenceyle katlanarak. "İhanet o kadar kolay belli olmaz."

"Şeytan bile göstermez," dedi John, ama bunun doğru olmasından çok söyleyecek bir şeyi olduğu içindi. "Gerçekten de bana..." Percy'nin çok pahalı Paris kıyafetlerine sert bir bakış attı. "...Fransa'daki 'özel çıkarlarınla' yollarını ayırdığını ya da ayırmak üzere olduğunu mu söylüyorsun?" *Kara Oda'da kimin için çalıştığın da dahil mi? Merak ediyorum.*

"Evet. Henüz tam olarak yapmadım çünkü..." İstemsizce omzunun üzerinden baktı ve John kısa bir kahkaha attı.

"Akıllıca," dedi John. "Yani atlamadan önce bu tarafa yumuşak bir iniş hazırlamak istiyorsun. Ve benimle başlamayı mı düşündün?" Bu soruda yakalamaya çalışsa Percy'nin elinin derisini yüzmeye yetecek iğneleme vardı.

Percy bunu ne anladı ne de geri çekildi. Sadece durup geçmesine izin verdi ve yumuşak, kara gözleriyle Grey'e baktı.

"Hayatımı kurtardın, John," dedi sessizce ona bakarak. "**Bunun** için teşekkür ederim. O zaman bunu söyleme şansım olmamıştı."

Percy'nin sözleri karşısında göğsü sıkışmış olsa da John elini umursamaz bir tavırla savurdu. O zamanlar her şeyi bastırmıştı ve şimdi, yirmi yıl sonra bunları geri istemiyordu. Hiçbirini.

"Evet. Şey..." Hafifçe döndü, Percy onunla Fransız kapılı teras arasında duruyordu.

"Bu yüzden bana çok daha az tehlikeli bir iyilik yapmak isteyebileceğini düşündüm."

"Bir daha düşün," dedi John kısaca ve eski sevgilisinin etrafından dolanarak hızla uzaklaştı.

Arkasında hiçbir şey duymadı. Ne itiraz ne teklif ne de adının çağrılması. Açık Fransız kapılara geldiğinde istemeden arkasına baktı.

Percy ortanca çalısının yanında duruyor ve ona gülümsüyordu.

46

ŞAFAĞIN İLK IŞIKLARIYLA

William, Oglethorpe Sokağı'ndan babasının evine doğru ağır ağır ilerlerken güneş ufukta iyice yükselmişti. Christopher Preston'la kraliyetin mahkûmlara, mahkûmlar için yardım derneklerine, hapishane enkazına... ve Ardsmuir Hapishanesi'ne karşı tutumu hakkında uzun, büyüleyici ve çok aydınlatıcı bir konuşma yapmıştı. Zamanı geldiğinde Lord John ile de konuşması gerekebilirdi. Ama şu anda değil.

Sarhoş değildi ama henüz tam olarak ayık da sayılmazdı. Ceplerinden biri ağır ağır sarkıyor ve dokunduğunda şıngırdıyordu. Preston ve bazı arkadaşlarıyla kâğıt oynadıklarına dair belli belirsiz bir anı zihninde canlandı. En azından bu deneyim, kör kütük sarhoş olup beş parasız kaldığı ve Jane'le yeniden karşılaştığı son seferden daha iyi sonuçlanmış gibi görünüyordu.

Jane.

Onu aklına getirmek istememişti ama işte oradaydı, canlıydı, keskin uçlu bir kalemle zihninin yüzeyine çizilmişti. Onunla ilk karşılaşması ve ikincisi. Saçlarının parlaklığı ve vücudunun kokusu, karanlıkta çok yakındı.

Durdu ve komşusunun ön bahçesini çevreleyen demir çite ağır ağır yaslandı. Çiçeklerin ve yeni dönmüş toprağın kokusu

yüzünde sabah havası kadar tazeydi, uzaktaki nehrin ve bataklıkların kokusu, akan su, yumuşak siyah alüvyon ve pusuda bekleyen timsahlar hissiyle yatıştırıcıydı.

Timsahların beklenmedik düşüncesi onu güldürdü ve yüzünü ovuşturdu. Elini gür bıyıklarının üzerinde gezdirip başını salladı ve babasının kapısına döndü. Beklentiyle havayı kokladı ama saat daha çok erkendi. Mutfak ateşinden duman kokusu alabiliyordu ama pastırma kokusu yoktu. Yine de sesler... Aşçı Moira'yı, daha doyurucu bir şeyler hazır olana kadar açlığını bastırması için kendisine biraz kızarmış ekmek ya da peynir vermesi konusunda ikna edip edemeyeceğini görmek niyetiyle evin yan tarafında dolaştı.

Moira'yı mutfak bahçesinde soğan toplarken buldu. Belli ki Amaranthus'la konuşuyordu. Amaranthus, içinde büyük bir üzüm yığını ve mutfağın yakınında yetişen küçük ağaçtan birkaç armut bulunan bir küfe taşıyordu. Meyvelere göz gezdirdikten sonra adımlarını hızlandırdı ve kadınlara günaydın dedi. Amaranthus onu baştan ayağa inceleyip kokusundan sarhoşluk durumunu anlamaya çalışır gibi içine çekti ve başını hafifçe sallayarak ona bir armut uzattı.

"Kahve?" dedi William, Moira'ya umutla.

"Olmadığını söylemeyeceğim," diye yanıt verdi Moira kuşkuyla. "Ama dünden kalma ve dişlerini parlatacak kadar sert."

"Mükemmel," diye güvence verdi William ve armudu ısırdı, tatlı meyve suyu ağzına dolunca gözlerini kapadı. Gözlerini açtığında Amaranthus'u sırtı kendisine dönük, turpların arasında yerde duran bir şeye bakmak için eğilmiş hâlde buldu. Geceliğinin üstüne ince bir sabahlık giymişti ve kumaşı yuvarlak poposunu düzgünce sarıyordu.

Amaranthus aniden ayağa kalkıp arkasını döndü ve William da hemen kadının baktığı yere doğru eğilerek, "Bu *da* ne?" diye sordu, ancak toprak ve bir sürü turp tepesinden başka bir şey göremedi.

"Bu bir gübre böceği," dedi Amaranthus ona yakından bakarak. "Toprak için çok iyidir. Küçük gübre toplarını yuvarlayıp götürüyorlar."

"Onlarla ne yapıyorlar? Gübre toplarını yani."

"Onları yiyorlar," dedi hafifçe omuz silkerek. "Topları saklamak için gömüyorlar, sonra ihtiyaç duydukça yiyorlar... ya da bazen daha büyük olanların içinde ürüyorlar."

"Ne kadar... rahat. Kahvaltı yaptın mı?" diye sordu William tek kaşını kaldırarak.

"Hayır, henüz hazır değil."

"Ben de öyle," dedi William ayağa kalkarak. "Gerçi sen bana bunu söylemeden önceki kadar aç değilim." Yeleğine bir göz attı. "Bu asil toplulukta hiç gübre böceği var mı?"

Bu, Amaranthus'u güldürdü.

"Hayır, yok," dedi. "Yeterince renkli değiller."

Amaranthus birden ona yaklaştı ancak William onun hareket ettiğini görmediğinden emindi. Birdenbire ortaya çıkıvermek gibi tuhaf bir numarası vardı; rahatsız edici ama oldukça ilgi çekiciydi.

"Şu parlak yeşil olan," dedi Amaranthus uzun, narin parmağıyla adamın ortasını göstererek, "bir Banotu Yaprak Böceği, *Chrysosuchus auratus*."

"Öyle mi, gerçekten mi?"

"Evet ve bu uzun burunlu sevimli yaratık da bir böcek."

"Tespih böceği mi?" William gözlerini kısarak göğsüne baktı.

"Hayır, mısır böceği," dedi kadın söz konusu böceğe dokunarak. "Bir tür süne böceği ama kedikuyruğu yiyor. Bir de taze mısırları."

"Oldukça farklı bir diyet."

"Eh, bir bok böceği değilsen, ne yiyeceğin konusunda biraz seçim şansın var," dedi Amaranthus gülümseyerek. Böceklerden birine daha dokundu ve William sırtında hafif ama fark edilir bir ürperti hissetti. "Şimdi burada," dedi parmağıyla küçük hareketlerle dokunarak, "Dişbudak Böceği, Şenlikli Kaplan Böceği ve Sahte Patates Böceği var."

"Gerçek bir patates böceği neye benziyor ki?"

"Hemen hemen aynı. Buna Sahte Patates Böceği deniyor çünkü zorda kaldığında patates yese de aslında at ısırganını tercih ediyor."

"Ah." William yeleğini süsleyen kırmızı gözlü küçük şeylerin geri kalanıyla da ilgilenmesi gerektiğini düşündü, kısmen onları işlemesindeki nezaketinin karşılığını vermek için ama daha çok onlara dokunmaya devam edeceğini umuyordu. Tam boynuzları olan krem renkli büyük bir şey hakkında soru sormak için ağzını açmıştı ki kadın yüzüne bakmak için geri çekildi.

"Kayınpederimin Lord John'la senin hakkında konuştuğunu duydum," dedi.

"Öyle mi? Güzel. Umarım bunun için iyi günlerindelerdir," dedi William pek de umursamadan.

"Sahte Patates Böcekleri'nden bahsediyorum yani," dedi Amaranthus. Gözlerini kısa süreliğine kapattı, sonra bir tanesini açtı ve ona baktı. Kadın son derece sağlamdı, en ufak bir dalgalanma göstermiyordu.

"İçki yüzünden biraz kötü olduğumu biliyorum," dedi William kibarca. "Ama amcamın düşüncesi ne olursa olsun, bir tür patates böceğine benzediğimi *sanmıyorum*."

Amaranthus bembeyaz dişlerini göstererek güldü. Belki de kahve içmiyordu...

"Hayır, benzemiyorsun," diye onu temin etti. "Bu ikilem bana Baba Pardloe'nun söylediklerini hatırlattı. Unvanından vazgeçmek istediğini ama vazgeçemediğini."

William birden kendini neredeyse ayık hissetti.

"Gerçekten mi? Nedenini öğrenmek için kulak misafiri oldun mu?"

"Hayır," dedi Amaranthus. "Bu beni ilgilendirmez, değil mi?"

"Belli ki ilgilendirdiğini düşünüyorsun," diye karşılık verdi William. "Yoksa neden bundan bahsedesin ki?"

Amaranthus eğildi ve küfeden küçük bir üzüm salkımı koparıp ona uzattı. William, Moira'nın işine devam ettiğini fark etti.

"Eğer gerçekten durum buysa... bir şeyler önerebileceğimi düşündüm."

William garip bir heyecan duygusuyla üzümleri alarak, "Ne gibi?" diye sordu.

"Şey," dedi Amaranthus, sanki bir ateş böceğinin yeme alışkanlıklarını tarif ediyormuş gibi makul bir şekilde, "oldukça basit. Unvanından feragat edemezsin ama devredebilirsin. Yani vârisin lehine feragat *edebilirsin*."

"Benim bir vârisim yok. Söylemeye çalıştığın şey..."

"Evet, aynen öyle." Amaranthus onu onaylarcasına başını salladı. "Benimle evlenirsin ve bir oğlum olur olmaz ona unvanını verirsin, ya özel hayatına çekilip dakhund köpeklerden beslersin ya da intihar etmiş gibi yapıp istediğin herhangi biri olursun."

"Seni terk ederek..."

"Beni malikânenin adı her neyse onun dul kontesi olarak bırakıyorsun, hatırlatırım. Bu, Dük Pardloe'nun cimri gelini olmaktan biraz daha iyi olabilir, değil mi?"

William derin bir nefes aldı. Rüzgârın esmesiyle kahve ve pastırma kokusu burnuna kadar geldi ama birden yemeğe olan ilgisini kaybetmişti. Amaranthus'a baktı. Kadın düzgün sarı bir kaşını kaldırmış onu inceliyordu.

"Peki, ya bir sonraki çocuğun kız olursa?" dedi William, bu soruya kendi de şaşırmıştı. "Ya ondan sonraki? Hepsi de çeyize ve evliliğe muhtaç bir kız çocuğu haremim olacakmış gibi geliyor ve ben hâlâ lanet olası bir kont olarak kalacağım."

Amaranthus'un alnı hafifçe kırıştı.

"Harem ne demek?"

"Arap şeyhlerinin evliliğin monotonluğunu yumuşatmak için yaptıkları bir şey ya da bana öyle söylendi. Çok eşlilik yani."

"Herhalde benimle evli olmanın *sıkıcı* olacağını düşündüğünü ima etmek istemiyorsun, William." Yanağında bir gamzenin gölgesi titreşti. "Ama hareme gelince, saçmalık. Benimle hemen evlenmek zorunda değilsin, biliyorsun. Bir deneriz, sonuç erkek olursa o zaman benimle evlenirsin, çocuğu kabul edersin ve..." Sessiz bir "işte" der gibi elini salladı.

"Bu konuşmayı yaptığıma inanamıyorum," dedi William başını şiddetle sallayarak. "Gerçekten inanmıyorum. Ama tartışmanın hatırına, eğer sonuç, senin de rahatça ifade ettiğin gibi kız olursa ne yapmayı öneriyorsun?"

Amaranthus dudaklarını büzdü ve başını iki yana çevirerek düşündü.

"Aklıma en az bir düzine şey geliyor. İlk başta hamileliğin ilk belirtisinde yurtdışına giderdim –henüz evlenmediğimiz için bunu her halükârda yapmalıyım– ve zengin bir dul gibi davranırdım. Sonra..."

William gülme niyetiyle bir ses çıkardı ve Amaranthus onu bastırmak için avucunu kaldırarak sakin bir şekilde devam etti. "Sonra eğer çocuk kız olursa, küçük sevgilimle geri dönerim (çünkü senin herhangi bir çocuğunun çok sevimli olacağından eminim, William) ve çok yakın bir arkadaşımın doğum yaparken öldüğünü, kızını evlat edindiğimi açıklarım, elbette hayırseverlikten, ama aynı zamanda sevgili Trevor'ıma bir kız kardeş vermek için."

Amaranthus elini indirip gözlerini ona dikti.

"Bu sadece bir yol. Başka yollar da düşünebilirim, eğer sen..."

"Lütfen yapma." William gülsün mü, bağırsın mı, üzüm mü yesin, yoksa çekip gitsin mi bilemedi. O daha karar veremeden Amaranthus yine büyüsünü yapmış ve elleri omuzlarında, yüzünü baştan çıkarıcı bir şekilde ona doğru yaklaştırmıştı.

"Ama görüyorsun ya," dedi makul bir şekilde, "aslında hiçbir risk yok. Yani senin için. Belki de..." Âdeta yağmur gibi serin olan eliyle delikanlının yanağını kavradı ve işaret parmağını dudaklarında gezdirdi. "...muhtemelen bundan zevk alacaksın."

47

SESSİZ OL, KONUŞMA*

John, Percy hakkında konuşmak zorunda kalacaklarını biliyordu ama ertesi güne kadar Hal'den uzak durmayı başarmış,

* Bölüm başlığı olan "*Tace* is the Latin for a candle" yani "*Tace* Latincede mum demektir" deyiminin açıklaması. (ç.n.)

ceketini ve zırhını Prévost'ın aşçısına bırakıp Hal hâlâ İhtiyar Kurşun Kafa'yla konuşurken limana inmişti. Orada kendisini bataklıklarda balık tutmaya götürecek bir kayık kiraladı. Lapolla adında bir yerli olan rehberi çok bilgiliydi ve John hava karardıktan sonra çamur ve bataklık otu kokan bir çuval dolusu kırmızı balıkla tamamen istiridye kabuklarından oluşan küçük bir adacıkta –neyse ki ölü olarak– buldukları at nalı yengeci denen büyük, korkunç bir şeyle geldi.

Kumsalda ateşte kızartılmış ve son derece lezzetli olan balıklarının bir kısmını yemişti. Sonra hafif sarhoş bir hâlde gece yarısı Hal'in odasına girmiş ve ölü yengeci yatağının başucundaki komodinin üzerine, uyuyan kardeşinin yanına, duruma sembolik bir yorum olarak bırakmıştı.

Ancak bir sonraki öğleden sonraya kadar Bayan Tina Anderson'ın evinde verdiği üzücü bir çay partisinin ardından, bilinci yerinde bir Hal ile karşılaşmamıştı. Kendisi de uzun boylu, heykelsi sarışın bir güzelliğe sahip olan Tina Anderson'ın üzerlerine topluca üşüşen, sevgiyle koluna yapışan ya da altın örgüsüne dokunan, bir yandan da ordunun varlığından duydukları minnettarlığı ve kendilerini –görünüşe göre– toplu tecavüzden kurtaran cesur askerlere duydukları hayranlığı dile getiren bir sürü geveze arkadaşı vardı.

"Küçük bir papağan sürüsü tarafından gagalanarak öldürülmek gibiydi," diye anlattı Hal'e. "Ciyak ciyak bağırıyorlardı ve her yer tüy içindeydi."

"Papağanları boş ver," dedi Hal kısaca. Kendisi de dışarı çıkmış, Bayan Roma Sars'ın evinde daha resmi –ve şüphesiz daha az gürültülü– bir toplantıya katılarak Prévost'ın öğle yemeğinde bulunan bazı politikacılarla konuşmuştu.

Hal kısaca, "Mösyö Soissons'la konuşmayı ve lanet olası Percy'nin ölmüş olması gerekirken –ya da en azından ölmüş gibi davranması gerekirken– buraya nasıl geldiğini öğrenmeyi umuyordum ama Soissons ortalıkta yoktu," diye cevap verdi. Çoraplarını çıkarmıştı ve boynundaki koyu kırmızı iz, bütün

öğleden sonra şu ya da bu türden sözcükleri boğazında düğümlediğini gösteriyordu. "Adamla en son nerede karşılaştığını söylemiştin?"

John kendi deri bağını çözdü ve gözlerini kapatıp rahatlayarak iç çekti.

"Onunla Monmouth'tan hemen önce Coryell's Ferry denilen yerdeki Amerikan kampında karşılaştım. Sana bundan bahsetmiştim."

Hal, daha önce botları silmek için kullanıldığı belli olan atılmış bir havluyla yüzünü sildi ve köşeye fırlattı.

"Peki bu şeytan *oraya* nasıl geldi?"

John başını iki yana salladı. Artık bunun ne önemi vardı ki? Yine de Percy'nin oğlancılık suçundan asılmaktan nasıl kurtulduğunu açıklamayacaktı; Hal'in *henüz* felç geçirip ölmemesini tercih ederdi.

"Amerikalılar tarafından nasıl tutuklandığını, kaçtığını ve savaştan sonra kampta James Fraser'ın yeğeni olduğunu iddia eden katil bir Mohawk Kızılderilisi'yle nasıl ortaya çıktığını mı? Aşağı yukarı..." dedi Hal ve ağzının bir köşesi seğirdi. "... çoğunlukla daha az, sanırım. Percy'den hiç bahsetmedin."

John kayıtsız bir şekilde gözlerini kırpıştırdı ve başını kapıya doğru eğdi. Koridordan hızlı ayak sesleri geliyordu. Şüphesiz Hal'in uşağı, efendisini üniformasının esaretinden kurtarmaya geliyordu.

Ancak onu şaşırtan, ayak seslerinin hafif dağınık ama ayık olduğu belli olan William'a ait olmasıydı.

"Banastre Tarleton'ı bulmam gerekiyor," dedi William söze girmeden. "Bunu nasıl yapmamı önerirsiniz?"

"Neden onu bulmak istiyorsun?" diye sordu Hal ahşap sandalyeye oturarak. "Eğer yardım istiyorsan, bu lanet çizmeleri çıkarmama yardım et. Onlar John'un ve beni öldürüyorlar."

"Nasırların olması benim suçum değil," dedi John. "Yine de bir piyade komutanına tamamen uygun, kabul etmen gerekir. Kimse işini iyi yapmadığını söyleyemez."

Hal ona hafifçe şeytani bir bakış attı, sonra William bir botu gevşetmeye çalışırken kendini desteklemek için ellerini William'ın başına koydu.

"Tarleton'ın nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu John'a. John başını iki yana salladı.

"Ben de bilmiyorum," dedi Hal, William'ın başının tepesindeki, yukarı kalkmadan önce saat yönünde düzgünce dönen saç teline hitaben. *Tıpkı babasınınki gibi*, diye düşündü John.

"Clinton'ın başkâtibi bilir,' dedi Grey ve boğazını temizledi. "Adı Ronson... Yüzbaşı Geoffrey Ronson."

"Peki." William botu çekip çıkardı ve neredeyse oturduğu sandıktan geriye doğru fırlayacaktı. Çamurlu botu ocaktaki halının üzerine fırlattı ve böceklerinin zarar görmediğinden emin olmak için göğsünü inceledi. "Sör Henry bugünlerde nerede kalıyor?"

"Şimdilik New York'ta," dedi Hal diğer ayağını uzatarak. "Tarleton'ın hâlâ onunla birlikte olduğuna dair makul bir paraya bahse girerim. Tarleton'ın süvarileri Monmouth'ta Clinton'ın yeni oyuncağıydı ve onlarla henüz eğlenebildiğinden şüpheliyim."

William ikinci botu da çıkarıp diğeriyle birlikte halının üzerine koyarken homurdandı.

"Öyleyse, Sör Henry adına doğrudan Tarleton'a yazayım mı?"

John ve Hal bakıştılar.

Hal hafifçe omuz silkerek, "Sanırım yazabilirim," dedi. "Sadece mektuba dünyanın bilmesini istemediğin hiçbir şey koyma. Bazı kâtipler ağzı sıkıdır ama birçoğu değildir."

John oğluna bakarak, "Lafı açılmışken," dedi. "Banastre Tarleton'ı neden bulmak istediğini sorsak patavatsızlık etmiş olur muyuz?"

William başını iki yana salladı, sonra koyu renk saçına karışmış olan sakalını düzeltti.

"Denys Randall dün öğle yemeğinde bana Middlebrook Kampı'ndan Ben'in orada öldüğüne dair mektubu ilk alan kişinin Ban Tarleton olduğunu söyledi. Belli ki mektubu Ezekiel

Richardson'a vermiş ve böylece..." Mektubun sonunda Hal'in eline ulaştığını gösteren bir hareket yaptı. "Bu yüzden Tarleton'ın onu neden ve nasıl aldığını bilmek istiyorum."

"Çok mantıklı," diye kabul etti Hal. "Ama bunun o kadar kolay olacağından şüpheliyim." Kaşlarını indirdi ve doğrudan William'a baktı. "Sana söyleyeceklerim bundan öteye gitmeyecek, William. Ne Kızılderili arkadaşına ne sevgiline –eğer varsa ve hayır, bilmek istemiyorum– ne de başka birine."

William gözlerini zar zor devirmekten kaçındı. John gülümsemesini gizlemek için yere baktı.

"Sessiz ol, sakın konuşma," dedi William itaatkâr bir tavırla ve bir elini ağzının üzerine koydu. "Dudaklarım mühürlü."

Hal homurdandı ama başını salladı.

"Doğru. Sör Henry, New York ve Virginia civarındaki Amerikalıları kandırmaktan bıktı. Cesur bir hamle yapmak istiyor ve gözünü Charles Town'a dikmiş durumda. Orayı Amerikalılardan almak için New York'tan henüz ayrılmadıysa bile önümüzdeki birkaç ay içinde ayrılacak."

"Bunu sana kim söyledi?" diye sordu John şaşkın bir tavırla.

"Öğle yemeğinde üç farklı adam, hepsi de bunu gizli tutmam için bana yalvardı."

"Sağduyu konusunda ne demek istediğini anlıyorum, amca," dedi William, açıkça eğlenerek.

"Ben," dedi Hal soğuk bir ifadeyle. "Majestelerinin Kırk Altıncı Piyade Alayı'nın albayıyım. *Sen...*" Başı çıplak, sivil giysileri hafifçe buruşmuş, yine de bir askerin dik duruşuna sahip William'a bakarken sesi kesildi.

Bunun onu asla terk edeceğini sanmıyorum, diye düşündü John. *Babasını da terk etmedi.*

"...şu anda görevde olan bir subay değil," diye bitirdi Hal, bir kez olsun nazik davranmayı tercih ederek.

William başıyla onayladı.

"Şanslısın, değil mi?" dedi. "Benim komuta subayım olmadığına göre istersem Tarleton'ı aramaya gitmemi yasaklayamazsın."

48

SUDAKİ YÜZ

"Fanny ve Cyrus ağacın dibinde oturmuş ö-pü-şü-yor-lar," dedi Roger muayenehaneye girerken. Güldüm ama suçlu bir ifadeyle omzumun üzerinden baktım.

"Bunu yapmasalar iyi olur. Jamie bir kurt gibi etrafta dolaşıyor, kimi yesem diye bakınıyor." Cyrus fazlasıyla uzun boylu, çok zayıf bir delikanlıydı, balıkçı ailelerinden birinden geliyordu ama hangisi olduğunu bilmiyordum. Bir pazar günü kilisede Fanny'nin yanına oturmuş ve uzun boylu, utangaç bir hayalet gibi ara sıra onun yanında belirmişti. Konuştuğunu hiç duymamıştım ve İngilizcesi olup olmadığını merak ediyordum. Fanny'nin Galcesi şimdiye kadar "Bana bir çörek uzatır mısın, lütfen" ve Tanrı'nın Duası gibi sıradan sözlerle sınırlıydı, ancak gençlerin birbirlerinin yanında doğal olarak dillerinin tutulduğu bir yaşta olabileceklerini düşündüm.

"Pek öyle değiller," diye beni temin etti Roger. "Onları az önce dere kıyısında gördüm, birbirlerinden bir metre uzakta oturuyorlardı, Cyrus ellerini kucağında o kadar sıkı kavuşturmuştu ki kan dolaşımını kesiyor olmalıydı. Jamie kimi ve neden yemeye çalışıyor?"

"Benjamin Cleveland'dan bir mektup almış, Tennessee County'de dağın ötesindeki diğer iki toprak sahibi tarafından da imzalanmış. Jamie'den milislerini toplayıp 'tiranlığın iğrenç kökünü kazımak' için kendilerine katılmasını istiyorlar. Ben bundan komşuları dolaşmak ve eğer Sadıklar'sa onları dışarı çıkarıp dövmek, hayvanlarını almak, binalarını yakmak, onları asmak ya da cesaretlerini kırmak için başka antisosyal şeyler yapmak olarak anlıyorum."

Roger'ın kahkahası kayboldu.

"Bay Cleveland'ın üslubu biraz arzulanan bir şey," dedi. "'Kökünden kazımak' demek istiyorum ama en azından bu konuda net."

"Jamie de öyle," dedim ve havanımdaki kökleri gereğinden fazla kuvvetle dövmeye devam ettim. "Yani bunu yaparsa lanetlenir ama harekete geçmeden onlara doğrudan cehenneme gitmelerini söyleyemez. Bunu yaparsa, onları ziyaret listelerine Tepe'yi eklemekten alıkoyan tek şey mesafe olur."

"Buradan Tennessee County ne kadar uzakta?" diye sordu Roger tedirgin bir hâlde. "Bayağı yol vardır sanırım?"

Omuz silkip alnımda biriken teri kolumla silecek kadar durdum.

"Kabaca üç ya da dört günlük bir yolculuk. Hava güzelse," diye ekledim çiçek açmış çimenlerin üzerinden süzülen güneş ışığını gösteren pencereye bir bakış atarak.

"Hımm... Bir de Yüzbaşı Cunningham ve Sadık dostları var, sanırım?"

"Ah, Tanrım," dedim. "Evet, elmanın içindeki yerel kurt gibi, değil mi? Öte yandan," diye ekledim ihtiyatlı bir şekilde, "muhtemelen Jamie'nin kana susamış dostumuz Benjamin'e katılmamak için en iyi bahanesi o. Jamie'nin kendi Sadıklar'ını hizada tutmak için burada, Tepe'de kalması gerektiği düşüncesi. Aslında düşününce bu doğru da olabilir."

"Sanırım öyle. O nedir?" diye sordu Roger sırf dikkat dağıtmak için havan topuna başını sallayarak.

"Ekinezya," diye yanıt verdim. "Biraz erken ama ihtiyacım var. Kökleri sonbaharda kazarsın çünkü bitki enerjisini kökte depolamaya o zaman başlar, çiçekleri ve yaprakları devam ettirmeye ihtiyacı yoktur.

"Mesafe ne olursa olsun, Nicodemus Partland'in haydutlarını –yani buna böyle denir değil mi?– sırttan bir doz tuz gibi geçmekten alıkoyan tek şeyin sen ve Jamie olduğunun farkında mısın?" diye ekledim nefes almak için duraksayarak.

Roger bunu duyduğuna şaşırmamış gibi görünüyordu ama rahatsız olmuştu.

"Evet," dedi usulca. "Locada bunu anlıyorsun. Orada siyaset ya da din konuşulmadığını biliyorsundur? Eşitlik, kardeşlik, vesaire?"

"Ben de öyle duydum." Darbelerimi biraz yavaşlatıp ona alaycı bir ifadeyle gülümsedim. "Gerçi ben bunun daha çok gedikte onurlandırılan bir gelenek olduğunu düşünmüşümdür hep. İnsanların neye benzediğini bildiğim için yani." *Erkekleri* kastetmiştim ve o da bunu fark ederek bana dalga geçercesine gülümsedi. Elini ikircikli bir şekilde sağa sola salladı.

"Loca üyeleri çoğunlukla yasaya sadık kalırlar ama pratikte olan şey, bazı erkeklerin önemli farklılıkları varsa gelmeyi bırakmalarıdır."

Vurmayı bırakıp ona baktım. "Bu yüzden mi Jamie hep salı günleri gidiyor... Locayı kendi bölgesi olarak mı belirledi?"

"Hem evet hem de hayır. Bu konuda mütevazı ama kendisi Efendi. Açıkçası onun olduğu her yer onun bölgesi olma eğiliminde."

Bu beni güldürürken tezgâhtan bir şişe bira alıp yudumladım ve ona ikram ettim.

"Ama?"

Roger başını olumlu anlamda sallayıp şişeyi aldı.

"Ama... ne olursa olsun herkesi gelmeye teşvik ediyor ve barışı koruyor. Locada bunu açıkça siyasetle ilgili olmadan yapabiliyor. Ama dediğin gibi... gedikte. Erkekler konuşur ve siyaset hakkında konuşmasalar bile kimin kim olduğunu anlamak kolaydır. Bir noktadan sonra sadık Sadıklar'ın çoğu gelmeyi bıraktı."

"Yüzbaşının evinde mi toplanıyorlar?" diye önerdim ve o da başını salladı. Bu beni endişelendirmişti.

"Kaç kişiler?"

"Yirmi kadar. Tepe halkının çoğu bizim tarafımızda, ancak büyük bir kısmı gerçekten yalnız kalmayı ve rahatsız edilmemeyi tercih ediyor."

"Onları suçladığımı söyleyemem," dedim kuru bir sesle. Pencereden yüksek, ince bir çığlık gelince aniden döndüm ama neredeyse aynı anda tekrar rahatladım.

"Mandy ve Orrie Higgins, Fanny ile birlikte benim için sülük topluyorlar," dedim pencereye el sallayarak. "Sülükleri

birbirlerinin üzerine koymaya devam ediyorlar. Konu açılmışken..." Biraz geriye yaslanıp ona baktım. "Jamie'yi mi arıyordun, yoksa tıbbi yardıma mı ihtiyacın var?"

Roger görevini hatırlayarak gülümsedi.

"İkincisi ama benim için değil. Sadece Chisholmları ziyaret ediyordum ve ayrılırken Nine Mam ile konuşmak için durdum. Dışarıda bir bankta oturmuş piposunu tüttürüyordu, ben de oturup biraz sohbet ettim."

"Eğlenceli olmalı."

"Şey, bir noktaya kadar. Ama sonra bana ne zaman tuvalete gitse rahminin eline düştüğünü ve bu konuda yapılabilecek bir şey olup olmadığını sormak istediğini söyledi."

Roger kızarınca bir kahkaha attım.

"Bunu bir düşüneyim. Yarın gidip onunla konuşurum. Bu arada sen de Mandy ve Orrie'yi dereden çıkarıp Cyrus'ın akşam yemeğine kalıp kalmayacağını öğrenir misin?"

Roger dereye doğru yürürken, Jem, Germain, Aidan ve yokuş yukarıdan gelen birkaç çocuğun ormanda oynaştıklarını, birbirlerine sopalar sallayıp onları kılıç gibi savurduklarını ve tüfek gibi ateşliyormuş gibi yaptıklarını, rastgele aralıklarla "Bang!" diye bağırdıklarını gördü.

Bayan Graham'ın gençliğindeki öğütlerini hatırlayarak, "Biri gözünü kaybedene kadar hepsi eğlence ve oyun," diye mırıldandı. Yine de onları toplayıp ders vermenin bir anlamı yoktu. Çocuk olmalarının ötesinde, daha soğuk bir gerçek de vardı: Söz konusu çocukların milislerle birlikte ata binmelerine ya da orduya katılmalarına sadece birkaç yıl kalmıştı.

Kanlı savaş hızla onlara doğru yaklaşıyordu.

"Bin yedi yüz seksen bir," dedi ve parmaklarını çaprazladı. "Yorktown 1781 yılının ekim ayında olur. İki kanlı yıl. Ama *sadece* iki kanlı yıl." O kadar uzağa gidebilirler miydi?

Mandy ve Orrie'nin derede sırılsıklam, çamur ve su yosunuyla kaplı ve bir çift baştankara kuşu gibi mutlu bir şekilde

gevezelik ettiklerini görmek zihnini biraz rahatlattı. Ayrıca birbirine yaklaşan Fanny ve Cyrus'ı görmek de öyle.

Fanny'den bir karıştan daha uzun olan Cyrus, Fanny'ye kazara dokunmadan ona doğru eğilip gösterdiği şeye bakmak için elinden geleni yapıyordu. Roger onları ürkütmek istemediği için boğazını temizledi ve Cyrus sertçe doğruldu.

"Sorun yok, *a charaid*," dedi Fanny ona, "*a charaid*"i çok dikkatli ve çok yanlış telaffuz ederek. Roger gülümsedi ve saklamaya çalışsa da Cyrus'ın da gülümsediğini gördü. "Sadece Roger Mac."

"Doğru," dedi Roger dostça, onlara gülümseyerek. "Bayan Claire sadece akşam yemeğine kalıp kalmayacağını bilmek istiyor, *a bhalaich*?"

Cyrus'ın Fanny'ye bu kadar yakın bulunmaktan dolayı kulakları pembeleşmişti, bu yüzden İngilizcesini tamamen kaybetmişti ama Galce cevap vererek hanımefendiye teşekkür etti ve başka bir şey istemediğini, kardeşi Hiram'ın ona akşam olmadan dönmesini söylediğinden yolunun uzun olacağını belirtti.

"Evet, o zaman. *Oidhche mhath*."

Roger arkasını döndüğünde Fanny'nin Cyrus'a göstermek için kişisel hazinelerinden oluşan küçük rulosunu çıkardığını fark etti; gözü çimenlerin arasındaki bir kolyenin parıltısına takıldı ve Fanny sanki *onun* gözlerinden uzak tutmak istercesine elini bir çeşit çizimin olduğu bir kâğıda siper etmişti. Ah, bu ölen kız kardeşinin resmi olmalıydı; Bree ona tarif etmişti. Fanny bunu delikanlıyla paylaştığına göre Cyrus'ın şansı yaver gitmiş olmalıydı.

"Yolun açık olsun, *a bhalaich*," dedi, çoğunlukla kendi kendine ve gülümsedi.

Sadece genç âşıklara karşı genel iyilikseverlikten değil, Fanny'nin çizimi ona bu iyilikseverliğin nedenini hatırlattığı için de gülümsedi.

Roger pantolonunun cebine dokundu, kâğıdın çıtırtısını ve kırık balmumu mührün küçük sertliğini hissetti. Buna inanmadığından değildi. Ne de olsa bunu ya da buna benzer bir şeyi

bekliyordu. Ancak bir şeyi anladığınızı düşünmekle, sonra gerçeği elinize alıp belki de anlamadığınızı fark etmek arasında fark vardı. Ama aynı zamanda henüz anlamadığınız şeyin yapacağınız en önemli şey olabileceğini de fark etmek.

Hafif bir çığlık sesi başını çevirmesine neden oldu, babalık içgüdüleri bir anda devreye girdi fakat Mandy'nin delici şikâyetiki bu ne ilk ne de sondu geriye doğru suya düşen Orrie'yi iterken neredeyse aynı anda kesildi.

Belki de ikinci en önemli şey, diye düşündü biraz gülümseyerek. Üvey babası –aslında büyük amcasıydı– Presbiteryen bir papazdı ve hiç evlenmemişti, her ne kadar papazların evlenmesine izin verilse ve eşleri bir cemaatin örgütlenmesinde yardımcı olabileceği için genellikle bu yönde teşvik edilseler de...

Pedere neden evlenmediğini hiç sormamıştı, şimdiye kadar da hiç merak etmemişti. Belki de doğru insanla tanışmamak ve basit bir arkadaşlıkla yetinmek istememek kadar basitti. Belki de Tanrı'ya olan bağlılığını bir eşe ve çocuklara olan bağlılığıyla dengelemenin zor olacağını hissetmesi kadar basitti.

Bana önce eşimi ve çocuklarımı verdin, diye düşündü Tanrı'nın genel yönüne doğru. *Bu yüzden belki de aklındaki başka bir şeyi yapmak için onları terk etmemi istemediğini düşünüyorum.*

Başka her neyse. Cebinde taşıdığı ve şimdilik sakladığı gerçek buydu. Bir arkadaşı ve çok kıdemli bir Presbiteryen ihtiyar olan Rahip David Caldwell'den bir mektup. Roger ve Bree'nin evlilik törenini gerçekleştirmiş ve Roger'ın papazlığa ilk adımını atmasına hazırlanmasına büyük ölçüde yardımcı olmuştu. Davy Caldwell'in hâlâ bunu yapabileceğini düşündüğünü bilmek hem rahatlatıcı hem de sevindiriciydi.

Önümüzdeki yılın mayıs ayında Charles Town'da gerçekleşecek olan Genel Kurul için bir Papaz Evi belirlendi. Ruhban Okulu kaydınızın ve daha önceki Papazlık Yeterliliğinizin kabulü konusunda elbette sizin adınıza konuşacağım. Yine de bu konuda bir fikir oluşturmanız iyi olacaktır. Charles Town'da onlarla daha resmi bir şekilde tanışmadan önce Papaz Evi'n-

de yer alacak birkaç ihtiyarla bağlantı kurun; tıpkı bir adamın pantolonunu yukarıda tutmak için hem düğme hem de kemer kullanması gibi.

Peder Caldwell'in sözleri onu hâlâ gülümsetiyordu. Öte yandan mizahın ve Davy Caldwell'e duyduğu minnet duygusunun altında bir... ne vardı? Hayır. Ne diyeceğini bilemiyordu, göğsündeki bu garip çarpıntıya, karnındaki hoş olmayan boşluğa... Evet, beklenti, ama daha da kötüsü, sanki bir uçurumun kenarında duruyormuş, atlamak üzereymiş, uçacak mı yoksa aşağıdaki kayalara mı çarpacak bilmiyormuş gibi. Kayalıklarla ilgili hiçbir yanılsama içinde değildi. Ama uçma hayalleri vardı.

...Ve sessiz, yükselen zihinle yürürken
boşluğun yüksek, ihlal edilmemiş kutsallığında,
Elimi uzattım ve Tanrı'nın yüzüne dokundum.

Roger'ın hatırlayabildiği kadarıyla peder uzun bir süredir bu şiirin sararmış bir kopyasını ofisindeki büyük mantar panoya iğnelemişti ve şimdi ilk kez pederin bunu belki de Roger'ın şair gibi savaşta bir Spitfire uçururken ölen babasının anısına sakladığını düşündü. Ya da o öyle düşünmüştü.

Cebine tekrar dokunup şu an her neredeyse babasının ruhu, Peder Caldwell ve onun nezaketi için dua etti.

Bobby Higgins Cross Creek'ten aldığı Caldwell'in mektubunu ona getirmişti ve o da mektubu cebine koyup ev işlerini yapmaya gitmişti. Mektubu okurken yalnız kalmak istiyordu, bunu da katır Clarence ve iki meraklı atın eşliğinde yapmıştı.

Roger, Charles Town Papaz Evi'ni biliyordu. Bir süre önce Caldwell'e papazlığa atanma ihtimaliyle ilgili bir mektup yazmış ve Germain'ı ailesinin yanına götürmek için bir ay kadar sonra ailesiyle birlikte Charles Town'a uğrayacağından *bahsetmişti.* Jamie için silah bulmaları gerektiğinden bahsetmemişti. Hâlâ bunu düşünmemeye çalışıyordu.

Oturup önündeki diğer olasılığı düşünmek için belki Toplantı Evi'ne kadar yürüyebileceğini düşündü ama bu hâlâ çok

aleni görünüyordu ve bunun yerine basamak taşlarından dereyi geçip evin arkasındaki tepeye döndü. Yeşil Pınar'a tırmanmak istiyordu. Ancak Claire'in bahçesi yakındaydı ve bir dürtüyle kapıyı açıp orada kimseyi bulamayınca içeri girdi.

Bahçeye nadiren gelirdi ve ormanın saf kokusundan çok farklı olan erken sonbahar kokusu onu hemen etkiledi. Hava taze kazılmış toprak ve gübre kokuyordu. Şalgamların, lahanaların ve keskin soğanların acı kokusu hâkimdi. Tüm bunların arasında geç açan çiçeklerin kokusu, yazın tatlı, baş döndürücü kokularından daha güçlüydü, hafif reçine ve anason kokularını da alabiliyordu.

Claire ırmak boyunca uzanan bir duvara kalın ayçiçekleri dikmişti ve ayçiçeklerinin ayaklarının dibine de koni çiçekleri –onları ayırt edebiliyordu, ortalarından yukarı doğru sarkıyorlardı– altın başak ve adını söyleyemediği ama hoşuna giden bir sürü başka çiçek dikmişti. Kozmos olduğunu düşündüğü güzel mor çiçekler vardı, içlerinde küçük beyaz ve sarı kelebekler uçuşuyordu. Bazıları da kırmızı ve sarıydı; ona sorması gerekmişti.

"Arılar için," demişti yemekte herkese onlardan bahsederken.

Arılar şimdi çiçeklerin arasında keyif çatıyordu. Gevşek, koparılmış bir telin titreşimi gibi vızıltılarını duyabiliyordu.

"Hey," dedi onlara ani ama yumuşak bir sesle. "Davy Caldwell'den bir mektup aldım. Sanırım her şey yolunda. Sanırım –umarım– papaz olarak atanacağım. Söz ve Ayin Bakanı, biz buna böyle diyoruz. Presbiteryenler yani," diye ekledi, bunların Katolik arılar olabileceğini ve dolayısıyla yabancı olduklarını varsayarak.

"Atanmış" kelimesinin bir arı için bir şey ifade ettiğini sanmıyordu. Ne de olsa hepsi balmumu hücrelerinden hayattaki amaçlarına dair sarsılmaz bir hisle çıkmışlardı; karar ya da törene gerek yoktu. Yine de bunu yüksek sesle söylemek iyi hissettirdi.

"Atandım," diye tekrarladı Roger. "Charles Town'a gideceğim, yolu kolaylaştırmak için. Böyle şeyleri bilmek hoşuna gidi-

yormuş, Claire öyle diyor. Brianna ve çocuklar da gidiyor. Okyanusu görmek, kumsalda çıplak ayakla yürümek istiyorlar." *Eğer suda yüzen bir sürü İngiliz savaş gemisi yoksa...* "Sonra da Savannah'ya geçeceğiz. Brianna birinin portresini çizecek."

Dere kenarında bağıran ve gülen çocukların sesi, arıların uğultusu kadar rahatlatıcı bir şekilde ona belli belirsiz geliyordu, sanki burada sonsuza kadar mutlu bir huzur içinde durabilirmiş gibi hissediyordu.

Sonra ani, çok daha yüksek bir çığlık duydu ve huzuru anında unuttu. Ayağa fırlayıp çığlığın geldiği yöne bakındı. Sesi tekrar duydu ve sanki ses sırtına saplanmış bir çatalmış gibi bahçeden dışarı fırladı.

Ağaçların arasından dere kıyısına fırladığında onu hemen gördü; beyaz bir kare, derenin ortasında yüzüyor, dönüyordu. Belki de rüzgâr onu alıp götürmüştü.

O daha derenin kenarına ulaşamadan Cyrus'ın uzun gövdesi karşı kıyıdan fırladı ve kolunu uzatmış bir hâlde suya düştü. Cyrus'ın kocaman elinin, ikisi de suya gömülmeden bir an önce ıslak kâğıdın üzerine kapandığını gördü.

"*Hayır!*" diye çığlık attı Fanny. "Hayır! Hayır! *Hayır!*" O da dereye düşmüştü ve boş yere Cyrus ile kâğıda ulaşmaya çalışıyordu. Öte yandan su burada daha derindi ve eteklerini çekiştirerek sendelemesine neden oluyordu, ayakkabıları dere yatağının çamurunda ve balçığında kayıyordu.

Roger kendi ayakkabılarını çıkarıp suya girdi ve Fanny'yi belinden yakaladı.

"Her şey yolunda," diyordu ısrarla, kızı akıntıda kıyıya doğru sürüklerken. "Her şey yoluna girecek!" Ama öyle olmayacağını gayet iyi bilen Fanny, çığlık atmaya devam ediyor, kız kardeşinden geriye kalan son parçaya ulaşmak için akılsızca çırpınıyordu.

Yüce Tanrım, bana ne yapacağımı göster... Yapacak ne *vardı?* diye merak etti. Fanny'yi yere bıraktı ve kız dizlerinin üzerine çöküp can çekişen bir yaprak gibi kıvrıldı ve büyük bir sessizliğe gömüldü.

"Baba, baba!" Dereyi tek başına geçmesi kesinlikle yasak olan Mandy, az önce taşların üzerinden bir cırcır böceği gibi sekerek geçmişti ve şimdi Roger'ın bacağına tutunmuş, panik içinde inliyordu.

Yokuş yukarıdan sesler geliyordu. Çocuklar çığlıkları duymuş ve ah, lanet olsun, koşmaya başlamışlardı.

"*Bahçeden çıkın!*" diye bağırdı Roger. Şalgamların arasından geçen ayakların çıkardığı çıtırtı sesleri anında kesildi. Fanny'ye rahatlatıcı şeyler söylemeye çalışırken Mandy'yi ıslak bacağından ayırmak için tüm dikkatine ihtiyaç duyuyordu.Fanny soluk soluğa kalmış bir at gibi nefes alıyordu. Soluğu kesilip bayılmasından endişe eden Roger, yanına çömeldi ve bir elini dar, kabarık sırtına koydu.

"Fanny," dedi nazikçe, "sırılsıklam olmuşsun. İçeri gel. Sana kuru giysilerle içecek sıcak bir şeyler getirelim." Elini Fanny'nin dirseğinin altına koyarak onu ayağa kaldırmaya çalıştı ama Fanny kollarını kıvrılmış bedenine daha sıkı sarıp başını iki yana salladı. Derin nefes alışları azalmış, yerini hıçkırıklara bırakmaya başlamıştı.

Çamurda yürüme sesleri Cyrus'ın tereddütlü yaklaşımını haber veriyordu. Roger ona bakınca uzun boylu, çelimsiz ve sırılsıklamdı, yüzü bembeyazdı.

"Hanımefendi..." dedi ve nasıl devam edeceğini bilemediği için yutkundu.

"Bu senin hatan değil, *a bhalaich*," diye başladı Roger ama Cyrus sözcükler başından savıp Fanny'nin önünde dizlerinin üzerine çöktü.

"Hanımefendi..." dedi tekrar kararsızca. Fanny onu tamamen görmezden geldi ama Cyrus kapalı elini uzattı ve Fanny'nin burnunun dibinde yavaşça açtı.

Kâğıt avcunun içinde ıslak, buruşuk bir toptan başka bir şeydi. Roger onun tekrar yutkunduğunu duydu.

Fanny sanki karnına bir çivi saplanmış gibi bir ses çıkarıp kâğıt parçasını ondan kaptı ve göğsüne bastırarak kalbi kırılacakmış gibi hıçkırdı.

Sanırım çoktan kırıldı, zavallı küçük şey...

"*Mo chridhe bristeadh*," diye fısıldadı Cyrus, yüzü acıdan buruşmuştu. "*B'fhearr gu robh mi air bathadh mus do thachair an cron tha seo ort.*" Kalbim paramparça oldu. Keşke sana böyle bir kötülük gelmesine izin vermeden önce boğulmuş olsaydım.

Fanny ne cevap verdi ne de hareket etti. Roger, Cyrus'la çaresizce bakıştı ama Fanny'yi hareket ettirmeyi tekrar deneyemeden çocuklar şoke olmuş sorularla yanlarına geldiler. Germain, Fanny'nin hazinelerinin geri kalanıyla birlikte dere kıyısından topladığı pazen kumaşı avcunun içine almıştı.

"Kuzen...?" dedi eşyaları tutan eli Fanny ve Roger arasında gezinirken. Fanny almak için kıpırdamayınca Roger başıyla onu onayladı.

"Teşekkürler, Germain. Bunu eve götür, olur mu?" Roger ayağa kalktı, dizleri kaskatı kesilmişti, soğuk ıslak çorapları ayak bileklerine dolanıyordu. "Jem? Mandy ve çocukları al. Germain'la birlikte eve git. Biz... hemen geliyoruz."

Çocukların hepsi endişeyle başlarını salladılar ve Mandy'yle birlikte uzaklaşırlarken omuzlarının üzerinden bakıp birbirlerine mırıldanmaya başladılar.

Cyrus titremeye başlamıştı, soğuk rüzgâr gömleğinin ve pantolonunun ıslak ince kumaşından geçiyordu. Roger bir elini Cyrus'ın önde duran başına koydu. Diz çökmüş olsa bile Cyrus'ın başı Roger'ın beline kadar uzanıyordu.

"Her şey yoluna girecek," dedi Roger Galce. "Yanlış bir şey yapmadın. Şimdi evine git."

Cyrus önce Roger'a, sonra da çaresizce Fanny'nin eğik başına baktı. Bir süre sonra sarsakça başını sallayıp ayağa kalktı ve Fanny'yi selamladıktan sonra dönüp yavaşça uzaklaştı, yüzünde sıkıntı dolu bir ifadeyle arkasına bakıp duruyordu.

Roger derin bir iç çekip tereddüt ettikten sonra yere oturup Fanny'yi kollarının arasına aldı. Kızı âdeta küçük bir çocukmuş gibi yavaşça sallayıp sırtını sıvazladı. Kendini bir bomba-

nın patladığı ve henüz ne ambulansın ne de polisin gelmediği bir yerdeki seyirci gibi hissediyordu.

Ambulans ve polis... Evet, bunlar Claire ve Jamie olmalı, diye düşündü alaycı bir eğlenceyle. Fanny'yi dereden çıkardıktan sonra Fraserlardan birini çağırmak aslında ilk aklına gelen şey olmuştu. Ama Jamie, Salem'e gitmişti ve Claire de MacNeill'lerde suçiçeği vakası olabilir ihtimaliyle onlara gitmişti. İşin aslına bakarsanız, ikisi de bu durumda yardımcı olamazdı. Oysa belki... sadece *belki*...

Derin bir nefes aldı, Fanny'ye sıkıca sarıldı, sonra onu yere bırakıp ayağa kalktı. Fanny bu sırada titriyordu, hıçkırıkları kesilmişti ama gözyaşları hâlâ akıyordu ve gözleri şişmişti.

"Benimle gel," dedi Roger kararlı bir şekilde Fanny'nin eline uzanarak. "Brianna belki bunu düzeltebilir."

"Bunu düzeltebilir" dediğinde Roger'ın tek düşüncesi derme çatma bir bantlama fikriydi ama bunu kâğıdı kurutmak ve çizimin örneğini çıkararak birbirine dikmek gibi şüpheli bir fikir izledi. Neyse ki Brianna'nın daha iyi bir fikri vardı.

"Güzel, ağır bir bez kâğıt," diye yorumladı Brianna, resmin hâlâ nemli olan parçalarını mutfak masasının üzerine koyup düzeltirken. "Bu kadar uzun süre dayandığına göre öyle olmalı. Sence ne kadar zamandır Fanny'dedir?"

"Belki iki yıl?" diye tahminde bulundu Roger. "Kız kardeşi öldüğünde on yedi yaşındaydı ve Fanny bunun on yaşındayken yapıldığını söylüyor, yani Jane belki on beş yaşındaydı. Kopyasını çıkartabilir misin, ne dersin?"

"Evet, kopyasını çıkaracağım. Ama Fanny orijinalini de isteyecektir. Duygusal nedenlerden dolayı."

Roger başını olumlu anlamda salladı. "Evet. Peki, bu konuda ne yapabilirsin?"

"Ah, sadece yırtığı onarırım."

"Gerçekten onu dikecek misin? Bunu düşünmüştüm ama..."

"Aslında bu kötü bir fikir değil," dedi, gülmek ister gibi görünüyordu ama nezaketinden dolayı bunu yapmaktan kaçınıyordu. "Ama eminim Fanny zavallı kız kardeşinin Frankenstein'ın canavarı gibi görünmesini istemezdi, bunun ne olduğunu bilmese bile."

"O *nedir*?" Fanny kapı aralığında tedirgin görünüyordu. Soyunmuş, kurulanmış, yeni bir elbiseyle çorap giymişti. Kızarmış yanakları ve dalgalı, kurumaya yüz tutmuş siyah saçlarıyla porsuklardan yeni kurtarılmış küçük, dağınık bir meleğe benziyordu.

"Bir roman," dedi Bree gülümseyerek. "İstersen sana hikâyeyi sonra anlatırım. Gel de bak."

Fanny masaya gelip kafasını yarı çevirir gibi yaptı, harap olmuş çizimi görmek istemiyordu. Sonra Bree'nin kilerden getirdiği kâğıt bezi görüp meraklandı. Dikdörtgen ahşap bir çerçeve, çerçevenin kenarlarına tutturulmuş, ızgara oluşturmak için iplikler çekilmiş tülbentten yapılmış çok ince bir bez bulunuyordu.

"Yırtık temiz, bu büyük şans." Brianna nazik hareketlerle yarısı yırtık kenara dokundu. "Kenarının nasıl yıprandığını görüyor musun? Kâğıt şu liflerden yapılır. Bir kâğıdı uzun süre suda bekletirsen ne elde edersin, bil bakalım?"

"Bir avuç ıslak lif mi?" diye tahminde bulundu Roger.

"Oldukça fazla. Yani..." Brianna kâğıt yapımında kullandığı malzemelerden oluşan bir kutu getirmişti ve şimdi bunun içinden büyük bir bez torba çıkardı.

"Bu pamuk mu?" Fanny, küçük kumaş parçalarından dışarı fırlayan beyaz öbeklere büyülenmiş gibi bakıyordu. Roger'ın şüpheyle bakan gözlerinden birinin kafasından koparılmış bir avuç sarı saç gibi göründüğü okunuyordu.

"Bir kısmı. Taranmış keten. Bazı kâğıt parçaları ve çürümüş paçavralar. Yani ince öğütülmüş bir avuç lifle başlıyoruz." Kâğıt yapma çerçevesini masanın üzerine koyup küçük mantar bir şişe aldı ve bezin ortasına halı süpürgesine benzeyen bir çizgi-

yi dikkatlice yaydı. "Bu benim yamam olacak. Şimdi parçaları bunun üzerine yerleştirelim..."

Roger ona teker teker resmin yarısını uzattı ve o da yırtık kenarları elinden geldiğince birbirine yakın bir şekilde yerleştirdi.

"Grafit kalemle çizilmiş olması iyi bir şey," diye gözlemledi Brianna. "Mürekkep, karakalem ya da suluboya olsaydı şansımız olmazdı. Bu hâliyle..." Fotoğrafçının son işlem tepsisine benzeyen bir şey de getirmişti: kenarları yükseltilmiş, dikişleri ziftle kapatılmış sığ bir kutu. Nefesini tutarak kâğıt bezi kaldırdı ve yavaşça tepsinin içine indirdi.

"Su lütfen, hemşire," diye mırıldandı Brianna, elini büfede duran ve her zaman temiz suyla dolu olan dut renkli büyük sürahiye doğru uzattı. Roger banktan kalkınca yerde küçük bir su birikintisi olduğunu gördü ve ibriği aldı.

Brianna çizimin üzerine iyice doyana kadar dikkatlice su serpti. "Böylece beze yapışacak ve yüzmeyecek," diye açıkladı, sonra tepsiye biraz daha su dökerek kâğıdı kaplayana kadar yükselmesine izin verdi.

"Pekâlâ." Küçük bir rahatlama hissiyle ağır sürahiyi yere bıraktı. "Şimdi yirmi dört saat kadar bekletelim. Bu, çizim kâğıdının lifini çözecek ve daha sonra yamanın lifiyle birleşecek. Bu arada çizimin çizgilerini bozmayacak." Roger onun parmaklarını kısa bir süre arkasında çaprazladığını gördü. Fanny'ye gülümsedi.

"Sonra onu bastırıp kurutacağız ve aslında yeni bir kâğıt yaprağımız olacak ama senin çizimin olduğu gibi kalacak."

Fanny bir tilkiyi izleyen donmuş bir tavşanın hipnotize olmuş bakışlarıyla dökülenleri izliyordu ama Brianna'nın sözleriyle başını kaldırdı ve derin bir nefes aldı.

"Ah, *teşekkür ederim*! *Çok* teşekkür ederim!" Fanny avuçlarını yanaklarına bastırmış, sanki aniden canlanmış gibi resme bakıyordu.

Roger aniden canlandığını hissetti. O âna kadar bunu sadece Fanny'nin değer verdiği bir şey olarak görmüş, çizimin kendisini fark etmemişti. Şimdi onu gördü.

Bunu çizen her kimse yetenekli bir ressamdı ama sayfadaki kız kendi içinde özeldi. Güzeldi, evet, ama bir... ne? Canlılık, cazibe ama aynı zamanda meydan okuyan bir havası var diye düşündü Roger. Güzel ağzı ve yan bakışları baştan çıkarıcı bir yarım gülümseme sunarken, aynı zamanda kararlılık ve Roger'ın ensesindeki tüyleri diken diken eden bir öfke duygusu da sunuyordu.

Bu kızın bir adamı kendi elleriyle ve kasıtlı olarak öldürdüğünü hatırladı.

Küçük kız kardeşini çok iyi bildiği bir kaderden kurtarmak için.

O gece genelevde onu resmeden adamın daha sonra ne satın aldığını bilerek ve belki de bundan zevk alarak o kıza sahip olup olmadığını merak etti. Bu düşüncenin çağrıştırdığı hayalleri hemen bastırdı fakat düşüncenin kendisini bastırmak mümkün değildi.

Fanny onun yanında durmuş, hâlâ kız kardeşinden geriye kalan son fiziksel kalıntıya bakıyordu. Roger kolunu nazikçe Fanny'nin omuzlarına doladı ve yüzü suyun içinde parıldayan, hafızası enkazdan ve çözülmeden kurtulan kıza içinden şunları söylemeden edemedi. *Merak etme. Ne olursa olsun onun güvende olmasını sağlayacağız. Sana söz veriyorum.*

49

HER DAİM DOSTUN

(Bayan) Brianna Fraser MacKenzie'den
Fraser Tepesi, Kuzey Carolina
Majestelerinin Kırk Altıncı Piyade Alayı Albay, Harold, Pardloe Dükü Lord John Grey'e Savannah, Georgia

Sevgili Lord John,

Bayan Brumby'nin portresini yapma konusundaki nazik teklifini aldım ve büyük bir memnuniyetle kabul ediyorum!

Kocam ve çocuklarım bana eşlik edeceği için bu ince düşüncenden dolayı minnettarlıkla kabul ettiğim güvenli yolculuk teklifin için de ayrıca teşekkür ederim. Kocamın Charles Town'da yapması gereken önemli bir işi var, o yüzden önce oraya gideceğiz –kısa bir süre için de olsa– ve sonra eylül sonunda Savannah'ya geçip size geleceğiz, tabii Tanrı'nın izniyle ve buralarda söylendiği gibi dere yükselmezse (bana bu sözün aslında oldukça kavgacı olan Kızılderili Creek kabilesiyle ilgili olduğu söylendi ve onları kim suçlayabilir ki ama dağlardaki hava durumu göz önüne alındığında, suyun seyahat için çok daha olası bir engel olduğunu düşünüyorum).

Durum böyleyken, Kuzey Carolina, Charlotte'tan Bay William Davies'e güvenli bir şekilde ulaştırılması için ne gerekiyorsa gönderirsen belki süreç hızlandırılmış olur. Charles Town'a giderken Charlotte'tan geçeceğiz (ki eminim biliyorsundur, şu anda Amerikalıların elinde). Bay Davies babamın arkadaşıdır ve belgeleri varışımız için güvenle saklayacaktır.

Seni tekrar görmek için sabırsızlanıyorum!

Her daim dostun,
Brianna

50

SALEM'DE PAZAR YEMEĞİ

Roger, lekeli tahtadan sızan hafif ama kötü kokuya bakılırsa, yakın geçmişte bir zamanlar çürüyen penguenlerin basınçla patladığı anlaşılan, yeniden inşa edilmiş büyük, göbekli, eski bir fıçının tepesine demir bir çember takmaya çalışıyordu. Hava serindi ama güneş tepedeydi ve ter göz çukurlarında birikiyor, kafa derisini karıncalandırıyordu.

Neredeyse öğle yemeği vakti gelmişti ama hiç iştahı yoktu. Nefesini tutmaktan başı dönmeye başlamıştı. Yine de pınardan gelen ayak seslerini duyunca umutla başını kaldırdı. Elinde lez-

zetli bir sandviç ve bir şişe birayla gelen Bree ya da Fanny değildi. Kayınpederiydi, kollarında iki büyük taş çömlek vardı.

"Geldiğinin kokusunu bir kilometre öteden alırlar," dedi Jamie koklayarak. İçinden güçlü bir lahana turşusu kokusu yükselen çömlekleri güçlü bir Cermen cini gibi yere bıraktı ve inatçı çembere baktı. Fıçının yanına çömelip nazikçe kucakladı ve yüzünü diğer tarafa çevirerek olabildiğince sert bir şekilde sıktı, yıllanmış çıtaları içeriye doğru bastırarak çemberin aceleyle yerine oturmasını sağladı.

"Huh!" dedi Jamie ayağa kalkarken soluk soluğa. "Bozuk balık mı?"

"En azından." Roger ayağa kalktı ve inleyerek sırtını gerdi. "Bunun kokuya pek faydası olacağını sanmıyorum," dedi, yeni fıçıyı başıyla işaret ederek.

"Yine de lahana turşusu gibi kokacak," dedi Jamie çömleklerden birinin kapağını açarak. "Ama lahana çoğunlukla diğer kokuları bastıracak, yani balık ya da her neyse o kadar kötü olmayacak. Ayrıca Claire burnunun her şeye alıştığını, sonra bundan rahatsız olmayacağını söylüyor."

"Ah, öyle mi?" diye mırıldandı Roger. Kayınvalidesi bir araba dolusu kokuşmuş varil ve sahile kadar "Ye–hu!" diye bağıran üç çocukla dört yüz kilometre yol katedecek biri değildi.

"Ronnie diğer iki fıçının tuzlanmış domuz eti ve sosisi için kullanıldığını söylüyor. Salem'deki pazar yemeği gibi kokacaksın," dedi kayınpederi umursamaz bir tavırla. "Bu hazır mı?"

"Evet." Roger başparmağındaki bir kıymığı çıkarırken fıçının dibine bakan Jamie'yi gizlice izliyordu. Yaptığı işle oldukça gurur duyuyordu. Üstelik çok da iyi yapmıştı; fıçının altına ince ama zengin bir altın tabakası için yeterli boşluk bırakacak şekilde sahte bir ikinci dip yerleştirmiş ve biri fıçıyı yere fırlattığında yerinden çıkma ihtimali olmayacak kadar da sıkı bir şekilde oturtmuştu.

"Ah, bu harika!" Hâlâ içeriye bakan Jamie, fıçıyı alıp elinde tarttı ve deneme amaçlı yere bıraktı. Sert bir gümbürtüyle yere

düşen fıçı dik duruyordu. Jamie içine baktı, başını kaldırıp gülümsedi. "Sapasağlam, Roger Mac."

"Evet, şey, Brianna bana yardım etti... şablon konusunda yani. Tom MacLeod da ona odunu verdi."

"Umarım Brianna ona ne için olduğunu söylememiştir," dedi Jamie, ama söylemiş olabileceğinden korkmuyordu.

"Ona Ogilvisler için bir beşik yapmayı düşündüğünü söylemiş." Genç Angus ve karısı ilk çocuklarını bekliyorlardı, bu nedenle artık eskimiş bebek önlüklerinin, yedek tokaların, kuklaların, biberonların ve muhtemelen istenmeyen her türlü tavsiyenin alıcısıydılar.

Jamie onaylarcasına başını salladı ve daha fazla uzatmadan fıçıya soluk yeşil renkli, mis kokulu bir lahana turşusu döktü.

Roger'ın, Jamie'nin fıçıyı arabaya yüklemeden önce yirmi kilo fermente lahana eklemiş olabileceğine dair dile getirmediği düşüncesine cevap olarak, "Yolculuk sırasında onu sağa sola taşıman gerekecek," dedi. "Yalnızken denemek en iyisi, bir şeyler gevşeyebilir."

Bir kez daha şiddetle fıçı yere atıldı ve lahana turşusu, kapağın oturacağı yeri gösteren tahta izinin üç santim altında hafifçe salındı.

Düşünceli bir şekilde aromatik kütleye bakarak durdular ve ikisinin de aklına aynı fikir geldi. Jamie'nin seğirdiğini hissetti, tıpkı kendisinin de tufanın şiddetiyle sahte tabanın gevşeyip gevşemediğini kontrol etmeleri gerektiğini düşündüğü gibi. Jamie çoktan uygun bir sopa bulmuş ve Roger'a uzatmıştı.

Roger biraz gülümseyerek fıçının derinliklerini araştırdı. Biriyle aniden konuşulmamış bir düşünceyi paylaştığında bu ona her zaman küçük bir sıcaklık hissi verirdi. Bree'yle ara sıra, Claire'le arada bir ama Jamie'yle şaşırtıcı derecede sık oluyordu bu. Belki de çoğunlukla birlikte çalıştıkları, birbirlerinin fiziksel yöntemlerini bildikleri içindi.

"Tamam o zaman. Her şey yolunda." Roger ıslak çubuğu atıp kapağı aldı ve yerine bastırdı, bir tokmakla sıkıca vurdu ve son bir çemberle işi bitirdiler. Kaba ama etkili.

Jamie geri çekilip gömleğinin sıyırdığı kollarını açarken başını olumlu anlamda salladı.

"En ufak bir tehlike olursa fıçıları bırakın ve kaçın," dedi Jamie. "Yolda haydutlarla başınız belaya girmez," diye ekledi sonradan. "Lord John'un küçük geçidi başka her şeyden güvende olmanızı sağlar. Ama Charles Town'a vardığınızda..." Bir omzunu kaldırdı ve Roger'ın midesi düğümlendi.

Evet, Charles Town. Jamie, Roger'ı büyüleyen bir şifreyle Fergus'a bir şeyler yazmıştı, onlar oraya varana kadar bir şeyler planlamış olacaktı... ama ne?

Öte yandan Jamie, Charles Town kısmını dert etmiyordu.

"Bak bakalım Fergus'ın aklında ne varmış. Gözü pek pintinin tekidir ama artık beş çocuk babası olduğu için eskisi kadar pervasız değil. Ama Savannah'ya geldiğinizde," diye başladı Jamie ama sonra kaşlarını çatarak durdu. Her ne düşünüyorsa da Roger bunu anlamıyordu.

"Francis Marion adında bir asker var," dedi Jamie aniden. "Bir kıta subayı. Claire... onun sizin zamanınızda tanındığını söyledi. Bataklık Tilkisi diye bahsetti. Şu anda öyle bir adı yok," diye ekledi aceleyle, "ama adını duymuş olabilir misin?"

"Duydum," dedi Roger usulca. "Ama sadece adını biliyorum desem yeridir. Savannah'da mı?"

Jamie başını olumlu anlamda sallarken daha rahat görünüyordu.

"Bir tanıdığımdan geçen hafta bir mektup aldım. Haberler, anlarsın ya? Savannah'daki İngiliz garnizonundan bahsediyordu. Brianna'nın oraya gideceğinden bahsetmiştim. Bu Marion'un ona Benjamin Lincoln'ün Charles Town'dan aşağı inip Savannah'yı ele geçirmeye çalışmayı düşündüğünü söylediğini anlattı. Ve... hımm..." Jamie'nin gözleri bir lahana turşusu suyu birikintisine odaklıydı. Ah, işte kaygan kısım buradaydı. Bir anda ortaya çıktı.

"Senin Randall kitabında Amerikalıların bu yıl ekim ayında Savannah'ya saldıracağından bahsetmiş," diye ekledi Roger'a doğrudan bakarak. "Amerikalılar başarılı olamayacak ama Marion orada olacak."

"Ve... onunla konuşmamı mı istiyorsun?" Teri kurumaya başlamıştı ve rüzgâr gömleğinin üzerinden soğuk bir şekilde iliklerine işliyordu.

"Eğer istersen. Mesele şu, Marion'un milislerle çok fazla deneyimi var."

"Sanki senin yokmuş gibi?" dedi Roger.

Jamie'nin yüzü keyifle aydınlandı ama başını salladı. "Topladığım ve komuta ettiğim bir milisi Kıta Ordusu'na ödünç verme konusunda hiç deneyimim olmadı. Mektupta yazdığına göre Marion bunu birkaç kez yapmış ve bazı subaylarla başa çıkma konusunda bilgece bir tavsiyesi olup olmadığını öğrenmek istiyorum."

"Kim piç, kim değil demek istiyorsun sanırım? Bu yardımcı *olabilir* ama başka seçeneğin var mı?"

Jamie yavan bir sesle, "Bütün subaylar piçtir," dedi. "Öyle olmak zorundalar. Ben de öyleyim ama bazılarına güvenebilirsin, bazılarına güvenemezsin. Duyduğuma göre, Marion güvenilecek biri olabilir."

"Anlıyorum." *Onlara gitmeden önce orduda bir arkadaş istiyorsun. Kendini adamadan önce suları test etmene yardım edecek bir adam. Ya da belki, seni uyarmak için.*

"Bu senin seçimin, değil mi?" diye devam etti Roger. "Ordu ile birlikte savaşmak için kendi milislerini görevlendirmek ya da Cleveland ve Shelby gibi tek başına gitmek."

"Onlar yalnız değil," diye düzeltti Jamie. "Overmountain adamlarının ihtiyaç hâlinde başvurabilecekleri birbirleri var. Ama her adam kendi komutasını elinde tutar. Orduda işler böyle yürümez."

Jamie'nin saçlarının bir tarafı çözülmüştü. Bağcığını çözüp tekrar bağladı ve gözlerini rüzgâra karşı kısarak baktı. Bir yaz sonu fırtınası yaklaşıyordu; burada, dağlarda kilometrelerce öteden yaklaştığı görülebiliyordu ve kara bulutlar Roan Dağı'nın üzerinde hızla toplanıyordu.

Jamie hâlâ yaklaşmakta olan havaya bakarak, "Seçim," dedi, "milisleri yakın tutup Tepe'yi korumak mı –mümkün olduğu ka-

darıyla– yoksa dışarı çıkıp İngilizlerle savaşmak mı? Eğer bunu yaparsak, o zaman en iyi nasıl yapacağımıza karar verebiliriz."

Roger bunu birkaç dakika düşündü.

"'Olmak ya da olmamak?'" diye sordu. "'Düşüncemizin katlanması mı güzel' ve tüm bunlar? Çünkü senin –bizim– yaptığımız şey bu, değil mi? Harekete geçiyoruz ya da geçmiyoruz." Sarmal bir yay izlenimi veren Jamie'ye bakıp gülümsedi. "Hadi bakalım, biri sana para verse bile kavgadan uzak duramazsın."

Jamie her ne kadar utangaç görünse de buna gülme nezaketini gösterdi.

"Evet. Ama Yüzbaşı Cunningham var. Bir gün silahlarını alabilir, sonra ne olacak?"

"Şey, bu *iyi* olmaz," diye itiraf etti Roger. "Ama Tepe'ye saldırıp komşularının kulübelerini yakmaya başlamaz herhalde, değil mi? Yani burada yaşıyor."

"Doğru."

"Yani Amerikalılar Savannah'yı kuşatacak mı?"

"Öyle diyor. Randall. Ama başarılı olamayacaklar." Bu ismi her söylediğinde Jamie'nin sesinde tuhaf bir tını kendini gösteriyordu. Olmasına şaşmamalı ama Roger bunun tam olarak *ne* olduğunu söyleyemiyordu; kuşku değil, nefret değil, pek korku da değil...

"Bu olaylar olurken Bree ve çocukların Savannah'da olması güvenli mi?"

Jamie omzunu silkip çıkardığı ceketini aldı.

"Amerikalılar şehri ele geçiremeyecek ve Brianna da şehirde Lord John Grey'in koruması altında olacak."

"Ve sen ona güveniyorsun. Lord John'a yani."

Bu bir soru değildi ve Jamie buna cevap vermedi ama başka bir soru sordu.

"Randall'a güveniyor musun?"

Roger dişlerinin arasından iç çekip başını olumlu anlamda salladı.

"Savaşlar ve benzeri konularda mı? Evet, güveniyorum. Yani onun için bunlar tarihti; yaşandı. O kitabı yayımladığı dö-

nemdeki diğer herkes için de. Gerçekten şu tarihte olmuşsa ya da hiç olmamışsa, '*Bu savaş şu tarihte oldu*,' diyemezdi. Çünkü bunun böyle olduğunu bilen çok sayıda başka tarihçi ve yayıncı olacaktı. Diyelim ki kitap... yanlış bilgilerle dolu olsaydı asla yayımlanamazdı. Demek istediğim, akademik yayıncılar yayımladıkları kitapların taslaklarını kontrol ederler."

Bir süre sessizce durup fırtınanın gelişini izlediler. Roger, Francis Marion'u bulacaktı ve Tanrı'nın izniyle Fergus da silahları halledecekti. Ancak Roger düşüncelerinin zor kararlardan ve gerçeklerden uzaklaşıp kendi daha yakın kişisel beklentilerine doğru kaydığını fark etti.

Bree'nin hamile olup olmadığını ve eğer öyleyse Salem'deki pazar yemeğinin kokusuna nasıl tepki vereceğini merak ediyordu.

51

İŞ İÇİNDE İŞ

"Annen babana bu keşif gezisi hakkında ne dedi?" Roger pantolonunu kalçasının ortasına kadar sıyırmış, kenarı küçük bir derenin ortasından taşan araba tekerleğine bakıyordu.

Brianna kaşlarını çatıp akan kahverengi suya bakarak, "Çok derin," dedi. "Pantolonunu çıkarsan iyi olur. Belki gömleğini de."

"*Öyle* mi dedi? Gerçi çok derin olduğu konusunda muhtemelen haklı..."

Brianna hafifçe keyifle homurdandı. Roger ayakkabılarını, çoraplarını, ceketini, yeleğini ve boyunbağını çıkarmış hâliyle ciddi bir düello için soyunmuş bir adam gibi görünüyordu.

"Böyle bir akıntıyla sülük kapmayacak olman iyi haber. Annemin babama söylediği şey –ya da kendisinin söylediğini aktardığı şey, ki bu aynı şey olmayabilir– şuydu: 'Bana son derece saygın bir Presbiteryen papazını bir silah kaçakçısına dönüştürüp kızın ve üç torununla birlikte bir araba dolusu altın ve yasadışı viskiyle bilinmeyen bir kaçakçıdan bir sürü silah almaya

göndermek istediğini mi söylüyorsun?'"

"Evet, biraz öyle. Daha eğlenceli olmasını bekliyordum..." Roger isteksizce pantolonunu çıkarıp ayakkabılarının ve çoraplarının üzerine attı. "Belki de seni ve çocukları getirmemeliydim. Germain ve ben tek başımıza harika bir macera yaşayabilirdik."

"Evet, ben de bundan korkuyordum." Brianna omzunun üzerinden, tekerleği çıktığında arabanın neredeyse düşmek üzere olduğu dik kıyıya baktı. Araba kıyıya fazlasıyla yakındı ve çocukları yakacak odun toplamaları için yolun diğer tarafına göndermişti, bunun onları arabadan ve beladan uzak tutacağını umuyordu.

Bir gözü Roger'da, bir kulağı da yukarıdan gelecek alarm çığlıklarındaydı; zihninin bir kısmı dereden sağlam çıkarsa tekerleği tamir etmesinin ne kadar sürebileceğini hesaplıyordu – eğer sağlam çıkmazsa bir gece burada kalacaklardı– ve birkaç beyin hücresi de her ihtimale karşı ne kadar yiyecekleri olduğunu listeliyordu. Ama dikkatinin büyük kısmı göğsüne odaklanmıştı.

Çarpıntı.

Güm... güm... güm... güm

Çarpıntı.

Şimdi olmaz! diye düşündü şiddetle. "Bunun için zamanım *yok*."

"Ne için zamanın yok?" Roger omzunun üzerinden baktı, bir ayağı akan suyun içindeydi ve gömleği esintide cilveli bir şekilde dalgalanıyor, ona hafifçe görünen kalçasından manzara sunuyordu.

"*Tüm* bunlar için," dedi Brianna gözlerini devirerek ve önce yoldaki yarı yıkık arabayı, çocuk seslerini, sonra da ayaklarının dibindeki küçük alet kutusunu işaret etti. "Hadi, orada dikilirken donacaksın."

"Ah, ama ben tatlı ılık suyun içinde donmam..." Roger omuzlarını dikleştirdi ve dereye doğru ilerledi, taşlı dipte ilerlerken su dizlerine kadar yükseliyordu.

Çarpıntı. Defalarca çarpıntı...

Güm.

Brianna aniden oturup başını dizlerinin üzerine koydu ve derin derin nefes aldı. Vagal manevralar, bunu dene. Buna ne deniyordu? Valsalva manevrası, işte buydu. Son nefesini tutup karın kaslarını olabildiğince sert bir şekilde aşağı itti ve bunu ona kadar sayarak sürdürdü, kalbinin yavaşladığını ve daha sert çarptığını hissetti.

Güzel.

Güm. Güm. Güm. Güm. Güm. Güm. . .

Roger tekerleğe ulaşmıştı ve iyice tutunabilmek için yarı çömelir hâlde jantı kavrıyordu. Şimdi karşısında daha hoş bir manzara vardı. Brianna arkasına yaslanıp yavaşça nefes aldı. Dinliyordu.

Dinlemekten çok yoruldum. Bırak... artık şunu, olur mu?

Tekerlek aniden kayalık yatağından kalktı ve Roger taşların arasından kayarak bir dizinin üzerine düştü, su göğsüne kadar yükselirken bir çığlık attı.

"Ah, Yüce Tanrım!"

"Ah, hayır!" Brianna kendini tutmaya çalışsa da gülüyordu. Hemen kendi ayakkabılarıyla çoraplarını çıkarıp eteklerini topladı ve yardım etmek için suya girdi. Su soğuktu ama neyse ki tekerlek sağlamdı ve Roger tek eliyle tutabileceği kadar çevirip ona doğru itebildi. Roger ayağa kalkıp kendi tarafındaki kısmı daha iyi kavrarken Brianna tekerleğin uzaklaşmasını önledi.

Tekerleğin çapı tam bir metreydi, ağır ve hantaldı ama demir lastik jant tekerleğin parçalanmasını engellemişti.

"*Büyük* bir nimet!" dedi Brianna su sesini bastırmak için yüksek sesle konuşarak. "Kırılmamış!"

Hâlâ nefes nefese olan Roger, başını salladı ve iki eliyle jantı tutarak tekerleği ondan alıp kıyıya doğru sürükleyerek karaya çıktı. Tekerleği bıraktı ve yere oturdu, zor nefes alıyordu. Brianna da öyle.

Kalbi yine çırpınıyordu...

Brianna nefes nefese kaldı ve gözlerinin kenarlarında uçuşan noktalar belirdi.

"Tanrım, Bree... İyi misin?" Roger onun bileğini kavrarken Brianna kendini elini çevirip onun elini sıkıca kavradı.

Kalbi çırpınıp duruyordu...

"Ben... Ah... Evet, ben... ben iyiyim." Brianna derin bir nefes almak için kendini zorladı ve aşağı doğru itti. Bir kez daha kalbinin çırpınışı durdu ancak yavaş atışı hâlâ düzensizdi.

Güm. Güm güm güm. Güm. Durdu. *Güm güm.*

"Cehennem gibisin. Süt kadar beyazsın. Başını dizlerinin arasına koy."

Brianna boynunun arkasına baskı uygulayan Roger'a direnerek el salladı.

"Hayır. Hayır, sorun yok. Sadece... bir an bayılacağımı sandım. Muhtemelen kan şekerim düştü, kahvaltıdan bu yana bir şey yemedik."

Roger elini yavaşça çekti ve yoğun bir endişeyle ona baktı. Brianna aniden ona bu durumu söylemek zorunda olduğunu fark etti. Bu bir türlü geçmiyordu ve her seferinde onun endişelenmesini istemiyordu.

Yüzüne çarpan serin rüzgâr onu canlandırdı ve ağzındaki saç tutamlarını kenara çekerek ondan yana döndü.

"Roger. Sana bir şey söylemem gerekiyor."

Roger ona bakarken biraz kaşlarını çattı, sonra aniden yüzü değişti. Gözlerine bir ışık geldi, bir heves duygusu belirdi.

"Hamile misin? Tanrım, Bree, bu harika!"

Anlık şokla Brianna ne diyeceğini bilemedi. Sonra göğsünde beliren bir öfke patlaması kalbiyle ilgili tüm düşüncelerini bastırdı.

"Sen... sen... ne *cüretle* böyle dersin?" Yukarıdaki çocukları düşünmesi çığlık atmasını engelledi ve kelimeler boğuk bir hırıltı hâlinde ortaya çıktı. Niyeti açıkça belliydi. Roger'ın gözleri irileşti ve kolunu yakaladı.

"Özür dilerim," dedi Roger alçak sesle. "Bana sorunun ne olduğunu söyle."

Brianna bir an mücadele etti, şiddetin basit rahatlamasını istiyordu fakat Roger onu bırakmayınca Brianna durup oturdu ve gözyaşlarının onu rahatlatmasına izin verdi.

Bir zaman sonra Roger onun kolunu bırakıp kendi kolunu onun omuzlarına doladı. Brianna, Roger'ın ıslak gömleğinin ve teninin soğuğunu, kendi etek uçlarının sırılsıklam olduğunu hissetti ama korku ve hayal kırıklığının sıcaklığı içinde buhar gibi yükseliyordu.

Brianna, Roger'ın koluna sanki selde işe yarar bir ağaç köküymüş gibi sarıldı. Hem hıçkırıyor hem de bunu bastırmaya çalışıyordu; duygularının kalbini ele geçirip yeniden kargaşaya sürüklemesinden korkuyor, ama kendini bırakıp ona her şeyi anlatma ihtiyacına daha fazla karşı koyamıyordu.

"Özür dilerim," dedi Brianna soluk soluğa. Roger ona daha sıkı sarılıp bir çocuk gibi onu sallarken boştaki eliyle sırtını sıvazladı.

"Hayır, ben özür dilerim," dedi saçlarına doğru. "Bree, beni affet. Bunu yapmak istememiştim, *gerçekten* istememiştim..."

"Yapma," dedi Brianna boğuk bir sesle ve eliyle akan burnunu silip ondan uzaklaştı. "Yapma... Dikkatsizce davrandın. Başka bir bebek istediğini biliyorum ama..."

"Sen istemezsen ben de istemem," diye güvence verdi ona Roger fakat sesindeki özlemi duyabiliyordu. "Seni riske atamam, Bree. Eğer korkuyorsan, eğer..."

"Ah, Tanrım." Brianna onu durdurmak için elini salladı. Hıçkıra hıçkıra ağlamayı bırakmış, adamın kollarına sarılmış, nefes alıyordu. Kalbi atıyordu. Normal bir şekilde.

"Bum-bum," dedi Brianna. "Bum-bum, bum-bum... ders kitaplarında kalp atışının böyle duyulduğu yazıyor. Ama aslında öyle değil."

Bir anlık sessizlik. Adam temkinli bir şekilde onun saçlarını okşadı.

"Değil mi?"

"Değil." Brianna derin, rahat bir nefes aldı ve aldığı nefesin parmak uçlarına kadar ulaştığını hissetti. "Ve hayır, ben de deli değilim."

"Bu sözüne güveniyorum." Roger usulca onu bıraktı ve karısının yüzüne dikkatle baktı. "Sen iyi misin, Bree?" Yüzünde öyle bir endişe hâkimdi ki Brianna yeniden ağlamaya başlayacaktı.

"Sayılır..." Yutkundu, burnunu çekti ve dik oturup kendine gelmek için büyük bir çaba harcadı. Bu noktada Roger'ın yanında ıslak gömleğinden başka bir şey giymeden oturduğunu fark etti ve gülmeye başladı ama bunun kolayca histeriye dönüşebileceğinden korkarak kendini tuttu.

"Pantolonunu giy de sana her şeyi anlatayım," dedi omuzlarını dikleştirerek.

"Anneeeeeee!" Mandy yukarıdaki yolun kenarından kollarını sallayarak sesleniyordu. "Anne, çok *acıktık*!"

"Onlara bir şeyler getireyim," dedi Roger aceleyle pantolonunu yeniden giyerek. "Sen yüzünü yıka ve... su iç. Sakin ol, hemen döneceğim."

Roger, Jem ve Germain'a seslenerek kıyıya tırmandı. Brianna bir dakika sonra onun dediğini yapacak kadar kendini toparlamıştı; yıkanmak ve su içmek için. Dere suyu güzeldi: soğuk ve tazeydi, hafif baharatlı bir su teresi tadı vardı ve midesine bir şeyler –su bile olsa– girmesi onu rahatlatmıştı.

Güm. Güm. Güm. Doğru, ana *gümbürtüyü* takip eden daha küçük bir gümbürtü daha vardı ama ona iyi gelen, kalbine iyi gelen *gümbürtünün* sağlam, güven verici ritmiydi. Bu düşünceye gülümsedi ve ıslak ellerini kurdelesinden kurtulmuş saçlarına sildi.

Roger iki haşlanmış yumurta, zeytinyağı ve sarımsaklı bir parça ekmek ve bir şişe birayla tekrar aşağı indiğinde Brianna tekerleğin yanındaki çimlerin üzerine diz çökmüştü. Önce birasını yudumladı.

"O kadar da kötü değil," dedi Brianna, başıyla tekerleği işaret ederek. "Dişli jantlardan biri gevşemiş ama kırık değil. Yerine takabilirim ve içine bir tel vida yerleştirebilirim..."

"Tekerleğin canı cehenneme," dedi Roger hafifçe de olsa. "Bir yumurta ye ve bana neler olduğunu anlat." Yüzünde endişeden başka bir ifade yoktu ama omuzlarının duruşu bu konuyu bırakmayacağını söylüyordu.

Brianna cesaretini toplamak için birasından uzun bir yudum aldı, geğirmesini bastırdı ve ona durumu anlattı.

"Hep geçip gideceğini düşünüyorum. Bir kez durduğunda, bir daha olmayacak diyorum. Ama sürekli dinliyorum, gerginim... ve sonra bir hafta, iki hafta, üç hafta *olmuyor*... ve rahatlamaya başladığım anda *bam!* Sonra sar başa." Özür dileyerek ona baktı. "Kendimi kaybettiğim için özür dilerim. Ama biliyorsun, bu hamilelik *gibi* bir şey. İçinde bir şey var, senin bir *parçan* ama onu kontrol edemiyorsun ve o sadece bedenini alıyor... sonra onunla bir şeyler yapıyor." Brianna yere baktı ve çimenlerden yumurta kabuğu parçaları toplamaya başladı.

"Ayrıca seni öldürebilir," dedi Brianna usulca. "Gerçi annem hayati tehlikesi olmadığını söylüyor... Bir ihtimal felç geçirmen dışında."

"Bırak onları, yumurta kabukları manzaranın bir parçası." Roger kadının elini tuttu ve nazikçe öptü. "Yanında söğüt kabuğu var mı?"

"Evet. Annem benim için bir kür hazırladı." Duruma rağmen biraz gülümsedi ve tepeye, orantısız duran arabaya doğru eliyle işaret etti. "Çantamda. Her biri üç fincan demlemeye yetecek yirmi dört paket söğüt kabuğu. Charleston'a varana kadar bana yeteceğini düşünüyordu.

"Bir şey daha var," dedi Brianna ve burnunu çekerek derin bir nefes aldı. Burnu temizlenmeye başlamıştı, yeniden nefes alabiliyordu.

"Evet?"

"Hamilelik ve bu... kalp sorunu. Annem bunun diğer pek çok şey gibi olduğunu söylüyor. Hamilelik geçici ya da kalıcı olarak geçmesini *sağlayabilir*. Ama aynı zamanda daha da kötüleştirebilirmiş." Burnunu ıslak bir mendile sümkürdü. "Bunu

söylemedi ama daha sonra aklıma geldi... ya şeyse... Yani Mandy'nin kalbi. Bu benden geçmiş olabilir mi?"

"Hayır," dedi Roger, kararlı bir şekilde. "Hayır, bunun yaygın bir doğum kusuru olduğunu biliyoruz. Annen kalpte delik olduğunu söyledi. Buna sen neden olmadın. Yine de..."

Brianna ona inanmak istiyordu ama son birkaç aydır bastırdığı şüpheler ve düşünceler su yüzüne çıkmaya başlamıştı.

"Büyük-büyükbaban her neyse. Buck. Kalbinde bir sorun vardı, değil mi?"

Roger'ın yüzü bir an için karardı.

"Evet, vardı," dedi yavaşça. "Ama bu, yani, taşların arasından geçmenin bir etkisi gibi görünüyordu." Eli bilinçsizce kendi göğsüne gitti ve yavaşça ovuşturdu. "Tam biz geldiğimizde bir... atak, bir nöbet geçiriyordu. Sonra iyileşti, sonra çok daha kötüleşti. Hector McEwan'la o zaman tanıştık."

Brianna şimdi daha rahat nefes alıyordu. Mantıklı düşüncenin duyguları kısa devre yaptıran bir yanı vardı. Belki de bu yüzden insanlar üzgün olduğunuzda ona kadar saymanız gerektiğini söylüyorlardı.

"Keşke ona bu konuda daha fazla soru sorsaydım," dedi Brianna. "Ama..." Kendi göğsüne dokundu, seğiren kalbi şu anda sessizce atıyordu. "...o sırada böyle bir şey yaşamıyordum."

Brianna, Roger'ın bunu söylemek istemediğini görebiliyordu ama ne düşündüğünü anlayabiliyordu çünkü mantıklı sonuç buydu ve kendisi de bunu düşünüyordu.

"Belki de –eğer hasar buysa– bunu ne kadar sık yaparsan o kadar kötüleşiyordur? Yani seyahat ettikçe?"

"Tanrım, bilmiyorum." Roger tepeye doğru baktı. Çocukların sesleri daha zayıftı; yolun diğer tarafındaki ormandaydılar. "Jem'e ya da bana zarar vermiş gibi görünmüyor. Ya da annene. Ama şimdi aklıma geldi. Annen sana hamileyken taşların içinden geçmişti. Belki de bu...?" Brianna'nın göğsüne dokundu.

"Çok düşük bir ihtimal." Brianna sarsılarak güldü. "Ayrıca Mandy ile seyahat etmedim. Merak etme. Annem benim yaşım-

da ve benim sağlık durumumda birinin felç geçirme olasılığının çok düşük olduğunu söyledi. Hamileliğe gelince..."

"Bree." Roger ayağa kalktı ve onu ayağa kaldırarak yüzünü kendisine çevirdi. "Ciddiydim, *m'aoibhneas*. Hayatını, sağlığını ya da mutluluğunu asla riske atmam." Başını öne eğince alın alna, göz göze geldiler ve onun gülümsediğini hissetti. "Benim için ne kadar önemli olduğunu bilmiyor musun? Çocukları bir kenara bırak. Bu konuda... gerçekten benim için ölmeni ve beni o küçük şeytanlarla *bırakmanı* göze alacağımı mı sanıyorsun?"

Brianna güldü ama adam gözlerinin kenarlarında hâlâ parıldayan yaşları görebiliyordu. Brianna onun ellerini sertçe sıkıp bıraktı ve cebinden bir mendil çıkardı.

"'*M'aoibhneas*' ne demek?" diye sordu Brianna mendili sallayıp burnunu silerek. "Bunu bilmiyorum. Ne anlama geliyor?"

"Neşe," diye yanıt verdi Roger kısık sesle ve boğazını temizledi. "Benim neşem." Başıyla tekerleği ve lastiği işaret etti. "Ne deniyordu? Mutluluk sen üzgün olduğunda seni onaran kişi midir?"

Tekerleği onarmak bir saatten az sürdü. Brianna elinden geleni yapmıştı.

"Lastiğe yeni perçinler takmak için gerçekten bir demirciye ihtiyaç var," dedi Brianna yeni takılmış tekerleğin yanında çömeldiği yerden kalkarak. "Elimde sadece perçinler için düz başlı raptiyeler, birkaç kaba vida ve biraz tel vardı ama..."

"Ağır ağır gideriz," dedi Roger. Eliyle gözlerine siper edip güneşin tepedeki konumun baktı. "Güneşin batmasına daha üç saat var. Sanırım bu yol üzerinde Bartholomew, Yamville ya da ona benzer bir yer bulunuyor. Belki bir demircileri vardır."

O tekerleği tamir ederken çocuklar patika üzerinde bir aşağı bir yukarı koşturmaktan, ebelemece ve saklambaç oynamaktan bitap düşmüşlerdi. Soğuk haşlanmış patates (biraz tuz ve sirkeyle oldukça lezzetliydi) ve yumurtadan oluşan sağlam bir

öğle yemeği, C vitamini için bol lahana turşusu ve elma –bir torba küçük yeşilimsi sarı elma vardı, tatlı ama ekşi– yemişlerdi. Mandy üşümüştü, başını bir çuval yulafın üzerinde dayamış vagon yatağında kıvrılmıştı ve Jem ile Germain onun yanında esniyordu ama uykuya dalmamaya ve hiçbir şeyi kaçırmamaya kararlıydılar.

Roger da hemen hemen aynı şeyleri hissediyordu. Patika genişleyerek gerçek bir yola dönüşmüştü ama kimse yoktu. Son iki saattir kimseyi geçmemişler ya da kimseyle karşılaşmamışlardı ve atlar yavaşlamıştı, bu yüzden yolculuğun önceki kısmındaki sarsıcı yeşil bulanıklık yerine ormanın yanından sakince geçiyorlardı. Manzara rahatlatıcıydı.

"Hey!" Brianna kolunu tutarak onu uyandırdı. Roger hemen dizginleri geri çekti ve atlar homurdanarak durdu, bedenleri terden parlıyordu.

"Ayakta olsaydın ölmüş olurdun," dedi Brianna gülümseyerek. "Sen bir süre Mandy ile arkada uyu. Ben sürerim."

"Yok, ben iyiyim." Roger dizginleri elinden alma girişimine direndi ama bu sırada yüzünün kontrolünü kaybetti ve o kadar geniş esnedi ki kulakları uğuldadı ve gözleri yaşardı.

"Git," dedi Brianna dizginleri düzgünce toplayıp atların sırtına doğru seğirterek, adam itiraz edemeden dilini şaklattı. "Ben iyiyim. Gerçekten," diye ekledi Brianna daha yumuşak bir sesle ona bakarak.

"Tamam. Şey... belki birazcık." Yine de onu bankta yalnız bırakmaya gönlü elvermedi ve el yordamıyla bankın altından büyük matarayı buldu. Yüzüne su sıçrattı, biraz içti ve biraz daha uyanık hissederek kendini toparlamaya çalıştı.

"Sihirli çantanda başka ne var?" diye sordu Roger, bankın altında mataranın yanındaki kanvas sırt çantasını görünce. "Çayın dışında?"

"Küçük aletlerimden bazıları," diye cevap verdi Brianna çantaya bakarak. "Ve yararlı bir şey. Birkaç hediye kitap, Mandy için birkaç oyuncak ve onun için yaptığım Grinch kita-

bı. *Yeşil Yumurtalar ve Salam*'ı getirmek istedi ama bu uygun *olmazdı.*"

Roger, büyük, parlak turuncu kitabı fark eden Brumbyleri ve onların sosyete arkadaşlarını düşününce gülümsedi. Bree yavaş yavaş diğer Dr. Seuss kitaplarının bazılarının el yapımı benzerleri üzerinde çalışıyordu. Çizimlerin kendi tuhaf versiyonlarını ve Claire ile birlikte hatırlayabildikleri kadarıyla orijinal dizeleri içeriyordu. Hiçbir şekilde gerçekleri kadar göz alıcı değillerdi ama birisinin bakması durumunda bir gülümseme ya da şaşkın bir kaş çatmadan daha fazlasına neden olma olasılıkları da çok daha düşüktü.

"Peki ya Savannah'da bir matbaacıyla tanışırsan, o da kitabı görüp basmak isterse?" diye sordu Roger, hafif bir meraktan öteye gitmemeye çalışarak. Gelecekteki kültürün parçalarını on sekizinci yüzyıla maruz bırakma endişesini neredeyse atlatmıştı, yine de içi huzursuzdu, sanki Zaman Polisi *Horton Hears a Who!*'yu* fark edip onları ihbar etmek için pusuya yatmış olabilirdi.

"Sanırım bu bana ne kadar teklif ettiğine bağlı," dedi Brianna hafifçe. Yine de Roger'ın gerildiğini hissetti ve dizginleri sol eline aktararak onunkini okşadı.

"Tarihsel sürtünme," dedi Brianna. "Birden fazla kez keşfedilmiş, yani keşfedilen her türlü şey –fikirler, makineler, aletler, her neyse– vardır. Annem hipodermik iğnenin birbirinden bağımsız olarak en az üç farklı kişi tarafından, hepsi aynı zamanda, farklı ülkelerde icat edildiğini söyledi. Ama başka şeyler icat edilir ya da keşfedilir ve öylece... dururlar. Kimse onları kullanmaz. Ya da kaybolurlar ve sonra tekrar bulunurlar. Yıllarca, bazen yüzyıllarca... Ta ki *bir şey* olup da aniden doğru zaman gelene ve her ne ise birdenbire kendi başına ortaya çıkıp yayılana ve herkesçe bilinene kadar.

"Ayrıca," diye ekledi Brianna ayağıyla çantayı dürterek, "*Şapkadaki Kedi*'nin yozlaşmış versiyonunu on sekizinci yüzyıla salmanın ne zararı olabilir ki?"

---

* 1954 yılında basılan ve bir filin maceralarını anlatan resimli çocuk kitabı. (ç.n.)

Roger tedirginliğine rağmen güldü.

"Bunu kimse basmaz. Çocukların annelerine kasıtlı olarak itaatsizlik ettiğini gösteren hikâyeyi? Bunu yaptıkları için korkunç sonuçlara katlanmadıklarını?"

"Dediğim gibi. Böyle bir kitap için doğru zaman değil," dedi Brianna. "Tutmazdı."

Duygusal çöküşü artık tamamen atlatmıştı ya da en azından öyle görünüyordu. Uzun kızıl saçları sırtından aşağı dökülürken yüzünde sıkıntıdan eser yoktu ve gözleri yol ile atların sallanan kafalarındaydı.

"Ah... sonra Jane var," dedi Brianna çantayı başıyla işaret edip sesini alçaltarak. "Korkunç sonuçlardan bahsetmişken, zavallı kız."

"Evet... Ah, Fanny'nin kız kardeşi mi?"

"Resmi onardım ama Fanny'ye Jane'in de resmini yapacağıma söz verdim," dedi Bree ve biraz kaşlarını çattı. "Onu daha kalıcı yapmak için. Lord John, Bay Brumby'nin bana Savannah'da paranın ve sağlam bir Muhafazakâr itibarının satın alabileceği en iyi resim malzemelerini sağladığını söyledi. Fanny'yi çizimini almam için ikna edemedim ama üzerinde çalışabileceğim bir şey olsun diye kopyalamama izin verdi."

"Zavallı kız. Kızlar demeliydim." Claire, Fanny'nin âdet görmesi üzerine çıkan kargaşadan sonra Brianna'ya Jane'e ne olduğunu anlatmış, Bree de Roger'a bahsetmişti.

"Evet ve zavallı Willie. Jane'e âşık mıydı, yoksa kendini ondan sorumlu mu hissediyordu bilmiyorum ama annem onun Savannah'daki cenazesine kocaman bir atla berbat bir hâlde geldiğini söyledi. Atı Fanny için babama vermiş. Zaten Fanny'yi de ona emanet etmiş, sonra çekip gitmiş. O zamandan beri ondan haber alamamışlar."

Roger başını salladı ama söyleyecek fazla bir şey yoktu. Dokuzuncu Ellesmere Kontu William'la birkaç yıl önce Wilmington'da bir rıhtımda üç dakika kadar görüşmüştü. O zamanlar genç bir delikanlıydı, uzun boylu ve zayıftı, Bree'yle çarpıcı bir benzerliği vardı ama siyah saçlıydı ve o yaştaki

birinden beklenmeyecek kadar kendine güveni tamdı. Bunun kalıtsal aristokraside doğmanın (en azından teorik olarak) getirilerinden biri olduğunu düşünüyordu. Gerçekten de dünyanın –ya da dünyanın büyük bir kısmının– size ait olduğunu düşünüyordunuz.

"O kızın nereye gömüldüğünü biliyor musun? Jane'in?" diye sordu Roger.

Brianna başını iki yana salladı. "Şehrin dışında bir arazideki özel bir mezarlığa, hepsi bu. Neden?"

Roger omzunu silkti. "Belki dua ederim diye düşündüm. Böylece Fanny'ye gidip kız kardeşi için dua ettiğimi söyleyebilirdim."

Brianna gözlerinde tatlı bir ifadeyle ona baktı.

"Çok düşüncelisin. Bak ne diyeceğim, bunu Lord John'a nerede olduğunu soracağım. Annem Jane'i defnetme işini onun ayarladığını söyledi, o yüzden nerede olduğunu biliyordur. Sonra sen ve ben birlikte gidebiliriz. Mezarın bir taslağını yapsam Fanny'nin hoşuna gider mi sence? Yoksa bu çok mu üzücü olur?"

"Bence hoşuna gider." Roger, Brianna'nın omzuna dokundu, sonra saçlarını yüzünden geriye doğru çekip mendiliyle bağladı. "O çantada yenilebilir bir şey yoktur, değil mi?"

52

HASAT ZAMANI

Albay Benjamin Cleveland'dan
Albay Fraser'a, Fraser Tepesi, Kuzey Carolina, Albay John Sevier, Albay Isaac Shelby vs...

Sayın Efendiler,

Ayın 14'ünden itibaren milislerimle birlikte Nolichucky'nin aşağı kıvrımı ile kaplıcalar arasında kalan çiftlik ve yerleşim yerlerinde dolaşacağımı, buralarda yaşayan Sadık eğilimli adamları taciz edip yerlerinden etmek istediğimi bildiriyor ve sizi de bu girişimde bana katılmaya davet ediyorum.

Eğer göğsümüzde barındırdığımız tehdidi ve bu tehdidi bertaraf etmenin gerekliliğini takdir etme konusunda benimle aynı fikirdeyseniz, adamlarınızı silahlarıyla birlikte hazırlayın ve ayın 14'ünde Sycamore Shoals'da bana katılın.

Saygılarımla,
B. Cleveland

"Seçeneklerimiz neler?" diye sordum sakin kalmaya çalışarak.

Jamie iç çekip hesap defterini bıraktı. "Cleveland'ın mektubunu görmezden gelebilirim, buna yazım hataları da dahil. Tıpkı son mektubu gibi. Sen, Roger Mac ve onu getiren tamirciden başka kimse onu teslim aldığımı bilmiyor. Şişko Benjie cevabımı uzun süre beklemez. Yakında hasadını toplayacak ve hava dönmeden ava çıkmak için can atıyor."

"En azından bu bize biraz zaman kazandırır."

Ağzının bir köşesi yukarı doğru seğirdi.

"'Biz' deyişine bayılıyorum, Sassenach."

Yüzüm biraz kızardı. "Üzgünüm. Pis işleri yapmak zorunda olanın sen olduğunu biliyorum. Ama..."

"Şaka yapmıyordum, Sassenach," dedi Jamie usulca ve bana gülümsedi. "Eğer bunu yaparken uzuvlarımdan biri koparsa, beni sen dikmeyeceksin de kim dikecek?"

"Uzuvlarının kopması konusunda şaka bile yapma."

Bana şaşkınlıkla baktı, sonra başını sallayarak kabul etti.

"Ya da... Ona, yerel Sadıklar'la elimin kolumun bağlı olduğunu ve Tepe'de ortalığı karıştırmaları için onları boş bırakmaya cesaret edemeyeceğimi söyleyen bir cevap gönderebilirim. Aslında Sassenach, bunun yarısından fazlası doğru, ancak Cleveland'a böyle bir şey söylemek istediğimi sanmıyorum ya da adımı böyle bir şeyle kâğıda dökmek istemiyorum. Diyelim ki bunu yazdım ve Cleveland'ın tanıdıklarından biri benim küçük notumu Cross Creek'teki gazetelere göndermeyi aklına koydu?"

Jamie iyi bir noktaya değinmişti. Bu sözler üzerine midem düğümlendi. Bugünlerde herhangi bir siyasi belgeye adını yazmak, aslında sırtına bir hedef tahtası çizmek anlamına gelebilirdi. Hepimizin sırtına.

"Yine de... Kuzey Carolina'nın batısındaki hiç kimsenin senin sadakatin konusunda şüphesi yok," diye itiraz ettim. "Yani, Washington'ın sahadaki generallerinden *biriydin.*"

"Evet, öyleydim," dedi Jamie alaycı bir tavırla. "'Öyleydim' önemli bir kelime. Bir ay kadar general olduğumu bilenlerin yarısı benim savaş alanında adamlarımı terk eden hain bir korkak olduğumu da düşünüyor. Ki öyle de yaptım. Ceketimi kırmızıya boyadığımı duysalar şaşırmazlardı."

Overmountain adamlarına katılıp Sadıklar'ı taciz etmek ve öldürmek de sanırım, vatanseverlikten ödün vermeyen biri olarak itibarını geri kazanmasına yardımcı olacaktı.

"Ah, saçmalık." Ayağa kalkıp arkasına geçtim ve ellerimi omuzlarına koyup sıktım. "Seni tanıyan hiç kimse bunu bir an bile düşünmez. Bahse girerim, Kuzey Carolina'daki çoğu insan Monmouth'u duymamıştır ve gerçekte ne olduğu şöyle dursun orada savaştığına dair en ufak bir fikri yoktur."

Gerçekte olan... Doğru, Jamie teknik olarak benim kan kaybından ölmemi engellemek için adamlarını savaş alanında terk etmişti. Savaş sona ermiş olmasına ve söz konusu adamların hepsi askere alınma süreleri çoktan dolmuş ya da ertesi gün dolacak olan ilçe milisleriydi. Sadece o sırada görevinden yazılı olarak istifa etmiş olması askeri mahkemeye çıkarılmasını engellemişti. Bu ve George Washington'ın Charles Lee'nin Monmouth'taki davranışına o kadar öfkeli olduğu gerçeği, kendisini o arazilerde takip etmiş, adamlarıyla birlikte cesaret ve yiğitlikle savaşmış olan Jamie Fraser'a sırtını dönmesi pek olası değildi.

"Üç derin nefes al ve bırak. Omuzların taş gibi."

Jamie söylenene itaatkâr bir şekilde uydu ve üçüncü nefesten sonra başını eğdi, böylece omuzlarının yanı sıra boynunun arkasını da ovabildim. Teni sıcaktı ve ona dokunmak bana güven verici bir sağlamlık hissi veriyordu.

"Ama muhtemelen *yapacağım* şey," dedi Jamie göğsüne doğru, "Cleveland ve diğerlerine birer şişe iki yıllık viski gön-

dermek ve arpamın yeni kesildiğini, çürümeye bırakamayacağımı, yoksa gelecek yıl viski olmayacağını söyleyen bir mektup göndermek olacak."

Bu beni oldukça iyi hissettirdi. Overmountain adamları asiydi ve Cleveland gibi bazıları kana susamış fanatikler olabilirdi, fakat konu viski olduğunda hepsinin önceliklerinin aynı noktada olduğundan emindim.

"Mükemmel bir fikir," dedim ve ensesinden öptüm. "Şansımız yaver giderse bol karlı bir kış geçiririz."

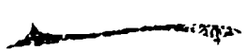
Bu onu güldürdü ve ellerimi çektiğimde boş hissetsem de belimdeki gerginlik gevşedi.

"Ne dilediğine dikkat et, Sassenach."

Batan güneşin ışığı şimdi arkasındaydı, profili siluet hâlindeydi. Başını çevirdiğinde uzun, düz burun kemiği ve kafatasının zarif kıvrımına vuran ışık dikkatimi çekse de kalbimi yakalayan şey boynunun arkasıydı.

Jamie bir elini at kuyruğu şeklinde topladığı saçının altında gezdirirken başını kaşıdığı sırada gelişigüzel kaldırdı ve güneş, oradaki kas çıkıntısından aşağı doğru uzanan küçük gizli tüylerin arasından beyaz beyaz parladı.

Sadece bir an sonra kurdelesini çözdü ve omuzlarına dökülen saçlarını salladı; bronz ve gümüşten oluşan, güneşte parlayan, solmaya yüz tutmuş, hâlâ karanlık bir kütleydi bu ve kayboldu.

Benjamin Cleveland'ın Sadıklar'ı avlamaya gelmeleri için yaptığı samimi davete Jamie'nin takipsizlik kararı belli ki kabul görmüştü çünkü başka bir mektup gelmedi ve kimse de ekinlerimizi ateşe vermeye kalkmadı. Jamie'nin arpalarının kesildiğini söylemesi gerçeği birkaç hafta önce beklenen bir gerçekti.

Şimdi ise arpalar tarlalarda demetler hâlinde duruyordu ve çuvallara doldurulup harmanlanıp biçilmek üzere hızla taşınıyordu. Jamie, ben, Genç Ian, Jenny ve Rachel, Bobby Higgins

ve üvey oğlu Aidan. Hasatla geçen yorucu bir günün ardından sendeleyerek eve döner, sabah bir araya getirmeyi başardığım her şeyi –genellikle yağlı fasulye, pirinç ve şafağın soluk gri ışığında bulabildiğim diğer her şeyden oluşan bir güveç– yer ve yatağa düşerdik. Jamie hariç.

Jamie yemeğini yer, ocağın önünde bir saat uzanır, sonra kalkıp yüzünü soğuk suyla yıkar, iki iş gömleğinden en az kirli olanını giyer ve evin altındaki büyük açıklıkta milislerle buluşmaya giderdi. Bobby yeni gelenleri tespit ederken Jamie onları bir gümüş şilinle (on altı tane kalmıştı, çizmelerinden birinin topuğunda saklıyordu) ikna eder ve bir binekle iyi bir silah vaadiyle nişanlarını mühürlerdi. Sonra ışık yavaş yavaş topraktan sızıp gökyüzünün son parlaklığına doğru çekilirken gözetlemeyi devralır ve güneş nihayet kaybolduğunda sendeleyerek yatağa gider ve –şanslıysa– yanıma yüzüstü yığılmadan önce çizmelerini çıkarırdı.

Gerçi diğer adamların da hasat ve kasaplık işleriyle ilgilenmeleri gerekiyordu, bu yüzden katılım seyrekti ve bana söylediğine göre ekim ortasına kadar da öyle olacaktı.

"O zamana kadar onlara vermek için elimde birkaç at ve tüfek olabilir."

"Umarım Bay Cleveland'ın arkadaşlarının da bakması gereken hasatları vardır," dedim, parmaklarımla şans işareti yaparak.

Jamie güldü ve başından aşağı bir ibrik su döktü, sonra onu yere bırakıp bir an durdu, ellerini lavaboya dayadı. Başı önde dururken saçından süzülen sular leğene ve yere damlıyordu.

"Evet," dedi uzun, ıslak saçlarının karanlık mağarasının arasında. "Evet, öyle." Jamie hemen doğrulmadı ve sırtını şişirirken her yavaş nefesin derinliğini görebiliyordum. Sonunda doğruldu ve başını ıslak bir köpek gibi sallayarak ona uzattığım keten havluyu alıp yüzünü sildi.

"Cleveland zengin," dedi. "Tarlalarına ve hayvanlarına bakacak hizmetçileri var. Böylece adam asmaca oynamasına izin veriyorlar. Tanrı'ya şükür benim böyle bir lüksüm yok."

53

İLK ADIM

16 Eylül'de evimizin giriş kapısı ilk kez kapandı. Cam gibi zımparalamış masif meşeden yapılma güzel bir kapıydı. Jamie ve Bobby Higgins öğle yemeğinden önce menteşeleri takıp kapıyı takmışlar ve gün batımından hemen önce de topuzu, kilidi ve gömme plakayı (Cross Creek'teki bir çilingirden korkunç bir masrafla satın alınan kilit) takmayı bitirmişlerdi. Jamie kapıyı etkileyici bir hareketle kapattı. Germain, Jem ve Mandy'yi fazlasıyla özlediği için akşam yemeğini bizimle paylaşmak ve Fanny'ye biraz arkadaşlık etmek üzere davet edilen Bobby ve üç oğlu da dahil olmak üzere toplanan ailenin alkışları arasında sürgüyü törenle itti.

Akşam yemeğinde yeni kapımızı ilk kimin çalacağına dair bahse girmiştik; tahminler Aodh MacLennan'dan (ailesinden çok bizimle vakit geçirirdi. "Neden çalmaya zahmet etsin ki, Sassenach?") Papaz Gottfried'e kadar uzanıyordu. Salem'de yaşadığı için bire yirmi oranında yabancı sayılırdı. Ertesi sabah şafak sökerken Jamie sürgüyü çekmiş ve hayvanları otlatmaya gitmişti ama şimdi öğlen yemeğimizi bitiriyorduk ve bakir eşiğimize henüz yabancı bir adım atılmamıştı.

Ne kadar çorba kaldığını görmek için kazanımın derinliklerine bakıyor, *Macbeth*'teki cadıların konuşmasını haykırma dürtüsünü bastırıyordum. Semenderin gözleri ve kurbağanın ayak parmaklarıyla ilgili yetersiz ek hatıralarla birlikte "Acı üstüne acı, kan üstüne kan, kayna kazanım kayna"dan daha fazlasını hatırlayamadım, tam o sırada aniden evin içinde ölçülü bir *bam-bam-bam* sesi yankılandı.

"Eee!" Orrie çorbasını dökerek ayağa fırladı ama Aidan, Rob ve Fanny daha hızlıydı ve kapıyı kimin açacağı konusunda ağız dalaşına girerek koridora fırladılar.

Jamie arkalarından yaklaşarak yumuşak bir sesle, "Ne terbiyesizsiniz siz, küçük yaratıklar," dedi. İki çocuğu da omuz-

larından tutup kenara itti. "Sen de Frances, ne halt ettiğini sanıyorsun da çocuklarla didişiyorsun?" Fanny kızardı ve ona kendi giriş kapısını açma onurunu vererek yol verdi.

Gelenin kim olduğunu merak ettiğim için koridora çıkmıştım. Jamie o kadar uzundu ki ilerisini göremiyordum fakat gelen her kimse onu Galce resmi bir saygıyla selamladığını duydum. Sesi şaşırmış gibiydi.

Geri çekilip Hiram Crombie'ye salona girmesini işaret ettiğinde ben de şaşırmıştım.

Hiram koyun batı ucunda, yamacın epey aşağısında yaşıyordu ve genellikle sadece pazar günleri kiliseye gelmek için kendi bölgesinden uzaklaşırdı. Daha önce eve geldiğini hiç sanmıyordum.

Cılız, asık suratlı bir adamdı ve Thurso yakınlarındaki uzak kuzeyden topluca göç ederek Tepe'ye yerleşen balıkçı köyünün fiili beyiydi. Alışkanlık gereği omzumun üzerinden arkaya bakıp Roger'ı görmeyi bekledim. Balıkçıların hepsi kendi içlerine kapanma eğiliminde olan Presbiteryenlerdi. Roger muhtemelen ev halkında Hiram'la gerçekten samimi olduğu düşünülebilecek tek kişiydi; gerçi Bay Crombie kayınvalidesinin cenazesini çevreleyen olaylardan sonra en azından benimle konuşurdu.

Ancak Roger yoktu. Görünüşe göre Hiram'ın aklında dinden başka şeyler de vardı.

İçeri girdiğinde şapkasını –gördüğüm kadarıyla hoş bir şapkaydı– çıkarmıştı ve bana hafifçe selam verdi, sonra çocukların oluşturduğu gruba bakıp ifadesini değiştirmeden gözlerini kırpıştırdı ve Jamie'ye döndü.

"Sizinle biraz konuşabilir miyiz, *a mhaighister*?"

"Evet, elbette Bay Crombie." Jamie geri çekildi ve herkesin konuşma odası olarak bildiği çalışma odasının kapısını gösterdi.

Jamie, Hiram'ı çalışma odasına kadar takip ederken bana baktı ve sorgulayan bakışlarıma karşılık omzunu silkti. *Biliyorsam ne olayım*, dedi.

Çocukları dereye sürüngen, sülük, tere ve yararlı görünen başka bir şey aramaya gönderdim ve muayenehaneme çekildim, değerli yeni *Merck El Kitabı*'nın sayfalarını karıştırmak için nadiren boş anım olurdu. Jamie'nin Hiram için bir şey istemesi ihtimaline karşı bir kulağım dışarıdaydı.

Yeni muayenehanemin sıradışı aksesuarlarından biri de baston tabanlı bir sallanan sandalyeydi. Jamie bunu benim için aylar boyunca akşamları dişbudakla akçaağaçtan sallanan sandalye şeklinde yapmış ve yerel uzman Graham Harris'e alt kısmını kamışla kaplatarak sandalyenin benden ve benden sonraki nesillerden daha uzun süre dayanacağını garanti etmişti. Akçaağaç taş kadar sert olduğu için böyle adlandırılmıştı. Sandalye, incelemek istediğim bebekleri ya da küçük, kıpır kıpır çocukları sakinleştirmek için oldukça faydalıydı ve günlük hayatın stresinden uzaklaşmak zorunda kaldığımda, insanları boğazlamaktan kaçınmak için kendi zihnimi sakinleştirmek için de bir o kadar faydalıydı.

Ancak şu anda zihnim ve bedenim rahattı, interstisyel sistit için modern tedavinin ne olabileceğini bulmaya odaklanmıştım.

Yaşam tarzı uyumu

Hastaların %90'ı tedavi ile iyileşir, ancak kür nadirdir. Tedavi, tütün, alkol, yüksek potasyum içerikli gıdalar ve baharatlı yiyecekler gibi potansiyel tetikleyicilerden kaçınmayı ve farkındalığı teşvik etmeyi içermelidir.

İlaç tedavisi...

Aslında bu bilgilerin çoğuyla yapabileceğim bir şey yoktu. Tepe'deki hiç kimse baharatlı yiyecekler yemiyordu ancak herhangi birini tütün, alkol veya kuru üzüm kullanmaktan vazgeçirme şansım düşüktü. Uyuşturucuya gelince elimdeki tek geçerli madde güvenilir söğüt kabuğu çayımdı. Yine de merakın ötesinde, kitaptaki otorite duygusunda bir şekilde büyük bir rahatlık vardı; benim için bir yol açan birinin –birçok birinin– olduğu hissi; yaşam ve ölüm arasındaki günlük mücadelede tamamen yalnız değildim.

Böyle bir güvenceyi ilk kez acemi bir hemşire olarak savaş sırasındaki ilk görevim sırasında tanıştığım bir Amerikalı sıhhiye eri tarafından bana ABD Ordusu *Sıhhi Birlikler El Kitabı*'nın bir kopyası verildiğinde hissetmiştim. Her zaman düşündüğüm gibi benim savaşım.

Yankeeler bize böyle sesleniyordu. Askere alınmış tıbbi destek; sıhhi birlikler. Sahra hastanesinde geçirdiğim ilk haftadan sonra bu isme gülmek istemiştim (başımı yastığa koyup ağlamadığım zamanlarda) ama yanlış değildi. Elimizdeki her şeyle savaşıyorduk ve temizlik elimizdeki araçların en önemsizi bile değildi.

Artık benim de en önemsiz şeyim değildi.

Ortalama bir insanın içme amacıyla günlük olarak ihtiyaç duyduğu su miktarı, yaptığı egzersiz oranına ve atmosferin sıcaklığına göre değişir; yiyecek olarak aldığına ek olarak ortalama iki litredir. Yürüyüş sırasında bu miktar mataranın kapasitesine göre yaklaşık bir litre ile sınırlıdır ve bu miktar çok dikkatli bir şekilde muhafaza edilmelidir.

Bir su içilmeye uygun olduğunda içilebilir olduğu söylenir. İçilebilir bir su kirlenmemiş sudur; su ne kadar berrak, parlak ve pırıl pırıl olursa olsun, dışkı, idrar veya gübrelenmiş arazilerden gelen drenajla kirlenebilecek şekilde konumlandırılmışsa içilebilir değildir. Tüm kaynak sularının saf olduğuna dair çok yaygın bir yanılgı vardır; birçok kaynak, özellikle de sürekli akmayanlar, sularını yüzey kaynaklarından alırlar.

Bunu kendi vaka defterime kopyalamalıyım, diye düşündüm, sülük kavanozlarının üzerindeki rafta duran büyük siyah deftere doğru bakarak. Bu rahatlatıcı bir düşünceydi, bir gün o vaka defteri de başka bir hekime otorite hissi verebilir, onları kendi deneyimimin, kendi bilgimin armağanıyla silahlandırabilirdi.

Merck'in sayfalarını yavaşça çevirdim ve gözüm *Sıtma* başlığına takılınca durakladım. Sıtma tedavisinde yeni bir şey var mıydı? Lizzie Beardsley'yi iki hafta önce görmüştüm ve Bayan

Cunningham'ın bana verdiği cizvit kabuğunu aldığını söylemişti... ama solgundu ve küçük Hubertus'un bezini değiştirirken elleri titriyordu. Onu sıkıştırdığımda, "Ara sıra biraz başının döndüğünü," itiraf etmişti.

"Şaşılacak bir şey yok," diye mırıldandım kendi kendime. Dört çocuğundan en büyüğü henüz beş yaşında bile değildi ve Beardsleylerin erkek çocuklarından biri –yani kocalarından biri, neden bu konuda açık sözlü olmayalım ki– genellikle evde olup dışarıdaki işlerle uğraşırken, diğeri avlanır, balık tutar ya da tuzak kurardı. Lizzie de neredeyse tüm ağır ev işlerini tek başına yapar, bir yandan da yeni doğmuş bebeği emzirip diğerlerini besler ve onlarla ilgilenirdi.

"İnsanın başını döndürmeye yeter," dedim yüksek sesle. Beardsleylerin kulübesinde birkaç dakikadan fazla kalmak *başımı* döndürüyordu.

Koridordaki sesleri ve gürültüleri duyabiliyordum. Demek ki Bay Crombie, Jamie'yle işini halletmişti. Sesleri yeterince samimi geliyordu.

Acaba yazdıklarımı kim *okuyacaktı*? Merak ettim. Sadece vaka defterini değil, iki yıl önce Edinburgh'da yayımladığım küçük ev tıbbı kitabını da? O kitapta el yıkamanın ve yiyecekleri iyice pişirmenin önemine dair birkaç faydalı açıklama vardı ama vaka defterinde daha değerli şeyler bulunuyordu: penisilin üretimine dair notlarım (çabalarım ne kadar kaba olsa da), Mikrop Teorisi üzerine kısa bir açıklamayla birlikte bakteri ve patojen mikroorganizmaların çizimleri, eterin anestezik olarak uygulanması (deniz tutması için içten uygulanan bir ilaçtan ziyade, şu anda başlıca kullanım alanı) ve...

"Ah, işte *buradasın*, Sassenach." Jamie başını muayenehaneye uzattı ve yüzünde Merck'i aniden kapatıp doğrulmama neden olan bir ifade vardı.

"Ne oldu böyle?" dedim. "Crombylerden birinde bir sorun mu var?" Zihnimde hızlıca ilkyardım malzemelerini gözden geçirdim ama Jamie başını iki yana salladı. İçeri kadar geldi ve kapıyı dikkatlice arkasından kapattı.

"Crombylerde işler yolunda," diye temin etti beni. "Wilsonlar ve Baikieler de öyle. Greigler de iyi."

"Ah, güzel." Sallanan koltuğuma geri yaslandım. "Ee, o zaman Hiram ne istiyormuş?"

"Şey," dedi Jamie tuhaf ifadesini yeniden takınarak, "Frances'i."

"Tanrı aşkına, o kız daha on iki yaşında!" dedim. "Erkek kardeşinin onunla flörtleşmesi için izin istemek de ne demek? Bir kardeşi olduğunu bilmiyordum."

"Ah, evet. Üvey kardeş demeliydim. Cyrus. Arpa sapına benzeyen uzun boylu delikanlı. Ona *a'Chraobh Ard* derler. Burada içilebilir bir şey yok mu, Sassenach?"

"Şurada," dedim üzerinde beyaz tebeşirle tehditkâr bir kurukafa ve çapraz kemikler işaretlenmiş siyah bir şişeyi göstererek. "Bu ravent cini. *A'Chraobh Ard*?" Duruma rağmen gülümsedim. Söz konusu delikanlı, fazlasıyla gençti, taş çatlasın on beş yaşındadır diye düşünüyorum ve çok uzun boyluydu. Jamie'den bir iki santim daha uzundu ama bir söğüt filizi kadar cılızdı.

"Hiram ne düşünüyor?" diye sordum. "Kardeşi kesinlikle biriyle evlenecek yaşta değil, Fanny öyle olsa bile, ki değil."

"Evet." Jamie tezgâhtan bir kupa alıp içine şüpheyle baktı ve kokladıktan sonra fincanı yere bırakıp içine bir miktar cin doldurdu. "O da bunu kabul ediyor. Cyrus'ın genç kızı kilisede gördüğünü ve ziyarete gelmek istediğini söylüyor. Yani, resmi bir şekilde, anlıyor musun? Ancak Hiram ilgisinin yanlış anlaşılmasını ya da saygısızlık olarak algılanmasını istemiyor."

"Ah, öyle mi?" Ayağa kalktım ve kendim için küçük bir bardak cin doldurdum. Tadına uygun hoş bir kokusu vardı; hem tatlı hem de ekşi. "O adamın aklında *gerçekte* ne var?"

Jamie bana gülümsedi ve ahşap bardağının kenarını benimkiyle tokuşturdu.

"Milisler. Başka şeyler de var ama çoğunlukla bu."

Bu beni şaşırtmıştı. Hiram, tanıdığım diğer balıkçılar gibi çivi gibi sert biri olsa da onun ya da Thurso'daki diğer adamların ara sıra avlanmanın dışında silaha sarıldıklarını hiç görmemiştim. Ata binmeye gelince...

"Bak, Yüzbaşı Cunningham yine savaşla ilgili vaazlar veriyor ve Hiram'ı huzursuz ediyor."

"Gerçekten öyle mi yapıyor?" Son zamanlarda yüzbaşının pazar ayinlerine gitmiyordum. Ama onun bir Sadık olduğunu biliyordum, ayrıca ona tüfek getirmeye çalışan Partland diye bir adam vardı. "Sence kendi milislerini toplamayı mı planlıyor? *Burada* mı?" Bu garipten de öte bir şey olurdu.

"Sanmıyorum," dedi Jamie usulca, cinine kaşlarını çatarak. "Yüzbaşının sınırları var ama bence sınırlarının *olduğunu* bilecek kadar da akıllı. Öte yandan arkadaşları... Granger ve Partland. Eğer akıllarında bir Sadık milis birliği kurmak varsa –ki var– muhtemelen onları destekleyecektir. Cemaatine bundan bahseder ve uygun adamların katılması için teşvik edebilir."

Ne tuhaf, viski vücudu ısıtırken, cin serinletiyor sanki. Belki de milislerden bahsetmek ensemde soğuk bir his yarattı.

"Ama Hiram'ın Yüzbaşı Cunningham'ı dinlemeyeceği kesin, değil mi? Yüzbaşı tam anlamıyla bir papacı değil ama Hiram'ın bakış açısına göre Metodistler de pek iyi sayılmaz."

"Doğru," dedi Jamie ağzının kenarını yalayarak. "Kendisinin de Cunningham'ın vaazlarının çoğuna gittiğinden şüpheliyim. Ama Thurso halkından birkaç kişi gidiyor, elbette."

"Eğlence olsun diye mi?" Gülümsedim. Hem Roger'ın hem de yüzbaşının küçük ama sadık cemaatleri olsa da ayağa kalkıp konuşmak isteyen herkesi dinlemeye gelen ve Rachel'ın toplantıları da dahil olmak üzere tüm pazar ayinlerini izleyen, daha sonra her vaizin sözleriyle ilgili eleştirel fikirlerini karşılaştıran Tepe sakinlerinin sayısı hiç de az değildi.

"Evet, çoğunlukla. Yüzbaşı bir Punch ve Judy kukla gösterisi kadar iyi değil, hatta Roger Mac kadar bile iyi değil ama

kendisini dinletip hakkında konuşulmasını sağlayan bir etkisi var. Hiram'ın kuzenleri de konuşuyor. Bundan hoşlanmıyor."

"Yani... üvey kardeşinin Fanny'ye kur yapmasını mı istiyor?" Başımı iki yana salladım. Bir miktar ravent cini içmiş olmama rağmen bir bağlantı görememiştim.

"Aslında bu Frances'le ilgili değil." Jamie cin şişesini eline alıp düşünceli bir şekilde kokladı. "Ravent diyorsun. Bundan biraz daha içersem, midem bulanır mı?"

"Bilmiyorum. Dene ve gör," diye tavsiyede bulundum ve daha fazlası için kendi bardağımı uzattım. "Konu ne o zaman ve Fanny neden bu işin içinde?"

"Şey, bu bir bağ, resmi bir bağ değil elbette, fakat Hiram'la benim aramda bir bağ. İşlerin nereye gittiğini yeterince iyi görüyor ve zamanı geldiğinde bana katılıp bazı adamlarını da yanında getirmesi daha kolay olacak, eğer... aileler arasında dostça bir bağ varsa, değil mi?"

"Hay lanet olasıca kör şeytan." Bir an durup bunu düşündüm. "Fanny'yi Crombylere gelin olarak vermeyi düşünüyor olamazsın! Savaş olabilir ama sağda solda hanedan evliliklerinin olduğu Güller Savaşı değil. Sonunun Clarence Dükü gibi kıçında kızgın bir demirle şarap içmek olduğunu görmek istemem."

Bu onu güldürdü ve midemdeki cinin altında oluşan düğüm biraz gevşedi.

"Henüz değil, Sassenach. Hayır, Cyrus'ın Fanny'yi rahatsız etmesine izin vermeyeceğim, hatta kız bu fikirden hoşlanmazsa onunla resmen konuşmayacağım bile. Ama eğer kız onun ziyaretini sorun etmezse –ki tatlı huylu bir delikanlıdır– o zaman... evet, benimle gelmesini ve adamlarını getirmesini istediğimde Hiram'a yardımcı olabilir."

Hiram Crombie'nin Jamie'nin yanında savaşa at sürdüğünü hayal etmeye çalıştım ve şaşırtıcı bir şekilde bunun o kadar da uzak olmadığını gördüm. Binicilik kısmını bir kenara bırakırsak... Thurso halkının elbette ulaşım için ara sıra katırları ya da

midillileri vardı ama genel olarak atlara karşı derin bir şüphe duyuyor ve yürümeyi tercih ediyorlardı. Piyade olabileceklerini düşünmüştüm...

"Ancak Frances'in huzursuz olmasını istemiyorum," dedi Jamie. "Onunla konuşacağım... Senin de kadınlara özgü bir konuşma yapmanı istiyorum, anlıyor musun?"

"Kadınlara özgü," diye mırıldandım. Ama Jamie haklıydı. Fanny, on iki yaşındaki bir kıza göre kadın olmanın riskleri hakkında çok fazla şey biliyordu. Cyrus'ın onun için herhangi bir tehdit oluşturacağından şüpheliydim, bu teklifi reddetme hakkının tamamen ona ait olduğu konusunda onu rahatlatmalıydım.

"Pekâlâ," dedim, hâlâ biraz gönülsüzdüm. "Cyrus hakkında uzun boylu olması dışında bir şey biliyor musun?"

"Hiram delikanlı hakkında iyi şeyler söyledi. Ona çok büyük bir iltifat ettiğini düşünüyorum."

"Neymiş o?"

Jamie elindeki cinin kalanını kafasına dikip hafifçe geğirdi ve bardağını yere bıraktı.

"Cyrus'ın bir balık gibi düşündüğünü söyledi."

Konuyu dikkatlice açtığımda, Fanny'nin Cyrus'ın daha resmi bir şekilde ziyaret etmesine karşı çıkmaması beni şaşırttı.

"Gerçi hiç İngilizce bilmiyor," dedi Fanny düşünceli bir ifadeyle. "Germain'in bana söylediğine göre koyun o ucundaki insanların çoğu İngilizce bilmiyormuş."

Germain haklıydı. Balıkçıların çoğu sadece Galce konuşuyordu. Tepe'nin diğer sakinlerinden biraz ayrı, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı bir grup olarak kalmalarının bir nedeni de buydu.

"Galce öğreniyorum," diye güvence verdi bana, doğru telaffuz ederek. "Sanırım Cyrus'tan daha fazlasını öğreneceğim."

"Neden?" diye sordum şaşkın bir ifadeyle. "Yani neden Galce öğrenmek istiyorsun?"

Fanny biraz kızardı ama başını çevirmedi ya da yere bakmadı. Bu güçlü kendine hâkim olma duygusu Fanny'yi zaman zaman biraz sinir bozucu yapan şeylerden biriydi.

"Şarkı söylediklerini duydum," dedi. "Kilisede, Roger Mac'le birlikte. Wilsonlardan bazıları, Bay Greig ve kardeşi onun vaazını dinlemeye gelmişlerdi. Sanırım o gün siz yoktunuz, o yüzden onları duymamışsınızdır ama vaazdan sonra Roger Mac, Bay Greig'e şeyi bilip bilmediğini sordu..." Başını iki yana salladı. "Adını bile söyleyemem ama Galce bir şarkıydı ve hepsi birden şarkıyı söylemeye başladı, elleriyle banklara vurarak tempo tutuyordu. Bütün kilise..." Bana baktı, açıklamakta çaresizdi ama yüzündeki ışığı görebiliyordum. "Canlanmıştı."

"Ah," dedim. "Bunu kaçırdığıma üzüldüm."

"Cyrus beni ziyarete gelirse, belki ailesinden bazıları da ona eşlik eder ve tekrar şarkı söyler," dedi. "Ayrıca," diye ekledi, yüzünü hafif bir gölge kaplamıştı, "Germain ve Jemmy gittiğine göre, Cyrus beni anlasa da anlamasa da konuşacağım biri olacak."

Germain'den bahsetmesi beni biraz tedirgin edince Clarence'ın öfkeyle tekmeleyip tahtalarından birini kırdığı ahır duvarını onarmakta olan Jamie'yi bulmaya gittim.

"Cyrus gelmeden önce Hiram'la konuşman gerektiğini düşünüyor musun?" diye sordum. "Yani, doğal olarak... Fanny'nin nereden geldiğini kimseye söylemek istemiyoruz. Ancak Cyrus... ee... ona karşı herhangi bir uygunsuz harekette bulunursa, Fanny bunu açıklama zorunluluğu hissedebilir."

Jamie beni dinlemek için topuklarının üzerine oturmuştu. Sözlerimin üzerine bunun gülüp başını sallayarak ayağa kalktı.

"Sen canını sıkma, Sassenach," dedi. "Kıza elini bile sürmeyecek, yoksa Hiram boynunu kırar. Ayrıca Hiram bunu ona söyleyecek."

"Eh, içim rahatladı. Belki de ona kendin bir şeyler söylemelisin? Fanny'nin *loco parentis*'i* olarak yani?"

"*Locum*," dedi Jamie, "ve hayır. Ona hoş geldin diyeceğim ve varlığımla onu korkutacağım. Onun üzerine nefes almaya cesaret edemez, Sassenach."

"Pekâlâ," dedim hâlâ biraz kuşkuluydum. "*Sanırım* Fanny fahişe olmasını beklemediğimizi söylediğimizde bize, daha doğrusu *sana* inandı ama... hayatının yarısını genelevde geçirdi, Jamie. Kendisi bunu tecrübe etmemiş olsa bile kız kardeşi yapmıştı ve Fanny kesinlikle olan biten her şeyi biliyordu. Bu tür deneyimler iz bırakır."

Jamie durup başını öne eğdi ve yere baktı, küçük bir yığın taze elma Clarence'ın ruh hâlini işaret ediyordu.

"Sen beni çok daha kötü bir şeyden kurtardın, Sassenach," dedi ve elime hafifçe dokundu. Bana sakat olan sağ eliyle dokunmuştu.

"Ben yapmadım," diye itiraz ettim. "Bunu kendin yaptın... yapmak zorundaydın. Benim tek yaptığım... şey..."

"Beni afyonla uyuşturup zina yaparak hayata döndürmek mi? Evet, öyle."

"Bu zina değildi," dedim oldukça ilkel bir şekilde. Her ne kadar elim ters açıyla dursa da elini sıkıca tutabiliyordum. "Biz evliydik."

"Evet, öyleydi," dedi ve dudaklarını birbirine bastırdı. "Aldattığım sadece sen değildin, bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun."

Biliyor olsam bile, tartışmak şöyle dursun, kabul edeceğim bir şey değildi bu ve öylece kalmasına izin verdim.

"Ama seni temin ediyorum ikimiz de Frances için aynı şeyi yapamayız. Belki Cyrus ona dokunmayarak yapabilir." Elimi öpüp bıraktı ve çekicini almak için yere eğildi.

---

* Latincede ebeveyni olmayan çocuğa bakan kimse, koruyucu aile denilebilir. (ç.n.)

Cyrus Crombie'yi elbette daha önce kilisede görmüştüm ama boyuna bakmanın ötesinde pek dikkatimi çekmemişti. Jamie, hafta içinde birkaç kuzeniyle birlikte eve gelip üçüncü katın iskeletinin kurulmasına yardım etmesini ve Fanny'ye resmen takdim edilmesini ayarlamıştı.

Böylece iki gün sonra evin tehlikeli tepesine tırmandım; halat, tahta ve brandanın gıcırtıları ve çırpınışları arasında üçüncü kat yavaş yavaş şekilleniyordu.

Jamie'yi bir gün tavan arası olacak yüksek platformun bir kenarı boyunca tebeşirle ölçüm yaparken bulduğumda, "Seni deniz tutmamasına şaşırdım," dedim.

"Düşünseydim muhtemelen öyle olurdu," dedi Jamie dalgın bir tavırla. "Seni buraya ne getirdi, Sassenach? Akşam yemeği için erken."

"Doğru. Yine de sana yiyecek getirdim." Cebimi karıştırıp peynir ve turşuyla doldurulmuş bir ekmek çıkardım. "Daha fazla yemelisin. Bütün kaburgalarını görebiliyorum," diye ekledim hoşnutsuz bir ifadeyle.

Gerçekten de görebiliyordum. Jamie çalışmak için gömleğini çıkarmıştı ve kaburgalarının gölgeleri sırtında, yara izlerinin soluk ağının altında açıkça görünüyordu.

Bana sırıtmakla yetindi ama ayağa kalkıp ekmeği aldı ve aynı hareketle büyük bir ısırık aldı.

"*Taing*, teşekkürler," dedi yutkunarak ve başıyla arkamdaki havayı işaret etti. "İşte orada."

Bakmak için döndüm. Cyrus Crombie evin arkasındaki patikadan aşağı doğru geliyordu. Uzun Ağaç edasıyla... Omuzlarına kadar sarkan açık kahverengi bukleleri ve endişeli bir yüz ifadesi vardı.

"Başka Crombielerin de gelmesi gerekmiyor muydu?" diye sordum.

"Evet, gelecekler. Sanırım tam olarak özel olmasa da Hiram'ın nefesi ensesinde olmadan Fanny ile rahatça konuşmak için biraz erken geldi. Cesur çocuk," diye ekledi onaylayarak.

"Aşağı ineyim mi? Şaperonluk etmek için?" diye sordum çocuğu izleyerek. Kuyunun yanında durmuş, kemerindeki çantadan bir rulo bez çıkarıyordu.

"Hayır, Sassenach. Kız kardeşime ne olduğunu söyledim. Cyrus'ın ödünü koparmadan onlara göz kulak olur."

"Yani *benim* aksini yapacağımı mı sanıyorsun?"

Jamie güldü ve son lokmayı ağzına atıp çiğnedi ve yuttu. Hardal turşusu ve peynir kokusunu alınca kendi midem beklentiyle guruldadı.

"Evet. Bütün balıkçı halkının hâlâ senin bir cadıya komşu olduğunu düşündüğünü bilmiyor musun? Hiram bile sana yaklaştığında arkandan boynuzlarını çıkarıyor."

Bu konuda ne hissettiğimden hiç emin değildim. Hiram'ın kayınvalidesini cenazesinde istemeden dirilttiğim doğruydu; birkaç dakika sonra daha kalıcı bir şekilde ölmüş olsa da yeterince gösterişli bir cenaze töreni için ödeme yapmadığı için Hiram'ı kınayacak zamanı olmuştu ama şimdiye kadar etkisinin geçtiğini düşünmüştüm.

"Cennete bir kule inşa etmeye çalışan ve kötü bir sonla karşılaşan kimdi?" diye sordum halk arasındaki imajım konusunu şimdilik bir kenara bırakıp platformun kenarından bakarak.

"Babil'in adamları," diye yanıt verdi Jamie cebinden bir kâğıt parçasıyla kalem çıkararak. "Gerçi misafir beklediklerini sanmıyorum. Sırf gösteriş olsun diye. Bu tür şeyler her zaman başını belaya sokar."

"Eğer *bunu* haklı çıkaracak kadar misafirimiz olursa..." Uzun ve sert döşemeyi gösterdim. "...zaten başımız belada demektir."

Jamie durup bana baktı. Zayıf ve yıpranmıştı, teni kolları ve omuzları boyunca kızarmış ve yanmıştı, kızıl saçları rüzgârda uçuşuyordu ve gözleri masmaviydi.

"Evet," dedi yumuşak bir sesle. "Öyle olacak."

Midemdeki gurultu hafifçe sesini değiştirdi. Üçüncü katın çatı katı olması gerekiyordu, kısmen depo olarak ya da bir

daha bulabilirsem bir hizmetçiye oda sağlamak için ama aynı zamanda ihtiyacı olabilecek kiracılara bir sığınma yeri diye de düşünmüştük. Olur da...

Jamie'nin dikkati başka yöndeydi ve kenardan bakmak için boynunu büküyordu. Bana işaret etti, ben de ona doğru ilerledim. Aşağıda Cyrus Crombie kumaş rulosunu açmış ve aletlerini yerleştirmişti, keski ve bıçak kuyunun kenarındaydı. Kovayı yukarı çekmişti ve şimdi parmaklarını suya daldırıp aletlerin üzerine serpiyordu. Bir şeyler söylediğini görebiliyordum ama yüksek sesle konuşmuyordu ve rüzgârın uğultusundan duyamıyordum.

"Aletlerini mi kutsuyor?" diye sordum, başını sallayan Jamie'ye bakarak.

"Evet, elbette." Memnun olmuş görünüyordu. "Presbiteryenler sapkın olabilirler, Sassenach, ama Tanrı'ya inanırlar. Şimdi aşağı inip ona hoş geldin desem iyi olacak."

54

AYIN DOĞUŞU

Jamie'nin yataktan fırlamasıyla derin uykumdan uyandım. Bu alışılmadık bir olay değildi fakat her zamanki gibi beni yorganların arasında dimdik, ağzım kuru ve tamamen sersemlemiş, kalbim matkap gibi çarparken bıraktı.

Jamie çoktan merdivenlerden inmişti. Son birkaç basamakta çıplak ayaklarının gümbürtüsünü duydum ve bu sesin ardından ön kapının sertçe çarpma sesi geldi.

Başımı şiddetle salladım ve yorganı fırlattım. *O mu, ben mi?* Beynimde dolaşan sisin içinden çıkan ilk tutarlı düşünce buydu. Bu tür gece alarmları şiddet ya da talihsizlik haberleri olabilirdi ve bazen de bir ev yangını ya da birinin beklenmedik bir şekilde pınarda avlanan dağ aslanıyla karşılaşması gibi herkesin yardımını gerektirecek nitelikte olabilirdi. Ama daha sık olarak...

Jamie'nin sesini duyunca panik beni terk etti. Alçak, sorgulayıcı ve birini yatıştırdığı anlamına gelen bir ses tonuna sahipti. Başka biri daha konuşuyordu, tiz bir tedirginlikle ama bu felaketin sesi değildi.

O zaman ben. Doğum mu, kaza mı? Bedenim kirli çoraplarımla ne yaptığımı hatırlamaya çalışarak sağa sola yalpalarken bile zihnim aniden canlanmış ve net bir şekilde çalışmaya başlamıştı. Muhtemelen doğum, gecenin bir yarısı. Ama ateşin tedirgin edici düşüncesi hâlâ düşüncelerimin kenarında gizleniyordu.

Üzerinde benim ve Jamie'nin adının yazılı olduğu bir ölüm ilanı vardı ve evimizi kül eden bir yangında öldüğümüzü yazıyordu. Ev yanmıştı, biz yanmamıştık ama yangına dair herhangi bir ipucu kafa derimdeki tüyleri diken diken ediyordu.

Aklımda acil durum çantamın net bir resmi vardı ve akşam yemeğinden hemen önce onu yenilemeyi düşündüğüm için minnettardım. Ameliyat masamın köşesinde hazır duruyordu. Zihnim başka şeyler konusunda daha az netti; korsemi ters takmıştım. Onu çekip çıkardım, yatağa fırlattım ve yüzüme su vurmaya gittim, Fanny'nin ayaklarının sahanlıkta koşuşturduğunu duyabildiğim için yüksek sesle söyleyemediğim bir sürü şey düşünüyordum.

Sonunda merdivenden indiğimde Fanny, Jamie'nin yanında kendinden yaşça çok da büyük olmayan genç bir kızla konuşuyordu. Yalınayak, perişan hâldeydi ve üzerinde yırtık pırtık bir elbiseden başka bir şey yoktu. Onu tanıyamadım.

Jamie omzunun üzerinden bakarak, "Ah, işte kendisi de geldi," dedi. Sanki uçup gitmesini engellemek istercesine bir elini kızın omzuna koymuştu. Genç kız, bir süpürge otu kadar ince, rüzgârla birbirine karışmış incecik sarı saçları ve olası bir yardım için her yöne endişeyle bakan gözleriyle her an uçmaya hazırdı.

"Bu Agnes Cloudtree, Claire," dedi Jamie başıyla kızı işaret ederek. "Frances, kıza bir şal ya da başka bir şey bulabilir misin, soğuktan donacak."

"İhtiyacım y-yok..." diye başladı kız ama kollarını kendine dolamıştı ve o kadar çok titriyordu ki dişleri birbirine çarpıyordu.

"Annesi hamile," diye sözünü kesti Jamie bana bakarak. "Ve doğumla ilgili biraz sorun yaşıyor olabilir."

"Ö-ödeme yapamayız..."

"Bunun için endişelenme," dedim ve Jamie'ye başımı sallayarak genç kızı kollarıma aldım. Küçük, zayıf ve çok soğuktu, ağaçtan düşmüş minik bir kuş gibiydi.

"Her şey yoluna girecek," dedim ona usulca ve saçlarını düzelttim. "Hemen annene gideceğiz. Nerede yaşıyorsun?"

Kız yutkundu ama başını kaldırıp bakmadı, o kadar üşümüştü ki ısınmak için bana sarıldı.

"Bilmiyorum. Yani nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum. Sadece benimle gelirsen seni götürebilirim?" Kız İskoç değildi.

Bir şey biliyor mu diye Jamie'ye baktım. Cloudtreeleri duymamıştım, yeni yerleşenlerden olmalıydılar ama Jamie de tek kaşını kaldırarak başını salladı. O da onları tanımıyordu.

"Yürüyerek mi geldin, kızım?" diye sordu ve kız başını olumlu anlamda salladı. "Evinden ayrıldığında güneş hâlâ doğmamış mıydı?"

Kız başını salladı. "Hayır, efendim. Hava iyice kararmıştı, hepimiz yatmıştık. Sonra annemin sancıları aniden başladı ve..." Tekrar yutkundu, gözlerinden yaşlar süzülüyordu.

"Peki ya ay?" diye sordu Jamie hiçbir şey olmamış gibi. "Yola çıktığında tepede miydi?"

Jamie'nin gerçekçi tonu onu biraz rahatlattı, o da duyulabilir bir nefes alıp yutkundu ve başıyla onu onayladı.

"Oldukça tepedeydi, efendim. Dünyanın kenarından iki karış yukarıda."

"Ne kadar şiirsel bir ifade," dedim ona gülümseyerek. Fanny benim eski bahçe şalımla gelmişti; yırtık pırtıktı ve delikleri vardı ama kalın yeni yünden yapılmıştı. Başımla teşekkür ederek Fanny'den aldım ve kızın omuzlarına sardım.

Jamie muhtemelen ayın nerede olduğunu görmek için verandaya çıkmıştı. Tekrar içeri girdi ve bana başıyla işaret etti.

"Cesur küçük kız yaklaşık üç saattir gecenin karanlığında tek başına dışarıda, Sassenach. Bayan Agnes, babanızın evine giden düzgün bir yol var mı?"

Küçük kızın yumuşak kaşları endişeyle çatıldı –bu bağlamda "düzgün" kelimesinin ne anlama geldiğinden emin değildi– ama kararsızca başını salladı.

"Bir patika var," dedi kız, bunun yeterli olabileceği umuduyla Jamie'den bana bakarak.

"Clarence'ı al," dedi Jamie bana, onun başının üzerinden. "Ay yeterince parlak. Ben de seninle geleceğim." *Sanırım acele etsek iyi olacak*, diye ekledi yüz ifadesi. Haklı olduğunu düşünüyordum.

Clarence ne uykusundan uyandırılmaktan ne de perişan bir kız olsa bile iki kişiyi üstünde taşımaktan hoşnuttu. Öfkeli bir şekilde oflayıp pufluyor, yavaş yürüyor ve topuklarımla onu hızlandırmaya çalıştığım her seferinde yanlarını şişiriyordu. Jamie, Fanny'nin iri kısrağı Miranda'yı almıştı. Miranda sert, sevimli bir mizaca sahipti ve onun ağırlığını taşıyabilecek kadar iriydi. Miranda da bu gece gezintisinden pek hoşnut değildi ama kavak, karaçam ve köknar koruları arasından geçerek sırtın tepesine doğru uzanan dik ve dar patikaya doğru mecburen ilerledi.

Clarence geride kalmaktansa onu takip etti fakat bu konuda hiç acelesi yoktu. Ben de koca at ile üzerindeki binicisinin siluetini ve patikanın nerede olacağına dair her türlü fikri gözden kaybetmeye devam ettim. Kızın karanlık ve çalılıklar arasında yolunu nasıl bulduğunu merak ediyordum; bacakları ve kolları çizik içindeydi, saçlarında yapraklar ve çam iğneleri vardı. Ormanın kokusu üstüne sinmişti.

Ay artık gökyüzünde iyice yükselmişti, ormandaki aldatıcı açıklıkları algılamayı mümkün kılan, ancak bir metreden daha

uzaktaki herhangi bir şeyi görebilecek kadar parlak olmayan, orantısız, hileli bir ay parçasıydı.

Agnes önümde tünemişti, üstü başı dağınıktı ve mantar sapı gibi soluk beyaz bacakları karanlığın içinde iki yana sallanıyordu. Acaba evden panik içinde mi çıkmıştı, yoksa belki de tek giysisi bu kirli geceliği miydi diye düşündüm. Belli belirsiz yemek yağı ve yanık lahana kokuyordu.

"Bana annenden bahset, Agnes," dedim, Clarence'ın kaburgalarına sert bir tekme atarak. Sinirle kulaklarını kıpırdatınca ben de vazgeçtim. İyi bir katırdı ama onu kızdıran bir biniciyi kovmaktan da geri durmazdı. "Sancıları ne zaman başladı?"

Genç kız aradığı yardımı bulduğu için korkusu biraz azalmıştı ve sorularıma cevap verdikçe giderek sakinleşti.

Bayan Cloudtree (evde bir Bay Cloudtree var mıydı? Evet, vardı ama ondan bahsederken vücudu kaskatı kesildi) zamanına yaklaşmıştı (iyi, erken doğum değil), gerçi iki ya da üç hafta daha olabileceğini düşünmüştü (o zaman belki biraz erken... ama öyle bile olsa, bebeğin makul bir şansı olmalıydı...).

Agnes'ın söylediğine göre annesinin sancıları öğlen saatlerinde başlamıştı ve annesi bunun uzun süreceğini düşünmemişti. Agnes suyun gelmesinden sonra dört saat içinde doğmuştu, küçük erkek kardeşlerinin her biri ise daha da hızlı dünyaya gelmişlerdi. (Güzel, Bayan Cloudtree çok doğum yapmış. Ama bu durumda oldukça hızlı ve komplikasyonsuz bir doğum yapması *gerekirdi*... Ancak bu seferkinin böyle olmadığı ortadaydı...)

Agnes normalden daha uzun süren bir doğum haricinde sorunun ne olduğunu tam olarak açıklayamıyordu. Ancak bir sorun *olduğunu* biliyordu ve bu beni ilgilendiriyordu.

"Bu... değil..." dedi kız, eski şalı omuzlarına daha sıkı sarıp yüzümü görmek, anlamamı sağlamak için başını çevirerek. "Farklı bir şey var."

"Bir şey sana yanlış mı geliyor?" diye sordum merakla.

Başını şüpheyle salladı. "Bilmiyorum. Geçen sefer Georgie doğduğunda yardım etmiştim. Billy geldiğinde de oradaydım...

O zaman yardım edemeyecek kadar küçüktüm ama her şeyi görebiliyordum. Bu... çok farklı." Yutkunduğunu duydum ve omzunu okşadım.

"Yakında orada olacağız," dedim. Ona her şeyin yoluna gireceğine dair güvence vermek istedim ama o durumun farkındaydı, yoksa karanlıkta koşarak yardım istemeye gelmezdi. Tek umudum, bu arada Cloudtrees'in kulübesinde telafisi mümkün olmayan bir şey yaşanmamış olmasıydı.

Ayı görmek için yukarı baktım. Zaman algımı saat yerine yıldızlara ve gezegenlere kaydırmayı hiçbir zaman başaramamıştım, bu yüzden Jamie'nin yaptığı gibi zamanı bilmek yerine hesaplamak zorundaydım. *Ay hayalet gibi bir kalyondu. Olabilir*, diye düşündüm, etrafımızı saran karanlık, güzel kokulu köknar ağaçlarının arasından bir an için onu fark ettim. *Ve bir haydut at sürerek geldi... at sürerek geldi...*

Bu noktada bilebileceğim her şeyi biliyordum; düşünmeyi bırakmanın zamanı gelmişti. Her doğum farklıydı. *Ve her ölüm.* Düşünce ben onu durduramadan zihnimde dile geldi ve içimi bir ürperti kapladı.

Agnes'in ailesi hakkında birkaç soru sordum fakat o kendi kaygılarına çekilmişti ve daha fazla konuşmak istemiyordu. Şimdiki kulübelerini yaz başında inşa ettikleri ve isimlerinin bilgisi ötesinde Cloudtreeler hakkında çok az bilgi edindim. Aile fertlerinin isimleri şöyleydi; Aaron, Susannah, Agnes, William ve George.

Jamie, Tepe'nin en başında halkın dağın üst yamaçlarındaki yüksek, ağaçsız çayırlara verdiği isimle Çorak'ın kenarında durdu. Her zamanki gibi Çorak'ta sert bir rüzgâr esiyordu. Rüzgârın şiddetiyle başıma örttüğüm şal geri çekildi, saçlarım da onunla birlikte rüzgârda savrulmaya başladı. Jamie, Miranda'nın dizginlerini bırakınca Miranda hemen başını eğip otları çiğnemeye başladı.

Jamie attan inip Clarence'ın dizginini tutmaya geldi. Artık ağaçların altından çıkmıştı, ay ışığında onu açıkça görebiliyor-

dum. Bana gülümsüyor, saçlarımın kafa derimden yukarı doğru kaldırılmasını izliyordu.

"Havalanıp uçayım deme, Sassenach. Bayan Agnes'ın bize buradan sonra rehberlik etmesi gerekecek," dedi ve elini ona doğru uzattı. "Yanıma gelir misin, kızım?"

Küçük kızın kaskatı kesildiğini hissettim ama bir anlık tereddütten sonra başını salladı ve Clarence'ın üzerinden kaydı. Clarence homurdandı ve akıllıca arkasını döndü, belli ki artık kızdan kurtulduğumuza göre eve gitme zamanının geldiğini düşünüyordu.

"Tekrar düşün," dedim ona başını sertçe döndürerek. Bunu kısa bir irade savaşı izledi, Miranda ve binicisinin amansız hareketiyle çözüldü. Clarence homurdandı ve arkasından anırdı ama Miranda geri dönmedi ve bir anlık öfkenin ardından dişlerini sıkarak tırısa kalktı ve onun peşinden gitmeye başladı. On beş dakika sonra Cherokee Sınırı'nı geçtik. Ay ışığında kısa bir süre görünen beyaz bir alev, Antlaşma Hattı'nı işaretleyen ağaçlardan birini işaret ediyordu.

Ay tepemizdeydi ve ağaçlar Jamie'nin omzunun üzerinden geriye baktığını görebileceğim kadar açıktı. Küçük bir onaylama hareketiyle elimi kaldırdım; fark etmiştim. Agnes'ın ailesinin Kızılderili topraklarına yerleşerek riske attığı tek şey erken doğum olmayabilirdi. Jamie'nin gelmekte ısrar etmesine sevinmiştim; gerekirse anlaşabilecek kadar Cherokee dilini biliyordu.

Agnes'ın yönünü bulmak için ara sıra açık havaya çıkması gerektiğinden –yıldızları okuyabildiğini söylemişti– yolculuk hiç de kısa sürmedi ama bir saat içinde yağlı deriyle kaplı bir kulübenin pencerelerinin loş ışığını gördük.

Clarence'ın üzerinden kayıp çantamı indirdim.

"Ben atlara bakarım," dedi Jamie, Clarence'ın dizginlerini almak için yaklaşırken. "Sanırım acele etmen gerekecek?"

Agnes çoktan kapıdaydı, çılgın bir güve gibi çırpınıyordu ve durduğumuz yerden bile doğum sancısı çeken bir kadının derin, gırtlaktan gelen seslerini duyabiliyordum.

Kapı aniden içeriye doğru açıldı ve Agnes eşikten aşağı yuvarlandı. Uzun boylu, karanlık bir figür onu ayağa kaldırdı ve yüzüne bir tokat attı.

"Hangi *cehennemdeydin*, kızım!"

Clarence'ın kulakları silah sesiyle dikleşti ve bunu hemen küçük çocukların tiz çığlıkları takip edince arkasını dönüp ormana doğru koşmaya başladı.

"Seni lanet olası aptal!" diye bağırdım. "Buraya gel!"

"*Ifrinn!**" Jamie yanımdan geçip katırın peşinden koştu ve nefesinin geri kalanını kovalamaca için sakladı.

"*Sen* de kimsin be?"

Sesten yana döndüğümde kapının titrek ışığında duran genç bir Cherokee'nin bana dik dik baktığını gördüm. Kapının pervazına yaslanmıştı, uzun saçları dağınıktı ve gömleğinde kan vardı.

Derin bir nefes alıp doğruldum ve ona doğru yürüdüm.

"Ben, efendim," dedim, "ebeyim. Lütfen gidip oturun." Bu emre uyup uymadığını görmek için beklemedim. Yapacak işlerim vardı.

Hastam ocağın yanındaki derme çatma bir doğum sandalyesinde oturuyordu. Öne doğru çökmüştü, kolları sallanıyordu ve terden sırılsıklam olan koyu sarı saçları neredeyse köklerine kadar siyahtı, uçları kocaman karnının üzerine dökülüyordu. Biri beş diğeri üç yaşında olan iki küçük oğlan çocuğu bacaklarından birine yapışmış, uluyorlardı. Bacakları ve ayakları fena hâlde şişmişti.

"Buraya gel, Billy." Yanağındaki kırmızı avuç izi dışında yüzü bembeyaz olan ve sesi bir ciyaklamadan öteye geçmeyen Agnes, çocuklardan daha büyük olanını yakasından tutup çekti. "Georgie, sen de gel... *Gel* dedim!" Sesindeki korku onları harekete geçirdi ve dönüp inleyerek ona sarıldılar. Agnes bana baktı, gözleri sessiz bir yakarışla kocaman olmuştu.

"Her şey yoluna girecek," dedim ona usulca ve kolunu sıktım. "Ufaklıklara iyi bak. Ben annenle ilgilenirim."

---

* Galcede 'lanet olsun' anlamına gelir. (ç.n.)

Diz çöktüm ve kadının yüzüne baktım. Kan çanağına dönmüş mavi bir göz, hırpalanmış ıslak saçlarının arasından bana bakıyordu. Yorgunluktan buğulanmış olsa da zeki, bilinçli bir göz, bana bakıyordu.

"Benim adım Claire," dedim bir elimi karnına yerleştirerek. Terden sırılsıklam olmuş kirli geceliğinin içinden çıkık göbeği görünüyordu. "Ben bir ebeyim. Sana yardım edeceğim."

"Yüce Tanrım," diye fısıldadı, dua mı ediyordu yoksa şaşırmış mıydı, anlayamadım. Sonra yüzü buruştu ve hayvani bir sesle karnının üzerine kıvrıldı.

Elimi onun üzerinde tutarken başımı aşağıya eğdim ve doğum taburesinin oyuğundan yukarı baktım. Hastam ıkınırken dar bir soluk kafa bir anlığına göründü, sonra kayboldu.

Her zaman doğumun yaklaşmasıyla gelen heyecan patlamasını hissettim ve elim karnında sıkılaştı. Bir hamle daha geldi, bu seferki ani bir korkuydu.

Bir şeyler ters gidiyordu. Ne olduğunu söyleyemiyordum ama bir şeyler çok yanlıştı. Doğruldum ve sancının etkisi geçince ayağa kalkıp kadını omuzlarından tutarak doğrulmasına yardım ettim. Elimde havlu yoktu; eteğimi kaldırdım ve tarlatanımla yüzünü sildim.

"Ne zamandır ıkınıyorsun?" diye sordum.

"Çok uzun zamandır," dedi ve yüzünü buruşturdu. Eğilip tekrar baktım ve gölgesi durumu engellemediği için çok haklı olduğunu gördüm. Apış arası neredeyse mordu ve çok şişmişti. İşte bu, çocuk sıkışmıştı, başının tepesi her kasılmada darbe alıyor ama daha ileri gidemiyordu.

"Lanet olasıca kör şeytan," dedim ve kadın şaşkınlıkla bana bakakaldı. "Boş ver. Sancı kesildiğinde..." Çünkü bir sonraki sancı geliyordu, yüzünde görebiliyordum. "...duvara yaslan."

Kocası, sanırım Agnes'a tokat atan adamdı, dışarı çıkmış, Cherokee dilinin İngilizceye karıştığı tutarsız bir dille geceye lanet okuyordu.

"Pekâlâ," dedim olabildiğince sakin bir şekilde. Bir yandan pelerinimle şalımı çıkardım. "Bakalım burada neyimiz varmış, değil mi Susannah?"

Toprak zeminde kan lekeleri vardı ama koyu renkti ve büyük, görünür pıhtılar vardı; tam kanlı bir gösteri. Uyluklarında kaygan bir kan tabakası olmasına rağmen kanaması yoktu. Suyu bir süre önce gelmişti. Hava sıcaktı ve küçük oda Jurassic bataklığı gibi pis kokuyordu.

Kasılmalar her dakika güçlü bir şekilde geliyordu. Kasılmalar arasında sadece karnının elimle yoklayabileceğim kadar gevşediği anlar oluyordu ama ikinci denemede... karın kaslarının demir bir bant gibi gerildiğini hissettim ve ellerim hâlâ üzerindeyken usulca saymaya başladım. Gevşeme... Başın nerede olduğunu biliyordum, çocuk arkaya mı dönüktü? Rahatlamış karnına sertçe bastırdım, omurganın kıvrımını bulmaya çalıştım.

"Ahh!"

"Her şey yoluna girecek. Benimle birlikte say, Susannah... bir, iki..."

"Aahhh!"

Sessizce saydım. Yirmi iki saniye sonra kasılma hafifledi. Omurga... bir dirseğin küt noktası vardı ve orada, çocuğun omurgası olması gereken bir kıvrım... ama değildi.

"Hay lanet olsun," dediğim sırada Susannah inleme ya da bitkin bir kahkaha olabilecek bir ses çıkardı. Dikkatimin geri kalanı elimin altındaki şeydeydi. Bir omurganın ya da kalçanın kıvrımı değildi. Başka bir kafanın kıvrımıydı.

Bu kafa yeni bir kasılmayla kayboldu, ama elimi inatla yerinde tuttum ve kasılma azalır azalmaz çılgınca sağa sola bakındım. Panik hâliyle ilk düşüncem –bir kavanoz şarap ispirtosunda görülen çift başlı bir bebeğin anısı– kayboldu, yerine kısmen rahatlama, kısmen de yeni bir telaş geldi.

"Bunlar ikiz," dedim Susannah'ya. "Bunu biliyor muydun?"

Susannah başını bir öküz gibi yavaşça sağa sola salladı.

"Düşündüm de... belki. Sen... emin misin?"

"*Ah, evet*," dedim onu tekrar güldüren bir tonda, ancak ses bir sonraki kasılma tarafından aniden kesildi.

Muhtemelen büyük bir sakatlıkla karşı karşıya olmadığımız düşüncesinin neden olduğu rahatlama hızla azaldı ve yerini bir

sonraki düşünce aldı; ilk bebek hareket etmiyorsa, belki göbek kordonuna takılmış, muhtemelen ölmüş ya da ikiziyle bir şekilde dolanmış olabilirdi.

Neyi ittiğime dair bir fikrim olduğunu düşündüğümde bastırıp içeride neler olabileceğine dair zihinsel bir resim elde etmeye çalışarak daha fazla elimle yokladım... ama en iyi ebe bile ancak bu kadarını söyleyebilirdi ve makul ölçüde emin olduğum tek şey plasentaydı *–bir plasenta mı, yoksa iki mi? Eğer tek plasentaysa, ilk doğumla birlikte kopabilir ve anneyi öldürecek ani bir ayrılma deneyimi yaşayabiliriz–* henüz ayrılmamıştı, ancak bebeğin başının pozisyonu göz önüne alındığında, bebeğin arkasında kolayca kan birikebilirdi... Hayır. Susannah'nın yüzüne baktım. Hayır, kanaması olsaydı bembeyaz olur ve bilincini kaybederdi. Bu hâliyle kıpkırmızıydı ve hâlâ mücadele ettiği belliydi.

Öte yandan fazla zamanımız yoktu. İki göbek kordonundan biri boyuna dolanabilir ya da çocukla leğen kemikleri arasına girip bir kasılmayla ezilebilir ve bir çocuğu oksijensiz bırakabilirdi... ve bu en iyimser hâliydi...

Zihnim olası sorunların listesini hızla gözden geçirdi; bazılarını görebildiğim ve hissedebildiğim kadarıyla, bazılarını (yapışık ikiz olma ihtimali gibi) yüksek ihtimaller nedeniyle, diğerlerini ise neler olduğunu bilsem bile elimden bir şey gelmeyeceği gerekçesiyle göz ardı edebilirdim. Geriye endişelenecek birkaç madde kalıyordu.

Ayrıca çocuk hareket etmiyordu. Canlıydı; parmak uçlarımı kısa bir süre kafasına değdirdiğimde nabzını hissedebiliyordum. Yüzüstü, düzgün bir şekilde yönlendirilmişti, kafatasındaki kemiklerini hissedebiliyordum. Ama hareket etmiyordu!

Toprak zeminde uzun süre diz çöktüğüm için omuzlarım, kalçalarım ve dizlerim ağrıyordu ama bunu belli belirsiz hissediyordum, alakasız bir gözlemdi. Bir elim kadının vajinasında, diğeri karnındayken deri ve kas duvarını yokluyor, minik uzuvların karmaşasında bir düzen arıyordum. Susannah'nın teri el-

lerimin altında kaygan ve sıcaktı. Bu iyiydi, ıslaklık hareketleri hissetmeme yardımcı oluyordu... Kasılma, parmaklarımı kafatası ile leğen kemiği arasına sıkıştıran ve Susannah'nın çığlık atmasına, benim de çığlık atmamak için dudağımı ısırmama neden olan bir güçle geldi.

Böyle bir baskı üç kere doğum yapmış bir kadın için bile bebeği yağlanmış bir domuz gibi dışarı atmasını sağlamalıydı. Ancak olmadı, artık nerede terslik olduğunu anlamıştım.

"İkizler birbirine dolanmış," dedim elimden geldiğince sakin bir sesle.

Karnına bastırdım ve bebeğin hareket ettiğini hissettim, en azından ikizlerden biri hâlâ hayattaydı. Terden sırılsıklam olmuştum ve ağzım kurumuştu. Birisi yanıma bir bardak su koymuştu, hiç farkında değildim. Bundan sonra söylenmesi gerekeni söyleyebilecek kadar ağzımı ıslatmak için suyu alıp içtim.

"Susannah," dedim gözlerinin içine bakmak için öne doğru eğilerek. "Bebekler dışarı çıkamıyor. Onları dışarı *çıkaramıyorum*. Bunu yapmaya devam edersek ölecekler ve sen de ölebilirsin." Hemen. Derin bir nefes alırken Susannah elini karnının üstünde tuttuğum elimin üzerine koymuştu.

"Bekle," diye fısıldadı ve hepimiz bir sonraki kasılmayı yaşarken elimi sıktı. Rahatladığında nefes nefese kalmıştı ama elimi hafifçe sıkıp bıraktı. "Peki... ne yapacağız?" diye sordu, soluk soluğaydı.

"Seni kesip açabilir ve bebekleri çıkarabilirim," dedim. "Korkunç ve acı verici olacak ama..."

"*Bundan* daha kötüsü olamaz," dedi, sonra bir karga gibi boğuk bir kahkaha attı. Başımı eğip alnımı bir an için karnına yaslarken duygularımı kontrol ederek kendimi hazırladım. "Peki, ölecek miyim?" dedi, sesi oldukça gerçekçiydi.

"Büyük olasılıkla," diye yanıt verdim, doğrulup onun konuştuğu şekilde konuşmuştum. Yüzümü koluma silip dökülen saçlarımı gözlerimden uzaklaştırdım. "Ama bebekleri kurtarabilirim. Elimden geleni yapacağım."

Susannah başını salladı ve bir sonraki kasılma başladığında omzuma şiddetle sarıldı.

Kasılma geçer geçmez, "Kurtar onları," dedi ve başını eğerek soluk soluğa kalmış bir at gibi nefes aldı.

Acil durumun enerjisi içime doldu ve ayağa kalkarak ilk kez kulübeye baktım. Küçüktü ve pek eşya yoktu; bir karyola, ayakucunda kıvrılmış samandan bir yatak. Bir masayla banklar ve ateşin üzerinde dumanı tüten bir kazan vardı, Tanrı'ya şükür. O sırada Jamie'nin cerrah bıçaklarımın bulunduğu bohçayı sakince masanın üzerine açtığını görmek beni şaşırttı.

"Sen nereden çıktın?" dedim ardından kulübeye bakındım. "Bay Cloudtree nerede?"

"Ölü bir alabalık kadar soğuk," diye yanıt verdi Jamie, yarı açık kapıya doğru başını sallayarak. "Sarhoş yani." Aradan küçük beyaz bir yüz gördüm, gözleri korkudan kocaman olmuştu. "Kardeşlerine göz kulak ol, kızım. Her şey yoluna girecek."

Agnes'a doğru gülümsediğimi umduğum bir hareket yaptım ve masaya yaklaştım. Elimden geldiğince hızlı bir şekilde çantamdan bir şeyler çıkarmaya başladım.

"Ona ne dediğimi duydun mu?" diye sordum alçak sesle, Bayan Cloudtree'nin homurdanan hâlini başımla işaret ederek.

"Duydum," dedi Jamie aynı şekilde alçak sesle. "Küçük kız da duydu." Kapıya baktı; Agnes hâlâ oradaydı. Benim baktığımı görünce içeri girdi.

"Çocuklar babamla birlikte kulübede uyuyorlar," dedi Agnes aceleyle. "Yardım edebilirim, lütfen yardım etmeme izin verin!"

"Agnes?" dedi Susannah belli belirsiz, başını kaldırarak. Ben daha bir şey söyleyemeden Agnes annesinin yanına koşmuş ve omuzlarından sarılmıştı. Gözyaşları yüzünden aşağı dökülüyordu ama "Her şey yoluna girecek anne, Bay Fraser öyle diyor," diyordu.

Susannah bir kolunu sanki bir ton ağırlığındaymış gibi kaldırdı ve sırılsıklam saçlarını bileğiyle yavaşça geriye iterek gözlerini Jamie'ye dikti.

"Siz öyle mi diyorsunuz, Bay... Fraser?"

"Evet, öyle," dedi Jamie.

Susannah morardı ve dudağını ısırdı. Burnundan ağır ağır nefes alırken başı sallanıyordu. Acısı dindiğinde, sanki büyük demir kazan kadar ağırmış gibi başını kaldırdı.

"Karınız... öleceğimi söylüyor."

"Evet, ben ona ondan daha çok inanıyorum ama sanırım kime inanacağın senin seçimin." Bana baktı, elleri harekete geçmek için yarı yukarıdaydı. "Ne yapmak istiyorsun, Sassenach?"

"Yatması gerekiyor." Kararımı vermiştim ve ihtiyacım olan şeyleri çoktan bankın üzerine yerleştirmiştim. "Onu yatağa yatırabilir misin? Çabuk."

Susannah nefes nefese kalmıştı, gözleri kapalıydı. Bunun üzerine gözleri açıldı ve karnını tutarak doğruldu.

"Yatağa değil! Güzelim kuş tüyü yatağımı mahvedemezsin! Aaahhh!" Tekrar bir karides gibi kıvrıldı. Agnes o kadar zor nefes alıyordu ki bayılacağını sandım ama endişelenecek zaman yoktu.

"O zaman yere," dedim kısaca. "Acele et. Geri çekil, Agnes!"

Jamie ve ben onu kaldırıp çevirdik ve elimizden geldiğince dikkatli bir şekilde yere yatırdık. Susannah çok ağırdı, çok hantaldı ve terden kayganlaşmıştı, yine de sert bir şekilde toprak zemine çarpınca vahşi bir çığlık attı. Jamie de Galce küfürler savurdu.

"Lanet olsun," dedim belli belirsiz, ardından seyreltilmiş alkol şişesine uzanarak geceliğinin ıslak kıvrımlarını yukarı ittim ve balık beyazı ile mor-kırmızı çatlaklarla çizgili kocaman göbeğinin üzerine döktüm.

"Pekâlâ," dedim ve cerrahi neşterlerimin en ağırını kaptım. "Jamie, tut onu.... Ah, onu zaten tutuyorsun, güzel."

"Yüce İsa, yardım et bana..." diye mırıldandım ve bıçağı göbeğinin dibine dayadım.

Ancak ben daha kesiği açamadan Susannah soğuk metalin dokunuşu sanki bir sığırı dürtüyormuş gibi çığlık atıp dizlerini yukarı kaldırdı, sonra topuklarını toprağa gömüp sırtını dikleştirdi, tekrar yere vurdu ve...

"*Bu* da ne böyle?" Jamie, Bayan Cloudtree'nin karnının oluşturduğu engelin üzerinden bakmaya çalışarak.

"Bu bir kafa," dedim. "Hay lanet olasıca kör şeytan. *Ikın*, Susannah!"

Talimatları beklememişti. Vahşi bir sesle ıkındı ve bebek yağlanmış bir domuz gibi dışarı fırladı. Onu yakaladım, o bir erkek miydi? Evet, önlüğümün içindeydi. Burnuyla ağzını temizledim, onu ters çevirdim ve ıslak sırtına hafifçe vurdum. Minik kalçaları itiraz edercesine birbirine yapıştı, gevşedi ve küçük koyu renkli dışkı fışkırttı ama düzenli olarak oflama sesleri çıkarıyordu, sesi annesi kadar yüksek olmasa da ona çok benziyordu.

"Agnes!" diye bağırdım. Arkamı döndüğümde küçük kız çoktan yanımdaydı. Önlüğümü çıkarıp aceleyle bebeğe sardım ve onu kollarına bıraktım.

"Göbek bağını keseyim mi, Sassenach?" Jamie diğer yanımda çömelmiş, elinde *sgian dubh* bıçağını tutuyordu.

"Evet," dedim nefes nefese ve elimi doğum kanalına sokarak başka bir baş bulma umuduyla onun dediğini unuttum.

Öyle bir şansım yoktu. Dar ve kaygan karanlıkta her yerde uzuvlar vardı. Daha iyi görebilmek için gözlerimi kapattım ve acilen bir ayak aradım. *Sadece bir tane*, diye dua ettim. *Sadece bir ayak*. Sonra güçlü bir kasılma başladı, oldukça farklıydı, Susannah'nın vücudunda yuvarlanan bir okyanus dalgası gibi, ama elimi yoldan çekmeyi başarabileceğim kadar yavaştı. İşte oradaydı. Ufak bir ayak, gevşek parmakları doğaüstü bir maviyle renklenmişti.

"Lanet olsun, lanet olsun, lanet olsun..." Anlamsız şeyler mırıldandığımı fark ettim ve çenemi sıkıca kapattım. Artık çok geç olduğunu biliyordum ama yapılacak başka bir şey yoktu.

Bir kez daha karanlıkta el yordamıyla yukarı uzandım ve bu kez diğer ayağı sorunsuzca buldum. Sorunsuzdu çünkü bebek hareket etmiyordu.

Bir an her şeyden uzaklaşmışım gibi hissettim ve gözlerimi kapatıp yutkundum, minik bir bedenin katı durgunluğunun ellerime geldiğini hissettim. Buna ölü doğum diyorlar çünkü öyle. Çocuk öldüğü için değil, her şey –her şey– sessizleştiği için. Minik, hareketsiz bir kız. Öldüğünü biliyordum, fakat inatçılığım onu kaldırmama ve nefesi hareketsiz ciğerlerine itmeye çalışmama neden oldu, parmaklarım minik göğsünde boş bir çabayla hareket etti... ama o gitmişti.

Yine de ilk doğumun canlı sevinci hâlâ bedenimde köpürüyordu. Bebeğin öfkeli haykırışını, Susannah'nın derin, yavaş nefes alışını, kısık sesleri, ateşin çıtırtısını, kazandaki suyun fokurdamasını duyabiliyordum ama hepsi sessizliğe bürünmüştü, tek hissettiğim kendi kalbimin atışıydı. Huzurdu, derin bir huzurdu, henüz kedere sarılmamıştım. Minik bedeni tuttum ve eteğimle onun –evet, onun– minik yüzünü sildim. Gözleri kapalıydı ve hiç açılmayacaktı. Bir süre daha öyle kaldıktan sonra onu Agnes'ın getirdiği bir bez parçasına yatırdım ve annesiyle ilgilenmek için döndüm.

"Bir oğlun oldu, Susannah," dedim usulca. "Agnes, onu getirir misin?" Getirdi, onu düşürmemeye odaklanırken dudağını ısırıyordu. Prematüre ve ikiz olduğu düşünüldüğünde boyu iyiydi, yine de iki buçuk kilodan daha hafifti. Onu Susannah'nın göğsüne koydum ve kolu yavaşça yukarı kalkarak onu tuttu, başını kavradı.

"Her şey yoluna girecek hayatım," dedi ona, çığlık atmaktan kısılmış, derin sesiyle. "Kendini yorma." Gözleri kapalıydı ama konuşmaya devam etti. "Diğeri?"

"Özür dilerim," dedim usulca ve elini sıktım. "Senin bir oğlun var."

Susannah harap olmuş rahmine kadar inen bir nefes çekti.

"Teşekkür ederim, hanımefendi," diye fısıldadı.

Küçük çocuk hâlâ kızgın bir eşek arısı gibi sesler çıkarıyordu. Susannah onu göğsüne götürdü ve meme ucunu ağzına sokunca gürültü aniden kesildi.

Ter gözlerimi yakıyor, boynumdan aşağı akıyordu. Topuklarımın üzerinde geriye yaslandım ve yüzümü eteğime sildim. Susannah derin bir nefes aldı ve omzuma bastıran şiş bacağı sertleşti. Plasenta geliyordu; göbek bağını tuttum, bu hâlâ hareketsiz bedene bağlıydı ve oldukça büyük olan plasenta bir geyiğin ciğeri gibi koyu ve kanlı bir şekilde yuvarlandı. Susannah tekrar homurdandı ve ikinci plasenta da sürünerek dışarı çıktı.

"Pekâlâ," dedim kendimi toparlayarak. "Agnes, annenin üzerine bir battaniye ört. Susannah, rahminin kasılmasına ve kanamanın durmasına yardımcı olmak için karnını yoğuracağım. Bu..." Çantamdan bir âdet bezi bulmak için dönmüştüm ve geri döndüğümde Jamie'yi gördüm. Ocağın üzerinde dizlerinin üzerine çökmüş, yüzünde kalbimi durduran bir ifadeyle ölü küçük kıza bakıyordu.

Jamie ona baktığımı hissederek başını kaldırdı ve o an birbirimizin yüzünde beliren ismi okuduk.

Faith. Başımı salladım, boğazım onu kaybettiğim zamanki kadar keskin bir kederle kaplıydı. Jamie başını eğdi ve uzanarak minik, buruşuk bedene dokundu, eli neredeyse onu örtüyordu. Bir damla gözyaşı düştü ve elinin arkasında parladı, bir diğeri de ateş ışığında kırmızı olan küçük alnın kıvrımında.

En derin anılardan etkilenerek eğilip onu kucağıma aldım, ardından göğsüme yaslayarak minik başını avcumun içine aldım. Bir anda, kaybettiğim kızımı kucağıma almıştım, keder içime işliyordu. Gözlerimi kapattım, onu bırakmam gerektiğini, işime devam etmem gerektiğini biliyordum fakat onu bırakamıyordum, kalbimin yavaş atışını onun kırılgan teninin solan sıcaklığında hissediyordum.

Gitmesine izin veremezdim. Faith'in gitmesine izin veremezdim; sonunda onu kollarımdan almışlardı. Beni o soğuk taştan yerde boş ve yalnız bırakmışlardı.

Burnum akıyor, dudağımı gıdıklıyordu. Burnumu silerken çocuğu hâlâ göğsümde tutuyor, kalbimin tekrar kırılmasını dinliyordum.

"Bırak onu ben alayım, Sassenach," diye fısıldadı Jamie ve ellerini uzattı.

Sertçe yutkundum. Onu bırakmam gerekiyordu.

"Yapamam," dedim. "Yapamam." Başımı kaybettiğim küçük kıza doğru eğip dizlerimin üzerinde ileri geri sallandım. Kalbimin atışını göğsümde, kulaklarımda ve parmak uçlarımda hissederken bir daha asla atmayacak olan kalbimi telafi etmeye çalıştım.

Orada ne kadar kaldığımı bilmiyordum. Çocuğun etrafında kıvrılırken ona sıcaklığımı, hayatımı vermek için boşuna çabalıyordum. Ani bir şey yoktu, ses yoktu, hareket yoktu. Ama yakıcı kederin ortasında yavaş yavaş... bir şey fark ettim. Bu *olmadı*; zaten oradaydı. Ancak onu hissetmemiştim ve şimdi hissediyordum.

"Claire?" Jamie'nin eli omzuma dokundu ve ben de boştaki elimle onu kavrayıp tuttum. Sıcaklığına, gücüne tutundum.

"Kal," dedim Jamie'ye ve ölü kıza, nefes nefeseydim. "Kal."

Kalbim. Hâlâ hissediyordum, belirgin bir şekilde, yavaş ve düzenli. Jamie'nin elini bıraktım ama o elini çekmedi. Bebeği bir kolumda tutarken diğer elimi sırtına koydum, hissediyordum. Hiçbir his yoktu, gerçekten hissettiğimi söyleyebileceğim hiçbir şey yoktu ama orada bir şey vardı.

Sırtına hafifçe bastırdım, bir nefeslik boşluk bekledim, tekrar bastırdım. Ve tekrar. Kulaklarımda kendi kalp atışlarımı, kanımın nabzını duyuyordum. Kalp atışlarımı onun sırtına, göğsüne bastırdım.

İt.

Parmaklarım sıcaktı, çocuk da öyle. *Ateş*, diye düşündüm belli belirsiz. Ateşin çıtırtısı ve kalbimin sesi. Dum, dum, dum, dum... Birden Roger'ın bana Dr. McEwan'ın ne yaptığını anlattığı âna gittim. Bir eli Buck'ın göğsündeydi, yavaşça ve sabırla, atan bir kalbin ritmiyle tekrar tekrar vuruyordu.

Bum-bum... dum-dum... dum-dum...

Odada artık başka sesler de vardı; yumuşak sesler, çatırdayan bir kütüğün çıtırtısı, çatının saçaklarının altından gelen rüzgâr, çamların hışırtısı ve suyun şırıltısı. Hareket, sıcaklık, hayat. Jamie'nin eli, omzumda sağlam bir şekilde duruyordu. Hepsini duydum, hepsini hissettim ama hepsi benden uzaktı, başka bir dünyada gerçekleşiyordu. Sadece bir kalp atışından ibarettim.

Zamanın muazzamlığında, o seste ikimizin de olduğunu biliyordum, bir kalbin atışını, yaşam bilgisini paylaşıyorduk. Parmağım yavaş ve emin bir şekilde vuruyordu.

Dum-dum... dum-dum...

Malva... O sahne gözlerimin önündeydi. Bahçede ölmüştü, kan kokusu ve doğum kokusu. Bedeninden aldığım küçük çocuk zar zor yaşıyordu. Ellerimde mavi bir kıvılcım, azaldı ve öldü.

Mavi bir kıvılcım. Onu gördüm, gördüm ve derinlerine baktım, kalmasını diledim, avuçlarımın içinde güvenle tuttum.

Bum... Parmağım hareketsiz kaldı ve küçük ses cevap verdi.

Bum.

Yavaş yavaş kendi nefesimin farkına vardım, ardından Jamie'nin gerildiğini hissettim. O an kolunu bana doladığını, diğer eli göğsümde, bebeğin başının üzerinde olduğunu fark ettim. İçinde bulunduğum parlak karanlıktan dolayı neredeyse kör olan başımı kaldırdım ve ateşin karşısında bir kızın silüetini gördüm, vücudu koyu renkli ve inceydi.

"Sizin için göbek bağını kestim, Bayan Fraser," dedi Agnes. "Ayrıca bana söylediği gibi annemin karnını yoğurdum. Bir bardak elma şarabı ister misiniz? Babam bütün birayı içti."

"İster, kızım," dedi Jamie ve beni nazikçe bıraktı. "Ama önce kız kardeşin için küçük bir battaniye getir, olur mu?"

Dışarısı karanlıktı. Ay batmıştı ve şafağa daha çok vardı. Hava soğuktu ama soğuk bana işlemiyordu.

Sonunda Jamie'nin bebeği almasına izin vermiştim. Onu alırken ellerini ellerimde hissettim, sıcak ve emin, yüzü ışıkla doluydu. Dikkatlice diz çöküp bebeği Susannah'ya verirken elini çocuğun üzerine koyarak onu kutsadı.

Sonra ayağa kalktı ve beni pelerinime sararak dışarı çıkardı. Ayaklarımın altındaki toprağı hissedemiyor ya da ormanı göremiyordum, fakat soğuk hava çam kokuyordu ve yanan tenime merhem gibi geliyordu.

"İyi misin, Sassenach?" diye fısıldadı Jamie. Ona yaslanmış gibiydim ama bunu yaptığımı hatırlamıyordum. Bedenimin nerede başlayıp nerede bittiğinin izini kaybetmiştim; parçalar gevşek bir tür coşku bulutu içinde uçuşuyor gibiydi.

Jamie'nin elleri yüzüme dokunduğunda biraz titrediğini hissettim. Yorgunluktan diye düşündüm. Aynı küçük, sabit titreme, düşük voltajlı bir elektrik akımı gibi tepemden tabanıma kadar içimden geçiyor gibiydi.

Aslında insanın bazen büyük çaba sarf ettiği anlarda yaptığı gibi, yorgunluktan kurtulup diğer tarafa geçmiştim. Bedensel enerjinizin tükendiğini bilirsiniz, yine de doğaüstü zihinsel berraklıkla hareket etmeye devam etmek için garip bir hissiyat içindesinizdir, ama aynı zamanda her şeyi aynı anda, kendi dışınızdan ve en derin özünüzden görürsünüz; her zamanki nefs ve düşünce katmanları şeffaf hâle gelmiştir.

"Ben iyiyim," diyerek güldüm. Alnımı onun göğsüne yasladım ve bir an son bir saatin büyüsü yerini huzura bırakırken tüm parçalarımın yeniden bütünleştiğini hissederek nefes aldım.

"Jamie," dedim birkaç dakika sonra başımı kaldırarak. "Saçım ne renk?"

Bu saçma bir soruydu. Gecenin bir yarısıydı ve zifiri karanlık bir ormanda duruyorduk. Ama küçük bir değerlendirme sesi çıkardı ve bakmak için çenemi kaldırdı.

"Dünyanın tüm renkleri," diyerek yüzümdeki saçları düzeltti. "Ama burada, yüzünün her yerinde ay ışığının rengi var, *mo ghràidh*."

55

KUZEY RÜZGÂRI KİNİ

Rachel aniden uyandı ama onu neyin uyandırdığına dair hiçbir fikri yoktu. Ian'ın uyanıp uyanmadığını görmek için başını yana çevirdi. Uyanmıştı; eli ağzına kenetlenince Rachel dondu kaldı. Kulübenin içi karanlıktı ama yanan ateşin ışığı Ian'ın yüzünü görmesine yetiyordu, gözleri uyarıyla kararmıştı.

Rachel bir kez göz kırpınca Ian da küçük bir baş hareketiyle elini çekti. Ian kıpırdamadan yatınca Rachel da öylece yatmaya devam etti, fakat kalbi, aralarına sokulmuş olan Oggy'yi uyandıracağını düşündüğü kadar sert çarpıyordu.

O kadar sert çarpıyordu ki hiçbir şey duyamıyordu da... Ancak Ian onu dinliyordu. Uzun bedeni hareketsiz dursa da bir şekilde kendini toplayan bir yılan gibi kıvrılmış gibiydi. Gözlerini kapayıp odaklandı.

Bütün gece rüzgâr vardı; evi koruyan büyük kırmızı sedirin meyveleri aralıklarla çatıya çarpıyordu. Ama Ian bu sesi tanıyabilirdi...

Ian aniden kıpırdanıp bir dirseğinin üzerinde yükseldi. Rachel onun keskin bir şekilde nefes aldığını duyunca o da aynısını yaptı. *Tütün.* Bir sonraki anda yataktan fırlamış ve çıplak bir şekilde kapıya doğru ilerlemişti.

Rachel rahatlamayla tuttuğu nefesini bıraktı. Demek gelen bir arkadaştı. Verandadan hafif sesler yükseldi, sonra Ian başını tekrar içeri uzatıp ona kısaca gülümsedi ve sandığın üstünden katlanmış bir battaniye kaparak kapıyı arkasından kapattı.

Hareket hissinden rahatsız olan Oggy kıpırdandı ve burnunu çeker gibi sesler çıkardı. Rachel, Oggy daha fazla uyanmadan lazımlığı kullanmak için aceleyle ayağa kalktı; Oggy sabırlı bir çocuk değildi.

Rachel şalı omuzlarında, bebeği göğsünde, kapının yanındaki pencereye doğru yürüdü. Hava akımı içeri girmesin diye

yağlı bir postla örtülmüştü, bu yüzden hiçbir şey göremiyordu, fakat verandadan gelen sesler oldukça iyi geliyordu.

Gerçi bunun ona pek bir yararı olmamıştı. Ziyaretçiler – Ian'ınki dışında en az iki farklı ses seçebiliyordu– Kızılderililerdi ve kendi dillerinde konuşuyorlardı. Belki de Standing Heron Bradshaw ve Cherokee köylerinden bir arkadaşı, derenin yakınlarında görülen dağ aslanını avlamaya yardım etmeye gelmişlerdi. Bu merhametli bir düşünceydi; ne kadar çok adam olursa o kadar güvende olurlardı. Muhtemelen.

Belki ziyaretçilerin kahvaltıya ihtiyacı vardır diye tam gidip tenceredeki yulaf lapasını kontrol edecekti ki duyduğu bir sözle olduğu yerde donakaldı. Oggy'yi öyle sert sıkmıştı ki çocuk küçük, şaşkın bir ses çıkardı!

Oggy bir anlık vahşilikle tekrar onun göğsüne yapıştı ama kadın bunu fark etmedi bile. Cherokee değil. Hem de hiç. Onlar Mohawk'tı ve kulağına çalınan kelime "*Wakyo'teyehsnonhsa*" idi.

Rachel çocuğu yatırmak ya da giyinmek için beklemedi. Verandaya adım attığında, tahtalar çıplak ayaklarının altında buz tutmuştu ve ışık yeni yeni kaybolmaya başlamıştı. Ona bakan ve kibarca başlarını sallayan iki değil, üç Mohawk'ın ilgili yüzleri de öyle.

İçlerinden biri öyle bir şey söyledi ki Ian öksürdü ve yan gözle ona baktı. Ian battaniyeyi beline sarmıştı ve çıplak göğsünün görüntüsü, soğuktan küçülmüş ve sertleşmiş meme uçları, kendi meme uçlarının Oggy'nin boğulup öksürmesine neden olan bir şey yapmasına neden oldu ve sütü geceliğinin önünü ıslattı. Kızılderililer hiçbir şey olmamış gibi başka tarafa baktılar.

Rachel dişlerini gıcırdatmamaya çalışarak, "Arkadaşların hoş geldiler, Ian," dedi. Onlara gülümsedi. "Bizimle yemek yiyecekler mi?"

İngilizce anlıyorlardı çünkü üçü birden kulübeye girdi. Ian onları takip etmek istediği sırada Rachel boştaki eliyle onun kolunu yakaladı.

"Ne oldu?" diye sordu kısık sesle.

"Bir katliam," diye yanıt verdi Ian. Genç kadın şimdi onun üzgün olduğunu, yüzünün endişeyle gerildiğini görüyordu. "Bir yerleşim yerine saldırı olmuş, sadece birkaç ev, ama hepsi Whig. Joseph Brant ve bazı adamları yapmış. Sonra Burk Hollow'dan bazı savaşçılar bir Mohawk yerleşimine baskın yapmış. İntikam için." Ian kapıya doğru dönmeye çalıştı, ama Rachel canının yanmasını önemsemeden kolunu sıktı.

"Karın mı?" diye sordu. "Ondan haber getirdiklerini anlayabiliyorum. O yerleşim yerinde miydi? Yaşıyor mu?"

Ian cevap vermek istemedi ama hakkını yemeyelim, cevap verdi.

"Bilmiyorum. Ay'a Bakan onu gördüğünde yaşıyordu ama bu neredeyse beş ay önceydi." Ian gözlerini ileriye dikince bir hafta önce hafif bir kar serpintisinin göründüğü uzaktaki dağın zirvesine doğru baktığını anladı. Elleriyle İş Yapan –ve çocukları– kuzeyde çok uzakta yaşıyordu. *Ne kadar uzakta?* diye merak etti Rachel ve şalı Oggy'nin yuvarlak, çıplak başının üzerine çekti.

Ay'a Bakan son hindi haşlamasını da yuttu ve Rachel'a doğru yüksek sesle bir teşekkür geğirmesi yaptı, ardından tabağını ona uzatıp lokmalar arasında anlattığı hikâyeye kaldığı yerden devam etti. Neyse ki anlattıklarının çoğu Mohawk dilindeydi çünkü İngilizce olan kısımlar kuzenlerinden birinin öfkeli bir geyikle karşılaştıktan sonra başına gelenlerle ilgiliydi.

Rachel tabağı aldı ve misafirlerinin içinde parlayan İsa'nın ışığını hayal ederek yeniden doldurdu. Yetim ve yoksul bir çocukluk geçirdiği için bu tür sezgi konusunda hatırı sayılır bir pratiğe sahipti ve yeni doldurduğu tabağı Ay'ın ayaklarının dibine koyarken, el kol hareketlerini kesmeden ona hoş bir şekilde gülümseyebildi.

İşin iyi tarafı, diye düşündü, beşiğe bakarak, erkeklerin konuşması Oggy'yi sersemletmişti. Ian'la bakışmaları ve beşiğe

doğru bir baş hareketiyle, bir annenin en nadir zevkinin tadını çıkarmak için dışarı çıktı: tuvalette on dakika yalnız kalmak.

Bedenen ve zihnen rahatlamış olarak dışarı çıktığında kulübeye geri dönmek istemedi. Bir ara Claire'i ziyaret etmek için Büyük Ev'e gitmeyi düşündü ama yeni gelen Mohawkların geceyi Murraylerin kulübesinde geçirecekleri belli olunca Jenny de aşağı inmişti. Rachel kayınvalidesine çok düşkündü ama Oggy'ye tapıyordu ve Ian'ı da delicesine seviyordu ve şu anda hiçbiriyle arkadaşlık etmek istemiyordu.

Akşam ayazı soğuk olsa da yakmıyordu ve Rachel'ın üzerinde kalın yün şalı vardı. Görkemli bir yıldız tarlasının ortasında kambur bir ay yükseliyordu ve cennetin huzuru, kozalaklı ağaçlarla ölmekte olan yaprakların daha yumuşak kokusuyla keskinleşen sonbahar ormanından nefes alıyor gibiydi. Rachel kuyuya giden patikadan dikkatlice ilerleyip soğuk su içmek için durduktan sonra on beş dakikanın ardından gündüz uçsuz bucaksız dağ ve vadi manzarası sunan kayalık çıkıntının kenarına geldi. Gece ise sonsuzluğun kıyısında oturmak gibiydi.

Gecenin serinliğiyle birlikte ruhuna sızan huzuru memnuniyetle karşıladı. Ancak zihninin huzursuz kısmı ve kalbinde, onu çevreleyen uçsuz bucaksız sessizlikle çelişen bir yanma vardı.

Ian ona asla yalan söylemezdi. Öyle demişti ve o da ona inanmıştı. Ama bunun, bilmek isteyebileceği her şeyi ona anlattığı anlamına geldiğini düşünecek kadar aptal değildi. Wakyo'teyehsnonhsa, yani Ian'ın Emily adını verdiği ve sevdiği Mohawk kadın hakkında daha fazla şey öğrenmeyi çok istiyordu.

Şimdi o kadın belki yaşıyordu, belki de yaşamıyordu. Eğer yaşıyorsa... koşulları ne olabilirdi?

İlk kez Emily'nin kaç yaşında olabileceğini ve neye benzediğini merak etti. Ian hiç söylememişti; o da hiç sormamıştı. Önemli görünmüyordu ama şimdi...

Pekâlâ. Ian'ı yalnız yakaladığında soracaktı, işte bu kadar. Ardından kararlılıkla yüzünü aya, kalbini içindeki ışığa çevirdi ve beklemeye hazırlandı.

Belki bir saat sonra yakınındaki karanlıkta bir hareketlenme oldu ve Ian aniden yanında, gecenin içinde sıcak bir nokta olarak belirdi.

"Oggy uyandı mı?" diye sordu Rachel şalını üzerine çekerek.

"Hayır, taş gibi uyuyor."

"Peki, ya arkadaşların?"

"Onlar da aynı. Onlara Jamie Dayı'mın viskisinden biraz verdim."

"Ne kadar misafirperversin, Ian."

"Niyetim tam olarak bu değildi ama sanırım hakkımda daha iyi düşünmeni sağlayacaksa bundan yararlanmalıyım."

Ian genç kadının saçını kulağının arkasına sıkıştırıp başını eğdi ve niyetini açıkça belli ederek boynunun yan tarafını öptü. Rachel bir an tereddüt etti ama sonra elini gömleğinin altından geçirdi ve yıldızlarla kaplı gökyüzünün altında şalının üzerine uzanarak kendini ona teslim etti.

Bir kez daha sadece biz olalım, diye düşündü. *Eğer onu düşünüyorsa, bunu şimdi yapmasın.*

Böylece üç gün sonra Mohawklar nihayet gidene kadar Emily'nin neye benzediğini sormadı.

Ian onun neden sorduğunu bilmiyormuş gibi davranmadı.

"Küçük," dedi Ian elini dirseğinin yaklaşık beş santim yukarısında tutarak. *Benden on beş santim daha kısa.* "Düzgün, güzel bir yüzü var."

"Ian, eğer güzelse bunu söyleyebilirsin," dedi Rachel yavan bir sesle. "Ben bir Yoldaş'ım, kibir bize göre değildir."

Ian ona bakarken dudakları hafifçe seğirdi. Sonra söylemek üzere olduğu şeyi daha iyi düşündü. Bir an için gözlerini kapayıp açtı ve ona dürüstçe cevap verdi.

"Çok güzeldi. Onunla su kenarında tanıştım. Suyun hiç dalgalanmadığı durgun suda. Ancak nehrin ruhunun aynı şekilde içinde hareket ettiğini hissettiğin bir su." Onu suyun içinde ayakta dururken görmüştü, giyinikti ama gömleği yukarı çekilmiş ve kırmızı bir eşarpla beline bağlanmıştı, elinde bilenmiş tahtadan ince bir mızrak vardı ve balıkları izliyordu.

"Onu o hâliyle düşünemiyorum," dedi Ian, sesi biraz boğuk çıkmıştı. "Gözleri neye benziyordu, yüzü..." Eliyle garip, zarif bir hareket yaptı, sanki Wakyo'teyehsnonhsa'nın yanağını kavradıktan sonra boynunun ve omzunun çizgisinde gezindi. "Ben sadece... onu düşündüğümde..." Rachel'a baktı ve boğazından bir ses çıkardı. "Evet. Şey. Evet, ara sıra aklıma geliyor. Çok sık değil. Ancak düşündüğümde belli belirsiz şekli aklıma geliyor. Sana bunun ne olduğunu kelimelerle anlatamam."

"Neden onu düşünmeyesin ki?" dedi Rachel elinden geldiğince nazikçe. "O senin karındı, çocuklarının annesiydi."

"Evet," dedi Ian yumuşak bir sesle ve başını eğdi. Emily ona ölü doğan bir kız çocuğu vermiş ve iki bebeği daha düşük yapmıştı. Rachel, yerini daha iyi seçmiş olabileceğini düşündü; küçük bir ahır olarak kullanılan barakadaydılar ve tam önlerindeki ağılda yavrulayan bir dişi domuz vardı, memelerinde bir düzine semiz domuz yavrusu, doğurganlığın bir kanıtı olarak homurdanıp duruyordu.

"Sana bir şey söylemem gerek, Rachel," dedi Ian başını aniden kaldırarak.

"Bana her şeyi söyleyebileceğini biliyorsun, Ian," dedi ve bunda ciddiydi fakat kalbi farklı bir şey kastetti ve daha hızlı atmaya başladı.

"Emily'nin çocukları. Onu son gördüğümde onlarla tanıştığımı söylemiştim. İki küçük çocuk; onları Sun Elk'in yanında tutuyordu, ama en büyükleri, oğlan..." Tereddüt etti. "Bebeğe isim vermemi istedi. Bu büyük bir onurdur," diye açıkladı,

"ama bir şey onun yerine çocuğa isim vermemi sağladı. Ona Kertenkelelerin En Hızlısı adını verdim. Çocuk ile tanıştığımda kertenkeleleri yakalıyordu, onları eliyle avlıyordu. Birlikte... yakaladık." Ian bu anıyı hatırlayınca hafifçe gülümsedi.

"Özür dilerim Rachel, bunun yanlış olduğunu düşüneceksin ama yaptığım için pişman değilim."

"Anlıyorum..." dedi Rachel usulca ama anlamamıştı. Yine de ortasında bir boşluk hissetmeye başlamıştı. "Yani bana söylediğin şey..."

"Sanırım o benim olabilir," diye ağzından kaçırdı Ian. "Oğlan. Ben gittikten sonra doğru zamanda doğmuş olmalı. Mohawkların, bir erkek bir kadınla yattığında ruhunun onunkiyle savaştığını söylediklerini söylemiştim sana, hatırlıyor musun?"

"Yanıldıklarını söyleyemem ama..." Rachel bir elini sallayarak lafını yarıda kesti. "Devam et."

"Eğer adamın ruhu kadınınkini yenerse, kadın çocuk sahibi olur." Ian kolunu ona doladı, eli dirseğinde büyük ve sıcaktı. "Yani belki de Claire Yenge kandaki şeyler hakkında yanılıyordu; yani, bizim ufaklık iyi. Belki de Emily'nin kanında... evet, şey..." Başını eğip onunkine yasladı, böylece alın alına, göz göze durdular.

"Bilmiyorum Rachel," dedi sessizce. "Ama..."

"Gitmeliyiz," dedi Rachel ama kalbi o kadar küçülmüştü ki atışını zar zor hissediyordu. "Elbette gitmeliyiz."

56

SENDEN İYİ ARKADAŞ OLUR

"Senden iyi bir arkadaş olur, biliyorsun," dedi Rachel büyük bir yorgan sepetini taşıyan kayınvalidesine bir defne dalı uzatarak. Rachel da bebek askısında uyuyakalmış olan Oggy'yi taşıyordu.

Janet Murray ona sert bir bakış attı ve Claire'in Rachel'a özel olarak İskoç sesi diye tarif ettiği, hafif eğlence, küçümseme,

alay ya da zorlayıcı bir eylemin yaklaştığını gösteren, homurtu ve gurultu karışımı bir ses çıkardı. Rachel o anda kayınvalidesinin eğlendiğini düşündü ve kendisi de gülümsedi.

"Sen açık sözlü ve dobra birisin," diye belirtti Rachel. "Ve dürüst. Ya da en azından ben öyle olduğunu düşünüyorum," diye ekledi hafifçe alay ederek. "Seni hiç yalanını yakaladığımı söyleyemem."

"Böyle yargılara varmadan önce beni biraz daha uzun süre tanıyana kadar bekle," diye öğüt verdi Jenny. "İhtiyacım olduğunda iyi bir yalancıyımdır. Başka ne yapabilirim ki?" Koyu mavi gözleri biraz kırıştı, kesinlikle eğleniyordu. Rachel gülümseyerek karşılık verdi ve bir an düşünüp patikanın sel suyuyla yok olduğu dik çakıl yığınının olduğu yere onu yönlendirdi, sonra uzanıp sepeti aldı.

"Sen merhametlisin. Naziksin ve de korkusuz," dedi Rachel, Jenny'nin yarı kayarak ve dik durmak için dallara tutunarak aşağı inişini izlerken.

Kayınvalidesinin başı sertçe döndü, gözleri irileşti.

"Korkusuz mu?" dedi Jenny inanamayarak. "*Ben* mi?" Rachel'ın "Pisst" diye heceleyeceği bir ses çıkardı. "On yaşımdan beri iliklerime kadar korkuyorum, *a leannan*. Ama alışırsın, değil mi?" Sepeti geri aldı ve Rachel, uykuya daldığı anda ağırlığı iki katına çıkan Oggy'yi daha güvenli bir pozisyona getirdi.

"Sen on yaşındayken ne oldu?" diye sordu Rachel merakla.

Jenny, "Annem öldü," diye cevap verdi. Hem ifadesi hem de sesi gerçekçiydi fakat Rachel bir ardıçkuşunun ince ve yüksek sesi kadar aşikâr bir keder duyabiliyordu.

Rachel uzun bir aradan sonra, "Benimki ben doğduğumda ölmüş," dedi. "Onu hiç tanımadığım için özlediğimi söyleyemem ama elbette..."

"Hiç sahip olmadığın bir şeyi özleyemezsin derler, ancak bu konuda yanılıyorlar," dedi Jenny ve küçük, sıcak avucuyla Rachel'ın yanağına dokundu. "Yürüdüğün yere dikkat et, kızım. Yer kayıyor."

"Evet." Rachel gözlerini yerden ayırmıyor, küçük bir kaynağın fışkırdığı çamurlu bölgeden kaçınmak için geniş adımlarla yürüyordu. "Bazen rüya görüyorum. Bir kadın var ama kim olduğunu bilmiyorum. Belki de annemdir. Nazik görünüyor ama pek konuşmuyor. Sadece bana bakıyor."

"Sana benziyor mu, kızım?"

Rachel omuz silkti ve Oggy'yi bir eliyle poposunun altından tutarak dengeledi.

"Koyu renk saçı var ama uyandığımda yüzünü hiç hatırlayamıyorum."

"Canlı olarak neye benzediğini de bilemezsin." Jenny başını olumlu anlamda sallarken gözleri âdeta uzaklara dalıp gitti. "Ben annemi hatırlıyorum ve eğer *onun* neye benzediğini merak ediyorsan, gidip Brianna'ya bakman yeterli çünkü Ellen MacKenzie Fraser'ın ta kendisi ama biraz daha büyük."

"Bunu yapacağım," diye güvence verdi Rachel. Ian onu çok sevmesine rağmen kendisi yeni kuzenini biraz korkutucu buluyordu. "Yine de korkuyorsun ve o zamandan beri korktuğunu mu söylüyorsun?" Daha dün kulübenin verandasında kocaman bir rakunla yüzleştiğini gördüğü Janet Murray'den daha az korkmuş biriyle karşılaştığını sanmıyordu; hayvanın kocaman pençelerine ve tehditkâr bakışlarına rağmen onu bir süpürgeyle ve İskoçvari bir edayla kovmuştu.

Jenny şaşkınlıkla ona baktı ve yol daralırken küçük bir homurtuyla ağır sepeti bir kolundan diğerine geçirdi.

"Ah, kendim için korkmuyorum, *a nighean*, öldürülmekten ya da benzeri şeylerden endişe ettiğimi hiç sanmıyorum. Hayır, *onlar* için korktum. Onlarla ilgilenmeyi başaramayacağımdan korktum."

"Onlar mı?"

"Jamie ve babam," dedi Jenny ayaklarının altındaki yumuşak zemine biraz kaşlarını çatarak. Bir gece önce çok yağmur yağmıştı ve açık zemin bile çamurluydu. "Onlara nasıl bakacağımı bilmiyordum. İkisi için de annemin yerini dolduramayacağımı biliyordum. Onun yokluğunda öleceklerini düşündüm."

Sen de tamamen yalnız kaldın, diye düşündü Rachel. *Sen de ölmek istedin ama nasıl öleceğini bilemedin. Bu erkekler için çok daha kolay. Neden acaba? Kimsenin onlara ihtiyacı olduğunu düşünmüyorlar mı?*

"Ama başardın," dedi Rachel ve Jenny omuz silkti.

"Onun önlüğünü giydim ve akşam yemeklerini hazırladım. Tek yapmam gereken buydu. Onları beslemek."

"Sanırım en önemli şey buydu." Rachel başını eğdi ve dudaklarıyla Oggy'nin şapkasının tepesini okşadı. Onun sadece varlığı bile göğüslerinin karıncalanıp sızlamasına neden oluyordu. Jenny bunu gördü ve hüzünlü bir şekilde gülümsedi.

"Evet. Çocukların olduğunda, gerçekten tek ihtiyaç duydukları şey senin yanında olduğun o küçük anlardır. Sonra kollarından ayrılırlar ve yeniden korkarsın çünkü artık onlara zarar verebilecek her şeyi bilirsin, onları bunlardan uzak tutamazsın."

Rachel başıyla onu onayladı ve samimi sessizlikleri içinde küçük meşe korusunun içinden geçip samanlığın kenarından dolanarak kulübenin bulunduğu kavak ağaçlarının arasına doğru ilerlediler.

Annesine söyleme işini Ian'a bırakmayı düşünmüştü ama aralarındaki ruh hâli sevgi doluydu ve bu da konuşması için onu harekete geçirdi.

"Ian New York'a gitmek istiyor," dedi. Oggy kıpırdanmaya başlayınca onu omzuna kaldırdı ve küçük, sert sırtını okşadı. "...şey... onun... refahı konusunda kendini tatmin etmek için."

"Evlendiği Kızılderili kadın mı?" dedi Jenny açıkça. "Evet, katliamı duyduğumda bunu isteyeceğini düşünmüştüm."

Rachel, Jenny'nin bunu nasıl duyduğunu sormakla vakit kaybetmedi. Mohawklar üç gün kalmışlardı ve her türlü haber, çivit boyasının ıslak bir kumaştan sızması gibi Tepe'de yayılıyordu.

"Ben de onunla gideceğim," dedi.

Jenny *hah* diye okunabilecek bir ses çıkardı ama başını salladı.

"Evet. Gidebileceğini düşünmüştüm."

"Öyle mi?" Rachel şaşırmıştı ve belki biraz da hakarete uğramıştı. Şoke olmasını, tartışmayı ve caydırma girişiminde bulunmayı bekliyordu.

"Sana ölen çocuklarından bahsetmiştir herhalde?"

"Evet, evlenmeden önce bahsetmişti." Oggy'nin kollarındaki canlı ağırlık çifte nimetti; Ian'ın hiçbir zaman canlı bir çocuğa sahip olamamaktan ne kadar korktuğunu biliyordu.

Jenny başıyla onayladı.

"O dürüst bir adam. Nazik, ama iyi bir arkadaş olacağından şüpheliyim."

"Ben de öyle," diye itiraf etti Rachel. "Yine de mucizeler hep var."

Bu, Jenny'yi güldürdü. Verandanın kenarında durdu ve ayakkabılarının tabanındaki çamuru kazımak için sepetini yere bıraktı, sonra aynı şeyi yaparken Rachel'ı dengelemek için dirseğinden tuttu.

Jenny düşünceli bir tavırla, "Korkusuz dedin," dedi. "Yoldaşlar korkusuzdur, değil mi?"

"Ölümden korkmayız çünkü hayatlarımızın sadece Tanrı'yla birlikte sonsuz yaşama hazırlanmak için yaşandığını düşünürüz," diye açıkladı Rachel.

"Peki, başına gelebilecek en kötü şey ölümse ve bundan korkmuyorsan... o zaman." Jenny omuz silkti. "Sanırım haklısın." Yüzü aniden buruştu ve güldü. "Korkusuz. Bunun üzerinde biraz düşünmem gerekecek, alışmam lazım. Yine de..." Çenesini kaldırarak evin kokusuyla uyanan ve uykulu bir şekilde Rachel'ın göğsüne yumulan Oggy'yi işaret etti.

"Onun için korkmuyor musun? Onu onca yol boyunca savaşa götürmek?"

"*Onu kaybetmek ölümden daha kötü olmaz mı?*" diye eklemedi ama buna gerek duymadı.

Rachel bluzunu çözdü ve Oggy'yi emmeye bıraktı, Oggy meme ucunu kavrayınca nefesini çekse de sonra sütü boşaldık-

ça rahatladı. Jenny gözlerini Oggy'nin başına dikmiş Rachel'ın yanıtını bekliyordu. Rachel sakin sakin konuşmaya başladı.

"Kocanın ilk karısını ve onun üç çocuğunu kurtarmak için tek başına bin yüz kilometrelik yolu gitmesine izin verir miydin?"

Jenny'nin ağzı açıldı ama görünüşe göre duruma uygun İskoç sesleri yoktu.

"Şey, hayır," dedi hafifçe. "Haklısın."

57

HER ŞEYE HAZIRIZ

Ona söylemek zorundaydı, hem de er ya da geç. En azından hoşuna gitse de gitmese de bir plan yapmıştı.

Yağmur yağıyordu ve sert damlalar keçi kulübesinin teneke çatısını silah sesi gibi dövüyordu. Ian içeri girdiğinde annesini keçilerden birini sağarken ve avazı çıktığı kadar "*Mile Marbhaisg Air A' Ghaol*" adında bir şarkı söylerken buldu. Annesi ona baktı, birazdan yanında olacağını belirtmek için başını salladı ve "Aşka Bin Lanet" şarkısını söyleyip süt sağmaya devam etti.

Keçiler de ona baktılar ama onu tanıdıklarından kulaklarını kıpırdatmadan otlarını yemeye devam ettiler. Şarkının tadını çıkarıyor gibiydiler; yağmurdan ya da uzaktan gelen ama giderek yükselen gök gürültüsünden tedirgin olmamışlardı. Annesi küçük bir hareketle memeyi sıyırdı ve "*A' Ghaol!*" diye bitirdi. Ian alkışladı, bu da tüm keçilerin geç kalmış bir *mee* korosuna dönüşmesine neden oldu.

Annesi hoşgörülü bir ses tonuyla, "Bak şu yaptığına, seni küçük aptal," dedi. Ayağa kalkıp keçiyi bağlı olduğu direkten çözdü ve ağzına kadar dolu kovayı aldı. "Al, bunu eve taşı ama Rachel'a söyle fırtına geçene kadar yayık yapmasın, gök gürültüsü sırasında yayık yapılmaması gerektiğini biliyor mu bilmiyorum. Tereyağı düzgün olmaz."

"Sanırım yıldırım çarpmasını istemesen bile yağmur yağarken verandada durup bunu yapmak istemeyeceğini yeterince iyi biliyor."

"Of," dedi Jenny ve şalını başının üzerine çekti. Ancak bunu yapar yapmaz yağmur aniden doluya dönüştü. "*A Mhoire Mhàthair!*" diyerek boynuz işareti yaptı. "Şimdi oraya gitme, beynin yanacak."

Beyninin kalitesiyle ilgili bir şeyler de eklemiş olabilirdi ama tek kelime duymak imkânsızdı. Domuz eklemi büyüklüğündeki dolu taneleri teneke çatıda gürlüyor, açık barakanın dışındaki yeşil çimenlerde sekip yuvarlanıyordu. Ian kovayı duvarın yanına, tekmelenmeyeceği bir yere koydu ve annesine kaşlarını kaldırarak kollarını kavuşturduktan sonra ahşaplardan birine yaslanarak beklemeye hazırlandı. Bunun için kendini çok yormuştu ve bunu tekrar yapmayacaktı. Yap gitsin, fazla zamanı yoktu.

Keçiler, ona doğru yaklaştı ve çekiştirecek bir şey var mı diye onu dürtmeye başladı, fakat çoktan elinde topladığı gömleği dışında onları cezbedecek hiçbir şey yoktu. Kulübenin önü açık olmasına ve geçen fırtınanın soğuk nefesine rağmen meraklı, kıllı bedenlerin arası hoş bir şekilde sıcaktı ve yaklaşan sohbetle ilgili endişesinin biraz azaldığını hissetti.

Annesi gelip keçinin yanında durdu ve onun sırtını okşadı. Memnun bir şekilde fırtınayı seyrediyor, keçinin kulaklarının arasını kaşıyordu. Elbette, güzel bir manzaraydı. Keçi ağılının yerini o seçmişti ve Ian da ağaçlardaki geniş aralıktan bakıp uzaktaki Roan Dağı'nı görebileceği şekilde inşa etmişti. Söz konusu dağ şu anda çok dramatik bir havaya bürünmüştü; tepesi kıvılcımlar saçan ve şimşekler çakan kara bulutların içinde kayboluyordu. Onlar izlerken, büyük bir yıldırım hem gökyüzünü hem de havayı ikiye böldü ve Ian ile keçilerin hepsi göz kamaştırıcı ışıkla geri sarsıldı.

Şimşek bir işaretmiş gibi dolu aniden durdu ve yağmur eskisinden daha sessiz bir şekilde yeniden başladı.

"MacKenzielerin armasına benziyor, değil mi?" dedi annesi uzaktaki dağı başıyla işaret ederek. "Her yerinde ateş var." Aslında yıldırımın yanıcı bir şeye çarptığı alt yamaçlardan yükselen üç küçük duman bulutu vardı. Endişelenmeye gerek yoktu, yağmur bu kadar şiddetli yağarken yangın fazla uzun sürmezdi.

"Hiç MacKenzie arması görmedim," dedi Ian. "Bir dağ mı? Ateşleri olan?"

Jenny bir an şaşkınlıkla ona baktıktan sonra başını salladı. "Evet, unutmuştum. Sen yürümeye başlamadan önce hepsi gitmişti." Bir an dudaklarını birbirine bastırdı. "Baban sana hiç Murraylerin sloganını söyledi mi?"

"Evet, ama pek bir şey hatırlamıyorum... prangalarla ilgili bir şeydi, değil mi?"

"Furth, Fortune ve Fill the Fetters," dedi Jenny hemen. "Git, altın ve esirlerle dönmeyi unutma."

Bunu duyan Ian gülümsedi.

"Demek savaşçı klanmış? Eski Murrayler?"

Jenny omzunu silkti. "Hiç fark etmedim ama baban gençken paralı askerlik yapmıştı. Jamie Dayın da öyle." Ağzı seğirdi. "Eminim Jamie sana Fraser'ın sloganını birden fazla kez söylemiştir. *Je suis prest?*"

"Söyledi." Ian biraz hüzünle gülümsedi. "Ben hazırım."

Annesi bunun üzerine gülümseyerek ona baktı. Şalı omuzlarına kadar inmişti ve bağlı saçları yağmur ışığında cilalanmış çelik gibi parlıyordu.

"Evet. İkinci bir Murray sloganı daha var. İlki Atholl Dükü tarafından söylendi, kana susamış eski yaratık... ama ikincisi daha iyi, *Tout prest.*"

"Tamamen hazır mı? Yoksa her şeye hazır mı?"

"Her ikisi de. Onlar Fransa'ya gitmişken ben de ara sıra bunu düşünürdüm. *Je suis prest... Tout prest.* Her gece hazır olmaları için Meryem Ana'ya dua ederdim. Yani hazır olmaları için." Jenny sustu, eli keçinin kahverengi-beyaz başının üzerinde duruyordu.

Ian bundan daha iyi bir an bulamazdı. Öksürdü.

"Hazır olmaya gelince, anne..." Kadın onun sesindeki notayı yakaladı ve sertçe ona baktı.

"Evet?"

"Barney Chisholm'la konuştum. Biz... yokken onunla ve Christina'yla kalabilirsin. Rachel ve ben," diye ekledi yutkunarak. "Kuzey'e gidiyoruz, bir şeyler görmek için..."

"Kızılderili karını mı?" diye sordu Jenny kuru bir sesle. "Zahmet etme, MacDonaldların kızlarından keçilere bakmalarını istedim bile."

"Sen... ne?" Sanki annesi ayağını uzatıp ona çelme takmış gibi hissetti. Annesi ona öfkeyle bakıyordu.

"Rachel'ın seni savaşın ortasında tek başına takip etmesine izin vereceğimi düşünmüyorsun değil mi?"

"Ama..." Kelimeler boğazında düğümlendi. Annesini, onun ne demek istediğini anlayacak kadar iyi tanıyordu. Fraserlar istedikleri kadar sloganlarının anlamını açıklasınlar ama bunun bir *Katır Gibi İnatçı* olabileceğini de iyi biliyordu. Jamie Dayi'nın yüzündeki o ifadeyi artık tanıyacak kadar sık görmüştü.

"Ayrıca," diye ekledi keçinin burnunu şalının saçaklarından uzaklaştırarak, "Mohawk'ta fazla altın bulacağını sanmıyorum ama senin de kırmızı urbalıların olduğu bir hapishanede zincire vurulmanı istemem."

Gülmekten başka yapacak bir şey yoktu. Yine de Ian sırf bunu babasına söylemek için son kez denedi.

"Sence babam böyle aptalca bir şey yapmana izin verir miydi?"

"Konuşacak fazla bir şeyi olduğunu sanmıyorum," dedi Jenny omzunu silkerek. "İşte, bunu al." Dolu kovayı uzattı ve diğerini almak için eğildi. "Ayrıca beni durdurmaya çalışmaz. Küçük Oggy benim olduğu kadar onun da kanı. Ian Mòr sonuna kadar yanımda olur."

Ian boğazındaki küçük yumruyu yutkunup hatırladığı kederle birlikte merak duygusunu da hissetti.

"Babamı yanında hissediyor musun?" diye sordu. "Ben... hissediyorum. Bazen."

Annesi ona ikinci kovayı verdi ve ağılın önündeki kapıyı açtı. Yağmur dinmişti ve hava etraflarında griliğin içinde gümüş gibi parlıyordu.

"Birini sırf öldü diye sevmekten vazgeçemezsin," diye azarladı Jenny. "Onların da seni sevmekten vazgeçeceklerini sanmıyorum."

"Annen kaç yaşında?" diye sordu Rachel, Ian'a. "Onun gelmesini isterim, çocuğa bakmama yardım etmesi çok iyi olurdu fakat böyle bir yolculuğun nasıl olabileceğini sen benden daha iyi bilirsin."

Ian sırıttı, soruya değil ama "çocuk" deyişine, söylemeden önce bir an tereddüt etti, sanki Rachel konuyu kapatmadan kaçıp gidebileceğinden korkuyordu.

"Emin değilim," dedi onun sorusuna cevap olarak. "Jamie Dayı'dan iki yaş büyük."

"Ah." Bunun üzerine yüzü biraz yumuşadı.

"İskoçya'dan ayrılıp Jamie Dayı'yla birlikte okyanusu aşarak Philadelphia'ya geleli daha bir yıl bile olmadı. Bu yolculuk biraz daha uzun olabilir," dedi Ian hafifçe öksürerek, bir yandan *çok daha tehlikeli* diye düşünüyordu. "Ama iyi atlarımız var ve hanlar için yeterli paramız olacak.

"Ayrıca," dedi omuz silkerek. "Bizimle geleceğini söylüyor. Ne yapsak engel olamayız."

58

DUA OKU

Jamie yavaş yürümekten çekinmiyordu. Ayılar hiçbir şeyden korkmazdı. Kimin kimi önce göreceğini muhtemelen şans belirleyecekti.

Feur-milis dedikleri yukarı çayıra giden patikayı kaplayan gölgeler gecenin soğuğuyla hâlâ simsiyahtı. Patikayı çevreleyen sararmış ağaçlar dün geceki yağmurdan dolayı kaygan ve ağırdı. Jamie damlaları dışarıda tutmak için tartanını başının üzerine çekmişti. Tartanı ne kadar eski ve yıpranmış olsa da hâlâ sıcaktı, aynı zamanda su damlıyordu. *Claire'e, bir ayı beni alt ederse bununla gömülmek istediğimi söylemeliydim, mezar rutubetine karşı rahat olur.*

Sonra aklına Amy Higgins gelince istavroz çıkardı. Gölgelerden çıkıp sabahın erken saatlerinde puslu olan yüksek çayıra geldi. Uzak tarafta otlayan üç dişi domuz, davetsiz misafirden ürkerek ona baktı, sonra çalılıkların arasında gözden kayboldu.

Bu bir sorunun cevabıydı: Yakınlarda ayı yoktu. Yılın bu zamanında bir ayı muhtemelen geyiklerle uğraşmazdı. Dereler balık kaynıyordu ve orman hâlâ kurtçuklardan mantarlara, bal dolu arı ağaçlarına kadar bir ayının lezzetli bulabileceği her şeyle doluydu (ve şu anki avının yakın zamanda bunlardan birini bulmuş olabileceğini umuyordu; yağa hafif, yumuşak bir koku veriyordu). Öte yandan geyiklerin genel olarak etoburlara karşı çok kesin fikirleri vardı ve biri ortaya çıktığında olasılıkları hesaplamak için duraklamıyordu.

Jamie çayırı dörde böldü, sonra ayı izi aramak için kenardan dolaşmaya başladı, ancak bir çamın altında ufalanmış eski dışkı yığınından ve yakın zamanda yapılmış büyük bir kızılağaçtaki pençe izlerinden başka bir şey bulamadı. Ağacın özsuyu sert bir şekilde kurumuştu. Jo beş gün önce çayırda bir ayı gördüğünü söyledi; belli ki o zamandan beri geri dönmemişti.

Jamie bir an hareketsiz durdu, yüzünü otların tepelerini karıştıran esintiye doğru kaldırdı. Havada belli belirsiz bir tını hâkimdi, ayı değildi. Yakınlarda bir geyik vardı, henüz kızışmamıştı ama dişilere ilgi duyuyordu.

Jamie daha fazla gürültü duyunca sesten yana döndü ve melemelerin hevesli korosu, kız kardeşi uzun bir ipe bağlı dört genç dişi keçiyle patikanın kenarından gelmeden çok önce ona

kim olduğunu söylemişti. Ablasının omzunda bir silah vardı ve etrafına dikkatle bakıyordu.

"Ee, bununla ne yapmak istiyorsun, *a phiuthair*?" diye sordu Jamie sohbet edercesine. Gölgelerin arasında onu fark etmeyen Jenny, irkilerek döndü ve tüfeği doğrudan ona doğrulttu.

Jamie dolu olma ihtimaline karşı aceleyle yana doğru bir adım attı.

"Ateş etme, benim!"

"Aptal," dedi Jenny silahını indirerek. "Ne demek onunla ne yapmak istiyorum? Bir silahla kaç şey yapabilirsin ki?"

"Eğer ayının peşindeysen, sanırım senin silahın ancak onun burnunu kanatır, fazla bir şey bekleme," dedi ablasının elindeki silahı başıyla işaret ederek. Kendi tüfeği hâlâ omzunda asılı, dolu ve hazırdı. Saldıran bir ayıyı durdurması pek mümkün değildi ama yaratık sadece şüpheleniyorsa bir atış mesafesini korumasını sağlayabilirdi.

"Ayı mı? Demek senin niyetin bu. Claire merak etti." Jenny hevesli keçileri serbest bıraktı ve onlar da değirmen gölündeki ördekler gibi sık otların arasına daldı.

"Öyle mi?" diye sordu Jamie sakin bir sesle.

"Öyle bir şey söylemedi," dedi ablası açık yüreklilikle. "Ama biz kahvaltı hazırlarken silahının yerinde olmadığını gördü ve bir an için duraksadı."

Jamie'nin kalbi sıkıştı. Karanlıkta evden çıkarken Claire'i uyandırmak istememişti ama dün gece ona Jo Beardsley'nin gördüğü ayının izini bulmaya çalışacağını söylemeliydi. Kış gelmeden çatıyı yükseltmek için çalışırken avlanmak için çok az zamanları olmuştu; ete ve yağa çok ihtiyaçları vardı. Ayrıca sadece birkaç yorganları ve Moravyalı bir tüccardan aldıkları yünlü bir battaniyeleri vardı. Ayı derisinden iyi bir battaniye Claire'i soğuk gecelerde rahatlatırdı. Tepe'de geçirdikleri son kıştan bu yana soğuğu daha fazla hissediyordu.

"O iyi," diye ekledi kız kardeşi ve onun ilgili bakışlarını kendi yüzünde hissetti. "Sadece merak etti."

Jamie tek kelime etmeden sadece başını salladı. Claire'in uyandığında onu silahla dışarı çıkmış bulması ve bunun hakkında hiçbir şey düşünmemesi için biraz daha zaman geçmesi gerekebilirdi.

Bir nefes aldı ve taze güneş ışınlarının omuzlarını ısıtmaya başlamış olmasına rağmen nefesinin beyazlaşıp anında kaybolduğunu gördü.

"Evet, peki sen burada ne yapıyorsun? Yem bulmak için yürünmesi uzak bir yer." Keçilerden biri hava almak için yukarı çıkmıştı ve deri kemerinin sarkan ucunu ilgiyle karıştırıyordu. Jamie onu ulaşamayacağı bir yere sıkıştırdı ve keçiyi nazikçe uzaklaştırdı.

"Onları kışa dayanmaları için besliyorum," dedi Jenny meraklı dişiyi başıyla işaret ederek. "Hazır olurlarsa belki çiftleştiririm. Otları ormandaki yemlerden daha çok seviyorlar ve onlara göz kulak olmak daha kolay."

"Fanny'nin onlara senin için bakacağını biliyorsun. Küçük Oggy seni delirtiyor mu?" Bebeğin güçlü ciğerleri vardı. Rüzgâr doğru estiğinde onu Büyük Ev'de bile duyabilirdiniz. "Yoksa sen mi Rachel'ı delirtiyorsun?"

Jenny, "Ben keçileri severim," diyerek onun sorusunu duymazdan geldi ve şalının saçaklarını kemiren bir çift meraklı dudağı kenara itti. "*Teich a' ghobhair*. Koyunlar seni devirmeye çalışmadıkları sürece iyi kalpli yaratıklar ama zeki değiller. Bir keçinin kendi aklı vardır."

"Evet, senin de öyle. Ian her zaman keçileri sevdiğini söylerdi çünkü onlar da senin kadar inatçı."

Jenny ona uzun, düz bir bakış attı.

"Tencere," dedi Jenny kısa ve öz bir şekilde.

"Kapak," diye cevap verdi Jamie kopardığı bir ot sapını burnuna doğru savurarak. Ablası onu adamın elinden kapıp keçiye yedirdi.

"Hımm," dedi. "Eğer bilmen gerekiyorsa, buraya ara sıra düşünmek için geliyorum. Ve dua etmek için."

"Ah, öyle mi?" dedi Jamie ama Jenny bir an dudaklarını birbirine bastırdı ve dönüp sabah güneşine karşı ellerini gözlerine siper ederek çayırın karşısına baktı.

Pekâlâ, diye geçirdi içinden Jamie. *Her ne söyleyecekse hazır olduğunda söyleyecek.*

"Yani yukarıda bir ayı var, öyle mi?" diye sordu ona dönerek. "Keçileri geri götüreyim mi?"

"Pek olası değil. Jo Beardsley birkaç gün önce burada, çayırda görmüş ama yeni bir iz yok."

Jenny bunu bir an düşündü, sonra yosun kaplı bir kayanın üzerine oturup eteklerini düzgünce açtı. Keçiler otlamaya geri dönmüştü ve Jenny yüzünü güneşe doğru kaldırıp gözlerini kapattı.

"Sadece bir aptal tek başına ayı avlar," dedi, gözleri hâlâ kapalıydı. "Claire bunu bana geçen hafta söylemişti."

"Öyle mi?" diye sordu Jamie yavan bir sesle. "Sana ilk kez bir ayı öldürdüğümde bunu tek başıma kamamla yaptığımı da söyledi mi? *Ayrıca* bunu yaparken kafama bir balıkla vurduğunu?"

Jenny gözlerini açıp ona baktı.

"Bir aptalın şanslı olamayacağını söylemedi," diye belirtti. "Eğer şeytanın kendisi kadar şanslı olmasaydın, şimdiye kadar altı kez ölmüş olurdun."

"Altı mı?" Jamie rahatsız bir şekilde kaşlarını çatarken Jenny şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

"Gerçekten saymadım," dedi. "Sadece bir tahmindi. Ne oldu, *a ghràidh*?"

Bu sıradan "Ah, canım," ifadesi Jamie'yi beklenmedik bir şekilde hassas bir yerinden yakaladı ve Jamie bunu gizlemek için öksürdü.

"Yok bir şey," diye yanıt verdi Jamie omuz silkerek. "Sadece Paris'te gençken bir falcı bana ölmeden önce dokuz kez öleceğimi söylemişti. Sence Laoghaire beni vurduktan sonraki ateşi saymalı mıyım?"

Jenny başını şiddetle iki yana salladı.

"Hayır, Claire küçük iğnesiyle geri gelmeseydi bile ölmeyecektin. Bir ya da iki gün içinde kalkıp onun peşinden giderdin."

Jamie gülümsedi.

"Yapabilirdim."

Kız kardeşi boğazından kahkaha ya da alay olabilecek küçük bir ses çıkardı.

Bir süre sessiz kalırken ikisi de başlarını kaldırmış, ormanı dinliyordu. Damlama artık kesilmişti ve yakınlarda bir ağacın, paslı bir menteşenin açılmasına benzer bir ses çıkardığı duyulabiliyordu. Sonra arkasında bir yerden bir kuşun ötüşü gibi gürültülü bir sesi geldi ve Jenny'nin iri gözlerle omzunun üzerinden yukarı baktığını gördü.

"Bu bir saksağan mı?" diye sordu. Dağlık bölgelerde her zaman saksağanları dinleyebilirdiniz çünkü onlar alamet kuşlarıydı ve eğer birini duyarsanız, diğerini de duymayı umardınız. *Biri keder... ikincisi neşe için...*

"Hayır," dedi Jamie güven vererek. "Bu dağlarda gerçek saksağanlar olduğunu sanmıyorum. Bu bir tür ağaçkakandan başka bir şey değil. Onu görüyor musun?" Jamie başıyla yukarı işaret edince Jenny omzunun üzerinden, sallanan bir çam dalına tutunmuş, boncuk gibi gözlerini yere dikmiş, boğazında kırmızı bir kesik olan grimsi kuşa baktı.

Jenny rahat bir nefes aldı ve konuşmaya kaldığı yerden devam etti. "Seni Laoghaire'le evlendirdiğim için beni suçluyor musun?"

Jamie ona bir bakış attı.

"Bana istemediğim *bir şeyi* yaptırabileceğini nereden çıkardın, seni küçük yaygaracı?"

"Yaygaracı da ne demek?" diye sordu Jenny kaşlarını çatarak.

"Anladığım kadarıyla bir baş belası," diye itiraf etti Jamie. "Jemmy, Mandy'ye öyle diyor."

Jenny'nin ağzının yanında ani bir gamze belirdi ama aslında gülmedi. "Evet," dedi. "Ne demek istediğimi anlıyorsun."

"Anlıyorum," dedi Jamie. "Ben senin baskınla evlenmedim. Yani seni suçladığım yok. Ne de olsa beni gerçekten öldürmedi."

Keçilerden biri birkaç adım ötede çömeldi ve düzgün siyah topaklardan oluşan zarif bir yağmur bıraktı. Topaklar bir süre buğulandı ve soğukta kaybolmadan önce bir anlığına garip bir şekilde hoş, sıcak bir koku yaydı.

"Keçilerin bu konuda nasıl bu kadar titiz olduğunu merak ediyorum," dedi Jenny sahneyi izleyerek. "Melemelerine kıyasla yani."

"Bunu Claire'e sorsan iyi olur," dedi Jamie ona. "Eğer mesele iç organlarla ilgiliyse, o da bu konuda neredeyse Tanrı kadar çok şey biliyor."

Jenny kahkaha atarken Jamie çayırda yaptığı incelemede hiç keçi pisliği görmediğini geç de olsa fark etti. Demek Jenny keçilerini düzenli olarak buraya getirmiyordu. Bu yüzden... onun peşinden bir amaçla gelmişti. Belki de ona özel olarak söylemesi gereken bir şey vardı.

Jamie boğazını temizledi ve ahşap tespihin gömleğinin altında asılı olduğu göğsüne dokundu.

"Dua et dedin. O zaman tespihi birlikte çekmek ister misin? Eskiden yaptığımız gibi?"

Bunu duyduğuna şaşıran Jenny, bir an için kuşkuyla baktı. Sonra kararını verdi ve başını sallayarak elini cebine attı.

"Evet, isterim. Madem bahsettin, sana sormak istediğim bir şey vardı, Jamie."

"Evet, nedir?"

Jenny, Jamie'yi şaşırtan bir şekilde altın haçı ve madalyası yükselen güneşte parlayan bir dizi pırıl pırıl inci çıkardı.

"Güzel tespihini mi getirdin?" diye sordu Jamie. "Bunu bilmiyordum, kızlarından birine bırakmışsındır diye düşünmüştüm." Güzel ifadesi hafif kalırdı. O tespih Fransa'da yapılmıştı ve muhtemelen iyi bir eyer atı kadar, hatta daha pahalıya mal olmuştu. Annelerinin tespihiydi; Brian, Ellen'ın inci kolyesini Jamie'ye verdiğinde onu da Jenny'ye vermişti.

Kız kardeşi yüzünü buruşturup özür diler bir ifade takındı. "Eğer bunu onlardan birine verirsem, diğerleri bunu yanlış anlar. Böyle bir şey için kavga etmelerini istemem."

"Doğru, haklısın." Jamie onun yanına çömelip bir parmağını uzattı ve hafifçe küçük boncuklara dokundu; İskoç incilerinden yapılmıştı, Claire'e verdiği kolye gibi. "Annem bunu nereden aldı, biliyor musun? Küçükken sormak hiç aklıma gelmemişti."

"Bilmiyor musun? Küçükken anne ve baba, sadece anne ve babadır. Her şeyi olduğu gibi kabul edersin." Jenny boncukları avcunun içine topladı ve küçük bir yığın hâline getirdi. "Ama bunun nereden geldiğini biliyorum, babam bana verirken söyledi. Sence bu dişi kızgınlık döneminde mi?" Birden gözlerini kıstı ve başını kaldırıp uzun, delici bir meleme çıkaran dişi keçilerden birine baktı. Jamie hayvana bir göz attı.

"Evet, belki. Kuyruğunu sallıyor. Belki de sadece şu korudaki geyiklerin kokusunu alıyordur." Çenesini kaldırıp hiçbir yaprağı dökülmemiş olmasına rağmen şimdiden yarı kızıla bürünmüş akçaağaçları korusuna baktı. "Kızgınlık için erken ama ben onun kokusunu alabiliyorsam o da alabilir."

Kız kardeşi yüzünü hafif esintiye doğru kaldırdı ve derin bir nefes aldı. "Öyle mi? Ben bir koku almadım ama sözüne güveniyorum. Babam her zaman burnunun domuz gibi olduğunu söylerdi."

Jamie homurdandı.

"Evet, doğru. Peki, babam sana ne dedi? Annemin tespihi hakkında."

"Evet, şey. Kıskandığını söyledi. Kolyeyi ona kimin gönderdiğini hiç söylemedi."

"Ah, evet, biliyor musun?"

Jenny başını iki yana salladı, ilgilenmiş görünüyordu. "Sen biliyor musun?"

"Biliyorum. Marcus MacRannoch adında bir adam, Leoch'taki taliplerinden biri ve cesur bir adam. Onunla evlen-

mek umuduyla kolyeyi ona almış ama annem, MacRannoch onunla konuşamadan babamı görüp onunla birlikte olmuş. Yani Claire adamın böyle dediğini söyledi," diye düzeltti, "onları onun güzel boynunda o kadar sık düşünmüş ki başka bir yerde hayal edememiş, bu yüzden düğün hediyesi olarak ona göndermiş."

Jenny şaşkınlıkla ağzını açtı.

"Oo, demek öyle. Babam başka bir adam olduğunu biliyordu ve dediğim gibi, kıskandığını söyledi. Uzun süredir evliydiler, belki de onunla birlikte olarak iyi bir pazarlık yaptığını düşündüğünden emin değildi. Bu yüzden babam kaliteli tarlasını sattı... Geordie MacCallum'aydı, değil mi? Sonra parayı Murtagh'a verdi, gidip anneme küçük gümüş alması için. Bebek doğduğunda ona vermek istiyordu?" Haçı kaldırdı ve kardeşini kutsamak için nazikçe öptü.

"Murtagh'ın bunu nereden bulduğunu ancak Tanrı bilir." Jamie tespihi bir elinden diğerine aldı. "Ama madalyanın üzerindeki kelimeler Fransızca."

"Murtagh mı?" Jamie boncuklara bakıp kaşlarını biraz çattı. "Ama babam onun hakkında ne hissettiğini biliyor olmalı, annem hakkında."

Jenny başını salladı, bir parmağını haçın ve İsa'nın güzelce yontulmuş, işkence görmüş bedeninin üzerinde gezdirdi. Ağaçkakan akçaağaç korusunun ötesinde, belli belirsiz ve uzaktan sesleniyordu.

"Benim de aynı şeyi düşündüğümü görebiliyordu. Neden Murtagh'ı böyle bir göreve göndersin ki? Ama öyle bir niyeti olmadığını, sadece aklından geçenleri Murtagh'a söylediğini ve Murtagh'ın da gitmek istediğini söyledi. Babam ona izin vermek istemediğini söyledi, fakat annemi Willie'yi doğurmak üzereyken ve henüz başının üzerinde sağlam bir çatı bile yokken bırakıp kendisi de gidemezdi. Evin temelini yapmış, bacaları ayarlamıştı ama fazlası yoku. Ve..." Bir omzunu silkti. "Babam Murtagh'ı da severdi, hem de öz kardeşinden daha çok."

Jamie düşüncesizce, "Tanrım, o yaşlı herifi özlüyorum," dedi.

Jenny ona baktı ve hüzünle gülümsedi. "Ben de öyle. Bazen acaba şimdi onlarla birlikte mi diye merak ediyorum, yani annem ve babamla."

Bu fikir Jamie'yi ürkütmüştü, bunu hiç düşünmemişti ve gülerek başını salladı. "Eğer öyleyse, sanırım mutludur."

Jenny ciddileşerek, "Umarım öyle olur," dedi. "Her zaman Lallybroch'ta onlarla birlikte –aileyle birlikte– gömülmesini diledim."

Jamie başını salladı, boğazı aniden düğümlendi. Murtagh da Culloden'da ölenlerle birlikte yanmış ve o sessiz bozkırdaki isimsiz bir çukura gömülmüş, kemikleri diğerleriyle karışmıştı. Onu sevenlerin gelip bunu söylemek için bir taş bırakabilecekleri bir çukur bile yoktu.

Jenny bir elini koluna koyduğunda Jamie kumaştan sıcaklığı hissedebiliyordu.

"Canını sıkma, *a bràthair*," dedi yumuşak bir sesle. "Ölümü iyiydi ve sonunda sen de onunla birlikteydin."

"İyi bir ölüm olduğunu nereden biliyorsun?" Duyguları onu kastettiğinden daha kaba konuşmaya itmişti ama ablası sadece bir kez göz kırptı, sonra yüzü tekrar sakinleşti.

"Bana söyledin ya, ahmak," dedi kuru bir sesle. "Birkaç kez. Bunu hatırlamıyor musun?"

Jamie bir an için anlamsızca ona baktı.

"Sana söyledim mi? Nasıl söyledim? Ne olduğunu bilmiyorum."

Şimdi şaşırma sırası ondaydı.

"Unuttun mu?" Jenny kaşlarını çatarak ona bakıyordu. "Evet, şey... seni eve getirdiklerinde on gün boyunca ateşler içinde yattığın doğru. Ian ve ben sırayla senin başını bekledik. Doktorun bacağını kesmesini engellemek için... O bacağın hâlâ sende olduğu için Ian'a teşekkür edebilirsin," diye ekledi başıyla sol bacağını işaret ederek. "Doktoru gönderdi. Bacağının

kesilmesindense senin ölmeyi tercih edeceğini iyi bildiğini söyledi." Gözleri aniden yaşlarla doldu ve arkasını döndü.

Jamie onu omzundan tuttuğunda şalının altında bir kerkenezinki kadar ince ve hafif olan kemiklerini hissetti.

"Jenny," dedi usulca. "Ian ölmek istemedi. İnan bana. Ben istedim, evet... ama o istemedi."

"Hayır, başta istiyordu," dedi Jenny yutkunarak. "Ama senin ona izin vermediğini söyledi ve o da sana izin vermedi." Elinin tersiyle yüzünü kabaca sildi. Jamie elini tutup öptü, parmakları elinde soğuktu.

"Bununla bir ilgin olduğunu düşünmüyor musun?" diye sordu Jamie ayağa kalkıp ona gülümseyerek. "İkimiz için de?"

"Hımm," dedi Jenny ama mütevazı bir şekilde memnun görünüyordu.

Keçiler biraz uzaklaşmıştı, kahverengi sırtları karışık otların arasında pürüzsüzdü. İçlerinden birinin çanı vardı; keçi hareket ettikçe çanın küçük tıngırtısını duyabiliyordu. Ağaçkakanlar da uzaklaşmıştı. Jamie, bir tanesi tarlada alçaktan uçup patikanın siyah ağzında kaybolurken kızıl bir parıltı dikkatini çekti.

Bir, iki dakika geçmesine izin verdi, sonra ağırlığını değiştirdi ve boğazının arkasından küçük tehditkâr bir ses çıkardı.

Jenny ona gözlerini devirerek, "Evet, evet," dedi. "Elbette, sana söyleyeceğim. Ama önce zihnimi toparlamam gerek, anladın mı?" Eteklerini yeniden düzeltti ve daha sağlam bir şekilde oturduğu yere kuruldu. "Evet, o zaman... işte böyle. En azından senin bana anlattığın gibi.

"Dedin ki..." Jenny'nin kaşları dikkatli bir hatırlama çabasıyla birbirine yaklaştı. "...öfkeyle savaşarak tarlayı geçtiğini ve nefes almak için durduğunu söyledin. Sen... sen... henüz ölmediğini görünce dehşete düştün."

"Evet," dedi Jamie usulca ve derin bir korku hissiyle günün içinde kabardığını hissetti. Soğuktu, rüzgâr ve yağmur yüzünden çok soğuktu ama savaşırken alev alev yanıyordu. Durana kadar bunu hissetmemişti. "Sonra ne oldu? İşte bunu bilmiyorum..."

Jenny derin, duyulabilir bir nefes aldı.

"Hükümet hatlarının gerisindeydin. Arkanda diğer yönü gösteren toplar vardı. Adamlarımıza... doğru."

"Evet. Onları... görebiliyordum. Yığınlar hâlinde ölüyorlardı."

"Yığınlar mı?" Jenny'nin sesi biraz ürkmüş gibiydi. Jamie yere baktı, Culloden'ın soğuğunu hâlâ ellerinde ve ayaklarında hissedebiliyordu.

"Hatlar boyunca düştüler," dedi Jamie, kendi sesi uzak ve kopuk geliyordu. "İngiliz topları, tüfekleri; menzilleri... Şimdi umurumda değil ama biz o menzilin sonunda düştük. Toplar tarafından havaya uçurulan ve ezilen adamlar vardı ama çoğu tüfeklerdi. Süngüler daha sonra... Bunu duydum, görmedim." Yutkundu ve sesini sabit tutarak konuşmaya devam etti. "Sonra ne oldu demiştim?"

Jenny burnundan nefes verdi ve Jamie onun elini tespihin üzerine kapattığını, boncuklardan güç almak istercesine sıktığını gördü.

"Ne yapacağını bilemediğini söyledin ama yakınlarda bir top vardı ve mürettebat sana arkasını dönmüştü. Bu yüzden en yakındaki adamın peşinden gitmek için döndün fakat topla aranda bir grup kırmızı urbalı duruyordu ve gözlerindeki teri sildiğinde onlardan birinin Jack Randall olduğunu gördün." Boşta kalan eliyle hafifçe boynuz işareti yaptıktan sonra yumruğunu sıktı.

Jamie hatırladı. Hatırladı ve rüyalarında gördüğü görüntünün hafızasıyla buluşup birleşmesi sonucu bedeninde bir kıpırdanma hissetti.

"Beni gördü," diye fısıldadı. "Kımıldamadan durdu, ben de öyle. O anki şokla hareket edemedim."

"Ve Murtagh..." Jenny'nin sesi yumuşaktı.

"Onu geri gönderdim," diye fısıldadı Jamie, vaftiz babasının inatçı bir reddedişle buruşmuş yüzü gözlerinde canlandı. "Onu ben gönderdim. Fergus'ı ve diğerlerini götürmesini iste-

dim. Onları Lallybroch'a sağ salim götürmesi gerektiğini söyledim çünkü... çünkü..."

"Çünkü yapamazdın," dedi Jenny alçak sesle.

"Yapamazdım," dedi Jamie ve boğazında büyüyen yumruyu yuttu.

Jenny bir süre sonra, "Ama o oradaydı demiştin," dedi. "Arazide. Murtagh."

"Evet. Evet, oradaydı." Ani bir hareket görmüş, önündeki donmuş sahnenin sarsıldığını hissetmiş, gözlerini Jack Randall'ın yüzünden ayırmış ve Murtagh'ın koştuğunu görmüştü.

Bir kez daha rüya üzerine çöktü ve o da rüyanın içindeydi. Soğuktu. O kadar soğuktu ki sesi boğazında dondu, yağmur ve ter ıslak kumaşı vücuduna yapıştırdı, buz gibi rüzgâr kemiklerini de giysileri gibi kolayca kesti. İngiliz askerlerine ulaşmadan önce Murtagh'ı durdurmak için seslenmeyi denemişti. Ancak Murtagh FitzGibbons Fraser'ı durdurmak için Jamie'nin sesi bir yana, tüfeklerden ve İngiliz toplarından daha fazlası gerekirdi. Murtagh durmadı, bozkır çimenlerinin tümsekleri üzerinden sıçrayarak geçti, giderken ayaklarının altında kırık cam gibi su patlıyordu.

"Yüzbaşı Randall'ın seninle konuştuğunu söyledin..."

"*Öldür beni.*" Kelimeleri fısıldayan kendi sesini duydu. "Benden onu öldürmemi istedi."

En derin arzum. Kelimeler kulağında kurşun gibi duruyordu. Rüzgâr başının yanından ıslık çalarak geçiyor, saçlarını bağlarından koparıp yüzüne savuruyordu. Ama bunu duymuştu, duyduğunu biliyordu, hayal etmemişti.

Ancak gözleri Murtagh'daydı. Bir hareket, bir karışıklık oldu, biri ona doğru geldi, yağmur, kan ya da çamurla ıslanmış bir süngünün karanlık bıçağını gördü ve onu kenara itti. Aniden bir kavga oldu, ikisi onu çekiştiriyor, vuruyor, onu yere düşürmeye çalışıyordu.

Ani sesle şaşkına döndü ve gözlerini açtı, kafası karışmıştı. Sesi kendisinin çıkardığını fark etti, bir şey sol bacağını altın-

dan çektiğinde çıkardığı sesti, bir darbe homurtusu, sabırsızlık, kalkması gerekiyordu...

"Yüzbaşı Randall yattığın yerde sana uzandı..."

"Elimde kamam vardı ve ben..." Sözünü kesti ve aceleyle kız kardeşine baktı. "Onu ben mi öldürdüm? Öldürdüm mü dedim?"

Jenny yüzünde endişe ifadesiyle onu yakından izliyordu. Jamie sabırsızlandığını gösterircesine bir hareket yaptı ve kız kardeşi ona azarlayıcı bir bakış attı. Hayır, ona yalan söylemeyecekti, o bunu anlardı...

"Yaptığını söyledin. Tekrar tekrar söyledin..."

"Onu öldürdüğümü mü söyledim, defalarca?"

Jenny kendine rağmen küçük bir ürperti duydu. "Hayır. Sıcak olduğunu söyledin. Onun kanı. 'Sıcak,' deyip durdun, 'Tanrım, çok sıcaktı...'"

"Sıcak." Bir an için hiçbir anlam ifade etmedi, sonra bir anlığına fark etti: üzerine eğilen karanlığın loş hissi, yüzüne değen ıslak yün, çaba, kolunu bir kez daha kaldırmak için çok fazla çaba, titreme, temiz yağmur damlalarının bıçaktan aşağı, titreyen elinin üzerine aktığını gördü ve çaba, itme, yukarı itme ve direniş, kesilen kumaş, anlık sertlik, *it, lanet olsun*, sonra donmuş eline, rüzgârla üşümüş koluna yayılan derin, ürkütücü bir sıcaklık. Bu sıcaklık için umutsuzca minnettar olmuştu, bunu hatırlıyordu ama darbenin kendisini hatırlayamıyordu.

"Murtagh," dedi ve kan-ısı hissi geldiği gibi aniden onu terk etti, soğuk rüzgâr kulaklarındaydı. "Murtagh'a ne olduğunu söyledim mi?" Acı, yorgunluk ve çaresizlik dolu bir iç çekti. "Sana söylediğimde neden gitmedin, seni kılıbık herif?"

"Gitti," dedi Jenny beklenmedik bir şekilde. "Adamları yola kadar götürdü ve yollarına devam etmelerini sağladı. Lallybroch'a döndüklerinde öyle söylediler. Ama sonra senin için geri döndü."

"Benim için." Şimdi gözlerini kapamasına gerek yoktu, görmüştü; Murtagh'ın bıçağının sertçe kalkıp yüzbaşının böbreği-

ne nişan alışını görerek kendi sırtında hissetmişti. Randall kaya gibi düşmüştü, değil mi? Ama sonra nasıl ayakta durabiliyordu ki... ve diğerleri de peşlerine düşmüştü.

Yüzüstü yere yığılmıştı ve biri sırtına basmış, kafasına tekme atmış, bir silah darbesi kaburgalarına isabet etmiş ve nefesini kesmişti. Etrafta bağrışmalar vardı ve buz hissi vücuduna yayılıyordu. Elbette, ağır yaralanmıştı ama bunu bilmiyordu, yavaş yavaş kan kaybından ölüyordu. Ama tek düşünebildiği Murtagh'tı, Murtagh'a ulaşmalıydı. Sürünmüştü. Elini bastırdıkça parmaklarının arasından suyun çıktığını ve ıslak fundayı kavrayıp kendini çektikçe sert, siyah karıncalanmayı hatırlıyordu... Kilt eteği düşmekten sırılsıklam olmuştu, ağırdı ve bacaklarının arasında sürükleniyordu, engel oluyordu...

"Onu buldum," dedi Jamie ciğerlerini titreten bir nefes alarak. "Bir şey oldu. Askerler gitmişti, ne kadar sürdüğünü bilmiyorum. Göz açıp kapayıncaya kadar... işte, böyle hissetmiştim." Vaftiz babası ondan birkaç metre ötede, uyuyan bir bebek gibi kıvrılmış yatıyordu. Ama ne uyuyordu ne de ölmüştü. Henüz değil. Jamie onu kollarının arasına almış, şakağında açılan korkunç yarayı, boynundaki kesikten akan siyah kanı görmüştü. Ancak Murtagh gözlerini açıp Jamie'nin ona sarıldığını gördüğünde yüzündeki güzelliği, aydınlanmayı da fark etmişti.

"Bana ölmenin acı vermediğini söylemişti," dedi Jamie. Sesi kısıktı ve boğazını temizledi. "Yüzüme dokunup korkmamamı söyledi."

Bunu hatırlamıştı ama şimdi ani, ezici huzur duygusunu da hatırlıyordu. Hafifliği. Rüyasında garip bir şekilde geri gelen o coşkuyu. Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Her şey bitmişti. Başını eğip Murtagh'ın ağzını öpmüş, kendi alnını kanlı, karışık saçlara dayamış ve ruhunu Tanrı'ya teslim etmişti.

"Ama..." Jamie gözlerini açtı –kapattığını hatırlamıyordu– ve aceleyle Jenny'ye döndü. "Ama o geri geldi! Randall. Ölmemişti, geri döndü!"

Simsiyah insan şeklinde bir şey, beyaz ve kör bir gökyüzüne karşı dik duruyordu. Jamie yumruklarını sıktı, öyle ani oldu ki tırnaklarını avuçlarına bastırdı.

"O geri geldi!"

Jenny ne konuştu ne de hareket etti, fakat gözleri Jamie'ye sabitlenmişti, sessizce onu hatırlamaya çağırıyordu. O da hatırladı.

Uzuvları zayıflamış ve bacağındaki hissi tamamen kaybetmişti. İstemeden de olsa yere düşmüş, Murtagh'ın bedenine tutunma gücünü kaybetmişti. Sırtüstü yatıyordu, yüzüne düşen yağmur harici hiçbir şey hissetmiyordu, görüşü kaybolmuştu. Siyah adam ya da herhangi bir şey umurunda değildi. Ölümün huzuru onun üzerindeydi. Acı ve korku gitmiş, nefret bile yok olmuştu.

Şimdi tekrar gözlerini kapatırken o sahneyi görüyor, yerde yatarlarken Murtagh'ın sert ve nasırlı elinin hâlâ onun elini tuttuğunu hissettiğini hayal ediyordu.

"Onu ben mi öldürdüm?" diye fısıldadı, Jenny'den çok kendine. "Öldürdüm. Yaptığımı biliyorum... ama nasıl..."

Kan. Sıcak kan.

"Kan... kolumdan aşağı aktı, sonra ben... artık orada değildim. Ama uyandığımda gözlerim kurumuş kanla kapalıydı, bu yüzden öldüğümü düşündüm; koyu kırmızı bir ışıktan başka bir şey göremiyordum. Daha sonra kafamda bir yara bulamadım. Beni kör eden *onun* kanıydı. Üzerimde yatıyordu, bacağımda..."

Jamie gözlerini açtığında, hâlâ kendi kendine açıklıyordu, sonra yerde oturduğunu fark etti, elini sıkıca tutan nasırlı el kız kardeşinindi ve onu izlerken gözyaşları sessizce yanaklarından süzülüyordu.

"Ah," dedi Jamie ve dizlerinin üzerine kalkarak onu kayadan kaldırıp kollarına aldı. "Ağlama, *a leannan*. Geçti gitti."

"Artık böyle düşünüyorsun, değil mi?" dedi Jenny, sesi gömleğinin içinde boğuktu. Kız kardeşi haklıydı, Jamie bunu

biliyordu. Kız kardeşine sıkıca sarılırken sabahın sıcaklığına geri döndü.

Bir süre hiç konuşmadan oturdular. Güneş artık ağaçların tepesine iyice yükselmişti ve hava hâlâ taze, tatlıydı ama artık soğuk da yoktu.

"Evet, pekâlâ," dedi Jamie sonunda ayağa kalkarak. "Hâlâ dua etmek istiyor musun?" Çünkü bir elinden sarkan inci tespihi hâlâ elindeydi. Jamie onun cevabını beklemeden gömleğinin içine uzandı ve boynuna taktığı ahşap tespihi çıkardı.

"Demek eski tespihin duruyor," dedi Jenny şaşkınlıkla. "İskoçya'da tespihin yoktu, ben de kaybettiğini sandım. Sana yeni bir tane yapmak istedim ama Ian'la uğraşmaktan vakit bulamadım." Bir omzunu kaldırdı, bu hareket Ian'ın uzun ölüm sürecinin korkunç aylarının tamamını kapsıyordu.

Jamie bilinçli bir tavırla boncuklara dokundu. "Evet, şey... Bir bakıma öyle oldu. Onu William'a verdim. Küçük bir çocukken onu Helwater'da bırakmak zorunda kalmıştım. Tespihleri ona saklaması için verdim, beni hatırlasın diye."

"Hımm." Jenny ona şefkatle baktı. "Evet. Sanırım onları Philadelphia'da sana geri verdi, değil mi?"

"Evet," dedi Jamie biraz kısık sesle ve Jenny'nin yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi.

"Sana bir şey söyleyeyim, *a bràthair*. O delikanlı seni unutmayacak."

"Evet, belki de unutmaz," dedi Jamie bu düşünceyle beklenmedik bir rahatlık hissederek. "Peki, o zaman..." Boncukları parmaklarının arasından geçirerek haçı tuttu. "Tanrı'ya inanıyorum, Her Şeye Gücü Yeten Baba'ya..."

Birlikte İncil'den dua okudular, sonra Babamız'ı, üç Selam Meryem'i ve Yüce Olsun'u okumaya devam ettiler.

"Neşeli mi Şanlı mı?" diye sordu Jamie, parmakları on yılların ilk boncuğundayken. Kederli Gizemler'i, acı ve çarmıha gerilme ile ilgili olanları yapmak istemiyordu, kız kardeşinin de istediğini sanmıyordu. Akçaağaçların arasından bir ağaçkakan

seslendi ve kısa bir süre için bunun daha önce gördüklerinden biri mi, yoksa üçüncüsü mü olduğunu merak etti. *Üç düğün, dört ölüm için...*

"Neşeli," dedi Jenny hemen. "Müjde." Sonra durakladı ve ilk sırayı alması için ona başıyla işaret etti. Düşünmesine gerek yoktu.

"Murtagh için," dedi Jamie sessizce ve parmakları boncuğun üzerinde sıkılaştı. "Annem ve babam için. Selam sana lütuf dolu Meryem, Tanrı seninle. Sen kadınlar arasında kutsanmışsın ve rahminin meyvesi İsa da kutsanmış."

"Kutsal Meryem, Tanrı'nın Annesi, biz günahkârlar için şimdi ve ölüm saatimizde dua et, âmin." Jenny duayı bitirdi ve on yılın geri kalanını her zamanki gibi ileri geri, seslerinin ritmi çimenlerin hışırtısı kadar yumuşak bir şekilde söylediler.

İkinci on yıla, Şer'e ulaştıklarında Jamie, Jenny'ye başıyla işaret etti, onun sırasıydı.

"Ian Òg için," dedi yumuşak bir sesle, gözleri tespihindeydi. "Ve Ian Mòr için. Selam Olsun Meryem..."

Üçüncü onluk William içindi. Bunu söylediğinde Jenny ona baktı ama sadece başını sallayıp eğmekle yetindi.

William'ı düşünmekten kaçınmaya çalışmadı ama bilerek de delikanlıyı aklına getirmedi; William isteyene kadar ya da istemediği sürece yardım etmek için yapabileceği hiçbir şey yoktu ve delikanlının ne yaptığı ya da ona neler olabileceği konusunda endişelenmek ikisine de iyi gelmezdi.

Ama... "William" demişti ve bir Babamız, on Selam Meryem ve bir Şükürler Olsun'un boşluğunda, William zorunlu olarak aklında olmalıydı.

Ona yol göster, diye düşündü Jamie dualar arasında. *Ona sağduyu ver. İyi bir adam olmasına yardım et. Ona yolunu göster... ve Kutsal Anne... Oğlu'nun hatırı için onu güvende tut...*

"Sonsuz dünya, âmin," dedi son boncuğa ulaşırken.

"İskoçya'daki herkes için," dedi Jenny tereddüt etmeden, sonra durakladı ve ona baktı. "Laoghaire için de, ne dersin?"

"Evet, o da," diye onayladı Jamie kendine rağmen gülümseyerek. "Tabii, evli olduğu o zavallı piçi de dahil edersen."

Son on yıl için bir an durakladılar ve birbirlerine baktılar.

"Sonuncusu İskoçya'daki halk içindi," dedi Jamie. "Bunu da başka yerlerdeki insanlar için yapalım. Michael, küçük Joan ve Fransa'daki Jared?"

Jenny'nin yüzü bir an için yumuşadı. Michael'ı Ian'ın cenazesinden beri görmemişti ve zavallı çocuk paramparça olmuştu, genç karısı aniden ölmüş, çocuğu da onunla birlikte gitmişti... ve sonra da babası. Jenny'nin dudağı bir an için titredi ama sesi berraktı ve başını eğerken güneş beyaz başlığına yumuşak bir şekilde vuruyordu. "Göklerdeki Babamız..."

Bitirdiklerinde sessizlerdi. Bir ormanın insana verdiği sessizlik, rüzgârın, kuruyan otların ve sarı bir yağmur hâlinde yapraklarını döken ağaçların seslerinden oluşuyordu. Keçinin çanı çayırın uzak tarafında tıngırdadı ve tanımadığı bir kuş akçaağaç korusunda kendi kendine cıvıldadı. Geyik gitmişti; William için dua ederken bir ara gittiğini duymuş ve oğluna avda iyi şanslar dilemişti.

Jenny konuşacakmış gibi nefesini tuttu, o da elini kaldırdı. Aklında bir şey vardı ve şimdi söylese iyi olacaktı.

"Lallybroch hakkında söylediklerin," diye başladı Jamie biraz beceriksizce. "Bu konuda endişelenme. Eğer benden önce ölürsen Ian'ın yanında yatmak için eve sağ salim dönmeni sağlarım."

Jenny düşünceli bir şekilde başını salladı, ama dudakları düşünürken yaptığı gibi biraz büzülmüştü.

"Evet, bunu yapacağını biliyorum, Jamie. Yine de bu konuda çok çaba sarf etmene gerek yok."

"Gerekmez mi?"

Jenny derin bir soluk verip dudaklarını birbirine bastırdı.

"Bak, zamanı geldiğinde nerede olacağımı bilmiyorum. Eğer buradaysa, o zaman elbette..."

"Hangi şeytan deliğinde olmayı düşünüyorsun ki?" diye diretti Jamie, buraya ona Murtagh'ı anlatmak için gelmiş olama-

yacağını, çünkü anlatması gerektiğini bilmediğini fark etti. O zaman...

"Ian ve Rachel'la birlikte onun Mohawk karısını bulmaya gidiyorum," dedi Jenny, şalgam sökmeye gittiğini söyleyebilecek kadar rahat bir şekilde.

Jamie tek bir kelime bile edemeden tespihi yüzüne tuttu. "Bunu sana bırakıyorum. Mandy için, olur da geri dönmezsem diye. Seyahat ederken başına ne tür şeyler gelebileceğini yeterince iyi biliyorsun." Bunu nahoş bir tavırla söylemişti.

"Seyahat ederken," dedi Jamie. "*Seyahat* mi? Yani..." Küçük, yaşlı ve çamura batmış bir timsah kadar inatçı olan kız kardeşinin, kışın ortasında, haydutlar, vahşi hayvanlar ve zaman ayırabilse aklına gelebilecek yarım düzine başka şey tarafından kuşatılmış iki ordunun arasından kuzeye doğru gittiği düşüncesi...

"Evet." Jenny ona uzun uzun laf kalabalığı yapmak istemediğini belirten bir bakış attı. "Genç Ian nereye giderse, Rachel da oraya gideceğini söylüyor ve bu da küçük çocuğun gideceği anlamına geliyor. En küçük torunumu ayıların ve vahşi Kızılderililerin merhametine terk etmek istediğimi düşünmüyorsun, değil mi? Bu tumturaklı bir soru." Onu susturduğu için memnundu. "Yani cevap vermeni beklemiyorum."

"Sana ne olduğunu söylemeseydim tumturaklı soruyu yerdeki delikten ayırt edemezdin!"

"O zaman bir şey burnunu ısırdığında bunu anlamalısın," dedi Jenny, kendi uzun burnunu hava kaldırarak.

"Gidip Rachel'la konuşacağım," dedi Jamie ona bakarak. "Eminim o daha mantıklı..."

"Sence ben yapmadım mı? Ya da Genç Ian?" Jenny yarı hayranlıkla başını salladı. "Şu küçük dağı yerinden oynatmak daha kolay olurdu..." Uzakta koyu yeşil renkte görünen Roan Dağı'nı başıyla işaret etti. "O Quaker kızının bir kez karar verdikten sonra fikrini değiştirmesini sağlamaktan daha kolay olurdu."

"Ama çocuk...!"

"Evet, evet," dedi Jenny biraz sinirli bir sesle. "Bundan bahsetmediğimi mi sanıyorsun? Bana gözlerini kısarak bak. Ama sonra bana pazar günü gibi mantıklı bir şekilde, kocamın ilk karısını üç çocuğuyla birlikte kurtarmak için onu tek başına bin yüz kilometre gitmesine izin verir miydim diye sordu. Bu arada çocuklardan biri Ian'ın olabilir dedi ve *ben* de bunu ilk kez duydum," diye ekledi. "O kızın ne demek istediğini anlıyorum."

"Tanrım."

"Evet." Biraz inleyerek gerindi ve artık tilkikuyruğu otuyla dolmuş olan eteklerini salladı. Jamie çoraplarının arasından onlarca küçük iğnenin battığını hissedebiliyordu. Jenny'nin gideceği düşüncesi kalbine saplanmış bir hançer gibiydi. Nefes almak bile acı veriyordu.

Ablasının bunu anlayabileceğini biliyordu. Jenny ona bakmadı ama inci tespihi düzgünce sardı ve elini tutarak avucuna bıraktı.

"Bunu benim için sakla," dedi Jenny kesin bir ifadeyle, "eğer geri dönmezsem, yeterince büyüdüğünde Mandy'ye ver."

"Jenny..." dedi Jamie usulca.

"Hayatını gözden geçirdiğinde," dedi Jenny hızlıca, keçinin ipini almak için eğilerek, "en önemlisinin yavrular olduğunu görüyorsun. Onlar senin kanını taşıyorlar ve onlara verdiğin diğer her şeyi zamanda ileriye taşıyorlar." Sesi son derece sakindi ama devam etmeden önce boğazını hafifçe temizledi.

"Mandy en küçüğümüz değil mi?" dedi. "Ulaşabildiğim kadarıyla. Annemin kanından gelen en küçük kız. O zaman bırak o üstlensin."

Jamie sertçe yutkundu.

"Yapacağım," dedi ve elini kız kardeşinin dokunuşuyla sıcak, dualarıyla ılık olan tespihin üzerine kapattı. "Söz veriyorum, abla."

"Bunu biliyorum, aptal," dedi Jenny ona gülümseyerek. "Gel de şu keçileri yakalamama yardım et."

Ayışığı Kitaplığı

@AYISIGIKITAP